Viața și Opere complete

Carte tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfinţitului TEOFAN, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei

Editura DOXOLOGIA, 2010

Powered by **ABBYY FineReader** 11

Download PDF: http://archive.org/details/SfIoanIacobHozevitulDeLaNeamt1913-1960-ViataSiOpereComplete_97

Download ODT: http://archive.org/details/SfIoanIacobHozevitulDeLaNeamt1913-1960-ViataSiOpereComplete

Cuprins

Prolog 12

Notă asupra ediţiei 15

Cuvânt de mărturisire al unui frate român către cei de un neam fraţi ai lui 20

Viaţa Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Ioan Iacob Românul 26

Istoricul Mănăstirii „Sf. Gheorghe Hozevitul” 64

- Monastirea Sf. Gheorghe Hozevitul 66
- Sfântul Ioan Hozevitul 72
- Mănăstirea „Hozevitissa” din Amorgo 77

Din minunile Sfântului Ioan Iacob de la Neamţ – Hozevitul 79

- 1. Minuni din timpul vieţii 80
- 2. Minuni ale sfintelor sale moaşte 83

POEZII

Paza sufletului 96
Glasul (Păstorului cel Bun) 100
Rugăciuni şi cugetări umilicioase (ca a fiului risipitor) 104
Odinioară şi acum 106
Himera omului modern - O fericire fără Dumnezeu - 108
Lăcaşul nevăzut 111
Semnul Sfintei Cruci 114
Fără «El» 115
Lumina mea 116
Fiara apocaliptică 117
Mustrarea duhului meu de către Domnul 118
Scântei din inimă 121
Stihuri către cititori 122
Cetatea de granit de la Hozeva 123
Din tainele pustiei de la Schitul Hozevei 126
Istorisire din bătrâni despre pustia Hozevei 126
Stânci în calea vieţii 129
Spre ţărmul veşniciei 130
În căi răsleţe 131
Pe marea vieţii 131
Poza Mănăstirii de la Hozeva 132
Crucea vieţii omeneşti 133
Turma fără Păstor 136
Duhovniceştilor surori 137
Oaza părăsită 140
Imnul românesc (din pragul anului 1956) 141
Mustrarea, luminarea şi chemarea unui creştin la călugărie 142
Bucuria Maicii Domnului de Sfânta Înviere 146
Rugăciune 147
Semnele Bucuriei 148
Vântul pustiirii (urgia cerească) 149
Mărturisirea fiului pierdut 150
Mormântul Domnului – Izvorul sfânt 151
Semnele apocaliptice 152
Chemarea fiului pierdut 153
Popor martir 154
Îndemn frăţesc 156
Vestitorii durerii 157
Glasul păsărelelor 158
La noi acasă 159
Micul orfan 161
Suflete al meu 162
În «Braţele părinteşti» 164
Icoana nevinovăţiei 165
Întru amintirea fraților mei de la Iordan 166
Astăzi 167
Moda lumii 168
Graiuri - La Asfinţitul Vieţii 169
Răstignitorii de azi la Sfânta Înviere 170
Moda răsfăţată şi Pacea speriată 171
La cei din urmă 172
Un sfat nepocăitului Ioan 173
Lacrimi uitate 174
Cugetare 175
Cugetare la dumnezeiasca Iconomie 176
Spre alte ţărmuri 177
Pe drumul Crucii mele 178
Cugetare la Dumnezeiasca Smerenie a Mântuitorului 179
Fiul omului, Mirele durerii 180
Cugetare umilită la durerea Maicii Domnului 181
La uşa milostivirii 182
Fără haină de nuntă 183
Din repejunile veacului 184
Pentru cei din Ţarigrad 185
Luceferii ştiinţei 186
Duhul vremii și mironosițele de azi 187

Sabia durerii 188
Lumina Sfintei Învieri 189
Celei bine vestitoare 190
Turnul Babel (din vremea noastră) 191
Plângerea Maicii Domnului 192
Pentru blândeţea şi răbdarea cea nespusă a Domnului 193
În Vinerea Sfintelor Patimi 194
Robiţi de humă 195
Sfântul Daniil Sihastrul 196
La mormântul Sfântului Daniil Sihastru de la Voroneţ 198
Sfântul Narcis, patriarhul Ierusalimului în pribegie 199
La patronul Mitropolitului Iacob Stamate, al Moldovei 202
Pe calea veşniciei 204
Altă Cruce, alte rane 206
Cugetare la mare întristare 207
Reţetă duhovnicească 208
O vizită la pustie 209
Răspuns unui frate iubit 210
Imnul de recunoştinţă către Dumnezeu 211
Glasul conştiinţei 212
Cugetări din zile grele 214
Rugăciune 215
Epigrama 216
Cugetări scurte 217
Slove la mormântul meu 219
Stihuri de mulţumire către Sfântul Teodosie 220
Către Sfântul Teodosie 221
Pricini uşoare de multă vătămare 222
Tovarăşii din pustie 223
Limanul duhovnicesc 224
Diagnoza sufletească 225
Veşnicia sufletului 226
Către organele trupului meu 227
Din fuga vieţii 228
Întru slava Ziditorului 229
Bântuielile unui „novice” 232
Dorul sfânt 233
Pogorământul lui Ioasaf Duhovnicul de la Sfântul Sava, pe malul Iordanului 234
Un Botez neobişnuit la Iordan 236
Mărturisirea fără îndoială 238
Singura mângâiere românească 240
Înfrângerea duhului meu. Rămas bun de la Iordan 243
Rămas bun de la Iordan 244
Cu gândul la Iordan 245
Semne de jale la Iordan devale 247
Icoane vechi 249
Dorul Bunicii 250
În amintirea bunicii mele care se chema Maria 252
Oglinda lui Varsanufie (zis Arsenie) 253
La sfârşitul meu 255
Oglinda noastră cea de obşte 256
Slove pe mormânt 258
Flori de la Iordan 259
O cruce la Iordan 261
Dorinţa din urmă 262
Răspuns la un părinte nedumerit 263
Izbânda uneltirilor – Demisia 265
Scrisoare deschisă pentru ctitorii mei aprigi 267
Imnul credinţei 270
O jertfă neobişnuită 271
Cântecul lui Manasis, sau tresăririle duhului meu 275
Cugetări smerite 278
Crucea vieţii omeneşti (alegorie) - altă variantă 282
Nevoitorul mândru 284
Canonisirea împiedicată de cei adormiţi 286
Răspuns celor care mă doresc 288
În patria cerească 289

Făclia dragostei duhovniceşti 290
Jertfa cea cu păcat 292
(Cugetare umilită) Rugăciune 294
Răsplata lăcomiei (Pilde din viaţa păsărilor) 295
Turtureaua de la Iordan 296
Întru slava Ziditorului 298
De ziua «Anului nou» 299
De Sfânta Naştere 300
Din lumea „fiilor pierduţi” 301
Mizeria din lume şi cheful celor cu radio 302
Cugetări smerite (altă variantă) 305
Prohodul Maicii Domnului 307
Stihuri 1 319
Stihuri 2 322
Tropare de umilinţă care se zic greceşte „Megalinare” 324
Alte tropare ale sfinţilor 331
Stihuri pentru litaniile de la Iordan 340
Condacul Praznicului de la Schitul Sfântul Ioan de la Iordan 342
Buchet de nouă cântări 343
Megalinarii 354
Adaus la cărticica „Buchet de cântări” 355
Cele şapte păcate de moarte - Dintru care odrăslesc toate păcatele 363
Zavistia 364
Desfrâul 365
Lăcomia pântecelui 365
Câteva stihuri pentru năravuri (adică păcate) 367
O, om! 368

Cugetări

Pocăința - ușa mântuirii 370
Portretul pocăinţei (care este uşa mântuirii) 373
Crucea vieţii 377

Câteva cuvinte despre felul cum trebuie înţeles canonul de mărturisire (adică certarea duhovnicească) 378
Despre însemnătatea canonului 379
Ce înseamnă depărtarea de Sfintele Taine pentru cel care se pocăieşte 382
Despre folosul canonului 385
Pentru cei care defaimă canonul de mărturisire 386

Întristarea cea pentru păcate 388
Curajul credinţei 390
Să nu judecăm pe altul (Sfaturi duhovniceşti) 392
Boldul învierii sufleteşti şi boldul morţii 395
Întristarea 395
Motivele care duc la patima deznădejdii 398
Despre rugăciunea minţii 401
Blestemul cel nesocotit şi chemarea celui rău 404
Despre folosul bolii şi felul cum se înţelege boala trupească 410
Despre năravul blestemului 413

Câteva cuvinte despre patima beţiei 420
Despre patima beţiei 421
Spre ştiinţă fraţilor cititori 426
Despre năravul clevetirii - odrasla cea prea iubită a zavistiei 427
Despre patima curviei 430
Izvorul răutăţilor 431
Sfătuirea unui pustnic 432
Despre virtuţi 436
Cugetări din Xecragarion, prelucrate în versuri 440
O rătăcire care se ascunde sub masca evlaviei 441
Nădejdea mântuirii este stâlpul vieţii noastre 444
Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde 445
O părere greşită care ne vatămă pe mulţi 450
Cum înţeleg cei mulţi păcătul 451
Întoarcerea fiului celui risipitor (Adică îndreptarea tuturor păcătoşilor) 454
Turnul Babilonului (din zilele noastre) 456
De însemnat 458
Taina pocăinţei (Înnoirea Sfântului Botez) 459
Cu un adaos despre patima deznădăjduirii (felurite motive) 459
„În iad nu este pocăinţă” 461
Izvorul vieţii 465
La uşa Raiului (în pragul Postului Mare) 467
Să nu judecăm 470
În faţa oglinzii duhovniceşti 475
Cum se înţelege iertarea care se dă prin taina mărturisirii 478
Un adaos despre adevărata mărturisire şi două pilde despre minciună 482
Cum trebuie să înţelegem „Rugăciunea lui Iisus” 485
O doctorie tonică pentru suflet: pomenirea morţii 487
Descoperire dumnezeiască pentru răsplata nevoitorilor 490
Pentru cei râvnitori cu adevărat. Pentru credinţa strămoşească 493
Tâlcuire la Cuvântul Stareţului Paisie Velicicovschi despre Rugăciunea minţii 495
Urmare la cuvântul pentru „Rugăciunea minţii” 498

Scrisori

Blagosloviţi Prea Cuvioase Părinte Sava, ... 501
Rugăminte frăţească pentru Părintele nostru Duhovnic Sava 507
De ziua onomastică a Părintelui Sava Duhovnicul, spre aducere aminte 513
La adormirea Cuviosului Sava Duhovnicul 515
Spre aducere aminte de scumpul nostru Părinte Sava Ieroschimonahul 517
Stihuri întru cinstita pomenire a Părintelui nostru Sava Duhovnicul 518
Duioasă versuire celui plecat Duhovnicului Sava, Ieroschimonahul 519
Întru Cinstita Pomenire a Părintelui Nostru Sava Duhovnicul 521

Frăţească urare pentru surorile române de la Eleon 527
Scrisoare către Maica Magdalina din Ţara Sfântă 530

Vieţi de sfinţi şi Traduceri din scrierile Sfinţilor Părinţi

Cuviosul Sofronie din Sfântul Munte 532
Din viaţa Sfântului Constantin, care a fost de neam evreiesc 536
Din viaţa Fericitului Augustin 538
Despre Sfânta Maria Magdalena 541
Istorisiri de la Iordan (vieţi de sfinţi) 542
Din Limonarul Sfântului Sofronie, Patriarhul Ierusalimului 542
Însemnări referitoare la Cuvioasa Maria Egipteanca 545
Săvârşirea Cuvioasei Maria Egipteanca (la Iordan) 546
O minune a Sfântului Elesvoi 548
Din viaţa Cuviosului Irinarh Românul 550
Sfânta Muceniţă Perpetua 551
Floarea Bisericii din Carhidon 555

Un sfânt nou în Biserica noastră, Cuviosul Nicodim Aghioritul - lauda Ortodoxiei de azi 559
Câteva cuvinte despre Petrecerea lui pe pământ şi Proslăvirea lui (pomenirea Sfântului Nicodim se face la 14 iulie) 559
Cum trăieşte Cuviosul Nicodim Aghioritul 561
Adaus spre lămurire 569
Stihuri de umilinţă către Sfântul Nicodim 570

Viaţa Sfântului Daniil Sihastrul la Mănăstirea Voroneţ 571
Despre icoana Sfântului Daniil 580

Cuviosul Nifon de la Argeş 583
Crâmpei - Din viaţa Sfântului Nifon de la Argeş 585
Însemnarea întâi pentru Sfântul Nifon 586
Însemnarea a 2-a pentru Sfântul Nifon 590
Însemnarea 3-a pentru Sfântul Nifon 592
Însemnarea a 4-a pentru Sfântul Nifon 597
Însemnarea a 5-a Pentru Sfântul Nifon 599
Epilog 603

Bucuria Preacuviosului Serafim de la Sarov 1759 -l833 604
Istoric pe scurt al mucenicilor şi cuvioşilor români de la începutul primului mileniu 617
Viaţa Sfântului Gheorghe de la Hozeva (în versuri) 620
Năvălirea perşilor şi trecerea lor pe la Hozeva 620
Săvârşirea Cuviosului Gheorghe Hozevitul 622
Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur pentru trezvie şi rugăciune 624
Cuvânt al Sfântului Vasile cel Mare 630
Cuvinte din Pateric pentru vremea Postului 635
Despre paza limbii 635
Povestiri din Limonar 638
Despre Peştera Sfântului Ioan Botezătorul şi alte cuvinte de folos 638
O mică gustare pentru Postul Mare 640
Nădejdea celui căzut 644
O istorie din Mănăstirea Lavra (Sfântul Munte) 646
Din Limonarul Sfântului Sofronie 648
Ce înseamnă o clătinare din rădăcina credinţei. Pildă din viaţa Sfântului Paisie cel Mare 649
Iubirea de argint (Rădăcina tuturor relelor) 652
Defăimarea nălucirilor şi folosul postirilor (Pilde din Pateric) 655

Câteva pilde de la Sfinţii Părinţi 660
Despre folosul ascultării, când se face pentru Dumnezeu 660
Din viaţa unui cuvios, care a trăit în mănăstirea Sfântul Sava 661
Să auzim acum şi altă povestire despre acest cuvios Savait 663

Cuvinte de la Sfinţii Părinţi 666
Învăţături despre viaţa călugărească de la Sfinţii Părinţi 667

Vedenia unuia dintre ucenicii Cuviosului Paisie Velicicovschi (de la Mănăstirea Neamţ) 668
Descoperirea Sfântului Antonie despre darul călugăriei 673
Povestirea Cuviosului Ioan despre Cuviosul Paisie cel Mare 674
Descoperirea ce s-a făcut Sfântului Moise Arapul despre nevăzutul război al Sfinţilor 676
Altă descoperire a Sfântului Paisie cel Mare despre călugărul începător 677
Despre Sfânta Cruce 678
Fulgere din cer înfierează pe jidovi cu pecetea Crucii la templul lui Solomon 681
Sfânta cruce în Persia 683
Altă minune cu semnul Sfintei Cruci 684
Alte mărturii despre clevetire de la Sfântul Ioan Scărarul 685
Descoperire pentru plata nevoinţelor 686
Din necunoaşterea Scripturilor vine pricina tuturor relelor 689
Să nu judecăm pe slujitorii lui Dumnezeu 692
Cuvinte de la Sfinţii Părinţi 694
Însemnătatea rugăciunii şi care este vremea ei 696
Un leac pentru răbdare (din Pateric) 698
Cununa mântuirii din scârbe şi necazuri 700

Mărturisirea falsă cu roadele ei 704
Cuvinte despre mărturisire (spovedanie) din cartea „Sfântul engolpion” 706
Destăinuirea gândurilor 707
Mărturisire şi încredere 708
Nepomenirea de rău şi iertarea 708
Pentru pravilă 709
Dreapta socoteală 709
Cunoscând neputinţa, să avem smerita cugetare 710
Cumpănirea la nevoinţă 710
Folosul defăimării de sine 711
Motivele care duc la patima deznădăjduirii 712
Despre mărturisire (spovedanie) (Sfântului Simeon, Arhiepiscopul Salonicului) 714
A nu judeca pe clerici (Sfântul Anastasie Sinaitul) 715

Sfântul Simeon Noul Teolog 717
Cuvântul 71 - Despre călugării începători 717
Cuvântul 72 726
Cuvântul 73 732

Raportul lui Pilat (guvernatorul Palestinei) către Cezarul Tiberiu 739

Traduceri din Sfinţii Părinți foarte folositoare pentru mântuirea sufletelor 746
Datoria monahului în fața lui Dumnezeu 746
Nu se cade să râvnim bunătăţile, privind spre slava deşartă 749
Nu se cade să dăm călugărilor celor nestatornici îndrăzneală şi slobozenie, ci de aceştia să ne ferim 750
Nu se cade monahului nicidecum să poftească stăpânire (cliros) peste fraţi 752
Rânduiala noilor începători şi aşezarea lor şi cele ce sunt cuviincioase lor 753
Nu se cade ca întâlnirile femeilor să se facă fără de pază 758
Din cartea „Hristoitia” 760
Nepătimirea şi fecioria trupului şi a sufletului 762
Scrisoarea 43 a Sfântului Vasile cel Mare - Către fecioara cea căzută 768
Însemnare a Sfântului Sofronie, patriarhul Ierusalimului, despre feciorie 774
Din viaţa Sfintei Muceniţe Eupraxia 776
Pildă din „Limonarul” Sfântului Sofronie 777
Cei care iubesc curăția și care iubesc mântuirea aproapelui 778
Păstrarea credinței 779
Sfintele muceniţe Domnina, Virina şi Prosdochia 781
Sfânta Calistenia 782
Sfântul Amon Egipteanul 783
Sfânta Anastasia 785
Cuvioasa Domnina cea nouă 788
Sfânta Muceniță Tomaida 789
Din viaţa Sfântului Simion cel Nou 790

Vedenia unui creştin cu numele Dumitru 791
O vedenie de mare folos pentru toţi dar mai ales pentru călugări 796

Poze 813

Mai multe resurse aici: http://sfioaniacobhozevitul.wordpress.com/

Mulţumiri pentru materiale (manuscrise, fotografii, mărturii) Preacuviosului Părinte Arhimandrit Melchisedec Velnic (Starețul Mănăstirii Putna) şi Preacuviosului Părinte Iacob Bârsan, fiu duhovnicesc al Părintelui Ioanichie Pârâială, cel care timp de 21 de ani i-a fost alături, în Ţara Sfântă, Sfântului Ioan Iacob de la Neamţ - Hozevitul.

Prolog

(Din cartea „Din Ierihon către Sion, Sfântul Ioan Iacob Românul – Sihastru contemporan din Țara Sfântă”)

Însemnare: Ierihon se înțelege josnicia vieții omenești, iar Sionul este partea cerească sau Ierusalimul cel de sus.

Dorul spre curţile Domnului şi vieţii pustniceşti, după pilda părinţilor celor mari ai Bisericii noastre drept credincioase, a atras din tânăra vârstă, după ce a terminat clasele liceale, pe Ilie fiul lui Maxim şi Ecaterinii Iacob, în Mănăstirea Neamţ din Moldova, unde s-a făcut călugăr în 1933 în vârstă de 23 de ani şi i-a pus numele în călugărie Ioan, trecând prin multe ascultări.

Dar citind cu multă atenţie şi seriozitate viaţa Sfinţilor care au întemeiat aşezământul vieţii monahiceşti în Palestina, a Sfântului Teodosie începătorul vieţii de obşte, a Sfântului Iftimie cel Mare şi a Sfântului Sava cel Sfinţit, s-a aprins cu dor fierbinte ca să vină la Ierusalim ca să scoată mai de aproape din izvorul cel Dumnezeiesc al vieţii pustniceşti. Şi din anul 1936 s-a închis în Lavra Sfântului Sava cel Sfinţit, făcându-se pildă în ascultarea vieţii monahiceşti.

În anul 1946 a fost chemat să servească Schitul Românesc din valea Iordanului şi e hirotonisit preot ca Egumen şi slujitor la Schit unde a stat peste 6 ani de zile, râvnind viaţa Sf. Maria Egipteanca.

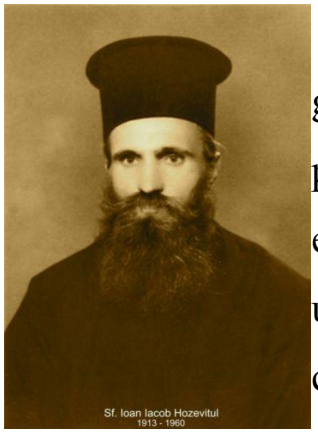
Şi pentru că dorea o viaţă mai singuratică, a venit şi s-a aşezat într-o peşteră din pustiul Sf. Mânăstiri Hozeva nevoinduse în post şi rugăciuni, vorbind cu Dumnezeu

ziua şi noaptea peste 8 ani de zile, unde a scris aceste versuri lirice „Hrană Duhovnicească”, înălţându-se sufleteşte către cele de sus până când l-a chemat Domnul, în anul 1960 fiind înmormântat în aceeaşi peşteră în care s-a nevoit din acest loc prăpăstios, de Monahul Ioanichie Pârâială, fiind în vârstă de numai 47 de ani.

În Ierusalim
25 Noiembrie 1963 (V C)

Arhiepiscopul de KIRIACOPOLEOS ARISTOVUL

Tradusă din greceşte

Cele scrise de nevrednicia mea sunt: o parte tălcuite din greceşte (care nu s-au scris încă pe româneşte) iar altele sunt alcătuite pe scurt din sfânta Scriptură, ori din cărţile sfinţilor Părinţi (ca o esenţă dintr-o floare) şi sunt aşezate în ritmul versului ca să fie mai uşor de citit. Toate au în ele cheagul dreptei credințe și sunt presărate cu mărturii de la Sfinții Părinți, ca și cu niște mirodenii ca să nu se strice.

Vă rog pe toţi, din inimă, să înţelegeţi şi asta: că eu toate le scriu pentru mustrarea neputinţelor mele şi pentru trezirea simţurilor mele cele amorțite. Totodată ele sunt și o mărturisire înaintea Ziditorului, a nenumăratelor mele fărădelegii, când nu mai am cui le mărturisi. Deci să nu vi se nască părerea că eu le scriu pentru mustrarea altora. Eu toate le scriu pentru mustrarea mea, că doar va lua vreun folos ticălosul meu suflet!

Dacă mustrarea conştiinţei mele se potriveşte şi la alţii, asta nu înseamnă că eu le-am scris împotriva lor.

Mi-ar fi cu neputință să alcătuiesc stihuri, până nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca nişte scântei dintr-o cremene; dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii sau al bucuriei, al mustrării pentru păcate sau al recunoştinţei faţă de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri, care să mişte inima altora.

Când scriu ceva mai mişcător, simt o durere la inimă, ca şi cum stihurile ar fi nişte fărâmituri desprinse din însăşi inima mea zdrobită, de aceea şi cuvintele curg însoţite de lacrimi uneori. Pentru asta adevăratele stihuri mişcă pe cititori aproape tot aşa cum a fost mişcată şi inima celui care a scris.

Ieroschimonahul Ioan Iacob

Notă asupra ediției

Scumpă este înaintea Domnului moartea cuvioşilor Lui.
(Psalm 115, 6)

În ziua de 5 august 1960, în peştera sa de lângă Schitul „Sfânta Ana”, în pustiul Hozevei, Sfântul Cuvios Ioan Iacob Românul îşi aşeza sufletul în mâinile Bunului Dumnezeu pe Care Îl iubise atât de mult şi către Care îşi înălţase rugăciunile „pentru cei de un neam, ai săi”, vreme de 24 de ani.

Poate, nu întâmplător, la botez primise numele Ilie, iar la tunderea în monahism numele Ioan, fiindcă Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul şi Sfântului Prooroc Ilie li s-a făcut următor în urcuşul său duhovnicesc început în Mănăstirea Neamţ şi desăvârşit în Valea Hozevei din Ţara Sfântă.

Dorului de Dumnezeu şi dorului de locurile plămădirii sale le-a dat glas în numeroasele poezii şi sfaturi duhovniceşti, „rucodelia” sa, pe care cu dragoste părintească şi smerenie fiască le-a dăruit celor întâlniţi în drumul său: fraţi de rugăciune, părinţi duhovniceşti şi pelerini rugători la Locurile Sfinte. Referindu-se la acest lucru, duhovnicescul părinte dezvăluia cu sinceritate la plecarea sa din egumenia Schitului românesc de la Iordan: „Din ce mi-a dat Bunul Dumnezeu şi din cele ce am adunat din cărţile Sfinţilor Părinţi, eu mă străduiesc să alcătuiesc cărticele mici sau foi pe care să le am la îndemână pentru folosul meu şi al celor care poate sunt lipsiţi de cărţi, iar dacă le au, poate nu le ajunge vremea să le citească în întregime. De aceea eu le scriu mai pe scurt pentru uşurinţă. Aceste foi şi caiete sunt ca nişte sâmburaşi duhovniceşti pentru cei cu sufletul nevoiaş ca mine” .

Talantul său a început a-l înmulţi în biblioteca Mănăstirii Neamţ, continuând

apoi în Mănăstirea „Sfântul Sava” din Ţara Sfântă (unde şi-a însuşit temeinic limba greacă şi a tradus din scrierile şi vieţile Sfinţilor Părinţi), apoi paşii şi dorirea l-au purtat spre peştera Calamona, unde, din 1939 până în 1940, traduce Acatistul Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului, cuvinte de folos duhovnicesc din Patericul grecesc, din Proloage şi Vieţile sfinţilor. Peste ani, în 1953, luându-se „rugina de pe peniţa (sa) părăsită” („rugina” se depusese în timpul prizonieratului din timpul ocupaţiei engleze şi în anii de egumenie de la Iordan), şi-a rotunjit cuvântul în albia Horatului şi i-a dat supleţe pe stâncile colţuroase ale Hozevei, în peştera din apropierea Mănăstirii „Sf. Gheorghe Hozevitul” şi a Schitului „Sfânta Ana”. Aici, şapte ani de zile, noaptea s-a rugat şi a privegheat, iar ziua a scris versuri şi a tradus, punând în scrierile sale lacrimile rugăciunii fierbinţi. „Mi-ar fi cu neputinţă să alcătuiesc stihuri până nu simt adânc în inima mea ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca nişte scântei dintr-o cremene; dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul bucuriei sau al durerii, al mustrării pentru păcate sau al recunoştinţei faţă de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri care să mişte inima altora. Când scriu ceva mai mişcător, simt o durere în inimă, ca şi cum stihurile ar fi nişte fărâmituri despicate din însăşi inima mea zdrobită, de aceea şi cuvintele curg însoţite de lacrimi uneori”, le spunea Sfântul Ioan fraţilor întru Domnul, în iunie 1954. Departe de lume fiind, era aproape de oameni, şi neştiut de aceştia era ştiut de Dumnezeu.

Cât a trăit nu a vrut să i se publice nimic din cele scrise, însă după trecerea sa minunată la Domnul, ucenicul său, care i-a fost aproape timp de 21 de ani, Părintele Ioanichie Pârâială, a adunat scrierile sale rămase în manuscris în peştera unde a vieţuit, scrieri care fuseseră dăruite fraţilor români pelerini la Locurile sfinte, părinţilor şi fraţilor din mănăstirile şi schiturile apropiate de locurile nevoinţei sale şi le-a publicat la Ierusalim, cu binecuvântarea Patriarhului Benedict I al Ierusalimului, în două volume, primul cu titlul „Hrană duhovnicească, carte cu cele mai umilicioase cugetări care suie pe om cu sufletul la cer”, în 1968, şi al doilea „Hrană duhovnicească, carte cu vedenii

înfricoşătoare şi scrieri prea minunate, care ajută sufletului să scape de moarte", în 1970.

Publicarea acestor două volume însemna pentru părintele Ioanichie o datorie de suflet pe care, de altfel, o transmite şi ucenicului său Visarion (Iacob Bârsan) spunându-i: „Pentru aceasta îţi dau canon să scrii tot ce ai aflat de la mine şi de la alţi români pe care i-ai prins în viaţă, tot ce ştii despre viaţa şi nevoinţele Sfântului Ioan".

Ostenelile Părintelui Ioanichie, de a face cunoscute scrierile Sfântului Cuvios Ioan Iacob Hozevitul, au fost continuate de ucenicul său Visarion (Iacob Bârsan), care este vieţuitor, în prezent, în obştea Mănăstirii Putna. Cu binecuvântarea Părintelui Stareţ Melchisedec Velnic, părintele a avut bunăvoinţa de a ne încredinţa spre publicare fotografii şi scrieri, unele - încă - în manuscris, ale Sfântului Cuvios Ioan Iacob. Toate aceste materiale, în manuscris sau publicate deja, apar acum în acest volum „Sâmburaşi duhovniceşti pentru cei cu sufletul nevoiaş ca mine... - Sfântul Ioan Iacob de la Neamţ - Hozevitul. Opere complete". Din punctul de vedere al structurii conţinutului, lucrarea debutează cu o frumoasă mărturisire a Sfântului făcută credincioşilor, fiilor duhovniceşti şi părinţilor, la plecarea sa de la Schitul românesc de la Iordan - o edificatoare oglindă a sufletului său de pelerin purtând cu sine iubirea de Dumnezeu şi de semeni -, urmată de *Viaţa Sfântului*, consemnată de Părintele Iacob Bârsan, *Istoric al Locurilor Sfinte* (alcătuit de părintele Ioanichie Pârâială şi Sfântul Ioan Iacob), *Din minunile Sfântului Ioan Iacob de la Neamţ* (mărturisite de Părintele Iacob Bârsan) şi apoi patru capitole mari: Poezii, Cugetări, Scrisori şi Vieţi de sfinţi şi Traduceri din scrierile Sfinţilor Părinţi.

De-a lungul vremii, din dorinţa de a scoate la lumină, spre folosul duhovnicesc al credincioşilor din ţară, dar şi din alte părţi ale lumii, scrierile „Sfântului român din Ţara Sfântă", s-au publicat mai multe lucrări, conţinând opera Sfântului, pe care le amintim în rândurile ce urmează.

În 1996, la Timişoara (Editura Gordian), sub îngrijirea părintelui Ioan Şova de la Chilia Românească „Sf. Gheorghe-Colciu" din Muntele Athos, s-au publicat, în două

volume, scrierile Sfântului Ioan Iacob, sub titlul „Sfântul Ioan Iacob Românul. Sihastru contemporan din Ţara Sfântă (1913-l960)”, având subtitlul „Din Ierihon către Sion. Trecerea de pe pământ la Cer - învăţături exprimate prin poezii foarte umilicioase şi proză plină de lumină cu conţinut dogmatic si moral”, iar în 1999, la Ierusalim, lucrarea cu acelaşi titlu. În acest volum apare o informaţie neconfirmată şi de altfel puţin probabilă cum că scrierile conţinute în această lucrare se află în manuscris la Muntele Athos, neştiindu-se însă cum au ajuns acestea aici, fiindcă părintele Ioanichie, ucenicul sfântului, a păstrat timp de 32 de ani candela rugăciunii aprinsă la peştera nevoinţelor Sfântului şi la Paraclisul „Sfântului Ştefan” din Mănăstirea „Sfântul Gheorghe Hozevitul” unde odihnesc sfintele moaşte ale Cuviosului Ioan, ocupându-se personal de tot ceea ce a însemnat opera scrisă a părintelui său duhovnicesc.

În 1992, la Editura Trinitas a Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei s-a publicat volumul „Dor de pustie, dor de cer” (conţinând poezii ale Sfântului Ioan Iacob), reeditat ulterior, cu acelaşi nume, la Editura Doxologia a Mitropoliei Moldovei şi Bucovinei, în 2007. În 2000, la Iaşi (Casa Editorială Demiurg) s-a publicat volumul „Hrană duhovnicească, Flori de la Iordan, stihuri creştine”, iar în 2006, la Bucureşti (Editura Lumină din Lumină), apare o lucrare cu titlul „Hrană duhovnicească”, având acelaşi conţinut ca şi volumul publicat la Ierusalim în 1999. Sunt mai multe lucrări dedicate Sfântului Ioan Iacob de la Neamţ, dar aici am amintit pe cele ce cuprind scrierile sale, nu şi mărturiile sau studiile despre viaţa şi opera sa, încercând să aşezăm prezentul volum în contextul lucrărilor asemănătoare. Titlul poate părea pretenţios, dar în lucrare se află toate scrierile Sfântului cunoscute de cei mai apropiaţi ucenici ai săi şi a căror paternitate este de netăgăduit. Bineînţeles că, având în vedere circulaţia scrierilor sale, există posibilitatea ca texte ale Sfântului Ioan să se mai afle încă, necunoscute, răspândite pe la credincioşii care l-au cunoscut, personal, sau la urmaşi ai acestora, dar soarta acestora rămâne la voia lui Dumnezeu şi a Sfântului Său. Tot astfel, poate cineva nu va găsi între paginile acestei cărţi unele scrieri pe care le ştia aparţinând Sfântului Ioan; acestea nu se regăsesc întrucât,

după ştiinţa noastră, originea lor nu e sigură. Dar, mai întâi de toate, trebuie ştiut că această carte s-a plămădit din evlavie către Sfântul Ioan Iacob, din admiraţie pentru viaţa sa sfântă şi învăţătura profundă ce se desprinde din versurile sale, în care credincioşii vor afla răspunsuri la probleme actuale, la griji care îi frământă şi la întrebări poate nerostite încă.

Mulţumim Înaltpreasfinţitului Părinte Teofan, Mitropolitul Moldovei şi Bucovinei, pentru binecuvântare şi sprijin şi Părintelui Iacob Bârsan pentru dreptul de a publica opera Sfântului Ioan Iacob de la Neamţ, precum şi pentru consilierea permanentă în redarea fidelă a scrierilor acestuia.

Editura

Cuvânt de mărturisire al unui frate român către cei de un neam fraţi ai lui

Iubiţii mei fraţi şi surori întru Domnul!

Pentru dragostea lui Hristos care ne apropie duhovniceşte pe cei risipiţi şi ne mângâie pe cei oropsiţi (care suntem de o credinţă şi un cin), vă rog eu, mult păcătosul şi nevrednicul vostru frate, să mă îngăduiţi a vă face o mică mărturisire.

Ştiţi că fiecare om se îndeletniceşte în viaţă cu ceea ce a învăţat de mic:

plugarul cu aratul, morarul cu măcinatul, doctorul cu vindecatul şi fiecare lucrează acolo unde se pricepe şi unde este obişnuit. Eu unul n-am avut parte să deprind vreo meserie ca lumea, prin care să mă înlesnesc în viaţă. Am fost de mic stângaci la lucruri practice şi văzând ai mei că nu pot scoate nimic din mine m-au dat pe mâna învăţătorilor care s-au străduit nu mai puţin de 12 ani de zile până m-au învăţat desăvârşit a citi şi a scrie. După ce le-am scos peri albi în cap şi când credeau şi ei că au făcut om din mine, atunci m-au scăpat fără de veste la mănăstire. Acolo m-au încercat părinţii la felurite ascultări, dar eu nefiind deprins, pe toate le făceam anapoda. Dacă au priceput părinţii că eu nu sunt bun la nimic altceva decât la citit şi la scris, atunci mi-au dat de lucru cu cărţile şi cu hârtiile (pe la Seminarul mănăstirii, pe la cancelarie şi pe la bibliotecă). Acolo am mucegăit eu mai toată vremea de la vârsta de 18 ani.

Chiar şi aici, în Palestina, la Sfântul Sava, m-au lăsat în cele din urmă la cititul în biserică şi la chilie (unde mă ocupam în taină şi cu scrisul). Au înţeles şi acolo că nu pot face nimic din mine, nici bucătar, nici econom şi nici îngrijitor, de aceea m-au lăsat la ceea ce mă pricep. A fost o vreme când au încercat cei mari să-mi smulgă condeiul şi cărţile din mână şi, nu ştiu cum, din greşală ori de nevoie, mi-au dat să ţin în mâna mea cea stântgace „cârja" cea de egumen. Dar eu, ca cel neîncercat, am apucat-o şi pe asta anapoda şi, lunecând, m-am povârnit la vale pe Marea Moartă! După ce m-au bântuit mereu valurile ei cele amare şi sărate, aproape 8 ani de zile, am scăpat abia viu pe această stâncă de granit, ca pe un ostrov, la liman.

Aici, frecându-mă mereu de stânca asta gronţuroasă, s-a mai luat rugina de pe peniţa mea părăsită şi am început să-mi văd de ocupaţia mea veche, adică scrisul pe care îl am ca rucodelie (lucrul mâinilor), în viaţa mea singuratică.

Dar rucodelia mea nu se întreabă azi pe piaţă, căci lumea de azi este sătulă până în gât de cărţi şi de caiete. În vremea veche, pe la sihăstrii, scrisul şi copierea cărţilor era cea mai de seamă ocupaţie a călugărilor, căci lumea căuta cărţile ca pe aur şi argint!

Pe atunci nu era izvodit (inventat) tiparul care să concureze pe scriitori, nici radioul şi televizorul ca să distreze pe cititori. Acum lumea, săraca, este foarte grăbită, n-are vreme să-şi strice ochii cu buchiile mucegăite ale călugărilor! Azi poţi zice că se întreabă cărţile mai mult de cei cu dughenele (prăvălii) ca să învelească cu ele brânza şi măslinile, decât de cititori.

Îmi aduc aminte că acum vreo 25 de ani în urmă, mi-a povestit un cuvios părinte de la Mănăstirea Neamţu (anume Iov Burlacul, farmacistul mănăstirii) că a aflat aproape de Sfânta Mitropolie de la Iaşi, un negustor evreu care avea un beci plin cu cărţi bisericeşti (pidalioane, ceasloave vechi, psaltiri etc.) pe care le luase mai pe degeaba de la nişte proestoşi de modă nouă (proestos = cel mai mare rang al unui călugăr sau preot) şi acum se servea de ele în prăvălie la împachetat (folosea paginile lor drept ambalaj). Întregi n-avea voie să vândă la nimeni. Tot aşa am aflat de la unii că şi la Ierusalim poţi găsi pe la negustorii păgâni multe cărţi bisericeşti de mare valoare pe care ei le au în loc de ziare vechi. Aşa e duhul lumii de azi şi n-ai ce-i face.

Dacă se găseşte acum vreun călugăr care mai scutură vechiturile lui de cărţi şi mai picură din ele vreun strop de cuvinte duhovniceşti pe hârtie, asta poate le vine de râs la unii. Şi eu le dau dreptate, căci la zgomotul radioului, al televizorului, cuvântul Evangheliei sau al Sfinţilor Părinţi nu se mai poate auzi. Iar la lumina electrică, la strălucirea luxului modern nu se mai poate pricepe întunericul şi calicia din suflet. Şi asta o zic pentru cei din lumea modernă, însă o bucăţică din lume suntem şi noi săracii!

Poate vor zice unii că şi la radio aud Evanghelia, Liturghia şi predici! Cum nu, cum nu! Le auzi foarte frumos, după ce rag ca boii fel de fel de măscăriciuri lumeşti şi te întunecă cu cele păgâneşti, apoi încep să îngâne şi cele sfinte, după cum diavolul, ispitindu-L în tot chipul pe Mântuitorul în pustie, Îi pomeneşte şi de cuvintele din Scriptură. Dar oare din evlavie o face asta?

Acum să lăsăm moda în pace şi să ne întoarcem la vorba noastră. Eu cred că o

îndeletnicire pe care o aveau şi părinţii din vechime, nu vatămă deloc pe lumea grăbită de azi, mai ales dacă materialele (adică frunzele) pentru rucodelie sunt luate din Sfânta Scriptură şi nu au nimic străin din pravoslavnica credinţă ortodoxă.

Or fi poate mulţi care sunt ghiftuiţi şi n-au nevoie de vreo gustare săracă pe care le-o întind eu smeritul! Pentru asta nu este nici o supărare. Cu sila nu pot face pe nimeni să primească lucrul meu. Eu împart din rodul ostenelilor mele la oricine se întâmplă fără să am vreo pretenţie de plată, căci acum plata mi-ar aduce mai mult pagubă decât folos.

Un bătrân din Egipt împletea coşniţe şi le arunca pe apă căci nu avea cui le vinde. Şi eu împletesc ce pot, şi neavând chip de vânzare le arunc la trecători (adică la fraţii şi surorile de acelaşi neam) pe degeaba. Cine are nevoie, primeşte rucodelia mea şi caută să folosească şi altora. Alţii primesc hârtiile ca să le aştearnă frumos pe masă sau pe fundul cufărului şi, în sfârşit, sunt unii mai habotnici (mai grăbiţi în viaţă) care în graba lor cea mare le calcă în picioare pe bietele mele împletituri, sau le sfâşie frumos şi se duc în drumul lor.

Pot eu să le zic ceva la unii ca aceştia? Nicidecum. Că eu le-am întins de bună voie, nu mi-au cerut ei. După cum nu este de folos ca să cer plată de la cei care se folosesc din rucodelia mea, tot aşa nu pot nici să mă apăr, dacă cineva o defaimă sau o distruge. În Sfânta Evanghelie, Domnul ne arată prin Pilda Semănătorului, că sămânţa se aruncă în toate părţile: lângă cale, şi în spini, şi în locuri pietroase ca şi pământul cel bun. Că, din toate seminţele pe care le arunc, tot va răsări ceva la urmă (deşi sămânţa este cam slabă).

Din ceea ce mi-a dat bunul Dumnezeu şi din cele ce am adunat din cărţile Sfinţilor Părinţi, eu mă străduiesc să alcătuiesc cărticele mici sau foi pe care să le am la îndemână pentru folosul meu şi al celor care poate sunt lipsiţi de cărţi, iar dacă le au, poate nu le ajunge vremea să le citească în întregime. De aceea, eu le scriu mai pe scurt pentru uşurinţă. Aceste foi şi caiete sunt ca nişte sâmburaşi duhovniceşti pentru cei cu

sufletul nevoiaş ca mine.

Acei sătui de poame cărnoase desigur că nu se uită la sâmburi. Dar îi rog, pentru dragostea lui Dumnezeu, să nu calce în picioare şi să piardă aceste semincioare care sunt adunate cu sudori şi cu lacrimi. Căci vor veni zile când se vor strânge de vrăjmaşi cărţile cele bune (adică poamele cele duhovniceşti) şi atunci nevoiaşii vor căuta sâmburaşii vechi şi nu-i vor putea afla.

Va veni vremea când va fi foamete mare de cuvântul lui Dumnezeu şi Biserica se va refugia în pustie, prin crăpăturile pământului. De aceea vă rog să păstraţi ca ochii din cap sfintele cărţi, iar însemnările scoase din ele să nu le defăimaţi, dacă ele n-au ceva străin de sfânta credinţă.

Cele scrise de nevrednicia mea sunt: o parte tâlcuite din greceşte (care nu s-au scris încă pe româneşte), iar altele sunt alcătuite pe scurt din Sfânta Scriptură, ori din cărţile Sfinţilor Părinţi (ca o esenţă dintr-o floare) şi sunt aşezate în ritmul versului ca să fie mai uşor de citit. Toate au în ele cheagul dreptei credinţe şi sunt presărate cu mărturii de la Sfinţii Părinţi, ca şi cu nişte mirodenii ca să nu se strice.

Vă rog pe toţi, din inimă, să înţelegeţi şi asta: că eu toate le scriu pentru mustrarea neputinţelor mele şi pentru trezirea simţurilor mele cele amorţite. Totodată ele sunt şi o mărturisire înaintea Ziditorului, a nenumăratelor mele fărădelegi, când nu mai am cui le mărturisi. Deci să nu vi se nască părerea că eu le scriu pentru mustrarea altora. Eu toate le scriu pentru mustrarea mea, că doar va lua vreun folos ticălosul meu suflet!

Dacă mustrarea conştinţei mele se potriveşte şi la alţii, asta nu înseamnă că eu le-am scris împotriva lor. Dacă, înainte vreme, am amintit şi nume străine în foile mele, apoi asta am făcut-o numai în chestia Iordanului şi nu din răutate, ci din adâncă durere pentru un locaş sfânt care se pustieşte.

Mi-ar fi cu neputinţă să alcătuiesc stihuri, până nu simt adânc în inima mea

ceea ce scriu. Cuvintele stihurilor izbucnesc din inimă ca nişte scântei dintr-o cremene, dar asta se întâmplă numai atunci când cremenea inimii este lovită de amnarul durerii sau al bucuriei, al mustrării pentru păcate sau al recunoştinţei faţă de milostivul Dumnezeu. Ceea ce nu simt, eu nu pot cânta în versuri, adică nu pot împleti cuvinte în stihuri, care să mişte inima altora.

Când scriu ceva mai mişcător, simt o durere la inimă, ca şi cum stihurile ar fi nişte fărâmături desprinse din însăşi inima mea zdrobită, de aceea şi cuvintele curg însoţite de lacrimi uneori. Pentru asta, adevăratele stihuri mişcă pe cititori aproape tot aşa cum a fost mişcată şi inima celui care a scris.

De aici puteţi înţelege mai bine că stihurile mele zugrăvesc durerea ori bucuria inimii mele, iar nu dureri ori bucurii străine. Eu până nu simt, nu pot scrie.

Până nu mă mustră cugetul, nu pot să scriu stihuri de mustrare.

Şi eu am primit prinosul dragostei lor cu mulţumire. Azi oare, de ce să vă jignească dacă eu vă întind cu drag rodul cel sărac al ostenelilor mele? Aud că unii se înfurie şi vreau să împungă când eu le întind cu dragoste ceea ce am. Din nou vă zic: iertaţi pe săracul vostru frate că n-are ceva mai bun, ceva mai de preţ să vă puie înainte, ca chezăşie, pentru dragostea ce v-o datoreşte.

Acest frate al vostru a fost odinioară gata să se jertfească pentru folosul vostru obştesc, dar voi nu l-aţi priceput, iar jertfa lui voi aţi defăimat-o, de aceea nu v-a putut ajuta. El însă vă rămâne adânc recunoscător (ca şi Simeon Cirineanul) că i-aţi şters, sudorile de sânge pe drumul cel greu al necăjitei lui egumenii!

Gândindu-mă că mulţi din frăţiile voastre, înhămaţi fiind prin ascultări în locaşuri străine, unde nu puteţi auzi o slujbă, ori o citire românească, m-am gândit, zic că poate un bucheţel, ori o cununiţă împletită cu floricelele graiului românesc să vă aducă o mică mângâiere.

Dacă veţi întâlni şi spinii mustrărilor, să nu vă tulburaţi, că ei nu sunt pentru voi, ci pentru mine; ei sunt culeşi din inima mea cea stearpă!

Iubiţii mei fraţi, în starea în care mă găsesc eu astăzi, nu vă mai pot sluji la nimic, fiind prea neputincios. Dacă aş fi silit să intru iarăşi în osteneli şi scârbe ca înainte, în acestă vreme, în groapă mă pogor. Din asta am căpătat şi boala care nu se mai desparte de mine. Ceea ce mi-a rămas de făcut în viaţa asta, este să-mi plâng păcatele şi pe cât îmi ajută Dumnezeu, să mai adun mănunchiuri duhovniceşti ca să fie ca merinde sufletească pentru mine şi cei nevoiaşi ca mine. Poate folosindu-mă eu, voi putea să folosesc şi altora, care nu au răgaz acum să răsufle.

Altceva nu sunt în stare să fac. Dacă aş şti că măcar câţiva au dragoste să jertfească o oră pe săptămână pentru citire, eu aş prinde mai mult curaj să dezgrop multe comori duhovniceşti din limba greacă. Iar dacă mai este cineva din cei mari, ori din frăţiile voastre, care ar mai crede încă că ar putea să mai puie vreo sarcină (ca înainte) pe spatele mele cele slăbănoage, eu îl rog pe unul ca acela să se părăsească de acel gând, căci ce nădejde va fi la cel din groapă?

Mântuiţi-vă cum puteţi şi prin cine puteţi, că slavă Domnului, încă mai aveţi prin cine!

Pentru mine, gropniţa de aici se arată mai primitoare decât nisipul sfântului Iordan. Sfântului Ioan Botezătorul îi place mai degrabă singur, desculţ şi flămând acolo, pe malul Iordanului, decât să aibă ucenic nepricopsit ca mine.

Al vostru nevrednic frate şi smerit rugător către Domnul,
Ieroschimonahul Ioan Iacob

Viața Sfântului Preacuviosului Părintelui nostru Ioan Iacob Românul

Sfântul Ioan Iacob este cel mai nou sfânt român şi al întregii lumi creştine.

Acest vas ales al lui Dumnezeu a fost odrâslit în pământul binecuvântat al Moldovei. S-a născut în satul Crăiniceni, fostul judeţ Dorohoi, în ziua de 23 iulie 1913 dintr-o familie de ţărani foarte credincioşi şi evlavioşi, Maxim şi Ecaterina.

În prezent, satul Crăiniceni se învecinează cu satul Horodiştea şi aparţine de comuna Păltiniş, Judeţul Botoşani. Tatăl său, Maxim, era fiul lui Zamfir Iacob şi al soţiei acestuia, Maria. Mama sa, Ecaterina, era fiica cea mai mare a lui Vasile Surdu şi a soţiei sale, Irina. Bunicii după tată, Zamfir şi Maria, au avut patru copii: Alecu, Maxim - tatăl Sf. Ioan, Anghelina şi Agripina. Bunicii după mamă, Vasile şi Irina Surdu, erau tot din satul Crăiniceni şi au avut şi ei tot patru copii: Adam, Gheorghe, Ecaterina - mama Sf. Ioan, şi Parascheva.

Mama Sfântului Ioan, după ce l-a născut pe acesta, s-a îmbolnăvit foarte grav, încât nici nu putea să alăpteze şi să-şi îngrijească pruncul abia născut. Atunci, bunica lui după tată, Maria Iacob, rămasă văduvă din tinereţe, deşi voia să se ducă în mănăstire, a renunţat la această dorinţă sfântă pe care o avea din tinereţe şi a luat în grija ei pe pruncul abia născut pe care zilnic îl aducea, ca să-l alăpteze, unor mame tinere care născuseră şi ele de curând. Aşa a vegheat bătrâna bunică ziua şi noaptea şi a îngrijit şi pe copil şi pe mama sa, care după şase luni de la naşterea pruncului, după grele suferinţe şi cu multă durere în suflet, văzându-şi copilaşul neajutorat, şi-a dat sufletul în mâinile Domnului, lăsând copilul în grija bunicii lui, Maria.

Copilul a fost dus şi botezat de bunica lui, Maria, în biserica de lemn a satului Crăiniceni ce se află pe malul stâng al Prutului.

Întrucât copilul a fost născut cu trei zile mai târziu după sărbătoarea Sf. Ilie Tezviteanul, la botez a primit numele Ilie. Numele de Ilie a fost dat de Dumnezeu, deoarece acest prunc avea să se nevoiască şi să trăiască lângă peştera unde a stat şi s-a rugat pentru lume marele prooroc, Sfântul Ilie Tezviteanul, după cum ne spune Sfânta Scriptură, când a fugit de mânia lui Ahab.

Când micuţul Ilie a împlinit 2 ani şi câteva luni, tatăl său Maxim, a fost luat la război căci începuse Primul Război Mondial. În zadar a fost aşteptat Maxim de mama lui şi de micuţul orfan să vină acasă, pentru că el murise pe front, în anul 1916. Bunica Maria se jertfea mult pentru a creşte copilul pentru care de aici înainte i-a fost şi mamă şi tată, atâta timp cât a mai trăit alături de el. Povestesc bătrânii satului că bunica îi spunea în loc de Ilie, Iliuţă şi aşa îi ziceau toate rudele. Bunica îşi iubea copilul ca pe un odor de mare preţ deoarece acesta era singura ei alinare pe pământ şi vedea în acest copil orfan şi neajutorat o mare binecuvântare şi izbăvire a multor neamuri.

Bunica i-a prins pentru prima dată, în mâna ei sfântă, cele trei degete de la mâna dreaptă, pe care i le-a dus la frunte şi l-a învăţat să-şi facă cu multă evlavie semnul Sfintei Cruci. Îl ducea mereu la Sfânta Biserică, îl învăţa să se închine şi să sărute sfintele icoane, să spună rugăciuni, să aprindă lumânări şi să ducă flori la mormintele părinţilor săi.

Vara, în zilele de lucru, când bunica mergea la câmp la prăşit, îl punea pe micuţul Iliuţă într-o traistă pe care o lua în spate, din care i se vedea numai capul, apoi într-o mână îşi lua sapa şi în cealaltă un ulcior cu apă şi după ce ajungea pe ogor, îl punea pe Iliuţă la umbra unui copac unde îl lăsa până spre seară când iar îl punea în traistă şi, ostenită de munca zilei şi de povara bătrâneţelor, se întorcea cu micuţul ei odor din nou acasă.

În anul 1920, Iliuţă a fost dus de bunica sa la şcoala primară din Crăiniceni. Copilul era foarte cuminte, învăţa bine şi în fiecare an lua premiul întâi. Stătea mai mult

singuratic, retras şi era aşa cuminte încât învăţătorii şi profesorii se mirau de comportamentul lui. De mic a iubit singurătatea şi liniştea, citirea cărţilor sfinte şi Biserica. În sărbători, bunica îl punea să citească din cărţile sfinte şi mai ales din Patimile Domnului Iisus la care ea, ascultând, plângea mereu. După ce copilul Iliuţă a fost dat la şcoală şi a cunoscut mai mulţi copii şi pe părinţii lor, în mintea lui fragedă era mereu o întrebare fără răspuns şi într-o zi a întrebat-o pe bunica sa:

- Mamă, de ce toţi copiii pe care îi ştiu eu au mame tinere şi numai eu am o mamă bătrână şi cine este tatăl meu şi unde este?

Atunci bătrâna i-a răspuns:

- Fiul meu, tu eşti acum prea mic şi mintea ta este prea crudă ca să poată înţelege durerea mea.

Altă dată când Iliuţă citea din Patimile lui Iisus, văzând iar pe bunica lui plângând, o întrebă din nou:

- Mămucă, ce ai de tot plângi atâta când eu citesc şi cine este acela Maxim de care tu îmi pomeneşti mereu? O fi acela feciorul tău, că eu numai pe mine mă ştiu că sunt feciorul tău?

Atunci, bătrâna, cu inima sfâşiată de durere, cu ochii plini de lacrimi, cu vocea ei dulce şi aproape stinsă de suspin, i-a răspuns copilului la întrebarea care îl chinuia de mult şi la care nu aflase încă răspuns:

- Copilul meu, tu nu ştii durerea din casa noastră. Nu sunt eu mama ta. Mama ta a murit de o boală grea când tu aveai doar 6 luni, iar tatăl tău este Maxim cel pe care mult l-am aşteptat să vină de pe front, căci eu mai trăgeam nădejdea că va veni, crezând că este luat prizonier în război. Dar el a murit în război când tu aveai 3 ani. Eu sunt bunica ta, mama tatălui tău, Maxim. De când eram încă tânără, eu aveam un singur gând: să mă duc şi să mă sfârşesc într-o mănăstire şi iată că eu am renunţat să mai plec în

mănăstire numai ca să te cresc pe tine care ai rămas singur pe lume. Şi cum să nu plâng, când văd că tu eşti de o şchioapă şi eu sunt bătrână şi ca mâine trebuie să mor, iar tu vei rămâne iar singur pe lume?

Dar tu să ai credinţă în bunul Dumnezeu şi să te rogi mult Lui şi Măicuţei Domnului, să-ţi aduci aminte şi de noi şi eu nu-ţi doresc altceva decât să ajungi preot, să te rogi şi pentru noi şi prin tine să se împlinească dorinţa mea sfântă de a-i sluji Domnului Hristos, căci eu pentru El te-am crescut şi te-am păzit ca pe un odor.

În vara anului 1923, când copilul Iliuţă împlinise 10 ani, bunica lui, Maria, a plecat şi ea la Domnul, iar Iliuţă a rămas iar singur pe lume şi de aici încolo nimeni nu mai avea să-i mai zică şi să-l mai strige Iliuţă, Acum, lângă sicriul bunicii, a început să-i plângă şi pe părinţii lui pe care nu i-a cunoscut. Cu inima lui fragedă şi străpunsă de durerea morţii care i-a curmat zilele sfintei lui bunici, rămas singur pe lume, mergea mereu la cimitir unde aprindea lumânări şi îi plângea mereu pe cei dragi.

Ilie a fost luat în grija moşului Alecu, fratele cel mai mare al tatălui său, care avea şase copii. În vara anului 1925, tânărul Ilie a terminat clasele primare premiant şi, la îndemnul învăţătorilor, unchiul său, Alecu, l-a dat pe Ilie la Liceul Mihail Kogălniceanu din Lipscani, unde a învăţat 3 ani. În vara anului 1928 intră la studii la Liceul Dimitrie Cantemir din Cozmeni - Cernăuţi pe care îl termină în vara anului 1932 ca premiant, fiind cel mai bun elev din şcoală.

În timpul studiilor a fost scutit de plata taxelor fiindcă era orfan, iar haine primea de la cei care doreau să îl ajute şi, ca să poată învăţa, împrumuta cărţi de la colegii săi, învăţând şi citind mai mult noaptea căci ziua le trebuia acestora.

Spunea unchiul său după mamă, Adam Surdu din Păltiniş, că în primul an de liceu a venit la directorul liceului un boier din Cozmeni şi l-a rugat să-i dea un elev bun la învăţătură şi care este sărac, ca să-l ajute şi să-l pregătească să înveţe carte pe copilul său,

iar boierul, la rândul său, să-l ajute pe acest elev la liceu. Şi atunci, directorul liceului l-a recomandat boierului pe Ilie Iacob care era cel mai bun elev din liceu.

Tânărul Ilie se ocupa de copilul boierului şi îl pregătea la carte, iar boierul îl ajuta pe Ilie şi în felul acesta erau toţi mulţumiţi, şi boierul, şi Ilie şi unchiul său Alecu din Crăiniceni.

Despre aceasta mărturisește și părintele Adrian Făgețeanu (care a fost coleg de școală cu Sf. Ioan Iacob), în cartea „Viața mea. Mărturia mea”:

„- Asta e important ce vă spun acuma, important pentru toţi românii din ţară, şi pentru toţi creştinii: directorul Liceului Internat „Dimitrie Cantemir” era Bodnărescu Leonida, un creştin desăvârşit – creştin desăvârşit! Noi nu-l iubeam, pentru că în orice clipă îl vedeam în spatele nostru. El venea şi când mergeam la WC, să vadă dacă am tras apa şi dacă e curat după ce a făcut fiecare trebuşoara. Or, noi nu puteam să-l iubim, dacă el ne controla şi la aşa ceva. Dar el voia binele nostru, să ne facă educaţia, să nu facem ceva neplăcut pentru altul.

El ne-a învăţat foarte multe rugăciuni, foarte multe cântări religioase, foarte multe cântece naţionaliste – începând cu Horea, Cloşca şi Crişan, cu Tudor Vladimirescu, cu Mihai Viteazul, cu Ştefan Vodă, cu tot ce vreţi. Pe urmă, el s-a dus la Putna. Sunt alte fapte bune făcute de el, pe care nu vi le-am spus. El i-a adunat pe toţi copiii orfani de război din Bucovina, care deja nu mai aveau tată, şi erau şi orfani şi săraci. I-a adunat acolo, câteva sute, din toată Bucovina. El umbla pe la toţi directorii de fabrică: „Uite, n-am cu ce să le cumpăr uniformă!” – pentru că elevii atunci purtau uniformă cu număr, nu? „N-au ghete, n-au mănuşi, n-au fular, n-au astea de iarnă!”. Şi cerşea zi de zi, la toţi care aveau bani, ca să le cumpere la copii. El a plătit excursia de la Putna.

El (directorul) scria acasă la fiecare părinte: „Uite, vacanţa de Crăciun începe

în ziua cutare. Copilul vine cu trenul în gara dumitale la ora cutare – el ştia, după mersul trenurilor, când ajunge copilul –, să stai cu sania, cu un cojoc, cu bundiţă, cu ce ai acolo!”. El avea grijă să scrie la fiecare din timp, ce trebuie să facă fiecare mamă şi bunică.

El, când a venit la el un copil orfan, sărac, căruia noi acuma îi spunem Sfântul Ioan Hozevitul, orfan şi foarte sărac, şi învăţa foarte bine la liceu, notă mare, a făcut ce a făcut învăţătorul din satul tatălui meu cu tatăl meu, a spus la bogătaşi: „Copiii nu primesc nota de trecere dintr-o clasă în alta, dacă nu-l iau meditator pe Ioan!”. Şi aşa l-a întreţinut el pe Ioan Hozevitul, de a devenit sfânt, pentru că el l-a învăţat şi carte şi el l-a trimis şi în Ţara Sfântă şi peste tot.

- *Leonida Bodnărescu, nu?*
- Da. Ioan Hozevitul a fost ajutat foarte, foarte, foarte mult de el”.

Când lua vacanţă, venea la unchiul său şi muncea la câmp alături de el şi copiii lui, iar la distracţii, la nunţi în familie sau alte bucurii trecătoare pământeşti, niciodată nu lua parte.

În casa unchiului său, moş Alecu, deşi era văr drept cu cei şase copii ai săi, întotdeauna se simţea umilit, stingher şi adeseori se scula flămând de la masă şi plângând. Deşi era o fire firavă având un suflet blând şi sensibil la tot ce se petrecea în jurul său şi de multe ori suferea mai mult pentru alţii decât pentru sine, tânărul Ilie avea o mare putere de stăpânire de sine şi o tărie bărbătească care îl ajuta mereu să privească şi să pătrundă cu ochii minţii sale dincolo de orizonturile pământeşti, întărit fiind de dragostea fierbinte şi arzătoare pentru Domnul Iisus Hristos, Mântuitorul nostru.

Povestesc colegii săi că avea o mare aplecare spre carte, iubind literatura clasică şi universală, matematica, fizica, chimia, ştiinţele naturale şi mai ales iubea limbile străine. Nu îi plăcea să piardă timpul cu colegii săi făcând glume nepotrivite sau alte

distracţii, ori jocuri de tot felul. De cele mai multe ori era văzut cu o carte în mână citind sau, în liniştea serilor şi a nopţilor târzii, se retrăgea admirând zidirea mâinilor lui Dumnezeu în care vedea o armonie perfectă şi legile neschimbate prin care înţelepciunea lui Dumnezeu cea necuprinsă de mintea omului le conduce şi dirijează pe toate cele văzute şi nevăzute de ochiul păcătos al omului.

Inima blândă şi smerită a tânărului Ilie ardea mereu după dorul sfânt de a-şi închina viaţa Domnului Hristos. În vara anului 1932, Ilie Iacob termină liceul din Cozmeni şi dă examenul de bacalaureat la Cernăuţi. După terminarea examenului de bacalaureat, tânărul Ilie Iacob trece pe la Mitropolia din Cernăuţi unde îl avea ca duhovnic pe părintele arhimandrit Eugen Laiu, pentru a se mărturisi şi a cere cuvânt de învăţătură şi folos duhovnicesc, deoarece profesorii şi rudele apropiate îl sfătuiau să urmeze Facultatea de Teologie şi să se facă preot. După ce şi-a mărturisit dorinţa lui de a intra în mănăstire, cu binecuvântarea bunului său duhovnic, tânărul Ilie le răspunde tuturor:

- Nu! Eu vreau să mă fac călugăr!

Din vara anului 1932 până în vara anului 1933, tânărul Ilie a muncit pe moşia boierului din Cozmeni în timp ce toţi colegii săi plecaseră la facultăţi şi şcoli înalte. În luna iunie, în una din zile, pe când tânărul Ilie muncea la câmp şi se ruga bunului Dumnezeu să-i descopere ce cale să urmeze, a auzit o voce de sus care i-a zis: „Mănăstirea!”. Şi din clipa aceea n-a mai avut odihnă şi linişte în suflet, căci o voce tainică îl îndemna mereu să lase toate celelalte griji şi să plece cât mai repede la mănăstire.

Luându-şi rămas bun de la boierul din Cozmeni, pleacă la Cernăuţi, la duhovnicul său, arhimandritul Eugen Laiu care îl binecuvintează şi îi dă o recomandare scrisă de mână către stareţul Mănăstirii Neamţ, Nicodim Munteanu, viitorul Patriarh al României. În drum spre mănăstire, a trecut şi prin satul său natal, a mers la mormintele părinţilor săi unde a aprins lumânări cerându-şi iertare de la ei şi binecuvântare pentru

plecarea la mănăstire. Apoi a trecut şi pe la unchiul şi mătuşa lui, Alecu şi Ilinca Iacob, să-şi ia rămas bun şi să le ceară iertare. Când Ilie a ajuns în Crăiniceni era zi de duminică, după amiază, iar în sat era nuntă mare că răsuna tot satul de muzică, în timp ce el înainta, strecurându-se printre cei care veneau şi plecau de la nuntă.

În acest timp, privind la lumea adunată care petrecea veselindu-se şi înşelându-se cu dulceaţa otrăvitoare a păcatului, şi-a pus următoarea întrebare: Dacă această lume adunată aici se înşală crezând că este frumos şi se cred fericiţi, oare cât de frumos va fi şi cât de fericiţi vor fi acei care se vor bucura şi vor fi chemaţi la nunta Mirelui Ceresc?

Această întrebare l-a îndemnat pe tânărul Ilie să se logodească cât mai repede cu Mirele Hristos. După ce şi-a luat câteva cărţi sfinte, o icoană cu Maica Domnului şi o Sfântă Cruce, s-a închinat Domnului şi a pornit la drum, pe jos, spre Mănăstirea Neamţ, cale de aproximativ 150 km. Când a ajuns la Suceava, a intrat în catedrală, unde cu multă evlavie, a îngenuncheat lângă racla cu moaştele Sfântului Ioan cel Nou, cerând ajutorul şi ocrotirea în acest drum lung şi anevoios care este fără de întoarcere. Apoi, călăuzit de Duhul Sfânt şi cu ajutorul şi rugăciunile Sfântului Ioan cel Nou, a plecat mai departe spre marea Lavră de odinioară a Sfântului Paisie Velicicovschi, Mănăstirea Neamţ.

În ziua de 15 august 1933, când se serbează Praznicul Adormirii Maicii Domnului, tânărul Ilie Iacob a ajuns la Mănăstirea Neamţ şi s-a prezentat la stareţ, Episcopul Nicodim Munteanu, care l-a primit cu multă dragoste şi i-a primit şi cererea de închinoviere.

Despre venirea fratelui Ilie Iacob în Mănăstirea Neamţ, Arhimandritul Claudiu Derebreanu, care pe atunci era venit de curând în mănăstire, mărturiseşte:

„Eram în faţa mănăstirii, la poarta principală, când a venit un tânăr blond, uscăţiv, blând, cu faţa senină şi cu ochii albaştri, senini, care erau ca două adevărate lumini ale sufletului său, fiind îmbrăcat simplu şi cu pălărie pe cap, iar în mâini avea puţin

bagaj. Când a ajuns în faţa porţii de la intrarea în mănăstire, acel tânăr uscăţiv şi smerit şi-a descoperit capul şi cu multă evlavie s-a închinat la Icoana Înălţării Domnului ce se afla deasupra clopotniţei, apoi, cu aceeaşi evlavie şi smerenie, a intrat în sfânta biserică unde s-a rugat mult la Icoana făcătoare de minuni a Maicii Domnului, după care s-a prezentat la stareţul mănăstirii de atunci, Episcopul Nicodim Munteanu, care a rămas profund impresionat de smerenia, evlavia şi dorinţa sfântă a acestui tânăr dornic de a intra în obştea şi viaţa monahală mult dorită de dânsul".

După un scurt dialog cu tânărul Ilie, stareţul l-a recomandat la un duhovnic foarte iscusit, apoi, după ce l-a binecuvântat, i-a rânduit ascultare la infirmerie şi biblioteca mănăstirii. Aceste ascultări, fratele Ilie le împlinea cu multă dragoste, fiind foarte tăcut, smerit şi ascultător. Îi îngrijea cu dragoste şi multă milă pe toţi părinţii cei bătrâni şi bolnavi, fiind şi ajutor pentru farmacistul mănăstirii, blândul şi smeritul monah Iovu Burlacu.

Ca ajutor de bibliotecar, a lucrat cu multă grijă şi dragoste la curăţenie, la aranjat cărţile în bibliotecă, unde a citit cât i-a fost cu putinţă din învăţăturile şi vieţile Sfinţilor Părinţi. Aceste ascultări au fost pentru fratele Ilie o adevărată şcoală a evlaviei şi formării sale duhovniceşti pentru tot restul vieţii sale.

Spunea Arhimandritul Claudiu Derebreanu că fratele Ilie iubea slujbele de noapte, privegherile, citirea cărţilor sfinte, cântările de la strană, rugăciunile şi pravila de chilie, iubea deopotrivă pe toţi şi se împrietenise cu cei mai smeriţi şi râvnitori părinţi din mănăstire, pe care îi vizita pentru a le cere sfaturi duhovniceşti, cuvinte de folos şi zidire sufletească.

În primăvara anului 1934, cu binecuvântarea duhovnicului său şi a stareţului mănăstirii, a plecat în satul său natal Crăiniceni, pentru a-şi completa toate actele necesare pentru a pleca să viziteze şi să se închine la mănăstirile din Muntele Athos şi la mormântul

Domnului din Ierusalim. Dar când a ajuns la Bucureşti să-şi depună cererea pentru paşaport, cererea i-a fost respinsă pe motiv că nu avea stagiul militar satisfăcut. De la Bucureşti nu s-a întors la Mănăstirea Neamţ, ci dorind să cunoască mai amănunţit şi viaţa de obşte din alte aşezăminte monahale româneşti, a vizitat câteva mănăstiri de pe Valea Oltului. Fiind impresionat de frumuseţile şi aşezările minunate ale acestor locuri, a ajuns şi la Mănăstirea Turnu, unde după ce s-a închinat cu multă evlavie, a rămas mişcat sufleteşte la vederea chiliilor săpate în piatră de pustnicii de odinioară, care s-au retras aici de la Mănăstirea Cozia, trăind în aspră nevoinţă. Vorbind cu stareţul Mănăstirii Turnu şi primind binecuvântare de la el, a rămas aici până în toamna aceluiaşi an 1934, de unde a plecat din nou la Mănăstirea Neamţ pentru motivul că stareţul de la Turnu dorea să-l călugărească şi apoi să-l hirotonească diacon pentru a-l scuti de armată. Ilie însă n-a voit, căci nu voia să rămână acolo, şi a preferat să facă serviciul militar.

Stareţul Mănăstirii Turnu povestea despre rasoforul Ilie că era un tânăr foarte cuvios şi foarte râvnitor, fiind întotdeauna la Biserică la toate slujbele de zi şi noapte, iar în ascultare muncea cu multă dragoste oriunde era rânduit.

Despre rasoforul Ilie, fostul stareţ spunea următoarele: „Pe acel tânăr eu îl respectam ca pe un om de mare omenie şi nădejde. Iar când mi-a spus că pleacă de la noi, mi-a părut foarte rău şi m-am ruşinat când am văzut că un astfel de om pleacă de la mine”.

În toamna anului 1934, după ce tânărul rasofor Ilie Iacob se întoarce la Mănăstirea Neamţ, este luat în armată la Regimentul 29 Infanterie din Dorohoi şi face armata cu termen redus de 9 luni de zile. La regiment s-a prezentat în uniformă călugărească şi când l-au văzut ofiţerii din comisia de încorporare cu un chip aşa de blând şi cuvios, l-au repartizat la infirmerie dându-i în primire şi uniforma militară. În tot timpul stagiului militar a purtat barbă, îngrijind, ca şi la mănăstire, cu multă dragoste şi milă, de toţi bolnavii, dându-le cuvinte sfinte de mângâiere şi întărire sufletească ca un adevărat samarinean milostiv.

În anul 1935 se eliberează din armată şi se reîntoarce la Mănăstirea Neamţ. Aici este rânduit în aceeaşi ascultare de bibliotecar şi este repartizat ca profesor la şcoala monahală unde predă fraţilor limba română, limba franceză şi Noul Testament.

În ziua de 8 aprilie 1936, în Miercurea Sfintelor Patimi ale Domnului nostru Iisus Hristos, rasoforul Ilie a fost tuns monah primind îngerescul chip împreună cu alţi doi fraţi, primind la călugărie numele Ioan.

Atât numele din botez, Ilie, cât şi numele de călugărie, Ioan, au fost numele celor mai mari râvnitori prooroci, Sfântul Ilie Tezviteanul şi Sfântul Ioan Botezătorul. Din grija Proniei divine, s-a dovedit că acest vas ales al lui Dumnezeu avea să se nevoiască mai târziu lângă peştera Sfântului Ilie de la Hozeva şi pe Valea Iordanului unde Sfântul Ioan Botezătorul L-a botezat pe Domnul Iisus Hristos, Mântuitorul lumii. După Sfintele Paşti, tânărul călugăr Ioan Iacob îi trimite unchiului său, moş Alecu, rudelor şi prietenilor săi, între care bunul său prieten său din timpul gimnaziului şi liceului, părintele Gheorghe Lazăr, spre veşnică amintire, o fotografie şi o scrisoare în care scria următoarele: „În Miercurea Sfintelor Patimi am avut marea bucurie căci am primit marele chip îngeresc de monah. Păstrează această fotografie care a fost scoasă în Vinerea Sfintelor Patimi. Pe ea mai este profesorul de cântări bisericeşti de la şcoala mănăstirii, unde dau şi eu lecţii de limba română. Cel de pe scaun este ucenicul stareţului. Noi doi suntem în hainele primite la călugărie, care nu se dezbracă deloc 7 zile. Cu aceste haine mergi la biserică, te împărtăşeşti şi te aşezi în mormânt cu capul pe o cărămidă care arată pământul din care ai fost făcut”.

În zilele de 7 şi 8 septembrie 1936, a fost vizitat la Mănăstirea Neamţ de prietenul său iubit din Crăiniceni, preotul Gheorghe Lazăr, căruia i-a spus dorinţa lui sfântă de a pleca pentru totdeauna în Ţara Sfântă. Iată ce mărturiseşte preotul Gheorghe

Lazăr:

„În toamna aceluiaşi an (1936), în zilele de 7 şi 8 septembrie, am vizitat Mănăstirea Neamţ, unde am fost primit prieteneşte de Cuviosul monah Ioan Iacob. Am fost împreună cu el la vecernie, la priveghere şi la Sfânta Liturghie din 8 septembrie. Cât am stat la mănăstire, Cuviosul Ioan m-a condus la gropniţa mănăstirii, la muzeu şi la bibliotecă. Cu acest prilej mi-a împărtăşit dorinţa lui de a pleca la Sfântul Mormânt. Înaltul Nicodim îi dăduse sarcina de a verifica şi clarifica situaţia întregului inventar al cărţilor din bibliotecă. S-a achitat de această grea obligaţie fiind ajutat de un frate de mănăstire”.

În luna noiembrie 1936, a primit binecuvântare de la Mitropolitul Moldovei, Nicodim Munteanu, de la stareţul Mănăstirii Neamţ şi de la duhovnicul său şi după ce s-a iertat cu toţi părinţii şi fraţii din obştea Mănăstirii Neamţ a plecat pentru ultima dată în satul său natal, îngenunchind încă o dată la mormintele mamei sale pe care nu o cunoscuse şi al bunicii sale care i-a fost şi tată şi mamă până la vârsta de 10 ani, apoi, aprinzându-le lumânări, şi-a cerut iertare şi binecuvântare de călătorie spre Ţara Sfântă. Împreună cu alţi doi părinţi din Mănăstirea Neamţ, monahul Claudiu Derebreanu şi monahul Damaschin Ignat, s-au urcat pe vapor în portul Constanţa şi la începutul lunii decembrie au ajuns în portul Haifa în Israel. După mărturisirea preotului Gheorghe Lazăr, de data aceasta, în Bucureşti, pentru obţinerea paşaportului, Cuviosul Iacob a fost ajutat de prietenul său din gimnaziu, Gheorghe Baltă.

Ajunşi în Ţara Sfântă, cei trei monahi s-au închinat la Sfântul Mormânt al Domnului Hristos şi pe la toate locurile sfinte, retrăgându-se în cele din urmă la Mănăstirea Sfântul Sava din Pustiul Iudeii. După câteva luni, monahul Damaschin s-a îmbolnăvit şi a fost dus în ţară de monahul Claudiu, părintele Ioan rămânând aici, în Mănăstirea Sfântul Sava.

Departe de patrie, Cuviosul Părinte Ioan se alina cu sfaturile părintelui său duhovnic de neam macedo-român care vorbea româneşte şi cu prezenţa celor cinci fraţi români dintre care ieromonahul Ignatie Rădulescu, ierodiaconul Veniamin Trifan, monahul Ştefan - un mare sihastru care locuia într-o peşteră din preajma mănăstirii şi fratele Ioan Pârâială cel care mai târziu avea să-i fie ucenic şi prieten devotat până la moarte - părintele Ioanichie Pârâială.

[Greutatea de a intra în Mănăstirea Sfântul Sava a provenit din partea egumenului Nicolae, care avea două motive:

1. Cuza-Vodă, la 1862, a făcut secularizarea averilor mănăstireşti, după care lege a avut de pierdut mănăstirile din Ţara Sfântă şi

2. În mânăstire mai exista duhovnicul Sava, cuţovlah, care vorbea bine limba română şi încă un monah român şi împreună cu părintele Ioan ar fi putut face partid, ceea ce nu s-a întâmplat.

Totuşi, Mănăstirea Sfântul Sava avea mare lipsă de personal, tânărul şi egumenul Nicolae a mers la Patriarhul din Ierusalim şi i-a cerut să-i dea personal şi acesta i-a spus:

- Uite, tânăr şi nu vrei să-l primeşti.

Numai în urma acestui eveniment l-a primit pe părintele Ioan].

Prezenţa românilor în Ţara Sfântă era o continuare a tradiţiei, fiind cunoscute relaţiile poporului nostru ortodox care, alături de poporul grec - cele două seminţii de călugări români şi greci -, au trăit şi au slujit împreună ca fraţi în aceleaşi mănăstiri din Sfântul Munte Athos şi din Ţara Sfântă. Cu toate că în Mănăstirea Sfântul Sava era mare nevoie de personal, părintele Ioan cu greu a fost primit în obştea mănăstirii, pentru că

stareţul, pentru motivul că în obşte mai avea 5 români, toţi ucenici ai marelui duhovnic şi sfânt, părintele Sava, nu mai primea alţi români, de frică să nu-şi facă o altă partidă aparte. Dar la insistenţa patriarhului Damianos al Ierusalimului, părintele Ioan a fost primit în mănăstire în vara anului 1937. Aici a făcut mai multe ascultări: mai întâi, ca paracliser, trebuia să aprindă candelele de la două biserici şi patru paraclise, să sune clopotul de deşteptare, de slujbă, de culcare, să facă curăţenie în biserici şi paraclise, să facă prescuri şi pâine, să fie chelar (administrator) şi ajutor de econom şi să îngrijească de bolnavi.

Toate aceste ascultări erau grele, iar cuviosul părinte Ioan era firav şi slab şi nu avea cine să-l ajute căci sfinţia sa era cel mai tânăr venit în această mănăstire. Pleca dimineaţa din chilie şi se întorcea de abia seara după orele zece. Se odihnea un ceas, iar la orele unsprezece noaptea se trezea să aprindă toate candelele, bătea clopotele, toaca de utrenie şi stătea în sfânta biserică până când se termina Sfânta Liturghie, după care făcea curăţenie în altar şi biserică, ducându-se apoi, în zorii zilei, la chilie pentru a se odihni două sau trei ore, după care se trezea şi intra din nou în celelalte ascultări. Masa se servea o singură dată pe zi, la orele trei după amiaza.

În scurt timp, cuviosul părinte Ioan a învăţat foarte bine limba greacă şi, când mai avea puţin răgaz, citea şi traducea din limba greacă în limba română din cele mai frumoase cuvinte ale Sfinţilor Părinţi.

Ca infirmier, cuviosul părinte Ioan era căutat şi aşteptat de toţi părinţii bolnavi din mănăstire, îngrijindu-i pe toţi cu multă dragoste şi milă, ca de altfel, pe toţi pelerinii închinători care se îmbolnăveau pe cale. Cu timpul însă, au început să-l caute şi arabii şi beduinii de prin împrejurimi şi din deşert, cărora le alina suferinţele şi le bandaja rănile, pentru aceasta, toţi numindu-l doctorul mănăstirii.

Despre acest lucru vorbesc şi acuma unii arabi şi beduini din deşertul Iudeii, care pe atunci erau copii şi l-au cunoscut pe doctorul mănăstirii - Abuna Ioan Românul. Întotdeauna îşi împlinea toate ascultările cu multă dragoste şi evlavie ca pentru

Dumnezeu, deşi era foarte istovit, anemic şi slăbit.

Odată, mergând de la Ierusalim la Mănăstirea Sfântul Sava, pe Valea Cedrilor, cale de aproximativ patru ore de mers pe jos prin loc pustiu, dintr-odată i-au ieşit în cale nişte beduini cu bâte în mâini şi cu pietre, voind să-l ucidă, crezând că este părintele Pavel, economul mănăstirii, pe care îl urau şi căutau mereu prilej să-l omoare. Când unul dintre beduini a ridicat bâta să-l lovească, altul dintre ei a strigat: „Stai, nu-l lovi, căci nu este Pavel, ci este doctorul mănăstirii!”, şi aşa a scăpat cuviosul părinte Ioan de la o moarte sigură cu ajutorul preabunului Dumnezeu şi al preacuratei Maicii Sale, la care sfinţia sa avea mare evlavie şi se ruga foarte mult.

Începând al Doilea Război Mondial, arabii aduceau mulţi răniţi şi bolnavi în curtea mănăstirii, iar părintele Ioan îi îngrijea cu multă milă. Însă, călugării mănăstirii, din cauza aceasta, nu mai aveau linişte, iar părintele Ioan, văzându-se istovit şi epuizat de putere, s-a mărturisit la duhovnicul său, părintele Sava, luând de la acesta binecuvântarea să plece în pustie la linişte. Luând puţine provizii, cărţile, puţin pesmet, pleacă împreună cu un frate român, monahul Acachie, spre Pustiul Qumran, unde se aflau mai multe peşteri. Până acolo nu mai era mult de mers şi fără drum, numai prin pustietăţi, şi noaptea se apropia şi apa din vasul lor se terminase şi ei erau foarte obosiţi, căldura era de 40 de grade şi nu ştiau ce să facă de apă. Stând jos şi odihnindu-se, văd aproape de dânşii mulţi bărzăuni, care se coborau şi se ridicau dintr-o vale adâncă printre stânci. Se uită cu atenţie şi văd ceva licărind ca apa, dar cum să se coboare! Aveau o funie şi se leagă unul de mijloc şi unul ţinea bine funia şi aşa au ajuns în fundul văii; acolo era puţină apă rămasă din ploile de iarnă, din care beau şi bărzăunii. Au băut, s-au întărit şi au luat apă şi în vasul lor. Aici s-au stabilit într-o peşteră unde au stat numai două săptămâni, fiind nevoit să plece pentru că năvăliseră beduinii cu turmele de capre, iar apa puţină pe care o aveau adunată într-o scobitură a muntelui era stricată şi sălcie. De aici, s-au mutat în altă peşteră, la Calamona, de pe Valea Iordanului, la doi kilometri de Mănăstirea Sfântul Gherasim de

la Iordan. Pe drum, a încercat să-i atace o hienă dar, rugându-se lui Dumnezeu şi la Preasfânta Născătoare de Dumnezeu, au scăpat nevătămaţi.

După ce s-au mutat în această peşteră, unde era foarte multă igrasie şi apa de băut trebuia să o aducă numai noaptea de la Mănăstirea Sfântul Gherasim de la Iordan, fratele român care era împreună cu părintele Ioan s-a îmbolnăvit de plămâni şi a fost nevoit să plece în ţară. Auzind părintele Ioanichie Pârâială, un alt frate român, monah închinoviat la Mănăstirea Sfântul Sava, că părintele Ioan a ramas singur la peşteră, a mers la duhovnicul său, părintele Sava, căruia i-a mărturisit dorinţa sa de a merge în pustie şi, vorbind cu părintele Ioan, să-l primească în locul fratelui care plecase. După ce a primit binecuvântare, cuviosul Ioanichie s-a stabilit în aceeaşi peşteră, Calamona împreună cu părintele Ioan, căruia îi rămâne ucenic şi prieten devotat şi nelipsit până când, în anul 1960, Sfântul Ioan este chemat la Dumnezeu. Când s-a mutat părintele Ioanichie în peştera Calamona, era anul 1939 şi au locuit împreună în această peşteră un an şi jumătate, în grele nevoinţe, mari lipsuri şi suferinţe. Din afară îi chinuia igrasia, lipsa de apă şi de mâncare şi boala de reumatism a părintelui Ioan care, tot în acest timp, a fost lovit de o altă boală, de dizenterie, încât nădejde că va scăpa cu viaţă nu mai avea. Iar dinăuntru îi supărau diavolii cu tot felul de lupte şi ispite cu gândurile, cu străinătatea şi multe alte ispite pustniceşti pe care numai cei de la pustie le ştiu şi le înţeleg. Pe lângă toate aceste încercări şi ispite, pe care le îndurau cei doi sihaştri, părintele Ioan şi părintele Ioanichie mai aveau în grija lor şi pe maica Magdalena, sora părintelui Ioanichie, pe care au zidit-o împreună, în altă peşteră, la o distanţă de ei de aproximativ un kilometru şi jumătate.

Maica Magdalena a venit în Ţara Sfântă împreună cu fratele său, părintele Ioanichie, în anul 1937. Cei doi fraţi după trup, fratele Ioan şi sora Maria, după ce au fost călugăriţi de duhovnicul lor, cuviosul Sava, au fost duşi în mănăstire, părintele Ioanichie în Mănăstirea Sfântul Sava, iar maica Magdalena în Mănăstirea Gornia, o mănăstire de

rusoaice, unde a stat 3 ani de zile. După plecarea fratelui său, părintele Ioanichie, la pustie, a plecat şi dânsa la duhovnicul său să se mărturisească şi să ceară şi ea binecuvântare să plece la pustie.

După ce a mărturisit-o, duhovnicul său, părintele Sava, a plecat cu dânsa la cei doi sihaştri care au zidit-o într-o peşteră unde a trăit 2 ani şi jumătate în mari lipsuri şi grele încercări şi ispite ca şi ceilalţi fraţi români din cealaltă peşteră. Când a fost zidită în peşteră, maica Magdalena împlinise 29 de ani. Aici era cercetată doar de cei doi fraţi români care îi aduceau puţin pesmet din merindele lor şi apă. Pe atunci, pesmetul îl primeau de la Mănăstirea Sfântul Sava, de la duhovnicul lor, părintele Sava care îi mărturisea şi îi împărtăşea la 40 de zile.

După un an de zile de ispitire şi încercare în pustie, maica Magdalena a primit sfânta şi marea schimă de la duhovnicul său, cuviosul Sava. Şi ea ca şi ceilalţi doi pustnici, se lupta să înfrângă frica, străinătatea, singurătatea, lipsurile, foamea, setea, boala şi tot felul de gânduri, năluciri şi ispite diavoleşti care erau destul de aprige şi deseori şoarecii îi invadau peştera mâncându-i puţinul pesmet pe care îl avea, de multe ori, ca singură hrană.

Povesteşte maica Magdalena, că odată a intrat la dânsa în peşteră un şarpe mare şi se apropia şuierând. De frică să nu fie auzită de nişte beduini ce erau în apropierea peşterii cu caprele, ea nu ar fi putut să ţipe, doar atât a putut: să bată de trei ori din palme în timp ce a chemat numele Domnului Iisus Hristos în ajutor şi pe loc a văzut cum şarpele s-a întors şi a ieşit afară pe o gaură de jos a peşterii pe unde primea pesmetul şi apa. Această gaură era astupată de o scândură pe care au fost bătute cuie şi a fost unsă cu lut. Cu această scândură, maica Magdalena îşi masca, ziua, de frica beduinilor, singura ei cale de comunicare cu cei care o cercetau. Pe atunci, maica Magdalena avea 29 de ani, părintele Ioan tot 29 de ani, iar părintele Ioanichie avea 31 de ani.

Maica Magdalena, sora părintelui Ioanichie Pârâială, în vârstă de 84 de ani, iulie 1993.

Povestea părintele Ioanichie despre părintele Ioan, că niciodată nu l-a văzut tulburat, poate mâhnit uneori, dar niciodată nu l-a văzut să glumească sau să râdă, în schimb faţa îi era mereu senină şi adeseori îl vedea bucuros şi liniştit, răbdând cu multă tărie bolile, suferinţele trupeşti şi sufleteşti. Avea un program sever de post, mâncând puţin pesmet în apă sau puţin ceai aromat dintr-o buruiană specifică deşertului pe care arabii o numesc fascomilla, şi rareori se bucura de fructe. Iubea mult singurătatea şi liniştea. Ţinea cu multă sfinţenie la dreapta credinţă, la sfânta tradiţie şi la sfintele canoane lăsate de Sfinţii Părinţi şi tot timpul îşi ţinea mintea aţintită acolo sus pe Golgota unde Îl vedea pe Domnul Iisus Hristos răstignit pe Cruce pentru a doua oară de cei de un neam şi o credinţă cu noi. Pentru acest lucru era mâhnit şi suferea foarte mult spunând:

„În urmă cu aproape 2000 de ani L-au răstignit pe Domnul cei care nu L-au cunoscut. Dar acum Îl răstignim noi care ne-am botezat în numele Lui şi pretindem că Îl cunoaştem, purtându-I şi numele” - de creştini.

Astfel trupul său slăbit de post, mintea şi inima sa sfântă erau despătimite, dematerializate şi unite cu Dumnezeu prin rugăciune şi cugetări smerite cu dorul Duhului Sfânt. Deseori, părintele Ioan ieşea noaptea singur din peşteră, privind cerul senin şi înstelat care nicăieri, în toată lumea, nu era aşa de frumos şi de senin ca la Ierusalim, admirând cu dragoste şi multă uimire frumoasele zidiri ale Creatorului. Apoi, ridicându-şi

mâinile spre cer, rămânea neclintit rugându-se aşa cum îl călăuzea Duhul Sfânt şi se întorcea din nou la peşteră în zorii zilei sau de multe ori după răsăritul soarelui.

Aici, în această peşteră, a tradus părintele Ioan din limba greacă în limba română Acatistul Sfântului Acoperământ al Maicii Domnului şi multe alte cuvinte de învăţătură şi zidire sufletească din Patericul grecesc, din Proloage şi din Vieţile Sfinţilor Părinţi. Apoi, reumatismul, boala de rinichi şi dizenteria care îl chinuiau, l-au împiedicat să lucreze mai mult.

În 1940, al Doilea Război Mondial a ajuns şi în Ţara Sfântă, care pe atunci era sub stăpânire engleză. Germanii se apropiau de Alexandria din Egipt, şi fiindcă România era aliată cu Germania, englezii au adunat pe toţi românii într-un lagăr la un loc cu germanii şi italienii. Atunci, englezii au adunat pe toţi monahii ortodocşi şi catolici din toată Palestina într-o mănăstire catolică din Ierusalim care era transformată în lagăr, unde părintele Ioan împreună cu ucenicul său, părintele Ioanichie au stat în tot felul de lipsuri, necazuri, boli şi suferinţe. În 1941 au fost eliberaţi din lagăr şi părinţii s-au întors în Mănăstirea Sfântul Sava, unde cuviosul Ioan îşi reia aceleaşi ascultări pe care le împlinise înainte de a pleca la pustie, adică de paracliser şi îngrijitor de bolnavi.

Însă de data aceasta era mult mai bolnav, slăbit, epuizat, bolnav de stomac, împlinindu-şi cu multă greutate şi nevoinţă toate ascultările ce le avea rânduite. Odată, fiind grav bolnav, a plecat la Mănăstirea Sfântul Teodosie care se afla la aproximativ 6 km depărtare, unde, rugându-se mult şi apropiindu-se de mormântul Sfântului Teodosie începătorul de obşte, a simţit pe loc o uşurare de durere şi suferinţă şi pe loc s-a vindecat.

La scurt timp după ce s-a vindecat părintele Ioan de boala cu care pătimise mulţi ani, a fost chemat de părintele arhimandrit Victorin Ursache, care pe atunci era superiorul Bisericii Ortodoxe Române de la Ierusalim şi Iordan şi ştia că părintele Ioan dorea să se retragă la loc de linişte. Acesta îl sfătuieşte şi îi propune să primească să fie hirotonit pentru a fi numit egumen la Schitul românesc de la Iordan, care are hramul

Sfântul Prooroc Ioan Botezătorul.

Părintele Ioan refuzase de două ori să primească hirotonia, acum însă a fost nevoit să o primească, numai pentru că ajungea la liniştea mult dorită de dânsul. Cu aprobarea patriarhului Benedict al Ierusalimului, părintele Ioan Iacob a fost hirotonit ierodiacon în Biserica Sfântului Mormânt al Domnului Iisus Hristos, la data de 13 mai 1947, iar la 14 septembrie, în acelaşi an, a fost hirotonit preot de arhiereul Irinarh. Aici, singurul său ucenic şi împreună vieţuitor în schit era părintele Ioanichie. Mai veneau câteodată şi ajutau la curăţenie două maici bătrâne, Melania şi Natalia.

Schitul şi singura sa chilie erau în stare de paragină. Când s-au mutat aici cei doi părinţi, Ioan şi Ioanichie, nici nu aveau unde să-şi plece capul. Fiind în decembrie (1948), iarna, singura chilie a schitului era inundată, iar biserica era plină de nămol şi nisip de peste un metru înălţime pentru că Iordanul și pârâul ce trece pe lângă Mănăstirea Gheorghe Hozevitul s-au revărsat. Au scos mai întâi nămolul şi pământul adus de apă din biserică, apoi au făcut curăţenie şi în chilie, dar nu se putea dormi căci pereţii erau plini de igrasie. Au căutat un butoi la care i-au făcut o gaură şi o portiţă şi au improvizat o sobă în care au făcut foc pentru a se usca pereţii chiliei, iar noaptea puneau nişte scânduri cu un capăt pe butoi şi cu celălalt capăt pe nişte pietre şi aşa şi pregăteau patul pentru câteva ore de odihnă.

În acest timp a venit la schit şi maica Magdalena, sora părintelui Ioanichie, pentru a munci şi a se ruga alături de dânşii. Şi pentru că nu aveau altă chilie pentru dânsa unde să doarmă, au improvizat un pat într-un eucalipt bătrân şi stufos, unde după ore multe de trudă şi osteneală se urca să-şi odihnească trupul obosit. Şi aşa a locuit maica Magdalena, în acest copac, 2 ani de zile, până când a venit un român, moş Constantin din Ierihon, şi muncind toţi cot la cot, au făcut din pământ o chilie pe care au acoperit-o cu stuf şi trestie. În biserică ploua prin acoperişul spart, grădina era inundată de apele Iordanului, iar hrană şi bani pentru întreţinere nu aveau de nicăieri. Singurul lor ajutor era

moş Constantin, care lucra două zile pe săptămână şi la Patriarhie în Ierusalim unde facea pâine şi prescuri, iar ca plată pentru această muncă primea pâine şi din aceasta trăiau şi cuviosul Ioan cu ucenicul său, Ioanichie, şi sora acestuia, maica Magdalena.

Moş Constantin era un român bun şi evlavios, venit după Primul Război Mondial, stabilit la Ierihon împreună cu soţia sa şi fiul lor Dumitru. Moşul Constantin, după ce termina munca în brutărie, venea acasă la Ierihon şi de aici venea zilnic, cale de peste 8 km, pe jos, la schit şi muncea alături de cei trei vieţuitori până noaptea târziu, după care istovit de muncă se întorcea la casa lui, la Ierihon, şi tot aşa zilnic. Nevoinţa celor trei vieţuitori de la schit era tot aşa de aspră şi lipsită ca şi cea din peştera de la Calamona. La biserică slujeau zilnic cele 7 laude.

Părintele Ioan nu era însă mulţumit de ostenelile sale şi dorea să se ostenească şi să se strunească şi mai mult într-un loc pustiu, pentru a fi vrednic de moştenirea marilor anahoreţi ai pustiului, din epoca de aur a Bisericii. Îmbolnăvindu-se grav, după ce a fost internat în spital, râvnitorul ostaş al Domnului se hotărăşte să lase altuia Crucea stăreţiei. Într-o scrisoare adresată unor români din Ţara Sfântă, el îşi motivează plecarea de la schitul românesc astfel:

„Părăsirea Iordanului n-a fost fără durere pentru inima mea atât de simţitoare pentru podoabele firii. Iordanul a fost pentru mine ca un rai pământesc. Bogat atât în daruri duhovniceşti cât şi în cele fireşti. Aproape în fiecare seară stăteam până târziu sub chiparoşii de la schit, admirând frumuseţile naturii, în liniştea fermecătoare a unui colţ de grădină din preajma bisericii, adâncindu-mă în cugetări. Firea mea visătoare nu se mai sătura de acele frumuseţi ale acelui colţ blagoslovit de Dumnezeu”.

După 5 ani de nevoinţă la Iordan, Cuviosul Ioan Iacob părăseşte egumenia schitului cu multă durere în suflet zicând: „Apoi asta am făcut-o nu din răutate, ci cu adâncă durere pentru un locaş sfânt, care se pustieşte, pentru hatârul (favoarea) unuia ca

Gherasim” (Gherasim a fost egumen la schitul de la Iordan înaintea Sfântului Ioan Iacob şi, părăsind schitul, a fugit în Sfântul Munte Athos, iar în timp ce la schit era egumen Sfântul Ioan, acesta se întoarce din nou la Iordan, încercând să-l omoare pe cuvios într-o noapte).

În luna noiembrie 1952, Cuviosul Ioan Iacob, sfătuindu-se cu ucenicul său, părintele Ioanichie, au plecat la Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul. Primul an l-au petrecut în obştea mănăstirii, unde cuviosul Ioan şi-a săpat o chilie în piatră, ce se află între clopotniţa mănăstirii şi peştera unde s-a nevoit şi s-a rugat cel mai mare şi mai râvnitor prooroc al Vechiului Testament, Sfântul Ilie Tezviteanul. Suspinând după mult dorita linişte din pustie, în vara anului 1953, cuviosul Ioan se retrage într-o peşteră de lângă peştera Sfânta Ana. Aici, spune tradiţia că s-a retras Sfânta Ana, mama Maicii Domnului, împreună cu câteva fecioare, după ce a lăsat la Templu pe prunca Maria. Vieţuind aici până la moarte, Sfânta Ana a şi fost îngropată în această peşteră care rămâne pustiită şi necunoscută până în anul 416 când Sfântul Ioan Hozevitul se retrage din scaunul arhieriei din Alexandria, râvnind mult după dorul pustiei şi al celor mai mari profeţi, Sfântul Ilie Tezviteanul şi Sfântul Ioan Botezătorul, în această vale a Hozevei, lângă peştera Sfântului Ilie. În scurt timp s-au adunat în jurul Sfântului Ioan sute de călugări care locuiau prin peşterile ce erau situate pe cele două părţi ale muntelui din Valea Hozevei. Văzând Sfântul Ioan Hozevitul că s-au adunat mulţi călugări în jurul lui, construieşte prima mănăstire din piatră în scobitura muntelui, lângă peştera Sfântului Ilie. Aici se adună peste 1500 de călugări care locuiau atât în mănăstire cât şi prin peşterile de pe Valea Hozevei. În acest timp, Sfânta Ana i se arată în vis unui călugăr care locuia în peştera unde era îngropată şi îl ceartă că dormea pe mormântul ei. Acesta îi mărturiseşte visul său stareţului, descoperindu-i-se astfel moaştele Sfintei Ana, după care, această peşteră este transformată într-o mică biserică unde slujeau şi se împărtăşeau în duminici şi sărbători pustnicii care vieţuiau prin peşteri. Această biserică este numită de aici înainte Schitul Sfânta Ana. Toţi călugării din peşterile schitului erau sub ascultarea marelui stareţ

Ioan din Lavra Hozeva.

Pentru evlavia pe care o aveau călugării către Sfânta Ana, au construit multe mănăstiri şi biserici închinate Sfintei Ana şi aşa au început să se împartă din sfintele sale moaşte şi pe la alte mănăstiri şi biserici, rămânând în această biserică a schitului numai piciorul drept întreg, aceasta până înaintea celui de al Doilea Război Mondial când călugării de aici se retrag în Sfântul Munte Athos luând cu dânşii sfintele moaşte ale Sfintei Ana şi ducându-le în Mănăstirea Sfânta Ana, unde se păstrează şi azi cu multă sfinţenie şi evlavie.

Când s-a mutat Sfântul Cuvios Ioan Iacob la peştera vecină cu cea a Sfintei Ana, singurul pustnic care locuia în peştera Sfânta Ana era monahul Pavel, grec din Cipru, care se ocupa cu tipăritul cărţilor sfinte, având aici o mică tiparniţă. În această peşteră s-a nevoit cuviosul Ioan Iacob 7 ani de zile fără să mai meargă la mănăstire sau la Ierihon. Noaptea se ruga şi priveghea, iar ziua scria versuri religioase şi traducea în româneşte învăţături din Sfinţii Părinţi. Trăia în foarte mare lipsă, sărăcie şi nevoie, dar era împăcat sufleteşte şi răbda toate aici pe pământ în nădejdea vieţii viitoare. Ziua răbda căldura şi arşiţa soarelui care depăşea de multe ori 55 de grade. Iarna răbda frigul şi umezeala peşterii, iar noaptea îşi făcea canonul obişnuit de rugăciune şi metanii cerut unui schimonah şi practica rugăciunea inimii. Apoi se odihnea puţin pe o scândură şi iarăşi începea rugăciunea. Hrana lui, pe care o mânca o dată pe zi, spre seară, era din pesmeţi înmuiaţi în apă şi, rar, erau puţine măsline şi smochine. Rareori mânca pâine proaspătă, când îi aducea acel frate român, Dumitru, fiul lui moş Constantin, venit din Bârlad şi stabilit aici în Ţara Sfântă, la Ierihon.

În acest timp, maica Magdalena, sora părintelui Ioanichie, era stabilită la Ierihon, lângă casa maicii Galina. Ea făcea pâine şi trimitea cuviosului Ioan prin fratele Dumitru, căci tatăl lui care lucrase ca brutar la Patriarhie trecuse la Domnul. Petrol pentru lampa de gătit pe care îşi făcea puţin ceai şi ulei pentru candele primea de la părintele

Ioanichie care vieţuia în mănăstirea Hozeva. În duminici, sărbători şi în zile de praznice, cuviosul Ioan mergea la peştera monahului Pavel din apropiere şi amândoi săvârşeau Sfânta Liturghie şi se împărtăşeau la Paraclisul Sfintei Ana.

Chilia şi peştera Sfântului Ioan era agăţată ca un cuib de rândunică deasupra văii pârâului Horat, la o înălţime de aproximativ 30 m deasupra pârâului, iar de pe o potecă mică numai cu scara se poate urca sus la aproximativ 10 m înălţime. După ce cuviosul Ioan urca, trăgea scara după dânsul şi numai când venea la dânsul ucenicul său, părintele Ioanichie sau fratele Dumitru, atunci cobora scara sau când mai venea să-l viziteze câte un călugăr sau pelerin român pentru binecuvântare şi cuvinte de învăţătură. Femei şi bărbaţi necredincioşi sau care nu erau ortodocşi nu primea niciodată în peştera sa, fiind foarte zelos pentru dreapta credinţă şi pentru o viaţă creştinească după Evanghelie.

Pe cei care veneau la peştera sa, îi învăţa frica de Dumnezeu, îi îndemna la pocăinţă şi le citea din scrierile Sfinţilor Părinţi, amintindu-le tuturor de ceasul morţii, de dragostea Domnului nostru Iisus Hristos răstignit pe Cruce, acolo, sus pe Golgota pentru noi, şi de Ziua Judecăţii de Apoi. Îi învăţa să păstreze cu sfinţenie mare dreapta credinţă, chiar cu preţul vieţii. Să se silească să facă fapte bune şi mai mult la rugăciune, la citirea Sfintei Scripturi şi a Sfinţilor Părinţi, să fugă de păcatele trupeşti, de îmbuibare şi de lăcomie ca de moarte. Să facă milostenie cu aproapele şi mai ales milostenie sufletească, îndemnând pe toţi la biserică, la rugăciune, la pocăinţă şi să aibă întotdeauna mintea şi inima la Domnul Iisus Hristos, răstignit pe Cruce pentru mântuirea lumii.

Aceasta era cugetarea lui din fiecare clipă, din fiecare ceas din zi şi din noapte. Apoi, zilnic, citea din Psaltire, din Sfânta Scriptură şi din cuvintele Sfinţilor Părinţi. Aceasta era adevărata lui hrană, hrană duhovnicească. În peşteră avea Ceaslovul, Psaltirea, Sfânta Scriptură, câteva cărţi sfinte şi teancuri de manuscrise copiate, traduse şi compuse de dânsul ziua, sau de multe ori noaptea la lumânare. Cât a fost în viaţă nu a vrut

să tipărească nimic. Dar după moartea sa, a ales ucenicul său, părintele Ioanichie, câteva frumoase cuvinte de învăţătură şi traduceri din Sfinţii Părinţi şi poezii compuse de el şi le-a publicat în două mici volume, la Ierusalim, în anii 1968 şi 1970 sub numele de „Hrană duhovnicească”. Versurile sale sunt pline de umilinţă, smerenie şi evlavie care storc lacrimi şi din inimile celor împietriţi şi necredincioşi. Din aceste traduceri şi din versurile sale, după mutarea sa la Domnul, citea şi părintele Ioanichie cu ochii plini de lacrimi şi cu inima sfâşiată, străin şi singur, bolnav şi gârbov de povara vieţii şi a bătrâneţii, mângâindu-se cu gândul că dincolo va fi din nou împreună cu iubitul său părinte Ioan care îl părăsise în urmă cu 32 de ani şi pe care îl ruga neîncetat să mai aducă măcar un român aici ca, după plecarea sa la Domnul, să nu se stingă candela pe care a ţinut-o aprinsă cu multă râvnă şi sfinţenie timp de peste 56 de ani.

Cuviosul Ioan a scris, plângând la rugăciune, tropare, imnuri, cântări de laude, având multă evlavie la Maica Domnului şi la toţi sfinţii. Era din fire blând şi avea un suflet duios, blând, paşnic şi foarte râvnitor era în apărarea Ortodoxiei patristice. De multe ori îl supăra reumatismul, suferea de rinichi, alteori îl supărau problemele stomacale, alteori gândurile nu-i dădeau pace ori beduinii care păşteau oile în apropiere şi aruncau pietre în chilia lui spărgându-i geamul. Pe toate acestea le răbda şi nu spunea nimic, pentru a împlini cuvântul Sfintei Evanghelii.

Aşa s-a nevoit Sfântul Ioan Iacob în peşteră la Schitul Sfintei Ana din pustiul Hozevei, timp de 7 ani. În vara anului 1960 s-a îmbonăvit de dizenterie, de rinichi şi a făcut şi pneumonie însoţită de febră foarte mare. Toate aceste afecţiuni agravate au avut nevoie de îngrijiri atente din partea ucenicului său care îi punea comprese cu oţet şi ventuze pentru a-i scădea temperatura. Din cauza suferinţei foarte mari şi a slăbiciunii trupeşti, Sfântul îi mulţumea deseori ucenicului doar cu privirea. În ziua în care a adormit întru Domnul, dimineaţa pe la orele 7.00, după ce şi-a terminat de făcut pravilele, s-a împărtăşit cu Sfintele Taine ale Domnului nostru Iisus Hristos, după care a venit la dânsul

la peşteră ucenicul său, căruia i-a spus:

„Părinte Ioanichie, tare te mai aşteptam să vii, că pentru mine aceste trei zile au fost mucenicie. Mi-a fost foarte rău, am răcit tare, tuşesc şi nu pot respira şi am mare temperatură”.

Atunci părintele Ioanichie a vrut să-i pună din nou comprese şi ventuze, dar sfântul i-a răspuns cu blândeţe că de acuma nu mai trebuie nimic căci totul s-a terminat şi că peste scurt timp trebuie să plece la Domnul. S-a spălat singur pe faţă şi pe mâini, s-a pieptănat şi apoi a început să privească cu mare uimire spre cer spunând:

„Părinte Ioanichie, dacă ai vedea şi sfinţia ta ceea ce văd eu!”, la care ucenicul l-a întrebat:

„Ce vezi părinte Ioan?”. Şi sfântul i-a zis:

„Văd foarte mulţi îngeri şi sfinţi care aduc două frumoase cununi din flori şi frunze de finic pe care scrie *Fericiţi sunt cei ce...*” şi s-a oprit. Apoi, părintele Ioanichie l-a întrebat:

„Şi ce mai scrie în continuare?”. Dar sfântul a zis: „Dacă o să mă simt mai bine, o să-ţi spun mai târziu.”

Iar pe cealaltă cunună de la stânga lui scria: „Blestemaţi sunt cei ce...” şi nu a mai voit să spună toate cuvintele. Dar spunea că deasupra cununii de la stânga a văzut pornindu-se fulgere şi săgeţi ca de trăsnet care închipuia mânia lui Dumnezeu asupra celor care mor nepocăiţi. Apoi i-a spus ucenicului că, după ce va muri, trupul său să-l îngroape aici, în această peşteră, într-un canal zidit în piatră şi ciment, pe care singur şi l-a pregătit dinainte.

Apoi părintele Ioanichie l-a întrebat pe Sfântul Ioan: „Părinte Ioane, dar eu când voi muri, pe mine unde m-or pune? La care sfântul a răspuns: „Eu o să mă dau puţin mai încolo şi sfinţia ta o să vii lângă mine”.

(Părintele Visarion: Aici fac o mică paranteză vrând să arăt smerenia părintelui Ioanichie faţă de Sfântul Ioan, când s-a întristat puţin şi apoi cu un ton cam sever mi-a zis: „Până când crezi că o să te mai pot răbda părinte Visarion? Căci de când sunt aici, în Ţara Sfântă, în 56 de ani nimeni nu m-a cicălit şi m-a iscodit atât de mult ca sfinţia ta. Pentru aceasta îţi dau canon să scrii tot ce ai aflat de la mine şi de la alţi români pe care i-ai prins în viaţă, tot ce ştii despre viaţa şi nevoinţele Sfântului Ioan”)

Deşi era la începutul lunii august şi temperatura de afară depăşise 40 de grade, Sfântul Ioan era foarte răcit, tuşea şi avea febră mare. Dar, cu toate acestea, era foarte lucid, blând şi paşnic. Era ziua de joi, 5 august 1960, când, după ce i-a dat ultimele sfaturi ucenicului său, s-a ridicat în picioare şi cu mâna dreaptă a început să binecuvânteze, ca preot, în semnul Sfintei Cruci, timp de aproape o oră, în toate părţile peşterii. Probabil că îi binecuvânta pe sfinţii pe care spunea mai înainte că îi văzuse venind la dânsul să-l întâmpine şi pe care i-a slăvit şi i-a lăudat în scrierile sale. Apoi, s-a întins pe patul de scândură, pe care avea o singură pătură, a închis ochii, a răsuflat adânc şi şi-a dat sufletul său în mâinile lui Dumnezeu.

Ucenicul său, părintele Ioanichie a rămas mult timp îngenuncheat lângă căpătâiul părintelui său, plângând cu lacrimi amare pe cel care l-a părăsit aici pe pământ şi care i-a fost duhovnic şi bun învăţător şi povăţuitor, Sfântul Ioan Iacob Românul.

Cât a fost bolnav, Ioan Iacob niciodată nu a oftat sau suspinat. A răbdat cu pace, cu seninătate şi le-a primit pe toate cu bucurie ca pe nişte daruri de la Dumnezeu.

Cuviosul Ioan şi-a cunoscut dinainte data sfârşitului, însemnând-o pe peretele peşterii. Îndată după ce s-a sfârşit, ucenicul său, părintele Ioanichie, l-a îmbrăcat cu rasa, i-a pus schima mare, i-a pus mantia, i-a pus epitrahilul la gât, mătăniile pe mâna stângă, sfânta cruce în amândouă mâinile, l-a culcat pe rogojină, apoi a aprins trei lumânări de ceară. După aceasta a îngrijit de candelă şi a plecat să-l anunţe pe stareţul Mănăstirii Sfântul Gheorghe Hozevitul, pe părintele arhimandrit Amfilohie care a pus să se tragă

clopotele mănăstirii, au făcut un trisaghion cu rugăciunile de dezlegare, au făcut colivă şi împreună cu câţiva pustnici ce mai erau prin peşterile din apropiere, părintele arhimandrit Amfilohie, părintele Gavriil şi monahul Pavel, vecinul cuviosului Ioan Iacob, s-au urcat însoţiţi de părintele Ioanichie, pe scară, în peşteră şi au început slujba înmormântării. În acest timp, peştera s-a umplut cu păsări nenumărate din pustie, mari şi mici, fiecare după felul lor, pe care Sfântul Ioan le hrănea zilnic cu pesmet înmuiat, din puţinul pe care îl avea.

Acum însă nu mai veniseră să primească hrană, ci veniseră să-l petreacă pe cel care de multe ori le-a hrănit, singur şi străin, vorbind de multe ori cu ele, cântându-le şi deseori scriind despre ele în poeziile sale. Despre această întâmplare a scris şi a publicat într-o revistă grecească din Atena stareţul cuviosului Ioan, arhimandritul Amfilohie, în luna mai 1981, că păsările care umpluseră peştera îl incomodau în timpul slujbei, „ţipau şi ciripeau fiecare pe glasul ei, zburau pe capetele noastre, ne-au stins lumânările, băteau din aripi deasupra trupului cuviosului, căci se închideau cărţile şi se aşezau pe el, pe cap, pe piept, pe picioare şi fiecare glăsuia după felul ei”. Ele nu mai vroiau acum mâncare, ci pe părintele lor, pe binefăcătorul lor pe care îl pierduseră. După săvârşirea slujbei, spunea stareţul, l-au pus în mormânt, iar deasupra au pus un capac de scânduri pe care l-au uns cu lut, apoi au pus pământ şi abia atunci au plecat păsările şi s-au împrăştiat şi aşa a rămas cuviosul părinte Ioan până în anul 1980. Timp de 20 de ani, numai ucenicul său, părintele Ioanichie mai urca pe scară sus în peşteră cu câte un pelerin din România, aprindeau lumânări, se rugau şi apoi, cu ochii plini de lacrimi, coborau şi se întorceau la mănăstire.

Nimeni nu se mai gândea că va fi desfăcut mormântul lui vreodată până la sfârşitul veacurilor. Spunea părintele Ioanichie că de multe ori i s-a arătat Sfântul Ioan în vis şi îi spunea: „Părinte Ioanichie, vorbeşte cu stareţul că trebuie să vii cu dânsul să mă dezgropaţi”. Şi acest vis s-a repetat mai mult înainte de a fi dezgropat cu aproape 2 ani de zile. Dar, iată, că a rânduit Dumnezeu să i se descopere cinstitele sale moaşte.

Era un arhimandrit grec din America, părintele Pantelimon, care a fost preot slujitor la Sfântul Mormânt, care în tinereţe a fost ucenicul Sfântului Ioan şi la acesta se mărturisea şi venea de multe ori pentru sfat şi cuvinte de învăţătură. Părintele Pantelimon era plecat de vreo 23 de ani în America unde era egumen şi duhovnic la o mănăstire înfiinţată de dânsul. Despre cuviosul Ioan, părintele Pantelimon nu mai ştia nimic. Într-o noapte, l-a văzut în vis pe Sfântul Ioan care i-a zis: „Dacă vrei să mă vezi, vino la peştera Sfintei Ana din Valea Hozevei". Apoi, timp de o lună de zile nu a mai avut linişte şi îl chinuiau gândurile să meargă să viziteze Sfintele Locuri ca să-l vadă pe cuviosul Ioan, bunul său duhovnic şi povăţuitor, neştiind că era de mult la Domnul. La 28 iulie 1980, a sosit cu un grup de pelerini greci din America la Mormântul Domnului. Auzind că părintele Ioan este trecut la Domnul, au venit în aceeaşi zi la Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul să se închine şi să-i vadă mormântul.

Ajungând la mănăstire, după ce s-au rugat şi au aprins lumânări, părintele Pantelimon a cerut stareţului mănăstirii binecuvântare să meargă împreună cu câţiva pelerini la peştera Sfintei Ana, să aprindă câte o lumânare şi să se închine la mormântul cuviosului Ioan, care la unii dintre ei le fusese duhovnic. Stareţul Amfilohie, la început, s-a împotrivit, dar văzând stăruinţa lor, le-a dat binecuvântare şi a plecat şi el cu dânşii la peşteră. Când au ajuns la peşteră, au urcat pe scară, au aprins lumânări şi s-au închinat la mormântul cuviosului, au cântat un trisaghion şi s-au odihnit puţin în peşteră. Acest grup era compus din vreo zece persoane. În timp ce se odihneau, părintele Pantelimon îi zice stareţului Amfilohie: „Preacuvios părinte stareţ, vă rog să ne daţi binecuvântare să desfacem capacul mormântului să ne închinăm şi noi la osemintele cuviosului Ioan, că de acum au trecut 20 de ani de când a adormit şi sunt peste 20 de ani de când eu l-am văzut pentru ultima oară şi am venit de la o distanţă aşa de mare în această pustie sălbatică să-l vedem şi să ne închinăm la osemintele sfinţiei sale". La început, stareţul s-a împotrivit zicând: „Părinte Pantelimon, eu socot că tot ce s-a făcut este îndeajuns, să-l lăsăm pe părintele Ioan să se odihnească în pace, în veci, şi să nu-l tulburăm". Însă părintele

Pantelimon împreună cu pelerinii veniţi cu dânsul stăruiau mereu să desfacă mormântul. Atunci stareţul a zis unui pustnic ce era de faţă: „Părinte Hrisant, caută ceva cu care să putem umbla la mormânt”.

În colţul peşterii au găsit o bucată de fier cu care au desfăcut scândura de deasupra mormântului şi îndată peştera s-a umplut de miresme sfinte. Atunci părintele Pantelimon i-a zis stareţului: „Vedeţi părinte stareţ că mormântul cuviosului Ioan are miresme sfinte?”. Când au dat scândura la o parte, mare şi uimitoare minune au văzut cu toţii. Cuviosul Ioan dormea. Avea trupul întreg neatins de stricăciune, la fel şi hainele şi veşmintele cu care era îmbrăcat, toate erau aşa cum au fost puse, parcă era pus în mormânt chiar atunci, fără nici o schimbare a înfăţişării lui. Mâinile, picioarele, faţa, schima, epitrahilul, încălţămintea, toate erau neatinse. În picioare avea nişte bocanci care erau aşa cum a fost încălţat atunci. Hainele nu erau atinse de fel şi culoarea schimei şi a epitrahilului era ca şi nouă.

De emoţie, toţi s-au schimbat la faţă şi nu mai vorbeau nimic. Unii au început să plângă, iar alţii să se roage şi făceau semnul Sfintei Cruci, zicând cu voce tare: „Doamne miluieşte! Părintele Ioan este sfânt!”. Atunci au îngenuncheat toţi, s-au rugat lui Dumnezeu şi I-au mulţumit că i-a învrednicit să vadă cu ochii lor această mare minune şi că ne-a binecuvântat Dumnezeu cu un sfânt nou şi au cântat troparul cuviosului: „Întru tine, părinte, cu osârdie, s-a mântuit cel după chip, că luând Crucea, ai urmat lui Hristos şi, lucrând, ai învăţat să nu se uite la trup căci este trecător, ci să poarte grijă de suflet, de lucrul cel nemuritor. Pentru aceasta, şi cu îngerii împreună, se bucură, preacuviose părinte Ioane, duhul Tău”.

La urmă, părintele Pantelimon a cerut de la stareţul Amfilohie să-i dea ceva de binecuvântare de la Sfântul Ioan şi atunci a luat cu binecuvântare şi voia Sfântului Ioan, prima falangă de la degetul arătător al mâinii drepte, mâna care de atâtea ori l-a binecuvântat şi dezlegat de fiecare dată când venea la sfinţia sa pentru mărturisire şi

sfaturi de taină. Cu acest deget, în nopţile târzii, când erau împreună la gura peşterii şi prin pustie, îi arăta Sfântul Ioan părintelui Pantelimon minunatele zidiri ale mâinilor lui Dumnezeu şi tot cu acest deget îl avertiza când îi vorbea despre bunătatea lui Dumnezeu şi jertfa Mântuitorului Hristos de pe Golgota, care în curând va veni la noi să ne cerceteze, dar de data aceasta nu ca doctor şi Mântuitor ci ca drept Judecător. Degetul Sfântului Ioan a fost luat de părintele Pantelimon şi dus în America, unde a înfiinţat două mănăstiri, una de călugări, între care sunt şi câţiva români şi una de măicuţe.

În prezent, în Franţa, s-a întemeiat o mănăstire ortodoxă cu hramul Sfântului Ioan Românul - Hozevitul. Această mănăstire au ridicat-o nişte ucenici ai Sfântului Ioan şi buni prieteni ai părintelui Pantelimon.

După ce au descoperit această mare minune, stareţul Amfilohie a plecat la mănăstire împreună cu câţiva călugări şi au adus un sicriu pe care apoi l-au urcat în peşteră, au scos încet trupul Sfântului Ioan, l-au aşezat în sicriu cu schima şi epitrahilul pe piept; stareţul Amfilohie i-a pieptănat barba şi părul, iar ucenicul său, i-a aşezat culionul pe cap cu camilafcă. Sfântul părea că doarme. Această minune a zilelor noastre era uimitoare. Era în ziua de 15 august, Adormirea Maicii Domnului. În această zi veniseră să se închine şi să viziteze Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul aproximativ vreo 3000 de pelerini şi vreo 7 mitropoliţi. După ce Sfântul Ioan Iacob a fost pus cu multă grijă în sicriu, a fost coborât din peşteră pe o scară cu ajutorul unor funii şi mare minune s-a întâmplat atunci. Deşi peştera cuviosului Ioan era la o înălţime aşa de mare, agăţată ca un cuib de rândunică deasupra văii, la o înălţime de peste 30 de metri, fiind în pericol de a aluneca de pe scară şi a cădea în prăpastie oricine ar fi cutezat să se urce în peşteră, atunci sicriul cu Sfântul Ioan s-a uşurat ca un fulg şi nu s-a simţit greutatea lui, nici la coborâre din peşteră şi nici cât a fost transportat de la peşteră la mănăstire, pe o distanţă de 4 km, pe un drum foarte anevoios şi prăpăstios.

Apoi, în sunetele clopotelor de la mănăstire, cu sobor de preoţi şi mulţi

pelerini care ţineau în mâini lumânări aprinse, cu ochii plini de lacrimi de emoţie şi bucurie, au fost duse sfintele moaşte ale celui mai nou sfânt din lume şi contemporan cu noi, Sfântul Ioan cel Nou Românul, Hozevitul, şi aşezate în biserică. Pentru ca Dumnezeu să descopere dacă nestricăciunea trupului său nu a fost cumva urmare a vreunei căderi sau a vreunei legături de la arhiereu sau de la altcineva, conducerea Patriarhiei Ierusalimului a socotit că este necesar să se săvârşească pentru dânsul 40 de Sfinte Liturghii cu dezlegări şi pomeniri. După săvârşirea celor 40 de Liturghii cu dezlegări, trupul Sfântului Cuvios Ioan a rămas ca şi mai înainte neatins şi nestricăcios. Trupul neatins de stricăciune al sfântului a fost aşezat în biserica mică, Paraclisul Sfântului Ştefan, lângă sfintele moaşte ale celui de al doilea ctitor al Mănăstirii, Sfântul Gheorghe Hozevitul. Veneau aici numeroşi pelerini creştini din toată lumea care se rugau şi aprindeau lumânări la sfintele moaşte ale Sfântului Ioan Iacob, imediat ce au fost aşezate în biserică. Sicriul în care au fost aşezate moaştele sfântului era nepotrivit, de aceea stareţul Amfilohie s-a gândit să dea comandă la Ierusalim pentru o raclă frumoasă cu geam de jur împrejur pentru a se vedea sfintele moaşte în întregime, dar aceasta costa foarte mulţi bani. Pentru aceasta, meşterii, cu care a vorbit stareţul, au cerut 85.000 de drahme, bani pe care stareţul nu-i avea fiindcă mănăstirea era foarte săracă.

În acest timp, a venit un grup de pelerini ortodocşi din Cipru, să viziteze mănăstirea şi să se închine. În acest grup se afla o credincioasă cu numele Cleopatra care, văzând pe Sfântul Ioan în sicriu, a început să plângă şi a mărturisit că acesta este Sfântul Ioan pe care ea l-a văzut în vis spunându-i că el nu are unde să stea şi atunci ea a donat această raclă în care şi acum sunt aşezate sfintele moaşte ale Sfântului Ioan Iacob.

Racla are o lungime de 2 m şi o înălţime de 1,12 m, iar de jur-împrejur şi deasupra are o vitrină de sticlă înaltă de 70 cm şi lată de 42 cm. Pe această raclă este scris cu litere greceşti: Donată de Teodosie şi Cleopatra Marcu din Cipru.

După aşezarea sfintelor moaşte în această raclă, patriarhul Benedict al

Ierusalimului a trimis o comisie formată din trei arhierei la mănăstire să constate ce să facă în privinţa moaştelor Sfântului Ioan Iacob. Aceştia, în frunte cu patriarhul Benedict al Ierusalimului, aveau îndoieli că părintele Ioan ar fi sfânt şi au început să-şi spună fiecare părerea sa, însă nici unul dintre ei nu era de acord ca sfintele moaşte ale Cuviosului Ioan Iacob să rămână în biserică lângă sfintele moaşte ale Sfântului Gheorghe Hozevitul. Unul zicea că trebuie mutată racla, fiind român, altul zicea să-l bage în gropniţa de la subsolul mănăstirii, altul zicea să-l ducă înapoi în peşteră, iar altul zicea să-l îngroape la loc în mormânt, ajungându-se la neînţelegere în rândul membrilor acelei comisii. După câteva zile de la formarea acelei comisii, unul dintre membri a făcut un blocaj renal, altul infarct şi în scurt timp a decedat şi patriarhul Benedict, rând pe rând murind toţi membrii comisiei.

În locul lui Benedict a fost intronizat ca patriarh Diodor şi, după înscăunarea acestuia, s-a pus din nou problema Sfântului Ioan de la Hozeva, unii dintre arhierei având în continuare îndoieli că acesta ar fi sfânt. Dar patriarhul Diodor, care-l cunoştea pe Sfântul Ioan de când acesta era monah abia venit la Mănăstirea Sfântul Sava, le-a spus tuturor: „Eu îl cunosc pe cuviosul Ioan de când era în viaţă, pe când era monah şi eu eram dragoman (adică exarh peste toate mănăstirile din Palestina) şi îi ştiu viaţa lui şi sunt sigur că este sfânt”. Şi aşa s-au potolit cu toţii şi au încetat să mai discute împotriva Sfântului Ioan şi de atunci nimeni nu s-a mai îndoit de sfinţenia Sfântului Ioan Românul.

Cel care a ştiut întreaga lui nevoinţă din România şi din Ţara Sfântă, bucuriile, necazurile, privegherile de noapte, sfârşitul său minunat şi care a fost martor la aflarea sfintelor moaşte, în vara anului 1980, a fost ucenicul său devotat până la moarte, un smerit călugăr din Buzău, părintele Ioanichie Pârâială, care i-a fost ucenic de chilie, s-au nevoit împreună în Mănăstirea Sfântul Sava, în peşteră, la Schitul de la Iordan şi în pustia Hozeva şi care în ziua de 11 octombrie 1992, după 4 luni de grea suferinţă şi-a dat sufletul

său în mâinile Domnului, plecând alături de Sfântul Cuvios Ioan care îi spusese, la despărţirea lor pentru totdeauna aici pe pământ, că: „Eu o să mă dau puţin mai încolo şi sfinţia ta o să vii lângă mine, părinte Ioanichie”.

Acest smerit călugăr a fost aici, la Hozeva, ca un adevărat străjer la poarta de granit a acestei cetăţi cu ziduri înalte de piatră, agăţată ca un cuib de rândunele în scobitura din peretele muntelui, aşezată cu multă măiestrie sub peştera unde s-a rugat şi a fost hrănit de corbi Sfântul Prooroc Ilie.

Când părintele Ioanichie vedea că vine un grup de pelerini români, alerga repede la clopotniţă şi trăgea cu măiestrie toate clopotele mănăstirii şi la fel îi petrecea şi la plecare, în aşa fel încât clopotele cântau la un loc o frumoasă melodie, încât mulţi dintre pelerini plecau cu ochii în lacrimi.

Pe toţi îi întâmpina cu multă dragoste, îi conducea în biserică la sfintele moaşte ale marelui sihastru şi sfânt român, le dădea cuvânt de învăţătură, le povestea viaţa Sfântului Ioan Românul, le explica istoricul mănăstirii, îi conducea la peştera Sfântului Ilie, îi servea pe toţi cu o ceaşcă de cafea şi cu un pahar de apă rece. Iar pe cei care se purtau cu indiferenţă, ori erau îmbrăcaţi în ţinută indecentă, îi certa cu asprime, vorbindu-le de dreapta judecată şi de chinurile veşnice care îi aşteaptă pe cei păcătoşi. Tuturor le povestea viaţa, nevoinţele, sfârşitul minunat al Cuviosului Ioan Iacob şi minunile ce s-au săvârşit de multe ori sub ochii lui la racla Sfântului. Apoi, pe mulţi dintre ei îi conducea la Horat să le arate chilia şi peştera Sfintei Ana, unde s-a nevoit şi proslăvit, ca sfânt, Cuviosul Ioan. Aici le arăta chilia agăţată în muntele de piatră, lămâiul care îl plantase Sfântul, scara pe care se urca şi cobora, patul, mormântul şi unele din manuscrisele ce se mai păstrau, rămase de la dascălul său şi piatra pe care îşi însemnase Sfântul, dinaintea sfârşitului său, ziua în care va trece la Domnul.

Apoi le citea câteva versuri de umilinţă sau câte un cuvânt de învăţătură ale Sfântului şi apoi îi conducea până la poarta mănăstirii, apoi îi petrecea în glasul clopotelor

pe care le trăgea cu ochii în lacrimi.

Cu câţiva ani înainte de a trece la cele veşnice, părintele Ioanichie a luat o mlădiţă din lămâiul pe care îl plantase Sfântul Ioan la peştera sa şi a altoit-o în tulpina unui lămâi din grădina de jos a mănăstirii care, în scurt timp, a început să rodească.

Deşi părintele Ioanichie se ducea mereu la peştera Sfântului Ioan unde aprindea o candelă şi uda lămâiul, după un timp acesta s-a uscat. Atunci a zis părintele Ioanichie: „Este semn că de acuma trebuie să plec şi eu la Domnul, dar mă rog Lui şi Sfântului Ioan de 32 de ani să nu rămân eu singurul şi ultimul român, să nu se stingă candela pe care eu am ţinut-o cu multă grijă aprinsă aici peste 56 de ani”.

După ani mulţi de suferinţe, boală şi multă nevoinţă, în ziua de 11 octombrie 1992 a plecat la loc de linişte şi odihnă, acolo, lângă cel mult dorit de dânsul, căruia i-a fost ucenic şi prieten devotat, Sfântul Ioan Iacob Românul, încovoiat de bătrâneţe, suferinţe şi multe osteneli, cel care a luminat ca o candelă vie peste 56 de ani, preacuviosul părintele nostru Ioanichie Pârâială.

Numeroşi pelerini, închinători români, greci, ciprioţi, ruşi şi iugoslavi, venind la sfânta Mănăstire Hozeva, se opresc la mormântul părintelui Ioanichie, pe care l-au cunoscut în viaţă. După ce îi aprind o lumânare şi o pun lângă cruce, urcă în linişte şi tăcere pentru a se ruga şi a mulţumi, lângă racla Sfântului Ioan Iacob Românul.

Părintele Ioanichie adormit întru Domnul, lângă bunul său duhovnic Sfântul Ioan Iacob. Lângă părintele Ioanichie, fratele român Iacob Bârsan (Visarion) „care l-a necăjit atât de mult” cât a fost în viaţă.

Istoricul Mănăstirii „Sf. Gheorghe Hozevitul”

Locurile acestea au jucat un rol important din cele mai vechi timpuri, după cum se menţionează şi în Vechiul Testament şi în Noul Testament.

1. Aşa a fost Iisus al lui Navi care a fost ales de Moise ca urmaş al său spre a conduce poporul evreu spre Canaan. După ce a trecut Iordanul, trebuia să cucerească Cetatea Ierihon pentru a putea să-şi continue drumul. Evreii se temeau. Iisus al lui Navi a primit înştiinţarea că, dacă până la Apusul Soarelui va înconjura cetatea de 7 ori cu trâmbiţe, va reuşi să cucerească Cetatea fără nici o luptă. Aşa a şi făcut. Dar ziua se apropia de asfinţit şi generalul Iisus Navi cu armata lui nu reuşise să înconjoare cetatea.

Ridicând rugăciuni la Dumnezeu ca Soarele să se oprească în loc şi ca să se prelungească ziua, aşa cum aflăm din Sfintele Cărţi, Soarele s-a oprit deasupra muntelui Gaboon, luna s-a oprit deasupra locului Ielon, iar armata lui Navi a reuşit să înconjoare cetatea. Zidurile au căzut, pietrele rămânând pe lângă ziduri, aducând şi astăzi mărturii despre marea putere a Domnului. După cucerirea Ierihonului, mergând spre Ierusalim, au mers pe drumul care şerpuieşte de-a lungul pârâului Wadi Kelt sau cum se numeşte astăzi, Valea Hozeva şi care trece prin faţa Mănăstirii Sf. Gheorghe Hozevitul sau Hozeva.

2. Tot din cărţi aflăm că în acest loc a vieţuit Sfântul Prooroc Ilie timp de trei ani şi şase luni, perioadă în care nu a fost deloc ploaie în Palestina. El s-a rugat în peştera care se poate vedea şi astăzi şi pe care o puteţi vizita; după cum se vede, peştera se află la o mare înălţime şi Sf. Ilie a fost hrănit de un corb care dimineaţa îi aducea carne şi seara pâine.

3. Tradiţia spune că Sfinţii Părinţi Ioachim şi Ana nu au avut copii până la o vârstă înaintată. La evrei, toţi cei care nu aveau copii erau socotiţi păcătoşi şi preoţii nu primeau jertfe de la aceştia decât în urma tuturora. Odată, ducându-se Sfinţii Părinţi cu darurile lor, cei dintâi, Arhiereul s-a supărat zicându-le: „Cum aţi îndrăznit să veniţi primii? Vreţi să ne ardă Dumnezeu cu foc?”, după care i-a dat afară din templu. Atunci, Sfinţii Ioachim şi Ana s-au scârbit foarte tare. Foarte descurajaţi au plecat acasă. Apoi, Sfântul Ioachim a venit în acest loc pe valea Hozevei unde avea o stână de oi. Şi el s-a urcat până la Peştera în care a stat cândva Sfântul Ilie şi s-a rugat aici timp de 40 de zile ca Domnul să se milostivească şi să-i dea un copil. Sfânta Ana a rămas la Ierusalim în locuinţa lor unde, de asemenea, se afla o peşteră. Şi ea s-a rugat Domnului să aibă parte de un copil, stând la rugăciune. După 40 de zile de post şi rugăciune, amândoi au fost vestiţi de Sfântul înger Gavriil că vor avea prunc care urma să fie Maria, Maica Domnului. După ce Sfânta Ana a dus-o pe prunca Maria, în vârstă de trei ani, la Templu, la Sfânta Sfintelor,

pe locul unde astăzi se află Moscheia Albastră, s-a retras tot în aceste locuri, pe Valea Hozevei, într-o peşteră care se află la o oră depărtare de mers pe jos de la peştera Sfântului Ilie, în drum spre Ierihon. Aici s-a retras Sfânta Ana cu un grup de femei şi care de atunci şi până astăzi se cheamă Der Benat după denumirea arabă (Mănăstirea Femeilor) sau Schitul Sfânta Ana. Tradiţia ne spune că piciorul drept al Sfintei Ana a fost păstrat la Schit de la săvârşirea sa din viaţă şi până acum 400 de ani când călugării din partea locurilor acestea au fugit la Sfântul Munte Athos din Grecia de teama prigonitorilor. Odată cu plecarea lor au luat şi moaştele Sfintei Ana, au construit acolo o mănăstire cu denumirea Sfintei Ana şi au depus acolo sfintele moaşte unde se află până în prezent. La schitul Sfânta Ana de la Hozeva, au vieţuit mulţi călugări români până la războiul din 1917.

4. În jurul anului 614 d.Hr., aici a vieţuit Sfântul Gheorghe Hozevitul. De-a lungul văii şi la Mănăstire au fost pe vremea aceea 6000 de călugări. Cărţile menţionează că în acest an au năvălit perşii în Palestina şi au distrus multe locaşuri sfinte printre care şi Mănăstirea Hozeva, distrugând-o până la temelii. Au rămas doar câteva ziduri aflate sub peştera Sfântului Ilie şi pe jos au rămas 2 lespezi de mozaic frumos ornamentate şi care se pot vedea în sfânta biserică de azi. După retragerea Perşilor, au fost găsiţi în viaţă circa 3000 de călugări; restul au fost omorâţi de năvălitori. Sfintele lor moaşte se mai păstrează şi astăzi. Ceilalţi monahi s-au reîntors la Hozeva şi au reconstruit sfânta biserică. După această perioadă nu mai sunt alte informaţii întrucât toate documentele au fost arse de prigonitori. Dar, pentru ca să aveţi o mai bogată informare, vă ofer publicaţia alăturată cu un articol scris chiar de Sfântul Ioan Românul privitor la istoricul locurilor.

Schimonah Ioanichie Pârâială

Monastirea Sf. Gheorghe Hozevitul

În vechime, Palestina era ţara cea mai bogată în Locaşuri Sfinte. Atât locurile de însemnătate istorică precum şi pustietăţile cele mai îndepărtate erau pline de biserici măreţe şi de mănăstiri. Din istoriile vechi se poate constata că pe la începutul veacului al 7-lea numai în valea Iordanului erau vreo patruzeci de mănăstiri şi schituri. De la Ierusalim şi până la Muntele Sinai lăcaşurile sihăstreşti se ţineau lanţ.

Până la venirea perşilor (614) starea mănăstirilor din Palestina era nespus de înfloritoare. Dar ura cea păgânească a năvălitorilor nu a lăsat nimic nejefuit în „Leagănul Creştinătăţii". Cele mai multe şi vestite biserici au fost dărmate până la temelie; odoarele sfinte au fost jefuite iar monahii au fost omorâţi cu miile. Numărul bisericilor dărâmate (după mărturia Sfântului Antioh Savaitul care a fost luat şi el în robia persană) se ridica la vreo două sute. Desigur că pe lângă aceste locaşuri vestite, care au atras privirea năvălitorilor, mai erau şi altele mai puţin însemnate care au scăpat din mâinile perşilor însă vremea cea nemiloasă le-a măcinat şi pe acestea aşa încât cele mai multe au rămas fără urmă. Numai vechile manuscrise ce se mai păstrează pomenesc despre ele.

Bineînţeles că bisericile şi mănăstirile cu renume istoric au fost reconstruite mai târziu însă nici una dintre ele nu a ajuns la strălucirea din trecut. Distrugerea şi groaza pe care au pricinuit-o perşii a fost atât de mare încât viaţa creştină din Palestina a rămas - pentru multă vreme - într-un fel de amorţire şi niciodată nu a ajuns la treapta de înflorire de la începutul veacului al 7-Iea. Căci venirea perşilor n-a fost decât deschiderea drumului altor seminţii dornice de cucerire, aşa încât năvălirile şi suferinţele nu s-au mai curmat. De aceea, şi mulţi dintre monahii care trăiau în mănăstirile din Palestina şi-au căutat liniştea lor sufletească în alte părţi, unii au plecat în Sfântul Munte, alţii în părţile centrale ale împărăţiei Bizantine iar viaţa mănăstirească s-a veştejit simţitor. Multe mănăstiri au stat pustii veacuri întregi iar altele au dispărut cu totul.

Dintre mănăstirile mai vestite, care au căzut pradă năvălirii perşilor, este şi Mănăstirea Sfântului Gheorghe Hozevitul din valea cea adâncă a Eonului cum o numeşte Sfântul Evanghelist Ioan la capitolul 3 unde zice: „Era însă şi Ioan în Eon, aproape de Salim şi boteza acolo pentru că erau ape multe...” (Ioan 3, 23).

În cărţile Vechiului Testament, valea aceasta este numită Valea Horat sau Horit iar astăzi i se zice Valea Hozevei.

Când cobori în valea aceasta din drumul vechi de la Ierusalim spre Ierihon, ai impresia că intri într-o cetate uriaşă cu zidurile-i de granit. Rămâi uimit de adâncimea prăpăstioasă a pârâului Hozevei şi de înălţimea stâncilor abrupte care se ridică ameninţător din toate părţile închizând orizontul. Te simţi aici complet izolat de restul lumii.

Şi nu vezi împrejur decât stâncile dogorâte de soare şi împestriţate de găurile de intrare a nenumăratelor peşteri în care au trăit sihaştrii odinioară. Acum îşi găsesc adăpost în ele doar bursucii şi porumbeii sălbatici.

Nu se aude în valea asta decât glasul păsărilor de pustie speriate de prezenţa neobişnuită a vreunei prezenţe omeneşti şi murmurul monoton al apei care coboară pe canalul vechi al Macabeilor. Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul stă lipită de stânca uriaşă a pârâului, întocmai ca un cuib de rândunică. Datează de pe la începutul veacului al 5-lea. Cei dintâi ctitori şi vieţuitori ai acestui locaş au fost cinci sihaştri (pustnici) ai Siriei. Numele lor: Prom, Ilie, Ganneu, Enon şi Zinon. Ei nu au trăit toţi în aceeaşi vreme. Unul după altul au zidit cele dintâi chilii (camere pentru locuinţa monahilor) şi o biserică închinată Sfântului Arhidiacon Ştefan. Aici au fost depuse şi cinstitele moaşte ale acestor sihaştri.

Mai târziu, a trăit prin părţile acestea Sfântul Ioan Hozevitul care a fost Mitropolit al Cezareei Palestinei. Sfântul Ioan Hozevitul a săvârşit lucrul început de

sihaştrii sirieni. În timpul vieţii lui, a atras în jurul lui, pe aceste locuri, mii de monahi. Numărul „locuitorilor pustiului” de la Hozeva a ajuns la vreo cinci mii. Erau cu adevărat, cum se spune şi în cărţile bisericeşti, ca nişte „îngeri în trup” care „şi-au răstignit patimile şi au urmat lui Hristos” până la moarte. Mulţi au fost „văzători cu duhul” (cunoşteau tainele sufleteşti ale oamenilor). Şi după săvârşirea (trecerea din viaţă) a Sfântului Ioan Hozevitul, viaţa monahală de la Hozeva a mers crescând „din putere în putere” atingând cea mai înaltă treaptă de desăvârşire în vremea Sfântului Gheorghe Hozevitul, care este socotit ca al doilea întemeietor mare al mănăstirii.

Sfântul Gheorghe Hozevitul a vieţuit cam la o sută de ani după Sfântul Ioan. În vremea lui s-a întâmplat năvălirea perşilor la anul 614 d.Hr. Şi tot el adună iarăşi la Hozeva - după pustiirea persană - monahiii ce s-au retras prin lunca Iordanului sau prin părţile Arabiei.

Înălţimea virtuţilor alese ale Sfântului Gheorghe, apoi minunile şi darul vindecărilor care izvorau prin sfintele lui rugăciuni în faţa icoanei făcătoare de minuni a Maicii Domnului de la Hozeva numită „Hozevitissa”, au hărăzit acestui sfânt locaş un loc de frunte printre mănăstirile istorice din Palestina. Pentru aceasta, şi mănăstirea aceasta, care mai înainte îşi avea numele după a Sfântului Gheorghe Hozevitul, a rămas cu numele „Mănăstirea Sfântul Gheorghe Hozevitul” iar hramul principal i s-a aşezat la 8 ianuarie, în ziua Sfântului Preacuviosului Părintele nostru Gheorghe de la Hozeva.

Schimbările furtunoase şi tulburările necurmate ce s-au abătut asupra „Pământului sfânt” n-a cruţat nici zidurile întregi ale acestei mănăstiri, nici odoarele bisericeşti şi nici arhiva ei de documente istorice. Pentru aceasta nu se găsesc date sigure şi informaţii detaliate despre trecutul îndepărtat al acestui locaş bisericesc prea vestit. Au rămas doar tradiţiile moştenite verbal de la sihaştrii de pe valea aceasta, apoi icoanele vechi zugrăvite în frescă pe zidurile bisericilor, precum şi diferitele inscripţii.

Se poate ajunge la o idee mai clară despre trecutul glorios al mănăstirii de la Hozeva, citind mai întâi viaţa celor doi mari fondatori: Sfântul Ioan şi Sfântul Gheorghe Hozevitul.

Apoi, vizitând şi cimitirul vechi, care a fost descoperit în anul 1880 de doi sihaştri, unul cu numele de Iustin, român de origine, şi altul grec - Ioasaf, se poate observa ce importanţă a avut mănăstirea de la Hozeva. După felul crucilor şi al icoanelor ce sunt zugrăvite pe ziduri, s-ar deduce că acest cimitir datează de pe la sfârşitul veacului al 5-lea. Aici se pot vedea osemintele care răspândesc o aromă deosebită ca şi moaştele sfinţite. Ele sunt aşezate pe categorii cu anumite despărţituri pentru Arhierei, pentru preoţi şi stareţi, pentru preoţi de mir, pentru arhidiaconi şi diaconi, pentru monahi şi mireni. Între altele, se află şi osemintele unei regine numită YA şi a unor diaconese. După inscripţiile care se află pe ziduri, în dreptul fiecărei despărţituri, se poate vedea că aici au fost îngropaţi clerici şi mireni din toate laturile împărăţiei bizantine (din Roma, din Egipt, din Mesopotamia, din Siria şi din alte părţi).

Deasupra cimitirului, la vreo 40 de metri (131 de urme) înălţime, se află peştera Sfântului Ioan Hozevitul unde a trăit în zilele din urmă a vieţii lui. Aici au fost aflate cinstitele lui moaşte de către Ieromonahul Gavriil, care locuieşte în peştera în care a trăit Sfântul Ioan.

Afară de cimitirul acesta, mai este şi un alt cimitir - mai vechi decât acesta - în cuprinsul mănăstirii, unde se îngropau numai părinţii mănăstirii Hozevei. Deasupra acestui cimitir se află cele două biserici vechi al mănăstirii. Biserica mare cu hramul „Naşterea Maicii Domnului”. Aceasta datează din vremea Sfântului Gheorghe (veacul al 5-lea). Pe ziduri se mai pot vedea încă părţi din zugrăveala veche.

[Cimitirele vechilor mănăstiri din Palestina sunt săpate sub pământ (un fel de peşteri subterane) în care se aşază osemintele celor adormiţi întru Domnul din mănăstire. Intrarea în peşteră este astupată cu lespezi de piatră sau zidită. În vremea prigonirilor sau

persecuţiilor barbare, când se întâmpla uneori să rămână mănăstirea pustie timp de mai mulţi ani, pierzându-se semnul locului de intrare în peştera cimitirului, nu se mai ştie unde sunt îngropaţi monahii care au trăit mai înainte de prin locurile acelea. Şi numai din întâmplare sau în urma unor săpături făcute anume sau prin descoperirea în vedenii a vreunui sfânt ale cărui cinstite moaşte se află acolo se poate descoperi locul vechilor morminte (cimitirul) monahilor care au vieţuit în trecut în acea mănăstire.

Între altele se vede icoana Sfântului şi Dreptului Ioachim care este şi cea mai frumoasă şi mai bine conservată. Pe jos au mai rămas câteva porţiuni din mozaicul vechi cu diferite inscripţii şi ornamente. În spatele acestei biserici se află o altă biserică mai veche care avea hramul „Sfîntul Arhidiacon Ştefan" iar acum are hramul Sfinţilor Gheorghe şi Ioan Hozevitul şi mormintele celor dintâi cinci sihaştri (Prom, Ilie, Ganneu, Enon şi Zinon) din Siria. De aici izvora mai înainte mir vindecător de boli. Şi în biserica aceasta se văd părţi din zugrăveala veche (de prin sec. 5) iar mozaicul de pe jos este foarte bine conservat.

Un alt loc istoric din mănăstirea aceasta este vestita peşteră a Sfântului Prooroc Ilie unde a trăit în vremea când era urmărit de regina Isabela. Această peşteră a folosit-o ca adăpost şi sfântul Ioachim.

Istoria mănăstirii de la Hozeva este strâns legată şi de o veche tradiţie care spune că locul acesta a aparţinut Sfinţilor Drepţilor Părinţi Ioachim şi Ana. Aici, Sfântul Ioachim a primit vestea de la un înger că Sfânta Ana, femeia lui, va naşte - din pântece sterp - pe Născătoarea de Dumnezeu. Tradiţia aceasta găseşte confirmarea şi în Sinaxarul Bisericii Ierusalimului, unde acest loc este numit „Livada oilor a Fericitului Ioachim de la Hozeva". Iar în grădina mănăstirii se pot vedea şi astăzi „fescile" (treucile) mari de corasan, unde Sfântul Ioachim îşi adăpa turma. Până în vremea primului război mondial, se afla în peştera aceasta a Sfântului Ilie şi zugrăveala veche care îi înfăţişa pe Sfinţii şi Drepţii Ioachim şi Ana urcând cu turma lor de oi din Valea Hozevei spre Sfânta Cetate. În

altă parte a peşterii era zugrăvită icoana Sfântului Prooroc Ilie primind hrană de la un corb; iar alături, Sfinţii Ioan şi Gheorghe de la Hozeva.

Viaţa monahală din această mănăstire a slăbit simţitor după năvala perşilor din sec. 7. Şi în multe rânduri mănăstirea a fost părăsită cu totul... căci zidurile măreţe ale ei atrăgeau adeseori şi privirea lacomă a diferitelor bande de hoţi.

În împrejurări ca acestea, peşterile ascunse, ca cele din partea de răsărit ale Hozevei unde se află Sihăstria „Sfânta Ana", au fost mai adăpostitoare pentru monahi. De aceea, se poate constata că în timpul când mănăstirea mare era pustiită şi în vremea ruinărilor ei, peşterile din împrejurimi, ca şi Sihăstria „Sfânta Ana", au fost totdeauna locuite. Viaţa monahală pe această vale nu s-a curmat decât în vremea primului război mondial când armatele străine, împânzind şi valea aceasta, monahii s-au retras pe la alte mănăstiri.

În zilele noastre nu se mai află pe aceste locuri miile de monahi cum erau altădată căci, în graba cea mare a vieţii moderne de azi, puţin se mai opresc în liniştea pustiei. Dar sfintele mănăstiri, ca nişte bătrâni iubitori de fii - ne povestesc slava trecutului, aşteptând ca şi lumea de azi să se trezească din amorţeala spirituală pricinuită de materialismul modern care dispreţuieşte tot mai mult adevăratul rost al vieţii omeneşti prin tăgăduirea valorilor celor nebănuite ale sufletului.

Sfântul Ioan Hozevitul

Alcătuit de *Ieroschimonah Ioan Iacob*

Sfântul Ioan Hozevitul s-a născut în oraşul Theba (din Egipt) din părinţi de bun neam şi binecredincioşi. Luând încă din tinereţe îngerescul chip al călugăriei, a venit la Sfintele locuri pentru închinare.

Din cauză că nu era de acord cu hotărârea Sinodului al IV-lea Ecumenic (care a fost la Calcedon în anul 451 d.Hr.) ci se despărţise de Biserică, pentru aceasta, când a venit să se închine la Sfânta Cruce, a fost împiedicat de o putere nevăzută - ca şi oarecând Cuvioasa Maria Egipteanca. Fiind el în mare nedumerire, a auzit un glas ceresc zicându-i: „Cei care nu se împărtăşesc cu sobornicească Biserică, nu sunt vrednici să se închine la Crucea Domnului”.

Îndată ce a auzit aceste cuvinte, a alergat la Proestoşii Bisericii din Ierusalim şi, mărturisindu-şi greşeala, s-a îndreptat după rânduiala canonică. După aceea a ieşit din Sfânta Cetate şi, pogorându-se în Valea cea prăpăstioasă a Hozevei, locuia într-o peşteră din adâncul pustiei, având ca hrană vlăstare de copaci sălbatici întocmai ca şi sfântul Ioan Botezătorul. Aici trăia el îngereşte nevoindu-se întru rugăciuni şi privegheri, nefiind cunoscut de nimeni.

În părţile acestea se afla şi un sihastru vestit, cu numele Anania. Într-o bună zi, a venit la el un bogat aducând cu sine şi pe fiul său care avea duh necurat cu scop ca să-l lecuiască. Dar Cuviosul Anania, din multă smerenie, se lepăda pe sine de la acest lucru zicând că el nu are atâta îndrăzneală către Dumnezeu ci mai bine este ca să meargă la Fericitul Ioan care locuieşte în apropiere şi este mai sporit în cele duhovniceşti. Deci, înştiinţându-se tatăl bolnavului despre peştera Sfântului Ioan, a mers la el şi se ruga cu

lacrimi ca să-i vindece copilul. Dar Sfântul Ioan se lepăda şi el ca şi Anania, numindu-se pe sine nevrednic de asemenea lucru. Însă fiind rugat cu multă stăruinţă şi cu multe lacrimi fierbinţi, s-a înduplecat cuviosul a face rugăciune pentru cel bolnav. Şi, întorcându-se spre el, a zis: „În numele Domnului Iisus Hristos - nu eu, ci robul lui Dumnezeu, Anania, îţi porunceşte ţie, duhule necurat, ca să ieşi din tânărul acesta!”. Rostind aceste cuvinte, cel bolnav s-a vindecat.

Această minune l-a făcut vestit în toate părţile pe Sfântul Ioan. Pentru aceasta, clericii Bisericii din Palestina, l-au luat din pustie cu sila şi l-au hirotonit Episcop şi Mitropolit al Cezareei (din Palestina), care era pe atunci capitala Ţării.

Însă grijile dregătoriei nu-i dau răgaz fericitului să-şi vadă de nevoinţele pustniceşti la care era deprins, şi dorul de pustie nu-l lăsa ca să zăbovească mult în mijlocul lumii. După vreo opt ani de păstorire, Sfântul Ioan lasă toată grijile Bisericii în seama Epitropilor şi se întoarce la liniştea lui cea mai iubită din pustia Hozevei. Aici, el adună ca o albină mierea cea duhovnicească, sârguindu-se a-şi ascunde comoara bunătăţilor şi virtuţilor sale de către ochii oamenilor.

Dar nu a trecut multă vreme şi Dumnezeu l-a făcut arătat la toţi pe nevoitorul său cel ascuns.

În vremea aceea, un ţăran din satul apropiat avea un prunc stăpânit de un duh necurat. Aflând el de la nişte pustnici despre înălţimea virtuţilor pe care le ascundea Mitropolitul de la Hozeva, a aşezat pruncul cel bolnav într-un coş şi, acoperindu-l cu frunze, l-a lăsat pe ascuns la uşa Fericitului Ioan. Trezindu-se pruncul, a început a scânci; iar Cuviosul, ieşind afară, a cunoscut pe duhul cel necurat şi, blagoslovind pruncul, a fugit demonul din el. Când a venit tatăl copilului, l-a găsit sănătos şi, luându-l, s-a întors acasă plin de bucurie. Însă duhul cel necurat fiind îndepărtat de la cel bolnav, nu s-a liniştit şi a căutat să se răzbune. În vremea când Sfântul Ioan se afla pe o stâncă înaltă, alături de valea prăpăstioasă a Hozevei, vrăjmaşul cel nevăzut s-a înfăţişat în chip de om şi venind

fără veste s-a aruncat la picioarele Cuviosului ca oarecum spre închinare. Arătarea cea neaşteptată a demonului l-a făcut pe Sfântul Ioan ca să se dea îndărăt şi, poticnindu-se, a căzut în adâncul prăpastiei. Dar zadarnică a fost uneltirea vrăjmaşului căci Dumnezeu a păzit nevătămat pe alesul Său.

Altădată, duhul cel necurat a căutat să se răzbune în alt chip şi anume a îndemnat pe un tâlhar din părţile acelea ca să-l necăjească în tot felul. Uneori îl bătea, alteori îi fura hainele şi în cele din urmă i-a aprins coliba care se afla în faţa peşterii. Dar Sfântul Ioan nu s-a tulburat nicidecum pentru aceste necazuri, ci mulţumea lui Dumnezeu cu inimă curată.

Văzând Dumnezeu răbdarea şi nerăutatea alesului Său, l-a izbăvit de răutatea acelui tâlhar căci acela, fiind prins de către stăpânire, a fost osândit la moarte. După aceea, a mai avut Cuviosul puţină uşurare.

Însă nu a încetat de tot vrăjmaşul mântuirii de a unelti în felurite chipuri, căutând să-l supere pe Sfântul nevoitor. Dar, la toate încercările, vicleanul a rămas ruşinat. Iar Cuviosul a ajuns să fie vestit în toate părţile pentru înălţimea virtuţilor sale şi pentru minunile care se făceau cu sfintele lui rugăciuni.

Strălucirea vieţii lui a atras pe mulţi iubitori de linişte în valea aceasta prăpăstioasă, prefăcând pustia într-o adevărată grădină duhovnicească. Din istoriile vechi aflăm că în vremea lui erau peste 5000 de sihaştri în valea aceasta a Hozevei şi toţi îl aveau ca începător (stareţ) în cele duhovniceşti pe fericitul Ioan.

Înainte de a fi Mitropolit al Cezareei, când era numai preot, în zilele de rând ale săptămânii trăia în peşteră departe de oameni, iar de sărbători mergea la Mănăstirea Sfântului Gheorghe care pe atunci avea praznicul Naşterii Maicii Domnului. În vremea Sfinţirii Darurilor din timpul Sfintei Liturghii, el vedea totdeauna cum se pogora darul Duhului Sfânt la dumnezeiesca Jertfă.

În vremea când Sfântul Ioan săvârşea Proscomidia, atât paraclisierul cât şi oarecari dintre monahii mai sporiţi cu viaţa, vedeau pe un tânăr strălucit care sta lângă preot şi citea pomelnicile. Acesta era îngerul Domnului care ajuta preotului la slujbă.

Într-o zi, îngerul a trecut peste câteva nume din pomelnicul fraţilor (care se citea în fiecare zi). Atunci Sfântul Ioan a cunoscut că nu a citit toate numele şi l-a întrebat pe înger pentru ce nu a zis pomelnicul întreg. El însă a zis că s-a citit totul. Sfântul Ioan, care ştia toate numele din pomelnic, i-a amintit îngerului numele peste care a trecut. Atunci îngerul i-a explicat că cei care poartă acel nume - pe care el nu le-a citit - sunt nişte fraţi din sobor care stau de vorbă în balcon neavând mintea la slujbă şi pentru aceasta nu au parte la Sfânta Jertfă.

După această descoperire, erau pedepsiţi cu multă asprime fraţii monahi care ieşeau afară în vremea slujbei fără vreun motiv binecuvântat.

Sfântul Ioan Hozevitul este socotit adevăratul întemeietor al Mănăstirii Naşterii Maicii Domnului din valea Hozevei (care are azi hramul „Sfântul Gheorghe Hozevitul”). Înainte de el, au trăit în pustia aceasta cinci sihaştri vestiţi de prin părţile Siriei care au zidit prima chilie (locuinţă pentru monahi) din Mănăstirea Hozevei unde se află acum veşmântăria şi paraclisul Sfântului Ştefan. Aici se vede mozaicul din vechime precum şi mormântul sfinţilor. În vremea Sfântului Ioan se zideşte cam jumătate din numărul încăperilor mănăstirii, care se văd astăzi şi anume cele dinspre partea de răsărit.

Pentru că nu ne permite locul şi nici vremea ca să înşirăm toate faptele cele minunate din viaţa acestui Sfânt Ierarh şi Sihastru prea smerit, vreau să adaug numai aceasta că nevoitorul acesta dumnezeiesc a izgonit din mulţi oameni duhurile cel necurate, a vindecat multe boli nelecuite (incurabile) a făcut să izvorască apă în locuri uscate şi de multe ori a pogorât ploaie din ceruri la vreme de secetă prin Sfintele şi preaputernicile lui rugăciuni.

A adormit în pace, în peştera lui iubită, unde a fost îngropat. Abia în anii din

urmă s-au descoperit cinstitele lui moaşte de către un Ieromonah (Ieromonahul Gavriil) care a vieţuit în peştera Sfântului Ioan, acum adormit.

Pomenirea Sfântului se face la 3 octombrie şi la 8 ianuarie.

Mănăstirea „Hozevitissa" din Amorgo

(însemnare scurtă)

În ostrovul Amorgo (Insulele Ciclade) se află o mănăstire cu hramul Maicii Domnului, numită „Hozevitissa". Această mănăstire a fost zidită prin veacul al nouălea de către nişte monahi de la Hozeva (din Palestina).

După aceea s-a pustiit din cauza barbarilor şi a rămas mult timp nelocuită. Pe la anul 1080-l088, mănăstirea a fost înnoită de către împăratul bizantin Alexie Comneanul. O istorie amănunţită după întemeierea acestei mănăstiri nu se găseşte scrisă nicăieri, căci toate actele şi însemnările cele vechi din mănăstire s-au pierdut din cauza deselor jefuiri pe care le-a suferit acest Sfânt Lăcaş. În anii din urmă s-a alcătuit o istorie a mănăstirii de către prof. universitar Boiagidi, pe baza diferitelor povestiri care s-au păstrat din bătrâni (adică din tradiţie).

Toate câte s-au petrecut în mănăstirea aceasta, de la zidirea ei şi până astăzi,

sunt în legătură cu Sfânta Icoană a Maicii Domnului făcătoare de minuni şi care se cheamă „Hozevitissa” de la care a primit numele şi mănăstirea din ostrovul Amorgo, care mai înainte era necunoscut şi acuma a ajuns vestit în lume din cauza acestui odor nepreţuit (adică Icoana Maicii Domnului). Vestea minunilor care se săvârşesc acolo aproape zilnic, atrage multă lume spre închinare.

Creştinii din Amorgo se mândresc că au un asemenea Lăcaş vestit, care le face cinste, însă nici locuitorii ostrovului, nici călugării din mănăstire şi nici însuşi autorul grec care face istoria mănăstirii, nu-şi prea dau seama de unde se trage cinstea aceasta şi numele vestit al mănăstirii.

Deşi autorul aminteşte că, după tradiţie, mănăstirea Hozevitissa din Amorgo este întemeiată de călugării refugiaţi din Palestina, prea puţin vorbeşte despre Lăcaşul unde au trăit călugări şi unde se afla Icoana făcătoare de minuni numită Hozevitissa. Lipsa de atenţie faţă de străvechea Lavră din pustia Hozevei, care a dat naştere mănăstirii din Amorgo, face să scadă mult din valoarea cărţii prof. I. Boiagidis. Şi aceasta se întâmplă din cauză că până azi nu şi-a dat aproape nimeni silinţa să scrie Istoria din Valea Hozevei într-o limbă uşor înţeleasă de toţi. De asemenea, nu s-a vorbit mai nimic despre minunile Maicii Domnului de la Hozeva.

În limba latină se află o carte întreagă cu minunile Icoanei Hozevitissa, scrisă de Sf. Grigore Dialogul. Acum câţiva ani mi-a spus un călugăr papistaş că această carte s-a tradus de curând şi în limba franceză. Mult s-a mirat când a aflat că în limba greacă şi română încă nu se afla scrisă. Atunci când va fi cunoscută istoria străbunei Mănăstiri de la Hozeva, precum şi minunile Maicii Domnului din acest lăcaş, atunci abia vor putea înţelege mai bine cititorii şi istoria mănăstirii Hozevitissa din Amorgo.

Acum voi aminti doar pe scurt câteva ştiri mai însemnate din istoria acestui sfânt lăcaş. Tradiţia spune că pe vremea când erau prigoane în Palestina (din cauza sfintelor icoane), o parte din călugării de la Hozeva s-au mutat în ostrovul Amorgo, luând

cu ei şi sfânta Icoană făcătoare de minuni a Maicii Domnului.

Acolo, aflând ei un loc stâncos, pe coasta unui munte prăpăstios (ca şi cel de la Hozeva), au zidit mănăstirea care a primit numele Sfintei Icoane de la Hozeva (adică Hozevitissa). Împăratul Alexie Comneanul (1080 - 1088), aflând-o ruinată şi părăsită, a zidit-o din nou. Tradiţia aceasta (care a rămas din bătrâni) este întărită şi de istorie, căci în adevăr, pe la anul 812, în Palestina au fost prigoane din partea arabilor şi în multe părţi au oprit cinstirea Sfintelor Icoane. Înfăţişarea mănăstirii din Amorgo se aseamănă mult cu cea de la Hozeva. Alt lucru de mirare se poate vedea în acest lăcaş. În coasta stâncoasă a muntelui (care stă ca un perete) se poate vedea o daltă de fier înfiptă în piatră, deasupra clopotniţei. Cine a înfipt-o acolo, nimenea nu poate pricepe, căci nici o scară nu ajunge până acolo. Bătrânii spun că în vremea când a început a se zidi mănăstirea, s-a ales un loc puţin mai departe de locul unde este astăzi, însă tot ce se zidea ziua, noaptea găseau ruinat, iar uneltele lucrătorilor le găseau dimineaţa atârnate de dalta cea de fier (despre care am pomenit). Din aceasta au cunoscut că sub daltă este voia Maicii lui Dumnezeu ca să se zidească mănăstirea.

În ziua de 16 octombrie 1952, când s-au luat de către guvern metoacele mănăstirii, atunci a căzut singură dalta de fier pe terasa mănăstirii, ca semn că s-a mâniat Maica Domnului pentru înstrăinarea averilor. În multe rânduri şi în multe locuri s-au izbăvit oamenii de secetă, de foamete şi de alte necazuri grele, făcându-se litanie cu Sfânta Icoană „Hozevitissa”, iar vindecările care se dau bolnavilor sunt nenumărate şi prea minunate. Adeseori cad pietre mari din vârful muntelui, însă niciodată n-au vătămat pe vieţuitorii din mănăstire, care au Sfânta Icoană a Maicii Domnului, ca un adevărat acoperământ şi sprijineală grabnică.

Din minunile Sfântului Ioan Iacob de la Neamț – Hozevitul

1. Minuni din timpul vieții

În timp ce Sfântul Ioan Iacob era la Mănăstirea Sf. Sava, Părintele Ioanichie Pârâială a făcut o infecţie în urma unei lovituri pe care a avut-o la cotul de la mâna dreaptă şi după câţiva ani de suferinţă a căpătat T.B.C. osos. Avea rana deschisă la cot şi, prin rana infectată, odată cu puroiul care-i curgea mereu au început să se elimine şi bucăţele de os ce intraseră în descompunere.

Atunci, stareţul mănăstirii l-a dus pe Părintele Ioanichie la un Spital din Ierusalim unde doctorii au stabilit că mâna părintelui trebuia tăiată. În faţa acestei situaţii, părintele a zis: „Dacă din asta va fi să mor, vreau să mor cu toate mădularele întregi”, şi a refuzat orice intervenţie medicală fugind din spital. După ce a ajuns la mănăstire, părintele Ioan a început să-l bandajeze şi să-i spele rana cu ceaiuri din plante, iar după câteva spălături, rana s-a închis şi s-a vindecat.

Spunea Părintele Ioanichie că numai cât punea părintele Ioan mâna pe dânsul, simţea o mare linişte, durerile îl lăsau şi o pace cu o bucurie sfântă îl cuprindea, încât nu mai simţea nici un fel de durere.

✧✧✧

După ce Sfântul Ioan Iacob s-a mutat la peştera de la Sfânta Ana de la Hozeva, Părintele Ioanichie ducea cu măgarul mănăstirii nişte capete de scânduri şi câteva bucăţi

de tablă, desfăcute din nişte butoaie de tablă, pentru a repara chilia Sfântul Ioan Iacob. Pe când mergea pe o cărare îngustă şi şerpuită, măgarul s-a speriat de o pasăre ce a zburat din tufiş şi l-a aruncat pe părintele în prăpastie la circa 20 de metri.

Atunci, Părintele Ioanichie şi-a rupt aceeaşi mână, tot de la cot şi, fiind lovit la cap şi la picioare, cu mult greu a reuşit să iasă din prăpastie şi abia a ajuns la peştera Sfântul Ioan Iacob care, atunci când l-a văzut, s-a speriat de felul în care arăta.

L-a spălat, i-a legat rănile, iar mâna dreaptă îi spânzura de la cot, deoarece oasele, aşa cum au fost prinse şi blocate acuma, erau rupte şi mâna îi pendula în toate părţile.

Atunci, Sfântul Ioan Iacob a rupt o cămaşă şi, cu nişte prosoape înfăşurate pe după gât, i-a legat mâna, puţin îndoită şi blocată încât nici măcar cruce nu mai putea să facă.

Dar, aşa cum era, lucra la grădină, la bucătărie, făcea pâine şi prescuri, curăţenie la Biserică, aprindea candelele şi făcea toate celelalte ascultări, căci multă vreme în mănăstire era numai el cu stareţul Amfilohie.

Astfel, Sfântul Ioan Iacob, încă de pe când era în viaţă l-a vindecat de două ori pe Părintele Ioanichie.

Când Sfântul Ioan Iacob era în viaţă, veneau mulţi beduini bolnavi, ori pelerini ce se îmbolnăveau în drum spre mănăstire şi numai cât punea mâinile pe ei se uşurau de dureri şi în scurt timp se vindecau. Despre acestea povesteau beduinii musulmani care l-au cunoscut şi îl numeau „doctorul mănăstirii”.

Pe când Sf. Ioan Iacob era la peşteră, într-o noapte pe la miezul nopţii, au

venit nişte evrei cu lanternele aprinse care căutau prin peşterile unde odinioară au trăit sute de pustnici. Aceştia răscoleau şi săpau căutând obiecte vechi de patrimoniu. Nu departe de chilia Sf. Ioan Iacob era o peşteră în care erau aşezate zeci de cranii şi sute de oseminte ale Sfinţilor Părinţi ce s-au săvârşit în peşteri.

Când jefuitorii se apropiau de această peşteră, Sf. Ioan Iacob le-a văzut lanternele şi i-a auzit plănuind ceea ce intenţionau ei să facă. Atunci, Sf. Ioan Iacob cu mâinile ridicate la Cer a strigat: „Oare vei lăsa, Doamne, pe cei fără de lege să tulbure liniştea aleşilor tăi?”, şi mare minune s-a întâmplat, căci pe loc s-a prăbuşit muntele astupând gaura de intrare a peşterii, iar jefuitorii au fugit îngroziţi, căzând în fundul prăpastiei, de unde, răniţi fiind, cu greu au ieşit şi de atunci nimeni nu a mai putut deranja liniştea acelor sfinţi.

Aici s-a împlinit cuvântul Domnului că: „Dacă veţi avea credinţă numai cât un bob de muştar, veţi muta şi munţii”.

Iată cum la rugăciunea Sfântului Ioan Iacob, muntele s-a cutremurat şi nu a lăsat pe cei fără de lege să întineze şi să tulbure liniştea Sfinţilor lui Dumnezeu.

✧✧✧

Pe când trăia Sf. Ioan Iacob, a venit la peşteră un preot grec din Sf. Munte, cu numele Mitrofan, ce era pictor. Acesta, văzând singurătatea şi liniştea pustiei, i-a spus Sf. Ioan Iacob că vrea să vină şi el aici, dar că mai întâi trebuie să meargă acasă ca să-şi pună treburile în rânduială, şi apoi se va întoarce, la care Sf. Ioan Iacob i-a zis: „Dacă vrei să vii, vino aşa cum eşti acum, iar dacă vrei să te duci să-ţi pui casa în rânduială, nu vei mai veni niciodată”.

Apoi, Părintele Mitrofan s-a întors în Sf. Munte şi s-a apucat din nou de pictat nişte biserici, timp de doi ani, cu gândul să-şi strângă ceva bani, să nu ducă lipsă de nimic

după ce va veni la pustie.

Părintele Mitrofan avea un ucenic ce lucra cu dânsul la picturi. Acesta i-a furat nişte pensule şi alte materiale pentru pictură, de mare valoare, şi părintele l-a certat, după care, noaptea, ucenicul l-a aşteptat pe o potecă şi l-a omorât.

Aşa s-a întâmplat prezicerea Sf. Ioan Iacob că, dacă nu vii aşa cum eşti acuma, nu vei mai veni niciodată.

2. Minuni ale sfintelor sale moaşte

După ce Moaştele Sf. Ioan Iacob au fost aduse şi puse în biserică, Patriarhul Benedict şi alţi doi episcopi au făcut sinod ca să-l îngroape pe Sf. Ioan Iacob înapoi, zicând că nu este sfânt şi nu este de neam grec. Alţii au zis să-l bage în gropniţa mănăstirii, care este sub biserică, având o intrare pe sub scara ce urcă spre clopotniţă şi mănăstire. Dar aici erau băgate roabe, lopeţi, saci cu ciment şi tot felul de scule, pentru că atunci se lucra la drumul ce coboară spre mănăstire iar gropniţa era plină cu tot felul de materiale. Astfel, Sf. Ioan Iacob a rămas în biserică pentru că nu aveau unde să-l pună o vreme.

După un timp însă, Patriarhul cu acei episcopi văzând că se intensifică pelerinajul şi multă lume vorbeşte despre Sf. Ioan Iacob de la Hozeva, s-au întrunit din nou şi au făcut un consiliu luând din nou hotărârea să-l îngroape pe Sf. Ioan Iacob.

Atunci, Patriarhul a făcut infarct şi a murit, un altul a făcut blocaj renal astfel

încât într-un an s-au curăţat toţi cei trei care au vrut să-l îngroape pe Sf. Ioan Iacob.

Aşa i-a pedepsit Dumnezeu pe cei fără evlavie faţă de alţi Sfinţi decât cei din neamul lor.

Venind un grup de pelerini în 1981 din Grecia să se închine la locurile Sfinte şi ajungând la Hozeva, o credincioasă pe numele Elena, apropiindu-se de racla Sf. Ioan Iacob, a zis: „Mai bine nu veneam să văd acest mort despre care unii spun că este Sfânt”.

După ce a ajuns noaptea târziu la Ierusalim, nu a mai putut să doarmă, iar în ziuă aţipind puţin, l-a visat pe Sf. Ioan Iacob, tânăr cu chip luminat şi frumos, care i-a zis: „Elena! De ce te-ai speriat de mine şi ce rău ţi-am făcut?”.

A doua zi, Elena a dorit să vină la Hozeva să se roage Sf. Ioan Iacob s-o ierte, dar nu se putea fiindcă trebuia să plece împreună cu grupul de închinători în Grecia. De atunci, o durere de cap şi o frică nu a mai lăsat-o până când a reuşit să vină din nou să se închine la racla Sf. Ioan Iacob. Așa s-a vindecat şi i-a cerut Părintelui Ioanichie să-i dea o icoană cu Sf. Ioan Iacob. Părintele neavând nici o icoană i-a dat o fotografie pe care ea a primit-o cu multă bucurie şi, de câte ori mai venea la Ierusalim, spunea că mult o ajută pe ea Sf. Ioan Iacob când îl pomeneşte în rugăciuni. Aşa a făcut ea cunoscut la multă lume din Grecia despre puterea Sfântului Ioan Iacob Românul de la Hozeva.

O creştină din Australia a visat un călugăr care i-a spus să adune bani ca să facă o raclă pentru un Sfânt care este cu Sfintele Moaşte întregi, dar nu i-a spus pentru ce Sfânt şi nici unde este acesta. A doua zi, a început să spună visul pe la mai multe

cunoştinţe dar nimeni nu ştia nimic de acel Sfânt.

Nu mult după aceea, a venit la Ierusalim un grup de creştini greci şi a găsit pe Sfântul Ioan Iacob aşezat în biserică într-un sicriu, sicriul cu care a fost adus de la peşteră. O creştină din acel grup, când a ajuns acasă, i-a spus celei ce visase că acel Sfânt este Sf. Ioan Iacob de la Hozeva-Ierusalim. Acum aflase pentru cine trebuia făcută racla: pentru Sf. Ioan Iacob de la Hozeva. Apoi, cealaltă creştină a strâns bani şi a plătit să se facă racla Sfântului.

După ce Sf. Moaşte ale Sf. Ioan Iacob au fost coborâte din peşteră şi puse în biserică în sicriu, a venit un grup de pelerini ortodocşi din Cipru. În acel grup era o creştină cu numele Cleopatra care l-a văzut în vis pe Sf. Ioan Iacob care i-a spus că el nu are unde să stea pentru că nu are raclă. Apoi Cleopatra a plătit bani să se facă racla Sfântului, pe care scrie donată de Teodosie şi Cleopatra Marcu din Cipru.

După ce Stareţul Amfilohie a trecut la cele veşnice, mănăstirea a rămas 4 ani fără stareţ.

În acest timp, Părintele Ioanichie era singurul călugăr care ţinea candelele aprinse, citea cele 7 laude zilnic, primea pelerinii veniţi să se închine şi avea grijă de toată mănăstirea. Atunci a venit un preot călugăr sârb din Sf. Munte, Grigorie, care făcea Sfânta Liturghie împreună cu Părintele Ioanichie şi cu Maica Magdalena în Duminici şi sărbători şi când venea să se împărtăşească.

Părintele Grigorie când ieşea la cădit, după ce cădea şi tămâia Sfintele Icoane

şi Sfintele Moaşte, trecea în continuare fără să cădească şi racla Sf. Ioan Iacob pentru că nu avea evlavie la Sfânt şi spunea că el ştie de la Patriarhie că Părintele Ioan nu este Sfânt, ci Părintele Ioanichie l-a făcut Sfânt. Dar, într-o dimineaţă, când a ieşit cu cădelniţa, l-a văzut pe Sf. Ioan Iacob ridicat în picioare lângă raclă şi i-a zis: „Pe toţi Sfinţii i-ai cădit, dar cu mine ce ai? Cu ce ţi-am greşit de nu mă cădeşti şi mă vorbeşti de rău?”. De atunci, Părintele Grigorie are multă evlavie şi se roagă mult la Sf. Ioan Iacob şi spune la mulţi ce a păţit la racla Sfântului.

Toate aceste minuni s-au întâmplat cât eu (ieroschimonah Iacob Bârsan) am fost acolo cu Părintele Ioanichie.

În anul 1988, Patriarhul Dioscor al Ierusalimului a numit în funcţie de Stareţ la Hozeva pe ieromonahul Sinesie care înainte a fost intendentul Patriarhului. Stareţul Sinesie era un tânăr în vârstă de 24 ani când a venit la Hozeva.

La fel ca şi ceilalţi greci din Patriarhia Greacă, nici acesta nu avea evlavie la Sf. Ioan Iacob. El spunea Părintelui Ioanichie că ştie de la alţi părinţi şi episcopi că Părintele Ioan a fost un călugăr român şi că pentru unele păcate nu a putrezit. Dar Părintele Ioanichie face mare reclamă la toţi pelerinii care vin la Hozeva că este Sfânt, dar nu este.

În anul 1989, a mai venit la Hozeva un diacon grec din Sfântul Munte, pe numele Nichiforos. Acesta era născut în Germania. Tatăl său era un turc ce lucra la o uzină de automobile, iar mama sa era o grecoaică din Grecia plecată de mică cu mama ei în Germania şi fiind stabilite acolo.

Bunica lui Nichiforos (dinspre mamă) era de origine macedoniană plecată din Constanţa în tinereţe cu părinţii ei în Grecia, unde s-a căsătorit cu un grec care a murit

după ce s-a născut mama lui Nichiforos.

Bunica lui Nichiforos l-a crescut pe acesta în frică de Dumnezeu. Când era mai mare, ea l-a dus şi l-a botezat în Grecia, fără să ştie tatăl lui, care era musulman. Când Nichifor a împlinit 18 ani, a plecat în Sf. Munte şi s-a călugărit, apoi, după doi ani, a plecat în America unde Mitropolitul Natanail l-a hirotonit diacon.

La scurt timp, a plecat din nou în Sf. Munte unde s-a făcut schivnic. Apoi a venit la Ierusalim unde s-a întâlnit cu Stareţul Sinesie şi acesta l-a adus cu el la Hozeva ca să nu-i fie urât, întrucât era singur între doi români şi un sârb.

Acum erau doi greci împotriva Sf. Ioan Iacob şi a celor doi români. Părintele Grigorie, deşi era cu mare evlavie la Sf. Ioan Iacob, nu putea să zică nimic pentru că şi el era străin ca şi noi.

Într-o zi, Stareţul Sinesie l-a certat pe Părintele Ioanichie pentru că a adus câţiva români să se închine la racla Sfântului şi le-a dat nişte cărţi cu poeziile şi învăţăturile acestuia cuprinse în „Hrana duhovnicească”, apoi i-a interzis să mai scrie ceva despre Sf. Ioan Iacob zicând că acest cadavru pute urât şi că trebuie îngropat.

Atunci, Părintele Ioanichie a oftat adânc şi i-a zis de faţă cu mine: „Nu se vor împlini 40 de zile şi vei vedea tu singur şi ucenicul tău dacă Sf. Ioan Iacob este Sfânt sau nu”.

A doua zi dimineaţă îl văd pe Stareţul Sinesie că intră în biserică cu barba tunsă şi când l-a întrebat Părintele Ioanichie de ce şi-a tuns barba, a spus: „A venit un călugăr astă noapte la mine şi m-a bătut cumplit şi mi-a dat foc, dar în chilie nu aveam nimic ars decât barba”.

Apoi, 40 de zile, în fiecare noapte acel călugăr venea şi-l bătea toată noaptea până şi-a recunoscut vina şi s-a rugat Sfântului ca să-l ierte.

În acest timp, Nichiforos ne contrazicea mereu în legătură cu Sf. Ioan Iacob, la

care Părintele Ioanichie i-a zis: „Lasă că are grijă Sf. Ioan Iacob şi de tine!”.

După aceea, Nichiforos a început să meargă pe la beduini, să mănânce şi să doarmă cu ei prin colibele lor. După 6 luni de zile, Nichiforos a plecat la Ierihon, s-a dezbrăcat de haine, a lăsat schima mare, şi s-a botezat la musulmani primind numele de Mustafa şi s-a căsătorit cu o arăboaică văduvă cu doi copii căreia îi murise bărbatul.

În acest timp, a fost schimbat şi Stareţul Sinesie şi în locul lui Patriarhul Ierusalimului a adus alt Stareţ de la Mănăstirea Sfântul Sava, pe Părintele Antonie.

Ca şi celălalt Stareţ, nici acesta nu avea prea mare evlavie la Sf. Ioan Iacob, nu se purta cu noi nici măcar ca Sinesie; în schimb, pentru dânsul, Sf. Ioan Iacob era *Părintele* Ioan iar nu *Sfântul*.

După ce Sf. Ioan Iacob a fost canonizat de Biserica Ortodoxă Română, unii dintre episcopii greci au spus că prea deveme a fost canonizat şi că trebuia să mai treacă măcar 100 de ani şi apoi să-l canonizeze deşi vedeau cu ochii lor sutele de minuni ce se făceau în văzul tuturor cu bolnavii şi demonizaţii care veneau aproape zilnic şi se vindecau pe loc.

Într-o zi de sâmbătă, când Stareţul Antonie a venit la biserică să facem vecernia, după ce s-a închinat pe la Sfintele Moaşte a venit la strană şi ne-a întrebat: „Cine a stropit cu miresme şi parfumuri la racla Părintelui Ioan?”. La care noi am spus că nu este adevărat, pentru că nimeni nu a făcut aşa ceva.

Atunci el s-a supărat şi ne-a chemat lângă raclă să vedem că miroase a parfumuri şi miresme. Atunci noi am spus că la racla Sfântului aşa miroase întotdeauna şi că nu este nimic deosebit. Apoi el a zis că nu se poate, că până atunci el nu a mai simţit acel miros. Această minune a făcut-o Sfântul Ioan Iacob pentru că Stareţul până atunci nu s-a închinat şi nu a sărutat niciodată racla.

În ziua următoare, a venit un grup de închinători greci aducând cu ei un bărbat

demonizat care era legat şi de multe ori a rupt toate legăturile, l-au scăpat de câteva ori şi pe mulţi din ei i-a bătut.

Când au început să se apropie de mănăstire, strigau demonii din el, aşa de tare încât toţi, care îl auzeau, se înspăimântau:

- Ce ai cu noi Ioane?
- Nu ne fugări!
- Nu ne chinui!
- Al nostru este!
- Lasă-ne, nu ne bate! şi altele.

Cu mare greutate au putut să-l bage în biserică şi când l-au atins de racla Sfântului urla şi făcea mai urât decât orice fiară din junglă. Apoi a căzut ca mort şi aproape o oră nici nu a mişcat, doar respira foarte rar.

Atunci Stareţul a fugit să-l caute pe Părintele Ioanichie, care se afla în peşteră, să-i spună ce minune a făcut Sf. Ioan Iacob.

După ce Biserica Ortodoxă Română l-a canonizat pe Sf. Ioan Iacob, Patriarhul Ierusalimului, Diodor, a stabilit să trimită în România doi Mitropoliţi din Patriarhia de la Ierusalim, la un Sinod Panortodox ce s-a organizat în Mitropolia Moldovei la Iaşi.

Patriarhul Ierusalimului a hotărât într-un Sinod ca odată cu aceşti doi Mitropoliţi să trimită în România o părticică din Sfintele Moaşte ale Sf. Ioan Iacob. Patriarhul l-a trimis atunci pe Stareţul Antonie să-i aducă un deget de la mâna Sfântului, pe care să-l trimită în România.

Stareţul Antonie, grăbit cum era, a deschis racla Sfântului, a rupt în grabă un deget al Sfântului de la mâna dreaptă şi atât a fost. Însă, el a rămas înţepenit, cu degetul

Sfântului în mâini şi a simţit un fior rece de moarte din creştet până în tălpi. O mână rece a simţit pe cap, apoi un şuvoi rece ca gheaţa a început să curgă în jos pe şira spinării, după care nişte valuri fierbinţi îl sufocau încercând să-i scoată sufletul din piept; inima îi bătea aşa de tare încât credea că-i plesneşte ceva în cap, iar urechile îi vuiau cumplit şi nu mai auzea şi nu mai vedea nimic.

Ar fi vrut să strige la Sf. Ioan Iacob să-l ierte dar nu mai avea nici glas. Doar mintea o avea limpede şi a zis în gând: „Sfinte Ioane, am păcătuit mult înaintea ta din neştiinţă dar acuma te rog să mă ierţi şi să nu mă pedepseşti pentru neştiinţa şi păcatele mele”.

Apoi, minune mare s-a făcut căci Părintele Antonie a fost slobozit de acele legături înfricoşate după care a pus degetul Sfântului la locul lui. A căzut în genunchi lângă racla Sfântului, s-a rugat mult, după care, plângând, a intrat în altar.

Aici s-a îmbrăcat cu toate veşmintele preoţeşti, a aprins cădelniţa, a cădit Sfântul altar şi biserica, racla Sf. Ioan Iacob şi pentru prima dată s-a cântat de către un preot grec troparul Sfântului „Întru tine, Părinte, cu osârdie...”. După aceea, cu lacrimi în ochi, a îngenunchiat din nou lângă racla Sf. Ioan Iacob, s-a rugat mult, apoi a deschis capacul de la Sfânta raclă, a sărutat mâinile Sf. Ioan Iacob şi a luat cu multă grijă şi sfială degetul Sfântului, l-a pus într-o cutie din argint pe care, după ce a învelit-o într-un veşmânt, a dus-o patriarhului. Această minune s-a petrecut în luna august 1992.

De atunci, Stareţul se ruga mult la Sf. Ioan Iacob, cânta troparul şi îl pomenea la orice rugăciune şi apoi îl pomenea pe Sfântul Ioan Iacob alături de toţi ceilalţi Sfinţi.

La scurt timp după aceea, a intrat în biserică un grup de închinători din Grecia care, după ce s-au închinat au plecat. Dar ghidul lor văzând că lipseşte o femeie, s-a întors

înapoi la mănăstire crezând că aceasta a căzut şi s-a accidentat pe scări. A strigat-o şi a căutat-o peste tot şi a găsit-o lângă racla Sfântului plângând şi rugându-se în genunchi. În acest timp eu eram în biserică şi schimbam lumânările lăsate aprinse de închinători. Când a intrat ghidul în biserică, a venit împreună cu el şi Stareţul Antonie. Atunci, ghidul a strigat la femeie zicând: „Ela Maria!Hai Maria, căci pleacă autocarul şi mai avem mult de mers şi la celelalte mănăstiri!”.

Maria s-a ridicat plângând, şi-a scos inelul din deget, a luat de la gât un lănţişor de aur, şi-a luat ceasul de pe mână şi, plângând în hohote, a spus: „Poate să plece toţi căci eu nu mai am nevoie de nimic şi nu mai merg nicăieri căci acum eu m-am vindecat aici la racla Sfântului de o boală grea de care sufăr de 15 ani după naşterea unui băiat cu numele Ioanis (Ioan)”.

Într-o noapte, Sf. Ioan Iacob s-a arătat în vis unui frate român care făcea paracliserie. Când acesta s-a dus să se închine la racla Sfântului, a văzut că nu mai era în raclă ci l-a văzut îmbrăcat, vrând să plece.

Atunci, acel frate, plângând, i-a sărutat mâna şi a zis: „Unde plecaţi, Sfinte Ioan Iacob? Cred că suntem prea păcătoşi şi pentru păcatele mele nu mai staţi aici”.

La care Sfântul a răspuns: „Nu pot pleca nicăieri pentru că sunt desculţ şi numai Sfinţia ta ştii unde sunt bocancii mei. Să mergi şi să mi-i aduci”.

Bocancii Sfântului au fost daţi la o româncă, Maria, ce lucrase înainte la Patriarhie şi din evlavie i-a cerut de la Stareţul Sinesie să-i dea ei bocancii Sfântului. Atunci, Stareţul Sinesie i-a zis: „Dacă tu ai curajul, poţi să-i iei, dar eu nu pun mâna pentru că mi-e frică”. Şi a deschis Stareţul racla, iar Maria a luat bocancii Sfântului cu care a fost îngropat acum 20 de ani în mormânt.

Maria intenţiona să aducă bocancii Sfântului la Mănăstirea Vladimireşti şi să-i dea de binecuvântare de la Sf. Ioan Iacob la Maica Stareţă Veronica.

Apoi, acel frate a spus visul Stareţului şi au plecat amândoi la Ierusalim. Stareţul a rămas la patriarhie iar fratele a plecat acasă la Maria, spunându-i că l-a trimis Sf. Ioan Iacob să-i dea bocancii. Ea nu s-a împotrivit şi dându-i bocancii, el a plecat la Maica Magdalena unde a venit şi Stareţul Antonie.

Când a ajuns, l-a întrebat: „Ţi-a dat bocancii?" şi când i-a văzut i-a sărutat şi, plângând cu lacrimi până în barbă, a zis: „Mare binecuvântare avem".

Şi multe şi mari minuni am văzut eu, atunci, cu ochii mei şi toţi plângeau, Maica Magdalena, sora Părintelui Ioanichie, Stareţul şi acel frate român. Apoi, Stareţul a luat un taxi şi a plecat împreună cu acel frate român şi cu bocancii Sf. Ioan Iacob la Hozeva.

Când a ajuns deasupra mănăstirii, Stareţul i-a spus fratelui: „Tu aşteaptă aici că eu fug la mănăstire să spun să tragă clopotele, iar tu să mă aştepţi aici până când mă întorc eu".

Când s-a întors, Stareţul a adus o tipsie şi un veşmânt; fratele a scos bocancii din traistă şi i-a aşezat pe veşmântul de pe tipsie şi, în glasul clopotelor cei doi, fratele şi Stareţul au coborât cale de 2,5 km până la poarta mănăstirii.

La poarta mănăstirii aşteptau doi călugări cu sfeşnicile şi lumânările aprinse, un preot venit întâmplător de la Patriarhia din Ierusalim, Părintele Eftimie Cumarelos, care era îmbrăcat în veşminte.

Clopotele sunau, iar Părintele Eftimie, după ce a cădit împrejurul bocancilor Sfântului, a făcut trei metanii, s-a închinat şi a sărutat bocancii, apoi, toţi pe rând ne-am închinat, după care a cântat troparul Sfântului: „Întru tine, Părinte, cu osârdie...", după care, un frate bătând toaca de mână şi în glasul clopotelor, am intrat în biserică şi am pus

bocancii Sfântului pe un analog, unde au rămas 40 de zile spre închinare. Apoi, Stareţul mănăstirii a murit într-un accident, căzând un zid de piatră peste el.

În luna aprilie 1994, a venit la Hozeva un grup de închinători din Grecia. În grup era o femeie cu fiica ei. Mama era în vârstă de 50 de ani, iar fiica de vreo 18. Când fiica a încercat să se apropie de racla Sf. Ioan Iacob cu o lumânare aprinsă în mâini, monahul Ghermanos, de origine greacă, a oprit-o să se apropie şi a scos-o afară din biserică pentru că era îmbrăcată necuviincios. Mama ei, fiind de partea fiicei, a sărit cu gura făcând mare gălăgie la monahul Ghermanos, spunând că fiica ei fiind domnişoară se poate îmbrăca oricum. La care monahul Ghermanos i-a zis: „Biserica este loc sfânt, loc de rugăciune. Nu este loc de distracţii şi nici plajă unde poţi merge oricum, chiar şi dezbrăcat”.

Fiica, tulburată, a ieşit afară pe balcon şi când mama ei s-a apropiat să sărute racla Sfântului Ioan Iacob, Sfântul s-a întors cu faţa spre ea, a oftat adânc şi pe faţa Sfântului erau numai picături de apă.

Femeia a ţipat şi, speriată fiind, a luat-o la fugă pe scări coborând spre poartă, unde a căzut rupându-şi amândouă picioarele. Toată lumea s-a îngrozit de această întâmplare.

Părinţii din mănăstire au luat-o pe targă şi au dus-o pe femeie până la autocar. Femeia a mărturisit în faţa tuturor că ea este vinovată că nu şi-a crescut bine fiica şi când s-a apropiat să se închine avea îndoială asupra Sf. Ioan Iacob, zicând în mintea ei că este un cadavru iar nu un Sfânt.

Apoi, cerându-şi iertare de la Părintele Ghermanos, a mărturisit că pentru păcatele ei a pedepsit-o Sf. Ioan Iacob.

De atunci, Sf. Ioan Iacob a rămas cu capul întors spre dreapta, parcă mustrându-i pe cei ce se apropie fără evlavie şi îmbrăcaţi indecent.

Dar cine ar putea spune sau scrie toate minunile şi vindecările ce s-au făcut şi se fac aproape zilnic la racla Sfintelor Moaşte ale Sf. Ioan Iacob Hozevitul.

În anul 1994, în luna decembrie, acel frate român care a stat pe lângă Părintele Ioanichie la Hozeva, a venit în ţară pentru a-şi repara dantura. Ajuns la Mănăstirea Putna, Părintele exarh arhimandrit Melchisedec i-a propus să meargă împreună până la Schitul Pojorâta, judeţul Suceava. Ajunşi la Schit, i-a întâmpinat egumenul Schitului, Protosinghelul Visarion Breabăn care le-a povestit câteva din lipsurile şi greutăţile de la Schit unde era mare nevoie să se facă un mic paraclis pentru slujba de iarnă căci în biserica existentă nu se putea sluji iarna deoarece era construită având scheletul din bârnă, iar pereţii fiind subţiri numai din scândură şi geamuri multe, era foarte frig.

Atunci, Părintele exarh rhimandrit Melchisedec îi propune acelui frate să rămână în ţară să-l ajute pe egumenul Schitului să facă un mic paraclis pentru slujba de iarnă.

Atunci fratele a zis: Şi dacă vin să vă ajut, cu ce hram va fi biserica?

Egumenul a răspuns: Pentru că vii de la Sf. Ioan Iacob şi ştiu că ai mare evlavie la el, îi punem hramul „Sfântul Ioan Iacob”.

Apoi, fratele a zis: Mă întorc mai întâi la Hozeva să iau binecuvântare de la Sf. Ioan Iacob şi dacă Sfântul va voi, se va face biserică.

A plecat fratele la Ierusalim, s-a închinat la Sfântul Mormânt, apoi la racla Sfântului Ioan Iacob şi s-a întors înapoi la Pojorâta unde s-au pus pe treabă şi cu multe

minuni ce nu se mai pot scrie toate acum, cu ajutorul Sfântului Ioan, dar şi cu multe ispite, s-a construit prima biserică din Ţară şi primul schit ce îi poartă numele, Schitul „Sfântul Ioan Iacob” - Pojorâta unde, şi aici, Sf. Ioan Iacob a făcut zeci de minuni vindecând mulţi demonizaţi.

O altă minune pe care a făcut-o prin cuvânt Sf. Ioan Iacob, pe când era în viaţă, o spune chiar Sfinţia sa în cele ce urmează. Redau exact cuvintele şi versurile scrise de Sf. Ioan Iacob:

„Acum doi ani de zile când a pogorât prima dată Părintele Sava la Ierihon, fiind foarte bolnav şi descurajat, eu i-am scris versurile acestea şi l-am rugat să mai ţie curajul şi să nu se părăsească.

Iată cum îi scriam atunci (urmează Stihurile către Părintele Duhovnic Sava):

Mai ţineţi greul bătrâneţii,
Oprindu-te în „pragul vieţii”,
Şi scotoceşte mai întâi:
La cine laşi pe fiii tăi?
Acolo unde este „Slava”,
Văzându-te Sfinţitul Sava,
El îţi va face întrebare
De sufleteasca noastră stare.
Deci pregăteşte-ţi „Diadocul”,
Cel vrednic ca să-ţi ţie locul,
În fruntea turmei prea sărace.
Şi-atuncea mută-te în pace!

Deci scriindu-i aceste rânduri, bătrânul nostru Părinte m-a ascultat şi cu darul lui Dumnezeu s-a mai întărit şi a mai trăit doi ani”.

A consemnat, *Ieroschimonah Iacob Bârsan*.

POEZII

Paza sufletului

Singur lucrul meu din lume
Este mântuirea mea.
Dacă eu nu văd de dânsa
Cine altul va vedea?

Trup şi suflet dimpreună
De la Domnul mi s-a dat,
Deci eu singur voi da seamă
Pentru cele ce-am lucrat.

Dacă nu mor fără veste,
Boala mă va anunţa;
Dar cu greutatea boalei
Voi putea a mă-ndrepta?

Mintea mea de mai lucrează
Dar cutremurul de munci,
Îi mai dă răgaz să cerce
Viaţa mea de pân-atunci?

Poate inima atuncea
Este pentru veşnicie,
Şi nu este dat a-l face
Decât numai singur mie.

Hotărârea este dată;
«Trebuieşte ca să mor!»
Nu ştiu când, poate chiar mâine
Sau în ceasul viitor.

După asta nu ştiu locul:
Poate unde dorm acum,
Poate unde stau afară
Sau în casă, ori pe drum.

Nu cunosc apoi nici chipul
Întru care voi muri:
Pocăit ori încă slugă
La păcat mă voi găsi?

Va veni şi el la urmă
Să mă-ntrebe de păcate
Dar se leagă poate limba
Şi nici mintea nu mai poate.

Căci mai mult pe altă lume
Cugetarea mea va fi
Şi căinţa mea atuncea
Nu ştiu cum se va primi!

Arătări îngrozitoare
Să se moaie de căinţă
Dar la cuget mă încurcă
Câte am pe conştiinţă.

Împrejurul meu atuncea
Fraţii mei vor sta plângând.
Alţii vor să iscodească
Despre banii de comând! [pomană]

De voi fi cumva cu stare,
Ei vor folosi momentul
Să mă-ntrebe mai cu seamă
Dacă-i gata «Testamentul»!

Poate ei cu grija asta
Vor uita să dea de ştire
La părintele Duhovnic
Pentru Sfânta spovedire!

Ca să-mi fie moartea bună
Eu să pregătesc acum
A virtuţilor merinde
Să le am atunci pe drum!

Să-mi adun acum din vreme
Cele ce voi socoti,
Că la ziua de pe urmă
Nu le pot agonisi.

Spovedirea cea curată
Şi cu duhul umilit,
Cum şi paza despre toate
Care dau de poticnit.

Frică mare ne cuprinde
Că nu ştim, în veşnicie.
Muncă veşnică ne-aşteaptă?
Ori nespusă veselie?

Deci să am mereu în minte
Că la urmă am să mor
Şi de trup se va desparte
Sufletul nemuritor!

Dacă clipa cea de-acuma
Ochii mei atunci văzând
Nici nu ştiu când iau în gură
Sfintele ce mi-or fi dând!

Dacă Sfânta spovedire
Nu-i întreagă şi curată
Vremea despărţirii noastre
Ne va fi înfricoşată!

Căci atunci amar ne vine
Când vedem a noastră stare
Şi de vămile cumplite
Nu avem nici o scăpare!

Ar fi clipa cea din urmă
Am nădejde de scăpare
Dacă viaţa mi se curmă?

Mă gândesc că după moarte
Trupul meu va fi sluţit,
Nemişcat, fără simţire,
Cu miros nesuferit!

La biserică ducându-l
Preoţii cu rugăciune,
Pogorî-se-va în groapă
Să devie putrejune!

Pomenirea lui cu sunet
Va să piară de pe lume
Şi cu vremea pământenii
Vor uita de al meu nume.

Iată cum se trece slava
Trupului de pe pământ,
De a căruia plăcere
Toată viaţa mă frământ.

Deci mereu să iau aminte
La tot pasul meu din viaţă
Căci atârnă mântuirea
Chiar de clipa cea de faţă!

O, prea milostive Doamne
Să nu laşi până-n sfârşit
Să amân eu pocăinţa,
Cel prea mult ticăloşit!

Pomenirea despre moarte
(Glasul trâmbiţii de-apoi)
Neîncetat să mă trezească
Ca alarma la război!

Eu în lume las o dâră
Pe o carte tăinuită.
Care-mi face după moarte
Toată viaţa mea vădită.

Frică-mi este că la urmă
Scrise nu se vor afla
Faptele care în viaţă
A le face se cădea!

Iară relele de care
Se cădea a mă feri
Poate toată, vai de mine,
Cartea ceia vor mânji!

Azi când cuget vremea morţii
Înainte mi s-arată
Cum atunci se va deschide
Pentru mine judecată!

Un arap, rânjind la stânga
Îmi citeşte o carte groasă
Întru care este toată
Fapta mea cea ticăloasă!

Iar la dreapta, stând de faţă
Îngerul cu chip scârbit
Dintr-o mică carte spune
Binele ce-am săvârşit!

Dacă este hotărâre
Ca să merg la fericire,
Îngerii cu bucurie
Vor veni spre însoţire.

Iar de nu se află scrise
Fapte vrednice de milă,
Demonii la întuneric
Mă vor stăpâni cu silă!

Vai de ticălosul suflet
Care-n iad se osândeşte
Chin mai mare este gândul
Că «în veci NU SE SFÂRŞEŞTE»!

Când va fi aproape vremea
Judecăţii viitoare
Vor fi semne mari în lună
Şi în stele şi în soare.

Judecata va să vină
Ca un fur fără de veste,
Şi fiind noi în păcate,
Pocăinţă nu mai este!

Râu de foc va arde totul
Oamenii şi împăraţii,
Dobitoace, peşti şi păsări
Cu tot felul de stihii!

Glasul îngereştii trâmbiţi
Va suna din patru «torţi»
Şi pe trupul meu acesta
Îl va ridica din morţi!

Va chema din nou pe suflet
Din porunca lui Hristos
Ca să se împreuneze
Iar cu trupul cel de lut.

Sufletul atunci cu trupul
Nemurire va lua,
Dar nu ştiu: pentru perzare,
Sau spre fericirea mea.

Dumnezeu cu Sfânta Cruce
Va veni atunci pe nori
Întru toată Slava Sfântă
Ca un drept judecător...

Glasul (Păstorului cel Bun)

Omule, făptura mea,
Pentru ce M-ai părăsit
Şi pe alte căi mergând,
Drumul vieţii l-ai greşit?

Iubitor de oameni sunt
«Şi al milei Dumnezeu»,
Pentru ce te-ai făcut
Rob «potrivnicului Meu»?

Pentru tine, Eu-din veac
Mântuire am lucrat,
Pogorându-mă de sus,
Cerurile am plecat.

Căci, luând Eu chip de rob,
Din Fecioară m-am născut
Şi smerit, şi prea sărac,
Pe pământ am petrecut.

Suferit-am prigoniri,
Vorbe rele şi ocări,
Trupul Meu spre rane am dat
Şi obrazul la scuipări.

Rane grele am primit,
Sângerându-Mă de tot,
Ca să-ţi vindec rana ta
Şi din «sângiuri» să te scot.

Strop de sânge n-am cruţat
Şi de chip Eu m-am lipsit,
Ca să-ţi curăţ sufletul,
Întru patimi ponosit.

Tu greşind de la-nceput,
Împotriva Tatălui,
Ţi-am luat asupra Mea
Sarcina păcatului.

Birnic [slugă] morţii tu erai
- Pe vecie osândit -,
Dar luând Eu vina ta
«Birul morţii» am plătit.

Fiere beau şi cu oţet
Şi pe lemn mă răstignesc,
Ca din «lemnul cel amar»,
Rod prea dulce să-ţi gătesc.

Pogorându-Mă din cer,
Ca să te ridic la el,
Chipul slavei am lăsat,

Pentru tine cel «mişel»!

Necinstire am răbdat,
Ca din nou să te slăvesc:
Întru tot sărac am fost,
Ca să te îmbogăţesc.

Răstignit între tâlhari,
Socotitu-m-am «blestem»,

Căci, în loc să vii acum,
Cu iubire să-mi slujeşti
Tu iubeşti păcatele
Şi de patimi te robeşti.

Care lipsă, spune-Mi dar,
Întru Mine ai aflat,
De întârzii rătăcind
- De la Mine depărtat - ?

Dacă vrei tot binele,
Eu sunt „binelui izvor”,
Şi aicea pe pământ,
Şi în veacul viitor.

Fericirea veşnică,
Dacă vrei s-o dobândeşti,
Eu sunt singur „Dătător
Fericirii sufleteşti”.

Ca pe tine iar moştean
La viaţă să te chem.

Pentru această dragoste,
Urâciune îmi plăteşti
Şi «pogorământul» Meu
Pururea dispreţuieşti!

Frumuseţea tu dorind
Desfătare ca să ai,
„Podoaba” lumii sunt
Şi „dulceaţa cea din rai”.

De râvneşti la nem slăvit,
Eu sunt „Unul cel născut”
Din Fecioară negrăit
Şi din cel fără-nceput.

Cauţi slavă şi puteri
Ca să ai neîncetat,
Eu sunt „Domn Puterilor”
Şi „al Slavei Împărat”.

La averi fără sfârşit,
Dacă (poate) ai râvnit,
Eu sunt „Veşnic Vistier
Bunătăţilor din cer”.

Înţelept voind să fii,
Fă-te Mie următor,
Eu sunt „Raza Tatălui”
Şi „al tău luminător”.

Cu prieten credincios,
Dacă vrei mereu să fii,
Eu sunt „Mire” sufletesc
În „cămara” Mea să vii.

Iar dreptate căutând,
De la oameni n-ai să scoţi,
Eu sunt „Drept judecător”
Nemitarnic pentru toţi.

Întru scârbe şi nevoi,
Când mă chemi în ajutor,
Pretutindenea degrab,
Eu îţi sunt ajutător.

La durere nu slăbi,
Amărându-te prea rău,
Eu sunt „Doctor trupului
Şi al sufletului tău”.

De-ntristare şi necaz
Dacă eşti împresurat,
Alinarea ta sunt Eu,
Suflete nemângâiat.

Obosit de greutăţi
Pe al vieţii tale drum
Eu în veci odihnă sunt,
Totdeauna şi acum.

Pacea sufletului tău
Dacă rău s-a tulburat,
Către Mine, vino iar,
Eu sunt Păcii Împărat.

Frica morţii dacă ai
Crede nu te tulbura,
Eu sunt „viaţa tuturor”
Şi acum şi pururea.

Negura păcatelor
Cuprinzându-ţi viaţa ta,
Eu sunt „Soare neapus”,
Vino la lumina Mea!

Adevăr neprihănit
Pe pământ nu căuta,
Eu sunt „Sfântul Adevăr”
Pentru mântuirea ta.

Rătăcindu-te mereu
Într-al vieţii greu noian,
Eu sunt „calea fără greş”
Care duce la liman.

Iar acuma dacă n-ai
Povăţuitor la cer,
Eu „Păstorul tău cel Bun”
Nu te voi lăsa stingher.

Dacă nu cutezi să vii,
(De păcate ruşinat)
Eu, să ştii că sunt la toţi,
„Primitor prea îndurat”.

Căci am zis să vie toţi
- Către Mine-cei ce au
Osteneală şi poveri,
Ca, odihnă să le dau! -

Observaţie: Această „chemare la pocăinţă” am alcătuit-o după modelul celeia ce s-a scris în limba rusă de Sfântul Tihon Zadonschi, Episcopul Voronejului, din a cărui Sfinte Moaşte se află o parte la Hebron, în Mănăstirea Rusească.

Ioan Iacob schimonahul

Rugăciuni şi cugetări umilicioase (ca a fiului risipitor)

Podoaba cea sufletească
Eu nebuneşte am pierdut,
Şi-mbrăcămintea lipsindu-mi,
Nu pot să intru la cină:
O, luminează-mă Doamne,
Izvorule de lumină!

La Crucea Ta prea cinstită
Eu cel netrebnic am scăpat;
Înviforându-mă groaznic,
M-am cufundat în păcate
Ajută-mă ca lui Petru
Şi din adâncuri mă scoate!

Stăpâna mea Prea Curată
Noianul Sfintei îndurări,
Tu, sârguind, mă întoarce
Din ţara cea fără mană
Căci cheltuindu-mi averea
Ajuns-am slugă vicleană.

Stăpâne mult Îndurate,
Să nu mă laşi în drum zăcând
Căci la tâlhari eu sunt pradă
Şi n-are cine mă scoate!
Decât iubirea-Ţi de oameni
Ce covârşeşte pe toate!

Botezătorule Sfinte
- Cel mai mare Prooroc
Fiind şi mergător înainte -
Ai îndrăzneală la Domnul.
Deci pentru noi mijloceşte
Cu rugăciunea fierbinte!

Cămara Ta cea de nuntă
Împodobindu-se acum,
O! Sufletescule Mire,
Făclia mea mi se stinge!
Când uşa se va închide
Atuncia zadarnic voi plânge.

Pe mine mult ticălosul
Cum mă mai ţine pământul
Şi soarele cum revarsă
Lumina şi peste mine!
O, Doamne nu mai sunt vrednic
A mă uita către Tine.

De n-aş avea sprijin darul,
De mult în iad aş fi pierit
Căci trupul meu, prea curvarul,
La cele drăceşti mă târăşte:
O, Doamne să nu mă răpuie
Vrăjmaşul ce mă urăşte!

Cum moartea îmi stă înainte!
Iar eu petrec nepăsător
Căci n-am aducere aminte
De-nfricoşata venire;
Înţelepţeşte-mă, Doamne,
Să am a Ta pomenire!

Pe streini eu îi judec
De mine însă nu gândesc
Pentru aceasta alunec
Pe căile povârnite.
O, suflete ia aminte
Că singur te duci în ispite!

Când mă scârbeşte vreun frate
În mine răul îl păstrez;
Pe cei ce-mi fac însă bine
Îi trec mereu cu vederea.
Întunecatul de mine,
Cum mă vânează părerea!

Odinioară şi acum

Aruncându-ne în urmă,
Ochii noştri sufleteşti,
Către anii din vechime,
A vieţii creştineşti,

Mintea noastră se uimeşte
De sfinţenia de-atunci,
Limba fără grai rămâne,
Ne simţim ca nişte prunci.

Căci vedem păgânitatea
Dând război necontenit
Adunărilor creştine
Din Apus şi Rasărit.

Şi aflăm credinţa sfântă,
Ca un foc atunci arzând,
Iar Biserica în culmea
Biruinţelor şezând.

Adâncindu-ne mai tare
În trecutul depărtat
Al Bisericii creştine,
Gândul nostru stă mirat:

Uriaşi vedem în faţă
Pe strămunii credincioşi,
Noi suntem pe lângă dânşii
Toţi, pitici neputincioşi.

Fruntea lor având cununa
Razelor dumnezeieşti,
Ni se pleacă de ruşine
Ochii noştri cei trupeşti.

Mici la suflet, mari la patimi,
Noi aproape nu-ndrăznim
Să mai cugetăm la Slava
Noului Ierusalim!

Despre viaţa minunată
A „celor întâi născuţi”
Lumea astăzi nu mai ştie,
Sfinţii stau necunoscuţi!

Astăzi traistele ştiinţei
S-au umplut cu născociri
Iar din tainele credinţei
Lumea nu mai are ştiri!

Toată străduinţa lumii
Este spre a dovedi
Că: „Materia e totul,
Duhul n-are unde fi”!

Cât de mult se mai înşeală
Cel numit „Cuvântător”
Care cearcă numai „firea”
Neştiind pe „Făcător”!

Himera omului modern - O fericire fără Dumnezeu -

Sărace om din vremea nouă,
„Din veacul cel cu înnoiri”,
În ce galop alergi pe urma
Unei deşarte năluciri.

(Himera vieţii se arată
Ca o nălucă, ca un vis,
Frumoasă şi strălucitoare,
Ca un odor de paradis).

O fericire pământească
Voind a-ţi făuri mereu,
Te-ai aruncat (în goana vieţii),
Departe de la Dumnezeu.

Ai născocit atâtea lucruri
Şi ai atâtea înlesniri,
De crezi că vei ajunge
„Culmea desăvârşitei fericiri!”

Dar, iată, - tocmai - dimpotrivă -
Pe cât mai mult o urmăreşti
Ea tot mai mult se depărtează
Şi tu mai neferice eşti.

Păşeşti peste adâncul mării
Şi prin „văzduh te porţi zburând”
Iar marginile depărtării
Le-apropii astăzi „la un gând”.

Ai terminat cu mesteşuguri
„Isprăvile” de pe pământ
Şi vrei să mergi „în altă lume”
Să pui acum „aşezământ”.

În goana ta fulgerătoare
Spre „ostrovul cel fericit”,
Ai trupul hămesit de-a pururi
Şi sufletul nemulţumit.

Prin cele ce-a rodit ştiinţa,
Nesocotindu-L pe Hristos,
Cu patru mii de ani în urmă
Pe oameni iarăşi i-a întors.

Din nou suntem la „Turnul Babel”
Căci iarăşi ne-am amestecat
Şi iarăşi nu ne înţelegem,
În drumul care-am apucat.

Acum, făptura cea aleasă,
Ca fiara este la năravi,
Căci, niciodată până astăzi
Nu s-a distrus aşa grozav!

Priveşte, omenire, roada
Pe care ţi-ai agonisit,
Să vezi la ce măsură - oare -
De fericire ai sporit!

Priveşte câte cimitire,
În scurtă vreme le-ai umplut
Şi câte milioane, astăzi,
Cămin şi ţară şi-au pierdut.

Vezi nesfârşitele şireaguri
De invalizi şi de sărmani,
De cei săcătuiţi în lagăr
De văduve şi de orfani.

Priveşte valul cel de lacrimi
Că astăzi a sporit mai mult,
Auzi cârtire de noroade,
Ce gemete şi ce tumult!

Şi spune-mi unde-i fericirea,
Pe care o vânezi mereu,
La ce-ai ajuns fără credinţă
În pronia lui Dumnezeu!

Ai cercetat adâncul firii
Şi sufletul ţi l-ai uitat,
Ai scos din „unde” pe lumină
Iar duhul ţi-i întunecat.

Sălbăticia din natură,
În multe părţi ai îmblânzit
Iar patimile cele rele
Mai tare le-ai sălbăticit.

Tu faci oraşe plutitoare,
Împărţind al mării val,
Şi fortăreţe zburătoare
Cu aripile de metal!

În schimb, noianul cel de taină
Al sferelor duhovniceşti
Nestrăbătut mereu rămâne
Spre culmile cele cereşti.

La strălucirea orbitoare
A născocirilor lumeşti,
Domneşte întuneric beznă,
În sufletele omeneşti!

Maşinăriile lucrează şi scriu
Cu fumul în văzduh,
Mizeria nesuferită
A unei vieţi „fără de duh”.

Pufnind, motoarele oftează
Cu lucrătorul cel sărman
Cu mâini şi faţă obosită,
Murdare veşnic de catran.

Nădăjduiai că chimiceşte,
Prin felurite socoteli,
Vei întocmi o fericire
Cu alt sistem de rânduieli.

Dar naţiunile mai tare,
Prin „născocire” se distrug,
Iar tu le pregăteşti la modă -
Prea mizerabilul coşciug.

Prin egoismul animalic,
Voind progresul să-l zideşti,
Cu lacrimi - iată - şi cu chinuri
Pe biata lume o hrăneşti.

Acuma însetezi de pace
Şi văd că te sileşti mereu
Să făureşti prin „conferenţe”
O „pace fără Dumnezeu”.

Dar pacea este de la Domnul,
„Al păcii El este izvor”,
De nu vei alerga la Dânsul,
Alergi zadarnic - fără spor.

Împacă-te întâi cu Domnul,
Croindu-ţi viaţă „după duh”.
De nu vei împlini acestea,
Împrăştii munca în văzduh.

Câştigă-ţi dragostea curată,
Străină de făţărnicii.
De nu vei dobândi aceasta,
Nimic nu faci cu bogăţii.

Iubeşte viaţa cumpătată
Şi lasă portul dezmăţat,
Iar dacă nu pricepi aceasta,
Degeaba te-ai civilizat.

Întoarce-ţi iar privirea minţii
Spre veacurile din trecut
Cu duhul rodnic al credinţei
Şi vei afla tot ce-ai pierdut.

Precum nu poţi să prinzi cu mâna
Din apă luna nicidecum,
Aşa nici pe „himera” vieţii
Din calea veacului de-acum.

Civilizaţia modernă
Un „duh strein” ţi-a făurit
Şi de lumina mântuirii
Cu dezgustare te-ai ferit!

Precum aleargă sateliţii
În jurul globului mereu,
Aşa după „himere” astăzi,
Alergi uitând de Dumnezeu!

Alergi, cu mii de meşteşuguri,
Cu o viteză de nespus,
Dar goana este spre pierzare
Căci nu-i pe „calea lui Iisus”!

Lăcaşul nevăzut

Sfinţii din zilele noastre, pe care i-a descoperit Dumnezeu unui vânător pravoslavnic din Rusia.

În cetatea Trapezundei
Se afla odinioară
O Biserică grecească
Renumită în odoară.

A slujit aici o vreme,
Înainte de război,
Un Arhimandrit cucernic
Cunoscut aici la noi.

Apucându-l răzmeriţa
Fost-au pus la închisoare
Şi credea că bolşevicii
Negreşit au să-l omoare.

Însă Dumnezeu cu darul
Tainic l-a acoperit
Şi la Erihon pe urmă
Amândoi ne-am întâlnit.

Stând odată noi de vorbă
Iată ce îmi povestea
Despre „Raiul Sovietic”
Şi de suferinţa sa:

Eu am fost fecior de preot
Temător de Dumnezeu,
Şi la rânduiala slujbei
Sunt deprins din satul meu.

Când m-a pus la închisoare
Eu cântam neîncetat
Mai ales „Anexandare”
Care mult m-au mângâiat.

De mizeria aceea,
Ce înduri la închisori,
Suferi moarte nu o dată
Ci de zeci de mii de ori.

Numai darul cel din ceruri
M-a păzit precum mă vezi,
Căci de judeci omeneşte
Greu îţi vine ca să crezi.

Cei închişi atunci cu mine
Zi de zi eram luaţi
Şi trimisi ca robi la ocne
Ori în piaţă împuşcaţi!

Cum erau odată alţii
Duşi ca pentru cercetat,
Am rămas închis cu unul
Dintr-un târg învecinat.

Bietul om, acum nădejde
De viaţă neavând
S-a mărturisit la mine
Şi apoi mi-a zis plângând:

„Ziua libertăţii mele
În zadar am aşteptat;
Văd prea bine că sfârşitul
Astăzi s-a apropiat!

Între altele, Părinte,
Despre care am vorbit,
Vreau să-ţi spun un lucru tainic,
Nu de mult descoperit.

Înainte de-a mă-nchide,
Când eram în Caucaz,
Am plecat la vânătoare
Ca să-mi treacă de necaz.

De primejdia răscoalei
Socotind în gândul meu,
Pe departe de tovarăşi
Îmi plăcea să merg mereu.

Colindând aşa odată
Şi la moarte cugetând,
Nu departe de acolo
Clopote aud sunând.

Am crezut că-i nălucire
Căci atuncia eu demult
Nu mai auzisem clopot
Şi uimit stăteam s-ascult!

M-am grăbit apoi spre locul
Unde auzeam sunând
Şi intrând într-o poiană
Am rămas parcă visând:

Înaintea mea deodată
Ca prin vis s-a arătat
O frumoasă Sihăstrie
Cu lăcaş prea minunat.

Îndreptându-mă spre poartă
Un monah m-a observat
Şi ieşindu-mi înainte
Întrebatu-m-au mirat:

Spune-mi omule creştine
În ce chip ai nimerit?
Căci de patru ani încoace
Pământean nu s-a ivit!

Povestindu-i întâmplarea
M-a legat cu jurământ
Ca să nu vădesc la nimeni
Despre locul lor cel sfânt.

Dacă Domnul astăzi ţie
Schitul nostru l-a vădit,
Nu voi tăinui de tine
Felul cum ne-a ocrotit.

Iată noi trăim aicea,
Mulţumind lui Dumnezeu,
Un sobor întreg, cu preoţi,
Diacon şi Arhiereu.

Când a început prigoana
Într-un duh ne-am adunat,
Şi de-atunci, ziua şi noaptea
Slujbele n-au încetat.

Şi zicând Sihastrul asta
Mi-a deschis Lăcaşul lor
Unde toţi cântau atuncia
Slavoslovia în cor.

Îmi părea că sunt în ceruri
Şi pe îngeri văd cântând
Iar în strană parcă Domnul
Îmi părea că este stând!

Închinându-mă cu frică
Am plecat apoi grăbit
La tovarăşi în pădure
Să nu dau de bănuit".

Terminându-şi povestirea
Cuviosul bătrânel,
S-a întors apoi spre mine
Şi a zis încetinel:

„După cum te văd Părinte,
Şi din cele ce mi-ai zis,
Nu va trece multă vreme
Şi vei fi şi tu închis!"

El aflase de la alţii
Că eu sunt de neam român
Şi-mi grăia ştergându-şi ochii
Cu basmaua lui din sân.

Eu îţi spun acuma asta
Ca celui duhovnicesc
Care stai pe la pustie
Spre folosul sufletesc!

N-a trecut din ziua ceea
Multă vreme la mijloc
Şi ne-a dus pe toţi în lagăr
Cu Latinii la un loc.

Semnul Sfintei Cruci

Semnul crucii este nouă
Scutul cel mântuitor
Care depărtează răul
Şi ne dă la toate spor.

Deci să facem cum se cade
Creştinescul nostru semn,
Căci vrăjmaşii fug atuncia
Ca de prea cinstitul lemn.

Iar acei ce bat în cobză
Şi pe cruce o îngână
Au sămânţa necredinţii
Şi pecete rea la mână!

N-au evlavie în suflet,
Nici ruşine la obraz,
Plecăciune nu pot face
Că-i boierul pe grumaz!

Domnul cerurile pleacă
Pentru neamul omenesc,
Iar la El să-şi plece capul
Mulţi creştini nu se silesc.

El întinde sus pe cruce
Mâinile dumnezeieşti,
Tu măcar a face semnul
Omule nu te sileşti.

El ne mântuie, creştine,
Săvârşindu-Se pe lemn,
Iară tu socoţi ruşine
Ca să faci al crucii semn!

Fără «El»

Ce sunt eu fără de Domnul?
Sunt un praf de oase reci,
Hrana viermilor din groapă
Şi a muncilor de veci!

Mintea mea, fără de raza
Luminărilor de sus,
Este beznă nesfârşită
După „veşnicul Apus”.

Ochii mei, fără privirea
Spre Părintele Ceresc,
Sunt ca ochelarii negrii
A celor care orbesc!

Gura mea, fără mişcarea
Darului lui Dumnezeu,
Este clopot fără limbă,
Fără glas fiind mereu.

Însuşi biata mea ureche,
Fără Duhul Lui Cel Sfânt,
Este zdreanţă agăţată,
Care tremură în vânt.

Iar la mâini şi la picioare,
Dacă Domnul nu dă spor,
Lucrul meu - atunci - şi mersul
Este veşnic pierzător!

Fără darul Sfintei Troiţe,
Eu sunt vierme stricător,
Căci, trăind fără lumină,
Fără de nădejde mor!

Lumina mea

O! Soare al dreptăţii
Arată-mi raza Ta
Şi dintru nesimţire
Ridică viaţa mea!

Tu, Cel născut cu trupul
Ca om, la Bethleem,
Călăuzeşte-mi paşii
Spre veşnicul Eden!

Înviorează, Doamne,
Pe cel slăbănogit
Uitând fărădelegea,
Celui ce Ţi-a greşit!

Ridică-mi, Doamne, gândul
Din veacul trecător
Şi-mi potoleşte vântul,
Scoţându-mă din nor.

Învaţă-mă să caut
Spre veşnicul senin,
La care nu-i durere,
Nici scârbă, nici suspin!

Cu dragoste cerească
Aprinde-mă mereu,
Stăpâne, Milostive,
Şi Dumnezeul meu.

La tronul Sfintei Slave
Cu trupul astăzi şezând,
Arată, Doamne, milă
Spre cei de pe pământ!

Fiara apocaliptică

(cu 7 capete şi 10 coarne, Apocalipsă cap. 13)

Acum sporeşte răutatea,
Deschis-a şcoala Antihrist
Şi dăscăleşte multă lume
Cu „alfabetul ateist”!

Căci astăzi „fiara cea gândită”
Îşi mişcă capetele ei:
Masoneria, comunismul
Şi otrăviţii de evrei!

Papalitatea eretică
Şi cu păgânii din Agar
Aruncă mai cu îndârjire
Săgeţile lui Veliar!

Din şapte capete de fiară,
Aceste cinci s-au arătat,
Iar când se vor ivi şi restul,
Sfârşitul s-a apropiat!

Va mai ieşi o altă fiară
Cu două coarne ca de miel
Iar glasul ei ca de balaur,
Având putere de la el.

Mai are fiara zece coarne
Cu semnele lui „Lucifer”,
Sunt patimile pierzătoare
Ce strigă astăzi către cer.

Aceasta este „urâciunea”
Ce va şedea pe locul Sfânt,
Şi cu putere diavolească
Va fi stăpână pe pământ!

Mustrarea duhului meu de către Domnul

Făptură, chipul slavei mele,
Răbdat-am moarte pentru tine,
Iar tu slujeşti la fapte rele
Făcându-ţi chipul de ruşine!

A tale fapte prea viclene
Îmi fac mai multă pătimire,
Decât acele patru pene
Ce m-au străpuns la răstignire.

Mai lesne Eu răbdam cununa
Cu spinii cei usturători,
Decât să văd cum - totdeauna -
Te-asemeni celor „râmători”!

Scuipări şi pălmuiri, tu Mie,
Mai rele Îmi pricinuieşti,
Prin cea deşartă vorbărie
Şi glumele cele lumeşti.

În coastă mă loveşti tu zilnic
Cu suliţa păcatelor
Şi Mă supui cu „duh năsâlnic”
La „biciuirea spatelor”.

Îmi dai hlamidă purpurie
Îmbrăcăminte de ocară,
Prin ură şi necurăţie
- Ca jidovii odinioară -

Mai mult mă amărăşte ruga
Ce-o faci în cugetări deşarte,
Decât oţetul pe care sluga
Cu fiere Mi l-au dat la moarte!

Cu trestie Mă baţi la faţă
Mai rău decât la Răstignire,
Prin limba ta pizmătăreaţă
Şi prin cuvinte de bârfire.

De mântuirea ta Eu - doară -
Mai mult am însetat atunci
Decât la arşiţa amară
La ale Răstignirii munci!

Evreii urâtori de bine,
O dată - doar - M-au răstignit,
Iar tu, prin fapte de ruşine,
Mă răstigneşt necontenit!

În temniţa de la Pretoriu
N-aveam atâta strâmtorare,
Ca întru inima ta rece,
Vicleană şi nesimţitoare!

S-a lepădat de Mine Petru,
Dar toată viaţa s-a căit,
Iar tu „Botezul Pocăinţii”
De mii de ori l-ai necinstit.

Tâlharul credincios, pe Cruce
Cu fierbinţeală Mă chema,
Iar tu fiind în ispite
Cârteşti, în loc a Mă chema.

Mironosiţele, la Patimi,
Cu bărbăţie M-au urmat,
Iar tu, când ei prigonesc credinţa,
Te-ascunzi, fiind împuţinat!

Cea curvă Mă uda cu lacrimi
Ştergându-Mă cu părul ei,
Iar tu mergând la spovedire
O faci numai din obicei!

Zaheu, dorind ca să mă vadă,
Urcând în dud Mă aştepta,
Iar tu venind la „Sfânta Cină”
Te trândăveşti a priveghia.

El împătrit apoi întoarce
Celor ce i-a nedreptăţit,
Iar tu măcar canonul zilnic
A-l împlini nu te-ai silit!

Zicând să vie după Mine,
Feciorilor lui Zevedei,
Ei M-au urmat lăsându-şi luntrea
Şi pe părinţii singurei.

Iar tu, fiind chemat de Mine
Prin cinul cel monahicesc,
Îţi faci de lucru cu rudenii
Urmând năravului lumesc.

Gândeşte-te cum altă dată
Mironosiţele femei,
Prin lepădarea cea de sine
Urmau cu râvnă paşii Mei!

Când Veronica, cu năframa,
M-a şters la faţă de sudori,
Întipăritu-M-am pe pânză
Cu chipul Meu pătimitor.

La fel şi tu, ştergându-ţi tina
Cu lacrima din ochii tăi,
Atuncea Eu voi scrie iară
În tine chipul cel dintâi.

Mă roagă Prea Curata Maică,
Să fiu spre tine răbdător,
Iar tu de lucrul mântuirii
Mereu rămâi nepăsător!

Veninul cel dintru păcate,
Prin care tu Mă necinsteşti
Măcar acum cu lacrimi calde,
Făptura Mea, să-l îndulceşti.

Iar dacă Sfânta umilinţă
La tine n-are încă spori
Să verşi măcar prin nevoinţă
Duhovniceştile sudori!

Iar dacă zaci în suferinţă
Sau trupul ai neputncios
Măcar oftează, cu credinţă,
Ca vameşul cel păcătos!

Precum am ridicat de voie
Povara Crucii, oarecând,
Şi astăzi Eu ridic povara
Păcatelor de pe pamânt.

În urma Mea pe drumul Crucii,
Aleargă vameşi şi curvari
Şi mulţi ca Simon Chirineanul,
Ridică Crucea spre Calvar.

Mărturisindu-Mă pe Mine
Mulţimea cea de Mucenci,
Îmi scaldă urmele cu sânge
Pe drumul Crucii - până aici -

Cu sărutarea cea vicleană
A Iudei mă batjocoreşti
Când Trupul Meu îl iei spre hrană
Iar ura nu o părăseşti!

În urma Mea, pe drumul Crucii
Aleargă mii de călători
Şi mulţi, ca Simon Chirineanul,
Ridică Crucea râvnitori.

Iar cuvioşii din pustie
Şi toţi creştinii râvnitori,
Îmi scaldă urmele cu lacrimi
Şi cu mulţime de sudori.

Pe calea strâmtă şi spinoasă
Înflăcăraţi de sfântul dor,
Aleargă mulţi tâlhari şi vameşi
Iar tu rămâi nepăsător.

Aleargă cei aprinşi la suflet
Cu dorul sfintei mântuiri
Şi cu suspinuri bat la uşa
Cereştilor milostiviri.

Făptură, vino cu credinţă
Că Eu te-aştept la Cruce iar
Să-ţi dau a Mea făgăduinţă
Ca celui credincios tâlhar.

Însemnare din 10 mai 1956, Hozeva: Aceasta este una din primele mele poezii morale scrisă la Mănăstirea Sfântul Sava prin anul 1943.

Scântei din inimă

Versul cel cu patru strune
Îmi aduce mângâiere
Totdeauna când mă aflu
La necaz şi la durere.

Ca din cremene scânteia,
Versul la necaz s-aprinde,
- Într-un chip cu totul tainic -
De la inima fierbinte.

Când necazuri sunt mai multe
Şi zăgazuri mai înalte
Versurile - prin minune -
Izvorăsc atunci mai calde!

Fierbinţeala din lăuntru,
De la inimă plecând,
Mă trezesc întotdeauna
Versuri prea duios cântând.

Când durerea mă răpune
Şi puterile se frâng,
În şiraguri nesfârşite
Versurile mele plâng.

Iar când am vreo bucurie
Şi cu duhul mă aprind,
Inima atunci săltează,
Slavoslovii versuind!

Dacă vrei să ştii vreodată
Ce simţea inima mea,
Cetitorule iubite,
De la versuri vei afla!

Eu, fraţilor, sunt sluga ceia
La care „Veşnicul Stăpân”
Mi-a dat talent spre înmulţire
Şi eu mereu ascuns îl ţin!

Văzând pe alte slugi ca mine
Cum îşi sporesc talanţii lor
Mă tem să nu primesc osândă
Ca omul cel nălucitor

Şi pentru că în multe rânduri
Prin boală m-am înştiinţat
Că ceasul „întrebării mele”
Mai tare s-a apropiat.

Pentru asta - zic - mi-e teamă
Să nu mă osândesc şi eu
În rând cu sluga cea vicleană
Când va veni Stăpânul meu!

Dar, neavând îndemânare
S-aduc talentului meu spor
Îl dau acuma spre lucrare
La cei cu suflet râvnitor.

Nădăjduiesc că dacă alţii
Vor strânge rod duhovnicesc
Voi fi şi eu părtaş cu dânşii
Prin darul cel dumnezeiesc.

Şi la zidirea bunătăţii,
Pe care ei vor împlini,
Măcar puţină cărămidă
Din „versul” meu vor folosi!

Cetatea de granit de la Hozeva

În murmul vesel de apă,
„Cetatea cu stânci de granit”
Primeşte pe cei care „scapă”
Zicându-le „bine-aţi venit”.

Cu veacuri de veacuri în spate
Aşteaptă bătrânul Lăcaş
Pe cei care vin la „Cetate”
Şi-i cer cu dorire „sălaş”.

Din negura vremii el are
Menirea cea sfântă din cer
Să fie „azil de scăpare”
La toţi cei cu „suflet stingher”.

Evreii cu chivotul legii,
Când trec peste Sfântul Iordan,
Pe-aici au războaie cu regii
Din vechiul pământ Hanaan.

La dreapta mai sus Gavaonul
Dă soarelui loc de popas,
Iar Luna văzând Ealonul
Nu face atunci nici un pas.

Că schimbă hotarul cel veşnic
Vestitul Isus Ben-Navi
Pe Soare oprindu-l ca sfeşnic
În marginea vremii de zi.

Aici Proorocul Ilie,
În peştera veche de sus,
(Fugind de cumplita mânie)
Se află o vreme ascuns.

Pe urmă, tradiţia spune,
Că Sfântul Strămoş Ioachim,
Când scârba pe el îl răpune
Pogoară aici din „Salim”.

El vine să-şi verse amarul
În lacrimi fierbinţi şi postiri,
De unde se întoarce cu darul
Celei mai alese „vestiri”.

Apoi la a „vremii plinire”
Fiind Iisus pe pământ,
Aici cea din urmă lucire
S-arată din „Sfeşnicul Sfânt”.

Ioan, Proorocul cel mare,
Luceafăr de ziuă cinstit
Al Soarelui care răsare
În lumea din veacuri vestit.

Aici el botează norodul
La apele reci din „Enon”,
Gătindu-I în taină „vohodul”
„Celui ce răsare-n Sion”.

Când Domnul se-nalţă în slavă,
Atunci al apelor vad,
Din valea aceasta grozavă,
Se lasă în jos pân'la iad.

Iar stânca, de multă sfială,
Se dă la o parte atunci
Păstrând până azi dogoreală
Din focul cu veşnice munci!

Apoi după vremuri se-aşază
Mohanilor sfânt adăpost
În care mereu se-narmează
Cu rugi, priveghere şi post.

Cu miile vin de departe
Pe toate din lume lăsând.
Ei trupul smeresc pân'la moarte
Şi pierd pe vrăjmaşii de gând.

Un veac înfloreşte pustia
Şi faptele bune rodesc,
Că Sfinţii prefac sihăstria
În rai minunat sufletesc.

Dar curgerea vremii cea oarbă
Nu cruţă nimic pe pământ,
Ea schimbă a Lavrei podoabă
Cu jalnicul morţii veşmânt.

Că valuri de naţii păgâne
Şi vânturi de multe sminteli,
Îi strică cetăţii bătrâne
Frumoasele ei rânduieli.

O parte din „Fiii Pustiei"
Iau drumul prin chinuri la cer,
Iar alţii, de frica robiei,
Îşi lasă lăcaşul stingher.

Nemernici pe urma sfinţită
A unui trecut strălucit,
Noi azi, cei cu firea slăbită,
Strigăm doar cu glas răguşit.

O! vremuri cu unghii tirane,
Şi tu prea sălbatic popor!
De ce v-aţi făcut voi organe
A duhului rău stricător?

O ziduri cu peşteri profunde
Ce lucruri străvechi tăinuiţi?
O, ape cu murmur de unde
Ce taine adânci povestiţi?

Dar cine mai poate pătrunde
Al graiului vostru adânc?
Că iată acum huhurezii
În locul sihaştrilor plâng!

Dar azi, pe ţărâna cea sfântă,
S-arată din vechi rădăcini
O mică verdeaţă plăpândă
Ieşind la iveală din spini!

O! Doamne, să nu se strecoare
În „sadul” acesta uitat
Vreo capră de rău făcătoare
Că iarăşi rămâne uscat!

Iar hoţii gândiţi din pădure
Aflându-l cumva fără gard
Ei iarăşi aleargă să fure
Şi iarăşi pe toate le ard!

Noiembrie, 1952

Din tainele pustiei de la Schitul Hozevei

(pe glas 5)

În tăcerea cea de noapte,
Toate când se odihnesc,
Apa murmură în şoapte
Ca un cântec bătrânesc.

Cursul ei fiind năvalnic
Nimeni n-a putut din veac
Să-i priceapă graiul jalnic
Decât vântul cel pribeag.

El când bate de la vale
N-are cum a se feri,
Căci îi stă atunci în cale
Şi încep a tăinui.

Spun atuncea (cine ştie?)
Despre sfinţii Mucenici,
Despre viaţa din pustie
A sihaştrilor de aici!?

Lucruri mari şi minunate
Din trecut or fi spunând,
Căci aud strigând mirate
Cucuvaiele oftând.

Istorisire din bătrâni despre pustia Hozevei

Un pustnic dintre cei din urmă,
Care-a trăit aici la Schit,
Zicea odată către mine
(Fiind atuncea nou venit):

- E-he, părinte nu-ţi închipui
Ce-a fost aicea la început,
Când nu era nici mănăstirea,
Nici schitul nu era făcut!

Atuncea când creştinătatea
Era în anii de pruncie,
A fost o sfântă aşezare
Pân-a se face Sihăstrie.

Se spune că în valea asta
Şi Sfânta Ana ar fi stat
Când prunca ei cea Prea Curată
La Sfânta Sfintelor s-a dat.

Din vremuri vechi necunoscute,
Când sfinţii sufereau prigoane,
Aicea se păstra cu cinste
Piciorul drept al Sfintei Ane.

Aici se rânduiau fecioare
De Prea Fericiţii Stăpâni
Să fie spre catehisirea
Femeilor dintre păgâni.

Fiind cu viaţă minunată
Şi iscusite întru „Crez”,
Ele slujeau la săvârşirea
Dumnezeiescului Botez.

Erau la număr o duzină,
Prin darul Duhului alese,
Şi jumătate dintre ele
Erau cu treapta Diaconese.

Creştinul nostru în cetate
Era atuncia prigonit
Iar locul pentru adunare
Era mereu primejduit.

De-aceea şi catehisirea
Era un lucru delicat
Şi prin cetăţi era cu totul
Adeseori împiedicat.

Atunci se pogorau la vale
Pe malul Sfântului Iordan,
Ori la „Enon” în valea asta
Pe unde a fost Ioan.

Bărbaţilor era Iordanul
Pentru Botez obişnuit,
Iar pentru partea femeiască
Era aicea mai ferit.

Pe urmă când a biruit credinţa
Şi lumea s-a încreştinat,
Atuncia şi catehisirea
Din valea asta s-a mutat.

La Hozeva după aceia
Au început a vieţui
Călugări mai cu nevoinţă
Care doreau a pustnici.

Din cei mai vechi (după Scriptură)
Aflăm la „Sfântul Ioachim”,
Cinci pustnici mari, având sălaşul
Deasupra lângă ţintirim.

Iar numele erau acestea:
Ilie, Prom, Enon, Gheneu,
Şi mai la urmă Sfântul Zinon
Cel Purtător de Dumnezeu.

Izvorâtori de mir cu toţii
Ei sunt de naţiune Siri
Şi socotiţi începători
Acestei sfinte mănăstiri.

La Sfânta Ana, mai la vale,
Călugării mereu sporesc
Şi repede prefac pustia
În rai curat duhovnicesc.

Când năvălirea păgânească
S-abate în pământul Sfânt,
Aici aflăm cinci mii de pustnici
Cu îngeresc aşezământ.

Pe urmă sabia persească
Şi arăbescul iatagan
Silesc pe cei care mai scapă
Să-şi caute un alt liman.

O bună parte dintre dânşii,
Lăsându-şi valea lui „Enon”
Şi ridicând Sfintele Moaşte,
Se duc la muntele Aton.

Iar cei care rămân aicea
Întâmpină multe nevoi,
Dar rabdă toate pentru Domnul
Până la marele Război.

Atunci abia de grea furtună
Călugării s-au risipit
Iar Schitul şi cu Mănăstirea
S-au pustiit desăvârşit.

Acum când n-a rămas devale
Decât ruină şi pustiu,
Îmi vine ca să plâng de jale
Căci toate nu mai sunt cum ştiu!

Erau atuncia căprioare
Iar cerbii ne erau vecini
Şi greu era ca să pătrundă
În vale oamenii străini.

Acuma s-a mutat şi apa
Fiind uscată pe canal,
Şi nu mai vezi decât bursucii
Iar uneori câte-un şacal.

Acuma toate sunt schimbate
Hulumbii doar şi huhurezii
I-auzi ţipând prin peşteri seara
Iar dimineaţa cherchenezii.

Ei parcă plâng vărsându-şi jalea
Ştiind ce-a fost aici la Schit
Când drept cetate era valea
„Cu zidurile de granit”!

Stânci în calea vieții

Din muntele din faţă
Se rup bucăţi de stânci,
Şi cad, sărind în fundul
Prăpastiei adânci.

Adeseori acestea,
Când sunt călătorind,
Pe alte stânci, la vale,
În drumul lor desprind.

Asemenea şi omul,
Piezându-şi rostul său,
De multe ori atrage
Pe alţii către rău.

De zgomotul cel mare
Al apelor la Schit,
S-a tulburat pustia
Cu munţii de granit.

O stâncă mai bătrână
Lăsându-se de sus,
În calea repejunii
Ca stavilă s-a pus.

De-atunci, ca prin minune,
Pârâul s-a smerit
Şi nu mai face zgomot
Când trece pe la schit.

Căci neputând să calce
Grumazul vechii stânci
Se pleacă pe sub dânsa,
Târându-se pe brânci.

Şi-n calea vieţii noastre
Sloboade Dumnezeu
Necazuri şi ispite
Să ne smerim mereu!

Însemnare. Am scris această poezie în amintirea zilei când a căzut o coastă de stâncă din spatele chiliei mele, în ajunul zămislirii Sfintei Ana (8 decembrie 1955), când s-a stârnit şi revoluţia faraonilor roşii.

Trebuie să menţionez însă, că pârâul când era mic nu făcea zgomot, dar când a devenit mare, a deschis mare gâlceavă cu stânca din cale, care a căzut de sus.

Spre țărmul veşniciei

Privesc în vale apa
Cum curge zgomotos,
Grăbindu-se s-ajungă
La ţărmul mării, jos.

Asemenea cu dânsa
Se scurge traiul meu,
De ţărmul veşniciei
Se-apropie mereu.

În cale apa geme,
Lovindu-se de stânci
Se-aruncă-n sus şi cade
În gropile adânci.

Cu-aceeaşi zdruncinare
Călătoresc şi eu,
Căci trupul mă apasă
Şi drumul este greu.

Precum în urma apei
Rămâne drum bătut,
Şi-n urma mea, uitarea
Va fi ca aşternut.

În căi răslețe

Din muntele din faţă
Se rup bucăţi de stânci
Şi cad sărind în fundul
Prăpastiei adânci.

Adeseori acestea,
Când sunt călătorind,
Pe alte stânci, la vale,
În drumul lor desprind.

Asemenea şi omul,
Pierzându-şi rostul său,
De multe ori atrage
Pe alţii către rău.

Pe marea vieții

Lipsit de fapta bună
Se trece viaţa mea,
Ca noaptea fără lună
Şi fără nici o stea.

Ridică-mi, Doamne, ceaţa
Întinsă pe „noian”
Călăuzindu-mi viaţa
Spre „veşnicul liman”!

De vântul cel potrivnic
Să nu mă laşi bătut,
Ci darul milostivnic
Să-l tinzi celui căzut!

Poza Mănăstirii de la Hozeva

(Către cel care se miră că plecăm din Mănăstire)

Ca să nu mai ai, Părinte,
Pentru noi nedumeriri,
Dau în câteva cuvinte
„Poza” Sfintei mănăstiri:

Prea cinstit Lăcaşul nostru
Cu trecutul luminos
A ajuns la cei de astăzi
Ca un lucru de prisos.

Are astăzi doi Egumeni;
- Două moaşe la un prunc -
Care nu se văd cu anii,
Iar în taină se împung.

Unul poartă numai „titlul”
Însă este nevăzut;
Altul, care poartă greul,
Este nerecunoscut.

Unul are azi „metocul”
Şi nu dă pe-aici deloc,
Altul, care-i ţine locul,
N-are lemnişor de foc.

Astăzi grija mântuirii
Personalului sărman
A ajuns, (cum zice vorba):
„Gaură într-un noian”!

Cu ideea că trimite
Stareţul cel de la vale,
Cei de sus ne cercetează
Cu provizia „agale”.

Iar atunci când vine boala
Înlesnire nu găseşti,
Şi de nu te cauţi singur
Mori cu zile unde eşti.

Ajutoarele de-afară
Care vin pentru sobor
Astăzi nimeni nu mai ştie
Unde se opresc din zbor.

Toate merg aşa de-a hoaţa
Dacă judeci omeneşte,
Însă darul cel din ceruri
Totuşi nu ne părăseşte.

Nu degeaba strigă mielul
(după cum a zis proverbul)
Că ce scapă de la capră
Le canoniseşte cerbul.

Căci de-a pururi Sfinţii noştri
Poartă grijă de cei vii
Şi ne ocrotesc în taină:
Ca şi maica pe copii.

Mănăstirea „Sf. Gheorghe” de la Hozeva, 1953, ianuarie.

Crucea vieții omeneşti

(Alegorie)

Un creştin odinioară
Tot se căina mereu:
Grea mai este Crucea asta
Ce mi-a dat-o Dumnezeu.
Cum o dau nu-mi merge bine,
De necazuri nu mai scap,
Şi muncesc din greu ca boul
Până cad lângă proţap!

Iaca alţii sunt mai leneşi şi trăiesc mai în belşug,
Numai mie (vorba ceea) „boii nu-mi mai trag la jug”.
Şi ofta creştinul nostru şi mereu era cârtind,
Nimeni nu putea odată să-l audă mulţumind.
Însă Cel de sus Părinte, care ajută pe mişel,
Căutând din cele Sfinte, cercetatu-l-au pe el:

A trimis la el un înger
Noaptea când dormea trudit,
Şi luând pe om de mână
L-a urcat pe deal la Schit.
Se făcea că este ziuă
Şi erau numai ei doi
Între nişte Cruci frumoase
Felurite după soi.
Unele erau de aur,

Altele de fier şi lemn,
De argint şi de aramă,
Fiecare cu un semn.

Zice îngerul atuncea:
„Ia-ţi o Cruce care vrei
Numai potriveşte-o bine şi te-ntoarce la bordei”.
Lacom, el apucă-n grabă cea de aur mai întâi
Încercând s-o tăbârcească pe voinici umerii săi.
Dar nu-i chip ca s-o urnească şi, privind la ea cu jind,
Se pogoară mai la vale,
La o Cruce de argint.

De prea multa strălucire
Nu te poţi uita la ea,
Dar voind el s-o ridice
Vede că-i grozav de grea.
Se mai uită, iar încearcă
Până ce îşi ia de seamă
Să-şi aleagă altă Cruce,
Tot frumoasă, de aramă.

Dar, în ciuda lui, şi aceea
Pentru dânsul este grea.
Cea de marmoră mai tare,
Cea de fier cam tot aşa.
Lângă ele mai la vale,
Vede sub un copăcel
Cruce de stejar uşoară,
Numai bună pentru el

O ridică deci şi pleacă,
Iară îngerul pe drum
Îl întreabă pentru Cruce,
Dacă-i mulţumit acum.

Slavă Domnului, răspunde,
Tare-s mulţumit cu ea,
Căci din toate numai asta
Este după vlaga mea!
Îngerul atunci îi zice:
Omule nemulţumit,
Pentru Crucea vieţii tale
Totdeauna ai cârtit!
Astăzi te-am adus anume
Ca să-ţi fie ţie semn
Că nici una nu poţi duce
Decât Crucea cea de lemn.

Asta este „Crucea vieţii” dată ţie de când eşti
Deci lui Dumnezeu dă slavă
Şi de-acum să nu cârteşti.
Cele de metaluri scumpe
Sunt a oamenilor sfinţi
Care sufăr pân'la sânge,
Întru grele nevoinţi
Iară tu cu sărăcia lesne te vei mântui,
Dacă vei păzi credinţa
Şi răbdând vei mulţumi!

Turma fără Păstor

S-aude azi din depărtare
La Dunăre un geamăt greu,
O, cât mai suferi azi de tare,
În ţara ta, poporul meu!

Că, iată, ţi-au gonit „Păstorul”
Şi oile s-au risipit,
Punând la „stână” roşiorul
Pe cel tovarăş ca „năimit”.

Azi „urşii” smulg din carne lâna
Iar sângele din „oi” îl sug
Şi multe oi, lăsându-şi stâna,
Prin locuri depărtate fug.

În plaiul strămoşesc, departe,
Oftează fraţii cu amar,
Fiind siliţi acum să poarte
Povara Crucii, spre „calvar”.

O, suflete nemângâiate
Din lagărul de suferinţă
Voi însetaţi de libertate,
Păzindu-vă Sfânta Credinţă!

Voi socotiţi pe cei de-afară
Că sunt în raiul desfătării,
Căci nu e viaţă mai amară
Ca astăzi pe pământul ţării!

Voi aşteptaţi o mângâiere,
O rugăciune de la noi,
Dar nu aveţi la cine cere
Căci toţi suntem întru nevoi.

Pribegi, înstrăinaţi de casă,
Suntem săraci şi răsleţiţi,
Căci duhul vrajbei nu ne lasă
Să fim măcar acum uniţi.

Ca pleava astăzi ne-mpresoară
Vârtejul greu al vrăşmăşiei,
Şi viaţa noastră mai amară
Ne-o facem noi în pribegie.

Duhovniceştilor surori

O bucurie negrăită
Smeritul suflet mi-a cuprins,
Văzând cum dragostea creştină
Pe toate astăzi le-a învins!

În curtea casei voastre astăzi
Se vede bine mai vârtos
Că locuieşte dimpreună
Prea Sfântul dar al lui Hristos!

În câtă vreme bogătaşii
Sunt singuri bine găzduiţi,
Atunci Hristos cu nevoiaşii
Din curte sunt obijduiţi.

Din lacrimile pocăinţii
A zilelor Sfântului Post,
Comoară Sfântă a Credinţei
Vădeşte pe al vieţii rost.

Căci Dumnezeul Îndurării
Pe inimă o a mişcat
Să fiţi în grija căutării
De cel bolnav şi scăpătat.

Vă fericesc, fără înconjur,
Şi sunt adânc încredinţat
Că astăzi nu slujiţi la oameni
Ci Domnului - cu adevărat.

Mirosul greu şi murdăria,
Cari răbdaţi, sunt mărturii
A răsplătirilor din ceruri,
Ale miresmei bucurii!

Eu n-am ceva mai bun acum
Decât spre a vă da un sfat:
S-aveţi răbdare totdeauna
Căci mare dar aţi căpătat!

Acel bolnav în suferinţă
Când zice: „Dumnezeu primească”
E pentru suflet ca o floare
Pentru cununa cea cerească!

Iar vorba: „Dumnezeu să ierte”
Când zice pentru adormiţi,
Întrece toată rugăciunea
Celor care sunt ghiftuiţi!

Durerea care ai în suflet
Pentru rudenii ce s-au dus,
Întoarce-o către nevoiaşi
Ce sunt prieteni cu Iisus!

Spre ei să-ţi verşi compătimirea,
Pe ei să-i cauţi azi cu dor,
Căci au nespusă îndrăzneală
La Dulcele Mântuitor.

De molipsire n-aveţi teamă
Căci dragostea lui Dumnezeu
Întrece toată doctoria,
Şi ne acoperă de rău.

Şi unul pentru altul pururi
Rugându-ne sârguincios,
Cu dragoste duhovnicească
Plini-vom legea lui Hrisos!

Din fundul peşterii smerite
Eu ca un frate vă doresc
Să fiţi în toate fericite
Cu darul cel dumnezeesc!

Primiţi din partea mea, smeritul,
Duhovniceştile urări
Şi mulţumire pentru darul
Mulţimilor de îndurări!

Iar când sunteţi la rugăciune
Să nu uitaţi a vă ruga
Ca Dumnezeu să miluiască
Şi pe nevrednicia mea!

Nevrednic eu fiind de toate,
La rândul meu mă sârguiesc
Să fac şi eu după putere
Pentru acei care-mi slujesc.

Rugaţi ca cei din pribegie
Creştinii noştri de un neam
Să-şi ţie Sfânta lor credinţă
Ca Sfântul Patriarh Avraam.

Primind aceste stihurele
Să ştiţi că eu am pus în ele
Bucăţi de inimă zdrobită
Cu dragoste neprihănită!

Iar dacă nu se vor întoarce
Să-şi vadă ţara românească,
Măcar să nu-i lipsească Domnul
De Sfânta Patrie Cerească!

Hristos a înviat din groapă
Şi noi să înviem cu El,
Slujindu-i numai Lui ca roabă
Prin mila către cel mişel.

Iar pentru cei din România,
Cei prigoniţi de bolşevici,
Să-i întărească în credinţă
Mărturisind ca mucenici!

Să fie pentru toate astăzi
Dumnezeiasca Înviere:
Izvor de pace şi iubire
Cu sufletească mângâiere!

Al vostru mai nevrednic frate şi către Domnul rugător Ioan, smeritul

Ieromonah. Al vostru recunoscător Ioan Iacob (Sihăstria Sfintei Ane de la Hozeva).

Oaza părăsită

Aici în mijlocul pustiei,
Pe malul Sfântului Iordan,
Acest Lăcaş al României
Ne-a fost la toţi ca un liman.

Fiind străini, în dezbinare,
Ca oile fără cioban,
Noi dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga,
Şi-o fârmitură sărăcească
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi, fără mijloace,
Aiurea neavând răgaz,
Se pogorau cu drag încoace
Uitând, săracii, de necaz.

Iar câţi aveau din întâmplare
Vreo duşmănie între ei,
În gura sobei, ori la soare,
Se împăcau fără să vrei.

Şi pot să zic că toţi de-a rândul
Cu suflet de român curat
Ne mângâiam aici cu gândul
Că ne aflăm la noi în sat!

Căci lunca verde cu Iordanul
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne „amarul”
Din sufletul celui pribeag!

Pe prispa cea de lut, în soare,
La baie, ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că România n-a murit!

Dar - azi când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca „Madiam” -
O jalnică melancolie
Mi-a stins nădejdea ce-o aveam!

Scrisă după plecarea de la Iordan, de nevrednicul Ieromonah Ioan Iacob (Noiembrie 1952, Hozeva).

Poezia **Oaza părăsită** are versuri asemănătoare cu poeziile **Singura mângâiere românească** și **Răspuns la un Părinte nedumerit**.

Imnul românesc (din pragul anului 1956)

Acum ori niciodată,
Treziţi-vă, Români!
Având credinţă-n suflet
Şi arma sfântă-n mâini.

În rodul născocirii
Să nu nădăjduiţi,
Ci „arma mântuirii”
Mereu s-o mânuiţi!

Uniţi-vă în cuget
Prin simţuri creştineşti
La sânul „Maicii Voastre”
Cele duhovniceşti!

În pavăza credinţei
Fiind adăpostiţi,
La vremuri de război
Veţi fi nebiruiţi.

Tot neamul de pe lume
Şi „cel de sub pământ”
De s-ar scula-mpotrivă
Va fi de voi înfrânt.

Plecaţi-vă la Domnul
Grumazul umilit,
Să vă înalţe fruntea
În „plaiul cel dorit”.

De somnul nesimţirii
Să nu mai dormitaţi
Că „zorii mântuirii”
S-arată la Carpaţi.

Cu dragoste curată,
Ca fraţii petrecând,
Să nu ştirbim onoarea
Şi graiul nostru sfânt!

Trezindu-ne simţirea
Din suflet creştinesc,
Să punem Semnul Crucii
Pe steagul românesc!

Pe tronul cel din suflet
S-avem necontenit
Icoana prea cinstită
A Regelui mărit!

De vom păzi unirea
Şi „Crezul din Strămoşi”,
Vom fi şi jos, în lume,
Şi-n ceruri glorioşi!

În scumpa noastră ţară
Atunci vor creşte iar
Virtuţile străbune
Cu nume secular.

Din groapa stricăciunii
Săpată de tiran,
Se va scula cu slavă
„Răsadul lui Traian”.

Deci, azi, ca niciodată,
Să ne vădim „Creştini”
Păstrând neprihănită
Credinţa, prin străini!

A. Mustrarea conştiinței

Milostive Iisuse, nu mă osândi,
Ci cu darul Sfintei mile
Dăruieşte-mi încă zile!

Pe pământ în nepăsare, rău am petrecut,
Iar în lumea veşniciei
Nu sunt vrednic veseliei.

Trupul meu la patimi rele, deseori l-am dat,
Dar la ziua judecăţii
Ce răspuns voi da Dreptăţii!

Haina mea îi ponosită, trupul întinat,
Iar când viaţa se va stinge,
Suflete, cum vei mai plânge!

Pe acei fără prihană foarte i-am smintit,
Iar la inima curată
Am lăsat o neagră pată.

Ochii mei cu iscodire rău s-au întinat
Şi de nu voi fi cu pază
Văd la urmă mare groază.

Gura mea neastâmpărată, mult m-a vătămat
Dar când ceasul va să sune
Ticăloasa ce va spune!

Nasul meu se desfătează cu miros plăcut,
Dar mirosul de la moarte
Cum va mai putea să-l poarte.

În urechi acum îmi sună cântece lumeşti
Dar pe veşnica sunare
Cum voi auzi-o oare?

Mâna mea se sârguieşte la deşertăciuni
Dar de nu voi face bine
Vai săracului de mine!

B. Luminarea Tainică de sus

Lasă lumea necredinţii, plină de sminteală,
Şi te du la mănăstire
Căutându-ţi mântuire!

Rugăciunea cea fierbinte, caută s-o ai,
Căci de frica rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

Mintea ta este făclie, fără untdelemn,
De la Domnul cere milă
Până când mai ai feştilă.

Înălţarea minţii tale, grabnic s-o arunci,
Căci la gândul înălţării
Bate vântul desfrânării.

Frumuseţea şi puterea, curse pregătesc,
Iar năravul cu momeală
Te răpeşte ca din oală.

Cu năravul trândăvirii nu călători
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimţirii.

Frica morţii ţine minte, nu uita de ea;
Cine-i leneş ca s-o poarte
Sufletul îşi dă la moarte.

Fii cu dragoste curată către Dumnezeu,
Lasă dragostea lumească
Pentru cea duhovnicească.

Trupul tău la sân adoarme, sânge pătimaş;
Celor morţi le lasă somnul
Şi trăieşte pentru Domnul!

Plângi adesea cu suspinuri, inima zdrobind,
Căci din apa umilinţei
Au băut în viaţă Sfinţii.

C. Chemarea Domnului

Vino astăzi către Mine, jugul Meu îi bun.
Iară Sfânta Mea povară
Tu o vei simţi uşoară!

Lasă rude şi prieteni, slavă şi plăceri
Şi venind urmează Mie
Să viezi în veşnicie!

Calea Crucii tu urmează, până la mormânt,
Ca să porţi apoi cununa
Slavei Mele totdeauna!

D. De la Iordan la Sfânta Ana (a se înțelege Schitul)

La Iordan aveai mormântul îmbrăcat cu flori
Iar aice cine moare, nu mai are nici o floare.

În grădină primăvara, toate se schimbau
Iar smerita mea chilie, nu se schimbă pe vecie.

Apa cea blagoslovită, jos se revărsa
Iar aici pe stânca arsă, nici o apă nu se varsă.

Pe cărarea de la poartă mulţi erau trecând
Iar pe-aicea nu mai trece decât cel cu suflet rece.

Turturelele în luncă vesele cântau
Iar aicea turturica n-o mai vede „Abunica”!

La Lăcaşul cel din vale mult mă mângâiam,
Iar aicea mângâierea este ca să-mi plâng durerea.

Azi la Crucea de la „scară” nu mai este drum;
Cel plecat odinioară, nu se mai întoarce iară.

Lângă ea s-a pus hotarul vechiului „Ioan”,
Şi a lui „Egumenie” se îngroapă pe vecie!

Fraţii mei îmi poartă greul ca unui sărman
Dar celui ce n-are silă, nu i se cuvine milă.

Viaţa mea de-acum se trece grabnic ca un vis;
Pocăieşte-te Ioane, la „Lăcaşul Sfintei Ane”!

Bucuria Maicii Domnului de Sfânta Înviere

Bucură-te Preacurată
Care ieri te-ai tânguit,
Iată Fiul tău cu slavă
Din mormânt a răsărit!

Toată firea prăznuieşte
Învierea lui Hristos,
Toate se îmbracă astăzi
Cu veşmânt prea luminos!

Îngerii şi pământenii
Cântă azi acelaşi grai,
Iar Adam şi cu tâlharul
Azi se veselesc în Rai.

Nu mai este astăzi pază
În Edenul cel ceresc,
Uşa stă mereu deschisă
Pentru neamul creştinesc.

Nu se mai socoate Crucea
Ca organ chinuitor;
Ea rămâne „Steagul Slavei”
- Semnul cel biruitor - !

Băutura cea amară
De Hristos s-a îndulcit
Şi „împărăţia morţii”
Pe vecie s-a zdrobit!

Tu fiind mai înainte:
„Maica Sfintelor dureri”
Astăzi eşti: „a Slavei Maică”
Şi „a Sfintei Învieri”!

Rugăciune

Doamne, Dumnezeul nostru,
Cel bogat în îndurări,
Luminează-mi totdeauna
«Pământeştile cărări»!

Mila Ta cea părintească
Îndulceşte viaţa mea,
Dar cutremur mă cuprinde
Că nevrednic sunt de ea.

Prisoseşte, Doamne Sfinte,
Darul Tău dumnezeiesc,
Ca să Te cunosc mai bine
Şi mai mult să Te slăvesc!

Semnele Bucuriei

Ridicându-te, cu slavă,
Din „lăcaşul celor morţi”,
Semnul suliţei, Hristoase,
Şi al cuielor îl porţi.

Fruntea Ta păstrează veşnic
(Şi în veacul următor)
Urma spinilor - adâncă -
Ca un semn izbăvitor.

Iar la Tronul cel din Slavă
Crucea este „Steagul Sfânt”,
Închinat la cer de Îngeri
Şi de oameni, pe pământ.

Taină negrăită, Doamne!
Ca fiind un lucru rar,
Porţi în slava veşniciei
„Semnele de la Calvar”.

Împăraţii fac izbândă
Cu oştirea, la război,
Tu zdrobeşti puterea morţii
Viaţa dându-Ţi pentru noi.

Întinzând, pe Cruce, mâna,
Tainic ne arăţi mereu
Că eşti „Mirele Răbdării”
Şi al „Milei Dumnezeu”.

Iar în raiul desfătării
Mai întâi pe cel tâlhar
L-ai suit, Prea Milostive,
Arătându-Ţi Sfântul dar.

Vântul pustiirii (urgia cerească)

Iarăşi lupte, iarăşi sânge,
Iarăşi zgomot de război,
Iarăşi lacrimi nesfârşite,
Iarăşi valuri de nevoi!

Când a şters sărmana lume
Lacrima de pe obraz,
Au venit năpraznic iarăşi
Alte valuri de necaz.

Văduvele iar vor plânge
Cu bătrânii cei sărmani,
Şi copiii vor rămâne
Iar cu miile orfani.

Pustiise-vor oraşe
Şi pe mulţi îi vor robi,
Unde sunt cântări deşarte,
Gloanţele vor dănţui.

Iar în locul răsfăţării
Şi a luxului nebun,
Vor domni de-acuma groaza
Şi cutremurul de tun.

Care azi de zburdăciune
Umblă goi neruşinaţi,
Vor ajunge ca să umble
De nevoie dezbrăcaţi.

Când sporeşte răutatea,
Se scârbeşte Dumnezeu,
Pentru asta vin în lume
Şi războaiele mereu!

Mărturisirea fiului pierdut

Cheltuit-am pe pământ,
Moştenirea mea la rău,
Şi acum nevrednic sunt
Ca să mă numesc „al Tău”!

Cu năravul cel porcesc
Traiul mi l-am irosit,
Şi veşmântul sufletesc
În desfrâu l-am ponosit.

După ce m-a vătămat
Arşiţa păcatului,
Sfântul dar mi s-a luat
Mie, desfrânatului.

Flămânzind de darul Tău,
Sufleteşte eu muream,
Şi în slujba celui rău
Eu cu totul mă aflam.

Porcilor am fost păstor
La „boierul cel gândit”,
Şi din roşcovele lor
Poftele mi-am împlinit.

Mormântul Domnului – Izvorul sfânt

Lumina cea neînserată,
Fiind ascunsă în pământ,
Ne-a răsărit la toţi viaţă
Şi pace nouă pe pământ.

Iar pe „Lăcaşul morţii Sale”
Prea Dulcele Mântuitor
L-a dăruit Creştinătăţii
Să-l aibă ca un „Sfânt Izvor”.

Acolo se pogoară tainic
Lumina Sfintei Învieri
Împrăştiind la toată lumea
Prea minunate mângâieri.

Cunoască semnul îndurării
Şi neamul cel necredincios
Luând putere de viaţă
Din Învierea lui Hristos.

Când azi „cei mari” vorbesc de pace
Zadarnic este glasul lor
De nu se vor pleca sub steagul
Mai Marelui Apărător.

Să amuţească bârfitorii
Şi cei cu duhul răzvrătit,
Văzând lumina cea de taină
A „Veşnicului Răsărit”.

Să se apropie cu râvnă
Acum tot omul muritor
Şi să primească luminare
Din al credinţii Sfânt Izvor!

Am scris acestea în luna aprilie 1959, pentru Luminata şi Sfânta zi a Învierii în cinstirea Sf. Ana de la Hozeva.

Semnele apocaliptice

Vânturi rele, pierzătoare,
Ameninţă azi mereu
Pe noroadele smerite
Care cred în Dumnezeu.

Bate „Crivăţul” năprasnic,
De la Nordul Comunist,
Răspândind în toată lumea
„Dogmele” lui Anticrist.

Din Apus „Austrul” suflă
Aducând cu el „Progres”,
Care naşte necredinţă
Şi împrăştie eres.

De la Miazăzi mai tare,
„Băltăreţul” s-a pornit
Şi, lovindu-se de „Crivăţ”,
Pe cei negri i-a-nroşit.

Iar la Răsărit de soare,
„Valul galben al lui Gog”
Spumegă şi se frământă
Cu „vlăstarii lui Magog”.

Ucenicii stricăciunii
Forfotesc îngrozitor
Căutând să otrăvească
Pe sărmanul muritor.

Grabnic uneltesc perzarea
Cei cu duhul „răzvrătit”
- Şi, precum se vede, lumea
Nu-i departe de sfârşit -

Urâciunea pustiirii
Şi-a găsit învăţăcei
Care dăscălesc pe oameni
Ca să meargă după ei.

(Aceste versuri au fost scrise în ziua Sfintei Maria Magdalena, cea întocmai cu Apostolii, pe 22 iulie 1960, în Sihăstria „Sf. Ana” de la Hozeva, „potrivit cu starea furtunoasă din cele patru continente”, fiind ultimele versuri ale Sfântului Ioan)

Chemarea fiului pierdut

Vino, fiul meu iubit,
Din amăgitoare căi,
Ca din nou să te îmbrac
În „podoaba cea dintâi”!

Cu zdrobirea inimii,
Tu bătând la uşa Mea,
Voi ieşi atunci cu dor
Spre întâmpinarea ta.

Pe grumazul tău căzând,
Sărutarea îţi voi da
Şi cu glas înduioşat,
„Fiul meu” te voi chema.

Îţi voi da sandale noi,
Haine bune şi inel,
Şi voi face prânz bogat
Dintru cel mai gras viţel.

Toată casa mea atunci
Dănţuind va prăznui
Pentru „Fiul cel pierdut”,
Care iarăşi va veni.

Popor martir

Din viaţa ta - cum văd - înseamnă,
Poporule mult zbuciumat,
Că eşti ca grâul cel de toamnă:
În ploi şi vânturi semănat.

Tu eşti odrasla cea mezină
A trunchiului daco-roman,
Născut cu sabia în mână
Aici, în câmpul dunărean.

Ca leagăn scump tu ai doar munţii
Şi scăldătoare Dunărea,
Pădurile cununa frunţii,
Iar holdele sunt haina ta.

În sângele muceniciei
Ai fost prin veacuri botezat,
Şi-n vârsta crudă a prunciei
N-ai fost ca alţii alintat.

Căci tu fiind abia în faşă
Părinţii te-au lăsat orfan,
Şi spre fiinţa ta gingaşă
S-aruncă barbarul tiran.

Luându-ţi drumul pribegiei,
Trăieşti prin munţi şi prin păduri
Şi „veacuri de mucenicie”
De la sălbatici tu înduri.

Când negura păgânătăţii
Se năpustea către Apus,
Ai fost atunci Creştinătăţii
Ca scut de pază nerăpus.

Când naţiile apusene
Urzesc „progresul” ţării lor,
În şesurile dunărene
Tu rabzi potop cotropitor.

La „cuibul” proaspăt din câmpie,
Abia atunci înfiripat,
S-aruncă valuri din pustie
De goţi şi huni neîncetat.

Tu stând cu ghioaga nestrujită
La trecătoare între munţi,
Ca santinelă neclintită
A lor năvală o înfrunţi.

Deci tu de mic, o, mucenice,
Ai fost zăgazul nemişcat
A valurilor inamice
Şi tu pe toţi i-ai apărat.

În vremea cea de suferinţă,
Biserica te-a îndulcit
Cu laptele bunei credinţe
Şi paşii ţi-a călăuzit.

Din gura ei înveţi tu graiul
Frumos ca imnul îngeresc
Şi ea îţi pregăteşte Raiul
În slava Tatălui Ceresc.

Cuvântul ei ţi-a dat tărie
Când sufletul era mâhnit,
Şi-având nădejdea-n veşnicie
Necazul nu te-a biruit.

De câte ori te-ngenunchează
Vrăjmaşii cei cotropitori,
„Bătrâna" te îmbărbătează
Şi nu te lasă ca să mori.

Deci nu slăbi şi crede numa'
Că „Maica" nu te-a părăsit,
Ci darul ei, întâi şi-acuma,
Te sprijină necontenit.

De vei păzi, „credinţa tare",
Precum din veac s-a moştenit,
Vei fi slăvit din nou sub soare
Mai mult de cum ai fost slăvit.

Iar dacă tu dispreţui-vei
Predaniile părinteşti,
Atuncia grâu vei fi colivei
Şi veşnic nu mai odrăsleşti.

Vei fi ca pleava cea uşoară
Purtată pururea de vânt,
Pierindu-ţi urmele din ţară
Şi numele de pe pământ!

Atunci vei moşteni blestemul
Ca fiul rău de la părinţi,
Pierzând ogorul - ca Edenul -
Răscumpărat de-atâţia Sfinţi!

Îndemn frățesc

Fii pribegi ai ţării mele
Necăjiţi între străini,
Nu uitaţi menirea voastră
De Români şi de Creştini.

Legea noastră creştinească
Şi pământul românesc
S-au păstrat cu multe jertfe
Care nu se pomenesc.

În prigoanele păgâne
Şi-n vârtejul cel barbar,
Sângele curgea şuroaie
Pe al Patriei Altar.

Câţi nu mor pentru credinţă
Apărând acest pământ,
Ori prin aspră nevoinţă,
Ştie numai Domnul Sfânt.

Că furtuna cea de veacuri
A cumplitului necaz
Nu-i lasă pe vii să şteargă
Lacrima de pe obraz.

Cărturari n-au fost pe-atuncea
Ca să scrie viaţa lor,
Au în schimb în „Cartea Vieţii”
Numele nemuritor.

Vestitorii durerii

Păsărele călătoare
De la Dunăre veniţi?
Despre scumpa noastră ţară,
Spuneţi nouă, ce mai ştiţi?

Mai trăiesc Români pe-acolo?
Se aude glasul lor?
Se mai vede la hotare
Steagul nostru tricolor?

Doina azi se mai aude
Şi tălăngile la stâni?
Se mai află oare, astăzi,
Veselie la Români?

Sărbătoarea mai răsună
Glas de clopote - duios -
Îndemnând la Rugăciune
Pe poporul credincios?

Din văzduh, în zborul vostru,
N-aţi privit către Carpaţi?
Sunt ei tot aşa de falnici?
Nu se văd mai aplecaţi?

Dar, frumoase păsărele,
Voi nu-mi daţi nici un răspuns?
Vorba mea, ca o săgeată,
Pare-mi-se v-a pătruns!

Amintindu-vă de ţară,
Voi aflaţi acum din greu,
Parcă toate sunt pierdute!
Ţara şi Poporul meu!

Glasul păsărelelor

O, Români, din ţări streine,
Voi pribegi fiind ca noi,
Aţi scăpat de grea ruşine
Şi de groaznice nevoi!

Ţară voastră cea frumoasă,
Şi-a schimbat acuma sorţii,
Căci potrivnicii din casă
I-au croit veşmântul morţii!

Nistrul azi şi Tisa plânge
Şi Carpaţii plâng duios,
Revărsând pârâu de sânge
Către Dunăre, în jos!

Oltul sună versul jalnic
Dintre munţii ardeleni,
Iar Prutul plânge Doina,
Prin Moldova, pân-la Reni!

Toate apele năvalnic
Se unesc apoi în cor,
Şi sunând un cântec jalnic
Plâng durerea Ţării lor!

Iară Dunărea, devale,
Strânge dorul de hotar
Şi umplându-se de jale,
Spune Mării, cu amar!

August, 1952. Un Sihastru din Valea Iordanului

La noi acasă

(Pluguşorul românului prieag)

Durerea morţii stăpâneşte
În plaiul nostru strămoşesc,
Căci fiara de la Miază Noapte
Sugrumă tot ce-i românesc.

Tânjeşte vatra părăsită
A bieţilor români pribegi
Şi lumea fuge îngrozită
De multele fărădelegi.

Podoaba ţării azi se pierde,
Feciorii casei sunt streini,
Azi codrul nu mai este verde,
Iar florile sunt mărăcini.

Azi pâinea s-a făcut amară
Şi apa-i neagră de venin
Văzduhul a ajuns povară,
Iar traiul omului… un chin.

De multă vreme nu se-aude,
Sub cerul Ţării înroşit,
Decât al sputnicilor vuiet
Şi geamătul celui robit!

Cu lacrimi astăzi se adapă
Feciorii dulcei Românii
Zicând: „Ieşiţi - la cei din groapă -
Ca să intrăm azi noi de vii”!

La Putna Ştefan nu mai poate
Să odihnească în mormânt,
Văzând atâta nedreptate
Pe strămoşescul lui pământ.

El strigă jalnic spre Suceava
La Sfântul Mucenic Ioan
Să ne ridice iarăşi slava
Cea dărâmată de tiran.

La Cozia, în Mănăstire,
Cu groază Mircea s-a trezit
De prea amară tânguire
A Oltului nemulţumit.

Spre Argeş, ochii îşi îndreaptă
La trupul cel mucenicesc,
Şi suspinând mereu aşteaptă
Un semn de ajutor ceresc.

Mihai, din cripta cea bătrână,
Înalţă capul fioros,
Ar vrea s-apuce spada-n mână,
Dar… trupul îi lipseşte-n jos.

El plânge astăzi cu Neagoe,
Rugând pe Nifon cel Sfinţit
Să scape ţara de nevoie,
Cu darul lui nemărginit.

Vasile Lupu vrea să vadă
Din nou sobor creştin la Iaşi,
Dar arhiereii stau sub pază
Şi nu se pot urni doi paşi.

El vrea din nou să întărească
„Blagocestivul Adevăr”
Căci iarăşi lumea creştinească
Apucă „Legea” în răspăr.

Nu poate astăzi să mai vadă
Alături de lăcaşul său,
Cum fac „organele” paradă
Tovărăşiei celui rău.

Tresar străbunii din morminte
Când văd atâta pustiire
Pe locurile cele sfinte,
Lăsate nouă moştenire.

Pământul plămădit cu sânge
Şi cu sudoare de martiri,
Azi se cutremură şi plânge,
Fiind împresurat de „zbiri”.

Carpaţii astăzi se-nfioară
Şi apele se zbat în vad,
Văzând pe scumpa noastră Ţară
Cum se apropie de iad!

Azi Sfinţii iubitori de Ţară
Se roagă jalnic lui Hristos
Să izbăvească de ocară
Pe neamul nostru credincios.

Iar voi, martirilor de astăzi,
Luceferi prea luminători,
Cu sfânta voastră îndrăzneală
Daţi pildă celor muritori.

Să ştie lumea răsfăţată
Că viitorul fericit
Cu suferinţă şi cu jertfă
Va fi mereu pecetluit.

În cale către mântuire
Povara Crucii vom purta
Şi pân-la slava „Învierii”
Golgota vom întâmpina!

Nicodime Prea Fericite
De ce te-ai dus dintre români
Lăsând Biserica robită
Şi Ţara „fără de bătrâni”?

Veniamine Prea Sfinţite,
Cu Varlaam şi Dosoftei,
Păziţi „Făcliile cinstite”
Să nu le stingă cei atei!

Părinţilor cu suflet mare,
Păstorilor duhovniceşti,
Mai arătaţi-vă o dată
La „Scaunele vlădiceşti”!

Micul orfan

E ziua Învierii, azi clopotele trag,
Bătrânii stau pe prispe, iar unii stau în prag,
Cei tineri şi copii, ieşind gătiţi la drum,
Se duc ca să ciocnească la cimitir acum.

Mireasma cea de Taină a Sfintei sărbători
Se simte din tămâie, din iarbă şi din flori;
Livezile se-mbracă într-un frumos veşmânt,
Şi toate par acuma mai nouă pe pământ.

Aproape de altarul Bisericii de lemn
Un copilaş aduce, făclii şi untdelemn,
Sărută Sfânta Cruce la proaspătul mormânt
Apoi îngenunchiază şi plânge suspinând.

Când clopotele sună cu dangătul voios,
Orfanul lângă Cruce suspină dureros!
Fiind el în durere cu totul adâncit,
Din sunetul de clopot un glas a auzit.

„Nu plânge azi copile şi nu fii supărat,
Căci iată sunt cu tine, Hristos a înviat!”.
Era vorbirea dulce a maicii din mormânt,
Gonindu-i întristarea din pieptul lui înfrânt.

S-a ridicat îndată, cu sufletul uimit,
Şi căuta să vadă pe care i-a grăit.
Atuncia din Altarul cu zidul afumat
Văzu zâmbind pe Domnul, cu Trupul Înviat.

S-a luminat la suflet de chipul Lui cel blând
Şi, lepădând durerea, a zis aşa în gând:
„Atuncia dacă Domnul aici a înviat
Înseamnă că şi mama cu Dânsul s-a sculat!”

Zicând aşa cu gândul, s-a închinat smerit
Şi sărutând mormântul, spre casă s-a grăbit.

La vatra părintească sta singur, singurel
Căci tatăl lui, sărmanul, murise în război;
Dormea la cei de-aproape, iar ziua alerga
La casa cea pustie, şi deseori plângea.

Acum de Înviere, venind acasă iar
A început orfanul iar să plângă cu amar,
Dar clopotul se-aude la cimitir sunând
Şi iarăşi glasul maicii s-aude iar zicând:

„Nu plânge azi copile şi nu fii supărat,
Eu sunt ş-aici cu tine, Hristos a înviat!”.
De-atunci orfanul nostru a încetat cu plânsul
Şi orice clopot sună, îl mângâie pe dânsul.

Suflete al meu

(o scrisoare către un frate din ţară)

Nu căta aiurea,
Vezi numai de tine
Socotind securea,
Morţii care vine.

Groznică întrebare,
Se va face-atunci
Fără de-ndurare,
Te vor da la munci!

Dacă nu vei face?
Rod de pocăinţă
Cât mai ai soroace
Şi mai ai putinţă.

Ca un fur pe moarte
Când o vei vedea,
De năpraznă foarte
Te vei spăimânta!

Ajutor vei cere
De la cei din jur
Dar ei n-au putere
Căci al morţii fur,

Are lângă dânsul
Slugi înfricoşate,
Ruga ta şi plânsul
Cel de-apoi nu poate.

Caută, vezi bine,
Nu da amânare
Nici la rugăciune,
Nici la ascultare.

Lasă grija lumii,
Taie vorbăria,
Nu fii robul lumii
Cu bucătăria.

Taci şi vezi de tine,
Vrajbă nu căta,
Fii cu toţii bine
Şi nu-i judeca.

Dacă ai cu unul
Mult prieteşug
Nu râvni la bunul
Lui cu vicleşug.

Iar prietenia
Tu s-o unelteşti
Numai cu aceia
Cari nu-s trupeşti.

Se cuvine ţie
A cerşi la „Mire”
Întru curăţie
Dar de mântuire.

Chiamă al Său nume
Cu zdobire multă,
Cât mai eşti în lume
Căci acum te-ascultă.

Viaţa când s-o stinge
Mila va-nceta,
În zadar vei plânge
Şi vei suspina.

În «Brațele părinteşti»

Rămas de mic orfan pe lume,
Ca un copil al nimănui,
Mi-am pus nădejdea mea spre Domnul
Cerând de-a pururi mila Lui.

Bunica, Dumnezeu s-o ierte,
Mi-a semănat de timpuriu
În suflet tainele credinţii
Şi rodul lor mă ţine viu.

O, scumpa mea bătrână sfântă
Eu, tot ce am, îţi datoresc
Căci m-ai adus la cunoştinţa
Părintelui celui ceresc.

„Când tatăl meu” (cum zice psalmul)
„Şi maica mea m-au părăsit”,
Atuncia Domnul cel din ceruri
La sânul milei m-a primit.

Deci suflete al meu smerite
Înaripează-te mereu,
Prin rugăciunea prea fierbinte
Şi dragoste spre Dumnezeu.

Privind în inimă cu mintea,
Să cauţi tainicul izvor
Din care viaţa se adapă
Cu darul cel mântuitor.

Urmează calea mântuirii,
Trăind în pace singurel,
Şi toată viaţa cea lumească
S-o lepezi astăzi pentru El.

Icoana nevinovăției

În zilele de iarnă
Cu cer posomorât,
Doar murmurul de ape
Îmi ţine de urât.

Iar vara pe căldură,
Când nimeni nu mai vine,
O biată turturică
Se uită jos la mine.

În preajma mea se joacă
Frumoşii porumbei,
Voind - parcă - să-mi zică
Să merg la joc cu ei.

Privind la ei acuma,
Îmi pare că învie,
Cea mult nevinovată,
A mea copilărie.

Dar când privesc în vale
Pârâul fără apă,
Atunci mă văd cu jale
Alăturea de „groapă”.

Căci viaţa mea pustie
Acum mi s-a scurtat,
Şi calea pentru mine
De mult s-a strâmtorat.

Ah! cum aş vrea acuma
Să fiu nevinovat
Ca porumbelul gingaş
Şi fără de păcat!

Întru amintirea fraților mei de la Iordan

Iubiţilor tovarăşi
Şi fraţi întru Hristos,
Eu nu vă uit de-a pururi
Deşi sunt păcătos!

M-aţi însoţit cu râvnă
Pe-al vieţii mele drum,
Deci cum putea-voi oare
Ca să vă uit acum?

Când mintea mea colindă
Devale la Iordan,
Voi staţi mereu în cale,
Alături de Ioan!

Şi când mă duce dorul
La schitul din zăvoi,
Mă văd acolo iarăşi
Nedespărţit de voi.

Pe Valea Sfintei Ane
Fiind eu călător,
Îmi neteziţi cărarea
Să-mi fie mai uşor.

Şi când nu am putere,
Căzând pe drumul meu,
Atuncea voi cu grijă
Mă sprijiniţi mereu!

Iar duhul când încearcă
Să părăsească „Cortul”,
Atunci frăţia voastră
Îmi strângeţi paşaportul!

Astăzi

(Cugetare)

Botezătorule Ioane,
S-a pustiit Lăcaşul tău,
Căci moda cea vicleană
Şi-a pus aici cuibarul său!

Acum n-auzi ca altădată
Chemarea cea de pocăinţă,
Ci numai cântece la radio
Din lumea cea fără de credinţă.

Iar lângă apă ucenicii
Nu se mai văd urmându-ţi ţie,
Căci astăzi stau necredincioşii
Şi fac aici negustorie!

Pe calea cea duhovnicească
Noroadele nu mai aleargă,
Căci lumea şi-a croit o cale
De răsfăţare, mult mai largă!

Puţini din oamenii de astăzi
Mai vin acum să se boteze,
Căci cei mai mulţi - la apa Sfântă
Pogoară azi să se distreze!

În loc de Sfinte Slavoslovii
Şi clopote răsunătoare,
Acum auzi în toată valea
Urâtul zgomot de motoare!

Iar lângă peştera cea veche,
Sălaşul tău din Vitavara,
Se desfătează Beduinii
Cu turma lor, în toată vara!

Moda lumii

Şi aud zicând pe unii:
„Lumea azi face progres,
Numai rasele şi fesul
Din năravul lor nu ies!”

Rău se mai sminteşte lumea
Dacă eşti cumva pletos,
Şi te scarmănă cu vorba
Şi pe faţă şi pe dos!

Lupu dac-ar fi cu zgardă
N-ar stârni atâta haz
Ca atunci când eşti cu rasă
Şi cu plete pe grumaz!

Azi se dă respect în lume
La acei cu capuri goale
Şi cu burta rotunjită,
Iscusiţi în carnavale!

Lumea cea cu modă nouă
Pune vată la urechi
Când aude la Biserici
Numai cântecele vechi!

N-aveţi radio? zice dânsa
Către pustnicescul fes,
Cum trăiţi aşa degeaba
Fără urmă de progres?

Lumea azi înaintează
Cu mijloacele de trai!
Aţi rămas în urmă, taică,
Cugetând numai la Rai!

O, peşteră blagoslovită,
Mai stai de-acum nelocuită
Să vie un sihastru vrednic,
Căci eu fiind neputincios
Îmi fac sălaşul, colo, jos!

Tu soare arzător de vară,
De care eu odinioară
Mă ascundeam mereu la umbră,
De-acuma fără stinghereală
Pătrunzi în locuinţa goală.

Când vine iarna friguroasă
Şi norii plâng cu ploaie deasă,
Să-mi plângi pârâule de jale
Căci eu pe malul tău de-acum,
Nu cred că voi mai face drum!

În zilele de primăvară
Venind la cuibul vostru iară,
Voi, drăgălaşe păsărele,
Când lăudaţi pe Dumnezeu,
Cântaţi să vă aud şi eu!

Iar voi care-aţi plecat de-acasă
De-acuma, iată, nu vă pasă,
Făpturilor nevinovate
Veniţi aproape de chilie
Că somnul meu îi pe vecie!

De-acum pârâule zburdalnic
Când mergi la vale mai năvalnic,
Să treci pe lângă Iuvenale
Ducându-i nişte pietricele
Din preajma locuinţei mele,

Să mergi pe-aice mai agale
Că iată te aşteaptă în cale
O stâncă veche cu „Scrisoare”
De la Românul Teofan,
S-o duci cu vremea la Iordan!

Acolo, slova românească
Mai este cine s-o citească
Şi poate va aduce-aminte
Că s-au aflat la „Sihăstrie”
Şi fraţi din scumpa România!

Însemnări:

1. Prin vorbele „Făpturilor nevinovate” să se înţeleagă bursucii, care s-au mutat de lângă peşteră când eu am venit la schit.

2. Iuvenalie, despre care pomeneşte versul, este răposatul Ierodiacon Român, Iuvenalie Vasiliu, care a sihăstrit şi s-a săvârşit la Iordan.

3. Iar „Scrisoarea lui Teofan” este stânca de piatră din peştera de sus al lui Teofan care avea scris româneşte cuvântul „Dumnezeu”. Căzând în urmă stânca în mijlocul pârâului, apa o macină mereu şi cu vremea o duce la vale spre Iordan, la cei care ştiu româneşte.

Răstignitorii de azi la Sfânta Înviere

Cu trei zile înainte
Jidovii Te-au răstignit,
Azi Te răstignesc creştinii
Cei cu duhul ipocrit!

Mulţi din ei - cu defăimare -
Trupul Tău acum luând,
Te închid pe la Pretoriu,
Ca ostaşii oarecând!

Cu hlamidă Te îmbracă
Prin făţărnicia lor,
Şi se-nchină de paradă
La vederea tuturor.

Cărturarii Te condamnă
Cu viclenii farisei,
După legea comunistă
Şi a celorlaţi atei!

Cu ştiinţa lor deşartă
Altă Cruce Ţi-au gătit,
Răstignindu-Te prin hule
Cei cu duhul răzvrătit.

În mormântul necredinţei
Numele-Ţi pecetluiesc,
Şi pe moda cea vicleană
Custodie o numesc!

Iar când raza Învierii
Văd că nu s-a tăinuit,
Fac atunci s-ajungă clerul
Ca păstorul cel năimit.

Moda răsfățată şi Pacea speriată

Marii învăţaţi ai lumii,
Ca nişte plăcinte moi,
Scot din traistele ştiinţei
Iarăşi calendare noi.

Ei socot că pacea lumii,
Care s-a sălbăticit,
Ar putea fi amăgită
Ca viţelul pripăşit!

Hotărârile de pace
Pe norod l-au asurzit,
Ca un clopot care sună
Tot mereu hodorogit.

Când s-ar împăca mai bine,
Cale păcii târguind,
Numai bine şi războiul
Va fi iarăşi izbucnind!

Lumea veşnic născoceşte
Arme pierzătoare noi,
O.N.U.-ul însă făureşte:
Izbăvirea de război!

Adunarea diplomată
Ochii lumii i-a legat,
Ca să nu priceapă-ndată
Drumul ce l-a apucat.

Unde ne va duce carul
Cu asemenea cârmaci
Care ne sporesc amarul
Şi ne lasă mai săraci?

La cei din urmă

Când gura mea, iubite frate,
Se va închide pe vecie
Şi mâna mea cea slăbănoagă
Va înceta de a mai scrie,

Atunci să cauţi la răbojuri
Pe care eu le-am însemnat
În vremea când eram odată
Cu gândul paşnic, adunat.

Să cugeţi cu luare-aminte
Acestea ce s-au zămislit
Din harul luminării sfinte
În gândul meu cel umilit!

Şi dacă-ţi vine întristarea
Aproape de mormântul meu,
Atunci să mergi la Schitul nostru
Că - nevăzut - mă duc şi eu.

Să mergi acolo primăvara
Când toate jos se veselesc,
Şi când se văd trecând cocoară
Spre plaiul nostru românesc!

Acolo să citeşti cântarea
Blagoslovitului Iordan,
Şi apa va ţine isonul
La versuirea lui Ioan.

Ea va cunoaşte graiul tainic
Şi, murmurând încetişor,
Va face semn la păsărele
Şi toate vor cânta în cor!

Un sfat nepocăitului Ioan

De la uşa casei tale
Până colo la mormânt,
Nu mai este multă cale:
Trei sau patru paşi mai sunt!

Sus erai odinioară,
Iată jos te văd acum,
Ca şi soarele spre seară
Pregătindu-te de drum!

Când mergeai spre Marea Moartă
Se părea că vrei să zbori,
Iar acuma, jos la poartă,
Uneori cu greu pogori!

Cercetează-ţi deci valiza
Caută la paşaport,
Poate se împlineşte viza
Şi te vor muta din cort!

Iată viaţa ta se trece
Şi la bine n-ai sporit;
Mişcă inima cea rece
Pentru Cel ce te-a zidit.

Corabia vieţii fugare
S-a sfărâmat într-un noian
Şi Domnul te-a scos din vâltoare
Pe stânca asta la liman;
Deci fii acum cu trezire
Să nu pătimeşti şovăire!

Pe malul râpii gândite
Te afli astăzi călător
Şi curgerea vieţii grăbite
O vezi acum nepăsător,
Dar cum vei dori tu odată
Să vie vremea plecată!

Lacrimi uitate

Părinţii mei, săracii,
De timpuriu s-au stins
Şi eu fiind prea fraged
Atuncia nu i-am plâns.

Dar a venit şi vremea
Să-i plâng eu mai târziu,
Când mă aflam alături
De alt cinstit sicriu.

Căci Domnul rânduise
Bunica să mă crească,
Să-mi fie ea şi tată
Şi maică pământească.

Iar când s-a dus bătrâna
Cu sufletul la cer,
Atunci în lumea asta
Eu am rămas stingher.

Am plâns - cum zice - atuncea
Cu lacrimi prea fierbinţi
Prin ea plângând şi - tainic -
Pe bieţii mei părinţi.

La inimă durerea
A fost aşa de grea
Încât mereu o rană
De-atunci mă tirănea.

Şi rana asta veche
Abia s-a vindecat
Când Domnul mai aproape
De Dânsul m-a chemat.

Cugetare

Cât de mult iubeşte Domnul
Pe făptura Lui de jos,
Şi cum nu socoate omul
Darul cel întru Hristos!

Toate minţile din lume
Şi talentele de soi
Nu ajung ca să măsoare
Mila Lui cea către noi!

Pentru om zideşte lumea
Cu Edenul desfătat,
Aşezându-l să rămâie
Veşnic ca un împărat.

Prin păcatul neascultării,
Pierde locul fericit,
Şi la stricăciunea morţii
Omul este osândit!

Nelăsând pe totdeauna
Să rămânem sub blestem,
Vine jos Mântuitorul
Şi ne cheamă la Eden.

El pogoară tainic cerul
Prin venirea pe pământ
Ca să ne sfinţească firea
Cu al darului veşmânt.

Viaţa cea nemuritoare
Dobândim noi cei de jos,
Şi ne facem fiii slavei
Prin Lumina lui Hristos!

Cugetare la dumnezeiasca Iconomie

Doamne, mult preamilostive,
N-ai lăsat până-n sfârşit
Să rămâie sub osândă
Omul cel dezmoştenit!

Cel viclean, în chip de şarpe,
Pe Adam l-a fost surpat,
Tu voind să-i dai sculare
Nou Adam Te-ai arătat!

Nu putea intra la ceruri,
Chipul nostru cel stricat,
Pentru asta însuşi Cerul
Către noi s-a aplecat.

Prin căderea strămoşească,
Sta închisă cu blestem
Uşa cea de altădată
A cerescului Eden.

Veşnic rămânea închisă
Pentru bietul muritor,
Neaflându-se în lume
Preţul răscumpărător.

Chiar de se jertfea tot neamul
Şi soborul îngeresc,
Nu putea ca să ne spele
De păcatul strămoşesc.

Împăcarea omenirii
Cu Părintele ceresc
Numai Tu o faci, Hristoase,
Mielule Dumnezeiesc!

Spre alte țărmuri

De câte ori priveam în zare
Simţeam de mic aşa un dor
Să colindez pământ şi mare,
Să fiu departe călător.

Vedeam în zarea depărtată
Un cer de-a pururea senin,
O lume nouă, mai curată,
O viaţă fără de suspin.

S-a dus degrab copilăria,
Ca visul cel înşelător,
Şi, după dânsa, bucuria
S-a dus ca pasărea, în zbor.

În lumea asta zbuciumată
Am căutat limanul sfânt
Pe care l-am visat odată,
Dar nu se află pe pământ.

Aceleaşi valuri sunt pe mare,
Aceeaşi viaţă cu dureri,
Aceleaşi băuturi amare
Ne dau şi astăzi, ca şi ieri.

Un singur ţărm acum rămâne
Străin de valul cel lumesc:
Ierusalimul cel din ceruri
Putea-voi ca să-l nimeresc?

La el nu este nici durere
Nici întristare, nici suspin,
Acolo nu-i apus de soare
Şi cerul veşnic îi senin.

Pe drumul Crucii mele

Ajută-mă, Stăpâne Doamne,
Să merg şi eu pe-al Crucii drum,
Căci largă mi-a fost calea vieţii
Pe care mers-am pân-acum.

Când sub a Crucii greutate
Îmi va slăbi grumazul meu,
Trimite-mi ajutor atuncea
Ca oarecând pe Chirineu.

Aproape de sfârşit, Stăpâne,
Când chinul este mai amar,
S-aud şi eu făgăduinţa
Rostită către cel tâlhar!

Să am atunci o mângâiere,
Să fiu părtaş la cina Ta,
Precum erai la Răstignire
Cu Tatăl întru Slava Sa.

Precum vedea atunci pe Maica
Aproape, lângă Cruce stând,
Să văd şi eu pe lângă mine
Pe păzitorul meu cel sfânt!

La despărţirea pământească,
Primeşte-mi pe sărmanul duh
Ca nu cumva să aibă silă
La vameşii cei din văzduh!

Apoi, mergând la judecată,
Tu fii preamilostiv atunci,
Să nu mă osândeşti, Stăpâne
În focul veşnicelor munci.

Cugetare la Dumnezeiasca Smerenie a Mântuitorului

(Se cântă pe glasul 3 ca şi *Apostolii de la margini*...)

Smerenia Ta, Milostive,
Aş vrea întru versuri s-o cânt,
Dar căutând eu cu râvnă
Nu pot ca să aflu cuvânt.

Venit-ai în lume, Iisuse,
Luând chipul nostru sărac
Tu, Care eşti întru Slavă,
Născut înainte de veac!

O, taină neînţeleasă,
Că, Tu din cer pogorând,
Nu s-a aflat pentru Tine
Un loc primitor pe pământ.

Doar peştera strâmtă cu ieslea
Ţi-a dat oarecând adăpost
Şi, după o viaţă smerită,
Odihna pe Cruce Ţi-a fost!

Păstorii cei de la turme
Ţi-au fost vestitori mai întâi,
Pescarii din Galilea
Au fost doară sfetnicii Tăi!

Ai stat la masă cu vameşi,
Pe cei păcătoşi i-ai primit
Iar boalele cele grele
La toţi le-ai tămăduit!

Vestit-ai săracilor Slava
Din veacul cel viitor,
Şi celor din întuneric
Lumină le-ai fost tuturor!

Fiul omului, Mirele durerii

O, Doamne cel Atotputernic,
Judecătorul tuturor,
Primit-ai pentru noi osânda
Nedreptului judecător.

Îmbrăcăminte de ocară
Acei necredincioşi Ţi-au dat
Şi Capul Tău, spre defăimare
Cu spini a fost încununat.

În mâna Ta cea preacurată
O trestie Ţi-au dat să porţi,
Stăpânitorule cel veşnic
Asupra celor vii şi morţi!

Ai fost batjocorit, Hristoase,
Şi pălmuit de slujitori,
Apoi lovit la cap de alţii
Cu trestia de multe ori.

În temniţa de la Pretoriu,
Dumnezeiescul Tău picior
A suferit amar strânsoarea
Organului chinuitor.

Ai fost pârât cu nedreptate
De farisei şi cărturari
Şi răstignit apoi pe Cruce
În mijlocul a doi tâlhari.

Când însetai, în chinuri grele,
Oţet şi fiere Ţi-au adus
Şi ca un făcător de rele
Pedepsei morţii Te-au supus!

Cugetare umilită la durerea Maicii Domnului

Cu mintea mea, Prea Sfântă Maică
Te văd spre drumul spre „Calvar”
Şi conştiinţa mea săracă
Mă chinuieşte cu amar.

Ţi-aud (în taină) tânguirea
Şi se-nfioară duhul meu,
Ştiind că pentru mine rabdă
Prea milostivul Dumnezeu.

Privindu-L înălţat pe Cruce
De adunarea „Celor Răi”,
Cunosc că am mai multă vină
Decât răstignitorii Săi!

De nu vedea mai înainte
Stăpânul împietrirea mea,
Ar fi avut o mângâiere
Şi n-ar fi însetat aşa!

Lumina soarelui ascunsă
N-ar fi ieşit aşa târziu,
De nu vedea cum rabdă Domnul
Şi pentru mine, care scriu!

Şi poate stâncile de piatră
Atuncea nu s-ar fi zdrobit,
De nu ştiau că Domnul moare
Şi pentru mine, cel greşit.

Iar sabia proorocită
N-ar fi pătruns aşa cumplit,
În sufletul tău, Prea Curată,
Văzând pe Fiul răstignit!

Cutremurându-se pământul
Pe cei din morţi i-a deşteptat
Iar eu cu somnul trândăvirii
Rămân mereu încătuşat.

Catapeteasma de la Templu
S-a rupt în două, până jos,
Iar eu nu caut a mă frânge
La inimă, pentru Hristos.

Ajută-mi, Prea Curată Maică,
Să mă trezesc din somnul greu,
Să am în inimă „pecetea”
Cu „semnul cuielor” mereu!

La uşa milostivirii

(Cântare de rugăciune către Maica Domnului, glasul 5)

Prea Sfântă Maică şi Fecioară,
Nădejdea sufletului meu,
Tu eşti a mea mijlocitoare
La milostivul Dumnezeu!

De n-ar avea la ceruri lumea
Rudenie de pe pământ,
Atunci ar fi pustie viaţa,
Asemenea unui mormânt!

De nu erai tu primăvară
A veacului înţelenit,
Ar fi rămas de-a pururi iarnă
Şi soarele n-ar fi zâmbit.

De n-ai fi revărsat tu zorii
Peste pământul adormit,
Atuncea umbra cea de moarte
Ar fi rămas fără sfârşit.

Iar astăzi, Prea Curată Maică,
Când toţi ne-am abătut la rău,
De nu te vei ruga fierbinte,
Ne părăseşte Fiul Tău!

Trimite-i semn de pocăinţă
Norodului nedumerit
Şi adă iarăşi la credinţă
Pe sufletul cel rătăcit!

Dezleagă, Prea Curată Maică,
Cătuşele celor robiţi
Şi dăruieşte-le răbdare
Creştinilor năpăstuiţi!

Fără haină de nuntă

Eu, cel căzut în tâlhari

La masa cea de taină
Adeseori venind,
De-a sufletului haină
Eu nu m-am îngrijit!

Tu nu m-ai scos afară
Ci, ca un Dumnezeu,
M-ai aşteptat că doară
Mă voi schimba şi eu!

Dar viaţa mea se trece
Iar eu nepregătit
Am inimă prea rece
Şi suflet ponosit.

Să nu mă pierzi, Cuvinte,
Pe mine cel curvar,
Ci-mi dă mai înainte
Al pocăinţei dar!

Cu mila Ta cea sfântă
Mereu să mă stropeşti
Şi inima înfrântă
Să nu mi-o urgiseşti!

Tu eşti „Samarineanul”
Ce vii la „Ierihon”
Şi ne ridici la „hanul”
Cerescului Sion!

Deci - dară - şi pe mine
Ridică-mă acum
Că, iată, n-am pe cine
Să mai opresc din drum!

Valuri negre se ridică
Aruncând acum venin
Împotriva celor sfinte
Şi a neamului creştin.

Bate „Crivăţul” năpraznic
De la Nordul comunist,
Răspândind prin toată lumea
Dogmele lui Anticrist.

Din Apus „Austrul” suflă
Aducând cu el progres
Care creşte necredinţa
Şi împrăştie eres.

De la Miazăzi mai tare
Se stârneşte vântul iar,
Aprinzând păgânătatea
La feciorii din „Agar”.

Iar la răsărit de soare
Valul galben al lui „Gog”
Ameninţă toată lumea
Cu păgânii lui Magog.

Toţi vrăjmaşii cei de moarte
Se ridică mânioşi,
Vrând să piardă Sfânta Lege
Şi pe binecredincioşi.

Fac în grabă alianţă
Cei cu duhul răzvrătit,
Cunoscând că lumea astăzi
Nu-i departe de sfârşit.

O altă variantă asemănătoare se regăsește în poezia **Semnele Apocaliptice**.

Pentru cei din Țarigrad

Doamne caută din ceruri
Spre norodul Tău smerit
Care pentru Sfânta Lege
Astăzi este prigonit!

În Bisericile Tale
Au intrat ca nişte furi,
Adunări nelegiuite
Cu ciocane şi securi.

Aprinzându-se de ură,
Cei din neamul lui Agar
Au stricat acum podoaba
De la Sfântul Tău Altar.

De avere şi de cinste
Jefuit-au pe creştin,
În cetatea moştenită
De la Sfântul Constantin.

Osemintele de veacuri
A cinstiţilor strămoşi,
Astăzi sunt batjocorite
De păgânii fioroşi!

Doamne mult prea milostive,
Domoleşte pe cel rău
Dându-i semn ca să cunoască
Că suntem norodul tău!

Alinează suferinţa
Care astăzi a sporit
Şi ne dă la toţi căinţa
Pentru cele ce-am greşit!

Luceferii ştiinţei

Învăţaţii lumii astăzi
Tot se străduiesc mereu
Ca deplin să dovedească
Că „nu este Dumnezeu”!

Cu progresele ştiinţei,
Ca şi mândrul „Lucifer”,
Dânşii vreau să se înalţe
Astăzi mai presus de cer.

Două uşi le stau în faţă
Şi rămân aici miraţi,
După cum la poarta nouă
Stau privind nişte mânzaţi.

Una este „uşa vieţii”
Care lor li s-a închis,
Alta este cea a morţii
Care groaznic s-a deschis.

Câte le ajunge capul
Caută să născocească
Ca să fabrice viaţă
Şi pe moarte s-o oprească!

Orice unelteşti atee
Viaţă însă nu poţi da,
Iar de răfuiala morţii
Nicidecum nu vei scăpa.

Dacă nu cunoşti în viaţă
Pe Prea Bunul Dumnezeu,
Vei cunoaşte după moarte
Tirania „celui rău”!

Duhul vremii și mironosițele de azi

Unde eşti Sfântă Marie
Ca să spui la oameni azi
Cine ţi-a luat povara
„Celor răi” de pe grumazi?

Azi în lumea răsfăţată
Duhuri rele stăpânesc,
Depărtându-se prin asta
Darul cel dumnezeiesc!

Ca în „Curtea lui Caiafa”,
Omul azi, în răsfăţări,
Se grăbeşte ca şi Petru
La a „Legii lepădări”!

Dar, în schimb, el nu se moaie
Nici de glasul îngeresc,
Nici de faţa mânioasă,
A Stăpânului ceresc!

Astăzi „Legea”, ca şi Domnul,
De „boieri” s-a răstignit,
Iar „Învăţătorii Legii”
Toţi aproape s-au dosit.

Câteva „Mironosiţe”,
Ca la Patimi oarecând,
Se grăbesc „pe drumul Crucii”
Pentru Adevărul Sfânt!

Sunt Bisericile Sfinte
Care luptă în surghiun
Şi păzesc Aşezământul
Cu „hotarul cel străbun”.

Sabia durerii

La inima îndurerată
O sabie te-a fost pătruns,
Văzând pe Fiul tău „Curată”
Pe Cruce, de ostaşi împuns!

Înfricoşata Răstignire
Răbdând dumnezeiescul Miel,
Prin zdruncinarea ta de Maică
Te-ai răstignit atunci cu El!

Durerea maicilor din lume
Ca un noian s-a revărsat
În inima-ţi neprihănită
Văzându-I chipul Lui schimbat!

Odinioară prunc în iesle
La Betheleem Îl înfăşai,
Iar azi Îl vezi întins pe Cruce
Cu trupul gol şi fără grai!

Pe Cel ce seamănă „Cuvântul”
Având al mântuirii rod
Îl vezi acum hulit de gura
Neruşinatului norod!

Pe Cel ce vindeca leproşii
Îl vezi acum de rane plin,
Iar cei ajutoraţi de Dânsul
Acum îi fac mai mare chin!

Şi Cel ce învia pe Lazăr
De patru zile îngropat
Se vede astăzi mort pe Cruce
De cei vicleni înconjurat!

Lumina Sfintei Învieri

Sfintelor Mironosiţe
Bucuraţi-vă acum
Că Mântuitorul nostru
Ne-a deschis la ceruri drum!

Azi, Marie Magdalenă,
Spune celor muritori
Taina arătată ţie
La Mormânt de două ori!

Cine este „Grădinarul”
Care te-a îmtâmpinat?
Spune ce ţi-a zis la groapă
Îngerul cel luminat!

Lasă mirul şi vesteşte
„Ucenicilor fricoşi”,
Spune azi la toată lumea
Şi celor necredincioşi!

Strigă la urechea surdă
A smintiţilor atei,
Poate vreo scânteie Sfântă
Să pătrundă şi la ei!

Rupe-le „perdeaua morţii”
Şi „cătuşele de fer”
A „celor din Miazănoapte”
Care sufleteşte pier!

Iar de nu voiesc s-audă
Taina Sfintei Învieri,
Varsă-le „spre îngropare”
Mirul cel rămas de ieri!

Celei bine vestitoare

Din negura pierzării
Hristos ne-a izbăvit
Iar tu Mironosiţă
Cu râvnă I-ai slujit.

Când El mergea la moarte,
Tu nu te-ai depărtat
Ci fără de sfială
La Patimi L-ai urmat.

N-ai socotit cruzimea
Păgânilor ostaşi,
Şi nici ameninţarea
Evreilor pizmaşi!

Părtaşă răstignirii
Prin asta te-ai făcut
Şi martor Învierii
Stăpânul te-a avut.

Acum la cer, Marie,
Te veseleşti mereu
Cu „Grădinarul" lumii
Cu Însuşi Dumnezeu!

A dragostei mireasmă
Creştinilor ne eşti,
Şi chip curat al râvnei
Celei dumnezeieşti.

Iar moaştele-ţi cinstite
Ne sunt ca un izvor
Ce vindecă durerea
Sărmanului popor!

Turnul Babel (din vremea noastră)

Mintea omului de azi
Umblă după născociri,
Care pregătesc pierzarea
Necăjitei omeniri.

Goana după stăpânire
Şi nesaţiul de averi
Izgoneşte iarăşi pacea
Care ne zâmbise ieri.

Dragostea cea creştinească
Stă departe, la surghiun,
Iar în urmă creşte ura
Contra „binelui străbun”.

Lumea vrea ca să-şi croiască
Viaţa fără Dumnezeu,
De aceea cu grăbire
Face născociri mereu.

Un potop de bună voie
Singură şi-a pregătit,
Iar pe „chivotul salvării”
Lumea l-a dispreţuit.

Omul îşi găteşte iarăşi
„Turnul Babel” pe pământ,
Vrând să strice temelia
„Sfântului Aşezământ”.

„Limbile” aproape toate
Iarăşi s-au amestecat,
Şi nu-i mult până le vine
Ceasul de încăierat!

Plângerea Maicii Domnului

Învie, Fiul meu prea dulce,
Şi mângâie pe Maica Ta,
Că iată Lazăr iar te cheamă
Să mergi în locuinţa sa.

Vezi lacrimile cele calde
Şi Te ridică din mormânt
- Arată Doamne împlinirea
Cuvântului Tău celui Sfânt!

Fiind Tu Soarele Dreptăţii
Zdrobeşte ale nopţii porţi,
Căci neamul omenesc aşteaptă
Să fie ridicat din morţi!

Precum la ceruri eşti cu Tatăl
Să fii cu mine pe pământ,
În Rai fiind Tu cu tâlharul
Şi cu strămoşii în Mormânt!

Îmbărbătează-Ţi Ucenicii
Înfricoşaţi de Farisei,
Şi mergi apoi în Galileia
Primind pe Simon iar cu ei!

Lumina cunoştinţei Tale
Arat-o astăzi din belşug,
Făcându-i să brăzdeze lumea
Cu „evanghelicescul plug”.

Sfinţeşte Doamne firea toată
Prin învierea Ta din morţi
Şi ne deschide pe vecie
A Raiului, slăvite porţi.

(Din săptămâna Sfintelor Patimi, aprilie 1959)

Pentru blândeţea şi răbdarea cea nespusă a Domnului

Îndelunga Ta răbdare
Oare cum s-o laud eu?
Mă uimesc Stăpâne Doamne
Şi Mântuitorul meu!

Prigonit ai fost în lume,
Începând de la Irod
Pân-la pleava cea din urmă
A orbitului norod.

Nu Te-ai mâniat pe nimeni,
Ca un miel ai fost de blând,
De la biata Ta făptură
Pocăinţă aşteptând.

Sărutarea cea vicleană
De la Iuda ai primit,
Şi lovit fiind de slugă
Cu blândeţe i-ai grăit.

Răstignindu-Te evreii
Pentru dânşii Te rugai,
Şi pe cel tâlhar, Stăpâne,
L-ai primit atunci în rai.

De răbdarea Ta cea multă,
Blândul meu Mântuitor,
Toate s-au mişcat în lume
Şi în ceruri cu fior.

S-a cutremurat pământul,
Pietrele s-au despicat,
Soarele şi-a stins lumina,
Îngerii s-au spăimântat.

În Vinerea Sfintelor Patimi

(se cântă pe glasul 3, ca *Apostoli de la margini*...)

Priviţi-L acuma pe Cruce
Înconjurat de cei răi,
Vândut de lacomul Iuda
Şi părăsit de ai Săi!

O rană îi este tot trupul
Şi capul Lui numai spini,
Priviţi-L bine noroade
Cu numele cel de creştin!

El este Fiul Fecioarei,
Al Slavei de sus Împărat,
Chezaşul răscumpărării
Şi Dumnezeu întrupat!

Cu mâna aceasta străpunsă
Ne-a aşezat în Eden,
Şi sângele care curge
Ne-a izbăvit de blestem!

Priviţi-L la chipul Lui jalnic
Batjocorit de evrei
Şi veţi cunoaşte cu taină
Că este cu noi Dumnezeu!

Pământul stropit cu sudoare
Şi sângele Sfântului Miel
S-a îmbrăcat întru slavă
Plecându-se cerul spre El.

Iar Crucea, organul durerii,
Prin patima Lui s-a sfinţit
Făcându-se „Semnul puterii”
Şi Schiptru Celui Prea Mărit.

Robiți de humă

Din zborul cel prea tainic
Al timpului grăbit,
Adeseori de suflet
Uităm desăvârşit.

Robiţi de jugul sâlnic
Al trupului tiran,
Ne rătăcim din calea
„Cerescului liman”.

„Uităm de zarea sfântă”
A Patriei cereşti,
Căci mintea ne târăşte
La cele pământeşti.

Aripile gândirii
De patimi se topesc
Şi lesne ne vânează
„Acei ce ne pândesc”.

Atuncea bietul suflet
Ca mortul stă pierdut
În groapa cea adâncă
A trupului de lut.

Şi viaţa noastră trece
Deşartă, fără duh,
Ca ziua fără soare
Şi fără de văzduh!

Iar rostul mântuirii,
Din ceruri rânduit,
Îl facem să rămâie
Atunci zădărnicit!

Condacul I (glas 3)

Ca un înger pământesc
Ai veţuit în pustie
Daniile, om ceresc
Şi lauda României.

Vestea ta se răspândeşte peste hotare,
Darul tău este lumină şi vindecare,
Ca albinele sporindu-ţi
Mulţimea ucenicilor.

Troparul (glas 5)

Depărtat de lume ai petrecut
Şi din apa darului ai băut,
Izvorând tămăduiri
Credincioşilor creştini.

Întru rele pătimiri,
Prea cuvioase părinte,
Iar astăzi te veseleşti
Întru locaşuri cereşti.

Condacul II (glas 3)

Ca un pom ai fost sădit lângă izvoarele apei
Şi pe mulţi i-ai îndulcit cu rodul înţelepciunii,
Darul tău la mulţi le este tămăduire,
Viaţa ta, icoană sfântă de mântuire
Iar povaţa ta s-arată lumină voievozilor.

Megalinarii I, pe glas 3 (*Apostoli ec per aton*)

Fugind de slava lumească, te-ai depărtat în pustie
Şi locuinţă cerească făcut-ai din „Sihăstrie”,
Pe mulţi vindecându-i de boale
Prin rugăciunile tale.

II (glas 5)

Daniil Sihastru cel minunat,
Steaua Bucovinei şi izvorul cel nesecat,
Astăzi se cinsteşte de neamul românesc
Iar sfinţii dimpreună la ceruri prăznuiesc.

III

Ţara românească cu dulce grai
Îl măreşte astăzi pe odorul ales din rai,
Pe marele Sihastru vestit întru norod
Şi povăţuitorul lui Ştefan-Voievod.

La mormântul Sfântului Daniil Sihastru de la Voroneț

Din „munţii cei veşnici”, Părinte,
Privind acum spre noi,
Mai alinează durerea
Celor care sunt în nevoi!

Când ţara se cotropeşte
De neamul celor „plăviţi”,
Oblăduieşte-i din ceruri
Pe bieţii români asupriţi!

Precum lui Ştefan - în viaţă -
I-ai dat curaj la război,
Şi astăzi pe regele nostru
Îndeamnă-l să vie la noi!

Şi după cum Valea Putnei
Cu darul tău s-a mărit,
Slăveşte şi astăzi, Părinte,
Pe neamul tău cel smerit.

Din Bucovina lui Ştefan,
Cinstiţii tăi ucenici
Să-i întărească la luptă
Pe „ai credinţei voinici”!

Şi valul înşelăciunii
Din strămoşescul pământ
Să-l risipeşti, Cuvioase,
Cu darul tău mare şi sfânt!

Iar „viţa cea românească”,
Care de „ger” s-a pălit,
S-ajungă iar roditoare,
Precum oarecând a rodit!

Manuscrisul Sfântului Ioan Iacob conține **viața și activitatea** Sfântului Daniil Sihastrul de la mănăstirea Voroneț, care se regăsește mai jos la capitolul **Vieți de Sfinți**.

Sfântul Narcis, patriarhul Ierusalimului în pribegie

Pentru Lacrimi

Pe drumul ce duce la Gaza,
Purcede bătrânul Ierarh
Narcis, purtătorul de semne,
Al Sfintei cetăţi Patriarh.

Pe spatele lui gârbovite
O sută de ani doar au nins,
Şi multe năpăşti şi ispite
Avuta-au bătrânul de-nvins!

El merge acum spre Egipet,
Lăsându-şi norodul iubit,
Şi vrea ca de-acum să trăiască
Departe…, de toţi tăinuit.

Ieşind din Sfânta Cetate
La vreme de noapte târziu,
- Schimbat în haine streine -
Aleargă ca cerbu-n pustiu!

Dorind ca să fie mai tainic,
El schimbă programul acum,
Căci ziua ascuns stă la umbră
Iar noaptea purcede la drum.

Ajuns în Egipet s-abate
Din locuri cu munţii pustii,
Căci mulţi îl cunosc dintre pustnici
Avându-şi pe-aici sihăstrii.

O ia tot spre Soare Apune,
Prin sate şi câmpuri trecând;
Mai rar dacă-l vezi câte-odată
La casă de oaspeţi trăgând.

Îi place mai mult ca să doarmă
Afară sub cerul deschis,
Căci frică de hoţi sau de fiare
Nu are bătrânul Narcis.

Prin câte oraşe şi sate
Nu trece cinstitul bătrân,
Şi vede cum Sfânta Credinţă
Se-ntinde la neamul păgân!

Dar iată-l acum că ajunge
La falnicul port Carhidon,
Ducând o cinstită podoabă
Vestitei familii „Anon”.

El are acum o duzină
De ani petrecuţi în streini,
Şi-adesea fiind pe la slujbe
El nu s-a vădit la creştini.

Dar Domnul, în noaptea din urmă,
S-arată zicându-i în vis
Ca iarăşi la Sfânta Cetate
Să meargă bătrânul Narcis.

De rândul acesta socoate
Zadarnic a sta tăinuit,
De vreme ce Domnul îl cheamă
Din nou la norodul iubit.

El ţine să facă o slujbă
S-aducă fierbinţi mulţumiri
Celui care veşnic revarsă
Din ceruri a Lui ocrotiri.

Se miră norodul când vede
Pe pustnicul cel călător
Făcând acum Leturghie
Cu marele lui Omofor!

I-s pletele lui ca zăpada
Şi-i gârbov puţin la grumaz,
Dar ager se mişcă cu paşii
Şi-arată că-i suflet viteaz.

Pe faţa lui blândă se vede
Şiroaie de lacrimi curgând,
Şi-un val de lumină cerească
I-acoperă chipul lui Sfânt.

Dar unul pe altul se-ntreabă
De unde-i cinstitul Ierarh?
Căci Sfânt omoforul ce-l poartă
L-arată a fi Patriarh!

Când iese cu Sfintele Taine,
S-apropie toţi de altar,
Primind după datina veche
A precistaniei dar.

Pe urmă ţine cuvântul
Din Sfânta Scriptură vorbind,
Dar totuşi norodul nu află
De unde-i bătrânul venind.

În ziua aceea spre seară
Păstorul cetăţii (Optat)
Pofteşte pe cei mai de seamă
Să vie cu Sfântul la sfat.

Afară de preoţi s-adună
Epitropi şi Doamne din „clir”
S-audă vorbind pe cinstitul
Şi marele lor mosafir.

Începe să spuie bătrânul
Cum pleacă din Sfântul Sion
Lăsându-şi prieteni şi cinste,
Şi turmă iubită şi tron.

Stingher, pe căi neştiute
Se află mereu colindând,
El şade mai mult singuratic
Din rodul pustiei gustând.

Văzut-am cu drag, zice dânsul,
În multe cetăţi de la Nord
Cum creşte credinţa creştină,
Aflându-şi din neamuri, norod.

Aici în cetatea aceasta
Venit-am de mult tăinuit,
Şi Sfintele Taine adesea
Din mâinile voastre am primit.

Ascuns între lumea creştină,
Adesea veneam ca s-ascult
Frăţeştile voastre cuvinte
Şi regula Sfântului Cult.

Dar astăzi, când Domnul mă cheamă
Din nou la cinstitul meu tron,
Eu vin aducând o comoară
La vechiul oraş Carhidon!

Aceasta zicând, el desface
Un văl cu sânge pătat,
Îi tremură mâna şi glasul
Şi lacrimi îi curg ne-ncetat.

Primeşte odorul acesta,
O Iulie, fiica mea,
Ţi-i rămas de la Sfânta Martiră
POTAMIANA, sora ta!

Atunci o bătrână cinstită,
Căzând în genunchi cu suspin,
Sărută cinstitele moaşte
Din sfântă năframă de in.

Cu lacrimi ferbinţi o stropeşte
Şi o strânge cu grijă la sân,
Apoi cu murmur se-nchină
Cinstindu-l pe sfântul bătrân.

Ar vrea un cuvânt ca să spuie
Dar glasul în piept i-a pierit,
Îi tremură buzele numai
Şi pleacă cu chipul uimit!

Ea este vestita soţie
A marelui fost general,
Anon, eroul cetăţii,
Vlăstar din neamul lui „Hanibal”

Sfârşindu-şi cuvântul bătrânul,
Pe toţi îi sărută cu drag,
Apoi se aşterne pe cale
Luându-şi smeritul toiag.

El merge spre Sfânta Cetate,
Acolo l-aşteaptă de zor
Să-i cânte acum osanale
Cu lacrimi, iubitul popor!

La patronul Mitropolitului Iacob Stamate, al Moldovei

Într-o sală îmbrăcată
Cu icoane şi cu flori,
Ospătează feţe-alese
De Ierarhi şi dregători.

Iar în capul mesei şade,
Bucuros, Mitropolitul,
Cel iubit de tot norodul,
Iacob îmbunătăţitul.

Este ziua lui cinstită
Şi de asta - negreşit -
Cele mai alese feţe
Din Moldova au venit.

Închinând mesenii veseli
La pahare de vin vechi,
Un diacon îi şopteşte
Lui vlădica la urechi:

„Să mă ierţi Prea Sfinţite,
O bătrână de la ţară
Ar dori ca să te vadă
Şi de mult aşteaptă-afară”.

Întru inima lui mare
Şi cu nobilă simţire,
Se trezeşte dintr-odată,
O duioasă presimţire!

Şi privind pe geam, la poartă,
Ca să se încredinţeze,
A zâmbit cu duioşie,
Începând să lăcrimeze.

Toţi se uită cu mirare,
Neînţelegând de fel,
Când el spune la Diacon
S-o aducă către el.

Fără multă zăbovire,
S-a ivit o bătrânică
În costumul de la munte,
Cu opinci şi cu sarică.

Gârbovă, cu traist-n spate,
Ea păşeşte cam agale,
Sârguindu-se să calce
Tot pe-alăturea de ţoale!

Ajungând lângă Vlădica,
Dânsul s-a sculat grăbit
Şi, primind-o, i-a dat locul
Cel din dreapta - mai cinstit.

„Iaca, Mamă, (zice dânsa)
Am ştiut că ai patron
Şi-am venit pe jos de-acasă
Să-ţi aduc un mic „plocon”.

Uite colo brânzişoară
De la noi, de la obcină
Şi prea multă sănătate
Cei de-acasă îţi închină”!

Toţi se uită cu mirare
La Înaltul Prea Sfinţit,
Parcă vrând ca să-l întrebe
Despre babă, ce-a păţit!

Pricepând a lor mirare,
El cu chipul zâmbitor
Şi cu buze tremurânde
A rostit către sobor:

Preacinstiţilor mei oaspeţi!
Nu vă mai miraţi aşa!
Iată, bătrânica asta
Este însăşi maica mea!

Dacă astăzi sunt la cinste,
Asta-i datorită ei,
De la dânsa am eu viaţa
Şi smeritul obicei.

Ea m-a legănat pe braţe
Şi la piept m-a alăptat,
Ea mi-a dat povaţă,
Crezul ea m-a învăţat.

Respectaţi sarica asta
Care vine de la oi;
Datorită ei sunt astăzi
Ca Păstor ales de voi.

Astăzi eu împart cu dânsa
Cinstea mea cuviincios
Şi vă rog gustaţi cu toţii
Din smeritul ei „prinos”!

Deci vorbind aşa Vlădica,
Face semn la omul său
Ca să dea la fiecare
„Caşcaval de la Rarău”.

Aceste versuri le-am alcătuit într-o vreme, fiind mişcat adânc. Din citirea vieţii lui smerite şi pline de sfinţenie. Din viaţa acestui mare Ierarh al Moldovei se vede cum cinsteşte Dumnezeu pe cei smeriţi, care cinstesc pe mama lor.

Mitropolitul Iacob Stamate a fost fiu de mocan (adică cioban de la munte) şi nu se sfia de mama lui când venea la Palatul mitropolitan din Iaşi.

Pe calea veşniciei

Glasul meu încet se pierde,
Ochii se uimesc,
Şi privesc pe nesimţite
Lucruri nouă negrăite.

Pe ai mei cei de aproape
Nu-i mai văd acum,
Iară vorba lor duioasă
Nu-mi mai este înţeleasă.

Un strein îmi dă paharul
Morţii ca să-l beau,
Şi gustând din el cu greaţă,
Mă trezesc în altă viaţă.

Astăzi bietele picioare
Nu se mai „clătesc”
Căci de-acuma au să meargă
Pe o cale mult mai largă.

Iară mâinile la rele
Nu se mai întind!
Încleştarea lor o curmă
Numai trâmbiţa din urmă.

Ochii mei de-acum cu poftă
Nu mai pot privi!
Căci în faţa lor s-arată
Altă lume, neumblată!

Gura mea şi-a stins vorbirea
Celor pământeşti,
Până când va fi chemată
La obştească judecată!

Nasul meu odinioară
Gingaş la miros,
Astăzi, fără sfiiciune,
Gustă numai putrejune.

Din gâtlejul meu,
Cel lacom şi nesăţios,
A pierit în veşnicie
Pofta cea cu lăcomie.

Iar urechea alintată
Întru graiuri dulci,
Auzire de-acuma n-are,
Decât veşnica chemare.

În mormânt la întunerec
Fraţii mă închid!
Nelăsându-mi ca să vină
Nici o rază de lumină!

Trupul meu acum ca ceara
Curge, putrezind!
Numai inima din mine,
Patruzeci de zile ţine!

Duhul meu în vremea asta
Umblă pe pământ,
Pretutindenea dă roată
Unde a trăit odată!

Orice pas făcut în viaţă
Este arătat,
Începând de la născare
Pân-la ultima suflare.

Şi privind ca în oglindă
Cele din trecut,
Se căieşte cu durere
La a faptelor vedere!

Cum ar fi să mai trăiască
Iarăşi pe pământ!
Ca să verse pentru ele
Râu de lacrimi să le spele.

Dar a face pocăinţă
Nu mai este când.
Că s-a pus acuma, iată,
Scaunul la judecată!

Împlinindu-se trei zile,
Vine la mormânt,
Şi văzând trupeasca slavă,
Pleacă fără de zăbavă!

Este vremea rânduită
Pentru călători
Ca să meargă fiecare
La obştească Închinare.

Însoţit de Sfântul Înger,
Duhul meu acum
Cu fiorii reci de teamă
Se apropie de vamă.

Petrecându-mă cu taină
Fraţii vor cânta
Cu duioasă viersuire:
„Veşnica lui pomenire”!
„VEŞNICA LUI POMENIRE”!

Altă Cruce, alte rane

(cugetări)

Doamne, pentru ce mai curge
Sângele-Ţi din coastă iar?
Cine azi Te mai străpunge
Înnoind al Tău calvar?

„Viaţa ta (răspunde Domnul)
Cea cu duh nepocăit,
Mă răneşte prin păcate
Şi mă ţine răstignit.

Ranele pricinuite
De păgâni şi de evrei
S-au închis, iar tu creştine?
Mă străpungi mai rău ca ei!

Sângele răscumpărării
Pentru tine s-a vărsat,
Scoală-te prin pocăinţă
Nu fi slugă la păcat”!

Nu te mânia Stăpâne,
Tu cunoşti fiinţa mea
Că se pleacă totdeauna
Către lumea asta rea.

Uşurează-mi, Doamne, trupul
Căci apasă prea tiran
Şi-mi înăbuşă simţirea
Sufletului meu sărman!

Până mă pogor în groapă
Dăruieşte-mi harul sfânt,
Ca să-mi spăl mereu cu lacrimi
Întinatul meu veşmânt.

Cugetare la mare întristare

O, Răstignitul meu, Iisuse,
Prea Sfântul meu Mântuitor,
La cine voi afla odihnă,
La cine, sprijin şi-ajutor!

La Tine singur, Milostive,
Afla-voi tot ce este bun,
Şi altul nu-i ca să-mi asculte
Durerea care vreau s-o spun.

Fiind cuprins de nesimţire
Tu, Doamne, nu mă urgisi;
Arată-mi azi milostivire,
Ca, oarecând, lui Manasi.

De mântuirea Ta, Stăpâne,
Pe mine de mă faci părtaş,
Mai mult decât cu el, minune
Cu mine faci, cel pătimaş.

Atunci cu dânsul, dimpreună,
Cânta-voi laude, în veci,
Căci izbăvindu-mă din „moarte”
La viaţă veşnică mă treci!

Rețetă duhovnicească

- pentru un sihastru -

Un dram de viaţă cât mai este
În lumea asta să trăieşti,
Jertfeşte-l numai pentru suflet
Şi lasă grijile lumeşti.

Un singur an, sau jumătate,
O lună poate ţi-a rămas,
Sau numai ziua cea de astăzi,
Ba poate chiar numai un ceas.

Pe cât de tainic se arată
Hotarul vieţii pe pământ,
Pe-atât mai scurt să-ţi pară drumul
Ce duce până la mormânt.

Să nu mai cauţi la plăcerea
Prietenilor trecători,
Căci ei nu pot să te ajute
Atuncea când va fi să mori.

Prieten bun câştigă-ţi plânsul
Şi „Rugăciunea lui Iisus”,
Căci plânsul stinge focul veşnic
Iar ruga te înalţă sus.

De-asemenea să ai prieteni
Poruncile dumnezeieşti
Pe care, fără de prihană,
Cu dragoste să le păzeşti.

Prietenia cea cu lumea
Te lasă singur la mormânt
Şi numai „faptele credinţei”
Tovarăşi - mai departe - sunt.

O vizită la pustie

Astăzi este sărbătoare
Şi, mai toată ziulica,
De pe stânca cea din faţă
Mă priveşte turturica.

Ar dori ceva să-mi spue,
N-are chip de porumbei
Care iscodesc să afle
Noutăţi din ţara ei.

Drăgălaşă păsărică!
Când te văd în preajma mea,
Toată lunca cu Iordanul
Mi se pare c-aş vedea!

Valea cea blagoslovită
Se arată ca prin vis
Cu pădurea înverzită,
Ca un colţ de Paradis.

Parcă văd un ostrov tainic
Într-un mijloc de ocean,
Care veşnic se brăzdează
Şi se udă de Iordan.

Iar în sânul lui se vede
Un Lăcaş împodobit
Care-a fost odinioară
Locul meu cel mai dorit!

Nu te duce păsărică,
Mai îngăduie puţin!
Ca să văd prin tine tainic
Schitul nostru mai deplin.

23 septembrie 1956. Schitul „Sf. Ana”, Hozeva

Răspuns unui frate iubit

(Ieromonah Claudie de la Neamţu)

Numai când simţeşti văzduhul
Că miroase a război,
Eşti aşa aprins cu duhul
Ca să vii aici la noi.

Ai venit cu „ţara-n suflet”,
Ca să „n-o mai uiţi pe veci”
Şi la dânsa, cu dorire,
Te-ai grăbit apoi să pleci!

Frumuseţile din ţară
Negreşit te-au fermecat,
Cu prietenii „de viaţă”
Şi cu traiul răsfăţat.

Ai acolo munţii falnici,
Cu poienele de flori
Întru care cântă vara
Sute de privighetori.

Ai pâraiele ce zburdă
Prin pădurile de brad,
Cu mulţimea cea de păstrăvi,
Care mişună în vad.

Vara, soarele-ndulceşte,
Nu dogoară ca aici,
Iarna, frigul oţeleşte
Şi ne face mai voinici.

Noi suntem aici mai şubrezi,
Mai streini, mai oropsiţi,
Căci de toate ale „ţării”
Frumuseţi suntem lipsiţi.

La pustie doar curmalii
Îi avem ca un decor,
Iar tovarăşi sunt şacalii,
Care se bocesc în cor.

Dacă vii, să uiţi de toate
Care ieri te-au desfătat
Şi atunci - iubite frate,
Vei rămâne împăcat.

Nu veni „cu ţara-n suflet”
Că „n-o uiţi aici în veci”,
Şi de-aceia la pustie
N-ai să poţi să te petreci.

Lasă ţara „celor tineri”,
Care au a mai trăi,
Iar Sfinţia ta, Părinte,
Se cuvine a muri.

Mori de toate ale lumii,
Care-nşală ca un vis,
Ca să moşteneşti dulceaţa
Veşnicului Paradis.

Imnul de recunoştință către Dumnezeu

Cerească bunătate
Văzând la orice pas,
Îmi stă uimită mintea
Şi gura fără glas.

Din căile pierzării
Stăpâne mă fereşti
Şi „arma otrăvită”
A celui rău zdrobeşti.

Iar când „cosorul morţii”
S-apropie turbat,
Răbdarea Ta îl ţine
De mine depărtat.

Vrăjmaşii cei din lume,
Când sapă groapa mea,
Îi faci întotdeauna
S-alunece în ea.

Când paşii mei, Stăpâne,
Se clatină slăbind,
A Tale mâini - cu milă -
Spre mine se întind.

Când ranele din suflet
Îs grele de purtat,
Tu, sârguind - cu darul -
Le vindeci minunat.

A inimii durere
Tu singur doar o vezi,
Şi când mă biruieşte
Atunci o uşurezi.

Pe-a mele neputinţe
Le porţi neîncetat,
Precum povara Crucii
De voie, ai purtat.

Deşi mai mult ca alţii
Sunt vinovat mereu,
Dar altul decât Tine
Nu-mi este „Dumnezeu”.

Cunosc că am la suflet
Veşmântul întinat,
Dar a credinţei taină
La nimeni n-am trădat.

Şi dacă eu, din fire
Slăbind, mă poticnesc,
Dar Sfânta mântuire
Eu tot nădăjduiesc.

Glasul conştiinței

Iată lumea te îndeamnă
La răsfăţul ei,
Şi plecându-te chemării,
Pradă eşti destrăbălării.

Haine noi acum la modă
Trebuie să ai,
Iar a sufletului haină
Cum o vei păzi în taină?

Plecăciuni cu linguşire
Trebuie să ştii,
Iar când stai la Rugăciune
Nu mai este plecăciune.

Vizitări cu multă fală
Trebuie să faci,
Iar la Sfânta Liturghie
Stai cu inima pustie.

Cu ştiinţele naturii
Mintea ţi-ai hrănit,
Iar ceva din veşnicie
Mintea ta nimic nu ştie.

Până când mai este vreme
Caută-ţi liman,
Dacă soarele se pleacă,
Luntrea vieţii se îneacă.

Fugi de lumea cea deşartă
Plină de sminteli,
Şi cu flacăra credinţei,
Ţine calea pocăinţei.

Lasă cărţile profane
Fără căpătâi,
Şi le ia pe cele sfinte
Ca să prinzi ceva la minte.

La prietenii din lume
Nu te potrivi,
Ci să ai prietenie
Cu cinstită curăţie.

Mintea ta este făclie
Fără untdelemn;
De la Domnul cere milă
Până când mai ai „feştilă”.

Vântul rău al necredinţei
Cântă la urechi,
Şi de uiţi „chemarea sfântă”
Vei juca precum îţi cântă.

Ţine minte frica morţii,
Nu uita de ea,
Cine nu-i deprins s-o poarte,
Sufletul îşi dă la moarte.

Rugăciune cu trezvire
Caută să ai,
Căci prin darul rugăciunii
Piere duhul urâciunii.

Înălţarea cea deşartă
Grabnic s-o arunci,
Căci la gândul înălţării
Bate vântul desfrânării.

Cu năravul trândăvirii
Nu călători,
Căci pe urma trândăvirii
Vine boala nesimţirii.

Fii cu dragoste curată
Către Dumnezeu,
Părăsind pe cea trupească
Pentru cea Dumnezeiască.

Spre adâncul umilinţei
Pleacă-te mereu,
Căci din „apa umilinţei”
Au băut în viaţă sfinţii.

Cugetări din zile grele

De viaţa mea cea pustie,
Se tulbură sufletul meu,
Dar inima nu vrea să ştie
Că moartea-i la spate mereu.

O văd cum găteşte „organul”
Şi clopotul gata de tras,
Iar eu îmi acopăr timpanul
De către al „trâmbiţii glas”.

Se cade s-aud de la boală
Al trâmbiţii glas vestitor,
Să-mi fac mereu socoteală
Că: este poruncă să mor!

Dar inima cea vicleană
Înşală pe cuget mereu,
Căci este de moarte duşmană
Smeritului suflet al meu.

Simţirea mea adormită,
Trezeşte-te doar acum,
Şi mintea mea amăgită,
Întoarce-te iarăşi la „drum”!

Stăpâne mult Milostive,
Tu eşti obştescul sfârşit,
Cunoşti şi păcatele mele,
Să nu mă iei negătit!

Din veac făcătorii de rele
Nu Ţi-au greşit precum eu,
Dar Tu eşti „noian îndurării”,
Să mântui şi sufletul meu.

A trupului viaţa se scurge,
Ajută-mi, Stăpâne, acum
Să nu mi se tulbure duhul
În ceasul „plecării la drum”.

Dă-mi, Doamne, la vremea ieşirii
Pe îngerul meu păzitor,
Să-l văd bucuros lângă mine,
Iar nu pe al meu „pârâtor”!

La vămile cele grozave
Să nu mă oprească din drum,
Ajută-mi s-adun deci merinde
Şi apa căinţei, acum.

În cumpăna faptelor mele,
Atunci, doar, un strop să arunci
Din sfânta-Ţi milostivire,
Şi eu voi scăpa de la munci.

Un semn de vei face la Îngeri,
Vor scoate pe sufletul meu
Din ghiara viclenilor demoni,
Şi veşnic slăvi-Te-voi eu.

Măcar deşi nu sunt vrednic
Din fapte a fi îndreptat,
Dar sfânta credinţă, Stăpâne,
Cu darul de sus, am păstrat.

O, Doamne, împrăştie ceaţa
Şi norii „gânditului fum”,
Să nu mai alunece paşii
Din calea cea dreaptă, de-acum!

Rugăciune

După cum pe Vameş, Doamne,
L-ai făcut „luminător”,
Fă-mă şi pe mine astăzi
Decât ieri mai râvnitor.

Paşii mei slăbit-au foarte
Şi mă poticnesc să cad,
Iar viaţa mea cea stearpă
S-a apropiat de iad.

Nu se află vindecare
În netrebnicul meu trup,
Şi „năravul din născare”
Nici acum nu pot să-l rup.

Învechitu-m-am în rele
Şi de ele nu mai scap,
Căci s-au înmulţit mai tare
Decât perii mei din cap.

Părăsit sunt de prieteni
Şi de unii dintre fraţi,
Care s-au smintit de mine
Şi se află depărtaţi.

Luminează-mi, Doamne, calea,
Înnoindu-mi sfântul dar,
Şi dulceaţa Ta cerească
Să mă veselească iar.

Pomenirea Ta cea sfântă
Dă s-o am neîncetat,
Şi din inima înfrântă
Fă „locaş” prea luminat.

Epigrama

Dacă nu se duce mintea
Sus la ceruri sau la moarte,
Prea uşor se rătăceşte
La vorbirile deşarte.

Şi de nu se odihneşte
Mila păcii între noi,
Vom găsi mereu pricină
De gâlceavă şi război.

Iar când nu ne dăm silinţa
Spre cunoaşterea de sine,
Cântărim mai totdeauna
Numai faptele streine.

Cugetări scurte

I

Niciodată duhul nostru
Nu se poate linişti,
Dacă nu ne dăm silinţa
„Întru Domnul a trăi”.

După cum nu tace pruncul
Când lipseşte maica sa,
Tot asemenea şi duhul
Nu se poate alina.

Întru Domnul este pacea,
Întru El odihna mea,
Calea cea adevărată
Şi acum şi pururea.

II

Când mintea vrea să zboare
La Bunul Dumnezeu,
Atunci vrăjmaşul tainic
Ne bântuie mereu.

Împrăştie gândirea
Ca pulberea în vânt,

Şi caută să tragă
Privirea spre pământ.

Privelişte deşartă
Ne-arată cel viclean,
Ca să pogoare mintea
Din „veşnicul liman”.

III

Piatra nesimţirii mele
S-a făcut ca un mormânt
Care veşnic mă apasă
Şi mă trage la pământ.

O, de s-ar mişca odată
Piatra sufletului meu
Ca să facă loc luminii
Sfinte de la Dumnezeu.

Întunerece de patimi
Înăuntrul meu domnesc,
Iar vlăstarele virtuţii
Toate se îngălbenesc.

Slove la mormântul meu

- pentru patrioţii mei -

Vor trece anii vieţii
Şi eu mă voi sfârşi,
Iar în pustia asta
Mai vrednici vor veni.

Văzând aici mormântul,
Mă vor cinsti cumva,
Necunoscându-mi viaţa
Şi neputinţa mea.

Deci să cunoască fraţii
Că tot veleatul meu,
A fost lipsit de mirul
Plăcut lui Dumnezeu.

Căci cheltuind zadarnic
Vigoarea tinereţii
Mi-am îngropat talentul
În toată vremea vieţii.

De boale şi necazuri
Fiind înconjurat,
Spre orizonturi nouă
Mereu am fost mânat.

Din plaiul ţării mele
Ajuns-am la Iordan,
Cu dorul de pustie
În sufletul sărman.

Dar şi acolo duhul
Era nemulţumit,
Din cauza aceasta
Retrasu-m-am la schit.

Cu multă trândăvie
Mereu am petrecut
Împovărând pe alţii
Cu „sacul meu de lut”.

Să nu priviţi cu cinste
La trupul meu potrivnic,
Căci nu voia să rabde
Canonul cel de schimnic.

Ci faceţi mai degrabă
O sfântă Rugăciune,
Ca Domnul Îndurării
Să-mi deie iertăciune!

Stihuri de mulțumire către Sfântul Teodosie

(pe glasul 5)

O, Sfinte Doctor minunat
La prăznuirea ta cinstită,
Cu darul tău m-ai vindecat
De pătimirea cea cumplită.

Dar ce prinos voi da, streinul,
Ca răsplătire potrivită,
Că iată n-am decât suspinul
Din inima părăginită.

Aş vrea cu lacrimi în puhoaie
S-aduc fierbinte mulţumire,
Dar cine va veni să-mi moaie
A sufletului împietrire.

Precum mi-ai stins mai înainte
Aprinderea din măruntaie,
Revarsă şi acum, părinte,
A umilinţii sfântă ploaie!

Către Sfântul Teodosie

alte stihuri cu acelaşi cuprins, dar potrivite pe glas 3

Sfinte Doctor minunat
La cinstită ziua Ta
Darul tău mi-a vindecat
Reaua pătimirea mea.

Ce prinos s-aduc cinstit
Recunoaşterii chezaş,
Căci de bine sunt lipsit
Şi la suflet pătimaş.

Râu de lacrimi sunt dator
Mulţumire să-ţi aduc,
Dar pe-al inimii ogor
Nici o roadă nu produc.

Ci precum al rănii foc
Tu l-ai stins prea minunat,
Varsă şi acum, te rog,
Dar de lacrimi necurmat.

Scrise în amintirea vindecării mele de boala dizenteriei cu darul Sfântului Teodosie când m-am închinat la Sfintele Moaşte, 2 ianuarie 1944, la Mănăstirea Sf. Sava. Ieroschimonahul Ioan Iacob.

Pricini uşoare de multă vătămare

(aceleaşi versuri apar şi în poezia **Diagnoză sufletească**)

Dacă mintea noastră uită
Cunoştinţa cea de sine,
Zboară gândul totdeauna
La păcatele străine.

Iar la pomenirea morţii
Dacă nu suntem deprinşi,
Ne luptăm cu grija vieţii
Şi suntem mereu învinşi.

Când lăsăm de bună voie
Rânduiala rugăciunii,
Prinde mare îndrăzneală
Viermele deşertăciunii.

Băutura şi mâncarea
Folosind cu lăcomie,
Va veni pe capul nostru
Pacostea de trândăvie.

De năravul clevetirii
Dacă nu ne desbărăm,
Cu înşelăciunea minţii
Mai pe urmă ne legăm.

Iar auzul şi vederea
Dacă nu le stăpânim,
Mare pagubă la suflet
Totdeauna suferim.

Când năravul rău clocește,
Nefiind mărturisit,
Scoate puişori de patimi
Care rod necontenit.

(4 noiembrie 1956, Schitul Sf. Ana - Hozeva)

Tovarăşii din pustie

- pentru lacrimi -

Vecinul meu din faţă,
Un mândru porumbel,
Se miră când mă vede
Adesea singurel.

Deasupra pe chilie,
Cu puiul meu cel mic
Se joacă totdeauna,
Nu-i pasă de nimic.

De-odată se sfieşte
Sărmanul puişor,
Văzându-mă pe mine
Că stau în faţa lor.

Dar porumbelul mare
Şopteşte către el:
„Deloc să nu ai teamă!
Şi el îi porumbel!

Să fugi când vezi pe alţii
Cu chipul de arap,
Căci ei aruncă gloanţe
Şi bolovani în cap.

Iar cei cu haina neagră
Sunt păsări ca şi noi,
Ei stau la rugăciune
Şi nu ne fac război…”.

În vremea asta, iată
Că sună clopoţelul
Şi, părăsind cuvântul,
Se duce porumbelul.

Versuri scrise într-o zi de toamnă, în mijlocul nevinovatelor păsărele, care mă vizitează mereu şi cântă la fereastra şi la uşa peşterii, fără să le pese de război.

Limanul duhovnicesc

La „munte”, suflete smerite,
Ridică-te acum degrab,
Căci „marea vieţii” te înghite,
Cu mersul tău aşa de slab.

În „barca ta” nu este bază,
Căci n-are pânze la catarg
Şi drumul se îngreuiază,
Deci nu eşti acum „în larg”.

Limanul tău e mănăstirea,
Acolo traiul este lin
Şi poţi să capeţi mântuirea,
Păzind monahicescul cin.

Auzi chemarea părintească
A Dulcelui Mântuitor:
Să lepezi grija cea lumească
Luându-ţi „jugul cel uşor”.

Având credinţa neclintită,
Tu vei ajunge negreşit,
(Pe calea neprimejduită)
La „Ţărmul” cel prea mult dorit.

Urmează deci pe calea dreaptă
Strămoşilor celor iubiţi;
Căci, iată, duhul lor te-aşteaptă
În „Ţara celor Fericiţi”.

Mereu se roagă pentru tine
La Milostivul Dumnezeu,
Să fii părtaş cu ei la „bine”
Smerite suflete al meu.

Diagnoza sufletească

(aceleași versuri apar și în poezia **Pricini uşoare de multă vătămare**)

Dacă mintea noastră uită
„Cunoştinţa cea de sine”,
Zboară gândul totdeauna
La păcatele streine.

Iar la „pomenirea morţii”
Dacă nu suntem deprinşi,
Ne luptăm cu grija vieţii
Şi mereu suntem învinşi.

Când lăsăm de bună voie
Rânduiala rugăciunii,
Prinde mare îndrăzneală
Viermele deşertăciunii.

Băutura şi mâncarea
Folosind cu lăcomie,
Va veni pe capul nostru
Pacostea de trândăvie.

De năravul clevetirii
Dacă nu ne desbărăm,
Cu înşelăciunea minţii
Mai pe urmă ne legăm.

Iar auzul şi vederea
Dacă nu le stăpânim,
Mare pagubă la suflet
Totdeauna suferim.

Când năravul rău cloceşte,
(Nefiind mărturisit),
Scoate puişori de patimi
Care rod necontenit.

Veşnicia sufletului

O, suflete, scânteie sfântă
A „Soarelui (celui) gândit”,
Odor nepreţuit al lumii
Şi îngerilor prea cinstit!

Făptura toată, cea văzută,
Şi cerul cu podoaba sa
Au fost gătite pentru tine,
O, suflete, comoara mea!

De-aş fi lipsit de toate-n lume,
Nimica n-am a pierde eu,
Căci toate nu-s aşa de scumpe
Ca tine, suflete al meu!

Dar (vai)! lipsindu-mă de tine,
Atunci pe toate le-am pierdut:
Şi slava pregătită-n ceruri
Şi orice bine am avut!

Răscumpărat de la osândă
Cu Sângele dumnezeiesc,
Tu eşti chemat să fii mireasă
A „Mirelui celui ceresc”.

Cu „amanetul cel de taină”,
Încredinţat de la Botez,
Vei fii chemat, în ziua „nunţii”,
La El să te înfăţişezi.

Va trece cerul şi pământul,
Iar tu vei rămânea mereu,
Căci, suflete, tu eşti „Icoana”
Prea Veşnicului Dumnezeu!

Către organele trupului meu

Mintea mea cea mult pribeagă
Şi de slavă râvnitoare,
Strângeţi gândul şi ţi-l leagă
De smerita cugetare!

Ochi deprinşi cu iscodirea
Frumuseţilor lumeşti,
Aţintiţi-vă privirea
Şi la cele sufleteşti!

Neastâmpărată gură
(La vorbiri politiceşti),
Graiurile din Scriptură
S-ar cădea să le rosteşti.

Nasule, dorind tu foarte
De mirosurile bune,
Gustă şi miros de moarte
Ca să iei înţelepciune!

Voi urechile „cocoane”
Răsfăţate-n vorbe moi,
Să vă sune la timpane
Glasul trâmbiţii de-apoi!

Braţelor, fiind voi slugă
La aceste trecătoare,
Înălţaţi-vă la rugă
Şi la fapte de-ndurare!

Iară voi, râvnind - picioare -
Numai calea cea răsleaţă,
Apucaţi şi vreo cărare
Care duce la viaţă!

Din fuga vieții

Secundele pe care ceasul
Mergând, le-arată pe cadran,
Sunt clipele nepreţuite
Din veacul nostru pământean.

La fiecare lovitură
A ceasului, să ne gândim
Că regulat pogoară moartea
Pe cineva la ţintirim.

Prin toată lumea de sub soare
Cutreierând cosorul morţii,
Adună „spicele vieţii”
Aşa, precum le vine sorţii:

În clipa asta, ea răpeşte
De lângă noi un pământean,
În altă clipă, ea alege
Pe unul de peste ocean.

Aici un preot sau călugăr,
În altă parte un monah.
Dincolo ia o biată babă,
Dincoace ia un Patriarh.

Acuma vezi că vine rândul
Unui bătrân de la azil,
În altă clipă sorţul cade
Unui nevinovat copil.

Cosorul morţii se-nvârteşte
În preajma noastră fioros
Şi ne răpeşte: ori un frate,
Ori un prieten credincios.

Să aşteptăm deci cu trezire,
La ceasul morţii cugetând,
Căci… poate-n clipa viitoare,
Venim cumva şi noi la rând!

Întru slava Ziditorului

O, mare eşti Tu, Doamne!
Se miră ochii mei
De firea cea văzută
Cu armonia ei!

Pe cele trecătoare
Aşa le-mpodobeşti!
Dar cât mai minunate
Vor fi cele cereşti!

De-ar înţelege mintea
Podoaba cea de sus,
Te-ar pomeni de-a pururi,
Stăpânul meu - Iisus.

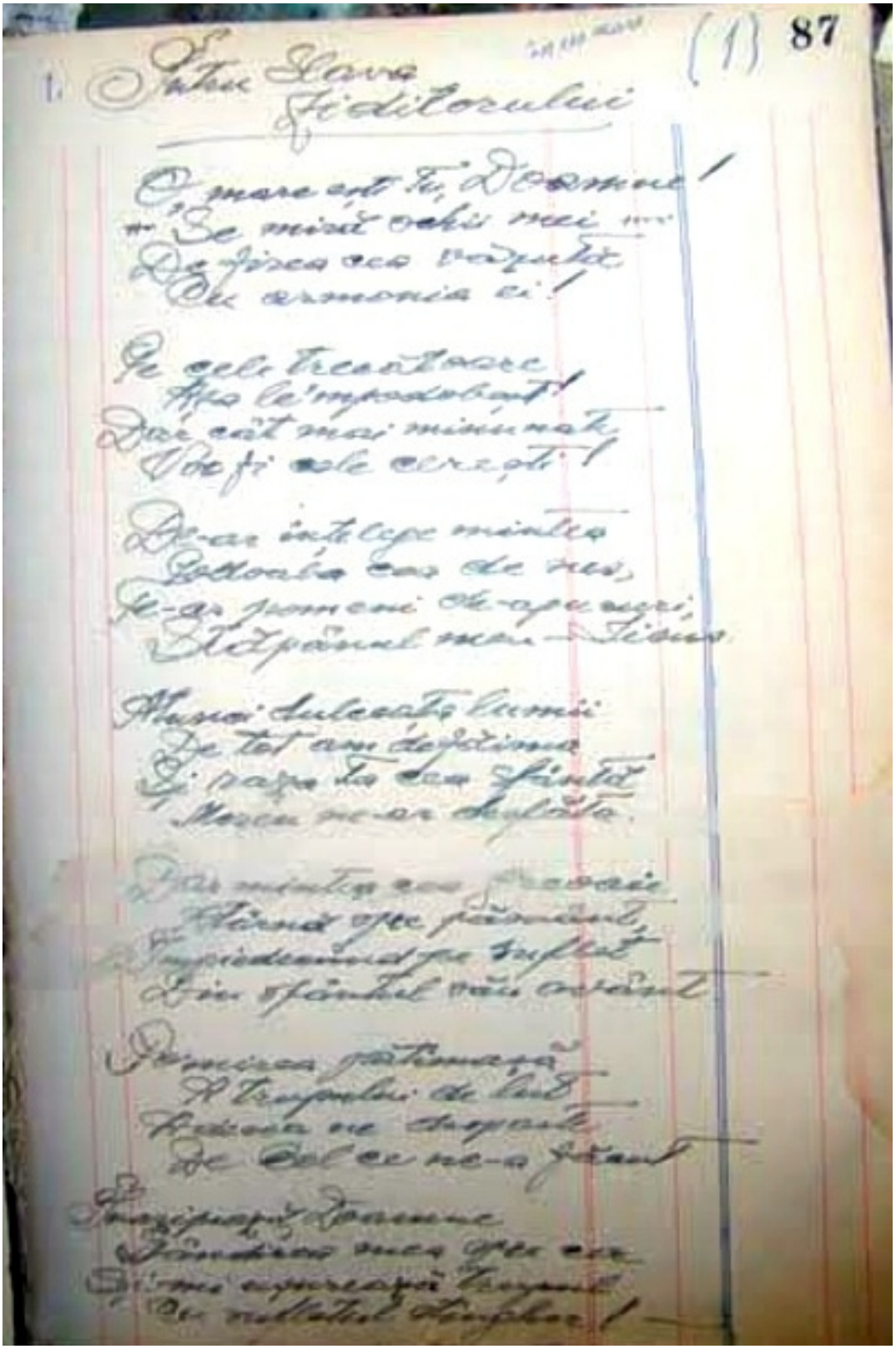
Atunci dulceaţa lumii
De tot am defăima
Şi raza Ta cea Sfântă
Mereu ne-ar desfăta.

Dar mintea cea greoaie
Atârnă spre pământ,
Împiedicând pe suflet
Din Sfântul său avânt.

Pornirea pătimaşă
A trupului de lut
Adesea ne desparte
De Cel ce ne-a făcut.

Înaripează, Doamne
Gândirea mea spre cer
Şi-mi uşurează trupul
Cu sufletul stingher!

Manuscrisul poeziei **Întru slava Ziditorului**

1. Stihuri Slava Făcătorului

O mare ești Tu, Doamne!
De mică ochii mei
De frica ce văzută
De armonia ei!

De ceți trecătoare
Apa le'mpodobește!
Dar cât mai minunată
Vor fi ale cerești!

De-ar înțelege mintea
Lățimea cea de veci,
De-ar înțelege-oricare
Adâncul meu — Făcut.

Mărire dulcelui lumii
De tot am defăimat
Și pază la cea Sfântă
Mereu ne-am deșteptat.

Din mintea cea Creatoare
Pământ ați pășunat,
Împrăștiindu-ne în lume
Prin sfântul Tău cuvânt.

Duminica pătimașă
A Tâlharului de lut
Ne-a dus cu dragoste
De Cel ce ne-a făcut.

Înaintașii Domnului
Pământeni mulți ați fost
Din mila cuprinzătoare
De mântuit Hristos!

Bântuielile unui „novice”

Ca şi iarna, când pogoară
Corbii peste mortăciuni,
Gândurile mă-mpresoară
Cu-ale lor deşertăciuni.

Suflete al meu sărace
Unde mă voi duce iar,
Iată, nu mă lasă-n pace
Gloanţele lui „Veliar”.

Când apuc vreo carte-n mână
Să mai prind ceva la minte,
Ca şi oile la stână
Vin aducerile aminte.

Când alerg la rugăciune
Ca să uit de supărări,
Gândurile-mi fug nebune
Peste mări şi peste ţări.

La biserică, când cântă
Sau citeşte la canoane,
Gânduri mă frământă
Dincolo, peste oceane.

Iar când vreau să scap de gânduri
Şi mă duc la „ascultare”,
Ele vin atuncea cârduri,
Parc-ar fi nişte cocoare.

Dacă scap din întâmplare
Vre-un cuvânt mai de folos
Gându-mi spune sus şi tare
Că „sunt mare cuvios”!?

De la Mănăstirea Neamțu, 1933

Dorul sfânt

Aş vrea Mormântul Tău, Stăpâne
Să-l ud cu lacrimi de căinţă,
Şi tot cu lacrimi îmi rămâne
Şi nesfârşita-Ţi îndurare!

Lipsit de mirul faptei bune
Eu n-am ceva mai scump acuma,
Decât să-mi scald a mea fiinţă
În lacrimi şi suspine numa'!

Căci cheltuindu-mi „moştenirea"
Ce mi-ai lăsat-o din născare,
Doar plânsul azi îmi mai rămâne
Şi nesfârşita îndurare!

Ajută-mi Doamne, mai degrabă
Să-mi văd dorinţa împlinită,
Să-mi port şi eu pe-a Tale „urme"
Fiinţa mea slăbănogită.

Şi-odată cu Lumina Sfântă
- Când vei trimite-o la Mormânt -
Stropeşte inima mea frântă
Cu roua Duhului Tău Sfânt.

Să pot rosti la Sfânta Cruce
(Pe Stânca Sfântului Calvar)
Şi eu mântuitoarea rugă
A „credinciosului tâlhar".

S-aud şi eu în taină, Doamne,
Prea dulcele şi sfântul grai,
Prin care să câştig nădejde
Că nu mă voi lipsi de rai.

Pogorământul lui Ioasaf Duhovnicul de la Sfântul Sava, pe malul Iordanului

Într-o zi de primăvară,
Jos în luncă la Iordan,
Se plimba un om cu barbă
În costum european.

Se ştia că-n vremea veche,
Lunca după sărbători
Totdeauna era plină
De streini Închinători.

Câte unul mai în vârstă
Când era a se scălda,
- Ca să fie mai în voie -
De la cârd se retrăgea.

Pentru asta şi streinul,
Despre care am pomenit,
Cu plimbarea lui răsleaţă
Nu da loc de bănuit.

Dar un cuvios Duhovnic,
Care-n preajmă se afla,
Bănuia ceva la dânsul
După felul cum umbla:

Mersul nu era plimbare,
Chipul lui neliniştit,
Se vedea după mişcare
Omul deznădăjduit.

S-a apropiat de dânsul
Cu blândeţe şi i-a zis:
„Fiule, pentru scăldare
Locul nu este deschis!

Vino mai la deal oleacă
Unde malul e mai jos,
Locul unde eşti se surpă,
Poate fi primejdios!”

- Lasă-mă, Părinte-n pace!
A răspuns el necăjit,
Îi mai trebuie scăldare
Unui suflet osândit?

„Fiule, îi zice iarăşi
Omul cel duhovnicesc,
Nu te ruşina de mine,
Eu sunt doctor sufletesc!

Dacă ai ceva pe suflet
Spune, nu ţinea mocnit,
Eu de asta sunt duhovnic,
Să alin pe cel scârbit!”

Chipul blând şi vocea caldă
A cinstitului bătrân,
I-au făcut încurajare
Spovedindu-se puţin:

„Vai de capul meu, părinte,
Sunt un om nenorocit,
Nu mai este pentru mine
Cale pentru mântuit!

Sunt canonisit din ţară
Ca să nu mă-npărtăşesc
Până ce voi fi aproape
Gata să mă săvârşesc.

Scârba asta nu mă lasă
Nicidecum să mă alin
Şi la Locurile Sfinte
Asta m-a făcut să vin.

Auzeam vorbind pe unii
Că făcându-mă „Hagiu”,
Dezlegării de păcate
Vrednic aş putea să fiu.

Dar venind în Palestina
Toţi duhovnicii mi-au zis
Că nu este pogorâre
(După cum se află scris).

Mers-am şi la Patriarhul,
Poate el m-ar dezlega,
Dar mi-a spus acelaşi lucru
Şi Prea Fericirea Sa.

Când îi văd pe toţi „Hagii”
Că se-mpărtăşesc mereu,
Mă socot că eu sunt singur
Lepădat de Dumnezeu.

Pentru asta am în minte
Să-mi fac seamă în Iordan,
Căci de-acuma pentru mine
Nu mai este alt liman!”.

Auzind bătrânul asta
A văzut că-i disperat;
Apucându-l deci de mână
Leacul următor i-a dat:

„Mâine fac eu Leturghie
Vreau să te împărtăşesc,
Iar păcatul tău de moarte
Eu de-acum îl ispăşesc!”.

A simţit în clipa ceea
Omul deznădăjduit
Că s-a uşurat la suflet,
Chipul i s-a veselit.

Îi părea că răsărise
Soarele abia atunci
Şi o mână nevăzută
Îl scăpase de la munci.

Lăcrimând de bucurie,
În genunchi el a căzut
Şi i-a sărutat sandalii
Încărcaţi atunci de lut!

„Întunericul din suflet
Astăzi mi l-ai risipit,
Să-ţi rămâie (zice omul)
Numele blagoslovit!

Pentr mine Iadul gata,
Astăzi aştepta deschis,
Iar Sfinţia ta, Părinte,
Calea morţii mi-ai închis!”

Au rămas în noaptea ceea
Împreună priveghind
Şi făcând la ziuă slujbă,
Pe hagiu el l-a grijit!

Un Botez neobişnuit la Iordan

Când eram la Sfântul Sava,
Un călugăr din sobor
Povestea de o minune
Că a fost în satul lor.

S-a pornit un om odată,
De la ei din Nazaret,
La o nuntă-n ceea parte
De Iordan, lângă Irbet.

El luase împreună
Pe femeie cu băiat
Care încă pân-atuncia
Nu fusese botezat.

Cum era căldură mare,
Pruncul s-a îmbolnăvit
Şi vedeau că boala creşte,
Nu era de zăbovit.

Scârba lor, săracii oameni,
Că nu este botezat,
De Iordan erau aproape,
Dar departe de la sat.

Ajungând la deznădejde,
Căci era mai leşinat,
L-a muiat în apă mă-sa
De trei ori, şi-a cuvântat:

„La mila lui Dumnezeu
Ca şi popa zic şi eu!”,
Căci din multă simplitate
Nu ştia ce trebuie zis,
Dar îndată după asta
Pruncul leşinat a-nvins.

Deci lui Dumnezeu cu lacrimi
Amândoi au mulţumit,
Şi mergând apoi la nuntă
Foarte mult s-au veselit.

Dacă s-au întors acasă
N-au ţinut în socoteală,
Şi s-au dus ca să-l boteze
Popa după rânduială.

Dar în clipa cufundării
Apa toată s-a sleit,
Neputând să bage pruncul
Cum era obişnuit.

Toţi aveau nedumerire,
Nu ştiau ce-i de făcut
Şi aflând Mitropolitul
Pe părinţi i-a descusut:

Poate au păcate grele,
Poate merg la vrăjitori,
Sau cu vicleşug botează
Pruncul lor de două ori.

Prea Sfinţite, zice omul,
Noi de asta ne ferim,
Dar un lucru de mirare,
Iacă vă mărturisim:

Când eram la drum odată,
Pruncul s-a îmbolnăvit,
Şi nevasta mea scăldându-l
În Iordan, s-a lecuit.

Întrebând apoi femeia
Cum a zis şi ce-a făcut:
Eu botezuri, Prea Sfinţite,
Nici-odată n-am văzut.

Dar am zis şi eu ca proasta:
„La mila lui Dumnezeu,
Ca şi popa zic şi eu!”
Şi s-a lecuit cu asta.

Auzind aşa Vlădica,
Pricepu că este semn
Şi le-a zis să-l miruiască
Doar cu Sfântul untdelemn.

„Oameni buni, copilul vostru
Este gata botezat
După semnul care este
Şi din cele ce-am aflat!”.

Şi zicându-le acestea
Slobozindu-i-au cu pace,
Mulţumind Celui ce veşnic
Prea slăvite semne face.

Mărturisirea fără îndoială

Un creştin cu simplitate,
Râvnitor de mântuire,
Se-ntorcea scârbit odată
De la Sfânta mănăstire.

Patruzeci de ani de-a rândul
El mergea la spovedire
La un iscusit Duhovnic,
Neavând nici o jignire.

Dar acum văzând la dânsul
Nişte lucruri de sminteală,
Se-ntorcea creştinul nostru
Plin de multă îndoială:

„Spovedirea mea săraca
Este fără de valoare,
Căci asemenea Duhovnic
N-are dar de dezlegare!

Socoteam că are viaţă
Decât alţii mai „cu dar”,
Iar acum îl văd că este
Un beţiv şi un curvar!”.

Cam aşa zicea în sine
Omul deznădăjduit
Şi mai mult n-avea curajul
Pentru mers la spovedit.

Ajungând în toiul zilei
La un pârâiaş curat,
A băut cu lăcomie
Fiind foarte însetat.

Apa limpede şi rece
L-a făcut iscoditor
Ca să vadă unde este
Al pârâului izvor.

Deci mergând pe malul apei
A ajuns într-o vâlcea
Unde se afla izvorul,
Dar acolo ce era?

Apa ceia minunată
Se vedea ieşind din mal,
De pe gura unui câine
Precum iese din canal.

În mirarea lui s-arată
Sfântul înger la izvor
Şi vorbeşte către dânsul
Cam în felul următor.

„Omule nechibzuit,
Ce te uiţi aşa pierdut,
Poate ai vreo îndoială
Pentru apa ce-ai băut?

Ai simţit ceva devale
Te-ai îngreţoşat cumva?”.
„Nicidecum, răspunde omul,
Bună apă mai era!”

„Dacă n-ai băut cu greaţă,
Vătămare nu-ţi va fi,
Căci izvorul nu se spurcă
Ori pe unde ar ieşi.

Deci să iei din asta pildă
Pentru spovedirea ta,
Ca să nu mai ai părere
Îndoindu-te cumva!

Darul Sfânt este din ceruri
Ca izvorul din pământ,
Preotul este organul
Duhului Celui Prea Sfânt.

După cum, ieşind din gură,
Apa n-a pierdut hotarul,
Nici păcatele la preot,
Nu au împuţinat darul.

Fii încredinţat creştine
Că mărturisirea ta
De Hristos a fost primită,
Nu te îndoi de ea!”.

Singura mângâiere românească

(versuri asemănătoare cu poeziile **Oaza părăsită** și **Răspuns la un Părinte nedumerit**)

Mă uit adesori în zare,
Din munte sus, de la Spital,
Şi văd lucind un colţ de mare
Şi nişte arbori mai la deal.

La vale, unde albăstreşte,
Se scurge apa din Iordan,
Iar unde lunca se zăreşte
Îi Schitul Sfântului Ioan.

Gândirea mea acolo zboară
Ca la un tainic ostrov sfânt,
Că mult doream odinioară
Să-mi fie locul de mormânt.

Dar toate-s moarte pentru mine
Şi arborii acum uscaţi,
Căci nu mai are astăzi cine
Să facă pace între fraţi!

O, leagăn Sfânt de mângâiere
A sufletului meu pribeag!
Privind, mai uit a mea durere,
Că tare ne erai tu drag!

Ascuns în mijlocul pustiei,
Pe malul sfântului Iordan,
Acest lăcaş al României
Ne-a fost la toţi ca un liman.

Iar noi streini în dezbinare,
- Ca oile fără cioban -
Mai dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga,
Şi-o fărmătură sărăciască
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi, fără mijloace
(Aiurea neavând răgaz),
Se pogorau cu drag încoace
Uitând săracii de necaz!

Iar câţi aveau, din întâmplare,
Vreo duşmănie între ei,
La gura sobei ori la soare,
Se împăcau fără să vrei!

Căci lunca verde, cu Iordanul,
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne aleanul

Din sufletul nostru pribeag.

Pe prispa cea de lut, în soare
La baie ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că ţara noastră n-a murit.

Dar azi, când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca Madiam,
O jalnică melancolie
Ne-a stins nădejdea ce-o aveam!

Azi unde-i rostul rugăciunii
În limba ta, lăcaş cinstit?
Că… iată boldul urâciunii
Pe fiii tăi i-a răsleţit!

În sălcii şi-au ascuns organul
Feciorii tăi înstrăinaţi
Şi plâng robia cea amară
A „Maicii lor de la Carpaţi!”.

Comoară sfântă ne-nţeleasă
Şi raiule duhovnicesc,
Tu ţii ascunse multe taine…
De-a sufletului Românesc.

Tu eşti Fecioara cea mezină
A Maicii noastre sufleteşti
Şi azi cu dânsa dimpreună
Îţi este dat să pătimeşti.

Cununa ta de altădată
Acum în spini s-a prefăcut,
Iar fiii cei din altă ceată
Năframa morţii ţi-au ţesut!

Însemnare:

În anul 1948, când ne-am pogorât la Iordan ca să supravieţuim, la Schit ne-a povestit un beduin, om bătrân care avea mai mult de 80 de ani şi care se ocupa cu creşterea vitelor prin pustiul Iordanului. Ne-a spus că ţine minte de când era mic băietan, tot pe acest loc a apucat dânsul, că trăiau vreo şase călugări români pustniceşte prin colibi.

Că şi pădurea din lunca Iordanului era aşa de deasă că era cu neputinţă să mergi să ajungi să vezi apa decât numai pe unde mergeau cămilele să bea apa din Iordan.

Aşa a fost pădurea până în anul 1948 când au venit arabii refugiaţi de la evrei

şi au distrus-o de tot, făcând grădini pentru zarzavaturi pe care când inunda Iordanul le distrugea şi rămâneau cu munca în zadar.

Acum se vede că Sfântul Ioan vrea să se facă iarăşi pădure pentru pustnici, ca iarăşi să răsune valea de glasul Monahilor cântând: „În Iordan, botezându-Te Tu, Doamne, închinarea Treimei s-au arătat...”.

Însemnare:

Aceste stihuri le-a scris când era bolnav în Spitalul German din Muntele Eleon şi de acolo privea Lunca Iordanului şi Schitul Românesc cu multă durere, ştiind că l-a părăsit pentru totdeauna şi rămăsesem numai eu singur şi bolnav un an întreg.

Însemnarea aceasta este făcută de schimonahul Ioanichie - ucenicul Sfântului Ioan Iacob.

Înfrângerea duhului meu. Rămas bun de la Iordan

Părinţii mei nu mai sunt în viaţă,
Prietenii m-au părăsit,
În luncă nu mai văd verdeaţă,
Iar eu acum sunt obosit.

Iordanul pare mai departe,
Zăduhul zilei mult mai greu,
Şi simt încetul cum se-mparte
Tăria sufletului meu!

De-o parte sunt dorinţi deşarte
Cu tabără de năzuinţi,
Iar frica morţii-n altă parte
Îi numai arme până-n dinţi.

O luptă mare se porneşte
Şi multe gânduri se răpun,
Iar frica morţii biruieşte
Şi „inamicii” se supun...

Rămas bun de la Iordan

Să-ţi vezi, Iordane, de pustie,
Voi fraţilor, vedeţi de Schit,
Că eu mă duc din „bătălie”,
Fiind la suflet greu rănit!

De-acuma nu voi bea, Iordane,
Din apa ta plină de dar,
Şi nici cu paşii mei nevrednici
Nu voi călca al tău hotar!

Iar ochii mei nu văd de-acuma
Cum zburdă apele în vad
Şi noaptea cum zâmbeşte luna
De după munţii Galaad!

N-aud de-acuma sunet dulce
Al frunzelor de la curmali,
Nici seara chiote în coruri
A megieşilor şacali.

Iar primăvara niciodată
De-acum nu pot s-aud în zori
Cum cântă mii de păsărele
Conduse de privighetori.

Mirosul cel de iarbă verde,
Apoi aroma de la flori,
Nu vor să-mi farmece simţirea
De-acum în anii viitori.

Cântarea Sfântă Românească
Şi grai al Sfintei Rugăciuni,
Pe limba noastră - pentru mine -
De-acuma n-o să mai răsuni.

Privirea mea cea visătoare
De-acuma n-o mai aţintesc
Pe faţa Sfintelor Icoane
De la Altarul Românesc!

Lăcaş cinstit, rămâi cu bine
Că eu, nevrednicul, mă duc
Să stau în casele streine,
Decât să am aici bucluc!

Rămâi cu farmecul Iordane,
Şi-l dă la alţii din belşug
Să-ţi cânte versul cel de taină
Sihaştrii fără vicleşug!

Păzeşte Sfinte Prooroace
Pe fraţii care mai rămân
Să-ţi fie turmă cuvioasă
Cu nume vrednic de „Român”!

Cu gândul la Iordan

Când mintea mea se strâmtorează
De dorul codrilor de brad,
Mă pomenesc atunci cu gândul
Mai jos de munţii Galaad.

Acolo văd curgând în vale
Iordanul tainic murmurând,
Iar sălciile de pe maluri
Le văd plecate ascultând.

Ce taine mari le povesteşte
Bătrânul cel cu tainic mers,
De stau aşa şi plâng cu mană
Ca fermecate de un vers.

Mă plec şi eu atunci cu gândul
Spre apa Sfântului Iordan
Şi, când l-aud, îmi trece dorul,
Iar mintea scapă de alean.

De multe ori pe ne-aşteptate
Pe gândul meu neliniştit
Îl aflu căutând verdeaţă
În chiparoşii de la Schit.

Dar zborul lui este zadarnic
Căci astăzi nu mai sunt aici
Decât doar trunchiuri fără frunze
Şi vechea gardă de finici.

În preajma schitului, pădurea
Acuma rău s-a pustiit
Şi nu auzi ca altădată
Al păsărilor ciripit.

Atunci gândirea amăgită
Se-ndreptă către răsărit,
Pe calea pe care altădată
Mergeam cu drag la pescuit.

Dar azi cărarea cea bătută
Acoperitus-a cu spini,
Şi nu mai poţi cunoaşte glasul
Ce vine azi de la vecini.

Aş vrea să trec de ceea parte,
Să uit al inimii amar,
Dar nu mai este astăzi luntre
Şi nici călugărul „pescar”.

Ce taine mari le povesteşte
Bătrânul cel cu tainic mers,
De stau aşa şi plâng cu mană
Ca fermecate de un vers.

Mă plec şi eu atunci cu gândul
Spre apa Sfântului Iordan
Şi când l-aud îmi trece dorul,
Iar mintea scapă de alean.

Pe malul apei doar o Cruce
A mai rămas ca sfânt odor;
Acolo mă opresc adesea
Şi plâng să-mi treacă al meu dor!

Iar celor care pentru Domnul
Cu dragoste ne-au ajutat
Să fie semn de mulţumire
Din sufletul celui plecat!

Ea este Crucea stăreţiei
Pe care, neputând s-o port,
Am îngropat-o lângă apă
În semn că stareţul e mort!

Sub dânsa stau înmormântate
Dureri străvechi şi bucurii
Cu Năzuinţi neîmplinite
A unei biete stăreţii!

Să fie sfântă amintire
Celor care m-au însoţit
Pe calea răstignirii mele
Şi care mult s-au ostenit.

Lăsându-le să odihnească,
Mă odihnesc şi eu puţin,
Apoi, chemând acasă gândul,
Ca dintr-un vis în sine-mi vin.

Scrisă în ziua Sfântului Ioanichie, în noiembrie 1954, Schitul„Sf. Ana” - Hozeva

Semne de jale la Iordan devale

Te-ai supărat acum, Iordane,
Şi nu mai zburzi voios în cale:
Te dai mereu la adâncime,
Ascuns în malurile tale!

Văzându-ţi vale jefuită
De lăcomia omenească,
Ţi-ai micşorat belşugul apei
Şi frumuseţea cea firească.

S-a speriat acum pustia
De zgomotoasele motoare
Şi nu mai sunt, ca altădată,
Nici păsări vesele, nici fiare.

Acuma nu mai vezi sihaştrii
În valea ta cea minunată,
Căci, astăzi, zilnic se pogoară
O lume nouă, răsfăţată.

Botezătorule Ioane,
De vei veni la vale iară,
Nu vei cunoaşte nici pustia,
Nici apa de odinioară!

Arată-le din nou la oameni
Pe „Mielul cel Dumnezeiesc”,
Căci multă lume nu-L cunoaşte,
Iar unii Îl dispreţuiesc!

Acum îi apa mai sărată
Şi liniştea s-a tulburat,
Iar în lăcaşul tău din vale
„Irodiada” s-a mutat!

În locul imnurilor sfinte
Şi-al predicii de pocăinţă,
Acum auzi cântări la Radio
A celor fără de credinţă.

Din cele patru părţi a lumii
Răsună vestea de război
Şi toţi vedem securea morţii
Apropiindu-se de noi!

Arată-le din nou la oameni
Pe „Mielul cel Dumnezeiesc”
Căci multă lume nu-L cunoaşte,
Iar alţii Îl dispreţuiesc!

Către „Irozii” cei de astăzi
Mai strigă Sfinte Prooroace,
Să nu mai defăimeze Legea
Că - iată - nu mai este pace!

(Schitul Sf. Ana de la Hozeva)

Însemnare:

Am scris aceste versuri în vara anului 1958 când apele Iordanului s-au amărât, iar văzduhul a început să răsune de cântecul păsărilor cu ciocul de foc.

Securea morţii, despre care spunea odată Sfântul Ioan (că stă la rădăcina pomului), acum se apropie de grumazul bietului muritor. Roibul din Apocalips a pornit la drum.

Icoane vechi

Iordane prea blagoslovite,
Izvorule duhovnicesc,
Când viaţa mea se amărăşte
Mereu la tine mă gândesc.

Deşi, din vorbele streine,
S-arată chipul tău schimbat,
Eu nu te pot vedea cu mintea
Decât aşa cum te-am lăsat:

Cu minunate păsărele,
Cu florile bătrânei lunci,
Te văd împodobit şi-acuma
Precum te cunoşteam atunci.

În valea ta cea răsfăţată,
La Schitul nostru românesc,
Acelaşi farmec mi s-arată,
Aceeaşi linişte simţesc.

La peştera din Vitavara
Cu mintea mea zăresc mereu
Pe Mergătorul Înainte
Vorbind cu Domnul Dumnezeu.

Apoi la vale, către mare,
S-arată umbre din trecut
A cuvioşilor Sihaştri,
Cu numele necunoscut.

Alături, Preotul Zosima
Aşteaptă parcă şi acum
Pe Cuvioasa Egipteancă
Să-i dea „Merinde pentru drum”.

Iar dincolo - în cea parte -
Văd chipul cel uscat de post
A Sfintei Pustnice Maria,
- Ca cerbul fără adăpost -

În cântecul de păsărele,
În mersul apelor - grăbit -
Eu simt şi astăzi armonia
Din „Ostrovul blagoslovit”.

(La Sihăstria Hozevei, 1958)

Dorul Bunicii

Pe prispa casei stă la soare
Bătrâna cu nepoţelul ei,
Privind duios acum în zare,
Cum zboară cârd de funigei.

Pe spatele încovoiate
Cad perii albi de sub tulpan
Şi singura ei mângâiere
Îi nepoţelul cel orfan.

Fiind acuma sărbătoare,
Bătrâna pe nepot l-a pus
Ca să citească pe o carte
Cu „Patimile lui Iisus”.

Dar numai cât începe rostul
Şi dânsa prinde iar a plânge,
Încât în pieptul lui cel fraged,
Pruncească inimă se frânge!

- „Ce ai”, Mămucă, totdeauna
De plângi aşa de dureros,
Când pomenesc de Sfânta Cruce
Şi „Visul Maicii lui Hristos”?

Cu vocea ei nespus de dulce,
Şi înecată în suspin,
Rosteşte către el, privindu-l
Ca niciodată mai blajin:

- „Când spui de Maica Prea Curată
Şi Domnul cum a pătimit,
Atuncea mă gândesc la moarte,
Că iată am îmbătrânit!

Şi inima în piept se frânge
Aminte aducându-mi iar
Că pe „Macsin” din bătălie
L-aştept, săraca, în zadar!”

- „Mămucă, cine este dânsul,
Că mult îl plângi când şezi la tors,
O fi închis şi el de „jidovi”,
Sau pentru ce nu s-a întors”?

- „O puiule, ai duhul fraged,
Nu poţi acuma încăpea
Durerea de la casa noastră,
Aş vrea să nu mai ştii de ea!”

- „De ce ascunzi (mă rog) de mine
Şi plângi mereu aşa cu dor ?
Acuma cine vrei să vie?
Pe mine doar mă ai fecior!”

- „O, nu! feciorul meu îi altul,
Tu eşti „copilul nimănui”!
De tatăl tău nu ştiu acuma,
Iar maica ta, săraca, nu-i!

Macsin, când a plecat de-acasă,
Mai mult ca toate m-a rugat
Să fiu ca mamă şi părinte
Pentru micuţul lui băiat!

Mereu aştept cu nerăbdare
Să vie dânsul din „rezbel”
Şi văd că „demobilizaţii”
Nu spun nimica despre el.

Mă uit în zare totdeauna
Şi uneori stau la drum,
Având aşa închipuirea
Că poate vine el acum.

Aud că el a fost în luptă
Cu ungurii peste Carpaţi
Şi mulţi din regiment cu dânsul
Au fost prizonieri luaţi.

De asta încă trag nădejde
Că poate să-l mai văd venind,
Dar anii trec şi bucuria
Mereu s-arată zăbovind!

Şi nu mi-ar fi aşa de jale,
Când te-aş vedea mai mărişor,
Dar iată eşti abia de-o şchioapă
Şi eu ca mâine poate mor!

Ca mine nimeni n-are milă
Să-ţi poarte grijă, fiul meu,
Decât doar singur Milostivul
Şi Înduratul Dumnezeu!

La El să-ţi pui toată nădejdea,
Pe El să-l rogi mereu fierbinte,
Că El fiinţelor sărmane
Le este „Maică şi Părinte”!

Când maică-ta era în viaţă,
Am pus atunci făgăduinţă
Să merg la Sfânta Mănăstire
Grijindu-mă de pocăinţă.

Dar părăsindu-te părinţii
A fost nevoie să te cresc,
Şi n-am avut săraca parte
De cinul cel călugăresc!

De-ar face Dumnezeu prin tine
Plinirea sfântului meu dor!
Să am şi eu o mângâiere
Că te-am păzit ca un odor!”

Ştergându-se la ochi bătrâna,
Sărută pe nepot cu drag,
Iar el citeşte mai departe
Al „Patimilor” Sfânt şirag!

Însemnare: bătrâna este bunica mea care m-a crescut de la vârsta de şase luni până la zece ani. Ieroschimonahul Ioan Iacob.

În amintirea bunicii mele care se chema Maria

Care avea patron la ziua Sfintei Marii

Te văd cu ochii minţii
Aşa precum erai,
Cu chipul blând ca sfinţii,
Cu farmecul în grai.

Cu-al vieţii sac în spate,
Cu umbletul domol,
Vădindu-ţi des în lacrimi
La inimă un gol.

Era dorinţa sfântă
Ce nu s-a împlinit,
De-aţi mântui văleatul
Ca maică la un schit.

Şi pricina cea mare,
Bunică, eu o ştiu:
Îs numai eu mişelul,
Acela care scriu.

Căci eu ţi-am fost povara
Pe umerii slăbiţi,
Fiind rămas în lume,
De mic, fără părinţi.

Purta-tu-m-ai în „cârcă”
Pe drumul spre ogor
Şi-ai privegheat alături
De micul tău „odor”.

Eu, dragostea de mamă
La tine am aflat
Şi temerea de Domnul
Mereu m-ai învăţat.

Cu pace odihneşte
La cer bunica mea,
Acolo unde mintea
ADESEORI ZBURA.

Plinitu-ţi-ai menirea,
Crescând pe cel mişel,
Deci darul pomenirii
Primeşte-l de la el!

Iar dacă afli milă
La bunul Dumnezeu
Să-l rogi a da iertare
Şi la „nepotul tău”!

Nepotul recunoscător, smeritul Ieroschimonahul Ioan Iacob, 22 iulie 1955.

Oglinda lui Varsanufie (zis Arsenie)

(Din gropnița Mănăstirii Sfântul Sava)

Uită-te, ca la oglindă,
La această căpăţână
Şi cunoaşte ce e omul:
Oase goale şi ţărână!

Deci câştigă-ţi fapte bune
Cât mai este cu putinţă,
Căci la ziua Întrebării
Nu mai este cu putinţă.

Vine ziua întru care
Se deschide „Judecata”,
Iară tu ce vei răspunde,
Dacă nu te afli gata?

O! de s-ar deschide astăzi
Ochii tăi cei sufleteşti
Să cunoşti la ziua ceia
Frica ce o pătimeşti!

Şi eu lăcomit-am, frate,
La dulceţile lumeşti,
Am poftit şi eu din toate
Câte astăzi le pofteşti.

Gânduri care azi te luptă
Şi pe mine m-au luptat,
Dar la patimi ca aceasta
Înfrânare am lucrat.

Iar ca om, dacă vreodată
De am şi păcătuit,
Prin curată pocăinţă,
Sârguind m-am curăţit.

Iar de patimi sau de gânduri
Dacă tu luptat vei fi,
Uită-te atunci la mine
Şi cu umilinţă zi:

Toate trec în lumea asta,
Boţuri toate sunt de lut
După cum şi căpăţâna
Om a fost şi s-a trecut.

Plângi Arsenie cu lacrimi,
Când mă vezi aşa pe mine
Căci în lumea asta falsă,
Ieri am fost şi eu ca tine.

Fii prieten al tăcerii
Şi potrivnic al plăcerii
Ca un fiu al cumpătării,
Cu smerenie te poartă

Şi la vremea ascultării
Voia ta s-o ai ca moartă.

Totdeauna tu la moarte
Caută a cugeta,
Căci aşa urmându-ţi viaţa
De osândă vei scăpa!

Mare este Taina Morţii,
Căci ştiut să-ţi fie ţie,
Vor cădea ca mâine sorţii
Care mi-au căzut şi mie!

FĂ ARSENIE CA MINE,
DACĂ VREI SĂ AJUNGI LA BINE .

La sfârşitul meu

Iată fraţilor mormântul
Cum înghite trupul meu,
Iată, cum vedeţi, pământul
Cere partea lui mereu!

Unde-i slava mea acuma,
Unde-i chipul lui „Ioan”?
Au pierit, cum piere spuma
De pe valuri în noian!

Trupul meu nu este vrednic
Nicidecum a fi cinstit,
Că mi-a fost lăcaş netrebnic
Şi tovarăş răzvrătit!

Duhul meu în strâmtoare
Pe pământ a petrecut
Şi deloc n-avea crezare
La tovarăşul de lut.

Rugăciune mea şi postul
El cu greu le suferea
Şi de multe ori la rostul
Mântuirii mă-ncurca.

Totdeauna sârguinţa
Şi cerescul meu avânt
Se loveau de neputinţa
Acestuia din pământ.

Să-l închideţi astăzi bine
Cum eram şi eu închis,
Şi mă pomeniţi pe mine
Ca să merg pe „drum deschis”!

Drumul meu îi pe vecie,
Fără-ntoarcere la voi,
Toţi în schimb urma-ve-ţi mie
Pân-la ziua cea de-apoi!

Din pământ suntem noi doară,
Cum ne spune la „Scripturi”,
Şi-n pământ ne-ntoarcem iară,
Că din el suntem făpturi!

Sărutarea cea din urmă
Daţi-o celui de un neam,
Că suntem cu toţii turmă
A strămoşului „Adam”!

Însemnare:

Scrisă la Schitul Sf. Ana Hozeva în momente de grele încercări ale boalei, anul 1955. Ieroschimonahul Ioan Iacob.

Oglinda noastră cea de obşte

Mai opriţi-vă din cale,
Fraţilor întru Hristos,
Şi uitaţi-vă cu jale
La mormântul meu de jos.

Ca şi voi am fost odată
Dornic pentru bunul trai,
Iar acum în groapă… iată,
Sunt pământ şi putregai.

Cel cu mintea ascuţită
- Capul meu cel răsfăţat -
Azi îi hârcă scofâlcită
Pentru toţi de speriat.

Iată unde-au fost sărmanii
Ochii mei iscoditori,
Azi în locul lor guzganii
S-au făcut locuitori!

Unde-au fost odinioară
Limba mea cuvântăreaţă,
Azi jivini otrăvitoare
Fără frică se răsfaţă!

Iar urechea mea şi nasul,
Care ieri se desfătau,
Azi, nici sunete plăcute,
Nici mirosuri nu mai au.

La picioare şi la mână
Sunt acum cătuşe noi,
Şi rămân înţepenite
Pân-la ziua de apoi.

Sârguiţi-vă pe calea
Noului Ierusalim
Şi atuncea iar cu toţii
La un loc avem să fim.

Despre multe ale vieţii
Nu cunoaştem ce va fi,
Dar necruţătoarea moarte
Ştim precis că va veni.

Astăzi biata omenire
Dezmierdări şi-a făurit,
Ca să nu-şi aducă aminte
Niciodată de sfârşit.

Născocirile moderne
Fac pe omul trecător
Să-şi închipuie că este
Veşnic şi nemuritor.

Radioul cântă, lumea joacă,
Tunul bubuie mereu
Şi puţini mai pot pricepe
Tainele lui Dumnezeu.

Fraţilor, să nu vă-nşele
Bunătăţile deşarte,
Fiţi cu pază despre ele,
Cugetând mereu la moarte!

Viaţa este ca şi roua,
Ca un vis înşelător,
Repede se ia perdeaua
Către veacul viitor.

Nu uitaţi la rugăciune
Pe cei duşi de lângă voi,
Că şi voi mâine-poimâine
Veţi veni aici la noi!

Slove pe mormânt

Iubite frăţioare,
Opreşti-te din cale
Când eşti pe-aici trecând
Şi caută cu jale
La bietul meu mormânt.

Eu nu mai am acuma
Nici voce, nici cuvânt,
Dar tu citeşte numa'
Ce-am scris eu oarecând.

Citeşte, lăcrămează
Şi roagă-te în gând,
Că mult se uşurează
Ţărâna pe mormânt.

Această rugăminte
Să n-o dispreţuieşti,
Ci adu-ţi des aminte
De mine cât trăieşti!

Adâncă-i taina morţii!
Ah, câte am de spus!
Te văd în faţa porţii
Dar sunt oprit de sus!

Grăbeşte-te părinte,
Grăbeşte-te la drum;
De suflet ia aminte
Că vii la rând acum!

Iar tu, Iordane Sfinte,
Când ieşi din drumul tău,
Să dai pe la morminte
Scăldându-mi trupul meu!

Şi, când te-ntorci la vale,
Aşterne pe mormânt
Nisipul tău cel moale
Să-mi fie ca veşmânt.

În locul tămâierii
Deasupra va sluji
Mirosul primăverii
Când iarba va-nflori!

De vii cândva năvalnic,
Să nu-mi dărâmi mormântul
Ci treci cu murmur jalnic
Udând încet pământul!

Flori de la Iordan

De câte ori, Iordane Sfinte,
Pe malul tău am colindat,
Mă cuprindea un dor fierbinte
Să stau acolo nemişcat.

Să nu mai am de lume ştire,
La malul apei vieţuind,
S-ascult a undei glăsuire
Şi păsările ciripind.

S-aud în „lunca cea bătrână”
Cum sună vântul din pustie
Şi firea toată cum îngână:
„Treime Sfântă, Slavă Ţie!”.

Voiam mereu să am în faţă
Izvoarele de la Harara
Şi locul pustnicesc - de viaţă
A Sfinţilor de Vitavara.

La „colimvitra-ţi” minunată
Voiam să vieţuiesc mereu,
Acolo unde - altă dată -
Se botezase Dumnezeu.

În murmur tainic apa cântă,
Iar trestiile, tremurând,
Slăvesc Treimea cea Prea Sfântă
Ce s-arătase oarecând.

În valea ceea cu izvorul,
La poalele unui tăpşan,
Ades vorbea Mântuitorul
Cu Sfântul Prooroc Ioan.

Ce taine mari erau grăite
De Dumnezeu cu Prooroc
În umbra peşterii smerite,
Sub valea Soarelui de foc!

Pe-aici trecând cu oboseală
Un Ava Sfânt, către Sinai,
A fost cuprins de fierbinţeală
Şi cineva-i şoptea lui: „Stai!”

Era Ioan Botezătorul
Zicându-i: „Stai aici mai bine!
Vorbind adesea ori cu mine!”

Văzând că peştera - cu slava -
Pe Sfântul „Rug” îl întrecea,
A stat, punând temeiul Ava
Vestitei Lavre „Sapsafa”.

Aproape de Iordan, pustia
În taină a adăpostit
Pe Sfânta Pustnică Maria
Şi pe Zosima cel Sfinţit.

La Baptisterul cel de piatră
Se boteza - peste Iordan -
Mulţimea cea „Idololatră”
A Craiului de la Iran.

Aici şi Sfântul Conon spune,
Fiind de gânduri bântuit,
Botezătorul - prin minune -
Îndată l-a tămăduit.

Mai sus, în stânca cea de sare
(Precum scripturile vestesc)
„Şeptimea Sfintelor Fecioare”
Avea lăcaşul pustnicesc.

Iar mai la vale către mare
Se află „Schitul Românesc”,
Ca o cetate de salvare
Şi ca un rai duhovnicesc.

E ostrovul întâmpinării
Românilor înstreinaţi
De plaiul strămoşesc al Ţării
Şi de furtună zbuciumaţi.

Iordane, râu cu apă sfântă,
Noian de binecuvântări,
Spre tine dorul mă avântă
Din răsleţitele-mi cărări!

Tu eşti ca pod cinstit Treimei
Şi drum bătut de mulţi Profeţi,
Adăpostirea Sihăstrimei
Şi maica „fiilor răsleţi”!

Scrisă de smeritul Ieroschimonah Ioan Iacob, fost Egumen la Schitul Românesc de la Iordan, 1948.

O cruce la Iordan

Ca semn aducerii aminte
De vremea când am poposit
Pe malul tău, Iordane sfinte,
Eu cel bolnav şi obosit.

La ora despărţirii mele,
Pe malul tău am implântat,
Ca sfânt chezaş de zile grele
O Cruce mare şi am plecat!

Acolo am ascuns sub glie
Un vraf de planuri cu dorinţi,
De supărări şi bucurie
Cu năbuşite năzuinţi.

Rămâi cu farmecul Iordane
Şi-l dă la alţii cu belşug,
La cei ce sunt fără prihane
Şi n-au ca mine vicleşug!

Cinstit Lăcaş rămâi cu bine
Că eu nevrednicul mă duc
Să stau prin casele străine,
Decât să am aici bucluc.

Ajută-mă cinstită Cruce
Iar tu Iordane fii chezaş
Ca, ori şi unde mă voi duce,
Să sprijinesc acest Lăcaş!

Şi-acuma sfinte Prooroace,
Că plec, să nu mă osândeşti,
Tu m-ai chemat să voi încoace
Şi tu mă-ndrepţi unde voieşti.

Căci tu botezi la Vitavara
Dar mai târziu (precum citim)
Cărarea netezeşti spre Ţară,
Aproape de Ierusalim!

Dorința din urmă

Aproape de moarte venind,
Nu cer de la voi mângâiere,
Nevrednic cu totul fiind,
Străin vreau să fiu la durere!

Un lucru doar am de dorit:
Atuncea când vine sfârşitul,
Iertaţi-mă de v-am greşit,
Să mor eu în pace, Smeritul!

Cu sufletul plin de căinţă
Vă rog - pentru Domnul - acuma,
Plinind cea din urmă dorinţă,
La Schit să m-acopere huma!

Acolo-i ţărâna uşoară
Adusă de Sfântul Iordan
Şi-n vreme de ploaie, spre vară,
Se schimbă odată pe an.

De-asupra se-mbracă cu iarbă,
Iar trupul meu cel de lut
Topise-va mult mai degrabă
Acolo-n pământ cunoscut.

Mă ştie ţărâna uscată,
Că poate de sute de ori
Fusese de lacrimi udată
Precum şi de multe sudori.

Va fi deci cu milă de moarte
Să nu mă apese cu greu,
Şi nici să întârzie foarte
Topirea lăcaşului meu.

Deci, fraţilor mei întru Domnul,
Iertare! că mult v-am greşit
Şi rog să nu-mi tulbure somnul
Acei care mult m-au iubit!

Nu plângeţi atuncea la groapă
Pe cel ce mi-a fost ca mormânt
Şi sufletul meu ca pe roabă
L-a tras mereu spre pământ.

Smulgându-se sufletul sâlnic
Din grelele lui legături,
Lăsa-va pe trupul năsâlnic
Precum s-a vestit la „Scripturi”.

Atuncea va fi mângâiere
Celui ce era asuprit
Şi nu va mai simte durere
Sărmanul meu suflet smerit!

(însemnări din clipe grele, scrisă la spital în septembrie 1953)

Răspuns la un părinte nedumerit

(versuri asemănătoare cu poeziile **Oaza părăsită** și **Singura mângâiere românească**)

Te miri, iubitul meu părinte,
Că stau degeaba ca pândar
Şi mulţi îmi zic că nu am minte
Slujind aici fără salar.

Dar iată, mi se pare mie,
Că necăjitul meu servici
A fost de sus iconomie
Pentru Biserica de aici.

De nu veneam la vremea ceea,
Degeaba altul n-ar fi stat
Şi, poate cine ştie, cheia
În care mâini ar fi intrat.

Noi toate le-am făcut modeste
Că n-am avut nici un mijloc,
Dar cel puţin aşa cum este
S-a pus un par aici pe loc.

Un cuib smerit abia se face
Cu multe piedici şi sudori
Din jertfa Maicilor sărace
Şi-a fraţilor sârguitori.

Aici în mijlocul pustiei,
Pe malul Sfântului Iordan,
Acest Lăcaş al României
Ne-a fost la toţi ca un liman.

Fiind străini în dezbinare
- Ca oile fără cioban -
Noi dobândeam o alinare
La Schitul Sfântului Ioan.

Acei săraci au fost mai darnici,
Că cei bogaţi dau la străini,
Iar cei mireni au fost mai harnici
Decât ai noştri de un cin.

În limba noastră românească
Puteam aici a ne ruga
Şi-o fărmătură sărăciască
Frăţeşte o puteam mânca.

Acei bolnavi fără mijloace
Aiurea neavând răgaz,
Se pogorau cu drag încoace
Uitând săracii de necaz.

Iar câţi aveau din întâmplare
Vreo duşmănie între ei,
La gura sobei, ori la soare
Se împăcau fără să vrei.

Şi pot să zic că toţi de-a rândul,
Cu suflet de român curat,
Ne mângâiam aici cu gândul
Că ne aflăm la noi în sat.

Căci lunca verde cu Iordanul
Pe toţi ne-mbrăţişa cu drag,
Îndepărtându-ne amarul
Din sufletul noatru pribeag.

Pe prispa cea de lut, în soare
La baie, ori la pescuit,
Aveam nădejdea încă tare
Că ţara noastră n-a murit.

Dar azi, când biata Sihăstrie
S-a pustiit ca „Madiam”,
O jalnică melancolie
Ne-a stins nădejdea ce-o aveam.

Eu n-am dorit dregătorie
La bogăţie n-am râvnit,
Dar dorul vieţii de pustie
L-aveam aprins necontenit.

De-aceea, când a fost chemarea
Să facem la Iordan un Schit,
Aveam atunci încredinţarea
Că dorul sfânt s-a împlinit.

Dar vremurile furtunoase
Şi dezbinarea dintre noi
M-au dus pe căi anevoioase
Cu carul singur fără boi.

Atunci, văzând încurcătura,
Am pus la jug ce s-a găsit,
Dar carul s-a lovit de ura
Şi pizma „celor din singlit”.

Eu ştiu că mulţi doresc acuma,
Zicând în gândul lor mocnit:
- „Da bine că se duce ciuma,
Să vie altul procopsit!”

Şi iată vremea potrivită
La fraţii noştri le-a venit,
Căci sănătatea mea dogită
Îmi dă răvaş de drum grăbit.

Am dat de veste la toţi fraţii
Să vină gospodari la Schit,
Sfinţia voastră întrebaţi-i:
A fost vre-unul nepoftit?

Gherasim nu e pus la număr
Că are duhul răzvrătit,
Nici cei ce stau cu el la umăr
Şi care mult l-au dăscălit.

Dar iată toţi arată dosul
Şi tare sunt nedumerit,
Văzând că însuşi Proestosul
Nu mai coboară de la Schit.

Aflându-mă în neputinţă
De-a mai rămâne în servici,
Eu am adus la cunoştinţă
Patriarhiei de aici.

Din asta, s-a stârnit furtună
Între Românii patrioţi,
Şi veste peste tot răsună
Că vin la Schit „Fanarioţi”.

Gherasim cere judecată,
Iar partizanii lui de sus
Îi dau bătrânului zăgneală
Ca noi s-avem motiv de dus.

Întâi, când el, blagoslovitul,
N-avea benzină de la fraţi,
Atuncea apăram noi Schitul
De câte ori eram luptaţi.

Acum, când văd că toţi de-a rândul
Se ţin cu dânsul de curmei,
Am socotit aşa cu gândul
Că vor pleca şi fraţii mei.

De astă dată văd prea bine
Că Dumnezeu a slobozit
Să pătimească ei ruşine
Căci singuri răul l-au urzit.

Nevrednici de aşa podoabă
Frăţimea azi s-a arătat,
Slujind zavistiei ca roabă,
Culeagă, deci, ce-au semănat!

Adevărat, am fost pândarul
Acestui mic stup de albini,
Dar nu mai sunt, şi azi bondarul
Le-mprăştie pe la vecini.

Scrisoare deschisă pentru ctitorii mei aprigi

Iertaţi-mă că-mi spun cuvântul,
Iubiţilor mei fraţi şi surori,
La cei care odinioară
Au fost la Schit ajutători:

Cunoaşteţi bine vremea ceea
Când pogorâsem eu la Schit,
Cum toţi erau la deznădejde
Şi nimeni nu m-a sprijinit.

Apoi mai ştiţi că eu devale
Mizerii mari am îndurat;
Nici tu Biserică ca lumea
Şi nici chilia pentru stat.

Grădina vraişte, uscată,
Necurăţată, fără gard,
Iar ţevile de apă sparte
Şi cu motorul reformat.

Mai ştiţi apoi că „Popa" nostru
Avea Biserica sălaş
Şi nu se da urnit de-acolo
Să nu rămână păgubaş.

Ştiţi bine că vecinii noştri
Erau atuncea toţi duşmani,
Căci cuviosul Protosingel
Îi necăjea de-atâţia ani.

Luptându-mă din răsputeri,
Un singur scop am urmărit:
Să facem toţi Românii jertfă
Pentru urzirea unui Schit.

Precum din ţară altădată
Aicea mulţi au dăruit,
Asemenea au dat şi-acuma
Românii noştri ce-au voit.

Alăturea de Marcu Beza,
Îi scris la ctitori şi Miron,
Cu Protosingelul Gherasim,
Cu Negoiţă şi cu Dron.

Apoi sunt fraţii Samuilă
Cu maicile din Ierihon,
Cu Hristodula, Efimia
Şi altele din Eleon.

Mai sunt apoi Părinţi de-ai noştri
Ca Nicon şi Veniamin,
Apoi mireni din neamul nostru
Precum şi cei de neam străin.

Cu toţii sunt părtaşi la vale
Şi dacă toţi s-ar răscula
Şi-ar cere să le dau parale,
Atuncea, vai de rasa mea!

Un veac întreg să fac robie
Nu voi putea să le plătesc,
Halal de-aşa egumenie
La Schitul nostru Românesc!

Câţiva din ctitorii mai aprigi
Cer gologanii înapoi,
Căci ei socot că Sihăstria
A fost o vacă pentru noi.

Şi mai socot că vaca asta
Ne-a alăptat de-atâtea ori
Şi vreau acum să ceară brânza
Din cei vreo şase anişori!

Dar, fraţilor, să ştiţi că Schitul
Ne ţine multe cheltuieli
Şi noi am suferit acolo
Nenumărate osteneli.

Iar de venituri nici poveste,
Că nu sunt zilele normale
Să curgă de la domnul Beza
Şi astăzi, ca atunci, parale!

Iar dacă las în urmă casă
Şi lucruri de gospodărie,
Gândiţi-vă, nu am dreptate
Să iau ceva ca o simbrie?

Acuma spuneţi dacă poate
Să-mi dee Schitul partea mea,
Ş-atuncea pot şi eu răspunde
Ce poate ctitorul să ia.

Acuma eu îi rog pe ctitori
Să vie ei ca gospodari,
Că strigă azi cu glas de ritori,
Având pretenţiile mari!

Să folosească ei grădina
Şi casa cu ce are ea,
Le las şi „Cartea cu făina”
Şi barca, ba şi rasa mea!

Dar nici aşa nu vor să vie
Şi mulţi votează azi la tron
Pe popa cel din vechea custodie
Să-i dea de hac el lui „Ion”!

Eu văd că se grăbesc miloşii
Şi cei care punea fitil,
Să aibă om cu semne roşii
De la Stambul, cu noul stil.

Când stau la vale fraţii noştri
Nu zăbovesc pe la Iordan,
Zicând mereu că nu se-mpacă
Cu stăreţia lui Ioan.

Acuma, când îi chem să vie
Şi las gospodăria lor,
Ei zic că vreau tovărăşie,
Dar eu să fiu răspunzător.

Când sunt egumen nu le place,
Când vreau să plec - le vine greu,
Dar cine poate să-i împace,
Să ne ferească Dumnezeu!

Cu conştiinţa împăcată,
Demisia acum mi-o dau;
De astăzi, pentru lumea toată,
Egumenie nu mai vreau!

Însemnare: După strofa a doua, Sfântul Ioan notează: numai fratele Constantin m-a ajutat atuncea şi monahul Ioanichie.

Pe partea stângă a versurilor, Sfântul zice: Nu am de zis nimic pentru cei care ne-au împrumutat şi ne-au miluit fără pretenţii!

Imnul credinței

O, Pravoslavnică credinţă,
Tăria sufletului meu,
Prin tine mi s-a dat putinţă
Să caut către Dumnezeu!

Când sufletul se alăptează
Cu darul tău dumnezeiesc,
Durerea mea se alinează
Şi scârbele se potolesc.

Când valurile ameninţă
Ca să scufunde „luntrea mea”,
În tine, sfânta mea credinţă,
Mă sprijinesc de-a pururea.

Iar când, din multă slăbiciune,
Greşesc Celui ce m-a zidit,
Îmi dai curaj la Rugăciune,
Să nu fiu deznădăjduit.

În viaţa asta necăjită,
Cu tine eu mă întăresc,
Credinţa mea blagoslovită,
Odorule dumnezeiesc!

Atunci când vor să mă doboare
Vrăjmaşii cei neîmpăcaţi,
La tine eu găsesc scăpare
Şi ei rămân prea ruşinaţi.

Iar la sfârşitul vieţii mele,
Nădăjduiesc că şi atunci
Adăposti-mă-vei de rele
Şi de înfricoşate munci.

O jertfă neobişnuită

Împrejurul Mănăstirii
De la Muntele Sinai,
Nu erau păgâni ca astăzi,
Peste tot creştini vedeai.

Când a fost robit Sinaiul
De păgânii saracini,
S-a vărsat urgie mare
Contra bieţilor creştini.

Care şi-au păzit credinţa
Au murit ca mucenici,
Alţii (vai) prin lepădare
S-au cruţat de inamici.

Un creştin din cei cu râvnă
Şi prea bine credincios,
Căuta să-şi scape viaţa
Într-un loc prăpăstios.

„Mort, sau teafăr, mi-i totuna
(Cugetă bietul creştin),
Numai să-mi păzesc credinţa
Şi să scap de saracini”.

Dar nevasta lui, văzându-l,
Apucatu-l-au de strai
Şi plângând striga cu jale:
Unde fugi bărbate, stai!

Cauţi numai tu scăpare,
Dar pe mine cum mă laşi
Între liftele păgâne
Cu sărmanii copilaşi?

Sunt femeie, fire slabă,
Oare cum te-ai îndurat
Să mă laşi pe mâini streine,
Nu ţi-i frică de păcat?

Dacă mai rămân în viaţă
Răii mă vor necinsti,
Şi spre lepădarea Legii
Ei pe toţi ne vor sili.

Iar de vrei să fugi acuma,
Rogu-te să mă jertfeşti
Dimpreună cu copiii
Şi pe urmă liber eşti…

După cum ducea la moarte
Avraam pe fiul său,
Fă-ne şi pe noi acuma
Jertfă pentru Dumnezeu.

Rugăminţile femeii
Pe bărbat l-au biruit,
Şi dorinţa ei fierbinte
Într-o clipă s-a plinit.

Copilaşii cu nevasta
Şi-au plecat grumajii lor,
Căci vedeau în spada morţii:
Scutul cel mântuitor.

Moartea lor a fost primită
De Stăpânul Savaot
În Jertfelnicul din ceruri
Ca o ardere de tot.

Neavând acuma grijă
De nevastă şi copii,
Sta ascuns creştinul nostru
Prin (prăpăstiile) pustii.

Rătăcind el ani de zile
Ca un om sălbăticit,
Un fior de îndoială
Îl făcea nedumerit.

Cam aşa zicea în sine
Şi se tânguia mereu:
„Oare este primită
Jertfa mea la Dumnezeu!”

Domnul însă, mângâindu-l,
Îndoiala i-a gonit,
Când i-a arătat şi vremea
Fericitului sfârşit.

Deci mergând la Mănăstire
Petrecea în rugăciuni
Şi uda cu râu de lacrimi
Sfintele „Închinăciuni”.

Când a fost bolnav de moarte,
El vedea cum vin din Rai
Să-l întâmpine cu cinste
„Mucenicii din Sinai”.

Unii îl chemau pe nume
Şi cu drag îl sărutau,
Alţii felurite daruri
Pentru dânsul aduceau.

Cum ar merge la o nuntă
(Spun cucernicii Părinţi)
A trecut din lumea asta
Întovărăşit de Sfinţi.

Până azi se pomeneşte
În soborul Sinait
Despre jertfa cea streină
A acestui fericit.

Însemnare:

Versurile acestea le-am tâlcuit din cartea grecească numită „Limonar” care a fost scrisă de Sfântul Sofronie Patriarhul Ierusalimului şi de Ioan Moscul (Eferatas). Din ele se vede până unde ajunge paza curăţiei şi a credinţei la vremuri de primejdie.

Vremurile de silnicii şi de prigoane pot să vină iarăşi asupra turmei pravoslavnice, căci lumea de azi nu mai poate vedea cu ochi buni aşezămintele vechi ale Sfintei noastre Biserici.

Omul modern caută să lepede rânduielile cele vechi ca pe nişte haine ponosite. Pentru asta se pornesc atacuri tot mai dese împotriva Legii Sfinte şi împotriva celor binecredincioşi.

Atacurile de astăzi sunt mai mult ascunse dar mâine-poimâine se vor da la arătare şi va trebui să ne apărăm Sfânta Credinţă.

Mai bine să murim în strâmtoarea boalei, în necazul sărăciei şi în silnicia ascultării din Mănăstire, decât să fim ademeniţi de cei înşelători şi de patimi vătămătoare de suflet!

De mii de ori suntem mai fericiţi cu sărăcia noastră între streini, decât cu răsfăţul celor urâtori de creştini!

De este cu putinţă, s-ar cuveni ca să sărutăm în fiecare ceas pământul acesta blagoslovit (care ne este liman de scăpare) şi să mulţumim lui Dumnezeu cu lacrimi că: „din foc şi din apă ne-au scos pe noi, întru repaus”.

Am pierdut Ţara Românească, dar ne aşteaptă în ceruri patria cea veşnică!

Am pierdut poate şi avere şi rudenii, dar ceea ce este mai scump decât toate, adică Sfânta noastră Credinţă, pe aceasta noi o avem întreagă (din mila lui Dumnezeu).

Să o păzim deci până la urmă întreagă şi neprihănită şi Dumnezeu ne va păzi

de toate primejdiile războiului văzut şi a celui nevăzut.

Să ascultăm cuvintele Sfântului Apostol Pavel care strigă: „Nu vă plecaţi grumajii sub jug străin cu necredincioşii, că ce legătură poate avea dreptatea cu fărădelegea, sau ce împărtăşire are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar, sau ce tovărăşie poate fi între un credincios şi un necredincios? Sau ce legătură poate fi între Biserica lui Dumnezeu şi între idoli? Căci voi sunteţi Biserica lui Dumnezeu Celui viu, de aceea ieşiţi din mijlocul lor şi vă deosebiţi, zice Domnul”.

Pe noi ne-a scos Dumnezeu din calea năvodului roşu, deci să nu ne încurcăm în aţele lui care au ajuns până aici, ci să păzim comoara strămoşească, căci zice Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan: „Biruinţa aceasta, care a biruit lumea, este CREDINŢA VOASTRĂ”.

Cântecul lui Manasis, sau tresăririle duhului meu

(Stihuri de umilinţă, alcătuite pe glasul al 8-lea)

Oarecum Manasi plângând
Au aflat milă pe pământ,
Iară eu mai rău ca dânsul abătându-mă
Ce voi face Doamne, neplângându-mă?

Cum se scurge viaţa mea
Ca o apă spre valea ta,
Lăcrămează şi suspină, suflete al meu,
Ca să-şi facă milă Bunul Dumnezeu.

Îndelung răbdătorule
Şi Atotvăzătorule,
Dăruieşte-mi pomenirea numelui Tău Sfânt
Ca să-mi fie hrană dulce pe pământ.

Prea curată Stăpâna mea
Ca o piatră mi-i inima;
Domoleşte şi sfărâmă nesimţirea ei
Şi cu râu de lacrimi scaldă ochii mei!

Paradisul te-a odrăslit,
Iar Golgota te-a proslăvit,
Căci prin rodul tău ne-ntoarcem iarăşi în Eden
Şi nebiruită armă te avem.

Pocăinţă ne-ai învăţat
Şi pe Miel mi L-ai arătat
Botezându-L, Prooroace, astăzi în Iordan,
Al Treimei martor şi viteaz oştean.

Pe Apostoli I-ai proslăvit
Pe Ierarhi I-ai împodobit
Cu mulţimea cea nespusă de nevoitori,
I-ai făcut cununilor slavei purtători.

Păzitorul meu sufletesc
Totdeauna eu te scârbesc,
Dar mai rabdă stând aproape de fiinţa mea,
Îndreptându-mi paşii cu lumina ta.

Al meu suflet prea ticălos
Depărtându-se de Hristos,
Ca mormânt îşi are astăzi trupul meu tiran
Care este slugă la stăpân viclean.

În deşert eu mi-am cheltuit
Darul Tău cel nepreţuit
Şi fiind sărac la suflet, în pământ strein
Mă hrănesc ca porcii din pământ tain.

Tu, văzând neputinţa mea,
Fără vreme nu mă lua
Ci mai lasă-mă, Stăpâne, ca să vieţuiesc
Rodul pocăinţii să-mi agonisesc!

De rudenii m-am despărţit
Dar cu patimi m-am înrudit
Şi de dragul lor la moarte sufletul mi-am dat
Pentru care Domnul moarte au răbdat.

Înţelege simţirea mea
Şi, gustând, vezi de-a pururea
Că-ndurat şi bun e Domnul, Unul Dumnezeu,
Hrana mântuirii sufletului meu.

Nu fi grabnică mintea mea
Prin cuvinte a defăima,
Iar auzul meu, ia seama, nu primi uşor
Cuvântarea celui rău defăimător.

Ochii mei cei iscoditori
Şi de lume prea iubitori,
Îndreptaţi-vă privirea tainic cugetând
La judeţul groaznic cum vei sta la rând.

Gura mea dulce glăsuieşti
Noutăţi şi vorbiri lumeşti,
Dar cuvinte din Scriptură s-ar cădea să spui
Dintru care creşte roada Duhului.

Pentru ce oare te-ai rătăcit
Şi din inimă te-ai ferit;
Umilinţa mea cea dulce, nu mă părăsi
Ci să-mi fi tovarăş până voi muri.

Duhul meu cel prea umilit,
Mânecând către cel Dorit,
Cere astăzi mângâiere, neputând răbda
Trupul de ţărână cu robia ta.

Fă-mă Doamne, duhovnicesc
Căci, nimic, iată nu sporesc
În această lume plină de deşertăciuni
Fără de a minţii sfinte Rugăciuni.

Eu, fiind rece şi pustiu,
Către Tine, Stăpâne, viu;
Tu mă-nvaţă Rugăciunea cum s-o uneltesc
Şi cu ochii minţii cum să te privesc.

Cugetând, suflete al meu,
La puterea lui Dumnezeu
Pretutindenea de faţă, pururea să-L vezi
Şi adevărata cale să urmezi.

Deci să ştii şi aceasta iar
Că spionul lui Veliar
Te pândeşte pregătindu-ţi zapisul viclean
Ca s-aducă pâră ţie la Divan.

Azi purtând trup pătimaş
Am scăpat la al Tău Lăcaş;
Fă-mă vrednic pân-la moarte ca să pătimesc,
Crezul pravoslavnic să-l mărturisesc.

Sângele, care oarecând
Întru pofte era fierbând,
Să se verse pentru Tine, Doamne Savaot,
Aducându-Ţi jertfa arderii de tot.

Scoală-te suflete de jos
Şi te va lumina Hristos,
Aducându-Ţi ale tale fapte sufleteşti
Căci Icoană Sfântă a Treimei eşti.

Iată Doamne, fiind eu, port
Trupul meu cel cu suflet mort;
Risipeşte-mi nesimţirea care m-a cuprins
Şi-mi aprinde candela sufletului stins.

Până când intru în mormânt,
Încălzeşte cu darul Sfânt
Şi ridică din Ţărână pe Icoana Ta
Ca să-Ţi cânte lauda cea de-a pururea!

I. Trezirea sufletului

Suflete al meu smerit,
Pentru orice dăruiri,
Domnului mai înainte
Să-I aducem mulţumiri.

El pe inimă o mişcă
Celui binefăcător;
De la Domnul izvoreşte
Orice semne de-ajutor!

De lucrezi ceva bine,
nu te înălţa în gând,
Că nu este bunătate,
Fără darul Lui cel Sfânt!

Iar de vezi pe cei potrivnici,
că dau dosul ruşinaţi,
Nu te semeţi degeaba,
Că de sus au fost mânaţi!

Totdeauna la culcare
„Slavă dă lui Dumnezeu”
Să ajungi sfârşitul zilei,
Izbăvindu-te de rău!

Când te scoli, dă slavă iarăşi,
Că din mila Lui cerească
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ţi-a dăruit sculare.

Când te-apuci de Rugăciune
Cere mai întâi de Sus
Ca să-ţi dea trezirea minţii
Domnul nostru Iisus!

La mâncare zi cu duhul:
Mulţumesc Ceresc Părinte
Pentru apa cu văzduhul
Şi aceste daruri sfinte!

Dacă eşti lovit de boală,
cugetă că orice leac
Nu te-ajută fără darul
Doctorului Sfânt din veac.

II. Veşnicia sufletului

Suflete, scânteie sfântă
A soarelui celui gândit,
Odor nepreţuit al lumii
Şi Îngerilor preacinstit.

Eşti duh din Duhul cel de viaţă
Suflat de Unul Dumnezeu
Şi rânduit să fii de-a pururi
Cu Dânsul, suflete al meu.

Făptura toată cea văzută şi
Raiul cu podoaba sa
Au fost gătite pentru tine,
O, suflete, viaţa mea!

De-aş fi lipsit de toate-n lume,
Nimica nu voi pierde eu,
Căci toate nu-s aşa de scumpe,
Ca tine, suflete al meu.

Dar (vai) lipsindu-mă de tine,
Atuncea toate le-am pierdut,
Şi slava cea gătită-n ceruri,
Şi orice bine am avut.

Răscumpărat de la osândă
Cu sângele dumnezeiesc,
Tu eşti chemat să fii mireasă,
A „Mirelui celui Ceresc”!

Cu amanetul cel de taină,
Încredinţat de la Botez,
Vei fi chemat în ziua „Nunţii”
La El să te înfăţişezi!

Păzeşte mai ales credinţa
Cu tainele ce are ea,
Cercându-ţi zilnic conştiinţa
Să nu te mustre cu ceva!

Va trece cerul şi pământul,
Iar tu vei rămânea mereu,
Căci eşti cu darul nemuririi,
Smerite suflete al meu!

III. Pe drumul Crucii

Doamne, când mă gândesc în urmă
La trecutul vieţii mele,
Văd că nimeni dintre oameni
Nu m-a întrecut în rele!

Iar pe darurile Tale
Când le socotesc mai bine,
Văd că Tu pe nimeni altul
Nu l-ai miluit ca mine!

După socoteala asta,
Ar urma să iau ca plată:
Cea mai groaznică pedeapsă,
Care s-a văzut vreodată!

Însă Tu, prea Milostive,
Mă aştepţi răbdând mereu
Patimile urâcioase
Ale sufletului meu!

Îndelunga Ta răbdare
Îmi aduce umilinţă,
Căci aştepţi să fac vreo roadă
Vrednică de pocăinţă.

Nu m-a înghiţit pământul,
Nici cu foc nu m-a pierdut,
Dând soroc la ispăşire
Trupul celui de lut.

Doamne, mai aşteaptă Doamne,
În mormânt să nu arunci
Viaţa cea nepocăită,
Nici la veşnicele munci!

După cum la Iezechia
Anii vieţii i-ai sporit,
Şi pe Manasi de muncă
Minunat l-ai izbăvit.

Varsă şi spre mine mila,
Dumnezeul meu Prea Sfânt,
Ca să Te slăvesc de-a pururi
Și dincolo de mormânt.

IV. Pe drumul Crucii mele

De ce te tulburi duhul meu
Şi mai ai a te mâhni?
Nădăjduieşte-n Dumnezeu,
La El mă voi mărturisi.

Te-ai depărtat de faţa Lui,
Dar El te cheamă aşteptând
Să vii în casa Tatălui
Pe drumul Crucii apucând.

De ce rămâi pe gânduri laş,
Nu ştii pe unde S-a oprit?
Întreabă astăzi pe sutaş
Și el va spune negreşit!

Opritu-S-a de-atâtea ori,
De câte ceasuri sunt în zi
Să vadă care următori
Pe drumul Crucii vor veni.

Apoi văzând că nu mai vii,
Te-a aşteptat pe Cruce, sus,
Dar (zăbovind tu) jidovii
Oţet şi fiere I-au adus!

Pe stânca Sfântului Calvar
Aşteaptă tainic El, mereu,
Şi iarăşi (ca şi la Tâlhar)
Ţi-ar zice, suflete al meu:

Tu stai la foc acum cu Petru,
Şi când te-ntreabă cine eşti,
Te prinde frica de „Sinedru”
Şi pe Stăpân tăgăduieşti!

De nu tăgăduieşti cu graiul,
Tăgăduieşti prin fapta rea,
Căci după cum îţi este traiul,
Aşa va fi credinţa ta!

Deci ieşi din curtea răsfăţării
Şi plângi ca Petru cu amar,
Ca Dumnezeul Îndurării
Să-ţi înnoiască sfântul dar!

Crucea vieții omeneşti (alegorie) - altă variantă

Un creştin odinioară
Tot se căina mereu:
Grea mai este crucea asta
Ce mi-a dat-o Dumnezeu!

Cum o dau nu-mi merge bine,
De necazuri nu mai scap,
Şi muncesc din greu ca boul
Până cad lângă „proţap”!

Iară alţii sunt mai leneşi
Şi trăiesc mai în belşug,
Numai mie (vorba ceia)
„Boii nu-mi mai trag la jug”!

Şi ofta creştinul nostru
Şi era mereu cârtind:
Nimeni nu putea odată
Să-l audă mulţumind.

Însă cel de sus Părinte,
Care-ajută pe „mişel”,
Căutând din cele Sfinte,
Cercetatu-l-a pe el.

A trimes la el un Înger
Noaptea când dormea trudit,
Şi luând pe om de mână
L-a urcat pe deal la Schit.

Se făcea că este ziuă
Şi erau numai ei doi
Între nişte cruci frumoase
Felurite, după soi.

Unele erau de aur
Altele din fier şi lemn,
De argint şi de aramă,
Fiecare cu un semn.

Zicea îngerul atuncea:
„Ia-ţi o cruce, care vrei!
Numai potriveşte-o bine
Şi te-ntoarce la bordei!”

Lacom, el apucă-n grabă
Cea de aur mai întâi,
Începând s-o tăbârcească
Pe voinici umerii lui.

De prea multă strălucire
Nu te poţi uita la ea,
Dar voind ca s-o ridice,
Vede că-i nespus de grea.

Se mai uită, iar încearcă,
Până ce îşi ia de seamă
Să-şi aleagă altă Cruce
Tot frumoasă, de aramă.

Dar, în ciuda lui, ş-aceea
- Pentru dânsul - este grea,
Cea de marmură mai tare,
Cea de fier cam tot aşa.

Lângă ele mai la vale
Vede sub un copăcel,
Cruce de stejar uşoară,
Numai bună pentru el.

O ridică deci şi pleacă,
Iară Îngerul pe drum
Îl întreabă pentru cruce,
Dacă-i mulţumit acum.

„Slavă Domnului, răspunde,
Tare-s mulţumit de ea,
Că din toate numai asta
Este după vlaga mea!”

Îngerul atunci îi zice:
„Omule nemulţumit!
Pentru Crucea vieţii tale
Totdeauna ai cârtit!

Astăzi te-am adus anume
Ca să-ţi fie ţie semn
Că nici una nu poţi duce
Decât crucea cea de lemn.

Asta este „Crucea Vieţii”
Dată ţie de când eşti,
Deci lui Dumnezeu dă slavă
Şi de-acum să nu cârteşti.

Cele de metaluri scumpe
Sunt a oamenilor sfinţi,
Care sufăr pân-la sânge,
Întru grele nevoinţi.

Iară tu cu sărăcia
Lesne te vei mântui,
Dacă vei păzi credinţa
Şi răbdând vei mulţumi!”

Nevoitorul mândru

La un Schit trăia odată
Un monah nevoitor
Ce era cu socoteala
Cam înalt cugetător.

El fiind la trup mai zdravăn
Decât fraţii de la Schit,
Împlinea şi ascultarea
Şi canonul îndoit.

Şaptezeci şi cinci de aţe
Regulat el învârtea,
Pe când alţii mai bicisnici
Nu putea ca el urma.

Se plângeau de slăbiciune
Către cel de sus numit,
Iară el râdea de dânşii
Socotind că-i pricopsit.

Dumnezeu prea Milostivul
N-a lăsat pe robul Său
Ca să-şi piardă osteneala
Pentru cugetul cel rău.

Îi arată în uimire
Pe un Înger luminat
Cu un ciur frumos în mână
De metanii încărcat.

„Te făleşti (îi zice dânsul)
Înălţându-te în gând
Pentru aţele făcute
Şi te mângâi numărând!?

Iată ciurul cu metanii
Pentru fiecare zi!”
Şi zicând aşa, începe
Îngerul a ciurui.

După asta îi arată
Cuvioasului mirat
Că din ciurul plin de aţe
Numai trei s-au arătat!

Şaptezeci şi cinci de aţe
Iată ce au preţuit,
Căci la ceruri dintre toate
Numai trei ţi s-au primit!

Când începi să faci canonul
Gândul este adunat,
Dar trecând puţină vreme
Te apuci de vânturat.

Te grijeşti să numeri bine
Aţele ce mânuieşti,
Dar cu mintea răspândită
Ţări şi mări cotrobăeşti!

Pentru asta, din canonul
Care zilnic ai făcut,
Trei metanii sunt primite,
- Cele de la început - !

Celelalte sunt pierdute
Ca şi pulberea în vânt,
Căci în loc să fii la ceruri,
Mintea zboară pe pământ!

Nu voieşte Domnul număr *(adică aţe)*
Dintru cuget răspândit,
Mult, puţin, El vrea să facem
Cu trezvire şi smerit!

Iată cel bolnav (ce zice):
Trei închinăciuni făcând,
S-a primit ca împlinire
A canonului de rând!

Celuia cu neputinţă
De nu poate împlini,
Dar făcând şi el ce poate,
Dumnezeu îl va primi!

Iar de are ascultare
Şi de boală-i chinuit,
Altă jertfă nu se cere
Decât duhul mulţumit! *(adică fără cârtire)*

Mulţumirea întru boală
Este ca un sfânt prinos,
Mai primit decât canonul
Celui care-i sănătos!

Iar suspinul celui trândav
Este iarăşi mai primit
Decât multa nevoinţă
A celui ce s-a mândrit!

Se pogoară fără roade
Mândrul cel nevoitor,
Şi ca cedrul se înalţă
Cel smerit cugetător!

Să primească fiecare
Ce-i trimite Dumnezeu
Şi, lucrând după putere,
Umilească-se mereu!

Canonisirea împiedicată de cei adormiți

La un Prea Sfinţit Episcop
Au venit din eparhie
Plângeri contra unui preot
Cu năravul de beţie.

Şi precum aceste plângeri
Stăruiau necontenit,
S-a găsit de cuviinţă
Să-l oprească de slujit.

S-a alcătuit scrisoarea
Spre a lui canonisire,
Ca prin asta Parohia
Şi cei mari să aibă ştire.

Dar când dă să iscălească
Prea Sfinţitul la sfârşit
S-a făcut un vuiet mare,
Mii de glasuri s-au pornit.

„Nu! Nu! Nu! să nu faci asta!”
Auzit-a din văzduh,
Şi scăpând din mână pana
Tulburatu-s-a la duh.

Cugetând puţin bătrânul,
S-a gândit că-i vreo părere
Căci îi ţiuie urechea
Uneori de priveghere.

Deci apucă iar condeiul
Ca să facă iscălire,
Dar în clipa ceia, iarăşi
Se aude glăsuire!

„Nu! Nu! Nu! arată-i milă”,
Se aude lămurit,
Şi, de frică, Arhiereul
S-a lăsat de iscălit.

Dar venindu-şi iar în fire
Vrea să termine de scris,
Socotind aceste glasuri
Nălucire ca de vis.

Dar, a treia oară, mâna
A-nceput a-i tremura
Căci potopul cel de glasuri
Mai năvalnic răsuna.

Aruncând din mână pana
A lăsat neiscălit
Şi chemând pe cel cu vina,
Cu blândeţe i-a grăit:

„Prea Cucernice Părinte
Iată am aceste ştiri,
Adevăr ne scrie lumea,
Ori sunt goale uneltiri?”

„Toate sunt adevărate
Prea Sfinţitul meu Stăpân;
Mă înşel cu băutura
Şi de rău cu drept mă ţin!

De la alte patimi grele
Dumnezeu m-a izbăvit,
Dar năravul băuturii
Deseori m-a biruit”.

„Dar, (îi zice lui Vlădica)
Slujba cum ţi-o împlineşti?
Căci de-acuma ai pedeapsă
Şapte ani să nu slujeşti!”

„Prea Sfinţite, eu din ziua
Întru care m-ai sfinţit
N-a rămas în Parohie
Nici un om nepomenit.

Mai cu seamă, eu smeritul,
Foarte mult mă sârguiesc
Ca pe cei trecuţi din viaţă
Pururea să-i pomenesc”.

Auzind vlădica asta
A-nţeles cine striga,
Şi rupând scrisoarea, zice:
„Mergi la Parohia ta!”

Eu asemenea persoane
Nu le pot canonisi,
Căci atunci pe mii de duhuri
Aş putea nedreptăţi!

Cei din viaţă cer pedeapsă
După faptul arătat,
Iară cei din altă lume
Solitor te-au câştigat!

Am aice zeci de plângeri
Scrise doar ca să te cert,
Dar în ceruri, mii de glasuri,
Strigă astăzi să te iert!

Mergi la Slujba ta în pace
Dar să nu mai faci sminteli,
Şi să nu mă uiţi pe mine
La a slujbei rânduieli!

Răspuns celor care mă doresc

Sârguiţi-vă mai mult ca să ne putem vedea dincolo de mormânt! Căci dacă ne vedem acolo, atunci ne vedem totdeauna, pe când aicea ne întâlnim numa pentru câteva clipe.

Pentru că unele persoane doresc să mă viziteze la Schit, iar unele doresc să mă vadă iarăşi prin cetate umblând, pentru asta am scris rândurile, care urmează, ca un răspuns de obşte:

Acolo unde nu se află
Persoane să ne pizmuiască,
Şi nici prieteni ca aicea
În stare să ne ponegrească,

Acolo unde nu sunt pofte
Şi nici o grijă nu avem
Şi unde este pomul vieţii,
În valea Sfântului Eden,

Acolo unde apa vieţii
Avem Iordanul cel de sus,
Şi unde Soarele Dreptăţii
Ne stă de-a pururi neapus,

Acolo-i veşnic primăvară
Şi oamenii nu flămânzesc
Ci cu dulceaţă negrăită
De-a pururea se veslesc.

Acolo unde străluceşte
Lumina feţii lui Hristos
Şi unde toate sunt curate
Şi toţi au trup nestricăcios,

Călduri şi friguri nu se află
Şi nici curenţi să ne topească,
Iar scorpiile şi cu tânţarii
Acolo n-au să ne găsească.

În patria cerească

Acolo nu este durere,
Nici întristare, nici suspin,
Acolo nu sunt ploi, nici nouri,
Acolo cerul îi senin.

Acolo „crivăţul” nu suflă,
Şi n-avem teamă de război,
Şi nici o „piatră de sminteală”
Nu strică pacea dintre noi.

Acolo, dacă vrei să mergem,
Vom fi mereu nedespărţiţi,
Dar, pentru asta, cere Domnul
Să fm mai bine pregătiţi:

Acolo Radioul nu mai urlă
Şi oamenii nu se sfădesc,
Iar cei care aruncă pietre
Acolo nu se pomenesc.

Să fim streini de „duhul lumii”,
Să fim ca morţi pentru Hristos,
Să nu iubim cele deşarte
Din câte sunt aicea, jos.

Să cugetăm mereu la moarte
Purtându-ne cu chip smerit,
Şi să iertăm, fără zăbavă,
Pe fraţii care ne-au greşit.

Să nu vorbim de rău pe altul
Şi nicidecum să defăimăm,
Iar când ne vor veni necazuri,
Cu mulţumire să răbdăm.

Precum aleargă căprioara,
Grăbindu-se către izvor,
Aşa să alergăm spre Domnul,
Înaripaţi cu sfântul dor.

Când trupul se slăbănogeşte,
Cu duhul să ne întărim,
Căci numai duhul va să meargă
Acolo unde năzuim.

Acolo este „ţara noastră”,
Spre dânsa să ne sârguim,
Acolo unde nu sunt piedici,
La „Noul Ierusalim”!

Un monah din vremea veche,
Dintre cei mai râvnitori,
Nu voia să pomenească
Pe părinţi, fraţi şi surori.

Şi era la mănăstire
Lege pentru Slujitor,
Ca să pomenească zilnic
Pe monahi cu neamul lor.

„Am murit despre rudenii”!
Răspundea adeseori,
Când cereau la el pomelnic
Cuvioşii slujitori.

„De-aş putea să-mi văd de mine,
Pentru alţii nu mă rog,
Doar n-am pus eu pentru alţii
Perii capului zălog”!

După regula din Lavră,
I-a venit şi lui soroc
Ca să meargă de-ascultare
Într-o vară la metoc.

Deci fiind pe înserate,
S-a oprit în drumul său
La lăcaşul unui Dascăl
Temător de Dumnezeu.

Ospătându-l cei de casă
L-au culcat în patul lor
Iară ei se grămădiră
După sobă pe cuptor.

Dar între streini, Monahul
- Nefiind obişnuit -
De ruşine şi de grijă
Toată noaptea n-a dormit.

Cum era la miezul nopţii
Cuviosul nedormind,
A văzut din dosul sobei
Flacără de foc ieşind!

La un ceas şi jumătate
Limba cea de foc s-a stins,
Dar trecând puţină vreme,
Mai puternic s-a aprins.

Se părea că ard în sfeşnic
(După cum a presupus)
Trei făclii prea minunate
Înălţându-se în sus.

Luminaţia aceea
Până-n zori s-a arătat
Şi de asta cuviosul
Foarte mult s-a minunat.

Dimineaţa, iscodit-a
Deosebit de la ei
Pentru slujba mânecării
Cum o fac de obicei.

Drept să-ţi spun (a zis bărbatul)
M-am obişnuit de mic,
Să mă scol la miezul nopţii
Împlinind al meu tipic!

- Dar să-mi spui (îi zice Ava)
În ce chip te rogi atunci!
- Nu cer alta decât singur
Să mă izbăvesc de munci!

Întrebând apoi femeia
Despre rânduiala ei,
Eu, Părinte, zive dânsa,
Am aşa un obicei:

Când se linişteşte soţul
După ora de canon,
Mă ridic pe nesimţite
Şi mă vâr într-un cotlon.

Stau acolo ghemuită
Şi mă rog şi eu încet
Pentru soţul meu, pe urmă
Pentru mine şi băiet.

Auzind aceasta Ava,
Pe deplin a priceput
Că făclii erau acelea
Care tainic s-au văzut.

Şi era mereu cu gândul
La acele trei făclii
Care se vedeau spre ceruri
Străbătând prin bagdadii!

Cunoscut-au deci Monahul
Că de sus a fost un semn:
Către rugăciunea minţii
Dumnzeu i-a dat îndemn!

Deci din ziua ceea dânsul
Pomenea şi morţi şi vii,
Căci voia şi el s-aprindă
„Ale Dragostei Făclii”!

Jertfa cea cu păcat

Un călugăr de la Neamţu,
Foarte osârduitor,
Ce era cu pildă vie
Pentru toţi cei din sobor,

Avea multă sârguinţă
Şi plătea la Leturghii
Întru sfânta pomenire
Pentru morţi şi pentru vii.

Şi din râvna lui cea mare,
Ca să poată pomeni,
Se zbătea pentru parale
Să le poată sclipui.

Casa lui şi cu grădina
O dădea la chiriaşi,
La boierii care vara
Regulat veneau din Iaşi.

Au venit întâi mai simplu,
Arătându-se retraşi,
Dar pe urmă ei făcură
Casa lui ca la oraş.

Au adus cu ei cucoane
Şi copii gălăgioşi,
Mandoline, gramofoane,
Să petreacă sănătoşi.

Ca să facă observaţii
Cuviosul nu putea,
Căci boierii plăteau bine,
Şi mai mult decât cerea!

Liturghiile de-a rândul
Pentru dânsul se făceau
Şi părinţii de la slujbă
Tare mult îl fericeau!

Mai ales la „Panahidă”
Foarte darnic mai era
Şi la zilele acelea
Praznic pentru toţi făcea.

Dar odată-n Postul Mare
S-a făcut celui numit
O descoperire sfântă
De un frate adormit.

I s-a arătat acela
Care mult se pomenea
Şi privind la dânsul aspru,
Mortul a grăit aşa:

Nu mai face pomenire
Frăţiorul meu iubit,
Căci ca fumul mă îneacă
Cele ce mi-ai dăruit!

Jertfa ta de la chirie
Nu mai este de folos,
Ci mai mult mă chinuieşte
Ca un fum cu greu miros!

Când se urcă plin de daruri
Îngerul de jos la ceriu,
Se aude cum răsună
Muzică de la boieri.

Într-o clipă se preface
Milostenia în scrum
Şi se face o putoare
Şi un negru nor de fum!

Lasă-mă de-acum în pace,
Plata de la marţafoi
Nu aduce procopseală
Nici la tine, nici la noi!

Rugăciunea ta şi pacea
Ce aveai la început
Ne era un dar şi nouă
Decât toate mai plăcut.

Căci, făcându-ţi ascultarea,
Preotul ne pomenea
Şi era mai mare plată
Decât din chiria ta.

Ţi-ai vândut Părinte pacea
Pentru banii de haram,
Şi aduci rod din păcate
Ca şi Eva lui Adam!

Nu te saturi de-acuma
Nici pentru comândul tău,
Căci făcându-ţi ascultarea
Are grijă Dumnezeu!

Mulţi Monahi îşi fac pricină
Adunând pentru comând
Şi cu asta ei încalcă
Îngerescul legământ…

Sărăcia cea de voie
Pentru cinul îngeresc
Este bogăţia sfântă
Din prinosul sufletesc.

Voi, această sărăcie,
Frate, aţi făgăduit
Şi comânduri nu vă cere
Ca la cel căsătorit!

(Cugetare umilită) Rugăciune

Miluieşte-mă Stăpâne,
După mare mila Ta
Şi mă spală cu-ndurare
De fărădelegea mea!

Eu cunosc fărădelegea
Şi păcatul mi-i ştiut,
Căci întru fărădelege
Şi-n păcate m-am născut.

Bunătăţile din lume
Sus la cer nu trebuiesc;
Tu vrei „inimă smerită”
De la neamul omenesc.

Jertfa cea bine primită
Este „duhul umilit”,
Şi cu „inima înfrântă”,
După cum cântă David.

Darul Tău binevoieşte
Întru oamenii smeriţi,
Şi din rândul lor îţi place
Să alegi pe cei „sfinţiţi”.

Mântuirea sufletească
Tu voieşti a se lucra
Cu necaz şi suferinţă
„Jugul nostru”: Crucea Ta!

Iar prinosul cel de lacrimi
Şi sudoarea se socot
Întru cel de sus jertfelnic
Ca o „ardere de tot”.

Răsplata lăcomiei (Pilde din viața păsărilor)

O păsărică din pustie,
Cu pene galbene verzui,
Avea sălaşul lângă mine
În care ea creştea doi pui.

Din zori pleca sărmana mamă
S-adune hrană pentru pui:
Bondari din cei mai cruzi şi muşte,
Seminţe moi şi viermişori.

Odată, cum şedeam afară,
O văd luptându-se vânjos
Să rupă-n două (pentru masă)
Un pui de şarpe veninos.

În vremea când lovea cu ciocul
Sărmana nici n-a observat
Că şarpele, ca răzbunare,
Otrava morţii i-a lăsat.

Mergând din nou la vânătoare
Ea n-a mai dat pe la cămin,
Căci i-a venit în cale moartea
Lucrând a şapelui venin.

Zadarnic strigă azi orfanii
Cerând cu jale ajutor,
Dar maica nu se mai iveşte
Şi cine are grija lor?

Îmi plânge inima de milă
Cum mor acum vecinii mei,
Aş vrea să le ajut cu hrană
Dar nu mă pot sui la ei.

O, câte suflete creştine
Nu sunt asemenea ca ei:
Nemângâiaţi duhovniceşte
Din cauza celor „mişei”!

De câte ori cinstiţii „Dascăli”
- (Ce sunt ca maica la norod) -
Se otrăvesc cu „moda nouă”
Întinsă azi ca un năvod!

Aşteaptă de la ei povaţă
Săraca lume în zadar,
Căci ei sunt morţi duhovniceşte,
La cine să mai afli „dar”?

Mai sunt apoi părinţi cu râvnă
Prea mare pentru fiii lor:
Şi strâng din rodul nedreptăţii,
Prin care sufleteşte mor.

Dim strâmba lor agoniseală
Nici nu se procopsesc;
Că cele ce se sting cu patimi,
Cu patima se irosesc!

Turtureaua de la Iordan

O turturea amărâtă,
Din lunca Sfântului Iordan,
O văd umblând în valea asta
Să-şi caute (gândesc) liman.

De ce, sărmană păsărică
Nu stai în luncă, la copaci,
Aici nu ai deloc verdeaţă
Şi vulturii sunt mai rapaci.

Întoarce-te la vale iarăşi
Şi stai aproape de Iordan
Acolo unde ai tovarăşi:
La Schitul Sfântului Ioan!

„Pentru mine veselie
Nu mai este până mor,
Căci mi-a omorât perechea
Nemilosul vânător!

Mângâierea mea e plânsul
Şi doresc mereu să fiu
Unde nu este verdeaţă,
Unde-i jale şi pustiu!

Cât erau la Schit copacii,
Mai aflam acolo dos
Când ne speriau din luncă
Cei cu pocnet fioros.

Când s-a pustiit pădurea
Şi grădina s-a uscat,
Surioarele din vale
Foarte s-au împuţinat.

Iar pe soţul meu odată,
Cum şedea lângă Iordan,
L-a lovit în cap cu „pocnet”
Vânătorul cel tiran.

Eu fiind de ceea parte
L-am văzut cum a căzut,
Şi de-atuncea în durere
Viaţa mi s-a prefăcut!”

Însemnare:

În câteva rânduri am văzut o turturică (din care nu se află în altă parte decât în lunca Iordanului) care tânjea mereu pe valea asta. La urmă, s-a aşezat pe stânca din faţa

peşterii mele şi mă privea cu jale, parcă mi-ar fi spus durerea ei. Căci este lucru cunoscut de toţi că turturica dacă-şi pierde soţul, cu altul nu se mai însoţeşte şi nu încetează a jeli până ce moare. De durere ea aleargă stingheră numai pe la locuri pustii şi nu mai vrea să vadă verdeaţă, nici apă şi nici nu vrea să audă cântecul celorlalte păsărele.

De aceea, Sfinţii Părinţi aseamănă viaţa călugărească cu văduvia turturelei, şi precum turturica nu încetează a jeli perechea pierdută până la moarte, tot aşa monahul poartă doliul pocăinţei, jelind pentru „Mirele cel din Cer", Care S-a jertfit pentru noi, şi nimic din lumea asta nu veseleşte pe monahul râvnitor.

Întru slava Ziditorului

O, mare eşti Tu, Doamne!
Se miră ochii mei
De firea cea văzută
Cu armonia ei!

Pe cele trecătoare
Aşa le-mpodobeşti!
Dar cât mai minunate
Vor fi cele cereşti!

De-ar înţelege mintea
Podoaba cea de sus,
Te-ar pomeni de-a pururi,
Stăpânul meu - Iisus.

Atunci dulceaţa lumii
De tot am defăima
Şi raza Ta cea Sfântă
Mereu ne-ar desfăta.

Dar mintea cea greoaie
Atârnă spre pământ,
Împiedicând pe suflet
Din Sfântul său avânt.

Pornirea pătimaşă
A trupului de lut,
Adesea ne desparte
De Cel ce ne-a făcut.

Înaripează, Doamne,
Gândirea mea spre cer
Şi-mi uşurează trupul
Cu sufletul stingher!

De ziua «Anului nou»

S-a dus un an de zile
Greoi, spre „asfinţit”,
Cu năzuinţi deşarte
Şi rost neîmplinit.

Îşi ia acuma rândul
Un altul mai vioi,
Ce dă la toţi cuvântul
Să-i scape de nevoi.

Şi lumea veşnic vede
- Cu gând neîndoit -
Că orice înnoire
Îi semn de procopsit.

Şi - doară - are pildă:
Din viaţa cu progres
Cu ce amar de roadă
- La urmă - s-a ales?

Prin duhul „înnoirii”
Se vede arătat
Că viaţa omenirii
Mai rău s-a destrămat.

Deşi - la arătare -
Înaintăm vioi,
Dar sufleteşte mergem
Ca racul, înapoi.

Zburăm după „himere”
Ca vântul în văzduh
Şi văruim mormântul
Ca viaţa „fără duh”.

De Sfânta Naştere

O, Soare al Dreptăţii
Arată-mi raza Ta
Şi dintru nesimţire
Ridică viaţa mea!

Tu, Cel născut cu trupul
Ca om, la Bethleem,
Călăuzeşte-mi paşii,
Spre veşnicul Eden!

Înviorează, Doamne,
Pe cel slăbănogit,
Uitând fărădelegea
Celui ce Ţi-a greşit!

Ridică-mi, Doamne, gândul
Din veacul trecător
Şi-mi potoleşte vântul,
Scoţându-mă din „nor”!

Învaţă-mă să caut
Spre veşnicul senin
La care nu-i durere,
Nici scârbă, nici suspin!

Cu dragoste cerească
Aprinde-mă mereu,
Stăpâne Milostive
Şi Dumnezeul meu!

Pe Tronul Sfintei Slave
Cu trupul azi şezând,
Arată, Doamne, milă
Spre cei de pe pământ!

Din lumea „fiilor pierduți”

(Versuri care zugrăvesc drama sufletului omenesc, care se repetă mereu în lumea aceasta. Ele au ca punct de plecare pilda „Fiului Pierdut” din Sfânta Evanghelie).

Prolog

Ca să fie înţeleasă
Versuirea care scriu,
Dau o mică desluşire
Despre „Rătăcitul fiu”.

În călătoria vieţii
Două drumuri s-au deschis,
Unul duce spre Gheenă
Altul, către „Paradis”.

Primul este lat şi neted
Şi prea lesne de umblat,
Cel de-al doilea, cu piedici
Şi cu totul strâmtorat.

De asemenea la oameni
Două cete se vădesc:
Unii înmulţesc „Talanţii”,
Alţii „rău îi cheltuiesc”.

Sunt - adică - credincioşii
Cei cu trai neprihănit,
Şi pe urmă sunt „pierduţii”,
Cei cu duhul răzvrătit.

Cei dintâi urmează drumul
Cel plăcut lui Dumnezeu,
Cei din urmă sunt „mezinii”,
Care se abat mereu.

Deci, prin „sita cunoştinţei”
Oamenii fiind cernuţi,
Unii se găsesc „acasă”,
Alţii însă sunt „pierduţi”.

Mizeria din lume şi cheful celor cu radio

Belşug şi dragoste fiind,
Cinstitele Lăcaşuri
Acum se pustiesc
Căci oamenii acuma
La Radio se silesc.

În ocna sovietă
Se chinuiesc mereu,
Acei care din râvnă
Iubesc pe Dumnezeu!

Pe front, sub mii de gloanţe,
Cad sute de ostaşi,
Lăsând femei vădane
Cu bieţii copilaşi.

Cutremurul pe ostrov
Îl face cimitir,
Curmând la mii de oameni
Al vieţuirii fir.

În schimb auzi la Radio
Cum cântă măscării
Şi celor graşi la ceafă
Le face jucării!

În casa cea săracă,
La sobă pe cuptor,
Orfanii fără pâine
Îşi plâng pe tatăl lor.

Copila cea orfană,
Rămasă prin streini,
Plângând aşteaptă milă
În poartă la vecini.

Dar Radioului nu-i pasă,
El cântă la vecini,
Făcând pe cei din casă
La inimă „haini”.

Acel sărac oftează
Şi nu poate dormi,
Datornicii cer banii
Şi nu-i poate plăti!

În târg pe piatra goală
Un cerşetor zăcând,
Zadarnic cere milă
Cu lacrimi, tremurând.

În fundul puşcăriei
Se-nchide pe nedrept
Creştinul cel cu râvnă,
Fiind bătut în piept.

Iar colo lângă groapă,
Alături de sicriu,
Amar se tângueşte
O maică fără fiu!

La Radio cântă marşuri,
În piaţă la oraş,
Ducând în nesimţire
Pe omul pătimaş.

În patul suferinţei
Bolnavul cel sărac
Nu are mângâiere
De hrană, nici de leac.

Iar muzica la Radio,
Ca nişte boi răgând,
Le dă curaj la oameni
În chefuri petrecând.

Proptindu-se în cârje,
Beteagul din război,
Alunecă şi cade
Pe stradă în noroi.

Iar Radio lângă dânsul
Cântând caraghios,
Îl face să înjure
Pe cel care l-a scos.

Acel robit de patimi,
Căzând din darul sfânt,
Nu află astăzi sprijin
La cei de pe pământ!

Iar Radioul dănţuieşte
Acum la mănăstiri,
Făcând să pierdem rostul
Sărmanei mântuiri!

Pe calea mântuirii
Un suflet apucând,
Programul de la Radio
Îi vine lui în gând!

„La patru după masă
Concert îi rânduit
Şi nu am vreme astăzi
Să merg la spovedit!”

Duminică la nouă,
Sunt cântece hazlii;
Ocazia nu pierde
Cu sfinte Leturghii.

La praznicele Sfinte
Se fac excursii mari
Şi lasă tinerimea
Streină de altar.

În posturi „lumea nouă”
Petrece mai vârtos
Şi balul ca o slujbă
Îl pregăteşte jos.

În timp ce face slujbă
Sfinţitul Slujitor,
La crâşmă îl ascultă
Râzând cu Radioul lor.

În vremea când se roagă
Un suflet credincios,
Alături zbiară Radioul
Un cântec ruşinos!

Iar când petrec la groapă
Plângând pe adormit,
În drumul lor le cântă
Acum de dănţuit.

Cuvântul cărţii sfinte
Acum a amuţit,
De când le cântă Radio
La cei ce s-au sfinţit.

Duminica la slujbă
Creştinii nu prea vin,
Iar cinematograful
Îi totdeauna plin.

Biserica adesea
Nu are cântăreţi,
Iar noaptea la petreceri
Se cântă fără preţ.

Mizeria din lume
Sporeşte azi mereu,
Căci azi puţini din oameni
Mai cred în Dumnezeu!

Pe căile pierzării
Cei mulţi călătorind,
Acompaniamentul
De Radio au slujind.

Mizeria din lume
S-adună mai cu spor
În cântecul de Radio
Spre iadul pierzător.

În toată lumea astăzi
Răsună glasul lui,
Ca un concert funebru
Pierzării omului!

Corabia vieţii
Se luptă azi în larg
Avându-şi cârma ruptă
Şi pânza la catarg.

Din Miază-Noapte valuri
Lovesc acum cumplit
Corabia în coaste
- Cu omul buimăcit -

În loc să se grijească
De pânza pentru vânt,
Sărmanul om ascultă
A Radioului cânt!

Şi cântecul de Radio
Pe om l-a fermecat
Şi duhul nesimţirii
Îl ţine încleştat!

Şi, după imnuri sfinte,
Auzi la Radio iar
Cântări neruşinate
Slujind lui Veliar.

Cugetări smerite (altă variantă)

I.

Suflete al meu smerite,
Adă - mai întâi de toate -
Prea mărire Celui veşnic
Pentru orice bunătate.

De lucrezi ceva spre bine
Nu te înălţa în gând,
Căci nu este bunătate,
Fără darul Lui cel Sfânt.

Totdeauna, la culcare,
Slavă dă lui Dumnezeu,
C-ai ajuns sfârşitul zilei,
Izbăvindu-te de rău.

Când te scoli, dă slavă iarăşi
Că din mila lui cea mare,
Nu te-a osândit pierzării,
Ci ţi-a dăruit sculare.

La mâncare zi cu duhul:
„Mulţumesc, Ceresc Părinte,
Pentru apa şi văzduhul
Şi aceste daruri „sfinte”!

Dacă eşti lovit de boală,
Cugetă că orice leac
Nu te-ajută fără darul
„Doctorului Sfânt din veac”.

Iar când eşti în prigonire,
Mulţumeşte bucuros
Că mergând pe „calea strâmtă”,
Calci pe „urma lui Hristos”.

II.

Precum încet se trece
Făclia de la sfeşnic,
Aşa se trece viaţa
Şi vine somnul veşnic.

Să cugetăm adesea
La tainele „ieşirii”
Ca să scăpăm de frică
În ceasul „despărţirii”.

Să pomenim cu lacrimi
Pe cei ce-au răposat,
Căci pentru noi se roagă
Şi ei neîncetat.

Să ştim întotdeauna
Că fără sfântul dar,
Comorile din lume
Sunt toate în zadar.

Nădejdea să ne fie
La „Cel fără de ani”,
Iar nu la mintea noastră,
La slavă sau la bani.

Nevrednicia noastră
S-o punem mai prejos
Decât vinovăţia
Celui mai păcătos.

În toate să ne fie
Credinţa ca un cheag,
Şi dragostea curată
Al vieţii noastre steag.

Să nu lăsăm în minte
Vreun cuget duşmănos,
Ci să urmăm iertării
Şi păcii lui Hristos.

Prohodul Maicii Domnului

Starea 1-a

Fiind Maica Vieţii, îngropării te-ai dat
Şi-ale îngerilor cete s-au spăimântat
Adormirea ta cinstind-o luminat.

Născătoarea vieţii şi-al luminii izvor
La-ntuneric ucenicii cum te pogor?
Tu fiind lumina noastră-a tuturor!

Te mărim pe tine, Maica toatei zidiri
Şi-nălţăm duios cântări Sfintei Adormiri
Întru care plată dai acestei firi.

N-a rămas în groapă preacurat trupul tău
Ci mutatu-te-ai cu dânsul la Dumnezeu
Ca să fii părtaşă Slavei Lui mereu.

Iisus, a toate Împărat prea slăvit,
Te-a ales pe tine Maică şi, negrăit,
Fără de prihană tu L-ai zămislit.

Stăpânul făpturii pe pământ pogorând,
Cum venise întrupându-Se oarecând,
Astăzi vine dornic duhul tău luând.

În chip tainic astăzi şi noi toţi ne-adunăm
Şi cu Sfintele Femei jalnic îţi cântăm
Dând înconjur năsăliei, ne-nchinăm.

Pe cea mai frumoasă decât tot ce-i zidit
Prin a căreia născare ne-am învoit
Cum s-o vadă firea că s-a pristăvit?
(pistăvit = decedat)

Iar iadul Maică, cum mai poate răbda
Întru tot fulgerătoarea lumina ta?
Căci orbeşte neputând a te vedea.

Dumnezeu Cuvântul trup luând, Mariam,
Spală firea ponosită a lui Adam
Şi din iad sloboade omenescul neam.

Cerul şi pământul îndelung s-au uimit
De străină zămislire ce s-a plinit
Întru tine, Prea Curată, negrăită.

O, minuni străine, lucru nou nevăzut
Cum şi Maică şi Fecioară te-ai cunoscut
Că din sângiuri prea curate ai născut.

Din această lume simţitor te-ai mutat
Dar cu darul tău curată nu ne-ai lăsat
Izbăvind pe credincioşi de la păcat neîncetat.

Chiar de-ai fost ascunsă ca un rob în mormânt
Dar făptura te vădeşte înţelegând
Că Stăpână eşti în cer şi pe pământ.

Dac-a fost în groapă trupul tău pristăvit
Pentru noi în paharul morţii s-a îndulcit
Plecăciunea ta cea multă socotind.

Odrăzlind din tine spicul cel tăinuit,
Credincioşii Pâinea vieţii au dobândit
Şi din stricăciune toţi ne-am izbăvit.

Ca un sfeşnic, Maică, pe pământ luminezi
Pravoslavnica credinţă o îndreptezi
Şi pe cei robiţi de patimi liberezi.

Ca un fulger, cete de Hristos vestitori
Vin din marginile lumii purtaţi de nori
Ca să-ngroape trup de viaţă dătător.

Areopagitul şi cu el Ierotei
Au venit din depărtare cu Timotei
Dimpreună cu toţi Sfinţii Arhierei.

Pe a vieţii Piatră cea din unghi tăinuit
Dintru sângiuirile tale o ai urzit
Şi în lume viaţă nouă ai croit.

Adormind cu trupul în mormânt te pogori
Şi-l arăţi pe el izvor tămăduitor
Pravoslavnicilor tăi închinători.

Ca să mântuiască pe strămoşul Adam
A venit Mântuitorul vestit din neam
Pogorând ca roua-n mitră, Mariam.

Să-i cuprindă mila și iubirea ta
Pe acei ce defăimează numele tău
O, Prea Sfântă Maică a lui Dumnezeu.

După legea firii dintre vii ai apus,
Dar fiind a Vieţii maică la Ea te-ai dus,
Odihnindu-te în Slava cea de sus.

Plâng noroade, preoţi şi bătrâni Arhierei
Dimpreună cu slăviţii învăţăcei
Iar Mironosiţele jelesc cu ei.

Cum erai în viaţă sprijin cald tuturor
Şi de astăzi fii de-a pururi pe viitor
Ocrotind cu darul pe al tău popor.

Sub pământ ca luna ai apus, dar răsari
La trei zile ca un soare de Mai,
Primăvara vieţii noastre, dulce rai!

Tu născând Viaţa, cum te-aşezi în mormânt
Se-nfioară ceata îngerilor strigând:
Cum te acoperi, Sfinte Acoperământ?

Porumbiţă frumoasă, cu penaj aurit,
Eşti Fecioară, căci Stăpânul te-a împodobit
Ca să fii lăcaş cu totul prea cinstit.

Cel căzut din viaţă iar moştean s-a făcut
Când Fecioara fără patimă a născut
Pe Cuvântul Cel fără de început.

Când a fost să vadă trupul ei răposat
Îngereştile puteri foarte s-au mirat
Cum cea nestricată moarte a gustat.

De la margini Sfinţii, alergând prea cu zor,
Sfântul trup la întuneric ei îl pogor,
În mormânt, lumina noastr-a tuturor.

Pogorând la groapă, ceata îngerilor
Înconjoară străjuind pe Stăpâna lor,
Trupul cel de viaţă pricinuitor.

Heruvimii slavei luminat dănţuiesc
Când se-nalţă cel de taină rai pământesc
În locaşul slavei cel împărătesc.

Dintru stricăciune pe cel mort prin păcat
Cu născarea ta, Curată, L-ai ridicat
Şi-n podoaba cea dintâi ne-ai îmbrăcat.

Porumbiţă frumoasă, cu penaj aurit,
Eşti Fecioară, căci Stăpânul te-a-mpodobit
Ca să-i fii locaş cu totul prea cinstit.

Rânduială nouă tuturor s-a vestit
Prin străina zămislire ce s-a plinit
În mitrasul pururea neprihănit.

Dintru tine Fiul chip de rob a primit
După firea arătându-se îndoit:
Dumnezeu fiind şi om desăvârşit.

Chivotul se-ascunde; de la mari depărtări
Vin noroadele, duios înălţând cântări
Întru slava prea cinstitei ei mutări.

Ceata de Apostoli se adună de zor
Ca s-aşeze în mormânt prea frumos odor,
Pe a Vieţii Maică, Doamna tuturor.

Rânduiala firii s-o plineşti te-ai plecat,
Dar ca Maică a ceresculuі Împărat
Tu rămâi cu trupul veşnic nestricat.

Pe al tău, Curată, scump Mormânt îl cinstesc
Şi Slăvită Adormire o preamăresc,
Întru care dat-ai birul cel firesc.

Chiar de mori, Curată, dar vezi în Hristos,
Preamărită sus la Cer, şi-ntru cei de jos,
Sprijinind pe cei cu suflet credincios.

O, ce bucurie, ce dulceaţă simţeşti
Întru slava şi odihna celor cereşti
Căci, cu Domnul Slavei, tu împărtăşeşti.

Unul din Treime trup din tine primind
Firea cea cuvântătoare s-a înnoit
Minunată taină, lucru preamărit!

Proorocii, Maică, de demult au cântat
Că din viţa lui David, tu, prea minunat
Odrăsli-vei pe Hristos Cel aşteptat.

O, lumina lumii şi-al vieţii izvor,
Cum în loc întunecos Sfinţii te pogor?
Se uimeşte firea prea tânguitor!

Naţie pizmaşă, ucigaş popor,
Ce sminteală ai avut, viţa Iudelor,
De voieşti surparea Sfintei Sfintelor?

Ticăloase Jidov, vino soi blestemat
De-ţi cunoaşte uneltirea din păcat,
Din tăierea braţului tău cel spurcat.

Urmând, Maica Milei, lui Hristos Dumnezeu
Lecuieşte pe acel urgisit Evreu
Părăsindu-şi legea lui fariseu.

„Maică şi Fecioară, mamă dulce a mea,
Cum să rabd acum văzând îngroparea ta”
Aşa Simion Petru prea se tânguia.

„Cine-mi dă izvoare ca să plâng îndeajuns?”
Strigă Pavel, de durere fiind pătruns,
Când se vede-n groapă trupul ei ascuns.

Munţii se-nfioară. „Tu, norod credincios
Tânguieşte-te şi plângi astăzi dureros”,
Glăsuiesc învăţăceii lui Hristos.

Oarecând, o, Maică, simţitor vom vedea,
După ducerea la Cer, frumuseţea ta
Căci de-acuma cerul Tu vei desfăta.

Slavă Tatălui și Fiului și Sfântului Duh.

Și acum și pururea și în vecii vecilor, amin.

Te mărim Cuvinte, cu Părintele Tău,
Iar Duhului Prea Sfânt ne-nchinăm mereu
Preamărind în Troiţă pe un Dumnezeu.

Te cinstim, o, Maică a Celui făr-de ani
Închinându-ne la groapa din Gheţimani,
Cercetează-ne pe noi cei sărmani.

Starea a 2-a

Se cuvine azi să mărim pe Prea Curata Maică
Care-ntrece cu cinstirea pe Heruvimi
Şi-i slăvită mai presus de Serafimi.

După cum întâi cu cuvântul se zideşte firea
Tot asemenea rodeşte mitrasul tău
Luând chip de rob Cuvântul lui Dumnezeu.

Se cuvine dar să-i cântăm celei cu dar dăruită
Care-ncape pe Cuvântul Dumnezeiesc
Întru pântecele ei cel fecioresc.

Tatăl cel ceresc, bunăvoie arătând spre tine
Iară Duhul Sfânt pe tine umbrindu-te,
Se-ntrupează Fiul, preamărindu-te.

Cele pământeşti se-nfioară cu cele din slavă
Cum dumnezeiasca fire s-a deşertat
Locuind în pântecele Tău curat.

Ca şi Fiul tău, tu adormi după fireasca lege;
Dar a treia zi te scoală ca dintr-un somn
Dătătorul Vieţii şi al morţii Domn.

Una dintre Maici, născut-ai fără de durere;
Căci precum sămânţă ai zămislit
Şi născarea se lucrează negrăit.

Sub pământ apui, tu fiind plămada vieţii noastre,
Căci din moarte ne-am sculat cei care zăceam
Prin născarea Vieţii dintr-al nostru neam.

Plâns cuviincios şi cântare să aducem Maicii,
Ca atunci când s-a-ngropat fiul omului,
Ca să fim părtaşi de Slava Domnului.

Mir adevărat eşti Fecioară, Prea Curată Maică,
Care lumea miresmeşti cu bun miros
Odrăslind clondirul Vieţii, pe Hristos.

Întunericul cu împărăţia lui se pierde
Slobozindu-se din iad cei care-au crezut
Că vei naşte Fiul Cel întâi-născut.

Apă ce viezi, Născătoarea Râului Vieţii
Curăţeşte-ne ale noastre întinăciuni
Şi stârpeşte ale vieţii mătrăguni.

Spre a primeni firea noastră cea căzută, Fiul
A zdrobit pe cel din veac şarpe pierzător
Odrăzlind din tine cu trup muritor.

Sad prea minunat ce răsari mlădiţă de viaţă
Prin umbrirea cea de taină cu Duhul Sfânt
Odrăslind viaţa nouă pe pământ.

A căzut Adam sub blestem în Raiul desfătării,
Dar cu rază de nădejde s-a întărit
Că-L vei naşte tu pe Cel făgăduit.

Varsă din belşug adunarea Sfinţilor Apostoli
Băutura umilinţei ca un prinos,
Aşezându-te acum în groapă jos.

Sfântul tău Mormânt, ascunzişul Cortului de taină
Îl cinsteşte, Prea Curată, norodul tău
Prea mărind mutarea ta la Dumnezeu.

Soarele acum ca la vremea Patimilor Sfinte
Îşi ascunde cu sfială lumina sa
Neputând să vadă adormirea ta.

Desfătare eşti, căci născut-ai pe dulceaţa lumii.
Deci, acum, cu lacrimi calde noi te rugăm
Ca de Sfânta Slavă să ne desfătăm.

Tremură văzând, boldul cel aducător de moarte,
Că a sufletelor rană tămăduieşti
Odrăslind balsamul vieţii omeneşti.

Ochilor prea dulci şi cinstiţi ai Prea Curatei Maici
Căutaţi cu-nduioşare spre Dumnezeu
Ca să facă milă cu norodul său.

Imnuri îngereşti îţi aduce Sfânta adunare
A Slăviţilor Apostoli şi Arhierei,

Iară Serafimii se unesc cu ei.

Sub pământ apui Aurora zilei cea de taină,
Căci pe Soarele Hristos tu L-ai răsărit
Peste neamul nostru cel ticăloşit.

S-a înfricoşat, din adâncuri văzându-te iadul
Şi schimbându-se la faţă „Vai!” a strigat.
Dar ce soare iese aşa luminat!

Soarele frumos străluceşte după vremea nopţii
Iar tu cu frumuseţea Duhului Sfânt
Eşti la ceruri soare şi jos pe pământ.

Globul pământesc întru sânul primind pe Maica
S-a clătit din adâncime înfiorat
Când a fost în groapă trupul prea curat.

Al virtuţii mir şi aromă săvârşirii sfinte
Dă-ne nouă Prea Curată să folosim
Spre miros de taină jos la ţintirim.

În mormânt cioplit se ascunde trupul Prea Curatei
Iar a treia zi Puterile îl ridic'
După cum ne spune Sfântul Ucenic.

Toma Geamănul, ca un vifor străbătând văzduhul
Şi purtându-se grăbit pe aripi de gând
Te-a văzut cu trupul către cer urcând.

Sfântul Ucenic al prea dulcelui tău Fiu, Curată,
În văzduh întâmpinându-te a strigat:
„Iată Maica Domnului a înviat!”.

Cort prea minunat, încăpând pe Ziditorul firii,
N-ai rămas în groapă jos, ca cei muritori,
Ci te-ai dus în slava Celui în Trei Sori.

Strălucit odor chipul tău neveştejit rămâne
Chiar de se-nmormântează năstrapa ta,
Dar îi dă viaţă Mana cea din ea.

Tainic ai ajuns ca şi discul poleit al lunii;
Dar pe unul din Treimea cea în Trei Sori
Îl răsari celor din noapte muritori.

S-a încredinţat a Apostolilor Sfântă Ceată
Că tu eşti Sfinţirea noastră a tuturor
De te-ai şi purtat simţitor pe mâna lor.

Adormind Adam, necăjitul somn al veşniciei,
I-a urmat pe-acelaşi drum Eva cu amar
Fiind ea unealtă a lui Veliar.

Tu adormi puţin, dar te scoli ca şi Mântuitorul

După cum mai înainte ţi s-a vestit
Că te muţi în Slava Fiului iubit.

Jos te-ai pogorât, dar acum te odihneşti în slavă
În lăcaşurile Celui fără de ani
Cercetând cu darul pe cei sărmani.

Cei fără de trup, Arhistrategii Sfintelor Cete,
Când o văd pe Prea Curata că s-a mutat
Se grăbesc s-o-ntâmpine prea minunat.

Mai aleasă eşti decât moscul de Liban, Fecioară,
Căci a Duhului podoabă o ai deplin,
Cuvios îţi cântă neamul tău creştin.

Cătrăniţilor, ticăloasă naţie de jidovi,
Învierea lui Hristos voi nesocotiţi,
Iar acum surparea Maicii uneltiţi!

Porumbiţă eşti strălucind frumos cu fecioria
Şi fiind împodobită prea minunat
Ai zburat cu sufletul înaripat.

Iarăşi Gavriil ca la Nazaret odinioară
A venit ca să-ţi vestească şi la Sion
Că te cheamă Fiul la cerescul Tron.

Se înfioară azi de lumina ta cea negrăită
Iadul cel nesăţios, tânguindu-se:
Vai! Cum văd pe talpa mea clătindu-se.

Plâns-au cu amar, Cinstitoarele cele cu miruri
Aşezată când ai fost în mormânt cioplit
Tu fiind palatul Celui prea mărit.

Cum ai suferit îngropare, Prea Curată Maică,
Strigă cele purtătoare de mir femei
Şi cu ceata Sfântă de învăţăcei.

Prea înfricoşat se arată tuturor lucrul
Când se vede aşezat astăzi în mormânt
Cortul întrupării Sfântului Cuvânt.

Versuri şi cântări cuvios să înălţăm Curatei,
Iară Sfântul ei mormânt toţi să-l preacinstim,
Căci prin odrăslirea ei ne izbăvim.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

Dumnezeule, întru trei feţe preamărit de-a pururi
Întăreşte pe Păstori şi norodul tău
Împotriva uneltirii celui rău.

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, amin.

Maica Domnului, Prea Curată pururea Fecioară,
Dă Bisericii scăpare de bântuieli
Şi o păzeşte neclătită de sminteli.

Starea a 3-a

Neamurile toate
Laudă-ngropării
Ţi-aduc duios, Fecioară.

Petru se coboară şi-n mormânt te-aşează
Cu mare cuviinţă,

Cele cu miresme, în rând cu Ucenicii,
Îţi cântă de-ngropare.

O, făptură, vino, prea jalnică cântare
S-aducem toţi Fecioarei.

Pe a Vieţii Maică, urmând celor cu miruri,
La groapă s-o petrecem.

Ioane, prea iubite al Domnului Apostol,
Îngroapă pe Fecioara.

Pavele Sfinţite, Lăcaş ales de taină,
Dumnezeieşte cântă-i.

Ierarhi, podoabei voastre aduceţi lăudare
Cu sfânta adunare.

Ai Mirelui prieteni, duioasă versuire
Cântaţi-i Prea Curatei.

Marie Magdaleno, aleargă azi cu jale
La Ghetsimani de vale.

Revarsă miruri scumpe, căci azi clondirul tainic
Al Mirelui s-ascunde.

Apleacă-ţi înălţimea, bătrâne Eleoane,
Spre Valea Ghetsimani.

Clăteşte-te, Sioane, şi tu cu Eleonul,
Făcându-i loc Stăpânei.

Iar tu, Sfinţite Iacob, cântându-i îngereşte,
Prohodul săvârşeşte.

Cei hrăniţi cu mană, îşi tind zavistica mână
Spre cea fără prihană.

Ei cearcă să răstoarne năstrapa cea de taină
Ce poartă pâinea Vieţii.

O, câtă nesimţire la cei ce altă dată
Îşi ucideau Profeţii.

Ca slugă prea vicleană, aleargă făr-de minte
Iudeule Satană.

Pe Maica Izbăvirii, Iudei fără de lege
Încearcă s-o răstoarne.

Dar bine-a zis Scriptura, la patul tău Fecioară
Voinicii stau de pază.

Te-nalţi la ceruri precum i s-arătase
Lui Iacob tainic scara.

Cu imnuri se pogoară a îngerilor cete
La groapa ta, Fecioară.

Toiagul ce-nfrunzise al lui Aaron, cu taină
Pe tine te vestise.

Iar rugul altădată, nears fiind de pară,
Te însemna, Fecioară.

Mutându-te în Slavă, făptura cea gândită
Prea minunat îţi cântă.

Schimbarea tonului

O, Prea dulce Maică a lui Hristos Cuvântul,
Îndură-te de lume.

Cântări tânguitoare, femeile cu miruri
Înalţă azi cu jale.

Cum stai fără suflare, fiind a Vieţii Maică,
Prea Sfântă Născătoare.

Se pierde rătăcirea, iar cei căzuţi într-însa
Prin Fiul tău se scoală.

În iad, la întuneric, Cuvântul se pogoară
Ca să ne izbăvească.

Din undiţa satanei, pe cei căzuţi din viaţă
Hristos îi liberează.

A ta născare sfântă, răsare lumii viaţă,
De aceea toţi îţi cântă.

În groapa stricăciunii vrăjmaşii tăi să cadă,
Cei ce nu vor să creadă!

Cuvinte, Domn a toate, învaţă-ne cu darul
Cântarea Prea Curatei.

Pe Maica Ta, Cuvinte, pe Mieluşeaua, Doamne,
Cum groapa o cuprinde.

Cămara Vieţii astăzi s-acopere, stropind-o
Femeile cu miruri.

Apostolii cu jale din inimă suspină:
Dar cum le laşi, Stăpână!

Lumina Vieţii noastre, în groapă la-ntuneric
O, cum te-acoperi, Maică!

Strămoşilor sculare făcându-te pricină
Cum mori acum, Stăpână!

Făptura o slăveşte pe Maica Ta, Hristoase,
Ce te-a născut trupeşte.

Se pierde azi, Fecioară, amarul cel de moarte
Născând dulceaţă iară.

Solire să ne fie Mutarea ta la Fiul,
Celor ce-ţi cântă ţie.

Cu miruri de credinţă femeile te-ngroapă
Cu sfânta cuviinţă.

Iar tu cu dor fierbinte, fiind a Vieţii Maică,
Te muţi la cele Sfinte.

Grăbeşte de ne scoate pe noi, sărmanii,
Din undiţa satanei.

Puterile din slavă privesc nedumerit
Cum te aşezi în groapă.

Cum glia te ascunde, privelişte străină
Şi de mirare plină.

Iar duhul tău se vede purtat la cer de Fiul
Ce are trup din tine.

Zidirea cea simţită plângând se tânguieşte
Lipsindu-se de tine.

Gândirea se-nfioară de multa plecăciune
A Maicii Prea Curate.

Acuma curg izvoare
De miruri şi de lacrimi
La groapa ta, Fecioară.

Bisericii dă pace,
Norodului scăpare,
Prea Sfântă Născătoare.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfântului Duh.

O, Treime Sfântă,
Unime în trei Feţe,
Pe toţi ne miluieşte!

Şi acum şi pururea şi în vecii vecilor, amin.

Părtaşi, Fecioară, fie
De-a Fiului tău slavă
Acei ce-ţi cântă ţie!

Stihuri 1

care se cântă la Litaniile de la Sfântul Mormânt pe glasul 3 ca şi cele de la întâmpinarea Domnului (de la Pesna 9).

Ele sunt graiuri tânguitoare rostite de Maica Domnului, de Sfântul Ioan, de Sfintele Mironosiţe, de Sfântul Iosif şi Nicodim şi de adunarea credincioşilor.

Maica Domnului
Nu pricep nici oamenii,
nici puterile de sus,
Cum Te-ngropi Tu, Fiul meu,
O, ce taină de nespus!

Maria lui Cleopa
Raza lumii Tu fiind
şi dulceaţa tuturor,
Cum îţi pleci Tu genele
pe lumina ochilor?

Sfânta Maria Magdalena
Viaţa, Făcătorule,
ca s-o isbăveşti voind,
Singur moarte ai primit,
viaţă veşnică fiind.

Salomi
Tu prin moarte ne-ai trezit
viaţa care s-a uscat,
Şi pe neamul omenesc
La viaţă l-ai chemat.

Maria lui Cleopa
Azi tot neamul pământesc,
ce murise prin păcat,
S-a văzut, prin moartea Ta,
la viaţă ridicat.

Sfintele Mironosițe împreună
Credincioase Iosif,
cel cu chipul cuvios,
Dă-ne să-L înfăşurăm
întru giulgiu pe Hristos!

Maica Domnului
Vino lume ca să plângi
cu suspin tânguitor
Între morţi acum văzând
pe al vieţii Dătător!

Sfântul Ioan Feciorelnicul
Doamne vezi pe Maica Ta
şi pe cel care iubeai,
Deci acum din gura Ta,
un cuvânt să ne mai dai.

Sfânta Maria Magdalena
Mort acum văzându-te,
ca un soare asfinţit
Ucenicul Tău ascuns,
Iosif, s-a prea vădit.

Iosif şi Nicodim
Tu - podoaba lumii - azi,
fără chip ca mortul zaci.
Scoală ca un Dumnezeu,
bucurie să ne faci!

==========

Maica Domnului
Din împunsă coasta Ta,
O prea dulce Fiul meu!
Viaţa veşnică ne scoţi,
Tu Cuvinte-Dumnezeu.

Maria lui Cleopa
Azi, Iisuse, unde ai chipul
cel împodobit?
Toate cele din Scripturi
întru Tine S-au plinit!

Nicodim
Tu fiind adevărat,
mirul cel duhovnicesc,
Mirezmeşte-mă, pe cel ce
cu miruri Te stropesc.

Salomi
Ape dulci ca din izvor
revărsând din coasta Ta,
De păcatul cel amar, lumea
speli de-a pururea.

Iosif
Azi Puterile din cer,
Te-nconjoară cu fior,
Cum Te voi atinge eu,
care sunt pătimitor!

Sfintele Mironosițe împreună
Când erai Tu răstignit,
soarele s-a-ntunecat.
Dară astăzi cum vei fi,
Ziditorule-ngropat?

Maica Domnului
Fiul meu şi Dumnezeu,
pogorându-Te de sus
Pe Adam cel rătăcit,
la viaţă l-ai adus.

Iosif
Cel ce ai de-a pururea
pe lumină de veşmânt,
Cum în giulgiuri eu acum
te voi pune în mormânt.

==========

Nicodim
Apa cea din coasta Ta
mirezmeşte mai presus
Decât mirul cel de preţ,
care eu ţi L-am adus.

Maica Domnului
Izbăveşte, Fiul meu,
pre noroade de la rău
Care vin evlavios şi cinstesc
mormântul Tău.

Maica Domnului
Înainte Te-am văzut prunc
în iesle înfăşat,
Iar acum Te văd în giulgiu,
vai ce chip înfricoşat!

Adunarea credincioşilor
Doamne fii apărător
credincioasei adunări
Care cântă prea duios
Sfintei Tale îngropări!

Sfintele Mironosițe împreună
Pe Acel ce-n palmă ţii
toate-n cer şi pe pământ,
Cum Te-aşează Iosif
şi Nicodim în mormânt!

Însemnare:

Aceste stihuri s-au tălmăcit din limba greacă, în Săptămâna Sfintelor Patimi, din anul mântuirii 1946, în Lavra Sfântului Sava cel Sfinţit de către nevrednicul între Schimonahi Ioan Iacob din România.

Stihuri 2

ce se cântă la Litania de la Mormântu Maicii Domnului, la Priveghere după melodia de la Întâmpinarea Domnului (Pesna 9) „Nu pricep, curată...” (zis *legănuşul*).

Stih 1 al Apostolului Petru
Pogorârea Cerului
Întru tine s-a lucrat,
Iară astăzi din mormânt
Întru slavă te-ai mutat.

Sfântul Apostol Iacob
Frumuseţea ta de-acum
Cine va putea vedea,
Căci de-acum, Stăpâna mea,
Cerul tu vei desfăta.

Apostolul Pavel
Gavriil din Nazaret
Zămislirea ţi-a vestit,
Azi se face vestitor
Fericitului sfârşit.

Sfântul Ioan Evanghelistul
După vorba lui Hristos
Te-am avut ca Maică jos,
Dar acum cui ne laşi
Între jidovii pizmaşi.

Soborul Sfinților Apostoli

Duhul tău s-a bucurat
Că vei merge la Hristos,
Iară noi nemângâiaţi
Şi sărmani rămânem jos.

Sfântul Apostol Timotei

De la Tronul cel ceresc
Dă-ne maică ajutor,
Să vedem împrăştiat
Al păgânătăţii nor.

Sfântul Dionisie Areopagitul

Împăratul cerului,
Cu Cereştile Puteri,
Se pogoară minunat
Petrecându-te la ceriu.

Soborul Sfintelor Mironosițe

Mort văzându-L pre Hristos
Mângâiere te aveam,
Dar acuma tu murind
Ce vom face, Mariam.

Sfântul Ierarh Ierotei

Azi văzduhul este plin
De mirezme şi cântări,
Firea toată s-a uimit
La a Maicii înălţări.

Adunarea credincioşilor

Solitoare, Maică, fii
La ai tăi nevrednici fii,
Care cântă azi plângând
La cinstitul tău mormânt.

Soborul Sfinților Apostoli

Îngerii la Bethleem
Naşterea slavoslovesc,
Iară azi, cântând cu noi,
Heruvimii se unesc.

Sfântul Apostol Toma

Astăzi sunt încredinţat
Că din morţi ai înviat
Şi la ceruri te-ai suit,
Lângă fiul tău iubit!

Tropare de umilință care se zic greceşte „Megalinare”

Ele se obişnuiesc a se cânta după Paraclisul Maicii Domnului, iar în unele părţi le cântă la Sf. Leturghie, în vremea chinonicului.

- pe glas 2 -

A Maicii Domnului

Pe mal de prăpastie rătăcind,
Ajută-mi Stăpână că sunt tare slăbănogit
Şi nu sunt vrednic la cer a mă uita,
Ştiindu-mi sărăcia şi neputinţa mea.

A Sfinților Arhangheli şi îngeri

La judeţul groaznic când voi veni
Sârguiţi cu ruga pentru mine a mijloci,
Arhangheli şi îngeri, cu toţii călduros,
Pentru smeritul suflet al meu neputincios.

A Sfântului Ioan Botezătorul

Rodul pocăinţii eu neavând,
Paşii vieţii mele se apropie de mormânt;
Ioane Prooroace, ajută-mă degrab
Că inima mi-i rece şi sufletul mi-i slab.

A Sfinților Slăviților Apostoli

Ca cei ce din apele „celui rău”
Aţi vânat pe oameni prin cuvântul lui Dumnezeu,
Slăviţilor Apostoli soliţi pentru norod
Să nu mai fie pradă vicleanului năvod.

A Sfântului Arhidiacon Ştefan

Apostol, Diacon şi Ucenic,
Ştefane slăvite, mai întâiule Mucenic
Având îndrăzneală la Bunul Dumnezeu,
Soleşte mântuire şi sufletului meu.

A Sfinților Trei Ierarhi

Stâlpii Pravoslavnici prea cinstiţi
Voi sunteţi în ceruri pe veci nedespărţiţi;
Grigorie, Vasile şi Marele Ioan,
Păziţi norodul vostru de jugul cel viclean.

A Sfântului Ierarh Nicolae

Ajutorul grabnic celor sărmani,
Sprijin şi povaţă pentru văduve şi orfani,
La tine credincioşii aflăm necontenit,
Prea Sfinte Nicolae cel pururea slăvit.

A Sfântului Spiridon

Comoară cinstită de bunătăţi
Şi Apărătorul Pravoslaviei te arăţi,
Prea Sfinte Spiridoane, la Tronul cel ceresc,
Soleşte mântuire celor ce te cinstesc.

A Sfintei Maria Magdalena

Dragoste fierbinte lui Dumnezeu
Ai adus, Marie, mai curată ca mirul tău
Al vieţii alabastru în inimă având,
Revarsă-ne din ceruri mireazmă pe pământ.

A Sfântului Sfințitului Mucenic Ignatie

Pe Hristos în inimă L-ai purtat
Şi ardeai cu râvnă către Dânsul neîncetat,
Aprinde-mi, Mucenice Ignatie, mereu
Făclia ce se stinge a sufletului meu.

A Sfântului Sfințitului Mucenic Haralambie

Păstorind Biserica luminat
Pentru Domnul sângele, Haralambie, ţi-ai vărsat
Acuma din ceruri cu dragoste priveşte
Spre fiii tăi din lume şi boalele goneşte.

A Sfântului Marelui Mucenic Gheorghe

Ostaş al Credinţii nebiruit
Te cunoaştem, Gheorghe, mucenicule preaslăvit,
Când vezi că ne împresoară balaurul cel rău,
Aleargă fără preget cu darul sfânt al tău.

A Sfântului Marelui Mucenic Ioan de la Suceava

Trupul la Suceava ţi-ai odihnit
Iar la ceruri slava de la Domnul ai dobândit;
Ioane Mucenice să nu ne părăseşti
Pe fiii pravoslavnici ai Ţării Româneşti.

A Sfintei Mucenițe Filofteia

La Curtea de Argeş te odihneşti,
Iar la ceruri, Sfântă Filofteie, împărăţeşti.
Căci tu, prin mucenie, pe Domnul L-ai urmat
Şi pe norodul nostru îl mângâi neîncetat.

A Sfintei Cuvioase Maria Egipteanca

Părăsind Egiptul, ca din noian
Ai venit, Marie, în pustia de la Iordan.
Pe scara Pocăinţii suindu-te la cer
Făcut-ai de ruşine pe mândrul Lucifer.

A Cuvioasei Paraschiva

Din fundul pustiei ai alergat
Spre pământul nostru, şi Moldova te-a-mbrăţişat
Avându-te pre tine noian de îndurări
La vremuri de necazuri şi grele încercări.

A Sfântului Sava cel Sfințit

Pe calea cea strâmtă călătorind,
Ai aflat la ceruri bucurie fără sfârşit,
Iar noi, Sfinţite Sava, cu toţii într-un gând
A laudei cunună îţi împletim cântând.

A Sfântului Ioan Damaschin

Apărând Biserica pe pământ
Te-ai făcut organul versuind întru Duhul Sfânt;
Ioane Damaschine, cu glasul mişcător
Te roagă pentru turma lipsită de păstor.

A Sfântului Teodosie

Viaţa îngerească ai petrecut
Şi a chinoviei rânduială ai început;
Cărbunii cei de râvnă ai sufletului meu
Aprinde-i, cuvioase, cu darul sfânt al tău.

A Sfântului Gherasim de la Iordan

Cetăţean pustiului te-ai arătat
Şi la urmă Raiul moştenire l-ai câştigat,
Părinte Gherasime, te rog să domoleşti
Pornirea cea de fiară a celor netrupeşti.

A Cuviosului Ioan Hozevitul, fost mitropolit al Chesariei şi a toată Palestina

La tronul Chesariei strălucind
Dorul de pustie te-a adus înapoi la Schit.
Acolo, de pe stâncă la ceruri ai zburat
De unde pentru lume te roagă ne-ncetat.

A Sfântului Gheorghe Hozevitul

Valea cea pustie o ai lucrat
Însutite roduri la Hozeva ai adunat,
La care, Cuvioase, arată-mă părtaş
Pre cei ce vin cu râvnă la sfântul tău Lăcaş.

A tuturor sfinților

Întru tot slăviţilor Ucenici
Cu ceata Ierarhilor şi a Sfinţilor Mucenici,
Femei Cuvioase şi Sfinţilor Părinţi
Pre Domnul îmblânziţi-L cu rugile fierbinţi.

A Maicii Domnului

Prea Sfântă Stăpână, nădejdea mea,
Dă-ne nouă sprijin ca o Maică de-a pururea,
Că prea se trufeşte balaurul cumplit
Voind să amăgească norodul tău iubit.

Alte tropare ale sfinților

Care se cântă pe glasul 5 după modelul Podobiei greceşti: „Tin tahin su schepi che tin voitian...” şi anume se cântă după Pavecerniţă.

A Botezului

Botezându-Te, Doamne, de la Ioan,
Ai zdrobit pe şarpele cel viclean,
Iar prin Duhul cel Prea Sfânt
Arătat s-a întărit
Al Părintelui Cuvânt
Mărturisindu-Te, Doamne,
Pre Cel ce Te-ai arătat
Şi luminare ne-ai dat.

A Sfântului Ioan Botezătorul

Prooroace Ioan şi sluga lui Hristos,
Al Bisericii Sfeşnic prea luminos,
Dă-ne nouă să-ţi cântăm
Şi bine să cuvântăm
Prea cinstit numele tău,
Ajutătorule grabnic,
Să nu ne laşi pe noi
Care suntem în nevoi.

A Sfinților Arhangheli şi Îngeri

Arhistrategul cerului, Mihail,
Şi comoara tainelor, Gavriil,
Cu soborul îngeresc
Dimpreună se cinstesc
Întru laude zicând:
O, Slujitori ai Treimei,
Ai lumii folositori
Şi de vrăjmaşi păzitori.

A Sfinților Apostoli

Apostoli ai Domnului prea slăviţi,
Pravoslavnica turmă n-o părăsiţi,
Ci precum prea minunat
Pre păgâni aţi luminat,
Darul vostru - ne rugăm -
Şi astăzi să lumineze
Norodul nedumerit
Şi de păşune lipsit.

A Sfintei Mironosițe Maria Magdalena

Pe cinstita Maria şi sfânta din Magdal,
Pe apostolescul Bisericii chimval,
Pe mireazma lui Hristos
Cea cu suflet râvnitor,
S-o chemăm în ajutor,
Izbăvitoarea de patimi,
Pe ceea ce la nevoi
Se roagă mereu pentru noi.

A Sfântului Vasile cel Mare

Al păstorilor fluier Dumnezeiesc
Şi canonul cinului îngeresc
Pe pământ te-ai arătat,
Iar acum te veseleşti
Cu cerescul Împărat,
Vasile Prea Sfinţite,
A lumii luminător
Şi slava Ierarhilor.

A Sfântului Ioan Gură de Aur

Ca un nor de lumină te-ai arătat
Şi cuvinte de aur ai revărsat
Pe ogorul sufletesc
Al norodului creştin,
Pentru care te cinstim
Prea Fericite Ioane,
Al Domnului următor
Şi ecumenic Păstor.

A Sfântului Ioan Milostivul

Cu podoaba dragostei îmbrăcat
Serafim în lume te-ai arătat,
Ajutor la cei lipsiţi,
Izbăvire la robiţi,
Şi la cei nedreptăţiţi,
Ioane Prea Milostive,
Lăcaşul Duhului Sfânt
Şi nou Avraam pe pământ.

A Sfântului Ierarh Spiridon

Sărăcia trupească agonisind,
Bogăţia cerească ai dobândit,
Şi te bucuri luminat
De Treimea în trei Sori
Pentru care te-ai luptat,
O, Spiridoane Ierarhe,
A Trimitundei Păstor
Şi de minuni făcător.

A Sfântului Ierarh Nicolae

Credinţa, cu râvnă, ai îndreptat
Pe cei fără sprijin i-ai ajutat
Iar pe cei care nedrept
De tirani s-au osândit
De la moarte i-ai răpit,
O, Nicolae Sfinţite,
Al Mirei Arhipăstor
Şi tatăl săracilor.

A Sfântului Ierarh Marcu al Efesului (Evghenios) apărătorul Ortodoxiei

Cu arma credinţii ai biruit
Pe soborul Romei cel răsvrătit
Iar acum la ceruri stând
Sârguieşte ajutând
Pe norodul Ortodox,
Înalt Prea Sfinţite Marcu,
Carele pus-ai hotar
Spre cei cu viclean calendar.

A Sfântului Mucenic Gheorghe

Purtător de cunună te-ai arătat
Iar pe cei potrivnici i-ai ruşinat,
Şi precum ai biruit,
Cu puterea lui Hristos,
Pe balaurul cumplit,
Aşa, Gheorghe Mucenice,
Zdrobeşte neamul viclean
Şi scapă pe cel siriman.

A Sfântului Sfințitului Mucenic Haralambie

A creştinilor grabnic ajutor,
De vrăjmaşi şi de patimi izbăvitor,
Noi de-a pururi te ştim,
Şi cu laude fierbinţi
Capul tău împodobim
O, Haralambie Sfinte,
Să nu ne laşi în necaz,
Ostaşul lui Hristos cel viteaz.

A Sfintei Mucenițe Ecaterina

Înţeleaptă fecioară şi mieluşea,
Covârşit-a lumea podoaba ta,
Care dornic te-ai jertfit
Pentru Mirele ceresc
De la care ai primit
Cununa Muceniciei,
Făcându-te lumii izvor
Cu darul minunilor.

A Sfinților Mucenici Teodor Tiron şi Teodor Stratilat

Teodorilor: Tiron şi Stratilat,
Voievozi ai credinţii v-aţi arătat
Şi mustrându-i pe elini
V-aţi făcut ca un liman
Asupriţilor Creştini
În pagube şi primejdii,
Că sângele vostru cinstit
Frumoase cununi v-au gătit.

A Sfântului Mucenic Ioan de la Suceava

Trapezundul pe tine te-a odrăslit
Iar Hristos la ceruri te-a proslăvit,
Al Sucevii Sfânt odor,
Noi cu lacrimi te rugăm
Să păzeşti al tău popor
O, Mucenice Ioane,
Pe fiii neamului tău
Să nu-i robească „cel rău”.

A Sfântului Mucenic Mina

Pe ostaşul Domnului cel slăvit,
Diamantul credinţii cel neclătit,
Pre Mina să-l lăudăm
Şi cu râvnă să-l chemăm
- Îndoială neavând -
În pagube şi necazuri
Că-i grabnic ajutător
Creştinului dreptslăvitor.

A Sfintei Mucenițe Eftimia

care a fost hotarul Părinţilor la Soborul al 4-lea din Halchidon

Cu nume de laudă te-ai chemat
Şi cunună cerească ţi-ai câştigat,
Bucurându-te nespus
Cu cerescul Împărat
În cămara cea de sus,
Prea lăudată fecioară,
Izvorule plin de dor
Şi-al bunei credinţe „hotar”.

Observație: „Efimia” în greceşte înseamnă „Lăudată”.

A Sfintei Mucenițe Varvara

Mieluşea curată a lui Hristos,
Odorul fecioarelor prea frumos,
Care veselă te-ai dus,
Ca un cerb însetoşat,
La camera cea de sus
O, Minunată Varvara,
Priveşte din ceruri spre noi
Care suntem în nevoi.

A Sfintei Cuvioase Mariei Egiptencii

Biruind al patimii „Legheon”
L-ai zdrobit ca oastea lui Faraon,
Şi trecând peste Iordan
Ai scăpat ca Izrail
Din pământul Egiptean,
Prea Cuvioasa Marie,
Din cer ajutor să trimiţi
Celor pătimaşi şi robiţi.

A Cuvioasei Maicei noastre Paraschiva de la Iaşi

De la Epivata ai odrăslit
Şi la sihăstrie ai strălucit
Alegându-ţi ca liman
Viaţa celor netrupeşti
În pustie la Iordan,
Prea Cuvioasă Fecioară,
Izvor nesecat te-ai făcut
Norodului tău de la Prut.

Alt tropar al Cuvioasei

Al Moldovei odorule prea cinstit,
Cu Hristos la ceruri te-ai logodit,
Părăsind cele lumeşti în pustie la Iordan

Ai venit să vieţuieşti,
Ca îngerii, Paraschivo
Folositoare te ştim
Celor ce cu drag te cinstim.

A Sfintei Mucenițe Filofteia de la Argeş

Pentru fapta bună te-ai nevoit
Şi prin mucenie te-ai săvârşit,
Asuprită de părinţi
Te-ai grăbit a te sui
În lăcaşul celor sfinţi,
A lui Hristos Filofteie,
Norodului tău asuprit
Ajută-i că mult l-ai iubit.

A Sfântului Sava cel Sfințit

Pre sfinţitul Sava să-l lăudăm,
Pre tatăl Părinţilor să-l urmăm,
Care mult s-a nevoit
Arătând Monahilor
Chipul cel neprihănit
Al Vieţii cel din Pustie,
Iar Sfântului său Lăcaş
Rămâne de-a pururi chezaş.

A Sfântului Ioan Damaschin

La Damasc, Părinte, ai odrăslit
Şi la Sfântul Sava ai înflorit
Aducând cerescul rod
Îndulceşti prea minunat
Pravoslavnicul norod,
Prea Cuvioase Ioane,
Privighetoare din rai
Şi ortodoxule grai.

A Sfântului Teodosie, începătorul de la obşte

Al turmelor sfinte ai fost Păstor
Şi al chinoviei începător,
Vindecând pe cei bolnavi
Şi-ntărindu-i pe cei slabi,
Arătatu-te-ai viteaz
Apărător al Credinţii,
Al nostru prea cuvios
Părinte Teodosie.

Sfinții Doctori fără de arginți Cosma şi Damian

Izvorule grabnic vindecător
Şi balsam al durerilor alinător,
Damiane şi Cosma,
Sârguiţi a vindeca
Rana sufletului meu,
Căci mă apropii de Moarte,
Năravul cel din păcat
De tot slăbănog m-a lăsat.

A Sfântului Gherasim de la Iordan

Podoaba pustiei de la Iordan
Şi îngerul slavei cel pământean,
Care leul îmblânzeşti
Şi cu îngerii vorbeşti,
Te rugăm noi robii tăi,
Gherasime Fericite,
De leul cel netrupesc
Păzeşte pe cei ce-ţi slujesc.

A Sfântului Gheorghe Hozevitul

Nerodirea pustiului ai lucrat
Cu suspinuri şi lacrimi neîncetat,
Dintru care odrăslesc
Neştiute nevoinţi
Ale Sfinţilor Părinţi
La Hozeva, Fericite,
Cârmaciule sufletesc
Către limanul ceresc.

A Sfântului Ierarh Ioan Hozevitul, care a sihăstrit la Hozeva

Ca o rândunică de iarnă grea
Ai fugit de lume la Hozeva
Şi sălaşul ţi-ai ales
Sus pe stânca de granit
Unde mult te-ai nevoit,
O, Prea Sfinţite Ioane,
Al Hozevei mare odor
Şi-al Chesariei Păstor.

A tuturor Sfinților

Pe slăviţii Domnului Ucenici,
Cu Ierarhi şi ceata de Mucenici ,
Pe Părinţii din pustie,
Şi pe cei din Chinovii,
Cu cinstitele Femei,
Să-i lăudăm credincioşii,
Că ei mijlocesc mereu
Către Hristos Dumnezeu.

A Maicii Domnului

Prea Curată Fecioară şi Maica lui Hristos
Solitoarea Norodului bisericesc,
Sub milostivirea ta
Totdeauna noi scăpăm,
Nu ne trece - te rugăm
Întru necaz cu vederea
Ci scoate-ne din nevoi,
Una binecuvântată.

Stihuri pentru litaniile de la Iordan

După modelul celor de la Sf. Mormânt pe glasul 3, ca şi Legănuşul (Nu pricep...).

La Iordan în chip smerit
Ca un rob Te-ai botezat,
Firea apelor sfinţind,
Pe noi toţi ne-ai luminat.

Tu fiind mărturisit
De Părintele ceresc,
Duhul Sfânt a întărit
Pe cuvântul părintesc.

Când din cer s-a auzit
Glasul ce Te-a arătat,
Firea toată s-a uimit
Iară munţii au săltat.

Gol văzându-L pe Hristos
Apa mării a fugit,
Iar Iordanul sfiicios
Înapoi s-a tras grăbit.

Mâna Sfântului Ioan
Tremura când s-a atins
Să boteze în Iordan
Pe Cel veşnic necuprins.

Pe al lumii Ziditor
Ca să-l vadă s-au sfiit,
Cei de sus luminători
Şi în nori s-au învelit.

Iar balaurul gândit,
Care-n apă sta ascuns,
Sub picioare s-a zdrobit
De stăpânul Iisus.

Îngerii s-au spăimântat
Pe Stăpânul gol văzând,
Şi cântând au lăudat
Sfântul Lui pogorământ.

Singur iadul s-a scârbit
Căci privind a înţeles
Că de-acum va fi lipsit
De vânatul cel ales.

Apa Sfântului Iordan
- Botezându-se Hristos -
A rămas ca un balsam
La tot omul credincios.

Cerul astăzi pogorând
Spre Iordan s-a aplecat,
Căci se vede pe pământ
Sfânta Treime arătat.

(Credincioşii cântă în cor)

De la margini noi venim,
Cei cu sufletul setos,
Ca să ne învrednicim
De botezul lui Hristos.

Acestea s-ar cădea să fie cântate când merge soborul cu închinătorii de la Mănăstire spre Iordan pentru a face Aghiasmă, precum şi la întoarcere, iar în celelalte zile cântă la „Chinovie”.

Condacul Prazniculului de la Schitul Sfântul Ioan de la Iordan

Alcătuit după metoda Troparului Maicii Domnului: *sub milostivirea ta*... aşa cum se cântă în greceşte după toate slujbele în Mănăstirile Sf. Sava şi Hozeva, pe glasul 2.

De venirea Ta, Iordanul
S-a întors înapoi, Cuvinte,
Şi plinind Botezul
Mergătorul Tău înainte,
Oştile din cer s-au spăimântat,
Iar cei de jos
Toți au văzut lumină.

De notat:

Am potrivit această cântare spre a fi imnul nostru bisericesc de la Iordan, pentru orice împrejurare.

„Cântaţi Domnului cântare nouă «Lauda Lui în Biserica cuvioşilor»”
(Psalm 149, versul I).

Buchet de nouă cântări

(Alcătuite din Stihuri armonizate după melodiile cântărilor greceşti)

Condacul Sfântului Ioan Botezătorul
(glas 3 „I Partenos simeron...”)

Înainte Mergător
A Lui Hristos eşti Ioane,
Şi al Lui Botezător
Te-ai arătat Prooroace.
Viaţa ta de pe pământ este cerească,
Moartea ta este cu totul mucenicească,
Şi la tronul Sfintei Slave
Te rogi acum şi pururea.

Condacul Sfântului Mucenic Ignatie
(glas 3)

Dragostea lui Dumnezeu
Te aprindea Fericite,
Şi de El dorit mereu
Te-ai dat mâncare la fiare.
Trupul tău, ca pe grăunte îl măcinară,
Sufletul s-a înălţat ca o pară
Şi cu Cel dorit la ceruri
Rămâi în vecii vecilor.

Condacul Sfântului Ioan de la Suceava

(glas 3)

La Suceava cortul tău
Ni l-ai lăsat mângâiere
Că lucrarea celui rău
De la norodul tău piere;
Calea jos ai săvârşit-o cu chinuire,
Sus la cer te-ai înălţat cu mărire,
Şi, de-acolo, pentru ţară
Nu încetezi rugându-te.

Condacul Sfinților Trei Ierarhi

(glas 3)

Sfinţii Trei luminători
Cu strălucire de taină,
Celor binecinstitori
Le luminează plinirea.
Lumea cea de pe pământ azi îi cinsteşte,
Cea de sus la Tronul ceresc îi uneşte
Iar moşia lor robită
Aşteaptă mijlocirea lor.

Troparul Cuviosului Nicodim cel Sfânt

(glas 5)

În amurg de taină te-ai arătat
La norodul nostru nemângâiat,
Şi sobor de ucenici,
Ca un rai duhovnicesc,
Ai întemeiat aici.
Nicodime cuvioase,
În noaptea gândită cu nor,
Să luminezi calea tuturor.

Condacul Cuviosului Nicodim

(glas 5)

Al virtuţii râvnitor
Te-ai arătat din pruncie,
Şi ales începător
Ai fost întru sihăstrie.
Viaţa ta a fost lumină duhovnicească,
Duhul tău s-a dus în slava cerească,
Şi de-acolo pentru turmă
Mereu te rogi, Nicodime.

Megalinaria Cuviosului Nicodim

(glas 2)

Ca o stea cerească ai răsărit
La Apusul Ţării, Nicodime, Avo Sfinţite.
Şi-n noaptea cea gândită, cu taină străluceşti
Pe cerul Ţării noastre, cu razele cereşti.

Troparul Cuviosului Grigore Decapolitul de la Bistrița

Ca albina cea harnică ai umblat
Şi sufletul dornic ţi-ai adăpat
Din nectarul cel ceresc,
Arătându-te la toţi
Ca un înger pământesc,
Grigore Decapolite,
Al ţării noastre izvor,
De multe minuni făcător.

Condacul Sfântului Grigore

(glas 3)

Lumea toată străbătând,
Prea Cuvioase Părinte,
Adunat-ai rodul Sfânt
Ca o albină, Grigore.
Viaţa ta este sudoare şi prigonire,
Moartea ta este odihnă şi fericire,
Iar cu Moaştele cinstite
Îmbogăţeşti pe neamul tău.

Megalinaria Cuviosului Grigore

(glas 2)

Prin Apusul lumii şi Răsărit,
Pentru adevărul pravoslavnic te-ai ostenit,
Şi traiul săvârşindu-ţi de valuri zbuciumat,
Pe plaiul ţării noastre odihnă ai aflat.

Condacul Sfântului Ioan Hozevitul, Episcopul Chesariei

(glas 3)

Pe norod l-ai păstorit,
Prea Fericite Ioane,
Şi prea mult te-ai nevoit
Cu Sihăstria, Ierarhe.
Peştera cea de pe stâncă ţi-a fost sălaşul,
Cerul azi îţi hărăzeşte „Lăcaşul”.
Pentru turma ta smerită,
Nu înceta rugându-te.

Condacul Sfântului Gheorghe Hozevitul

(glas 3)

Ca un pom ai fost sădit lângă izvoarele apei,
Şi sub stânca de granit aşezi răsadul de taină.
Hozeva o face cetate cu mănăstirea,
Fiii tăi ca nişte îngeri cu vieţuirea
Şi cu roduri însutite
Încununezi soborul tău.

Condacul tuturor Cuvioşilor Părinți, care s-au sfințit la Hozeva

(glas 3)

Hozevit cinstit Sobor al cuvioşilor noştri,
Sfântul vostru ajutor să prisosească şi nouă,
Noi fiind prea mult nevrednici de Sihăstrie,
Cerem azi din înălţime tărie,
Ca de Sfânta bucurie
Să ne împărtăşim şi noi.

Condacul Sfântului Gherasim de la Iordan

(glas 3)

Ca un înger pământesc te-ai dus în zările sfinte,
Spre limanul cel ceresc,
Prea Cuvioase Părinte.

Fiara cea văzută (leul) ţi-a fost ca slugă,
Cea de gând te-avea pricină de fugă,
Şi cu îngerii la Ceruri
Te bucuri azi, Gherasime.

Condacul Cuvioasei Maria Egipteanca

(glas 3)

Jugul rău l-ai lepădat,
Prea Cuvioasă Marie,
Şi ca cerbul însetat, ai alergat la pustie.
Trupul tău cu pustnicia se subţiază,
Sufletul cu raza sfântă se luminează
Şi urcându-te la ceruri
Te veseleşti de-a pururea.

Al doilea condac al Cuvioasei Maria

(glas 3)

Din Egiptul patimii,
Prea Cuvioasă Marie,
Ai ieşit în chip străin, ca Israel din robie.
Darul Sfânt al Prea Curatei ţi-a fost tărie,
Paşii tăi povăţuind la pustie,
Şi-n căruţa pocăinţii
Te-ai dus în slava cerului.

Condacul Sfintei Mariei Magdalenei

(glas 3)

La Golgota L-ai urmat
Pe Domnul, Mironosiţă,
Şi din morţi Îl vezi sculat
Mai înainte de alţii.
Mirul tău îţi este semnul Milostivirii,
Dragostea ţi-arată slava Dumnezeirii,
Întru care, prea cinstită,
Te veseleşti cu îngerii.

Condacul Sfintelor Mironosițe

(în sobor) (glas 3)

Prea Cinstitelor Femei Mironosiţe
Vestitoarea mai întâi
V-aţi arătat Învierii.
Dragostea şi cu mireasma v-a fost prinosul,
Azi pe voi vă fericeşte tot credinciosul,
Şi la cer vă desfătează
Mireazma vieţii veşnice.

Condacul Sfintei Mucenițe Filofteia de la Argeş

(glas 3)

Ca un spic de grâu curat
O, muceniţă Fecioară,
De părinţi te-ai secerat
Pentru Hristos, Filofteie.
Trupul tău este comoară a României
Sufletul îşi ia cununa Muceniciei
Şi te faci apărătoare în „Laturea Carpaţilor”.

Al doilea condac al Sfinților Hozeviți

(glas 3)

Hozeviţilor Părinţi
Din „Valea cea sihăstrească”,
Care azi vă veseliţi
De slava dumnezeiască,
Cereţi dar de mântuire şi nouă,
Nu lăsaţi în nesimţire pe fiii voştri,
Ci cu sfânta luminare
De-a pururia treziţi-ne.

Condacul Sfinților apărători ai României

(glas 3)

Cei din veac folositori
Ai „României slăvite”,
Daţi-i sfântul ajutoriu
Celei acum robite;
Jugul greu care-i apasă acum grumazul,
Lacrima care-i brăzdează obrazul,
Mai degrabă să se curme
Cu darul vostru, Sfinţilor!

Troparul Sfântului Sfințit Mucenic Narcis, Patriarhul Ierusalimului

(glas 5)

Dănţuind cu taină întru cântări,
Biserica cheamă din depărtări
Pe norodul creştinesc
La Sion, a săvârşi
Praznicul mucenicesc
A lui Narcis Patriarhul,
Luceafăr prea luminos
Şi următor lui Hristos.

Condacul Sfântului Narcis
(glas 3)

La Sion ai strălucit,
Prea Fericite Narcise,
Şi cu râvnă te-ai jertfit
Pentru prea sfânta credinţă.
Astăzi ai Sion mai vesel ca înainte.
Roagă-te pentru norodul Cetăţii Sfinte
Care astăzi prăznueşte
Cinstita pomenirea ta.

Megalinaria Sf. Narcis
(glas 2)

Pe Narcis Sfinţitul să-l prăznuim,
Pe Sfânta podoabă a cetăţii Ierusalim,
Că razele virtuţii revarsă pe pământ
Şi „Crezul" întăreşte cu sângele lui sfânt.

Troparul Sfintei Mucenițe Potamiana

Pentru slava cerească te-ai nevoit
Şi dulceaţa trupească nu te-a robit,
Ruşinat-ai pe păgân,
Robul poftelor fiind, cel cu nume de „stăpân"
Potamiana, fecioară cu vălul de nuntă vopsit
Iar sângele tău prea cinstit.

Megalinaria Sfintei Potamiana
(glas 2)

Cunună de laudă întocmind
Să cântăm fecioarei care dornică s-a jertfit,
Mergând către Mirele cel nestricăcios,
Ea leapădă dulceaţa şi slava cea de jos.

Condacul Sfintei Potamiana
(glas 3)

Mieluşeaua Domnului, Potamiana,
Pentru râvna Slavei Lui, tu mori fugind de prihană.
Smoala cea clocotitoare te luminează,
Duhul cel cu chip de smoală se ruşinează

Iar soborul cel din ceruri
Cu slavă te întâmpină.

Troparul Sfintei Mucenițe Perpetua

Odraslă din neamul cel mai slăvit
Şi stea luminoasă din asfinţit,
Minunat ai strălucit dintre norii păgâneşti
Şi cu râvnă te-ai jertfit, Perpetua, pentru Domnul
Cunună cerească luând şi pe tirani ruşinând.

Condacul Sfintei Perpetua

(glas 3)

Din norodul păgânesc ai strălucit Muceniţă,
Şi la neamul creştinesc te faci mireazmă de taină.
Neamul tău îşi face nume cu mucenicia
Şi cu îngerii la ceruri te veseleşti Perpetuă.

Megalinaria Sfintei Perpetua

(glas 2)

Pe Sfânta Perpetua s-o cinstim
Şi cântări de laudă credincioşii să-i împletim,
Fiind ea din rândul „Celor întâi născuţi”,
A biruit pornirile celor nevăzuţi.

Troparul Cuviosului Paisie de la Neamțu

(glas 5)

Din casa părinţilor ai plecat,
Şi la Sfântul Munte ai alergat,
Iar de-acolo cu sobor
Încărcat cu bunătăţi,
În Moldova te arăţi,
Luceafăr al chinoviei,
Pe vechiul Lăcaş prefăcând
În rai sufletesc pe pământ.

Megalinaria Sfântului Paisie

(glas 2)

Pe marele stareţ să-l lăudăm
Şi pe calea sfântă a virtuţilor să-l urmăm,
Că via cea de obşte prin el s-a înnoit
În sfintele Lăcaşuri la Nord şi Răsărit.

Condacul Sfântului Paisie

Ca un pom de soi vestit,
Prea Cuvioase Părinte,
În Moldova ai rodit
Pe bunătăţile Sfinte;
Darul tău pe cei din umbră îi luminează,
Mila ta pe cei din patimi îi uşurează,
Şi, prin rugăciunea minţii, înalţă la cer pe fiii tăi.

Megalinarii

A Maicii Domnului

Prea milostivă Stăpână,
Nădejdea sufletului meu,
Şi rază de mântuire
Celor ce zac în păcate,
Aprinde-mi smeritul meu sfeşnic
Şi stinge-mi focul cel veşnic.

A Sfintei Mironosițe Maria Magdalena

Mironosiţă Marie,
Odraslă sfântă din Magdal,
Şi luminată făclie
A Învierii Domnului,
Aprinde-mi în suflet iubirea
Şi stinge-mi de rău pomenirea.

A Sfintei Paraschiva de la Iaşi

(glas 2)

Lacrima norodului tău iubit
Astăzi în şuvoaie către Dunăre s-a pornit,
O, Sfântă Paraschivă slugă de la Prut,
Pe liftele barbare cu păgânescul cnut. (bici)
Semnul pravoslavnic ridică iar,
Ca răgaz puternic la străvechiul nostru hotar,
Şi scaunul Moldovei îl fă din nou slăvit
Să lumineze ţara la Nord şi Răsărit.

Adaus la cărticica „Buchet de cântări”

Troparul Sfinților Părinți Ioachim şi Ana

(glas 5)

Ioachime şi Ana, strămoşilor cinstiţi,
Voi sunteţi Părinţii cei mai fericiţi
Căci prin rodul vostru sfânt
Pogorâtu-s-au din cer
Mântuirea pe pământ.
Deci astăzi cu îndrăzneală
Rugaţi-vă pentru noi
Care suntem în nevoi!

Condacul Sfinților Părinți

(glas 3)

Fericiţilor Părinţi, Ioachime şi Ana,
Voi sunteţi blagosloviţi
Cu rodul fără prihană.
Cei de sus se desfătează cu rodul vostru,
Lumea jos se mântueşte cu Domnul nostru,
Şi în veci vă fericeşte
Pe voi strămoşii Domnului.

Megalinaria Sfinților Părinți Ioachim și Ana

(glas 2 ca la Paraclis)

Pe strămoşii Domnului să-i cinstim
Şi pe Născătorii Prea Curatei să-i fericim,
Că „buna lor vestire” pe care au avut
Pricină bucurie în lume s-a făcut.

Condacul Sf. Prooroc Zaharia, tatăl Sf. Ioan Botezătorul

Preot Celui Prea Înalt
Ai fost sfinţit, Zaharie,
Şi de sus te-ai luminat

Cu dar de proorocie.
Limba ta - nedumerită fiind - se leagă,
Numele cel minunat o dezleagă
Şi blagoslovind pe Domnul
Arăţi pe „Proorocul Lui”.

Condacul Sfintei Elisaveta, Maica Sfântului Ioan Botezătorul

(glas 3)

Fericită maică eşti, Elisaveta cinstită,
Că pe „rod” îl pregăteşti
Spre taina cea negrăită.
Fiul tău - fiind în mitră - voios săltează,
Duhul Sfânt (venind Fecioara) te luminează
Să cunoşti că ea va naşte
Pe Făcătorul Cerului.

Condacul Sfântului Ierarh Nicolae

(glas 3)

Al credinţei râvnitor
Şi chipul blândeţii,
Dă-ne grabnic ajutor
În greutăţile vieţii.
Darul tău să ne ridice din suferinţă,
Râvna ta să ne păzească întru credinţă,
Şi al săracilor Părinte
Să fii Nicolae pururea.

Condacul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe

(glas 3)

Mucenic prea slăvit
Comoară de folosinţe,
Pe tirani ai biruit
Cu arma bunei credinţe.
Numele, dintru „lucrare” se tâlcuieşte,
Viaţa ta prin chinuri grele se săvârşeşte,
Şi cununa biruinţii
Primeşti din mâna Domnului.

Condacul Cuvioasei Paraschiva

(glas 3)

De rudenii te-ai lipsit
Pentru Hristos, Cuvioasă,
Şi Lui singur ai slujit
Cu viaţă anevoioasă.
Duhul tău se veseleşte cu slavoslovii,
Darul tău ne ocroteşte Ţara Moldovei,
Şi izvor de vindecare
La toţi rămâi de-a pururea.

Troparul Sfântului Nicodim

glasul 5 (tin tahian su schepin che tin voitian...)

Pe Sfântul Nicodim cel nou vestit.
Pe marele Dascăl Aghiorit,
Pe albina cea cu dar
Care strâns-au din belşug
Pravoslavnicul nectar
Spre hrana creştinătăţii,
Acum noi cu râvnă venind
Să-l lăudăm, prăznuind!

Condacul Cuviosului Nicodim

(glas 3)

Al virtuţii râvnitor
Te-ai arătat din pruncie,
Şi ales începător
Ai fost întru sihăstrie.
Viaţa ta a fost lumină duhovnicească,
Duhul tău s-a dus în slava cerească,
Şi de-acolo pentru turmă
Mereu te rogi, Nicodime.

Alt Condac al Cuviosului Nicodim

glasul 3 (ca şi condacul Naşterii: Partenos simeron...)

Îngereşte vieţuind
Te faci icoană virtuţii,
Şi pe toţi povăţuind
În lupta cu „nevăzuţii”.
Limba ta este organul mişcat de Duhul,
Pana ta ne luminează tainic văzduhul,
Şi cinstindu-i pe toţi Sfinţii,
Te duci la bucuria lor!

Megalinarii către Cuviosul Nicodim Aghioritul

(glas 2)

I.

În pământul nostru cel strămoşesc
Faci întâi pornirea
La răsadul călugăresc
Din care se formează
Livezi duhovniceşti,
Iar roada lor dă viaţă
Suflării româneşti.

II. (După melodia grecească a megalinarilor)

Pe Luminătorul cel prea slăvit
Şi pe Scriitorul şi Sihastrul neobosit,
Veniţi, credincioşilor, astăzi într-un gând
Să-i împletim cunună de laude, cântând!

III. glas 3 (ca şi: Apostoli de la margini)

Pe Cuviosul Nicodim,
Podoaba călugăriei,
Pe îngerul Sfântului Munte
Şi slava Ortodoxiei,
Să-l lăudăm împreună,
Urmându-i povaţa cea bună.

Condacul Sfântului Ioan Evanghelistul (Teologul)

(glas 3)

Ucenic prea slăvit,
Evangheliste Ioane,
Lui Hristos ai fost iubit, slujindu-I fără prihană.
Faptele iubirii sfinte le faci vestite,
Tainele Teologiei vădite,
Şi cu tainică mutare
Te urci în slava Domnului.

Megalinaria Sfântului Ioan

(glas 2)

Al Teologiei începător
Şi al fecioriei eşti, Ioane, învăţător.
Celei fără prihană tu vrednic i-ai slujit
Şi taina mântuirii în lume ai vestit.

Cele şapte răni de moarte
Care m-au vânat mereu,
Şi slăbănogit-au foarte
Sufletul smerit al meu!

Mândria

Dacă mai doreşti acuma
Suflete să ne mândrim,
Vino de pogoară numa
Până jos la ţintirim!

Ca să vezi mai bine-acolo
Pentru cine te mândreşti,
Care este slava lumii
Şi a vieţii pământeşti!

Iată hârca asta slută
Este a unui boier
Care petrecea cu slavă
Ca un mândru Lucifer.

Mai încolo este alta
A unui om cerşetor
Care şi-a târât viaţa
Umilit şi răbdător.

Care dintre ei acuma
Îl găseşti mai fericit?
Răsfăţatul cel prea mândru
Ori săracul umilit?

Iată colo proestosul,
Ce era ca un butoi,
Şi-i gonea pe bieţii paznici,
Defăimându-i ca pe boi.

Mai la vale iată capul
Unui biet nevoitor
Care sta ascuns prin peşteri
Gol, tăcut şi postitor.

Ce cunoşti acum din slava
Celor graşi de la Vasan;
Iată numai ce rămâne
De la bietul pământean!

Zavistia

De zavistie urâtă
Dacă vezi că eşti luptat,
Află că această boală
Este greu de vindecat.

Toate celelalte patimi
Sunt din fire omeneşti,
Şi lucrându-le îţi pare
Că din ele te-ndulceşti.

La zavistie din contra,
Simţi că eşti ca otrăvit,
Căci la inimă te roade
Viermele neadormit.

Deci pe gânduri tu adesea
Spovedeşte-le curat
Şi te roagă pentru care
Urâciunea te-a luptat.

A zavistiei meteahnă
Este lucru diavolesc,
Care nu te lasă-n pace,
Când vezi că alţii sporesc.

Nu lăsa ca să mocnească
Răul nemărturisit,
Nu cumva să putrezească
Binele agonisit.

Iubirea de argint

Când te prinde în capcană
Lăcomia de arginţi,
S-o vădeşti ca pe o rană
La duhovniceştii Părinţi.

Căci, fiind năravul tainic,
Este greu de priceput
Şi pe mulţi din cei cu râvnă
Lăcomia i-a pierdut.

Rădăcina răutăţii
La păgâni şi la evrei:
Ai pe Iuda doar ca pildă
Şi începător al ei.

Desfrâul

La dulceaţa desfrânării
Dacă eşti obişnuit,
Vino tainic, ticăloase,
Pân-la Poarta lui David.

Să-ţi închipui tu acolo
Cum la ziua cea de-apoi
Scaun greu de judecată
Se va pune pentru noi.

Cum vei suferi mânia
Dreptului judecător!
Cum vei trece peste râul
Cel cu focul arzător!

Cum vei suferi osânda
Care se va hotărî,
Cum vei suferi pe demoni
Când la munci te va târî?

Lăcomia pântecelui

Dacă ai din nesimţire
Pântece nesăţios,
Vino până la Golgota
Lângă Crucea lui Hristos!

Iată, suflete, priveşte
Stânca cum s-a despicat
La vederea răstignirii
Pentru cel necumpătat!

Deci în taină mergi adesea
La Golgota cugetând,
Ca să capeţi înfrânare
Umilindu-te în gând.

Trândăvia

Iară duhul trândăviei
Dacă vezi că te-a cuprins,
Cugetă la ceasul morţii
Şi la focul cel nestins.

Mânia

Suflete, de ai mânie,
Dacă lesne te iuţeşti,
De a treia fericire,
Ticăloase, te lipseşti!

Nu vei moşteni pământul
Fericiţilor de sus!
Celor blânzi le este partea,
După cum Domnul a spus.

- Vino fire mânioasă
Ca să vezi pe Mielul blând
Cum se junghie pe Cruce,
Toate pentru noi răbdând.

Deci primeşte cu blândeţe
De la oameni câte vin,
Ca să moşteneşti pământul
Celor blânzi în veci, AMIN.

Câteva stihuri pentru năravuri (adică păcate)

Năravurile din mândrie
Şi din iubirea de avut,
Din pizmă şi din rea mânie
Acestea sunt mai de temut.

Căci dânsele atrag în suflet
Săgeţile lui Veliar,
Lipsindu-ne de pocăinţă
Şi de dumnezeiescul dar (har)!

Năravurile celelalte
Ne vatămă şi ele foarte,
Dar sufletul le lecueşte,
Căci ranele nu sunt de moarte.

Din trândăvie, desfrânare
Şi lăcomie la mâncări
Îţi vii mai repede în fire
Căci ai în inimă mustrări.

Pe când la cele dinainte
Năravuri, zise „boiereşti”,
Se întunecă săraca minte
Şi foarte greu te pocăieşti.

Deci suflete al meu smerite,
Năravul ce ascundem noi
Va fi vădit atunci din zapis
La judecata cea de-apoi!

Să-l reclamăm noi singuri astăzi
Cerând pedeapsă pentru el,
Căci de-l lăsăm, atunci „pârâtul”
La cer va ridica „Apel”!

O, om!

O, om!, ce mari răspunderi ai
De tot ce faci pe lume
De tot ce spui în scris sau grai!
De pilda ce la alţii dai
Căci ea mereu, spre iad sau rai
Pe mulţi o să-i îndrume
Ce grijă trebuie să pui
În viaţa ta, în toată,
Căci gândul care-l scrii sau spui
S-a dus, în veci nu-l mai aduni
Şi vei culege roada lui
Ori viu, ori mort odată,
Ai spus o vorbă, vorba ta,
Mergând din gură în gură,
Va-nveseli sau va-ntrista
Va curăţi sau va-ntina
Rodind sămânţa pusă în ea
De dragoste sau ură.
Scrii un cuvânt; cuvântul scris
Este un leac sau o otravă.
Tu vei muri dar tot ce-ai scris
Rămânen-n urmă drum deschis
Spre ocară sau slavă.
Ai spus un cântec, versul tău
Rămâne după tine
Îndemn spre bine sau spre rău
Spre curăţire sau desfrâu
Lăsând în inimi rodul tău
De har sau de ruşine.
Arăţi o cale a ta
În urma ta nu piere
E cale bună sau e rea
Va prăbuşi sau va-nălţa
Vor merge suflete pe ea
La pace sau durere
Trăieşti o viaţă, viaţa ta
E una, numai una
Oricum ar fi tu nu uita
Cum ţi-o trăieşti, vei câştiga
Ori fericire pe vecie, ori chin pe totdeauna.
O, om! Ce mari răspunderi ai!
Tu vei pleca din lume,
Dar ce ai spus prin scris sau grai
Sau laşi prin pilda care-o dai
Pe mulţi, pe mulţi spre iad sau rai
Mereu o să-i îndrume.
Deci nu uita: Fii credincios!
Cu grijă şi cu teamă
Să laşi în inimi luminos
Un semn, un gând, un drum frumos

Căci pentru toate ne-ndoios Odată vei da seama.

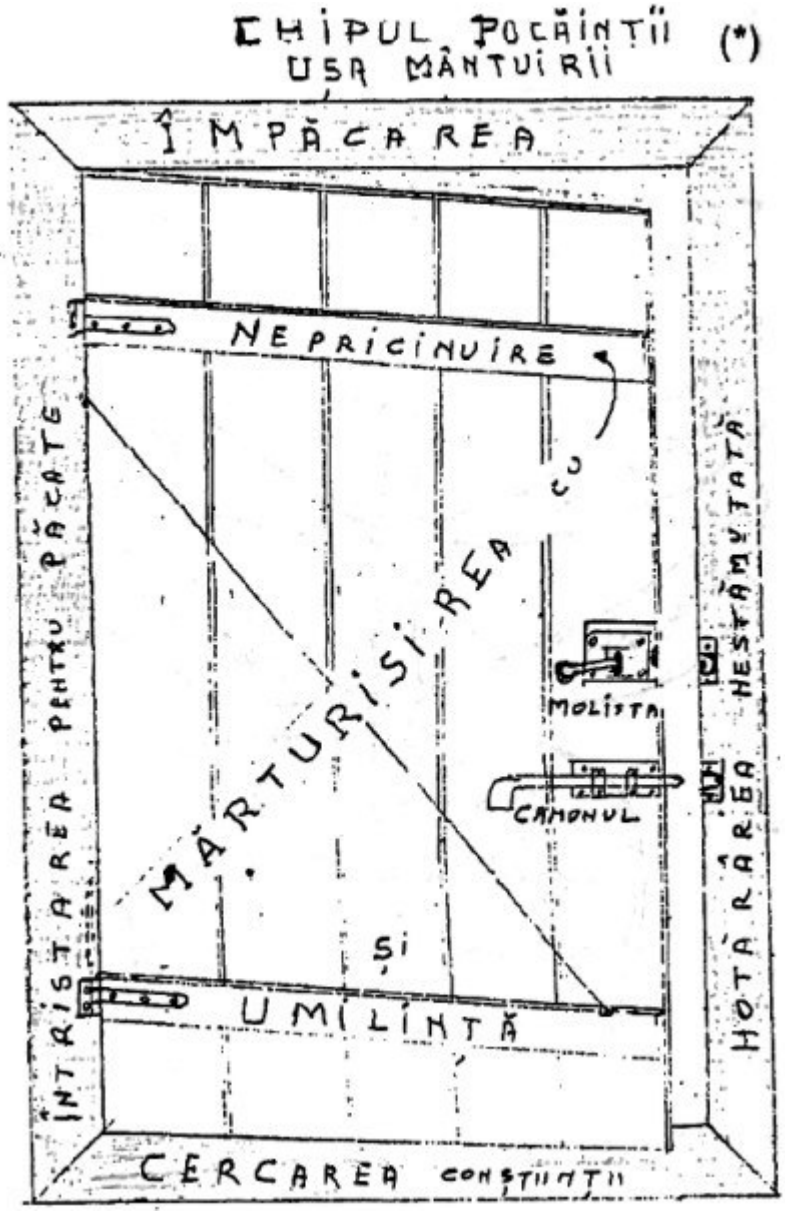
Amin.

Cugetări

Pocăința - ușa mântuirii

Uitaţi-vă la chipul zugrăvit alături - „Chipul pocăinţii Uşa mântuirii”.

După cum vedeţi, uşa nu este singură, ci este prinsă de uşcior (tocuri).

Dacă am pune numai uşciorii, nu putem zice că am asigura casa. Şi iarăşi, dacă punem numai uşa singură rezemată de zid (fără să aibă uşciori), nu facem treaba de ispravă. Pentru asigurarea casei, este nevoie de uşă împreună cu uşciori.

Deci după cum uşa la casă este prinsă de uşciori, tot aşa şi mărturisirea este legată de căinţa inimii şi amândouă împreună alcătuiesc Taina Pocăinţii (care asigurează mântuirea noastră).

Acum să le luăm pe fiecare deosebit şi să vedem cum sunt alcătuite.

Părţile din care se naşte căinţa inimii sunt patru la număr, după cum şi uşciorii de la casă sunt făcuţi din 4 lemne:

1. Pragul căinţii este cercarea cugetului (adică cercetarea conştiinţei). Fără pragul acesta, nimeni nu se pocăieşte.

2. Din cercarea cugetului se naşte întristarea pentru păcate, care alcătuieşte lemnul din dreapta uşciorilor.

3. După aceea, ne hotărâm să nu mai lucrăm cele rele. Această hotărâre este latura din stânga a uşciorilor (după cum se vede în poza alăturată).

4. În sfârşit, se pune şi partea de sus a uşciorilor, care este împăcarea cu toţi pe care i-am supărat ori i-am nedreptăţit, iertând şi pe cei care ne-au greşit nouă. Fără împăcare, căinţa noastră nu este deplină.

După ce facem aceste patru lucruri (adică cercetarea, întristarea, hotărârea şi împăcarea) ca pe nişte uşciori ai pocăinţii, pe urmă aşezăm şi uşa, adică facem mărturisirea păcatelor.

Mărturisirea trebuie săvârşită fără pricinuire şi cu deplină umilinţă; acestea sunt ca şi stinghiile care sunt de-a curmezişul uşii ca să întărească scândurile. Împlinind mărturisirea, noi cerem apoi canonul cuvenit, care este ca un zăvor pentru uşa pocăinţii. Abia după ce făgăduim că vom împlini sfatul duhovnicului, primim dezlegare de păcate prin molitfa preotului, care este cheia de la taina pocăinţii.

Trebuie ştiut că prin canon nu se înţelege numai metanii şi închinăciuni, ci orice îndeletnicire pe care o rânduieşte duhovnicul (fie post, milostenie, tăcere, iertăciune, cetirea cărţilor etc.).

Cu asta se împlineşte pocăinţa desăvârşit, care este ca un al doilea Botez.

Portretul pocăinței (care este uşa mântuirii)

Pentru că sunt multe persoane care caută pocăinţa cu toată inima, însă nu ştiu s-o împlinească aşa cum se cuvine, pentru acesta fac aici o poză (adică un portret al pocăinţii), ca să fie mai uşor de înţeles pentru toţi. Pe cei care cunosc bine lucrul, îi rog să mă ierte, căci nu caut să mă fac dascăl pentru ei, ci mă gândesc la folosul celor simpli şi neîncercaţi la locul pocăinţii.

Am observat că unii arată multă căinţă pentru greşelilor lor şi se consumă în inima lor, însă nu poartă de grija pentru mărturisire. Se ostenesc la rugăciune, la post şi alte fapte bune, dar ceea ce este mai de nevoie nu împlinesc de fel.

Mai sunt apoi alţii, care aleargă des la mărturisire şi dezvelesc cu de-amănuntul tainele inimii, dar nu au deplină căinţă pentru greşelilor lor şi nici nu prea ascultă sfatul duhovnicului.

Mărturisirea lor este mai mult din obicei, iar nu din căinţă. Povestesc multe dar fără durere de inimă, şi uneori aduc pricinuiri întru păcatele lor, punând vina pe alţii.

În cuvintele ce urmează, caut să dovedesc că nici căinţa fără mărturisire curată nu este de ajuns pentru mântuire şi nici mărturisirea fără căinţă adevărată nu împlineşte taina pocăinţii.

Căci după cum cel care nu are Botez nu se poate mântui, tot asemenea şi cel care are Botezul necomplet (fals) nu este fiu adevărat al Bisericii.

Cu alte cuvinte, vreau să spun că, pentru a se împlini Taina Pocăinţii, este nevoie şi de căinţă şi de mărturisire. Aceste două se întăresc una pe alta şi alcătuiesc un fel de uşă pentru mântuire.

Pentru aceasta am şi făcut aici o poză cu uşa mântuirii, care închipuieşte Taina

cea sfântă a Pocăinţii.

În manuscrisul Sfântului Ioan Iacob urmează o Cruce pe care scrie (din poezia „Cugetări smerite”):

Precum încet se trece
Făclia de la sfeşnic
Aşa se trece viaţa
Şi vine somnul veşnic.

Să cugetăm adesea
La tainele ieşirii
Să scăpăm de frică
În ceasul despărţirii.

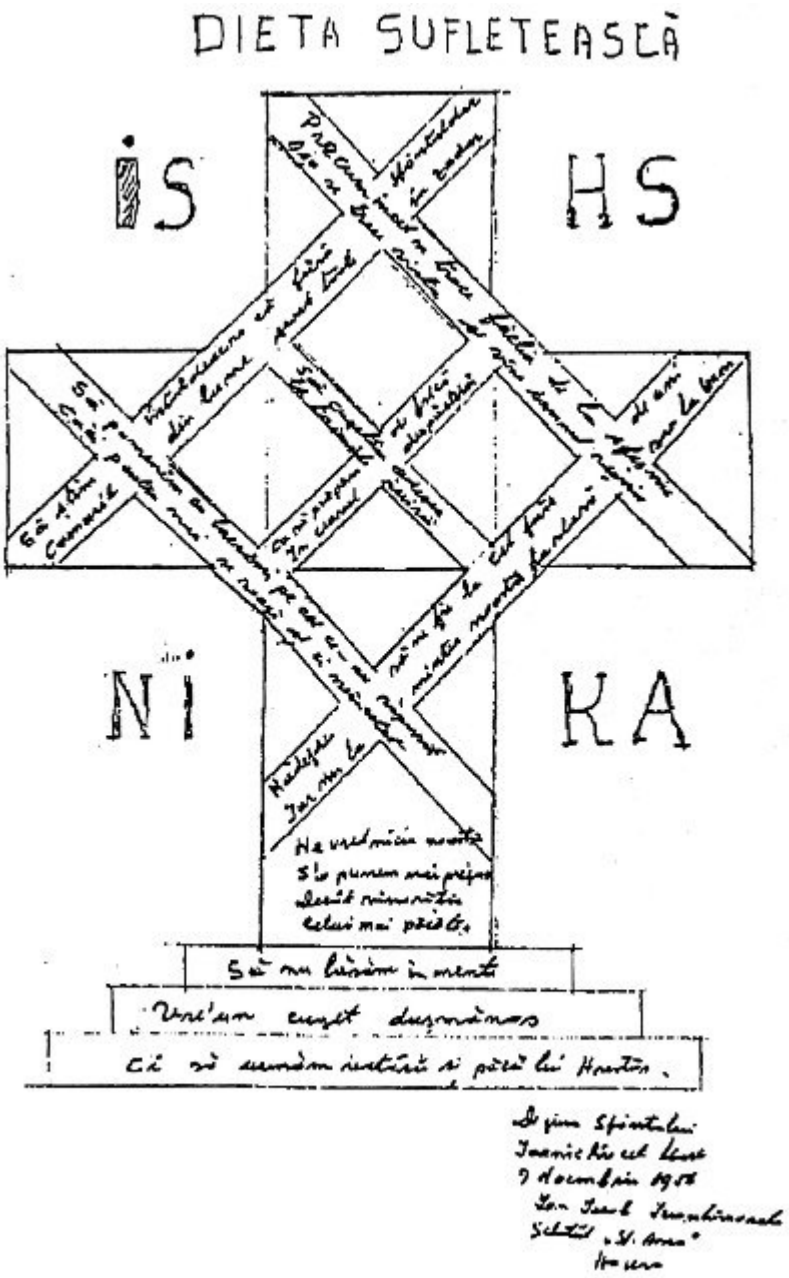
Să pomenim cu lacrimi
Pe cei ce-au răposat
Căci pentru noi se roagă
Şi ei neîncetat.

Să ştim întotdeauna
Că fără sfântul dar,
Comorile din lume
Sunt toate în zadar.

Nădejdea să ne fie
La Cel fără de ani
Iar nu la mintea noastră
La slavă sau la bani.

Nevrednicia noastră
S-o punem mai prejos
Decât vinovăţia
Celui mai păcătos.

Să nu lăsăm în minte
Vreun cuget duşmănos
Ci să urmăm iertării
Şi păcii lui Hristos.

Crucea vieții

Necazuri - Strâmtorări - Boale şi prigoane

Acestea răbdându-le cu mulţumire - cu darul lui Dumnezeu, vom dobândi negreşit mântuirea.

SFÂNT, SFÂNT, SFÂNT

Fără Mine nu puteţi face nimic! (Ioan 15, 5)

Şi această biruinţă, care a biruit lumea, este credinţa voastră (1 Ioan 5, 4)

La cartea Apocalipsului zice Domnul către noi, păcătoşii: Sârguieşte deci şi te pocăieşte! Iată Eu stau la uşă şi bat: De va auzi cineva glasul Meu şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi prânzi cu dânsul şi el cu Mine (Apocalipsa 3, 19-20).

Câteva cuvinte despre felul cum trebuie înțeles canonul de mărturisire (adică certarea duhovnicească)

În cartea (epistola) Sfântului Apostol Pavel către Evrei, cap. 1, scrie: „De suferiţi certare, atunci Dumnezeu Se poartă cu voi ca şi cu nişte fii, căci care este vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe? Iar de rămâneţi fără certare, care este obştească pentru toţi, atunci nu sunteţi fii, ci copii nelegiuiţi (adică bastarzi), (vers. 7-8). Fiecare certare ni se pare la început întristare, iar nu bucurie, dar mai târziu aduce, prin ea, roadele dătătoare de pace ale dreptăţii” (vers. 11).

Despre însemnătatea canonului

După cum este cunoscut de toţi, Taina cea Sfântă a Pocăinţei este alcătuită din două părţi principale şi anume:

1. Căinţa inimii şi
2. Mărturisirea păcatelor.

La un loc cu mărturisirea este socotit şi canonul, care completează lucrul mărturisirii. Pocăinţa nu este deplină, dacă nu este urmată de împlinirea canonului rânduit de preot. Deci putem spune că regula canonului este completarea mărturisirii şi zăvorul Pocăinţei.

Mulţi dintre creştinii de azi nu pot înţelege ce rost are canonul de la Mărturisire. Unii îşi dau cu părerea că, prin împlinirea canonului, omul îşi răscumpără iertarea păcatelor. Cu alte cuvinte, ei socotesc canonul ca o despăgubire sau ca un fel de plată pentru păcate. Alţii socotesc canonul ca o pedeapsă sau taxă de ispăşire pentru vinovăţia păcatelor. Sunt apoi şi alţii, mai nepricepuţi, care cred că prin Canon se răzbună preotul asupra celor vinovaţi, iar alţii (din multă nesimţire) nu dau nici o atenţie la rânduiala canonului, zicând că este ceva numai de formă sau numai o scornitură a preotului.

Toate părerile acestea sunt greşite şi aduc mare pagubă pentru mântuire. După învăţătura Sfinţilor Părinţi şi după predaniile Bisericii, Canonul de Mărturisire nu înseamnă nici răsplată sau despăgubire pentru păcate, nici pedeapsă pentru vina greşelilor, nici armă de răzbunare sau născocire (cum cred unii).

Canonul face parte din Taina cea sfântă a Pocăinţei şi este ca o dietă pe care o

recomandă doctorul la cel bolnav. Cel care a fost vătămat de răutatea păcatului este asemenea cu un om rănit, care are nevoie de îngrijirea doctorului. După ce lecuieşte pe cel rănit, doctorul îi rânduieşte şi o anumită dietă pentru ca să fie păzit de infecţie sau de inflamaţie (adică de obrinteală = inflamare). Chiar dacă se închide rana şi chiar dacă se tămăduieşte bolnavul, tot mai este nevoie de pază şi de întărire. Tot asemenea şi duhovnicul, după ce îi citeşte molitfa de iertăciune (sau înainte de molitfă), îi rânduieşte o dietă la cel mărturisit, care se zice Canon. De aici putem cunoaşte că nu se dă iertăciune în schimbul canonului, căci împlinirea canonului urmează după molitfa de iertăciune pe care o citeşte preotul. Darul iertării la taina Mărturisirii nu se dă pentru canon, ci din mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu. Să nu creadă cineva că prin canon îşi acoperă vina păcatelor sau că el dă preţul de răscumpărare pentru păcate.

Vina păcatelor noastre a plătit-o Mântuitorul nostru Iisus Hristos pentru toţi oamenii şi pentru totdeauna, aducându-Se pe Sine jertfă, prin Sfintele Lui Patimi. Însă nu primesc iertare decât numai cei binecredincioşi, care fac pocăinţă curată. Toate jertfele noastre şi toate canoanele nu au nici un preţ, fără Jertfa cea mare a Domnului.

Un singur păcat a săvârşit strămoşul Adam şi după el (vreme de cinci mii cinci sute de ani) toţi Drepţii, toţi Patriarhii şi toţi Proorocii din Legea Veche n-au putut să răscumpere păcatul moştenit de la Adam. Dacă pentru o singură greşeală n-au putut să plătească toţi aleşii cei din veac ai lui Dumnezeu, atunci cum să ne bizuim noi păcătoşii că vom plăti numai prin canon toată vina greşelilor noastre (care sunt mult mai grele ca ale lui Adam). Numai jertfa cea negrăită a Mântuitorului acoperă mulţimea păcatelor noastre, dacă avem credinţă şi mărturisire curată. Căci prin rana Lui, noi toţi ne-am vindecat (cum grăieşte Sfânta Biserică). În privinţa aceasta mulţi se înşală, punându-şi nădejdea în canonul care îl împlinesc voiniceşte, iar la mărturisire nu au deplină umilinţă şi de multe ori osândesc pe cei mai slabi, care nu pot împlini canonul (ca ei) cu metanii până la pământ.

Dar să ştie toţi că nu numai metaniile şi închinăciunile sunt socotite drept canon. Ar însemna că numai cei voinici la trup se mântuiesc. Dar să ştim că toţi oamenii au canon. Atât cei voinci cât şi cei slabi, atât monahii, cât şi preoţii şi patriarhii au canonul lor. Canonul este de mai multe feluri şi se rânduieşte după puterea şi înlesnirea fiecăruia.

La unii rânduieşte duhovnicul să facă metanii mari sau închinăciuni. La alţii le rânduieşte post mai îndelungat, unora le porunceşte să nu mănânce carne şi să nu bea vin, iar pe alţii îi opreşte de a se împărtăşi cu Sfintele Taine, pentru o vreme oarecare sau pentru toată viaţa. La unii le rânduieşte să facă mai multe rugăciuni sau milostenii, pe unii îi îndeamnă să citească mai mult din cărţi sfinte (Psaltirea sau Vieţile Sfinţilor), pe mireni îi opreşte de a merge la teatru sau la petreceri, pe unii îi îndeamnă să-i sfătuiască pe cei neştiutori, iar la alţii le poruncesc să păzească mai mult tăcerea.

Toate aceste rânduieli pe care le dă duhovnicul la mărturisire poartă numele de canon (adică dietă duhovnicească). Iată ce scrie Cuviosul Nicodim Aghioritul, în *Sfătuirea către duhovnic*. „Nu uita, duhovnice, de a sfătui pe cei păcătoşi ca să nu-şi pună nădejdea în canon, nici să nu creadă că numai prin canon sau prin îndreptarea lor vor dobândi iertarea păcatelor de la Dumnezeu!”. Nicidecum, căci aceasta este o părere greşită a ereticilor. Păcatul fiind o răutate nemărginită (care aduce ocară lui Dumnezeu, Celui nemărginit) nu este cu putinţă să dezlege numai prin faptele sau îndreptările omului, căci, după graiul Sfântului Prooroc Isaia: „Toţi ne-am născut cu întinăciune, ca o cârpă lepădată este toată dreptatea noastră” (Isaia 64, 5).

Să avem toată încredinţarea că luăm iertarea păcatelor prin mila cea nemăsurată a lui Dumnezeu, prin răscumpărarea săvârşită de către Fiul lui Dumnezeu, prin moartea Sa şi prin sângele Său cel vărsat pe Cruce (şi apoi prin sârguinţa noastră). Cum zice şi Sfântul Apostol Pavel: „Nu prin lucrurile pe care întru dreptate le-am făcut noi, ci după a Lui milă ne-a mântuit pe noi” (Tit 3, 5). Iar în cartea întâi a Sfântului Apostol şi Evanghelist Ioan zice (1, 7): „Sângele lui Hristos ne curăţeşte pe noi de tot

păcatul”. Aceasta se adevereşte şi prin cuvintele pe care Însuşi Dumnezeu le rosteşte către Sfântul Prooroc Isaia (43, 25), zicând: „Eu sunt care şterg fărădelegile tale, pentru Mine!” (adică prin milostivirea Mea).

Deci, nu este canonul sau faptele noastre care şterg păcatele, ci darul lui Dumnezeu împreună cu sârguinţa noastră. Canonul este dieta pentru pază şi semnul prin care ne aducem aminte totdeauna de păcatele ce am făcut. Despre aceasta ne lămureşte şi Sfântul Ioan Gură de Aur zicând: „Nu pentru ca să-ţi munceşti gândul tău, ci ca să îţi înveţi sufletul tău să nu zburde la patimi şi să nu cadă iarăşi întru aceleaşi şi, pe lângă aceasta, pentru ca să cunoşti (cu adevărat) prin aducerea aminte, darul cel mare pe care l-a primit Dumnezeu, iertându-ţi atâtea păcate, precum şi Pavel îşi aduce aminte totdeauna că a gonit Biserica” (Cuvântarea 38 la cartea I către Corinteni).

Ce înseamnă depărtarea de Sfintele Taine pentru cel care se pocăieşte

Mulţi dintre noi ne împuţinăm la suflet şi ne descurajăm atunci când duhovnicul ne opreşte pentru o vreme de la Sfânta Împărtăşire. Am avut prilejul să cunosc unele persoane care, fiind oprite de la Sfintele Taine de către un preot, au alergat la altul mai milostiv, să le facă pogorământ. Această cerere nu ar fi spre vătămare, dacă persoana care s-a mărturisit s-ar cunoaşte că este nevinovată şi nu are ceva vrednic de oprire.

Dar în cazul când cineva este vinovat de păcate grele şi caută să precupeţească (adică să negoaţe) mărturisirea, atunci îşi adună prin asta osândă peste osândă. Căci nesocotind sfatul unui preot, care îţi doreşte mântuirea şi alergând la altul (care este mai nepăsător), aceasta înseamnă că faci precupeţie cu Taina cea mare a Pocăinţei.

Mai sunt unii, care nici pe cel care îi sfătuieşte nu-l ascultă şi nici pe altul nu întreabă, ci îşi dezleagă singuri canonul şi se împărtăşesc fără să aibă blagoslovenia cuvenită. Pe unii ca aceştia n-are cine să-i plângă şi îi ajunge fără zăbavă mânia lui Dumnezeu, căci ei cu bună ştiinţă se fac defăimători de cele sfinte.

Iată ce spune Cuviosul Nicodim Aghioritul (care a scris Pidalionu): „În scurt, îţi zicem că una din două se cuvine să alegi, o, frate:

1. Ori aici învaţă să primeşti vremelnic canonul pentru păcatele tale
2. Sau acolo veşnic".

Dacă îl vei primi aici, atunci vei scăpa de canonul cel de acolo, iar de nu-l vei lua aici, atunci negreşit că îl vei lua dincolo veşnic. Precum arată despre aceasta şi Fericitul Gavriil al Filadelfiei, zicând: „Celor care nu s-au supus canoanelor (adică judecăţii duhovnicului), le este de trebuinţă să se trimită la judecăţile cele de dincolo şi vor da acolo răspuns pentru răutăţile care au făcut, ca cei ce au călcat Legile Bisericii".

După toate acestea îţi grăim ţie frate, că se cuvine să păzeşti cu dinadinsul depărtarea de Împărtăşire, câţi ani va rândui duhovnicul tău. Pentru că depărtarea aceasta (la cei căzuţi în păcate grele) este o împlinire de canon a tuturor canoanelor. Şi această depărtare de Împărtăşire este nevoie (la cei vinovaţi de păcate), şi trebuie socotită, această depărtare, ca o temelie a Pocăinţei celei adevărate.

Pentru că vei îndrăzni să te împărtăşeşti întru aceşti ani, te faci prin aceasta ca un al doilea Iudă. Şi de vei sili pe duhovnic să te ierte, atunci te arăţi prin aceasta că nu ai pocăinţă, ci te afli că eşti un silnic, adică eşti un tiran, care sileşti Legile cele dumnezeieşti şi Canoanele Sfintelor Soboare şi ale Sfinţilor Părinţi. Atunci dumnezeiasca Împărtăşire nu-ţi este ţie spre iertare, ci spre osândă şi muncă mai multă. Şi pentru ca să înţelegi

aceasta mai bine, primeşte această pildă: Precum un om care are rane la trup, merge de se arată la doctor şi primeşte de la dânsul poruncă să pună cutare plasture la răni şi pe lângă aceasta să nu bea vin, să nu mănânce anumite bucate, căci astfel nu i se vindecă ranele: întru acest chip şi tu, frate, ai avut rane gândite (adică duhovniceşti) la sufletul tău (adică păcatele).

Arătându-te la duhovnic, acesta ţi-a rânduit să pui plasture la răni, care este canonul postirii, al mâncării celei uscate, al metaniilor, al milostivirii şi al rugăciunii. Deci, dacă nu vei asculta sfatul lui, ci vei lua cele oprite (adică Sfintele Taine), atunci rănile tale nu se vindecă şi păcatele nu se curăţesc ci, dimpotrivă, mai cumplite şi mai mari se fac.

Dar nu numai atât, ci şi moarte sufletească şi trupească îţi pricinuieşte ţie aceasta neascultare, precum zice dumnezeiescul Pavel (1 Corinteni 11, 30): „Pentru aceasta, mulţi dintre voi sunt neputincioşi şi bolnavi şi mulţi răposează” (adică mor sufleteşte). Şi aceasta zice Sfântul Apostol, pentru că unii, fiind nevrednici, se împărtăşesc şi din cauza aceasta ajung bolnavi şi neputincioşi şi mulţi dintre ei mor.

Noi ştim că toţi oamenii se îmbolnăvesc trupeşte şi nimeni nu este scutit de neputinţă şi de moarte. Însă boala şi neputinţa, precum şi moartea celor care se fac vinovaţi de Trupul şi Sângele Domnului, nu sunt obişnuite, ca la toţi oamenii. De obicei, la aceştia bolile şi neputinţele sunt mai mult sufleteşti, dar se răsfrâng şi asupra trupului. La ei vine boala pe neaşteptate şi fără să aibă vreo pricină firească. Îi ajunge de multe ori damblaua (adică paralizarea) sau boala grea de creier. Mai toţi au mereu fiori de frică, neastâmpăr şi sunt cu ideea că îi urmăreşte cineva şi îi persecută, întocmai cum spune la Sfânta Scriptură despre Cain. Acela s-a făcut vinovat de sângele fratelui său, iar cel care îndrăzneşte la Sfintele Taine, fără să aibă blagoslovenie, se face vinovat Trupului şi Sângelui celui scump al Domnului. Iată pentru ce Sfinţii Părinţi îi aseamănă pe aceştia cu vânzătorul Iuda Iscarioteanul.

Despre folosul canonului

„Cel care păzeşte canonul său, este fiu adevărat al Bisericii”. Aşa scrie Sfântul Nicodim Aghioritul, şi anume, iată ce spune despre aceasta: „De vei păzi canonul duhovnicului tău, arăţi prin aceasta că în adevăr te pocăieşti şi eşti adevărat fiu «al lui Dumnezeu» (după dar), şi al Sfintei Biserici, care a rânduit această certare a canonului. Iar dacă, dimpotrivă, vei lepăda canonul duhovnicului tău, aceasta este semn că pocăinţa ta nu este adevărată, ci mincinoasă. Este semn că nu eşti adevărat fiu al lui Dumnezeu şi al Bisericii”.

Aceasta se adevereşte şi din cuvântul Sfântului Apostol Pavel, care zice:

„De suferiţi certare, Dumnezeu se poartă cu voi ca şi cu nişte fii, căci oare este vreun fiu pe care tatăl său să nu-l certe? Iar de rămâneţi fără certare (care este obştească pentru toţi) atunci nu sunteţi fii, ci copii născuţi fără de lege (bastarzi). Fiecare certare nu ni se pare la început bucurie, ci întristare, dar mai târziu aduce prin ea roadele dătătoare de pace ale dreptăţii!” (Evrei 12, 7-8 şi 11).

Sfântul Ioan Gură de Aur, tâlcuind aceste cuvinte apostoleşti, spune că omul păcătos este asemenea unui cal nărăvaş. Când îl vede stăpânul pe cal că nu merge bine pe drum şi caută să-l dea în prăpastie, atunci îi pune zăbale în gură, îl smuceşte cu putere şi de multe ori îl loveşte cu biciul. Dar aceasta nu o face spre răzbunare sau spre pedeapsă, ci ca să-l înveţe a păzi drumul.

La fel să se înţeleagă şi canonul pe care îl rânduieşte duhovnicul celui care alunecă în diferite păcate. Căci ştiut este că dacă leagă duhovnicul, Dumnezeu nu mai leagă a doua oară, şi când ne judecă duhovnicul, atunci scăpăm de judecata cea viitoare a lui Dumnezeu.

Deci, să nu pară ca o asprime sau ca o tiranie canonizarea duhovnicului ci, dimpotrivă, ca o mare blândeţe şi ca o iscusită vindecare.

Se întâmplă ca duhovnicul să fie prea milostiv şi să-ţi rânduiască puţin canon. Atunci se cuvine ca tu singur să-l rogi să-ţi dea mai mult, precum obişnuiesc să facă mulţi dintre cei care se pocăiesc cu fierbinţeală (dar cu dreaptă socotință, fără a cădea în mândrie), pentru a îmblânzi Dumnezeiasca dreptate prin canonul acesta vremelnic, şi ca să te încredinţezi mai mult că Dumnezeu ţi-a iertat pedeapsa cea veşnică, care se cădea ţie pentru păcate.

Pentru cei care defaimă canonul de mărturisire

Înţeleptul ierarh Gavriil al Filadelfiei scrie în cartea sa - „Pentru Tine” - următoarele: „Cel care nu s-a supus canoanelor, nevoie este să se trimită la judecăţile cele de acolo (adică la Judeţul cel înfricoşat) şi va da cuvânt pentru răutăţile ce a făcut, ca cel ce a călcat legile Bisericii”. La aceste cuvinte, adaugă şi Sfântul Nicodim Aghioritul sfătuirea sa, zicând: „În scurt, îţi zicem că una din două se cuvine să alegi, o, frate: sau aici să iei vremelnic canonul păcatelor tale, sau acolo veşnic (în lumea cealaltă)”. Dacă îl vei primi aici (în viaţa aceasta), atunci scapi de cel de acolo. Iar de nu îl vei lua aici, negreşit îl vei lua acolo veşnic.

Dacă nu asculţi de cuvântul duhovnicului şi nu primeşti canonul legiuit, atunci să ştii că duhovnicul nu are putere să te ierte, căci zice Sfântul Vasile cel Mare că stăpânirea (adică puterea) de a ierta păcatele nu este absolută (adică nu se dă aşa cum se

întâmplă), ci după ascultarea celui care se pocăieşte, către cel care îi îngrijeşte sufletul (Cuvântul 15 al Sfântul Vasile cel Mare despre Certări). Deci, se cuvine să primească păcătosul cu bucurie canonul său. Dacă sora lui Moise nu s-ar fi izgonit afară din tabără vreme de 7 zile (după canon pentru greşala ei), atunci nu s-ar fi curăţit de lepră. Dacă omul cel prea desfrânat din Corint nu s-ar fi dat satanei (după canonul Sfântul Apostol), atunci nu s-ar fi mântuit sufletul lui (1 Corinteni cap. 5, 1-5).

La fel şi tu, frate, de nu vei lua această puţină certare a canonului, atunci nici de lepra păcatelor nu te curăţeşti desăvârşit, nici sufletul tău nu se mântuieşte. Împăratul David, ca să-şi împlinească canonul, a fost izgonit de la împărăţie de către însuşi fiul său, Avesalon. Umbla prin munte şi prin văi cu picioarele goale şi era urât şi împroşcat de către semenii săi (căci deşi prin mărturisire l-a iertat Dumnezeu, dar nu i s-a iertat canonul, adică certarea vremelnică pentru păcat).

Împăratul Teodosie cel Mare (care este în rândul sfinţilor) a fost canonisit de Sfântul Ambrozie să nu intre în Biserică 8 luni de zile, iar alt împărat, pentru omorul ce făcuse, a fost canonisit ca dezbrăcându-se de hainele împărăteşti, să meargă desculţ pe un munte înalt şi acolo să petreacă 40 de zile întru rugăciuni, gustând numai pâine şi apă şi odihnindu-se pe pământul gol. Şi alţi împăraţi mulţi au făcut canon greu pentru păcatele lor. Iar tu, omule, oare eşti mai mare decât aceia sau mai gingaş la trup decât ei? De ce nu primeşti puţinul canon pentru păcatele tale? Să nu te înşele gândul că prin bani vei răscumpăra canonul tău. Împăraţii aceştia aveau mai mulţi bani decât tine şi ar fi putut să plătească milioane de galbeni, numai să nu ia acest fel de canon. Dar aceasta nu este cu putinţă să se facă. Trupul care a păcătuit, acela trebuie să se certe.

Întristarea cea pentru păcate

Am amintit mai înainte că, cel care se pocăieşte cu adevărat, trebuie să simtă durere în inimă pentru păcatele sale, adică să aibă întristare şi zdrobire de inimă.

Avem ca pildă întristarea Sfântului Prooroc David, care uda cu lacrimi aşternutul său şi băutura sa cu lacrimi o amesteca. Iar în Sfânta Evanghelie, avem pilda vameşului celui păcătos care, din multă ruşine şi întristare, nu îndrăznea să ridice ochii săi către cer, ci se tânguia, bătându-şi pieptul cu pumnii.

Orice om care greşeşte înaintea lui Dumnezeu simte o durere lăuntrică, o părere de rău pentru că a scârbit pe Dumnezeu. Această întristare, care zdrobeşte inima şi de multe ori stoarce lacrimi fierbinţi, este socotită ca cea dintâi jertfă pe care o aduce omul pentru păcatele sale. Jertfa lui Dumnezeu: *duhul umilit, inima înfrântă şi smerită*, zice Sfântul Prooroc David. Iar Sfântul Apostol Pavel, în cartea sa către Corinteni scrie că „întristarea pentru Dumnezeu naşte pocăinţă neschimbăcioasă, iar întristarea lumească, naşte moarte” (2 Corinteni 7, 10).

Apoi, femeia cea păcătoasă (din Sfânta Evanghelie) uda cu lacrimi picioarele Mântuitorului şi le ştergea cu părul capului, iar Sfântul Apostol Petru, ieşind din curtea arhiereului, a plâns cu amar pentru cuvintele lepădării lui.

Trebuie, însă, să luăm seama că nu orice întristare este semn de pocăinţă curată. Mai este si întristarea falsă, care nu vine din pocăinţă, ci din ambiţie şi din iubirea de sine. Aşa, de pildă, când cineva se zdrobeşte şi se boceşte de frică ca nu cumva să se descopere păcatul lui şi să se facă de ruşine.

Aceasta se întâmplă la oamenii mândri, care nu plâng pentru că au scârbit pe Dumnezeu prin păcate, ci plâng de frică să nu se descopere urâciunea lor şi să pătimească

ruşine. Ei se tânguiesc şi se roagă lui Dumnezeu (nu pentru iertare), ci ca să-i izbăvească de ruşinea oamenilor (adică să le acopere păcatul). Iar dacă unii ca aceştia s-au încredinţat că nu s-a descoperit păcatul lor, atunci uită întristarea şi urmează din nou cele vechi.

Tot asemenea şi cei care au păcate grele nemărturisite, când ajung la vreo primejdie de moarte, atunci îi vezi că se zdrobesc şi se tânguie amar. Dar această întristare nu este după Dumnezeu, căci este schimbăcioasă.

Ea vine numai din frica morţii, iar nu din pocăinţa curată. Cel care are căinţă adevărată, nu aşteaptă să vină boala grea, sau altă primejdie mare spre a se pocăi, ci totdeauna se căieşte şi caută să se mărturisească, fără să ajungă la primejdie.

Pe când cei care se căiesc numai de frica morţii, au întristare înşelătoare. Unii ca aceştia, când văd că a trecut primejdia, părăsesc pocăinţa. Atunci îi vezi că se schimbă numaidecât, uită întristarea cea pentru păcate şi de multe ori se căiesc pentru că s-au pocăit. Iar dacă din întâmplare au apucat să spună la cineva o parte din păcate, atunci se feresc de persoana aceea ca şi cum ar avea o boală molipsitoare. Ba uneori se poartă cu duşmănie faţă de persoana care i-a îndemnat la pocăinţă. Pentru că a trecut primejdia, ei nu mai au frica de moarte, încep iarăşi duşmăniile vechi, pe care le-au curmat la vreme de primejdie şi lucrează iar fărădelegea. Aceasta este întristarea cea mincinoasă, care izvoreşte din multă ambiţie, iar nu din frica lui Dumnezeu.

„Întristarea cea după Dumnezeu naşte pocăinţă neschimbăcioasă” (după cuvântul apostolesc), iar întristarea care vine numai la vreme de primejdie, nu este semn de pocăinţă, ci este o întristare falsă sau lumească (cum o numeşte Sfântul Apostol Pavel), iar această întristare aduce moarte. Aşa a fost întristarea împăratului Saul şi a lui Ahab, care nu le-a folosit la nimic.

Curajul credinței

În Țara Mucenicilor de azi, o femeie ruşinează pe „organele” întunericului de la Miazănoapte

În vremea revoluţiei din Rusia, când vrăjmaşii credinţei erau mai sălbatici decât fiarele împotriva celor sfinte, atunci când era oprit cu pedeapsă de moarte ca nimeni să nu poarte Sfânta Cruce la gât, a avut loc următoarea întâmplare, pe care mi-a povestit-o un preot care a fost de faţă: în zilele acelea de groază şi de sălbăticie nemaipomenită, mergea cu trenul spre oraşul Tiraspol o femeie evlavioasă. Cu toată ameninţarea bolşevicilor şi cu toată grozăvia pedepselor care-i aştepta pe cei nesupuşi ordinelor, evlavioasa femeie nu s-a sfiit nicidecum de legea stăpânirii, ci purta totdeauna o Cruce mare de aur, la gât. Aceasta era arma, acoperământul şi mângâierea ei. Era mai bucuroasă să moară, decât să lepede semnul cel de mântuire. Dar săraca fiind obosită din cauza grozăveniilor din vremea nopţii, a adormit în tren. În vremea asta, un mare pungaş, care sta aproape, i-a scos încetişor Crucea care se zărea de sub haină, fără să simtă femeia. Când s-a trezit ea din somn, prima ei grijă a fost să caute Crucea la gât.Văzând că lipseşte, a început să plângă şi să întrebe cine i-a luat Crucea. Neaflându-se hoţul, ea a tras semnalul de alarmă.

Numaidecât a venit conductorul întrebând cine a tras alarma şi ce s-a întâmplat? Atunci, femeia, fără cea mai mică sfială a declarat că i s-a furat crucea de aur pe care o purta la gât. Conductorul a rămas uimit şi nu ştia ce să creadă. În vremea aceea nu mai îndrăznea cineva să poarte la el lucruri sfinte şi mai ales să reclame că a pierdut o cruce. După puţină gândire, funcţionarul a zis către femeie, în auzul tuturor: „Dacă tu, în vremea asta de groază îndrăzneşti să porţi cruce la gât şi nu te sfieşti ca să reclami

pierderea ei, pentru curajul tău se cuvine să opresc trenul şi, făcând percheziţie, să-ţi caut crucea pe care o cinsteşti atât de mult". Şi în adevăr a oprit trenul şi făcându-se cercetare a aflat şi i-a dat înapoi femeii cinstita ei cruce.

Iată o pildă de bărbăţie care ne învaţă cât poate curajul credinţei. Ruşine să le fie celor care în vremuri de pace nu îndrăznesc a-şi face semnul Crucii în faţa boierilor şi nu mărturisesc credinţa lor la vreme de întrebare.

O femeie a uimit prin curajul ei pe cei mai înverşunaţi duşmani ai credinţei, care au rămas ruşinaţi şi numai de ruşine au defăimat legea lor şi i-au făcut dreptate. Eu cred că în clipa când a reclamat femeia pierderea crucii, au prins curaj cei credincioşi care erau de faţă şi îngerii din cer i-au împletit cununa mărturisirii credinţei, iar demonii care şedeau după grumazul funcţionarilor comunişti s-au ascuns atunci în fumoarul maşinii, neputând suferi ruşinea. În adevăr, reclamaţia femeii este şi ea ca o mărturisire a credinţei în faţa tiranilor comunişti, iar curajul ei este curaj mucenicesc, pe câtă vreme era ştiut, că cine poartă lucruri sfinte sau vorbeşte despre credinţă este pedepsit cu moartea.

Curajul credinţei a înspăimântat de multe ori şi pe cei mai sălbatici prigonitori din Rusia. De 40 de ani încoace, şiragul mucenicilor şi al mărturisitorilor din Rusia, nu s-a curmat de loc. Şi în ziua de astăzi, în părţile îngheţate din Siberia, unde sunt duşi la muncă silnică cei binecredincioşi, chinurile mucenicеşti urmează regulat. Sunt unii dintre credincioşii condamnaţi, care nu voiesc să lucreze în zile de sărbători şi Dumineci. Pentru asta li se opreşte hrana şi sunt bătuţi fără milă, dar ei rabdă toate cu mulţumire, pentru porunca lui Dumnezeu. Alţii dintre condamnaţi nu vor să lucreze deloc pentru stăpânire (socotind că este stăpânirea lui Anticrist), pentru asta sunt chinuiţi până la moarte cu bătăi, cu foame şi cu frig, fiind lipsiţi de adăpost şi de hrană. Toţi aceştia intră în rândul noilor mucenici, care udă mereu pomul Sfintei Credinţe şi îmblânzesc mânia lui Dumnezeu, care cu dreptate este pornită asupra lumii necredincioase de astăzi.

Mai sunt apoi o mulţime de râvnitori ai credinţei, care trăiesc ascunşi prin

pădurile cele nestrăbătute din Siberia şi Caucaz. Ei duc o viaţă aspră ca şi Sfinţii Părinţi din vechime, iar Milostivul Dumnezeu îi acoperă ca să nu fie descoperiţi de Stăpânire. Apoi clericii şi mirenii care nu ascultă de Biserica lui Alexie, se adună în locuri ascunse sub pământ (în catacombe) şi fac slujbe. Aceştia fac parte din Biserica liberă a „Catacombelor" şi au astăzi 10 arhierei şi mulţime de preoţi, care se poartă mireneşte la arătare. Prin rugăciunile lor ne miluieşte Dumnezeu şi pe noi nevrednicii, care nu avem nici o silă şi totuşi ne poticnim spre cele deşarte şi nu purtăm grijă de mântuire.

Să nu judecăm pe altul (Sfaturi duhovniceşti)

În zilele noastre, multe suflete râvnitoare se păgubesc, neştiind să-şi păzească râvna cu deplină judecată. Căci, după Cuvântul Sfântului Pavel, însăşi mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face după lege (cu dreaptă socoteală).

Iată de pildă, sunt mulţi dintre noi care arată mare sârguinţă pentru dreapta credinţă şi păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporit nu sporesc duhovniceşte. Să punem - bunăoară - vina pe lumea de azi, că este rea şi amăgitoare. Dar pe noi ne-a ales Domnul din lume şi ne-a întărit picioarele pe stâncă de mântuire. Nu putem să zicem că mănăstirile nu sunt în regulă, pentru că creştinii nu aveau nici biserici şi nici mănăstiri şi, cu toate acestea, erau mai sporiţi cu viaţa decât monahii de astăzi. Să dăm vina pe egumeni şi pe păstorii sufleteşti, că nu sunt iscusiţi şi nu poartă grijă de turmă, pentru asta

ne primejduim şi nu sporim.

Dar asta o pot zice numai noii începători şi oamenii simpli şi necunoscători, iar noi, care am îmbătrânit cu rasa şi am nimerit Ierusalimul, nu putem arunca vina pe egumeni. Dacă am căuta apoi să ne plângem că suntem străini şi necăjiţi, atunci ne râd creştinii cei din vechime, care erau totdeauna izgoniţi de păgâni şi mulţi erau duşi în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri. Dar, cu toată prigoana şi cu tot amarul robiei, viaţa creştinilor de la început strălucea ca o flacără în întunericul păgânătăţii.

Orice vină am căuta să punem pentru amorţirea noastră, nu putem să ne îndreptăm. Toţi aproape cunoaştem poruncile, ştim cum să ne păzim Sfânta Credinţă, toţi am îmbrăcat haina pocăinţei, am luat pe umeri jugul cel uşor al Domnului şi mergem pe calea Noului Testament. Nu sunt ca altădată prigoane, nu mai este robie, dar paşii noştri tot se poticnesc şi nu sporim.

Fraţilor, dacă vom socoti mai bine, atunci vom vedea că pricina poticnelii suntem noi înşine. Căci noi, mergând pe calea cea strâmtă (a Crucii), nu luăm seama la mersul picioarelor noastre, ci căutăm la picioarele altora. Vreau să spun că lăsăm păcatele noastre uitate şi căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci ne sârguim să le publicăm (adică să le vădim) şi să le judecăm!

„Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi” şi „cu ce măsură veţi da, cu aceea veţi şi lua!” (zice Domnul la Sfânta Evanghelie), iar noi judecăm pe alţii, fără să fim bazaţi dacă sunt vinovaţi ori nu. Dar ceea ce ne vatămă mai mult este că judecăm şi clevetim pe Slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge.

„Cine eşti tu care judeci pe sluga străină”, zice Sfântul Apostol Pavel, Stăpânul care l-a pus în slujbă? Acela (Stăpânul său) îl va judeca, iar dacă alunecă, El poate să-l facă să stea, că puternic este Dumnezeu.

Păcatele şi neputinţele clericilor nu se cade a le scoate la arătare. Clericii sunt

şi ei oameni neputincioşi, ieşiţi din plămădeala lumii deşarte. Ei n-au pogorât din cer, nici n-au crescut între îngeri. Lumea de azi i-a odrăslit. În lumea aceasta deşartă au crescut, la şcoala lumii au învăţat. Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumesc este azi mai iute şi mai stricător ca altădată. El pătrunde ca şi vântul cel rău în toate părţile.

Vântul stricăciunii cu moda cea nouă călătoresc astăzi repede ca şi gândul. Cele ce se fac ori se vorbesc la capătul pământului în America, peste câteva clipe se fac cunoscute până şi de copiii cei mici de la corturi. Altădată trebuiau să treacă ani de zile pentru ca să vină o veste de acolo, iar acuma vine repede ca fulgerul. Şi, după cum merg veştile, tot aşa de repede merge şi stricăciunea prin lume.

Preoţii, fiind în legătură cu lumea, se vatămă azi mai uşor ca înainte. Datoriile lor sunt aceleaşi ca şi la început, însă piedicile au sporit, duhul lumii s-a înăsprit şi s-a sălbăticit. Ştiinţa a declarat cel mai aprig război împotriva vieţii duhovniceşti, iar lumea merge orbeşte după ştiinţă, depărtându-se de Sfânta Credinţă. Stâpânitorul viclean al veacului acestuia aruncă cele mai aprige săgeţi împotriva feţelor bisericeşti. Lumea aceasta deşartă, după ce otrăveşte duhul omenesc cu tot felul de amăgiri, mai are şi pretenţia să vadă pe clerici sfinţi de pe icoană. Însă de unde au vlăstărit oare clericii? Nu din rădăcina lumii? Dacă rădăcina ar fi mai de soi, atunci şi vlăstarele ar fi mai bune. Sarea, care se scoate din mare, uşor se topeşte când dă de umezeală. Preoţii sunt sarea cea ieşită din marea lumii şi pentru că vânturile lumeşti sunt astăzi mai rele şi mai pătrunzătoare, pentru asta şi sarea se topeşte mai uşor ca altădată şi uneori se strică de tot. Dacă lumea este veacul al optulea, preoţii nu pot să fie ca cei din vechime. Toate se schimbă după duhul vremii.

Boldul învierii sufleteşti şi boldul morții

Întristarea

Patericul Sfinţilor Părinţi scrie despre un frate care mult se întrista şi plângea mereu pentru păcatele sale:

Într-o zi, S-a arătat lui Domnul, zicându-i: „Ce plângi, omule, ce te întristezi aşa?” şi a răspuns fratele: „Nu voieşti, Doamne, să plâng şi să mă mâhnesc, căci cu atâtea Te-am scârbit?”. Atunci Domnul, întinzându-Şi mâna, a pus-o pe capul lui, zicând: „De acum nu te mai scârbi. De vreme ce tu te-ai scârbit pentru Mine, Eu nu mă voi scârbi asupra ta, căci dacă sângele Meu l-am dat pentru tine, cu mult mai vârtos îţi voi da iertare şi ţie şi la tot sufletul care se pocăieşte curat!”. După aceasta, venindu-şi în sine, fratele şi-a aflat inima lui plină de toată bucuria şi s-a încredinţat că a făcut Domnul milă cu dânsul. Deci toată viaţa lui a petrecut-o cu multă smerenie, mulţumind lui Dumnezeu totdeauna.

Din această pildă se vede cât de mare este folosul pe care-l dobândim din întristarea cea după Dumnezeu şi cât de mult preţuieşte Dumnezeu această întristare a noastră. Întristarea este de două feluri şi anume: este întristare care omoară sufletul şi este întristare care sfinţeşte sufletul. Întristarea care este amestecată cu deznădejde este boală otrăvitoare pentru suflet. Pentru aceasta şi zice Sfântul Apostol Pavel: „Să nu vă întristaţi ca cei ce n-au nădejde”.

Iar întristarea cea pentru păcate, care este însoţită de nădejdea mântuirii, vine din lucrarea Duhului Sfânt, care ne vorbeşte prin glasul conştiinţei. Mustrarea aceasta a conştiinţei, care nu se desparte de nădejde, este călăuza cea sfântă, care ne duce spre mântuire. În cartea cea pentru Mărturisire, scrisă de Sfântul Nicodim Aghioritul (în

greceşte), aflăm următoarele cuvinte despre boala întristării celei fără de nădejde, care se mai cheamă şi deznădăjduire: „Deznădăjduirea este răutatea cea mai mare şi cea mai vătămătoare dintre toate răutăţile”.

Deşi toate păcatele sunt potrivnice lui Dumnezeu, sunt numai pe de o parte împotrivă, pe când deznădăjduirea este pe de-a-ntregul împotriva lui Dumnezeu (în toate direcţiile şi în toate privinţele), căci ea combate pe Dumnezeu şi-L scoate afară din suflet, socotind răutatea drept dumnezeu şi pe diavol pricinuitor al răutăţii.

Omul, cel cuprins de boala deznădejdii, socoteşte că răutatea este mai puternică decât bunătatea lui Dumnezeu şi mai nemărginită decât însăşi nemărginirea lui Dumnezeu. De vreme ce el nu mai crede că Dumnezeu poate să-l mântuiască, prin aceasta omul socoteşte că răutatea este mai presus decât Dumnezeu.

Dar poate să fie o necinstire şi o nechibzuinţă mai mare ca aceasta? Adică întru a socoti cineva că neputinciosul păcat este mai tare decât Cel Atotputernic sau că cel scurt întrece pe Cel nemărginit, şi cel fără fiinţă ar fi mai presus decât Cel pururea fiitor? Pentru aceasta scrie în Mărturisirea Ortodoxă că „deznădăjduirea este un păcat împotriva Duhului Sfânt”.

Sfântul Vasile cel Mare zice că dacă s-ar putea măsura adâncul milostivirii lui Dumnezeu, atunci ar fi iertat (adică s-ar îngădui) şi deznădăjduirea, socotind mulţimea păcatelor noastre. Dar câtă vreme păcatele noastre se pot număra şi se pot măsura, pe când mila şi îndurarea lui Dumnezeu este cu totul nemăsurată, deci (pentru asta) nu se cade să fie deznădăjduirea, ci să cunoască omul mila lui Dumnezeu şi să-şi reclame (adică să-şi vădească la duhovnic) păcatele sale. Deznădăjduirea este împotriva socotelii celei drepte (a judecăţii sănătoase), căci ea nu are loc întru cele omeneşti şi iată pentru ce anume: câtă vreme cel care a păcătuit mai trăieşte încă, aceasta este semn că Dumnezeu îl primeşte şi nu l-a părăsit, ci l-a lăsat să trăiască, anume ca să se pocăiască. Despre asta ne încredinţează Sfântul Grigore Palama.

Deznădăjduirea este semănată de către diavol, după cuvântul Sfântul Efrem Sirul, căci înainte de a săvârşi omul păcatul, îi şopteşte că nimic nu este păcatul, iar după cădere îi zice că păcatul este atât de mare, încât nu mai este iertare pentru el. În sfârşit, să fim încredinţaţi că deznădăjduirea este împotriva Sfintelor Scripturi din Legea veche şi din Legea cea Nouă. Căci în Sfânta Scriptură se înfăţişează de mii de ori mila cea negrăită a lui Dumnezeu, prin care primeşte întotdeauna pe cei păcătoşi. Atâtea şi atâtea pilde arată potrivnicia deznădăjduirii. Atâţia păcătoşi, împovăraţi cu nenumărate păcate, arată că s-au mântuit de la începutul lumii anume pentru că nu şi-au pierdut nădejdea, cum au fost: Lameh, Manase, Nabucodonosor, David împăratul, apoi femeia cea desfrânată, vameşul cel smerit, Fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, Pavel cel habotnic şi Petru verhovnicul, precum şi toţi ceilalţi care s-au mântuit. Păcatul deznădejdii este şi împotriva cuvintelor Sfinţilor Părinţi, care învaţă pe cei păcătoşi să nădăjduiască la mila lui Dumnezeu şi să alunge deznădejdea, dovedind că nu este nici un păcat care să biruiască iubirea de oameni a lui Dumnezeu.

„Fericit este omul care nădăjduieşte spre Domnul”, zice Sfântul Prooroc David, „că prin nădejdea aceasta ne-am mântuit”, strigă Sfântul Apostol Pavel.

Motivele care duc la patima deznădejdii

Însemnare: Să nu mire pe nimeni că eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta şi cele mai multe crime - despre care aflăm din ziare - sunt urmările deznădejdii.

Nu este nici o patimă din care vrăjmaşul să aibă atâta câştig, precum este patima deznădăjduirii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile şi lepădările de credinţă.

Iar dacă unii deznădăjduiţi nu se omoară singuri trupeşte (adică nu se sinucid), aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufleteşte sunt morţi înainte de mormânt. Căci deznădejdea este moartea duhovnicească, de vreme ce omul îşi întoarce faţa de la ajutorul lui Dumnezeu şi se dă în stăpânirea celui rău. „Cel care deznădăjduieşte, îşi ucide singur sufletul său!”, zice Sfântul Ioan Scărarul în cuvântul 5 pentru Pocăinţă.

Toate păcatele aduc duşmănie între om şi Dumnezeu. Sunt însă unele păcate mai grele, care se cheamă păcate de moarte, şi anume: mândria, iubirea de arginţi, zavistia, curvia, lăcomia pântecului, mânia şi trândăvia. Acestea se cheamă păcate de moarte, pentru că sunt împotriva celor două porunci din Sfânta Evanghelie (a iubi pe Dumnezeu şi pe aproapele) şi ele pricinuiesc moartea sufletului, adică osânda veşnică. Din acestea şapte odrăslesc toate celelalte păcate. Însă milostivul Dumnezeu a pus la îndemâna omului Taina Pocăinţei prin care se poate vindeca sufleteşte, oricât de păcătos ar fi el. Vrăjmaşul mântuirii a mai născocit o răutate, care nu are vindecare, şi aceasta este patima deznădăjduirii.

Deşi păcatele amintite mai sus se cheamă păcate de moarte, toate se iartă prin

pocăinţă curată. Numai păcatul deznădăjduirii, când stăpâneşte pe om, nu are vindecare, căci deznădăjduirea este însăşi părăsirea pocăinţiei şi întoarcerea de la mila lui Dumnezeu. Pentru aceasta, Soborul al şaptelea de la Niceea a hotărât că numai păcatele cele nepocăite sunt spre moarte. Deci, putem spune că numai acolo unde se cuibăreşte deznădăjduirea, nu mai este vindecare şi nici iertare. Să ne înfricoşăm de răutatea aceasta şi să fugim de ea ca de veninul şarpelui, căci ea este lepădarea darului Sfânt şi defăimarea milostivirii celei nemăsurate a lui Dumnezeu.

Mulţi dintre credincioşii creştini, care se adapă cu mustul deşertăciunii lumeşti, îşi dau seama de primejdia sufletească în care se află şi doresc mântuirea, dar nu mai au curajul s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a şters din „Condica lui Dumnezeu" şi orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Socotesc că prea mult s-au abătut din calea Sfintelor Porunci şi, pentru aceasta, Dumnezeu nu-i mai primeşte. Partida aceasta de oameni a pierdut nădejdea mântuirii şi sunt asemenea unor răniţi, care nu mai primesc nici o doctorie spre vindecare, iar ranele lor se cangrenează şi putrezesc.

Slăbănogirea aceasta sufletească (cu îndoială şi deznădejde) vine şi la mulţi credincioşi, care au hrană pentru suflet precum şi liman prielnic de mântuire, dar nu ştiu să le preţuiască. Şi anume sunt unii care au cunoscut deşărtăciunea vieţii, s-au trezit din somnul păcatului şi au luat drumul pocăinţiei. Dar pricepând ei cât de mult sunt datori lui Dumnezeu pentru păcatele lor şi văzând că nu pot împlini canonul pocăinţiei aşa cum se cuvine, încep să se împuţineze la suflet şi pierd nădejdea mântuirii. Sunt însă şi unele persoane care s-au păzit de viermele stricăciunii lumeşti, au destule cunoştinţe duhovniceşti, însă au o oarecare împuţinare de suflet şi îndoială pentru mântuirea lor.

Cercând mai cu deamănuntul diferite cazuri, vom vedea că împuţinarea de suflet şi deznădejdea se ivesc din următoarele motive:

1. Înainte de toate, şi la cei mai mulţi, este lipsa de povăţuitori duhovniceşti,

2. Necunoştinţa Sfintelor Scripturi, pentru care ne robesc părerile greşite şi înţelepciunea minţii,

3. Vătămarea dreptei credinţe când facem prieteşug cu ereticii, cu masonii şi comuniştii,

4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovniceşti şi nesimţirea) fără căinţă,

5. Nemărturisirea curată (când o facem de mântuială sau cu ascunsuri şi pricinuiri),

6. Împărtăşirea cu nevrednicie (când ştim că nu suntem în regulă şi ne apropiem cu obrăznicie, de ochii oamenilor),

7. Când suntem stăpâniţi de mândrie şi nu ne plecăm spre vindecare,

8. Când am căzut sub legătură cu afurisenie de la arhiereu sau de la preot şi nu căutăm dezlegare de la slujitorul pe care l-am scârbit,

9. Când am făcut vreo nedreptate mare (prin furtişag sau prin clevetire şi nu căutăm a repara greşala, Împărtăşindu-ne neîmpăcaţi),

10. Când ne lăsăm robiţi de întristare peste măsură, căci această întristare este însăşi deznădejde,

11. Când din zavistie hulim Sfânta Credinţă, ori numele lui Dumnezeu ori persoanele sfinţite,

12. Când blestemăm (pe noi sau pe alţii) şi ne jurăm fără socoteală şi nu căutăm vindecare.

Despre rugăciunea minții

Să nu creadă cineva că numai clericii şi monahii sunt datori a se ruga neîncetat. Toţi creştinii suntem datori a ne afla totdeauna întru rugăciune, adică în pomenirea cu mintea a numelui lui Dumnezeu.

Preasfinţitul Patriarh Filotei al Ţarigradului, scriind viaţa Sfântului Grigore Palama (fost arhiepiscop al Tesalonicului), care se pomeneşte în Duminica a doua din Postul Mare, povesteşte şi aceasta, că Sfântul Grigore Palama (nu Teologul) avea un prieten iubit cu numele Iov. Acesta era foarte simplu, dar îmbunătăţit cu viaţa.

Fiind ei odată împreună, a venit vorba şi despre sfinţita Rugăciune. Între alte sfaturi, Sfântul Grigore a adăugat şi acesta, că fiecare creştin, fără deosebire, trebuie să se roage necontenit, după porunca Sfântul Apostol Pavel, care zice: „Neîncetat să vă rugaţi!”. La fel şi Sfântul Prooroc David, măcar că era împărat şi avea atâtea griji, zice la Psalmi: „Văzut-am pe Domnul înaintea mea pururea!”, adică vedea în taină pe Domnul înaintea lui, totdeauna prin rugăciunea cea tainică a minţii.

De asemenea, şi Sfântul Grigore Teologul (al Ţarigradului) învaţă pe toţi creştinii, zicând că mai des ni se cade a pomeni numele Domnului decât a răsufla. Zicând acestea de mai sus şi altele despre Rugăciunea tainică, Sfântul Grigore (de care ne este vorba) a mai adăugat către prietenul său Iov că se cuvine ca şi noi să ascultăm de poruncile Sfinţilor şi nu numai că trebuie să ţinem noi înşine rugăciunea minţii neîncetat, ci să îndemnăm şi pe alţii (pe toţi de obşte, pe călugări şi mireni, pe cei simpli şi pe cei învăţaţi, pe bărbaţi şi pe femei şi pe copii) ca toţi să se roage neîncetat.

Auzind acestea prietenul său, i s-a părut că sunt izvodiri noi şi pentru asta a început a se prici cu Sfântul Grigore (Palama) zicând că rugăciunea cea neîncetată este

numai pentru sihaştri şi pentru monahi, că ei sunt departe de tulburările lumii, iar nu pentru mireni, care au atâtea treburi şi atâtea griji.

Sfântul Grigore i-a adus şi alte mărturii pentru asta, cu dovezi netăgăduite, însă bătrânul Iov nu s-a lăsat convins. Atunci, Sfântul îngreuindu-se de vorbă multă şi de pricire, a tăcut din gură şi au mers fiecare la chilia lui.

În vremea când bătrânul Iov îşi făcea rugăciunea, s-a arătat înaintea lui îngerul Domnului şi l-a mustrat pentru că s-a pricit cu Sfântul Grigore şi s-a împotrivit unui lucru pricinuitor de mântuire a creştinilor. Apoi i-a poruncit, ca din partea lui Dumnezeu, să ia seama pe viitor a nu se mai împotrivi la asemenea lucru prea folositor pentru suflet, căci atunci se împotriveşte voinţei lui Dumnezeu! Şi nici măcar în minte să nu primească asemenea părere potrivnică învăţăturii Sfântului.

Atunci, necioplitul bătrân a mers îndată la Sfântul Grigore şi căzând la picioarele lui, i-a cerut iertăciune pentru că s-a împotrivit şi s-a pricit, arătându-i toate câte i-a descoperit îngerul Domnului.

Vedeţi fraţilor că toţi de obşte (de la mic până la mare) suntem datori să uneltim necontenit rugăciunea tainică, zicând cu mintea: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine, păcătosul!”. Mereu să ne obişnuim a zice aceasta cu mintea şi cu simţirea inimii. Dacă Dumnezeu a trimis din cer pe sfântul înger spre a descoperi aceasta omului, înseamnă că lucrarea acestei rugăciuni este de mare folos şi nu se poate tăgădui.

Dar ce zic mirenii şi unii dintre călugării mai necăjiţi: „Suntem împovăraţi de treburi şi de griji în mijlocul lumii şi nu putem să ne rugăm mereu!”. Sfintele Scripturi însă ne arată că Dumnezeu nu cere de la noi niciodată lucruri cu neputinţă de îndeplinit. Pentru cel care are râvnă fierbinte pentru mântuire, rugăciunea minţii nu este un lucru cu neputinţă. Dacă această lucrare tainică ar fi cu neputinţă de îndeplinit, atunci nu s-ar fi găsit nimeni din lume, dintre mireni, ca s-o aibă. Însă vedem că au fost şi sunt încă mulţi.

Între alţii vom pomeni aici pe fericitul Constantin, tatăl Sfântului Grigore Palama. El trăia în palaturile împărăteşti din Constantinopole şi era socotit ca dascăl şi părinte al împăratului Andronic. Şi fiind el în toate zilele împresurat de grijile împărăţiei şi de chivernisirea familiei sale, cu toate acestea el era totdeauna nedespărţit de Dumnezeu prin rugăciunea cea tainică a minţii. Pentru nedezlipirea minţii lui la rugăciune, de multe ori uita de a vorbi cu împăratul şi cu sfetnicii de la curte. Boierii se tulburau uneori pentru uitarea lui, neştiindu-i nevoinţa, însă împăratul, care ştia lucrarea lui tainică, îl apăra în faţa boierilor, zicând: „Constantin, fericitul, are grijile, şi acelea nu-l lasă să ia aminte la cuvintele voastre, care sunt numai pentru interese trecătoare şi deşarte, mintea lui, blagoslovitul, este pironită la cele cereşti şi pentru asta uită pe cele pământeşti, căci toată atenţia lui este la rugăciune şi la Dumnezeu!”. Şi era atât de plăcut lui Dumnezeu, fericitul acesta Constantin, încât s-a învrednicit să facă şi minuni!

Blestemul cel nesocotit şi chemarea celui rău

„Şi au iubit blestemul, şi-i va veni lui. Şi nu au voit blagoslovenia şi se va departa de dânsul” (Psalmul 108, 16)

Sfântul Macarie Egipteanul spune că oastea demonilor este alcătuită din două cete mari: una este ceata vrăjmaşilor care luptă pe oameni cu patimile şi cu poftele cele rele, şi alta este ceata „boieriior” care aruncă pe oameni în tot felul de eresuri, în blestemuri, hule şi înşelăciuni.

Mulţi dintre creştini au obiceiul să blesteme pe alţii la mânie sau să se blesteme pe ei singuri. Socotind noi mai bine, vom vedea că cele mai multe blestemuri sunt hule. La fel şi înjurăturile sunt hule. Deşi nu sunt toate hule împotriva Duhului Sfânt, totuşi nu sunt scutite de osândă. Orice cuvânt greu, care se atinge de numele lui Dumnezeu, de lucrurile cele sfinte sau de mântuirea sufletului, este socotită ca o hulă împotriva Duhului Sfânt. Iar hula este un păcat de moarte.

Poate unii nu hulesc pe Dumnezeu şi nici lucrurile sfinte, dar au obiceiul să cheme pe vrăjmaşul diavol, ca să-l ia pe cutare sau cutare (atunci când se mânie). Ei nu socot aceasta un păcat, ci, dimpotrivă, mulţi o folosesc în chip de glumă.

Dar oare vrăjitorii cei lepădaţi de Dumnezeu nu fac şi ei la fel? Căci doară şi ei cheamă îngerii întunericului ca să le împlinească voile lor şi nu cheamă niciodată pe Dumnezeu.

O, iubite frate creştine, oare iţi dai seama că atunci când chemi tu pe „cel rău” spre răzbunare (împotriva fratelui tău), prin aceasta nesocoteşti pe Dumnezeu şi faci mare bucurie vrăjmaşului celui nevăzut? Se bucură vicleanul când îl pomeneşti la mânie, iar

răzbunarea pe care o ceri de la el, o socoteşte ca o mare cinste. Flutură din coadă urâtul, când vede că tu la mânie nu-l treci cu vederea, ci îl chemi în ajutor.

Sf. Apostol Pavel ne învaţă, zicând: „Pomeneşte pe Iisus Hristos!”, iar tu când te mânii pomeneşti pe vrăjmaşul (cerând să-ţi facă răzbunare)?

În altă parte, Sf. Pavel ne porunceşte astfel: „Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!” (Vezi Romani 12, 14), iar Domnul, în cadrul Sfintei Evanghelii, ne învaţă nu numai ca să nu blestemăm, ci chiar să binecuvântăm pe cei ce ne blesteamă pe noi.

Ca să înţelegeţi mai bine cât de urât este blestemul înaintea lui Dumnezeu, voi aduce de faţă o povestire înfricoşată, care se cuprinde în Scrisoarea Sfinţitului Mucenic Dionisie Areopagitul, trimisă către fericitul Dimofil.

Sfântul Dionisie Areopagitul a trăit în vremea Sfinţilor Apostoli, a fost răpit pe nori de la Atena, la Ghetsimani, pentru a fi de faţă la înmormântarea Maicii Domnului. S-a săvârşit ca mucenic la anul 96 în cetatea Parisului (care se chema Luteţia) pe vremea aceea.

În scrisoarea lui către Dimofil, spune că mergând el odată în insula Creta, a fost găzduit de Sf. Apostol Carp (unul din cei 70 de Apostoli). Acesta i-a povestit cum a avut el o mare supărare, din cauza unui elin (adică necredincios), care convinsese pe un creştin ca să-şi lepede Sfânta Credinţă şi să primească înşelăciunea idolească.

Atunci, dumnezeiescul Carp, fiind copleşit de multă întristare, nu şi-a dat bine seama ce face. Căci el, în loc să se roage lui Dumnezeu pentru întoarcerea celui pierdut, precum şi pentru luminarea păgânului, s-a lăsat biruit de mânie şi de amărăciune împotriva acestor doi ticăloşi. Fiind seara, a adormit Sfântul cu duhul tulburat şi cu inima plină de mânie. La miezul nopţii s-a sculat la rugăciune, ca de obicei. În vremea rugăciunii avea inima amărâtă de întristare, ceea ce nu se cuvenea unui slujitor şi ucenic al lui Hristos.

În starea aceasta de tulburare, zicea în mintea lui că nu merită să mai trăiască acei oameni fără Dumnezeu, care duc în rătăcire pe alţii. Cugetând el acestea, se ruga lui Dumnezeu ca să-i lovească cu trăsnet pe amândoi ticăloşii.

Îndată ce a cugetat acestea, i se părea că se cutremură locul unde se afla, iar cerul s-a deschis. Printr-o deschizătură a cerului a văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos împreună cu negrăită mulţime de îngeri, care erau în chip de oameni.

Văzând aceasta, Fericitul Carp se mira foarte mult şi uitându-se apoi în jos, a văzut temelia casei desfăcută în două şi s-a arătat acolo o prăpastie adâncă şi prea întunecoasă. Iar la marginea prăpastiei i-a văzut pe cei doi oameni pe care îi blestemase, fiind cuprinşi de frică şi de cutremur mare. De frica lor cea mare le tremurau picioarele şi neputând a se stăpâni, erau gata să cadă în prăpastie. Din fundul gropii, Fericitul Carp vedea cum se ridicau şerpii, care se agăţau de picioarele lor. Acum îi vedea că fluieră, acum îi vedea cum îi muşcă de picioare, trăgându-i în groapă. Deci se vedeau sărmanii că sunt gata să cadă de silă în prăpastie.

În vremea aceasta, Fericitul Carp nu mai vroia ca să privească în sus, către Domnul, ci se necăjea cu mintea pentru ce nu cad mai repede în prăpastie ticăloşii aceia. Căuta chiar de multe ori ca să-i împingă singur în groapă. Dar neputând să-i arunce, se întrista şi blestema. La urmă s-a uitat în sus şi a văzut ca şi mai înainte cerurile deschise, iar pe Domnul L-a văzut cum I S-a făcut milă de cei doi osândiţi, care se primejduiau şi, sculându-Se Domnul de pe tronul Său, S-a apropiat de ei şi le întindea mâna ca să-i scape. Împreună cu Domnul se sârguiau şi Sfinţii Îngeri ca să-i scape din primejdie pe cei doi oameni. Cum şedea Domnul cu mâna întinsa spre oameni, a rostit către Fericitul Carp aceste cuvinte: „Loveşte-Mă acum pe Mine, că iarăşi Eu sunt gata ca să pătimesc de multe ori pentru mântuirea oamenilor. Şi plăcut îmi este ca să pătimesc iarăşi şi să mor pentru aceştia, ca să nu se osândească, chiar dacă alţi oameni nu sunt vinovaţi (ca să mă răstignesc pentru ei). Însă, gândeşte-te bine, dacă îţi convine oare şi ţie ca să schimbi

prietenia cea cu Dumnezeu şi cu îngerii cei buni şi să primeşti în schimb pe cea de-a pururea prietenie cu şerpii şi cu demonii!” (Vezi Sinaxarul cel mare, la 3 Octombrie, Viaţa Sfântului Sfinţit Dionisie Areopagitul).

Atunci a cunoscut Sfântul Carp că nu este plăcută lui Dumnezeu mânia cea fără socoteală. Vedenia aceasta a Sf. Carp este şi pentru noi ca o lecţie, la vremea când ne luptă gândul ca să blestemăm. Sfântul Apostol Carp a blestemat pe cei doi necredincioşi, din râvna lui cea mare pentru Sfânta Credinţă, dar cu toate acestea vedem că Domnul S-a scârbit şi l-a mustrat. Iar tu, creştine, când rosteşti blesteme asupra fratelui celui de o credinţă cu tine, pentru lucruri trecătoare (iar nu râvnă pentru credinţă), oare ce fel de răspuns vei da înaintea lui Dumnezeu? „Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!”, strigă mereu Sf. Apostol Pavel, iar tu pentru toată nimica arunci blesteme asupra fratelui tău? Nu te gândeşti că pe acela pe care tu îl dai răului sau morţii, pe acela l-a răscumpărat Domnul cu Patima Sa, scoţându-l din ghearele morţii şi din robia celui rău?

În toată viaţa Lui de pe pământ, Domnul niciodată n-a blestemat pe cineva, deşi toată viaţa a fost prigonit şi defăimat de către necredincioşii jidovi. A blestemat numai pe smochinul cel neroditor, care închipuia nerodirea neamului evreiesc. Cu aceasta a vrut să arate sfârşitul Legii celei vechi, care n-a putut aduce pe om la mântuire.

Apoi să ne gândim câte necazuri şi câte piedici au întâmpinat Sfinţii Apostoli din partea păgânilor, dar ei niciodată n-au blestemat.

Când Sfântul Arhanghel Mihail avea pricină cu diavolul pentru trupul Sfântului Prooroc Moise, n-a îndrăznit ca să rostească blestem împotriva celui rău, care se împotrivea poruncii lui Dumnezeu, ci a zis numai atâta: „Domnul să te certe pe tine, diavole!”.

Trebuie însă să ştim că blestemul şi anatema pot să fie folosite numai în cazurile cele mai grele, când se primejduieşte Sfânta şi Dreapta Credinţă. Dar, şi atunci, ele sunt ca nişte arme pentru păstorii Bisericii, iar nu pentru cei de rând.

Blestemul şi anatema nu se cuvine nicidecum a le rosti în chip de mare răzbunare pentru lucruri trecătoare sau pentru ambiţiile noastre (cum am văzut că fac unii clerici nepricepuţi), ba chiar şi unii dintre monahi. De aceea, să fie ştiut că atunci când se rostesc fără socoteală, ele se întorc în capul celui care le-a rostit, ca o pasăre de pradă care, neaflând vânat, se întoarce la cuibul său. Înţeleptul Solomon zice în Pildele sale: „Precum gadina (pasăre mare de pradă) zboară fără oprire, tot aşa şi blestemul cel nesocotit nu cade pe capul nimănui”.

Prin această pildă, înţeleptul Solomon ne face să înţelegem că blestemul cel nedrept (adică fără socoteală) nu se atinge de nimeni, ci zboară ca o pasăre după vânat. Iar dacă nu are vânat, pasărea se întoarce iar la cuibul său. Tot aşa şi blestemul dacă este nesocotit nu se lipeşte de nimeni, ci se întoarce pe capul celui ce l-a rostit.

Un oarecare creştin sărac de bunătăţile cele trecătoare, dar bogat în fapte bune, mergând odată pe drum, din nebăgare de seamă, s-a lovit cu piciorul de o piatră. Fiind desculţ, lovitura i-a făcut multă durere, iar el - ca un om necăjit - slăbănogindu-se, a zis către piatră: „De bună seamă că diavolul te-a pus aici în mijlocul drumului, iar nicidecum omul!”. Îndată ce a rostit această hulă, a fost pedepsit de Milostivul Dumnezeu, în chip minunat, după cum se obişnuieşte să pedepsească totdeauna pe cei îmbunătăţiţi, în viaţa aceasta, ca să nu se păgubească sufletele lor. Deci, i s-a părut omului, în clipa aceea, că i-a turnat cineva un cazan cu apă clocotită în cap şi din asta a simţit atâta durere, încât a rămas orb şi fără simţire. Atunci l-au ridicat nişte trecători şi l-au dus acasă. Acolo a zăcut la pat multă vreme, fiind paralizat de la mijloc în jos, iar cealaltă parte a trupului era acoperită de răni putrede. Nimeni nu se putea apropia de el, decât numai cei care îngrijeau de el. A zăcut aşa multă vreme, chinuindu-se fără să rostească vreodată un cuvânt greu sau nepotrivit, ci mulţumea lui Dumnezeu totdeauna, zicând: „Pe cei care îi iubeşte Dumnezeu, pe aceia îi şi ceartă” şi altele asemenea, cu multă răbdare şi îngăduinţă. Pentru

răbdarea şi pentru credinţa lui cea mare a fost vindecat prin minune de Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu.

În cartea Sfântului Grigore Dialogul se spune despre un boier mare din Roma, care avea un singur copil. Din multa dragoste ce o avea către el, nu se îndura ca să-l certe pentru obrăzniciile lui, ci îl răbda aşa, cu neorânduială.

Pe lângă alte năravuri rele, copilul s-a deprins ca să blesteme, fără ca să primească vreo pedeapsă de la nepriceputul lui părinte. Într-o zi, pe când îl ţinea în braţele sale, i-a venit copilului o frică mare şi a strigat: „Ascunde-mă tată, că iată nişte negri vor să mă apuce!”. Aceasta-i zicea copilul despre demonii pe care îi vedea lângă el. Iar în spaima lui cea mare a început iar să blesteme, după cum era obişnuit. Atunci, numaidecât, odată cu blestemul, a îngăduit Dumnezeu ca să fie răpit sufletul lui de către demoni.

De asemenea, mai scrie despre un alt copil, care avea năravul să blesteme, ticălosul. Într-o zi, când se juca cu alţi copii, a blestemat numele lui Dumnezeu şi în clipa aceea l-au răpit demonii cu trupul în iad şi nu s-a mai arătat şi nici nu s-a mai auzit de el. Deci, dacă Dumnezeu pedepseşte atât de aspru pe nişte prunci (care pentru prostia lor nu au atâta vină), oare cu cât mai mult se vor osândi cei care sunt în vârstă şi mai ales cei care poartă chipul călugăresc?

Despre folosul bolii şi felul cum se înțelege boala trupească

În „Lavsaiconul Sfântului Munte” găsim următoarea povestire, scrisă de monahul Atanasie, doctorul de la Mănăstirea Lavra: „Aproape de Mănăstirea Lavra, în părţile Viglei, se află o chilie cu hramul Sfinţilor «Trei Coconi». Acolo petreceau în linişte trei pustnici, şi anume stareţul Anania împreună cu ieromonahii Azaria şi Daniil. Rucodelia lor era zugrăvitul icoanelor pe marmoră.

Unul dintre ei, anume ieromonahul Azaria, a dat în damblagire (paralizie cu dureri nesuferite la toate încheieturile). Aceasta a durat 12 ani de zile. După aceşti 12 ani de suferinţă, au încetat durerile şi a rămas numai cu o damblagire până la moarte. Timp de 16 ani, cât a durat boala, Azaria a fost cu totul paralizat. Numai capul şi limba au rămas nevătămate şi le putea mişca după voie. Din cauza neputinţei lui, au fost siliţi şi ceilalţi doi să-şi lase lucrul mâinilor (adică zugrăvirea), pentru a îngriji pe bolnav, căci era nevoie să-l întoarcă la fiecare ceas şi să-l aşeze când pe dreapta, când pe stânga, ca să-i mai uşureze durerile şi să nu facă rană, zăcând multă vreme pe o coastă.

Afară de asta, trebuiau să-i dea ajutor şi când îl necăjeau ploşniţele sau puricii. În această stare de chin aflându-se bolnav, dacă venea vreun monah străin şi căuta să-l încurajeze ca să aibă răbdare, el le răspundea: «Părinţilor, eu pătimesc după cum mi se cuvine, însă la cei care mă slujesc să le doriţi mai vârtos răbdare!».

Cei care-l slujeau, însă, ziceau totdeauna: «Ce răbdare să avem noi care suntem sănătoşi şi sprinteni? Pentru cel bolnav este nevoie de răbdare». Deci, prin boala fratelui lor a iconomisit Dumnezeu să dobândească cununa răbdării şi cei doi fraţi sănătoşi. Aceştia, însă, neavând să mai zugrăvească, au dat pricină să odrăslească şi fapta milosteniei pe lângă răbdarea lor cea cu mulţumire.

Monahul Iftimie de la Chilia lui Ioasaf se îndatoreşte să-i hrănească pe toţi cu

cheltuiala lui. Stareţul Anania, unul dintre cei care îngrijeau pe bolnav, se îmbolnăveşte şi moare înainte de cel damblagit. După asta se îmbolnăveşte de atac şi ieromonahul Daniil, din cauza celor 16 ani de osteneală cu bolnavul. În sfârşit, moare şi damblagitul şi rămâne cel atacat singur. În clipele cele mai grele Dumnezeu trimite pe un tânăr din insula Creta, în vârstă de 17 ani, cu numele Anania. Deşi toţi părinţii de la celelalte Schituri îl îndeamnă să nu se apropie de cel atacat, tânărul îşi ia obligaţia să îngrijească de cel bolnav, cu toată lepădarea de sine, fără să aibă frică de molipsire.

În scurtă vreme, fratele Anania se călugăreşte şi este trecut în actul Schitului ca moştenitor. După asta nu trece mult şi moare ieromonahul cel bolnav de atac. Atunci, tânărul Anania, care gustase din dulceaţa ascultării, în loc să-şi ia ucenici şi să rămână stareţ al Schitului, el se lipseşte de toate şi intră în ascultare la un bătrân de la Schitul Capsocaliviei, învrednicindu-se de mari daruri duhovniceşti".

Iată pildă de virtuţi care se lucrează în zilele noastre la Sihăstria din Sfântul Munte.

Sunt unii dintre noi, călugării, care au mare pază să nu se atingă cumva de vreun frate bănuit că are boală molipsitoare (cum este atacul şi altele). Alţii consideră că toate bolile sunt de la demoni, cu alte cuvinte ei socot că toţi cei bolnavi sunt stăpâniţi de duhuri rele. Mai sunt apoi alţii care socotesc că toate bolile vin la oameni drept pedeapsă pentru păcate. Nici una dintre părerile acestea nu sunt întemeiate pe dreapta socoteală.

Mai întâi este lucru ştiut că bolile la călugări nu au acelaşi mers ca şi la mireni. Mărturisesc despre asta toţi doctorii care au avut de-a face mai multă vreme cu bolnavii mănăstirilor. La călugări, boala vine de multe ori fără veste şi fără vreo pricină firească din afară. De asemenea, şi vindecarea la călugări se face într-un chip deosebit şi anume: sunt boli la călugări, care se vindecă în chip minunat, fără leac şi fără operaţii. Dar iarăşi sunt unele boli călugăreşti pe care doctorii le pot pricepe şi care nu se pot vindeca

cu nici o doctorie.

Nu trebuie să ne mirăm de asta şi nici să nu dăm totdeauna vina pe duhurile necurate. Viaţa călugărească este viaţa cea mai presus de fire, adică o viaţă trăită mai mult cu duhul; pentru asta se numeşte şi viaţă duhovnicească. Iar cinului călugăresc i se zice şi cinul îngeresc. Scopul vieţii călugăreşti este desăvârşirea duhovnicească sau, după cuvântul Sfinţilor Părinţi, ea este omorârea trupului şi sfinţirea lui.

Deci, dacă viaţa călugărului este mai presus de fire, atunci şi bolile lui sunt mai nefireşti şi nu se potrivesc cu ale mirenilor. La călugări, mersul bolilor atârnă de starea sufletească.

Dar asta nu ne îndreptăţeşte să zicem că numai cei păcătoşi se îmbolnăvesc şi nici să credem că duhul necurat pricinuieşte boala. Afară de asta, între monahi nu se cade a avea frică de molipsire, aşa cum obişnuiesc mirenii. Dumnezeu cunoaşte slăbiciunile noastre cele sufleteşti şi ne trimite boala ca pe un fel de doctorie a sufletului. Şi până când nu se vindecă sufletul, nici boala trupului nu se vindecă. Mai sunt şi cazuri când unii călugări n-au patimi sufleteşti, dar neavând povăţuitor şi nici loc îndemânatic pentru viaţa călugărească, sunt în primejdie a se molipsi de la alţii cu apucături rele. Pentru asta Dumnezeu trimite anumite boli trupeşti ca să nu cadă în patimi sufleteşti.

Despre năravul blestemului

„Şi a iubit blestemul, și-i va veni lui; și nu a voit blagoslovenia, și se va depărta de la dânsul” (Psalmul 108, 16)

Ce se înţelege prin cuvântul „blestem”?

Am scris mai înainte cât de urât este înaintea lui Dumnezeu obiceiul de a blestema, mai ales când se face pentru nişte lucruri de nimic şi fără nici o căinţă. Pentru că sunt unii care socotesc blestemul obişnuit ca o hulă împotriva Duhului Sfânt, eu voi căuta (după putere) să lămuresc ce înseamnă blestemul.

Deşi mulţi dintre dascăli spun că blestemul se înrudeşte cu hula, însă aceasta nu înseamnă că orice blestem este hulire împotriva Sfântului Duh. Adevărat este că atât blestemul, cât şi hulele odrăslesc din rădăcina mâniei, deci din aceeaşi rădăcină. Pentru aceasta blestemul şi hula stau pe acelaşi cântar şi amândouă poartă venin de moarte, după cum şi maica lor (adică patima mâniei), are locul de cinste între cele şapte păcate de moarte. Cine se obişnuieşte să blesteme, uşor alunecă şi către hulă.

Blestemul este un cuvânt potrivnic blagosloveniei. Şi după cum blagoslovenia arată o dorinţă spre bine şi spre mântuire, tot aşa blestemul arată o dorinţă spre paguba cuiva şi spre pierzare. Am putea zice că şi blestemul este o rugăciune, însă nu spre folosul omului, ci spre paguba lui. De aceea, legea creştină opreşte întrebuinţarea blestemului. El poate să fie folosit numai de către păstorii duhovniceşti, ca o legătură pentru duhurile cele necurate sau ca o pedeapsă pentru cei nepocăiţi, care fac sminteală norodului. Cei care blestemă la orice supărare, dau dovadă că nu au mintea sănătoasă, ori n-au credinţă curată.

Blestemele cele nesocotite sunt ca nişte picături de otravă, care izvorăsc din

inima celui mânios şi mai ales din inima necredinciosului. De obicei, blestemele sunt roadele mâniei şi semne de procopseală a celor pătimaşi. Ca să ne încredinţăm cât de mult urăşte Domnul blestemul, voi aminti un paragraf din Sfânta Evanghelie: înainte de Sfintele Patimi, când Domnul mergea cu Sfinţii Apostoli spre Ierusalim, a trimis pe câţiva dintre ucenici mai înainte într-un sat de-al Samarinenilor, să vestească despre venirea Lui. Însă, necredincioşii Samarineni n-au voit să-L primească pe Domnul. Pentru aceasta, Apostolii Iacob şi Ioan s-au tulburat şi au zis către Domnul: „Vrei, Doamne, ca să zicem să se pogoare foc din cer, precum a făcut şi Ilie?". Domnul, însă, i-a mustrat pentru socoteala lor, zicând: „Nu ştiţi ai cărui duh sunteţi voi, căci (doară) n-a venit Fiul Omului ca să piardă, ci să mântuiască sufletele oamenilor", şi au trecut în alt sat (Luca, cap. 9).

După cum se vede, Sfinţii Apostoli Iacob şi Ioan s-au mâniat împotriva Samarinenilor care nu voiau să primească pe Domnul şi pentru asta voiau să-i pedepsească. Deci, au cerut voie de la Domnul ca să rostească un fel de blestem (adică să-i ardă focul pe necredincioşi). Domnul, însă, i-a mustrat, căci nu voia să cheme pe nimeni la credinţă cu sila şi nici nu voia să facă răzbunare asupra cuiva. Căci El a venit pentru iertarea oamenilor, iar nu pentru pedeapsă. Cum ar fi putut îngădui Domnul blestemul, când El învăţa pe toţi, zicând: „Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blesteamă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi vă rugaţi pentru cei ce vă nedreptăţesc şi vă prigonesc, ca să fiţi fiii Tatălui vostru care este în Ceruri" (Matei 5, 44-45).

Vedeţi cum i-a oprit Domnul pe Sfinţii Apostoli de a rosti vreun cuvânt greu, deşi ei cereau aceasta din râvna cea mare pentru credinţă şi din dragostea lor către Dascălul şi Stăpânul lor. Acum, gândiţi-vă cât de vinovaţi sunt cei care uneltesc blestemul pentru toată nimica. Mulţi au cuvintele: „arde-l-ar focul" sau „mânca-l-ar moartea" ca şi cum ar zice: „bună ziua". Obişnuinţa îi face să nu se mai sfiască de greutatea blestemului. Dar vă rog pe cei care aveţi năravul de a blestema, să deschideţi Psaltirea la Psalmul 108, stih 16-l8 şi 27. Iată cum îl împodobeşte Proorocul David pe cel care blestemă, căci zice:

„Şi au iubit blestemul şi-i va veni lui, şi nu a voit blagoslovenia şi se va depărta de la dânsul!”. „Şi s-a îmbrăcat cu blestemul ca şi cu o haină şi a intrat ca apa în maţele lui şi ca untuldelemnul în oasele lui”. Iar mai departe zice: „Blestema-vor ei şi Tu vei binecuvânta!”. Pentru aceasta şi Sfântul Apostol Pavel ne porunceşte la toţi creştinii, zicând: „Binecuvântaţi şi nu blestemaţi!”, căci: „Cei ce binecuvântează vor moşteni pământul, iar cei ce blesteamă, vor pieri!” (Psalmul 36, vers 22).

Sunt unii care rostesc cuvinte de blestem şi de afurisenie, în chip de glumă, pentru a face haz. Desigur că aceste blesteme nu se lipesc de nimeni, însă cei care fac aceasta, nu rămân fără de păcat (mai cu seamă dacă sunt clerici).

Mi-a povestit un ieromonah că în vremea când era egumen la Sfântul Spiridon (în Ierusalim), mereu venea la dânsul o arăboaică şi se ruga ca să-i citească o molitfă pentru pruncul ei, care avea duh necurat. Egumenul nu voia cu nici un chip, căci femeia era păgână. Dar ea avea evlavie la Sfântul Spiridon şi la rugăciunea egumenului.

Într-o zi, când egumenul nostru era foc de supărat, a venit iarăşi femeia cu pruncul bolnav, rugându-l ca de obicei. Atunci, evlaviosul părinte a rostit o înjurătură grecească, lungă şi răspicată. Biata femeie a luat înjurătura lui drept molitfă şi s-a bucurat, rugându-l ca să facă şi semnul crucii asupra bolnavului. Egumenul s-a mâniat şi mai tare şi făcând mai mult în batjocură semnul crucii, a rostit totodată şi un puişor de blestem asupra copilului, zicându-i pe greceşte: „Să piei de aici, arătare, să nu te mai văd!”. Sărmana femeie, neştiind ce zice el, i-a mulţumit cu lacrimi în ochi şi s-a dus acasă, cu deplină nădejde că se face bine copilul, prin rugăciunea egumenului.

Şi, în adevăr, din ziua aceea pruncul s-a făcut sănătos, iar femeia venea adeseori la biserică cu daruri şi povestea la toţi minunea care s-a făcut prin blagoslovenia cuviosului egumen.

S-a speriat şi el singur de puterea credinţei, dar neavând curajul să mărturisească ce fel de rugăciune a făcut, s-a lipit de el duhul cel rău care necăjea pe

copil.

Din pilda aceasta putem înţelege că blestemul cel nesocotit (adică nedrept) sau rostit în batjocură se întoarce în capul celui care îl rosteşte, iar persoana blestemată, dacă este nevinovată, nu se alege cu blestem ci, dimpotrivă, primeşte după credinţă şi blagoslovenie.

Un lucru însă trebuie ştiut: că de la cel care are năravul blestemului se depărtează blagoslovenia (cum zice Sfântul Prooroc David) şi niciodată nu procopseşte, căci blestemul nu este altceva decât izgonirea darului.

Drept dovadă că blestemul cel rostit pe nedrept nu se lipeşte de nimeni, ci se întoarce de unde a ieşit, iată, vă amintesc despre o întâmplare minunată, care a avut loc în ţara noastră, pe vremea când era domnitor Cuza Vodă, iar la Episcopia de Râmnic păstorea Sfântul Episcop Calinic (care se prăznuieşte in ziua de 11 Aprilie).

Într-o duminică, Sfântul Ierarh Calinic mergea cu trăsura de la Râmnicu Vâlcea spre Mănăstirea Frăsinei. Era pe la sfârşitul lui aprilie, când se terminase cu aratul şi semănăturile începeau să înverzească. Însă mare i-a fost mirarea Sfântului Episcop, când a văzut pe un om arând în ziua de Duminică. Din râvna lui cea mare pentru lege, Episcopul s-a tulburat cu duhul şi a zis în gândul lui: „Blestemat să fie cel care necinsteşte ziua Domnului!” (cum zice la Sfânta Scriptură). În clipa când a cugetat Sfântul acestea, un diacon (care era cu el în trăsură) a văzut cum a ieşit o limbă de foc din gura Prea Sfinţitului. Şi privind cu mirare, a observat că limba cea de foc a zburat asupra omului care lucra pe ogor, l-a înconjurat de trei ori şi pe urmă s-a întors iarăşi în gura Sfântului Calinic.

Diaconul n-a îndrăznit ca să spună chiar atunci cele văzute ci, mai târziu, când au ajuns la mănăstire. Auzind Sfântul despre vedenia diaconului, a înţeles îndată că aceasta s-a făcut pentru cugetarea lui. Cuvintele care le-a rostit în mintea lui, au fost ca o legătură pentru creştinul care lucra sărbătoarea. Dar pentru că limba de foc nu s-a oprit la

ţăran, ci s-a întors înapoi, pentru aceasta Sfântul a socotit că omul este nevinovat. Deci, a trimis imediat după o slugă ca să cheme la mănăstire pe ţăran, căci nu era departe ogorul lui. Ţăranul a venit cu multă frică şi căzând la picioarele Episcopului, se ruga ca să-l ierte. Atunci, Sfântul Episcop l-a întrebat ce nevoie mare l-a silit ca să lucreze Duminica.

Bietul creştin a mărturisit cu lacrimi că n-a făcut aceasta din defăimare sau din necredinţă, ci din multa lui strâmtorare şi sărăcie. Căci zicea el: „Cât a fost vreme de arat, nimenea nu s-a îndurat ca să-mi dea plugul cu boii ca să-mi ar şi ogorul meu. Abia astăzi, când toţi sătenii au terminat treaba şi dobitoacele sunt slobode, am putut găsi şi eu un plug cu o pereche de boi (fără plată) la un vecin şi pentru asta am ieşit la treabă, căci trecea vremea aratului şi am casă grea, neavând cu ce plăti lucrul".

Acestea le zicea bietul ţăran cu lacrimi de umilinţă şi se vedea că avea frica lui Dumnezeu în inimă şi multă căinţă. Din povestirea lui a cunoscut Sfântul Calinic că Dumnezeu, pentru multa lui sărăcie, nu i-a socotit păcatul şi pentru aceasta nici blestemul nu s-a lipit de el, ci s-a întors înapoi, ca o pasăre care nu află adăpost.

Deci, i-a citit omului o molitfă de dezlegare şi dându-i un ajutor, l-a slobozit cu pace. Însă din ziua aceea se păzea Sfântul Ierarh Calinic de a nu rosti sau de a cugeta vreun cuvânt de legătură. Şi sfătuia pe toţi clericii săi, ca să fie şi ei cu pază despre aceasta. Iar dacă vreunul ar fi rostit cuvinte grele (de legătură) asupra cuiva, atunci el singur, adică preotul, să aibă grijă să-l dezlege cât este în viaţă. Căci, zicea Sfântul, la ziua judecăţii, din mâna lui se va cere sufetul celui care a fost legat (dacă legătura a fost pe nedrept).

Din întâmplarea aceasta se vedea cât de mare putere au cuvintele persoanelor sfinţite, când sunt rostite din râvnă pentru Dumnezeu şi pentru Sfânta Credinţă.

Dacă Prea Sfinţitul Calinic a gândit numai la greutatea osândei pentru cei care defaimă ziua Domnului şi îndată s-a văzut pară de foc ieşind din gura lui, să ne gândim, deci, cu cât mai greu cad cuvintele celor sfinţiţi, când sunt chiar rostite asupra celor

vinovaţi. Aceasta este şi mai greu când se întâmplă chiar în vremea slujbei.

Pentru aceasta se găsesc prin cimitire trupuri înnegrite şi neputrezite, iar la alţii numai o parte a trupului neputrezită. De aceea s-a făcut în multe locuri obiceiul ca să se dezgroape trupurile răposaţilor (la trei ani sau şapte ani) pentru a se cunoaşte dacă au vreun semn de legătură pentru a li se face molitfa cea de dezlegare. (Aceasta se face de multe ori şi fără dezgropare, iar la mănăstiri se face şi mutarea osemintelor).

În istoria aceasta cu Sfântul Calinic este vorba de un blestem care n-a fost rostit, ci numai cugetat, iar persoana asupra căreia se îndrepta blestemul n-a fost vinovată. Pentru asta nu s-a lipit acest blestem.

Semnul care s-a arătat, a fost mai mult pentru Sfântul Ierarh Calinic pentru a nu face vreo hotărâre asupra cuiva, fără cercetare.

Acum voi aminti o altă întâmplare, în care blestemul a fost rostit de un duhovnic în auzul multora, asupra unei persoane, care s-a făcut cu adevărat vinovată de acest blestem şi pentru aceasta blestemul s-a lipit.

Cred că mulţi vă aduceţi aminte de fratele Dumitru, care a stat înainte la mănăstirea Sfântul Gherasim, iar mai pe urmă a fost ca îngrijitor la casele patriarhiei de la Dar Abutor (unde se zice că este mormântul Sfântului Patriarh Modest). Acest frate a fost înşelat de vrăjmaşul şi umbla cam fără rost. Iar vorbele lui erau adeseori amestecate cu hule pentru cele sfinte. Făcea glume din cuvintele Sfintei Evanghelii şi lua în batjocură tainele Sfintei Credinţe.

Din cauza aceasta, de multe ori duhovnicul mănăstirii îl mustra cu asprime, iar uneori îl blestema, zicându-i: „Să-ţi astupe Dumnezeu gura cea hulitoare, bârfitorule!”. Însă el nu se sfia de nimenea şi nu mai înceta cu bârfelile. La sfârşitul vieţii lui, a slobozit Dumnezeu ca să i se astupe gura lui într-un chip groaznic. Şi anume a fost înăbuşit de nişte prieteni, din care i s-a tras şi moartea. Îmi spunea un preot, care cunoştea bine viaţa

lui, că a fost de faţă când poliţiştii i-au scos un cearșeaf întreg din gâtlejul lui. Iată cum s-a împlinit blestemul duhovnicului, pentru hulele pe care le rostea. Înşişi prietenii lui, cu care s-a certat, i-au băgat cârpe în gât şi l-au înăbuşit.

Uneori se blestemă omul pe sine, fără să-şi dea seama. Şi aceasta se întâmplă când are cineva duşmănie cu fraţii cei de o credinţă cu el şi nu vrea să se împace. Asemenea persoană când rosteşte rugăciunea „Tatăl nostru" se blestemă pe sine, fără să priceapă şi anume când zice: „Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri", aceasta este ca şi cum ar zice: „Doamne, să nu mă ierţi după cum nici eu nu iert pe fratele meu!". Dacă i se pare cuiva cuvântul acesta prea aspru sau de necrezut, atunci îl rog să caute în „Mărgăritarele" Sfântului Ioan Gură de Aur, şi anume la Cuvântul 19: „Despre Pocăinţă", şi acolo va afla mai pe larg şi mai înfricoşat.

Să ne gândim, fraţilor, că rugăciunea „Tatăl nostru" nu este o rugăciune alcătuită de oameni, ci Însuşi Domnul a lăsat-o Sfinţilor Săi Apostoli, iar ei au scris-o în Sfânta Evanghelie. Pentru aceasta se numeşte Rugăciune Domnească. Deci, când avem urâciune în inimă asupra unui frate şi zicem „Tatăl nostru", atunci ne legăm noi înşine şi cerem ca să ni se închidă uşa iertării, precum şi noi o închidem fraţilor noştri.

Dar ca să nu vă pară de mirare vorbele acestea, vă rog să deschideţi Sfânta Evanghelie de la Matei (6, 9). Acolo găsiţi rugăciunea „Tatăl nostru", iar mai jos veţi afla scris aceste cuvinte: „Căci de veţi ierta oamenilor greşelile lor şi Tatăl vostru cel ceresc va ierta greşelile voastre, iar de nu veţi ierta oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru cel ceresc nu vă va ierta greşelile voastre" (14-l6).

Din cauza aceasta, părinţii din vechime opreau de a rosti rugăciunea „Tatăl nostru" pe cei care ţineau duşmănie şi nu voiau să se împace cu fraţii lor. Aceasta o fac şi unii duhovnici din zilele noastre. De asemenea, se blestemă singuri fără să ştie şi cei care fac nedreptate, precum şi cei care iubesc răzbunarea şi nu lasă nici un dram nerăsplătit, faţă de cei care îi nedreptăţesc ori îi necăjesc.

Aceştia, când citesc Psaltirea, se leagă singuri prin cuvintele prooroceşti care glăsuiesc: „Doamne, Dumnezeul meu, de am făcut aceasta, de este nedreptate întru mâinile mele, de am răsplătit rele celor ce-mi răsplătesc mie (adică celor ce mă asupresc), să gonească dar vrăjmaşul sufletul meu şi să-l prindă. Şi să calce în pământ viaţa mea şi slava mea în ţărână s-o aşeze!” (Psalm 7, vers. 3-5).

Câteva cuvinte despre patima beției

Dintre fraţii noştri din Palestina cred că nu este niciunul robit de patima aceasta. Însă chiar de nu sunt pătimaşi, dar sunt mulţi atraşi de plăcerea băuturii, dintre care cel dintâi sunt eu.

Pentru aceasta caut să scriu ceva despre vătămarea beţiei, ca să fie spre mai multă pază, atât mie, cât şi la alţii care sunt egali cu mine la neputinţă.

Este lucru ştiut că atracţia duce la deprindere, iar deprinderea rea duce la patimă. Acum, în pragul Postului, se potriveşte mult mai mult cu cuvântul acesta, căci obiceiul „carnavalului” (adică a ospeţelor la lăsatul secului) ne vânează pe mulţi ca să bem ori să mâncăm peste măsură... Sfântul Apostol Pavel strigă: „Nu în ospeţe şi în beţii... şi în fapte de ruşine, nu întru pricinuire şi în pizmă, ci vă îmbrăcaţi întru Domnul nostru Iisus Hristos şi purtarea de grijă a trupului să nu o faceţi spre poftă” (Epistola către

Romani).

De frica postului negru, care se apropie, mulţi îşi umplu căruţa până când se răstoarnă. Aceasta aduce de multe ori boală şi vrând-nevrând, trebuie să dezlege postul chiar de la început ca să vindece boala, pe care şi-au făcut-o singuri.

Ceea ce scriu urmează nu spre mustrarea cuiva, ci spre mai multă pază pe viitor (atât pentru mine, cât şi pentru alţii). Cei care citesc pot spune şi la alţii, care sunt mai slabi de fire, dobândind prin asta plată de la Dumnezeu.

Despre patima beției

Până acum am tot scris despre năravuri şi patimi care vatămă cinstea aproapelui nostru sau lovesc în Sfânta Credinţă.

Acum voi încerca să scriu despre un năravmai delicat, care s-ar părea că nu vatămă pe aproapele, nici credinţa şi nici pe cel care lucrează năravul. Şi anume vreau să înşir câteva vorbe despre beţie. Boala aceasta este ţinută la un loc de cinste de către lumea răsfăţată, care este străină de cuvântul lui Dumnezeu. Mulţi o socotesc ca o voinicie şi ca un lucru de fală. La o arătare, patima beţiei se înfăţişează în chip de petrecere delicată şi nevinovată, pentru aceasta lumea o împodobeşte cu numiri frumoase. Unii îi zic distracţie cu cinste, alţii chefuială, iar alţii îi zic „darul băuturii”. Însă pe cât de gingaşă îi este numirea, pe atât de sălbatică este lucrarea acestui năravEl este vlăstarul lăcomiei pântecului. După socoteala Sfinţilor Părinţi, beţia este patima pântecului, care vine din

prea multă băutură a vinului şi a celorlalte băuturi spirtoase, precum şi a materiilor otrăvitoare (stupefiante), cum este haşişul, cocaina şi altele.

Cu alte cuvinte, beţia este întrebuinţarea băuturii peste măsură şi fără cumpăneală. Sfântul Ioan Gură de Aur spune că nu întrebuinţarea băuturii pricinuieşte beţia, ci necumpătarea, care este rădăcina la toate relele. Beţia aduce tulburare la minte şi la suflet, otrăveşte şi ruinează organismul omului, pricinuind tot felul de boli.

Sfântul Vasile cel Mare zice: „întrebuinţarea cu măsură a vinului este sănătate, iar abuzul (necumpătarea) este vătămare". „Vinul veseleşte inima omului...", zice Sfântul Prooroc David la Psaltire, pe când „Beţia este duşmănie cu Dumnezeu", zice Sfântul Vasile cel Mare.

Deci, oricât de frumos ar căuta s-o numească lumea, beţia este un păcat de moarte, patimă înfricoşată şi foarte greu de vindecat, care sporeşte mereu. Orice lucru care se face fără măsură este nepotrivit, însă necumpătarea la băutură este mai rea ca toate. Căci din asta vine distrugerea sănătăţii, întunecarea minţii şi îndobitocirea omului. Cel care se îmbată nu este în stare să ţină nici o taină, nu ştie de ruşine, se aprinde repede la desfrânare, produce greaţă şi primejdie celor dimprejur. „Vai celor ce se scoală de dimineaţă şi caută băutură", zice Sfântul Prooroc Isaia la capitolul 5, versetul 11.

Iată cum zugrăveşte Sfântul Ioan Gură de Aur pe omul beţiv: „Dobitoacele cele necuvântătoare (zice el) beau atâta cât le cere setea lor şi niciodată nu se lasă biruite de poftă ca să bea mai mult decât le cere trebuinţa trupului lor. Pe când omul cel cuvântător, care covârşeşte măsura la băutură, se face mai nesocotit şi decât dobitoacele. Şi mai rău este că pe această boală, cum este necumpătarea la vin şi la alte băuturi, care aduce atâtea rele şi atâtea primejdii, pe această boală - zic - (a beţiei) oamenii nu o socotesc că ar fi un năravrâu şi plin de păcat".

Îi auzi pe unii că se laudă, zicând: „Noi bem destul de mult şi cu toate acestea ne ţinem tari ca fierul. Nu cunoaştem nici o vătămare din băutură!". Aşa zic cei voinici

care au fire mai robustă. Şi cu adevărat că vătămarea băuturii nu se simte la toţi îndată. Din asta mulţi prind curaj la băutură şi urmează cu chefurile fără frică. Dar tocmai în această părere stă primejdia cea mare. Căci omul văzând că nu se îmbolnăveşte din băutura cea multă, prinde curaj şi face tot mai multă dezlegare (adică abuz, cum zice lumea).

Dar să fie ştiut că vătămarea cea mare din băutură (adică boala) nu vine îndată, ci se furişează încet-încet, cum face pisica când pândeşte şoarecele. Materia arzătoare, care se varsă în trup prin băutură necumpătată, nu este altceva decât otravă, care pipăie toate organele omului, ca să afle unde este partea mai slabă şi acolo se cuibăreşte, O parte se urcă la creier (în chip de fum), alta întră în măduva oaselor, o altă parte rămâne în stomac, iar restul se împrăştie în toate vinele. Din asta vine uneori vătămarea ochilor, rănirea stomacului, oftica, damblaua, idropica şi stricarea minţii.

Dacă beţia ar aduce numai vătămarea trupului, atunci primejdia n-ar fi chiar aşa de mare. Căci trupul este stricăcios şi trecător. Însă beţia vatămă şi sufletul, lipsindu-l de mântuire. Pentru că aruncă pe om în multe păcate grele. Beţia îl aprinde pe om spre desfrânare, îl duce la jurăminte nesocotite, îl face grabnic mânios la ocară, la hule, la ucideri şi chiar la lepădarea cre-dinţiei. Sfântul Vasile cel Mare spune că năravul beţiei este demon de la sine dorit, maica răutăţii, potrivnic virtuţii, care pe cel curat îl face destrăbălat, pe cel bărbătos îl face fricos, beţia nu cunoaşte dreptate şi leapădă cuviinţa. Sfântul Ioan Gură de Aur numeşte beţia maica întristării, bucuria diavolului, care naşte zeci de mii de rele, ea este nebunie de bună voie, trădarea cugetelor. Cel care se îmbată este mort însufleţit, demon de bună voie, bolnav care nu are crezare, cădere fără de răspuns şi sluţenie de obşte a neamului omenesc.

Acestea sunt numirile cu care împodobesc sfinţii pe cei beţivi. Iar Apostolul Pavel, în cartea cea dintâi către Corinteni (6, 9-l0) scrie mai înfricoşat, căci zice: „Nu vă amăgiţi, nici sodomenii, nici furii, nici iubitorii de argint, nici beţivii, nici bârfitorii, nici

răpitorii nu vor moşteni Împărăţia lui Dumnezeu!”.

Apoi, în cartea cea către Galateni (cap. 5, vers. 19-21), Sfântul Apostol Pavel mai scrie şi acestea: „Faptele trupului se cunosc. Ele sunt: desfrânarea, necurăţia, închinarea la idoli, vrăjitoria, duşmănia, certurile, zavistia, mânia, dezbinările, smintelile, eresurile, ura, uciderile, beţia, destrăbălarea (distracţiile necuviincioase) şi altele asemenea acestora...”.

Cei ce fac unele ca acestea, nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu! Vedeţi fraţilor şi vă înfricoşaţi de cuvintele apostoleşti. Să nu mai zică cineva că beţia este o distracţie nevinovată, căci ea poartă sămânţa desfrâului şi a pierzării sufleteşti.

Dacă deschidem Sfânta Scriptură, vedem îndată două pilde înfricoşate care dovedesc că înşişi robii cei aleşi ai lui Dumnezeu sunt în stare să facă lucruri necuviincioase şi fărădelegi, atunci când se îmbată. Noe şi cu Lot erau bărbaţi sfinţi şi drepţi, după cum mărturiseşte însuşi cuvântul lui Dumnezeu. Pe Noe l-a păzit Dumnezeu de potop, ajungând al doilea tată al neamului omenesc, iar pe Lot l-a păzit de arderea Sodomei.

Dar, când s-au îmbătat, au căzut în nesimţire şi s-au batjocorit. Cu toate acestea faptele lor sunt vrednice de iertare, căci numai o singură dată s-au îmbătat (Lot de două ori) şi anume prin neştiinţă. Noe nu cunoştea tăria vinului, căci atunci prima dată au sădit vie. Iar Lot a fost amăgit la băutură de către fetele sale. Cel care păcătuieşte din neştiinţă dobândeşte mai uşor iertare. Dacă beţivii n-ar cunoaşte vătămarea băuturii şi n-ar şti că este păcat de moarte lăcomia băuturii, atunci ar fi vrednici de iertare. Însă, fiecare cunoaşte prea bine urmările beţiei şi aude mereu cuvântul Apostolului, care strigă: „Nu vă îmbătaţi de vin, întru care este desfrânare!” (Efeseni 5, 18).

Iar la Sfânta Evanghelie zice Domnul către toţi: „Luaţi aminte de sinea voastră, ca nu cândva să se îngreuneze inimile voastre cu mâncarea şi băutura!” (Luca 21, 34).

Trebuie să amintim şi aceasta, că tot păcătosul poate să-şi ascundă păcatul său. Aşa zavisnicul îşi ascunde zavistia, vicleanul îşi ascunde vicleşugul, cel mândru îşi ascunde mândria, la fel şi pomenitorul de rău, însă beţivul se vădeşte ori de câte ori se îmbată. Pentru aceasta şi sminteala este mai mare la oamenii care se robesc de băutură. În ţara aceasta mai ales, unde necredincioşii (adică păgânii) nu prea folosesc vinul şi rachiul, se face mai mare sminteală, când se îmbată creştinii. Căci văzând păgânii cum se îmbată creştinii, se smintesc şi hulesc credinţa Domnului nostru Iisus Hristos.

Căci iată ce zic păgânii: „După cum este viaţa creştinilor aşa este şi credinţa lor!”. Aceasta este hulă înfricoşată împotriva adevărului sfânt care se cuprinde în credinţa noastră. Aici se adeveresc cuvintele Apostolului, care răsună în cartea către romani: „Că numele lui Dumnezeu pentru voi se huleşte între neamuri!”.

Să mai fie ştiut şi aceasta, că otrava care se adună în trup din multă băutură, nu stă degeaba nici o clipă. Ea lucrează pe nesimţite ca şi viermii în lemn. Ea atacă organele cele mai gingaşe ale trupului (mai ales plămânii, stomacul, ficatul şi creierii).

Dar omul nu pricepe aceasta decât atunci când îl ruinează desăvârşit. Viermele băuturii lucrează mocnit, însă merge în plin spre distrugere. Pot să treacă 5, uneori 10 şi chiar 20 de ani până când se iveşte boala. Însă boala nu vine singură, ci vine mai totdeauna însoţită de alte două sau trei boli grele. Atunci nu mai este vindecare, căci toţi doctorii spun că bolile care se ivesc din alte pricini, se pot vindeca prin leacuri sau prin operaţii, însă cele care se ivesc din băutură, nu mai au sfârşit decât la moarte.

Spre ştiinţă fraţilor cititori

Din câte am scris mai înainte, poate li s-a părut la unii că eu le scriu spre mustrarea lor, deşi eu nu le scriu spre mustrarea altora, ci mai mult spre îndreptarea lipsurilor mele (mai întâi) şi apoi pentru folosul celor care vor citi. Însă rândurile de faţă, vă mărturisesc că sunt mult mai spre mustrarea năravului meu, care nu se sfieşte a se cuibări şi în fundul pustiei. Boala aceasta a clevetirii mă urmăreşte în tot locul şi mă gândesc că poate, scriind mereu cuvinte da la Sf. Părinţi, se va ruşina odată şi va fugi de la mine, cu darul lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Sfinţilor.

Aceasta aş dori să se întâmple cu toţi fraţii şi surorile mele cele duhovniceşti, care pătimesc ca şi mine, ca nu cumva să se păgubească de mântuire prin urâciunea năravului.

Bunul Dumnezeu să ne ajute la toţi. Amin.

Al Frăţiilor voastre smerit rugător,
Ieroschimonahul Ioan Iacob,
Schitul „Sf. Ana”, Hozeva, 1958.

Despre năravul clevetirii - odrasla cea prea iubită a zavistiei

Clevetirea este vorbirea de rău împotriva fratelui, nefiind el de faţă, cu scopul de a-l ponegri măcar de sunt şi adevărate cele spuse (după cuvântul Sfântului Vasile cel Mare).

Clevetirea este o fărădelege şi o mare nedreptate pe care o facem împotriva aproapelui. Porunca dumnezeiască spune: „Să iubeşti pe aproapele tău ca însuţi pe tine!”. Deci noi dacă vorbim de rău pe fratele nostru de aceeaşi credinţă, oare mai putem zice că iubim pe aproapele nostru? Însă unii dintre noi poate vor căuta să se îndrepteze zicând: „Dacă spun ce este adevărat, oare fac vreo nedreptate cuiva? Cu asta doară nu răpesc nici averea şi nici dregătoria nimănui. Nu am gând rău ca să-i fac vătămare, când vorbesc de cineva. Dimpotrivă, eu caut să-l folosesc, arătându-i neputinţele şi lipsurile, cu durere de inimă!”. Cam aşa caută să se apere cei care clevetesc pe fraţii şi pe vecinii lor.

Dar iată ce ne spun Sfinţii Părinţi pentru asta: Când zugrăveşti către alţii greşelile fratelui tău, pricinuieşti o pagubă negrăit de mare, chiar dacă spui adevărul şi chiar când faci aceasta frăţeşte, din compătimire, fără să ai scop a-i face vreo vătămare.

Să ştim totdeauna că vădind noi păcatele sau neputinţele fratelui nostru, prin aceasta noi ponegrim cinstea şi numele cel bun al lui. Şi după cuvântul Sfintei Scripturi: „Numele bun este mai presus decât multă bogăţie” (Paremii (Pildele lui Solomon), cap. 22, vers. 1).

Dacă neputinţele celui clevetit n-au fost cunoscute de alţii, atunci prin vorbele clevetitorului se scot la arătare (se vădesc) făcându-se necinstire fratelui şi sminteală celor care aud. Iar dacă acele păcate sau neputinţe au fost cunoscute şi de alţii mai înainte, acum prin limba clevetitorului se înnoiesc în mintea altora şi se întăresc spre mai multă încredinţare. Iată deci cum se jefuieşte cinstea fratelui (care este cea mai scumpă avere) şi

se întinează auzul celor mulţi. Cum poţi să mai zici că nu-i faci nici o pagubă prin clevetire?

„Gura ta a înmulţit răutatea şi buzele tale au împletit vicleşuguri. Şezând ai clevetit împotriva fratelui tău şi ai pus sminteală împotriva fiului maicii tale (care este Sfânta Biserică). La ziua judecăţii te voi mustra şi voi pune înaintea feţei tale păcatele tale!” (Psalm 49, 20-22). „Deşarte au grăit fiecare către vecinul său... pierde-va Domnul toate cele viclene, limba cea mare grăitoare” (Psalm 49, 19-20).

În Cartea cea către Romani, Sfântul Apostol Pavel zice: „Fără de răspuns eşti o, omule, oricine eşti tu care vindeci pe altul!” (cap. 2, vers. 1).

Sfântul Apostol Iacob, fratele Domnului, ne învaţă, zicând: „Nu vă clevetiţi unul pe altul, fraţilor, că cel care vorbeşte împotriva fratelui sau judecă pe fratele său, acela vorbeşte împotriva Legii şi judecă Legea”. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Cel care cleveteşte pe vecinul său, acela a mâncat carnea fratelui său!”. Sfântul Nectarie (Mitropolitul Pentapolei) spune că: „Precum ucigaşul răpeşte viaţa omului, tot asemenea şi cel care cleveteşte răpeşte cinstea, deci amândoi sunt ucigaşi de oameni”. Iar Sfântul Vasile cel Mare socoteşte că este vrednic de afurisenie atât cel care cleveteşte, cât şi cel care ascultă clevetirea fără mustrare. Căci zice Domnul la Sfânta Evanghelie: „Amin zic vouă, de vreme ce aţi făcut aşa la unul din aceşti fraţi ai Mei, Mie mi-aţi făcut” (Matei 25, 40).

Mulţi dintre creştini, şi mai ales partea femeiască, nu socotesc întru nimica năravul clevetirii şi nici nu caută să se mărturisească. Pentru ei, clevetirea este un motiv de distracţie şi cei care au talent la clevetire sunt mai bine văzuţi la petreceri şi la adunări.

Milostivul Dumnezeu să ne izbăvească pe toţi de asemenea boală molipsitoare, căci dacă socotim mai bine, vedem că prin năravul clevetirii se defaimă toate evangheliceştile porunci şi anume iată pentru ce: Porunca dragostei creştineşti cuprinde în sine celelalte porunci dumnezeieşti, căci Însuşi Domnul a zis: „Pe aceste două

porunci se sprijină toată Legea şi Proorocii” (Matei 22, 40). Şi aceste două porunci sunt poruncile dragostei către Dumnezeu şi către aproapele. Iar cel care cleveteşte este vădit lucru că nu are dragoste frăţească. Cum poate să zică cineva că iubeşte pe aproapele său, când el defaimă şi nedreptăţeşte pe fratele său prin clevetire mincinoasă?

„Aşa dară să nu judecăm unul pe altul, ci gândiţi-vă mai bine să nu daţi fratelui pricină de poticnire şi de sminteală!” (Romani 14, 13). Dacă cel care ieri a greşit, astăzi s-a pocăit şi s-a îndreptat înaintea lui Dumnezeu, atunci oare, ce răspuns vom da la judecată pentru necinstea şi sminteala pe care o facem prin clevetirea celui nevinovat (căci tot cel care s-a pocăit, nevinovat este înaintea lui Dumnezeu).

Dacă Sfântul Vasile cel Mare hotărăşte să se afurisească persoana care cleveteşte precum şi cea care se îndulceşte de clevetire (fără mustrare) putem înţelege din asta cât de mare osândă îşi agonisesc cei care ponegresc pe Slujitorii Bisericii şi pe monahi, care şi-au închinat viaţa lui Dumnezeu! Unii ca aceştia cad sub afurisenie de sute de ori, fără să-şi dea seama.

De nu vor căuta să ceară iertăciune şi dezlegare de la clericii pe care i-au ponegrit, atunci mântuirea lor este în mare primejdie. Căci de unde ştiu ei dacă Arhiereul sau Preotul clevetit nu rosteşte cuvintele de legătură împotriva lor? Pentru aceasta trebuie să avem mare pază de a nu cleveti pe cei sfinţiţi şi pe cei afierosiţi lui Dumnezeu prin cinul călugăresc, căci eu am cunoscut persoane care aveau talentul clevetirii mai ales împotriva persoanelor sfinţite şi au ajuns la urmă vânatul vrăjmaşului. Au venit întru aşa de mare orbire, încât şi-au pierdut mintea, iar unii s-au lepădat şi de Sfânta Credinţă.

Iată care sunt roadele clevetirii în viaţa aceasta şi Dumnezeu ştie ce fel de osândă îi aşteaptă dincolo, de care să ne izbăvească Bunul Dumnezeu pe toţi. Amin.

Despre patima curviei

Pofta trupească vine la oameni uneori:

1. Din mulţimea sângelui.
2. Din hrană sau băutură prea multă, din somn mult şi din răsfăţare.
3. Din lucrarea diavolului.
4. Din clevetire.
5. Din înălţarea minţii, când cel nepătat se înalţă întru sine, socotindu-se mai vrednic decât alţii.

Pe unii ca aceştia din urmă îi slobozeşte Dumnezeu să cadă, pentru a-şi veni întru simţire din smerenie, făcându-li-se cu asta pricină de mântuire. Căci cel mândru, până nu cade, nu se smereşte.

Uitarea
Trândăvirea
Neştiinţa

Pe acestea le naşte:
- Diezmierdarea.
- Odihna.
- A iubi slava oamenilor.

Răspândirea şi iubirea de sine este maica tuturor acestora.
De aici se naşte toată răutatea şi păcatul.
Amin.

Sfătuirea unui pustnic

Vieţuirea singuratică în pustie cere tărie îngerească şi noul începător, cu deosebire biruit de patimile sufleteşti ale mâniei şi mândriei, a zavistiei şi îngâmfării, să nu îndrăznească a face nici un pas spre vieţuirea în pustie ca să nu cadă în aiurirea minţii. Viaţa de obşte cere o mare răbdare.

Calea împărătească, adică a avea vieţuirea cu unul sau doi fraţi sub povăţuirea unui bătrân, are mai multă îndemânare, pentru că ea nu cere răbdare prea mare ca viaţa de obşte şi-i mai veselă decât pustnicia.

Pe această cale de mijloc ai a te supune numai bătrânului şi la unul sau doi împreună vieţuitori; în obşte trebuie să te supui nu numai stareţului tău ci întregii frăţimi până la cel din urmă om şi să suferi de la ei certări, reproşuri, ocări şi tot felul de ispite, să fi praf şi cenuşă sub picioarele tuturor şi ca un rob cumpărat pe bani să slujeşti tuturor cu smerenie şi cu frică de Dumnezeu, să rabzi fără cârtire orice lipsuri de mâncare şi îmbrăcăminte şi de orice alt fel.

Amestecarea acestor feluri de vieţuire şi trecerea înainte de vreme la pustie duce la cele mai nenorocite urmări. Viaţa de obşte şi sfânta ascultare întinsă este rădăcina adevăratei vieţi călugăreşti.

Dumnezeiasca ascultare este virtutea de căpetenie a puterilor cereşti ale îngerilor. Duhul sfânt prin Sfinţii Părinţi a împărţit viaţa călugărească în trei cinuri sau rânduieli: petrecerea singuratică, pustnică; vieţuirea împreună a doi sau trei fraţi de un cuget şi, a treia, viaţa de obşte.

Cinul pustnicesc cere îndepărtarea de oameni în pustie, cu punerea nădejdii de mântuirea sufletului său de hrană, de haine şi de toate nevoile trupeşti numai în

Dumnezeu. Numai pe El singur pustnicul trebuie să-L aibă şi ajutor al său şi alinător în lupta sa şi în neputinţele sale sufleteşti şi trupeşti, înstrăinându-se de orice alinare lumească pentru dragostea lui Dumnezeu. Convieţuirea cu unul sau doi fraţi de un gând trebuie să se săvârşească sub povaţa unui bătrân experimentat în ale Sfintei Scripturi şi în viaţa duhovnicească, căruia ucenicii îi sunt datori în supunere deplină şi ascultare.

Acestui povăţuitor fraţii datoresc supunere ca Însuşi Domnul prin tăierea desăvârşită a voinţei lor şi a hotărârilor lor, adică întru nimic împotrivindu-se poruncilor lui şi învăţăturilor lui, dacă acestea vor fi conforme cu poruncile Dumnezeieşti şi cu învăţăturile Sfinţilor Părinţi. Când se întovărăşesc doi pentru viaţa obştească şi pun între ei învoiala ca orice faptă lumească sau trupească să o înceapă numai după puterea lor şi din absolută trebuinţă, iar nu de prisos şi nelavreme, mai ales după socotinţa Sfinţilor Părinţi, şi când unul dintre ei va pune gând să facă un lucru, să spună aceasta fratelui său, iar acela va găsi că acel lucru este nelatimp sau de prisos şi nu se va învoi, fratele acesta însă, văzând judecata lui cea dreaptă şi nestăruind în părerea sa, nu va fi aceasta o renunţare la voinţa sa? Sau, pe de altă parte, când cel de al doilea văzând că cel dintâi a gândit un lucru bun şi se va învoi cu judecata lui, nu renunţă oare prin aceasta la voinţa sa? Nu se supune oare primului frate?

Şi astfel, în orice treaptă şi întreprindere, unul sau altul din fraţi, prin renunţarea la voia sa, se despind reciproc la viaţa cea bună având credinţă tare şi hotărârea de a socoti ca mare câştig pentru sufletul său, totdeauna când vreunul din ei, în vreo treabă, are a-şi tăia voia sa faţă de fratele său dacă din aceasta nu rezultă vreo primejdie sau vreo încălcare a poruncilor Domnului. Iar dacă vreodată, din nebăgare de seamă, va cădea unul din ei în păcatul de a se apăra cu părtinire şi cu multă vorbărie iar apoi recunoaşte aceasta drept o cădere a sufletului său şi va alerga la Dumnezeu şi la fratele său cu pocăinţă, atunci va dobândi iertare prin darul cel puternic al lui Hristos căci, ca un om a căzut, dar se şi scoală netulburându-se nicidecum. Acesta este drumul cel împărătesc

iar nu acela de a trăi fiecare deosebi.

„Şi dacă n-ar apăra pe poporul său Hristos, nu s-ar fi mântuit nici unul din sfinţi. Dar cel ce cade către Hristos cu credinţă şi cu dragoste, cu smerenie şi cu lacrimi, aceluia i se dau mângâieri, pace şi bucurii negrăite şi dragoste fierbinte către Dumnezeu". Martori ai acestui lucru sunt lacrimile nefăţarnice din mare dragoste, zdrobire de inimă şi smerenie necontenită lui Hristos; aşa că din iubirea către Dumnezeu, omul devine nesimţitor către bunurile lumii acesteia.

Dacă eşti leneş şi neatent la rugăciune, nu vei spori nici în dăruirea ta faţă de Domnul, nici în dobândirea păcii şi mântuire. Cel care a izbutit să ajungă la rugăciunea adevărată, şi-a umplut fiinţa sa de dragostea lui Hristos, nu se face robul simţurilor lui şi nu dă întâietate la nimic altceva, nu supracinsteşte pe cel drept, nici nu judecă pe nimeni, ci se aseamănă lui Dumnezeu, care răsare soarele peste cei răi și buni, şi plouă peste cei drepţi şi peste cei nedrepţi.

Când mintea se roagă neîmprăştiat, mâhneşte inima, iar inima înfrântă şi smerită Dumnezeu niciodată nu o va urgisi.

Închide bine uşa chiliei tale peste trup, uşa limbii pentru cuvinte, şi uşa ta lăuntrică pentru gânduri.

Starea care domneşte înăuntrul tău va face arătată rugăciunea.

Iisus să fie meditaţia cea mai dulce a inimii tale!

Iisus să fie plăcere limbii tale!

Iisus să fie îndeletnicirea şi gândirea cea mai aleasă a minţii tale!

Iisus să fie răsuflarea ta şi niciodată să nu te saturi chemând pe Iisus!

Din această pomenire continuă şi preadulce a lui Iisus se vor răsădi şi vor creşte copaci mari ca cele mai mari virtuţi teologice: credinţa, nădejdea şi dragostea.

Aşadar, rosteşte şi tu numele lui Iisus cu dragoste şi cu lacrimi, deoarece după Sfântul Isaac Sirul: Pomenirea celor dragi pricinuieşte lacrimi.

Rugăciunea este o slujire care ajută pe om să se unească cu Creatorul său.

Precum o casă, care are înăuntrul său pe stăpânul, este curată, aşa şi sufletul care are pe Stăpânul Hristos locuind înăuntrul lui este de cinci ori mai curat deoarece Stăpânul Hristos cu toate vistieriile Duhului S-a sălăşluit în el. Vai de sufletul acela din care a plecat Stăpânul Hristos!, deoarece atunci acel suflet este pustiu de virtuţi şi plin de toată necurăţia şi neorânduiala; acolo locuiesc sirenele şi diavolii precum în casa pustiită petrec pisicile sălbatice, câinii şi toată necurăţia. Vai de sufletul acela care nu se ridică din înfricoşătoarea lui cădere şi care înăuntrul lui are pe diavoli care îl constrâng să se întoarcă de la binele lui ceresc, smulgând mintea lui de la mirele Hristos şi ţinând-o la griji lumeşti! Când sufletul acesta se întoarce la Domnul, El chemându-l zi şi noapte, Se va răzbuna pe el precum a făgăduit şi-l va curaţi de răutatea din lăuntrul lui, aducându-l ca o mireasmă neprihănită şi nepătată înaintea lui (Sf. Macarie Egipteanul).

Când îi închidem minţii toate ieşirile, cu pomenirea lui Dumnezeu, ea se roagă totdeauna, căci treaba ei trebuie să fie gândul cel plăcut lui Dumnezeu. Dacă monahul crede că se roagă numai când se află în poziţie de rugăciune, monahul acela nu se roagă deloc.

Neîncetat să chemaţi numele Domnului Iisus până când inima va înghiţi pe Domnul şi Domnul va înghiţi inima şi, astfel, inima şi Domnul se vor face una.

Toţi Sfinţii Părinţi sunt de acord că împreună cu rugăciunea este absolut necesară şi atenţia (trezvia).

Precum cel ce s-a născut orb nu vede lumina soarelui aşa şi cel ce nu merge cu lumina trezviei nu vede în totalitatea lui măreţia Harului Dumnezeiesc şi nici nu se poate elibera de faptele, cuvintele cele viclene şi urâte. Unul ca acesta nici după moarte nu va

putea trece liber de începătorii întunericului.

Începătorul în viaţa duhovnicească se aseamănă cu cel ce merge noaptea în întuneric şi nu vede pe unde merge. Cel de la mijloc seamănă cu cel ce merge în noaptea înstelată: pe acesta îl luminează stelele dar, de multe ori, se poticneşte de pietre şi cade. Al treilea seamaănă cu cel ce merge noaptea cu lună plină. Cât despre cel desăvârşit, acesta seamănă cu cel ce merge în miezul zilei, în plin soare. El vede curat, distinge piedicele şi nu se împiedică.

Cel desăvârşit, datorită puterii mai presus de fire, îşi simte trupul uşor. Ne putem lupta cu dracii cei vicleni atunci când suntem smeriţi, înfrânţi, când suntem atenţi şi ne rugăm.

Despre virtuți

Sunt trei virtuți care aduc totdeauna lumina minții:

- A nu vedea răul la nici un om,
- A face bine celor ce-ţi fac rău,
- A răbda fără tulburare cele ce ţi se întâmplă.

Aceste trei virtuți nasc alte trei virtuți mai înalte:

- Din a nu vedea răul la nici un om, se naşte dragostea,
- Din a face bine celor ce-ţi fac rău, vine pacea,
- A răbda fără tulburare ceea ce ţi se întâmplă, îţi aduce blândeţea.

Sunt trei virtuți care curăță sufletul:

- Tăcerea,
- Împlinirea poruncilor,
- Răbdarea necazurilor şi smerenia.

Sunt trei virtuți de mare nevoie:

- Rugăciunea neîncetată către Iisus cu mătănii,
- A se arunca pe sine înaintea lui Dumnezeu,
- A fi fără grijă faţă de aproapele pentru a nu-l judeca.

Patru virtuți întăresc sufletul:

- Milostenia
- Nealinarea
- Răbdarea
- Fuga de tot gândul pătimaş.

Patru lucruri întinează sufletul:

- Umblarea fără paza ochilor,
- Prietenia cu o femeie,
- Prietenia cu cei mai mari din lume,
- Legătura cu rudeniile după trup.

Patru lucruri hrănesc necurăția trupească:

- Somnul peste măsură,
- Mâncarea peste măsură,
- Îndrăzneala,
- Împodobirea trupului.

Patru lucruri întunecă sufletul:

- Ura faţă de aproapele,
- Nesocotirea altora,
- Invidia,
- Cârteala.

Patru lucruri fac sufletul deşert:

- Umblarea din loc în loc,
- Răspândirea,
- Iubirea de cele materiale,
- Zgârcenia.

Patru lucruri hrănesc mânia:

- Neguţătoria,
- Alipirea de voia proprie,
- Dorinţa de a învăţa pe alţii,
- A te crede înţelept.

Trei lucruri păzesc toată virtutea:

- Întristarea,
- Plângerea păcatelor proprii,
- Aducerea aminte de moarte.

Uitarea luptă pe om până la moarte şi e mai tare decât toate răutățile şi dărâmă în tot ceasul ceea ce zideşte omul.

Oare când va fi, o, Doamne,
Ca slăbănogirea mea
Să-şi găsească vindecarea
Căutând dreptatea Ta.

Tu iubeşti singurătatea
Fiind păcii dătător,
Iară eu cu tulburarea
Şi gâlceava mă-mpresor.

Curăţenia la Tine
Este lucru prea iubit,
Iară eu necurăţia
Totdeauna am râvnit.

Tu Stăpâne eşti izvorul
Milei şi al bunătăţii,
Iară eu, nemilostivul,
Sunt adânc al răutăţii.

Tu eşti sfânt şi drept în toate
Sus în cer şi pe pământ,
Iară eu, prea ticălosul,
Robul nedreptăţii sunt.

Tu, lumină şi viaţă,
Eşti în toate câte sunt,
Eu, orbitul, sufăr moarte
Înainte de mormânt.

Bucurie eşti, Tu, Doamne
Şi noian al vindecării,
Iară eu - robit de patimi -
Zac de boala întristării.

O rătăcire care se ascunde sub masca evlaviei

În anii din urmă am avut prilejul să cunosc pe un frate care venea din Grecia pentru închinare şi care avea idei greşite asupra clericilor şi Tainelor bisericeşti. Întrebându-l eu dacă nu rămâne la vreo mănăstire din Palestina, el mi-a răspuns: „Părinte, eu n-am venit la Sfintele Locuri pentru călugărie, ci am venit ca să mă uşurez de păcate".

„Ei bine (i-am zis eu), dar ca să te uşurezi de păcate, ai nevoie de pocăinţă şi pentru asta nu este loc mai potrivit decât mănăstirea".

Atunci el mi-a zis cam răstit: „A fost odată mănăstirea mănăstire şi preoţia preoţie, dar astăzi nu mai este. S-a depărtat darul şi nu mai lucrează prin slujitorii de azi. Biserica s-a şters de pe pământ".

Din vorbele acestea am înţeles că bietul închinător era ori deznădăjduit, ori rătăcit de credinţă. Am rămas pe gânduri câteva minute, apoi am zis: „Dacă nu mai lucrează darul prin slujitorii Sfântului Altar, atunci nu mai este Biserica creştină pentru care Domnul Şi-a vărsat sângele, făgăduindu-ne că va fi cu ea până la sfârşitul veacului. Căci zice la Sfânta Evanghelie: «Iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului. Amin» (vezi sfârşitul Evangheliei de la Matei). Iar în Cartea cea către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel scrie cum a iubit Hristos Biserica: «Şi S-a dat pe Sine pentru ea, ca s-o sfinţească... ca s-o înfăţişeze Sieşi şi Biserică slăvită, neavând pată sau vătămare... ci ca să fie sfântă şi fără prihană» (Efeseni, cap. 5, vers. 26-27)".

Atunci fratele a oftat, zicând: „Eu, părinte, să-ţi spun adevărat că mi-am pierdut orice încredere în preoţii şi arhiereii de azi. Pentru asta mă silesc să vin în fiecare an la Sfintele Locuri să mă botez în apa Iordanului şi să primesc Sfânta Lumină, spre iertarea păcatelor mele".

„Foarte bine faci (i-am zis eu), însă Botezul la Iordan îl săvârşeşti singur?”.

„Singur, cu sfinţii îngeri”, mi-a răspuns el.

„Şi eşti încredinţat că primeşti iertarea păcatelor prin asemenea botez, care se repetă în fiecare an?” (l-am întrebat eu).

„Mai poate fi îndoială pentru aceasta? (îmi zice dânsul), dacă nici apa Iordanului nu ne curăţă de păcate, atunci cine să ne mai cureţe?”.

Aceste vorbe ale bietului închinător mi-au umplut inima de durere şi văzând prostimea lui, precum şi primejdia sufletească în care se afla, am căutat să-l lămuresc ce înseamnă Taina Botezului şi cum trebuie sfinţită după sfintele Canoane.

Iată cum se înşeală bieţii creştini, care nu au mărturisire şi nu cunosc Sfintele Scripturi. Domnul n-a poruncit la nimeni să se boteze singur, după cum nici El nu s-a botezat singur pe Sine, ci a chemat pe Sfântul Ioan Botezătorul să-I slujească la Botez. Taina Sfântului Botez se săvârşeşte numai o singură dată în viaţă şi anume se face aceasta de către slujitorii Bisericii, căci zice Domnul la Sfânta Evanghelie către Sfinţii Apostoli (precum şi pentru urmaşii lor care sunt arhierei şi preoţi): „Mergeţi să învăţaţi toate popoarele, botezându-le în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sf. Duh... şi iată Eu sunt cu voi în toate zilele până la sfârşitul veacului. Amin” (Evanghelia de la Matei , cap. 28, vers. 19-20).

Iar în cartea cea către Efeseni a Sfântului Apostol Pavel scrie lămurit acestea: „Nu este decât un Domn, o Credinţă, un Botez!”. Deci, cine crede că se curăţă de păcate dacă se botează singur, oricând doreşte, acela este în mare rătăcire. Canonul 47 al Sf. Apostoli zice: „Oricare episcop sau preot va boteza a doua oară pe cel care are Botez adevărat... să i se ia darul, ca unul care îşi bate joc de Crucea şi de moartea lui Hristos...”. La fel hotărăşte şi Canonul 57 al soborului de la Cartagina. Deci, dacă clericii care nu socotesc Botezul cel bun şi botează a doua oară sunt pedepsiţi prin caterisire, atunci oare

persoana nesfinţită, care se botează singură (având ideea că se curăţă de păcate ca şi cum ar săvârşi taina, oare asemenea persoană nu este sub pedeapsă?

Rog pe cei care citesc aceste rânduri să mă ierte că amintesc despre această rătăcire, care la fraţii noştri români sunt sigur că nu se află. Dar, pentru că trăim în aceste locuri unde putem vedea mai multe obiceiuri străine, este bine să ştim cum să povăţuim pe altul la nevoie. Mai ales că în ultima vreme, s-au ivit şi unii clerici, care spun închinătorilor că dacă cineva se scaldă în Iordan (făcând scufundările obişnuite ca hagiu) acela primeşte iertarea păcatelor şi pentru asta nu mai are nevoie de mărturisire. Am cunoscut şi preoţi care învăţau că dacă cineva este botezat şi primeşte scufundările de hagiu în Iordan, atunci nu mai este nevoie de Taina Botezului. Iată, fraţilor, nişte păreri greşite care zdruncină însăşi temelia Sfintei noatre Credinţe, care este Taina Botezului. Aghiazma care se face la Iordan, atunci când vin închinătorii, este pentru a lua blagoslovenie închinătorii prin scăldare, însă nu este însăşi Taina Sfântului Botez, chiar de rosteşte cineva şi numele Sfintei Treimi. Aceasta este o simplă feştanie, iar nu botez, deşi zice lumea că s-a botezat, când s-a scăldat în Iordan.

Nădejdea mântuirii este stâlpul vieții noastre

La temelia vieţii noastre sunt trei pietre mari şi anume: Credinţa, Nădejdea şi Dragostea. Dintre toate, nădejdea alcătuieşte sprijinul cel mai puternic al sufletului omenesc. Fără piatra nădejdii, clădirea vieţii vieţii noastre se dărâmă. Dacă cumva se zdruncină această piatră de la temelie, atunci toate pietrele clădirii se zdruncină şi cad (adică toate virtuţile omului slăbesc şi se pierd). Când slăbeşte mai ales nădejdea pentru mântuirea sufletului, atunci credinţa slăbeşte, iar dragostea creştinească se răceşte şi viaţa omului n-are nici un rost.

Taina vieţii creştineşti se sprijină pe nădejdea mântuirii, după cum şi copacul se sprijină în rădăcină. Dacă nădejdea aceasta a sufletului (adică rădăcina sufletului) se usucă, atunci de unde să mai odrăslească faptele cele bune, de unde să mai înflorească Sfânta credinţă şi cum poate să mai rodească mântuirea? După cum copacul îşi trage hrana din pământ prin rădăcină, tot aşa sufletul omenesc îşi trage puterea de viaţă prin nădejdea mântuirii.

Sfinţii Părinţi aseamănă nădejdea cu o anghiră (adică pe fierul cel încârligat de la corabie, care se înfinge în pământ şi ţine corabia pe loc să nu fie luată de valuri, adică ancoră). Viaţa omului este întocmai ca o corabie care se poartă de valurile vieţii şi de multe ori se primejduieşte de furtuna ispitelor. Dacă n-ar avea omul anghira (ancora) nădejdii, atunci ar fi biruit de valuri totdeauna. Fără sprijinul acesta sufletesc, omul n-ar putea ajunge niciodată la limanul mântuirii.

„Prin nădejde ne mântuim”, zice Sfântul Apostol Pavel. „Din straja dimineţii până-n noapte să nădăjduiască Israel spre Domnul”, zice Sfântul Prooroc David. Nădejdea alină pe cel bolnav, întăreşte pe cel slab şi sprijină pe cel împovărat de bătrâneţe. Nădejdea dă curaj celor care se luptă cu necazurile şi cu ispitele vieţii. Prin nădejde se

câştigă biruinţele asupra celor văzuţi şi nevăzuţi vrăjmaşi.

Nădejdea se naşte odată cu sufletul omenesc şi alcătuieşte stâlpul de bază al vieţii. Dacă n-ar fi virtutea nădejdii, atunci nici credinţa şi nici dragostea n-ar putea locui în sufletul omenesc şi viaţa s-ar pierde. Ea este puterea cea minunată a sufletului, care ridică din groapă pe răniţii cu păcatele şi-i aduce la pocăinţă. Nădejdea este raza cea luminoasă pentru cei din întunericul necunoştinţei, care îi îndreaptă la adevăr. În scurte cuvinte putem zice că omul, care are nădejde nestrămutată în suflet, nu este biruit niciodată de furtunile şi de greutăţile vieţii.

Cuvânt de nădejde celor fără de nădejde

Trăim în veacul cel mai de pe urmă şi vrăjmaşul mântuirii se sileşte mai tare cu meşteşugul lui, văzând că se apropie sfârşitul. Sunt zilele smintelilor şi este mare secetă de cuvântul lui Dumnezeu, lipseşte povaţa cea sănătoasă pentru mântuire. Astăzi mulţi dintre cei credincioşi ajung la deznădăjduire din cauza lipsei de povăţuitor, căci „a lipsit cel cuvios” (cum zice Psalmistul).

Mai dureros însă este că boala deznădejdii se strecoară şi în inima celor care au îmbrăcat „haina mântuirii”, ba chiar şi la unii din clerici. Îndoiala pentru mântuirea sufletului se vede astăzi la mulţi creştini şi nu numai la cei robiţi de patimi sau străini de Biserică, ci şi la unii care merg pe calea pocăinţei, cu râvnă pentru adevărul sfânt. Ei văd

stricăciunea dimprejurul lor, văd apoi lipsa cea mare de povăţuitori, uneori văd şi lipsa de credinţă la „cei din sfeşnic” (care trebuie să lumineze) şi pentru asta se împuţinează la suflet bieţii creştini şi unii se deznădăjduiesc.

Cei care îmbrăţişează viaţa monahală sunt mai adăpostiţi de valurile lumeşti, dar şi ei văd lipsa de spor duhovnicesc şi pentru asta îi cuprinde un fel de îndoială pentru mântuire, slăbănogindu-se la suflet.

Prin aceste rânduri, eu nu caut să judec nici să osândesc pe cei care au îndoială pentru mântuirea lor, ci mă silesc ca să le pun la îndemână un „tonic” (adică o doctorie întăritoare pentru suflet).

Fraţilor, la începutul lumii nu era nici moarte pe pământ, nici boală între oameni şi nici amarul scârbelor şi al necazurilor. Era deplină fericire. Însă, prin obrăznicia strămoşilor noştri (Adam şi Eva), s-a făcut duşmănie între oameni şi Dumnezeu. S-a depărtat fericirea. Atunci a venit şi moartea pe pământ, s-au ivit şi boli între oameni şi toate necazurile care urmează până azi. Timp de 50 de veacuri (aproape 5.000 de ani), adică de la căderea lui Adam şi până la venirea Domnului, toţi oamenii mergeau, după moarte, la întunericul din iad, fie că erau drepţi, fie că erau păcătoşi, toţi la întunecare se sălăşluiau. Nimeni nu era în stare să-i scoată, nici credinţa lui Avraam, nici bunătăţile proorocilor şi ale drepţilor nu puteau acoperi paguba păcatului strămoşesc. Jertfele care se aduceau lui Dumnezeu pentru păcate, nu erau în stare să răscumpere sufletele de la moarte. Osânda pe care a rostit-o Dumnezeu după greşala lui Adam era moartea veşnică pentru toţi oamenii. După izgonirea strămoşilor din Rai, porţile fericirii s-au închis pentru totdeauna. Moartea şi iadul îi înghiţea pe toţi. Trebuia ca omul să biruiască singur moartea, după cum el singur şi-a câştigat-o. Aşa s-ar fi cuvenit. Dar bietul om a ajuns rob al păcatului şi nu mai putea scăpa din ghiarele morţii. Numai cel străin de păcate putea să biruiască moartea şi să scoată pe om din legături. Însă toţi cei din Adam erau sub vina păcatului, toţi purtau pecetea osândirii strămoşilor, ca nişte robi ai morţii.

Dreptatea dumnezeiască cerea o jertfă fără prihană care să preţuiască atât cât preţuieşte viaţa tuturor oamenilor. Nimeni dintre oameni nu putea plăti preţul răscumpărării, chiar dacă ar fi avut toate bunătăţile. Pentru asta s-a pogorât Domnul la noi, S-a îmbrăcat în trup omenesc şi ne-a scos din robia morţii veşnice şi din legăturile blestemului. Fiecare dintre noi ştie toate acestea, dar eu le amintesc aici ca să vedeţi că bunătăţile oamenilor n-au fost în stare să dezlege blestemul cel vechi şi nici să izbăvească sufletele.

Îndreptarea noastră şi izbăvirea de osândă am dobândit-o prin jertfa cea de pe Cruce a Domnului nostru Iisus Hristos. Deci, după cum n-au putut să scape de osândă toţi aleşii lui Dumnezeu din legea veche, cu toate bunătăţile lor, tot aşa nici noi cei de azi nu putem să ne mântuim prin faptele noastre, fără darul lui Dumnezeu. Întâi este sfântul dar şi pe urmă faptele noastre, care ajută la mântuire. Aceasta o spun din cauză că sunt mulţi dintre creştini şi, mai ales, dintre monahi, care se bazează mai mult pe faptele lor şi mai puţin preţuiesc darul lui Dumnezeu. Când unii ca aceştia pătimesc vreo alunecare spre patimi, sau când slăbesc cu trupul şi nu mai pot împlini faptele cele bune sau nevoinţele lor obişnuite, atunci se deznădăjduiesc de mântuire. Căci nădejdea lor era la nevoinţele şi la bunătăţile lor, iar nu la mila lui Dumnezeu. Pentru ei, când s-a terminat voinicia trupului sau când au suferit vreo alunecare în păcate mari, atunci s-a terminat şi cu mântuirea (după socoteala lor).

Fraţilor şi surorilor, care vă îndoiţi de mântuire, să vă întăriţi bine în minte că: De-ar face omul toate bunătăţile şi chiar de s-ar da şi la moarte pentru apărarea dreptăţii, însă fără darul cel sfânt al Domnului, nu este mântuire (nădejde, credință în milostivirea lui Dumnezeu). „A Domnului este mântuirea şi peste norodul Său binecuvântarea Sa” (cum zice Proorocul David în Psalmi). Şi iarăşi: De-ar săvârşi cineva toate răutăţile din lume, însă dacă nu-şi pierde nădejdea în Dumnezeu şi dacă aleargă la pocăinţă, tot se mântuieşte (vezi viața Sfintei Maria Egipteanca și Varvar tâlharul).

„Deşartă este mântuirea omului”, zice Psalmistul, adică toată strădania omului este zadarnică fără ajutorul lui Dumnezeu. Fiecare om este luptat de felurite păcate şi se răneşte de ele. Deci noi singuri, oricâte bunătăţi şi oricâte nevoinţe am face, nu suntem în stare să ne vindecăm şi să dobândim nevinovăţia. Darul lui Dumnezeu împlineşte toate lipsurile noastre şi ne vindecă spre mântuire.

Nimeni dintre drept credincioşii creştini să nu se împuţineze la suflet încât să zică sau să cugete că nu mai este mântuire pentru el. Împuţinarea aceasta a sufletului şi îndoiala pentru mântuire vine de la vrăjmaş. Şarpele care a îndemnat odinioară pe strămoşi să mănânce din rodul oprit, spunându-le că nu vor muri niciodată, acum şi-a schimbat glasul şi le şopteşte la mulţi, zicând: „Zadarnic mâncaţi pâinea vieţii”, căci „nu mai este mântuire pentru voi!”. Auziţi ce glas înşelător răsună astăzi? Sfântul Prooroc David pricepea glasul acesta, pentru aceasta zice la Psalmul 3, vers. 2: „Mulţi zic sufletului meu: nu este mântuire lui întru Dumnezeul lui!”. Dar el se întărea cu nădejdea în Dumnezeu, zicând: „Pentru ce eşti mâhnit suflete al meu şi pentru ce te tulburi? Nădăjduieşte spre Dumnezeu, mântuirea feţei mele şi Dumnezeul meu” (Psalmul 41, 6-7). Şi aceste cuvinte Proorocul le rosteşte de mai multe ori, arătând cu asta primejdia care vine din deznădejde. Citiţi cu băgare de seamă la Psaltire şi veţi vedea cât de întărit este împăratul David cu nădejdea mântuirii. El nu era nici botezat şi nici bucuria Învierii Domnului n-a cunoscut-o arătat, ci numai în chip tainic, dar nădejdea mântuirii răsună în toţi psalmii lui. Afară de asta nici el n-a fost scutit de rănile păcatului, ba încă a pătimit cele mai grele răni (din prea-curvie şi din ucidere). Dar nădejdea lui nu s-a împuţinat şi pentru aceasta s-a mântuit şi s-a sfinţit. Socotiţi apoi că tâlharul cel credincios era în gura morţii cu sufletul împovărat de rele, dar nădejdea lui a rămas neclintită până la urmă. Căci de n-ar fi avut nădejde, atunci n-ar fi îndrăznit să zică: „Pomeneşte-mă, Doamne, când vei veni întru împărăţia Ta!”.

Cât de dureros este când vezi că mulţi dintre cei ce s-au îmbrăcat întru Hristos

prin Taina Sfântului Botez şi se împărtăşesc cu Pâinea Vieţii (adică cu Trupul Domnului), cu alte cuvinte când vezi pe cei chemaţi să moştenească Împărăţia cerurilor că se deznădăjduiesc de mântuire! Mare durere pentru Sfânta Biserică, maica noastră duhovnicească, care se sileşte ca pe toţi să ne mântuiască!

Toţi Sfinţii Părinţi mărturisesc într-un glas că nici un păcat nu este aşa de vătămător precum este păcatul deznădăjduirii, căci el e aproape ca şi lepădarea de Dumnezeu. Pentru aceasta, fraţilor, să ne doară inima pentru păcatele noastre (căci prin ele am supărat pe Bunul Dumnezeu), dar întristarea noastră să fie totdeauna însoţită cu nădejdea în mila Părintelui Ceresc şi niciodată să nu avem îndoială de mântuire.

Obiceiul vrăjmaşului este să aducă în inimă frica cea dobitocească şi tulburare, ca prin asta să arunce pe om în deznădejde. Dar tu, frate creştine, chiar dacă L-ai vedea pe Însuşi Domnul că Îşi întoarce faţa Sa de către tine şi nu te mai socoteşte între oile Sale, tu nici atunci să nu te împuţinezi, ci roagă-te cu stăruinţă de El, precum se ruga şi văduva cea necăjită către judecătorul nedreptăţii (Luca 18, 1-5) şi nu vei rămâne ruşinat. Strigă cu îndrăzneală la gândurile cele otrăvite, cum striga şi Sfântul Prooroc David, zicând: „Domnul este luminarea mea şi mântuitorul meu, de cine mă voi teme?” şi apoi zi: „Nădejdea mea este Tatăl, scăparea mea este Fiul, acoperământul meu este Duhul Sfânt!”.

O părere greşită care ne vatămă pe mulți

În foaia ce urmează, am înşirat câteva slove de lămurire pentru adevăratul înţeles al păcatului, după mărturiile Sfintei Scripuri.

Mi s-a întâmplat să stau de vorbă cu multe persoane care sunt cu părerea că, dacă nu umblă pe calea desfrâului lumesc, atunci nu au păcate şi deci nu au ce să mărturisească la duhovnic. Sunt câţiva ani de când îndemn pe un frate din mănăstire să meargă la părintele duhovnic pentru mărturisire. „Ce am eu cu duhovnicul (îmi zice el), doară n-am omorât pe tata şi nici nu trăiesc în păcate!”.

Iată cum înţelege el păcatul şi mulţi sunt care înţeleg ca şi el (deşi merg la duhovnic). Fratele cu pricina socoate ca o năpăstuire îndemnul pentru mărturisire. El, nevinovatul, nu ştie încă de duhovnic pentru că nu are păcate! Şi doar - să nu se deoache - nu este mai breaz decât „fiul cel pierdut” din Sfânta Evanghelie, dar pentru că... (să mă iertaţi) nu are femeie, el se crede fără păcat.

Iată unde se mărgineşte păcatul după socoteala lui şi din nenorocire mulţi sunt părtaşi cu el şi se Împărtăşesc regulat, fără să ştie de vreun părinte duhovnic. Prăpastie adâncă este asta pentru bietul suflet, căci se defăimează cea mai trebuincioasă taină pentru mântuire, adică Taina Pocăinţei (care împreună cu Sfântul Botez deschide uşa Raiului la toată lumea), căci cine socoate că nu este păcătos, acela nu are nici pocăinţă şi nu ştim unde este mântuirea lui.

Sfinţii Părinţi ne învaţă că orice abatere de la bine este socotită păcat (căci şi pruncul are mânie şi pizmă). Sfântul Prooroc David se plânge „că întru păcate m-am născut” (Psalmul 50), iar noi care am îmbătrânit în rele zicem că nu facem păcate? Oare numai desfrâul trupesc este păcat? Dar Tablele Legii, câte porunci ne-a dat Dumnezeu până la porunca a şaptea (să nu facă desfrânare)? Iar la cele nouă Fericiri din Sfânta

Evanghelie, oare fericeşte Domnul numai pe cei curaţi cu trupul? Dar nici nu aminteşte de asta, căci dacă n-ai inimă curată, nici trupul nu este curat şi nici sufletul. Avem sute de mărturii despre asta şi noi ne înşelăm adesea socotind ca păcat numai troahna obişnuită în lume (adică desfrâul), iar altele care sunt mai vătămătoare nu le luăm în seamă. Dar oare numai cel care tuşeşte este bolnav? Câţi sunt atacaţi de oftică, de cancer sau alte boli lăuntrice, dacă nu tuşesc şi nu scuipă, oare ei sunt bolnavi?

Cum înțeleg cei mulți păcătul

Povestea un preot misionar din Grecia (dintre cei râvnitori) că mergând odată către un sat (aproape de Tesalonic) s-a întâlnit cu un ţăran care se întorcea de la câmp. Ca să-l încerce pe om de răbdare, a zis către el preotul: „Bună seara, păcătosule!”. La vorba asta i-a sărit omului ţandăra, răspunzând preotului cu mânie: „Eu păcătos? De unde ştii asta? Eu sunt cel mai bun creştin din sat, că nu mă ştiu pătat de loc întru păcate!”.

Văzând preotul nostru că a dat de bucluc, a căutat să schimbe vorba ca să-l liniştească, dar n-a fost chip. Omul n-a mai vrut să vorbească şi a plecat supărat. Interesându-se preotul în sat despre omul acela cu pricina, a aflat că el era eroul sfezilor şi al tulburărilor din sat. Toţi se fereau de el ca de o vacă care împunge.

Poate vreţi să râdeţi cumva de socoteala ţăranului şi de supărarea lui? Gândiţi-vă însă puţin şi veţi vedea că mai toţi avem socoteala lui. Acela, pentru că se ştia în

căsătorie legitimă (adică căsnicie linştită), era de părere că este cel mai bun creştin.

De asemenea şi noi, mulţi dintre călugări şi călugăriţe, care suntem feriţi de microbii desfrâului lumesc, socotim că ne-am înstrăinat de păcate şi trăim fără prihană. Chiar dacă (pe de altă parte) am ajunge la măsura lui Lucifer întru mândrie, chiar dacă am întrece pe Iuda, prin iubirea de argint, chiar dacă am fi pentru toţi ca o vacă împungătoare (cu mânia şi zavistia), chiar dacă am mânca carnea fratelui prin clevetire şi bârfire, chiar dacă am fi lacomi şi trândavi (ca nişte râmători, precum sunt eu primul), în sfârşit, ca să nu mai înşir multe, chiar dacă unii (ca şi mine) ne-am bălăci în mocirla tuturor fărădelegilor şi de am umbla în calea fariseilor prin lucruri făţarnice, noi fericiţi ne socotim ca nişte porumbiţe nevinovate, pe câtă vreme nu ne ştim întru păcate (adică nu suntem în desfrâul lumii).

O! ferice de noi (nevinovaţii), că nu umblăm în calea păcătoşilor! Cam aşa cugetăm mulţi dintre noi, sărmanii! Dar fraţilor şi surorilor, ia staţi puţin să ne dezmeticim! Oare nu cumva ne înşelăm cu părerea? Ia s-o luăm de la începutul lumii, să vedem, noi suntem greşiţi, ori a greşit Scriptura? Lucifer, mai marele îngerilor, doară a făcut desfrânare (ca cel care nu avea trup) şi cum s-a prăbuşit din cer cu a treia parte din îngeri, prefăcându-se în diavoli? Oare mândria şi încăpăţânarea lui nu este păcat? Adam şi Eva n-au făcut desfrânare şi totuşi au pierdut Raiul şi, prin ei, tot neamul omenesc s-a osândit la moarte?

Oare lăcomia şi obrăznicia strămoşilor nu este păcat ca şi desfrâul? După aceea, pedeapsa lui Cain oare pentru desfrâu a fost? Pizma lui care a născut primul omor între oameni, oare nu este păcat? Lăcomia lui de agoniseală care l-a învăţat să vândă pe Stăpânul, oare nu este păcat? Dar împerecherile care s-au ivit în sânul Sfintei Biserici şi prigoanele cele înfricoşate care nu încetează nici astăzi, oare din păcatul trupului se nasc? Râvna cea fără socoteală şi urâciunea, oare nu sunt şi ele păcate? Căci doară toţi ereticii şi prigonitorii Bisericii au fost şi sunt foarte râvnitori. Dar râvna lor este fără socoteală şi

pentru asta urăsc adevărul şi hulesc pe Dumnezeu.

Dar oare, fraţilor, războaiele şi mizeria care bântuie lumea numai din păcatul trupesc se nasc? Goana cea nebună pentru stăpânire, râvna la avuţia străină, care aţâţă pe om la război şi-l face mai crud ca o fiară, oare asta nu este păcat ca şi desfrânarea? Vedeţi că până la desfrânare sunt alte păcate mai grele şi mai greu de vindecat.

Ne înşelăm rău dacă socotim păcate numai căderile trupeşti (curvia şi tot neamul ei). Să nu creadă cineva că este fără prihană, dacă a fost ferit cumva de „gripa" desfrâului trupesc. Gripa aceasta (adică păcatul trupesc) este vădită în toată lumea ca o troahnă generală şi i se cunosc cauzele şi leacurile perfect. Dar ia gândiţi-vâ câte boli ascunse se cuibăresc în sufletul nostru fără să fie vădite la arătare şi fără să pricepem de unde se nasc şi cu ce leacuri se vindecă.

Deci, fraţilor, să nu ne fericim pe noi sărmanii dacă suntem feriţi de gripă şi în schimb întru noi mocnesc boli mai grele (zic de cele sufleteşti) pe care nu le pricepem uşor, dar care ne rod haina sufletului ca şi viermii.

Să nu socotim păcătos numai pe omul desfrâului şi nici să numim păcate numai pe cele trupeşti, căci atunci facem mincinoase Sfintele Scripturi şi nu ne putem cunoaşte şi nici îndrepta boala sărmanei noastre făpturi.

Întoarcerea fiului celui risipitor (Adică îndreptarea tuturor păcătoşilor)

Poate că am scris eu uneori şi cuvinte care nu se potrivesc la toţi sau care nu-i interesează pe toţi. Însă cuvântul pe care vreau să-l scriu aici eu cred că ni se potriveşte absolut la toţi. Şi anume vreau să scriu ceva în legătură cu pilda Fiului Risipitor, din Sfânta Evanghelie care s-a citit în Duminica trecută.

Se potriveşte cuvântul la toţi, pentru că toţi am ajuns în ţară străină şi toţi ne-am făcut mai mult sau mai puţin la fel cu fiul risipitor din Sfânta Evanghelie. Cu alte cuvinte, vreau să spun că nu este nimeni dintre noi care să nu fi greşit cu ceva înaintea Părintelui Ceresc. Căci, păcatul nu este altceva decât depărtarea omului de la voia lui Dumnezeu. Şi dacă suntem cu greşeli, înseamnă că ne-am depărtat de „casa părintească" şi am risipit averea darului ceresc în această ţară îndepărtată. Unul a risipit mai mult, altul mai puţin, însă nimeni nu poate zice că n-a risipit ceva din moştenirea duhovnicească pe care a primit-o la Sfântul Botez.

Căci scrie Sfântul Ioan Evanghelistul în cartea cea dintâi a sa: „De vom zice că nu avem păcat, ne înşelăm pe noi singuri şi adevărul nu este întru noi" (1 Ioan 1, 8). Deci, dacă toţi greşim, înseamnă că toţi suntem la fel ca fiul cel risipitor şi toţi avem nevoie să ne întoarcem în casa Părintelui ceresc, prin pocăinţă. Căci nu este altă cale de întoarcere decât Taina Pocăinţiei. Iar Sfânta Evanghelie, prin pilda Fiului Risipitor, ne lămureşte în chip minunat cum trebuie împlinită pocăinţa, pentru a dobândi iertarea păcatelor.

Unii cred că este de ajuns o baie în Iordan sau un simplu bocet pentru iertarea păcatelor. Alţii cred că pentru iertarea păcatelor nu este nevoie decât de o simplă molitfă, pe care o citeşte preotul în uşa Altarului, înainte de Sfânta Împărtăşire.

Mai sunt şi unii care se mărturisesc dar, în loc să-şi spună păcatele lor, ei

citesc numai modelul de mărturisire al Sfântului Dimitrie Rostovschi (care este calapodul de probă). Bine este şi aceasta, dar nu este de ajuns, căci Sfântul Prooroc Isaia ne învaţă zicând: „Spune tu mai întâi fărădelegile tale, ca să te îndreptezi”. Deci, fiecare să-şi spună deosebit în ce chip a greşit la toate poruncile dumnezeieşti şi în câte rânduri.

Sunt apoi şi persoane care nu fac nici una, nici alta din cele amintite, dar - în schimb - plătesc din gros Liturghii la preoţi şi împart milostenii la săraci, nădăjduind ca prin asta vor dobândi iertare de păcate, în sfârşit - ce să mai zic - sunt şi alţii mai hâtri, care îşi fac socoteală că pocăinţa este primită şi înainte de moarte. Pentru asta ei se silesc la păcate acum cât mai este vreme ca să nu-i apuce bătrâneţea nepricopsiţi. Vremea pocăinţiei este la bătrâneţe, zic ei, şi până atunci trebuie sa gustăm din viaţă. Aceştia, fraţilor, sunt fiii cei risipitori şi rămân mereu departe de casa Părintelui ceresc, adică nu caută iertarea aşa cum se cuvine, sau nu o caută deloc.

Acum să urmărim cum a reuşit fiul risipitor din Sfânta Evanghelie să dobândească iertarea. Fiecare cunoaşte pilda asta. Din fecior de neam slăvit, a ajuns păstor de porci, în ţară îndepărtată. Adică a ajuns rob patimilor şi sminteală pentru alţii. Căci a paşte porcii înseamnă a învăţa şi pe alţii răutatea. Foametea înseamnă lipsirea darului. Când a flămânzit fiul, şi-a adus aminte de belşugul pe care îl avea în casa părintească. Aceasta însemnă că şi-a venit în simţire, cunoscându-şi căderea, iar prin cunoştinţa căderii a ajuns la căinţă, însă n-a rămas numai cu această căinţă, ci s-a pregătit pentru mărturisire. Căci şi-a făcut socoteala, zicând întru sine: „Sculându-mă, mă voi duce la tatăl meu şi voi zice lui: Tată, am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sunt vrednic să mă numesc fiul tău; fă-mă ca pe unul din argaţii tăi!”. Planul pe care l-a făcut fiul risipitor cum trebuie să vorbească părintelui său, nu este altceva decât pregătirea pentru mărturisire. Căci n-a mers la iertăciune aşa cum se întâmplă şi n-a amânat plecarea, ci s-a gândit ce trebuie să spună şi a plecat îndată. Deci, a mers la casa părintească cu inima înfrântă dar şi cu deplină nădejde şi cu hotărâre nestrămutată de îndreptare. Când a ajuns în faţa părintelui său, a

căzut în genunchi şi cea dintâi vorbă a fost mărturisirea.

Îmbrăţişarea şi sărutarea Părintelui său înseamnă iertarea pe care o dăruieşte duhovnicul prin punerea mâinilor pe capul celui care se mărturiseşte curat. Hainele şi sandalele pe care i le dă Părintele din Sfânta Evanghelie, reprezintă veşmântul nestricăciunii (ca la al doilea botez), precum şi cinstea pe care o pierduse fiul. Inelul înseamnă pecetea darului duhovnicesc şi semnul înfierii de-a doua oară pentru moştenirea cerească.

Viţelul cel gras, pe care l-a jertfit Părintele din Sfânta Evanghelie, înseamnă Trupul şi Sângele Domnului, care se dă spre hrană la toţi cei care se mărturisesc curat şi se pocăiesc cu adevărat. Iar veselia care s-a făcut la casa părintească din Sfânta Evanghelie, înseamnă bucuria care se face la ceruri pentru întoarcerea celui păcătos (după cum mărturiseşte Însuşi Domnul în Sfânta Evanghelie).

Turnul Babilonului (din zilele noastre)

În urma potopului, oamenii s-au abătut iarăşi de la calea lui Dumnezeu şi se aşteptau iarăşi la alt potop. Pentru asta, au început să zidească Turnul Babel (adică cetatea Babilonului). Aveau de gând s-o înalţe mai presus de norii cerului, ca să nu-i mai înece apa.

Pentru nebunia lor, Dumnezeu le-a amestecat atunci limbile şi n-au putut

isprăvi nimic. Lumea modernă de astăzi nu este mai brează decât cea de atunci. Azi, toţi oamenii cunosc că s-au depărtat de la Dumnezeu şi pentru asta se aşteaptă la o pedeapsă cerească. Dar în loc să alerge la chivotul scăpării (adică la corabia Bisericii), prin dreapta credinţă şi pocăinţă, în loc să caute pe Dumnezeu, oamenii buimăciţi cu civilizaţia îşi zidesc iarăşi „turnuri" ca şi oarecând în Babilon.

„Turnul Babilonului" din zilele noastre nu este o clădire de piatră sau de cărămidă, ci goana cea nebună după născociri. Lumea zice că născocirea maşinilor şi a armelor moderne uşurează viaţa omului şi îi garantează siguranţa, adică ne pune la adăpost. Dar cât de înşelătoare este părerea aceasta! Căci noi vedem că de la o vreme încoace, de când s-a modernizat lumea şi au sporit născocirile, de atunci s-a înmulţit şi răutatea, iar viaţa omului s-a făcut mai amară şi mai împresurată de primejdii.

Niciodată n-a fost lumea mai tulburată şi mai deznădăjduită ca în vremurile noastre, când a sporit civilizaţia. După cum vedem procopseala asta de civilizaţie cu moda cea nouă, i-a învăţat pe oameni să umble mai mult goi, adică a izgonit ruşinea din lume. I-a dăscălit pe oameni să nu mai caute pe Dumnezeu, deci a reuşit să strice şi Sfânta Credinţă. I-a învăţat pe stăpânitori ca să înşele mai bine şi să robească noroadele mai cumplit decât faraonii Egiptului. Cu alte cuvinte, nevoia de civilizaţie a sugrumat dreptatea şi libertatea lumii. Civilizaţia falsă a învăţat pe oameni să inventeze, adică să născocească, cele mai grozave arme pentru pierzarea lumii şi prin asta a izgonit şi dragostea de pe pământ.

În războiul celălalt s-au pierdut numai 13 milioane de oameni (ca o Românie fără Transilvania). S-a socotit că tărgile (adică năsăliile morţilor din Primul Război Mondial) dacă s-ar înşira una lângă alta ar face o linie de 6.459 kilometri, care ar putea înconjura toată Europa. În războiul din urmă ştiinţa a sporit, mintea s-a făcut mai hâtră (deşteaptă) şi s-au ucis cu armele 54 de milioane, adică cum s-ar pierde trei Românii în capăt. Numai în Japonia unde s-a aruncat bomba atomică, s-au pierdut 250 de mii de suflete în câteva clipe. Dar pe locul acela nici până astăzi n-a încetat prăpădul! În timp de 10 ani de la război încoace s-au născut 652 de prunci morţi, 1.500 de prunci s-au născut cu oasele strâmbe, 429 au rămas betegi. Unii nu văd, alţii nu aud etc, 313 din cei născuţi au rămas cu limba lipită, 25 sunt fără creier şi 8 sunt fără ochi.

Însă bomba atomică cea nouă cu hidrogen este încă mai înfricoşătoare. Razele ei sunt aşa de otrăvitoare, încât pot ucide pe toţi pământenii, ba omoară şi peştii în apă, iar copacii şi verdeaţa pământului se pârjolesc. Iată, deci, roadele civilizaţiei. S-a înmulţit mintea şi cu asta a sporit şi nebunia lumii prin născociri pierzătoare. Dar născocirile acestea nu aduc numai pagubă trupului, ci păgubesc mai ales bietul suflet.

Ştiinţa modernă a făcut pe oameni să zboare prin văzduh şi să călătorească în cetăţi plutitoare pe apă (vapoare mari ca oraşele). Ştiinţa i-a făcut omului aripi de pasăre, şi picioare de metal ca să alerge în calea deşertăciunii, dar i-a împiedicat în calea rugăciunii. În calea spre Biserică ştiinţa modernă a înălţat ziduri uriaşe de împiedicare, iar pe calea fărădelegii a aşternut asfalt şi a presărat flori (la Sfintele Locuri, norodul simplu nu mai poate veni spre închinare ca altădată, iar în zilele de sărbători s-au rânduit adunări deşarte, distracţie şi plimbări, ca să nu mai meargă lumea la Biserică).

Prin viteza maşinilor s-au scurtat distanţele dintre ţări şi s-au apropiat urechile

oamenilor prin telefoane şi prin radio. Meşteşugurile cele noi au apropiat şi au răsfăţat astăzi trupurile, iar pe Dumnezeu L-au depărtat de inimi. A sporit mintea, dar s-a răcit inima. S-a îmbogăţit ştiinţa, dar s-a păgubit credinţa. Civilizaţia de azi a scurtat hainele oamenilor, le-a secerat barba şi părul capului şi după asta a retezat şi Sfintele Aşezăminte.

Deci, în scurt vorbind de pacostea asta de civilizaţie (sau progres), prin asta se făleşte pământeanul: a sporit mai mult ca niciodată lacrimile din lume, a lărgit în chip de speriat cimitirele prin războaie, a întunecat zarea cu fumul motoarelor şi a împânzit văzduhul cu păsările cele uriaşe (cu ciocul de fier) care stau gata să piardă lumea. Iar ca să aibă vreme să termine „Turnul Babilonului" (adică născocirile ştiinţei) samsarii ţărilor cei graşi fac mereu soboare pentru pace. Dar Dumnezeu văzând vicleşugul lor, le-a amestecat minţile (după cum la Babilon a amestecat limbile) şi nu se mai pot înţelege.

Taina pocăinței (Înnoirea Sfântului Botez)

Cu un adaos despre patima deznădăjduirii (felurite motive)

Tot omul este supus greşelilor şi nu este cu putinţă nici bărbaţilor celor iscusiţi ca să scape de prihana greşelilor celor din toate zilele. Când zic „greşelilor cele din toate zilele" înţeleg greşelilor cele vrednice de iertare, care nu sunt aducătoare de moarte. Acestea vin din cuvinte, din gânduri, din nepricepere sau din uitare şi se iartă cu darul lui Dumnezeu, căci se nasc din neputinţa firii, iar nu din răutate sau din necredinţă. Nimeni nu este scutit de bântuiala (lupta) gândurilor, căci prin căderea lui Adam, s-a depărtat

mintea omului de la Dumnezeu şi demonii au aflat loc de intrare în inimă.

Însă, noi, chemând pe Domnul cu smerenie şi cu zdrobirea inimii, îndată ne iartă pe cele mici greşeli, care nu se fac din voia noastră, ci din neputinţa firii, căci zice Sfântul Prooroc David: „Mărturisiţi-vă Domnului şi chemaţi numele cel sfânt al Lui”.

Pentru cei care se luptă ca să nu greşească, dar din neputinţă sau din uitare alunecă în cele mici păcate (fără voia lor), pentru aceştia zice Sfântul Anastasie Sinaitul că primirea Sfintelor Taine le este spre iertarea păcatelor (chiar de nu vor putea să le mărturisească regulat la duhovnic).

Cine n-a trecut prin judecătorirea cea duhovnicească de pe pământ, acela va trebui să primească hotărârea cea înfricoşată din ceruri, unde nu este milă, nici îndurare. Pe pământ, judecata mărturisirii se face spre îndreptare şi spre vindecare, iar la cea din ceruri nu mai este îndreptare pentru cei nepocăiţi, ci osândă veşnică. Aici judecă preotul, care este un om cu neputinţe ca şi noi, acolo va judeca Însuşi Dumnezeu de care se cutremură îngerii. Aici este milă şi îngăduială (adică păsuire), iar acolo este numai dreptate, fără părtinire şi fără coborământ. Pe pământ îşi denunţă fiecare păcatele sale, iar în ceruri va fi pârât de către îngeri şi de către demoni (tot omul care nu se pocăieşte). Aici nu este altul decât duhovnicul, care să ne audă tainele noastre, pe când la judecata cea mare, toate cele nemărturisite cum trebuie, se vor arăta îngerilor şi înaintea tuturor sfinţilor, înaintea tuturor oamenilor care au trăit pe pământ şi înaintea demonilor. La judecata aceasta de pe pământ i se dă omului vreme de pocăinţă, pe când la cealaltă nu mai este nicidecum vreme de pocăinţă.

„În iad nu este pocăință”

Observaţie: La judecătoriile lumeşti, vinovatul este reclamat pentru a fi pedepsit, iar la Taina Mărturisirii, vinovatul se denunţă singur pentru a lua iertăciune. Aici este deosebirea cea mare între judeţul (procesul) lumesc şi judeţul duhovnicesc (adică mărturisirea).

Am avut ocazia să cunosc oameni care râdeau când auzeau rostindu-se cuvântul „păcătos” şi te luau în batjocură când le vorbeai despre pocăinţă. Aceştia sunt oameni „modernizaţi” de care nu se mai lipesc cuvintele duhovniceşti.

„Este ruşine, părinte, (zic ei) să mai vorbim asemenea cuvinte astăzi, când lumea a sporit în ştiinţă şi nu se mai ocupă cu lucruri băbeşti. A trecut vremea întunericului, acum suntem la vârsta radioului şi a bombei atomice. Mintea omului de azi zboară în altă direcţie şi nu are vreme să se ocupe cu slovele cele afumate din cărţile bisericeşti”.

Cam aşa răspund cei care s-au procopsit în viaţa spoită a progresului mincinos de astăzi. Pentru ei nu mai este nici păcat şi nici de pocăinţă nu vor să mai audă, deşi noroiul păcatelor îi îneacă şi numai baia pocăinţei ar putea să-i scape de pierzare.

Cu asemenea boieri nu mai poţi vorbi despre suflet sau despre mântuire, căci ei, sărmanii, sunt numai „trup”. Materia este idolul lor şi viaţa răsfăţată este raiul lor. În afară de materie şi de răsfăţul lumesc, pentru ei nu mai este nimic.

Mai sunt însă oameni, care înţeleg rostul mântuirii sufleteşti şi se ridică spre lumină, ca nişte crini în mijlocul bălăriilor. Unii ca aceştia, dacă au parte de păstori duhovniceşti „după Dumnezeu”, atunci sporesc şi se mântuiesc. Iar dacă se întâmplă să fie lipsiţi de povăţuitori, atunci viaţa lor tânjeşte şi mântuirea se primejduieşte.

Mulţi dintre credincioşii care se adapă cu mustul deşertăciunii lumeşti, îşi dau seama de primejdia sufletească şi doresc mântuirea, dar nu mai au curajul ca s-o caute. Ei zic că mântuirea lor s-a şters din condica lui Dumnezeu şi orice ar face, nu mai este îndreptare pentru ei. Aceştia socotesc că prea mult s-au abătut din calea „poruncilor" şi pentru aceasta Dumnezeu nu-i mai primeşte.

Partida aceasta de oameni au pierdut nădejdea mântuirii şi sunt asemenea cu nişte răniţi, care nu mai primesc nici o doctorie, iar ranele lor se cangrenează şi putrezesc. Pe lângă ei nu trece nici un „samaritean milostiv" care să-i ridice. Slăbănogirea aceasta sufletească cu îndoială şi cu deznădejde vine şi la mulţi credincioşi râvnitori care au hrană pentru suflet, dar nu ştiu s-o preţuiască şi nici nu caută s-o folosească cum trebuie. Şi anume sunt unii care au cunoscut deşertăciunea vieţii, s-au trezit din somnul păcatului şi au luat drumul pocăinţei, dar văzând ei cât de multe datoresc lui Dumnezeu pentru mulţimea păcatelor lor şi neputând împlini canonul pocăinţei aşa cum se cuvine, ei încep să se împuţineze la suflet şi pierd nădejdea mântuirii.

Neputinţa firească şi piedicile care stau în cale îi descurajează. Această descurajare (care este soră cu deznădăjduirea) vine la unii din necredinţă, iar la alţii din lipsa de iscusinţă la cele duhovniceşti. Pentru că nu au sfat şi nu cercetează Sfintele Scripturi, nu au cumpăneală şi se poticnesc.

Să vedem acum care sunt motivele care ne duc la împuţinarea sufletului şi deznădăjduire: Aceste două fiice (adică împuţinarea sufletului şi deznădejdea) au ca mamă dreaptă pe urâta trândăvie a duhului. Şi zămislirea lor se face din sămânţa cea mai aleasă a vrăjmaşului mântuirii. Ele odrăslesc mai ales în inima celor trândavi la lucrul duhovnicesc. Dar să nu creadă cineva că trândăvia aceasta a duhului este numai o simplă lenevire trupească. Căci lenevirea trupească ne luptă pe toţi, însă nu vine deznădejdea, nici împuţinarea sufletului din această simplă bântuială, ci din părăsirea faptelor duhovniceşti care sunt: rugăciunea, înfrânarea poftelor, citirea cărţilor sfinte, cugetarea

minţii la cele dumnezeieşti, apoi dragostea frăţească, iertarea şi pacea cu toţi cei de o credinţă cu noi.

Deci, trândăvia duhului este o stare de lenevire, care robeşte sufletul, întunecă mintea, alungă curajul şi stinge făclia nădejdii din inima omului. Aceasta este cea dintâi pricină care aduce împuţinarea şi deznădejdea.

A doua pricină este lipsa de mărturisire curată. Toţi cei binecredincioşi fac mărturisire, dar nu toţi o fac cum se cuvine (unii, din nepricepere, iar alţii, din vicleşug).

A treia pricină, care duce la împuţinarea de suflet şi deznădejde este împărtăşirea cu Sfintele Taine cu nevrednicie, adică atunci când ştii bine că nu ai pregătirea cuvenită şi te apropii cu obrăznicie de Sfintele Taine, pentru ochii oamenilor.

Mai sunt unii împresuraţi (strâmtoraţi) de patima deznădăjduirii, din cauza unor legături duhovniceşti. Aşa de pildă dacă cineva a făcut vreo nedreptate sau vreo necinstire unui slujitor al Bisericii, preot sau arhiereu, sau au defăimat cele ale Sfintei Credinţe şi prin aceasta au căzut sub blestemul preoţesc. Deci, dacă unul ca acesta a căzut sub legătură (de afurisenie sau blestem) şi nu s-a sârguit să dobândească dezlegare, atunci mântuirea lui este în primejdie şi este chinuit de gândul deznădejdii.

În patima deznădejdii mai cad şi unii monahi nevoitori care au slăbit cu trupul şi nu mai pot împlini nevoinţele (adică postul, metaniile şi privegherile), aşa cum au fost obişnuiţi. Aceasta se întâmplă la cei care şi-au pus nădejdea mai mult în faptele lor, iar nu în darul lui Dumnezeu.

În sfârşit, deznădejdea vine şi din cauza mândriei şi a semeţiei. Căci cel mândru, când ajunge la o cădere mare, nu mai socoteşte nici un leac vrednic de a repara paguba suferită.

Să rezumăm acum care sunt motivele care duc la împuţinarea sufletului şi la

deznădăjduire:

1. Înainte de toate este lipsa de povăţuitori duhovniceşti.

2. Necunoştinţa Sf. Scripturi, de unde vine şi necunoştinţa la cele sufleteşti.

3. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovniceşti).

4. Vătămarea dreptei credinţe.

5. Nemărturisirea curată.

6. Împărtăşirea cu nevrednicie (când ştii că nu se cade şi te apropii de ochii oamenilor).

7. Satanicească mândrie.

8. Legătura cu afurisenie de la arhiereu sau de la preot (când cineva dă pricină, şi la aceasta nu caută să ia dezlegare de la Sfinţitul slujitor pe care l-a scârbit).

9. Nedreptatea (când cineva nedreptăţeşte pe vecinul său prin furtişag sau prin clevetire şi nu repară greşala, adică nu întoarce paguba).

10. Întristarea cea peste măsură, când se întâmplă vreo pagubă sau vreun necaz mare.

11. Hulirea credinţei sau a persoanelor sfinţite (din zavistie).

12. Blestemarea, năravul blestemării şi al jurământului (de sine).

Izvorul vieții

În istoriile vechi se scrie despre următoarea întâmplare: în cuibul unui pelican a intrat odinioară un şarpe veninos. Pelicanul nu era în cuib, erau numai puişorii singuri. Şarpele a început să muşte şi să bage veninul lui ucigător în toţi puişorii. Când era aproape să-i înghită, s-a ivit şi pelicanul. La zgomotul aripilor lui, şarpele a părăsit cuibul, fără să guste din pradă.

Bietul pelican a văzut cu durere că puişorii lui sunt pe jumătate morţi, fiind otrăviţi de vrăjmaşul şarpe. Fără să stea prea mult pe gânduri, el se hotăreşte să-i scape cu orice preţ. Şi iată anume ce face: îşi găureşte coasta cu ciocul şi cu sângele său adapă pe toţi puişorii care sunt ameţiţi de veninul şarpelui. Sângele lui curat are minunata putere să taie otrava şarpelui şi prin aceasta puişorii lui se înviorează şi scapă de moarte. Pelicanul este o pasăre de pustie cu gâtul lung, ca şi bâtlanul. Când puişorii lui sunt aprinşi de sete sau sunt vătămaţi de jigănii otrăvitoare, atunci pelicanul îşi răneşte coasta sa şi îi adapă cu sângele său. Iată o pildă minunată de dragoste părintească, care ajunge până la jertfa.

Dacă vom lua seama bine, vom vedea că în cântările Prohodului, la starea a II-a se pomeneşte despre pelican şi anume iată cum se zice: „Ca un pelican, împungându-Te acum, Cuvinte, Înviezi pe fiii Tăi, revărsându-le dintru coasta Ta, izvor mântuitor!”.

Cuvintele Prohodului aseamănă Jertfa cea de pe Cruce a Domnului cu jertfa pelicanului, care îşi varsă sângele pentru viaţa puilor săi. Căci după cum şarpele cel firesc otrăveşte puişorii pelicanului, tot astfel şi vicleanul diavol, intrând oarecând în şarpe, a otrăvit pe strămoşii noştri în Rai, prin sfatul lui cel pierzător. Cu nimic nu s-au putut izbăvi strămoşii noştri din osânda cea veşnică, decât numai prin sângele cel scump al Domnului. Toţi cei născuţi din Adam, aveau în firea lor otrava păcatului strămoşesc şi pentru aceasta erau osândiţi la moarte veşnică (ca şi puii pelicanului din istorie).

Domnul nostru Iisus Hristos primeşte de bună voie (ca şi pelicanul) să-I străpungă sfânta Lui coastă cu suliţa, pentru izbăvirea zidirii Sale. Din Sfânta Lui coastă s-au deschis două izvoare de mântuire: sângele şi apa. Aceste izvoare mântuitoare alcătuiesc temelia Sfintei noastre Biserici, căci după cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur, Sfânta noastră Biserică este plămădită din Coasta Domnului. Şi anume, apa care a ieşit din coasta Domnului închipuie Taina Sfântului Botez, iar sângele închipuie Taina Sfintei Împărtăşiri. Fără aceste două Taine, nimeni nu se poate mântui, căci ele sunt cheile mântuirii. După cum odinioară în Rai, când dormea strămoşul Adam, a luat fiinţă Eva (maica noastră de obşte, după trup), tot astfel pe Stânca Golgotei, în vremea când Domnul era adormit cu somnul morţii, a luat fiinţă Sfânta Biserică, care este maica noastră duhovnicească.

Eva este cuvânt evreiesc şi se tâlcuieşte *viaţă* pe limba noastră. „Din coasta lui Adam este femeia, din coasta cea însuliţată a Domnului s-a plămădit Biserica”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Şi după cum Eva este os din oasele lui Adam şi trup din trupul lui, tot astfel şi Sfânta noastră Biserică este plămădită din sângele lui Hristos şi rămâne în veci nebiruită. Adam a dobândit fii din Eva, însă şi Domnul a dobândit şi dobândeşte mereu fii duhovniceşti prin Sfânta lui Biserică. Cu sângele şi cu apa care au curs din coasta Domnului, Biserica hrăneşte pe fiii săi până la sfârşitul veacului. Cu apa s-a întemeiat Sfântul Botez, iar cu sângele s-a întemeiat Taina Sfintei Împărtăşiri.

„Acesta este Cel ce vine prin apă şi prin sânge”, iar „Sângele Lui ne curăţă pe noi de orice păcat”, scrie Sfântul Ioan Evanghelistul. Tâlcuirea aceasta se vede şi în cântările Octoihului, unde se zice: „Picăturile sângelui celui din Dumnezeu curs şi ale apei, care s-a vărsat din coasta Ta, a înnoit lumea; căci cu apă speli păcatele tuturor, Doamne, iar cu sângele scrii iertare”. Şi mai departe iarăşi zice: „Cu stropirea dumnezeieştii curgeri ce s-a scurs din dumnezeiasca coastă a Fiului tău, curată, spală rănile inimii” (vezi Octoih, glasul 3, canonul de Miercuri şi Vineri).

La uşa Raiului (în pragul Postului Mare)

Am intrat în anotimpul bisericesc al Triodului, care ne vesteşte apropierea Postului Mare, când Sfânta noastră Biserică ne îndeamnă mai mult ca oricând la lucrul Pocăinţei.

Niciodată masa duhovnicească a slujbelor bisericeşti nu este mai încărcată şi mai împodobită ca în vremea Postului Mare. Cântările şi citirile sfinte care se cuprind în slujbele Triodului ne zugrăvesc în culorile cele mai vii toate tainele vieţii omeneşti de la începutul lumii până la Slăvită Înviere a Domnului. Ni se înfăţişează căderea strămoşilor, osânda care a venit asupra neamului omenesc şi ticăloşia vieţii de pe pământ care a purtat pecetea blestemului vreme de peste 50 de veacuri. Auzim parcă din cântările cele duioase ale Triodului, tânguirea dureroasă a lui Adam din surghiunire, auzim însă şi făgăduinţa Părintelui ceresc pentru izbăvirea omului din osândă. Înaintea ochilor se desfăşoară grozăvia căderii omeneşti şi amarul care a venit în lume prin păcat, dar ne este dat să vedem şi nădejdea cea nestrămutată a mântuirii, din sufletul aleşilor lui Dumnezeu.

Nădejdea aceasta pentru venirea Mântuitorului a fost cântată de toţi proorocii şi cu ea s-au alinat patriarhii şi dreptţii din Legea Veche. Dumnezeu n-a făcut lumea pământească pentru că ar fi avut nevoie de ea, ci din bunătatea Lui cea nemăsurată, pentru a fi slăvit numele cel sfânt al Lui. Din bunătatea Lui a făcut grădina Raiului, unde a aşezat pe cea dintâi pereche de oameni, Adam şi Eva. În mijlocul Raiului se afla „Pomul Vieţii”, din care mâncau strămoşii noştri şi pentru asta nu se lipea de ei nici boala şi nici moartea. Roadele acestui pom aveau un aşa dar, încât omul mâncând era totdeauna sănătos şi nu îmbătrânea niciodată.

Dar în grădina Raiului mai era şi alt pom: al cunoştinţei binelui şi a răului, din care nu era îngăduit să guste omul. Dumnezeu a pus această condiţie omului, că dacă nu

va mânca din pomul acesta, atunci va trăi în veşnicie (ca şi Însuşi Dumnezeu), iar dacă va mânca, atunci va fi pedepsit cu moartea cea veşnică.

Câtă vreme a păzit porunca, el era ca şi un Dumnezeu pe pământ. Toate făpturile erau supuse lui. Văzduhul nu se schimba niciodată ca să-l vatăme cu frigul, cu căldura, pământul rodea toate bunătăţile de la sine (fără osteneala omului), animalele erau toate blânde şi supuse omului, iar Dumnezeu umbla prin Rai şi vorbea cu Adam şi Eva, aşa cum vorbeşte tatăl cu familia lui. În inima omului era totdeauna bucurie şi mulţumire, iar mintea lui era aşa de luminată încât cunoştea toate tainele firii. Voinţa lui era îndreptată numai spre bine. Nici un gând rău şi nici o pornire pătimaşă nu avea loc în fiinţa omenească, că să facă vreo tulburare. Atunci era cu adevărat ca un prieten al lui Dumnezeu şi părtaş al fericirii Lui.

Dar fericirea asta n-a ţinut mult căci, din zavistia diavolului, omul a călcat porunca lui Dumnezeu. Atunci şi-a pierdut dreptul de a trăi veşnic şi a fost izgonit din Raiul desfătării. Prin căderea lui Adam, toţi am moştenit vina păcatului şi pedeapsa morţii. Prietenia care era între om şi Dumnezeu s-a stricat şi a intrat duşmănia. Dumnezeu s-a mâniat şi a pus blestem asupra neamului omenesc, ca să nu mai poată intra în Rai până când nu se va îndrepta greşeala. Iată cum s-a păgubit omul de fericirea cea veşnică şi a început a duce o viaţă necăjită, plină de scârbe, de osteneală şi de durere. Raiul s-a închis, iar viaţa omului a fost curmată de moarte. Pământul a început să rodească spini şi felurite plante vătămătoare, văzduhul s-a tulburat, iar animalele s-au sălbăticit şi au început să-l vatăme pe om. Şarpele, care înainte era cel mai blând şi mai iubit animal de om, după cădere a devenit cel mai fioros şi mai otrăvitor dintre toate animalele (în locul cuvintelor înşelătoare ale vrăjmaşului, a rămas otravă sub limba şarpelui pentru totdeauna).

Mintea omului s-a întunecat (după cădere), pacea şi mulţumirea din inima lui a pierit, iar trupul a început să slăbească, căci pomul vieţii era închis în grădina Raiului. După căderea lui Adam, mintea omului are aplecare mai mult spre rău decât spre bine.

Pentru aceasta, omul biruit de patimi şi-a pierdut frumuseţea cea dintâi precum şi tăria trupească şi sufletească. Din prieten iubit al lui Dumnezeu, omul a ajuns rob al păcatului. Cel care era făcut după chipul şi asemănarea lui Dumnezeu, adică icoana cea cinstită a Celui Preaînalt, omul cel împodobit cu cinste şi cu frumuseţe, care era ca un împărat peste firea pământească, a ajuns ca un vas netrebnic şi organ al răutăţii.

Vasul cel ales în care Dumnezeu a pus comoara mirului Său, prin cădere s-a dogit şi nu mai folosea la nimic. Dumnezeu l-a făcut dintru început ca să ajungă la desăvârşire şi să aibă aceeaşi slavă şi fericire ca şi El Însuşi. După cădere, scopul acesta s-a zădărnicit. Nimeni dintre oameni nu putea să repare stricăciunea pricinuită de păcatul lui Adam. Trebuia ca omul să aducă o jertfă prin care să îmblânzească mânia lui Dumnezeu şi să împlinească dreptatea Lui. Însă jertfa aceasta trebuia să fie neprihănită, iar dintre oameni nu se afla nimenea fără prihană. Firea lor era otrăvită şi toţi aveau pecetea blestemului.

Cu vremea, oamenii s-au înrăit mai mult şi s-au depărtat de Dumnezeu. Simţeau în ei vina păcatului, dar nu se puteau îndrepta. Căutau să îmblânzească mânia lui Dumnezeu prin felurite jertfe de animale nevinovate, iar uneori aduceau şi jertfe omeneşti. De la un timp au uitat de Dumnezeul cel adevărat cei mai mulţi dintre oameni şi se închinau la idoli. Numai poporul lui Israel a mai păzit credinţa, dar nici el n-a fost statornic.

Să nu judecăm

„Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi” (Matei 7, 1). Să nu ne facem judecătorii Slujitorilor lui Dumnezeu.

Zis-a un bătrân: „De vrei să vorbeşti pentru greşala şi păcatul vreunui frate, socoteşte-te dacă îl vei îndrepta pe dânsul sau pe altul îl vei folosi: atunci să grăieşti despre el, iar dacă nu urmăreşti folosul fratelui, ci vorbeşti cu făţărnicie numai ca să-l mustri pe el şi să-i descoperi greşeala şi păcatul înaintea altora, atunci să ştii că nu vei scăpa de dumnezeiasca certare. Apoi şi tu însuţi întru aceeaşi greşală şi păcat vei cădea, sau în altceva mai rău, şi vei fi părăsit de ajutorul lui Dumnezeu şi de către alţii fiind mustrat, te vei ruşina”.

Zis-a ava Antonie că de la aproapele este viaţa şi moartea. Că de vom dobândi pe fratele, pe Dumnezeu dobândim, iar de vom sminti pe fratele, înaintea lui Hristos greşim.

Zis-a ava Pimen lui ava Iosif: „Spune-mi cum să mă fac călugăr?”. Şi a răspuns bătrânul: „De voieşti să ai odihnă şi aici şi acolo, pentru tot lucrul să zici: *Eu cine sunt?* şi nu judeca pe nimeni”.

În zilele noastre, multe suflete râvnitoare se păgubesc şi se primejduiesc pentru că nu ştiu să-şi păzească râvna cu deplină judecată. Căci după cuvântul apostolului, însăşi mucenicia nu este primită înaintea lui Dumnezeu, dacă nu se face cu dreaptă socoteală şi după lege. Iată, de pildă, sunt mulţi dintre noi care arată mare sârguinţă pentru dreapta credinţă şi păzesc cu frică rânduiala călugărească, dar de sporit nu sporesc duhovniceşte.

1. Să dăm acum vina pe lume că este rea şi amăgitoare? Dar pe noi Domnul ne-a ales din lume şi ne-a întărit picioarele pe calea mântuirii.

2. Să zicem că mănăstirile nu sunt în regulă. Dar creştinii de la început n-aveau nici mănăstiri şi nici biserici pentru închinare şi cu toate acestea viaţa lor duhovnicească era mai sporită decât a monahilor de azi.

3. Să aruncăm vina pe egumeni şi pe păstorii cei sufleteşti, care nu sunt iscusiţi şi nu poartă grijă de turmă şi pentru asta ne primejduim şi nu sporim. Dar asta o pot zice numai cei începători şi oamenii simpli şi necunoscătorii, iar noi care am îmbătrânit cu rasa şi am nimerit Ierusalimul, nu putem arunca vina pe egumeni.

4. Dacă am căuta să ne plângem că suntem străini şi necăjiţi, atunci ne râd creştinii cei din vechime, care erau totdeauna prigoniţi de păgâni şi mulţi erau duşi în robie, unde sufereau cele mai grele necazuri. Dar cu toată prigoana şi cu tot amarul robiei, viaţa creştinilor de la început strălucea ca soarele în mijlocul păgânătăţii.

Orice vină am căuta să punem la amorţirea vieţii noastre duhovniceşti, nu ne îndreptăţim. Toţi aproape cunoaştem poruncile, ştim cum trebuie să ne păzim Sfânta Credinţă, toţi am îmbătrânit în haina pocăinţei, am luat pe umeri jugul cel uşor al Domnului şi mergem către Noul Ierusalim. Nu mai sunt ca altădată prigoane şi nici robie, dar paşii sufletului nostru se poticnesc şi nu putem spori.

Fraţilor, dacă vom socoti mai bine, vom vedea că pricina poticnelilor şi a primejduirii suntem noi înşine mai totdeauna. Căci noi mergând pe calea cea strâmtă (a

Crucii), nu luăm seama la paşii noştri, ci căutăm la picioarele altora. Vreau să spun că lăsăm uitate păcatele noastre şi căutăm la păcatele străine. Dar nu numai că luăm seama la cele străine, ci încă ne sârguim ca să le vădim şi să le judecăm. „Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi", zice Domnul, şi iarăşi: „Cu ce măsură veţi da, cu aceea veţi şi lua", iar noi judecăm cu asprime pe alţii şi aşteptăm de la Dumnezeu milă. De multe ori osândim pe alţii fără să fim siguri dacă sunt vinovaţi sau nu.

Dar ceea ce ne vatămă mai mult este că judecăm şi clevetim fără înconjur pe slujitorii Sfântului Altar, de care nu se cade a ne atinge. Păcatele şi neputinţele clericilor nu se cade să le scoatem la arătare, căci prin asta răcim evlavia celor mulţi şi dăm mai multă pricină necredincioşilor şi răutăţilor ca să ponegrească dreapta credinţă.

Clericii sunt şi ei oameni neputincioşi, care şi ei au ieşit din aceeaşi plămădeală a lumii. Ei n-au pogorât din cer şi nici n-au crescut împreună cu îngerii. Lumea de azi i-a odrăslit. În lumea aceasta deşartă au crescut şi în şcoala lumii au învăţat.

Iar după ce au intrat în slujba Altarului, lumea tot nu-i lasă în pace. Viermele lumii este astăzi mai iute şi mai stricător ca altă dată. El pătrunde ca şi vântul cel rău în toate părţile. Născocirile noi duc stricăciunea la urechea tuturor, atât la sate, cât şi la mănăstiri.

Vântul stricăciunii călătoreşte iute ca fulgerul. Cele care se lucrează sau se vorbesc la marginea pământului (în America) în câteva clipe se fac cunoscute şi de copiii cei mici de la corturi. Şi după cum merg veştile, aşa merge şi stricăciunea. Preoţii fiind în legătură cu lumea, se vatămă azi mai uşor ca înainte. Ştiinţa de azi a declarat cel mai periculos război împotriva vieţii duhovniceşti şi pentru asta împotriva clericilor se îndreaptă cele mai aprinse săgeţi. Duhul lumesc de astăzi, după ce otrăveşte sufletele slujitorilor, mai are pretenţia să-i vadă sfinţi de pe icoană. Dar oare cine i-a odrăslit şi cine i-a dăscălit (pe preoți)? Dacă rădăcina ar fi mai de soi, atunci şi vlăstarele ar fi mai bune.

Preoţii sunt ca şi sarea care a ieşit din marea lumii, şi pentru că vânturile

lumeşti sunt astăzi rele şi mai pătrunzătoare, pentru asta şi sarea se topeşte mai uşor ca altă dată şi adesea azi se strică. Dacă lumea este din veacul al 8-lea, preoţii nu pot să fie ca cei din veacul întâi. Toate se schimbă după duhul vremii.

Pe la anul 380 (adică acum 1578 de ani) păstorea în Cetatea Cezareei, Episcopul Faretrie. Era episcop numai cu numele, căci grija lui nu era pentru mântuirea turmei, ci pentru avere şi trai răsfăţat. Ştia cum să se linguşească pe lângă dregătoriile împărăteşti pentru a câştiga protecţie şi nume bun peste tot. Era - cum s-ar zice - un om diplomat, care schimbă masca la orice împrejurare şi nu i se pricepe vicleşugul.

Primea la curtea episcopiei lui o droaie de clerici destrăbălaţi ca şi el şi duceau cu toţii o viaţă fericită. Nimic duhovnicesc nu se vedea la curtea acestui episcop trântor. Era ca o mortăciune neîngropată (căci după cuvântul Sfinţilor Părinţi, cei care nu au deloc viaţă duhovnicească sunt ca nişte morţi neîngropaţi).

Dar iată că la hotarele Chesariei se iveşte un cleric din cei care gonesc trântorii. Şi cine credeţi că era acest cleric? Era Sfântul Ierarh Ioan Gură de Aur, slava amvonului din toată lumea şi din toate veacurile care cu flacăra cuvântului său izgonea întreaga tabără a demonilor şi putea să ardă mii de trântori de seama lui Faretrie, însă pentru adevăr şi pentru dreptate el era acum prigonit de capetele încoronate şi trimis în surghiun. Escortat de ostaşi, el era silit să meargă pe jos peste zece hotare, prin locuri sălbatice. Fiind pe-nserate, Sfântul Ierarh şi cu însoţitorii lui au poposit în Cetatea Chesariei.

În puterea nopţii, când toţi se linişteau, aud nişte strigăte sălbatice. Cine putea să fie în vremea nopţii, decât barbarii sau tâlharii.

Însă nu erau nici barbarii şi nici tâlharii, erau slugile lui Faretrie care urmăreau pe bărbatul cel sfânt. Căutau să-l izgonească şi de acolo, ca nu cumva să-i facă vreo întâmplare cu cinste, ca şi la Chesaria.

N-a avut încotro şi a trebuit să plece şi de acolo, noaptea la drum, spre locul surghiunului, acela (el) de care lumea toată nu era vrednică. S-a dus albina cea cerească pe calea surghiunului, lăsând pe trântorul zavistnic ca să huzurească în fericirea lui.

Iată până unde ajunge răutatea zavistiei! De multe ori ţările ajung pe mâna celor tirani, iar Bisericile ajung pe mâna păstorilor năimiţi, căci oamenii vrednici n-au parte de locul cuvenit, din cauza celor zavistnici. Milioane de suflete se pierd fiind lipsite de povăţuitorii cei adevăraţi.

Este vrednic de amintit aici că săgeata asta a zavistiei este mai veninoasă atunci când ea vine chiar de la fratele de acelaşi neam şi din acelaşi cin. Nu este rană mai dureroasă ca rana pricinuită de zavistia frăţească. Zavistia frăţească a adus cel dintâi omor în lume şi din cauza ei a fost vândut ca rob prea frumosul Iosif, cel mai iubit fiu al patriarhului Iacob. Din cauza zavistiei dintre fraţi, s-au omorât între dânşii toţi feciorii şi urmaşii Sfântului Constantin cel Mare şi a ajuns împărăţia în mâinile unui om lepădat de Dumnezeu (adică Iulian Paravatul).

În fața oglinzii duhovniceşti

Pentru că am de scris despre un lucru mai greu de înţeles, m-am gândit să vă amintesc o întâmplare, care poate să ne lămurească mai bine cuvântul nostru. În preajma unui târg de vite (sau iarmaroc), se afla un magazin mare de sticlărie. Între alte lucruri scumpe de sticlă, erau şi diferite soiuri de oglinzi mari de perete.

Într-o bună zi, când venea lume multă la iarmaroc, erau întinse la arătare în vitrina magaziei cele mai frumoase obiecte de sticlă, între care se afla şi o oglindă mare cu ramă. Toţi târgoveţii care treceau pe alături de magazie îşi vedeau chipul în oglindă. Unii dintre ei se opreau anume ca să-şi potrivească pălăriile în faţa oglinzii.

Din întâmplare, a trecut pe alături şi un negustor de vite, care ducea de funie un ţap voinic şi nişte capre la iarmaroc. În faţa oglinzii ţapul n-a rămas nepăsător. El vede mişcarea în oglindă. Şi anume vede un ţap voinic ca şi el, care vine împotriva lui. Se încoardă, flutură din cap, dar nici potrivnicul din oglindă nu stă degeaba. Negustorul care-l ţine de funie nu ia în seamă la oglindă (căci are şi nişte capre slobode lângă el). Ţapul vede că nu-i lucru de glumă cu inamicul lui din oglindă. Şi pentru că este deprins cu lupta şi ca să nu apuce acela înainte, se repede una şi bună asupra lui...

În câteva clipe s-a terminat lupta cu ţapul cel obraznic din oglindă. Geamul cel mare (adică vitrina magaziei), împreună cu oglinda şi cu alte lucruri scumpe de alături, au fost răpuse fără multă izbândă.

Preţul vânzării ţapului n-a fost de ajuns pentru despăgubirea stricăciunii care s-a făcut. A trebuit să plătească şi ceva pe deasupra ca să termine buclucul. Până una-alta, s-a făcut puţină discuţie între oamenii care erau de faţă la magazie. Unii ziceau că stăpânul ţapului este de vină pentru că nu l-a ţinut bine de funie, alţii ziceau că vina este a sticlarului, pentru că a deschis magazie prea lângă drum, iar cei mai aprigi puneau vină pe

oglindă căci (ziceau ei), dacă nu era ea, care să zădărească ţapul, nu s-ar fi întâmplat nimica. Dar mai erau şi unii care ţineau apărarea oglinzii, zicând: „Pe drum câtă lume nu trece, însă nimenea nu-şi pune mintea cu geamurile? Pentru un ţap nărăvaş înseamnă că nu trebuie să mai facă oamenii oglinzi?”. În sfârşit, fiecare avea părerea lui. Dar unul mai socotit la minte, care a mai avut de furcă cu ţapul cel bătăuş, a tâlcuit la toţi că nimeni nu este de vină, decât năravul ţapului, „căci de multe ori era să mă străpungă şi pe mine (zicea el), măcar că nu sunt de sticlă ca şi oglinda”.

Acum, fraţilor, să ne oprim puţin (până se mai odihneşte ţapul) şi să venim la vorba noastră. Căci eu voiam să vă spun despre altă oglindă, dar am adus vorba mai departe ca să mă înţelegeţi mai bine.

Cuvintele din Sfânta Evanghelie, apoi învăţăturile din Sfinţii Părinţi şi orice sfătuire duhovnicească, alcătuiesc împreună un fel de oglindă pentru sufletul nostru. Aceasta este oglinda care ne interesează pe noi.

În cuvintele cele duhovniceşti (care au mărturii din Sfânta Scriptură) fiecare dintre noi poate să-şi vadă chipul cel dinăuntru ca în oglindă. Unul îşi poate vedea patimile cele ascunse, altul îşi cunoaşte virtuţile, unul îşi vede chipul blândeţii şi al smereniei, altul îşi vede învârtoşarea inimii şi mândria. Unul îşi cunoaşte colţişorii clevetirii şi ai zavistiei, altul îşi vede corniţele mândriei şi ale mâniei. Unul îşi vede florile bunătăţii, iar altul îşi cunoaşte spinii răutăţii.

În scurt, putem zice că din cuvintele Scripturii putem să ne cunoaştem cine suntem şi încotro mergem. Căci Scriptura oglindeşte toate tainele vieţii omeneşti, de la facerea lumii şi până la sfârşitul veacului.

Pentru aceasta şi Fericitul Augustin, adunând într-una din cărţile sale cele mai alese cuvinte din Sfânta Scriptură, le dă numele de Oglindă. În multe rânduri am căutat să adun şi eu unele cuvinte mai de folos din Sfintele Scripturi, alcătuind din el un fel de oglinzi duhovniceşti. În asemenea oglinzi poate să-şi vadă fiecare năravurile şi lipsurile

duhovniceşti, precum şi mijloacele de îndreptare, însă, vă mărturisesc că eu sunt cel dintâi care îmi văd sluţenia chipului dinăuntru.

Desigur că în faţa acestor oglinzi duhovniceşti nu poate sa rămână cineva nepăsător. Unii se ruşinează şi caută să-şi mai ascundă ori să-şi îndrepte lipsurile (cum îşi potrivesc unii hainele în faţa oglinzii). Dar cei care sunt mai aprigi şi mai nărăvaşi când ajung în faţa oglinzii duhovniceşti (din foile mele) se încordează mai rău şi flutură din cap (ca şi ţapul). Însă pe cât mai mult se sălbăticesc şi răpştesc, cu atât şi oglinda îi arată mai urâţi şi cuvintele îi mustră mai rău. Iar care încearcă să lovească (adică să se împotrivească), aceştia se înţeapă ca şi în bolduri, căci cuvintele Scripturii sunt bolduri pentru cei nărăvaşi care pornesc cu mânie (ca şi ţapul asupra oglinzii).

Acestora li se potrivesc cuvintele Domnului pe care le-a rostit către prigonitorul Pavel, aproape de Damasc: „Greu îţi este ţie (Saule) a lovi în bolduri?”. Deci şi eu îndrăznesc a zice către cei care se mânie şi caută să strice Oglinzile (adică să distrugă foile): „Greu vă este să loviţi în Cuvintele cele duhovniceşti, căci nu sunt de la mine, ci din Sfintele Scripturi”. În sfârşit, puteţi să-l ocărâţi pe cel care scrie, puteţi să-i scoateţi toate ponoasele, dar să luaţi seama cum vă arată oglinda şi dacă cumva observaţi că se văd colţişori, corniţe ori semne roşii, să ştiţi că nu este vinovată oglinda, nici negustorul...

Ascultaţi glasul acestor oglinzi, căci este glasul cel mântuitor al Sfintelor Scripturi, care ne îndeamnă pe toţi la pocăinţă, căci „zilele sunt rele şi iarna este grea” (cum zice Sfântul Apostol Pavel).

Cum se înțelege iertarea care se dă prin taina mărturisirii

Am scris în mai multe rânduri despre aceasta, însă văd că unii tot mai au îndoială despre iertăciunea pe care o primesc la Mărturisire. Din multa nedumerire ajung uneori la deznădăjduire, pentru aceasta mai scriu iarăşi câteva cuvinte spre lămurire.

Mulţi se întreabă cu mintea: „Pentru ce se mai dă canonul (şi uneori chiar oprirea de la Sfânta Împărtăşire) pe câtă vreme cel care s-a mărturisit a primit iertare?”.

Acest lucru îi face pe mulţi să se îndoiască şi pentru asta nu dau atenţia cuvenită la taina mărturisirii. Văzând că li se dă canon după mărturisire, ei cred că nu primesc iertare de păcate, până când nu termină canonul rânduit de preot.

Această părere este cu totul greşită şi străină de credinţa noastră. Papistaşii au această învăţătură greşită, pentru care au şi născocit Purgatoriul (adică locul unde se curăţă după moarte sufletele care nu şi-au împlinit canonul). Aceşti eretici spun că în afară de Rai şi iad, mai este un loc numit Purgatoriu unde se pedepsesc o vreme sufletele celor care s-au mărturisit şi au primit Sfintele Taine, dar n-au apucat să termine canonul rânduit de preot.

Noi, creştinii ortodocşi, credem şi mărturisim că tot cel ce se pocăieşte, mărturisindu-şi păcatele cu zdrobire de inimă, primeşte iertăciune de la Dumnezeu chiar în clipa când îi citeşte preotul dezlegarea. Învăţătura aceasta este întărită de Sfintele Soboare şi anume prin canonul 2 al Soborului din Laodiceea, prin canonul 3 al Soborului de la Niceea, apoi prin canonul 102 al Soborului din Trulan şi prin canonul 5 al Soborului din Ancira. De asemenea, se întăreşte aceasta şi prin canonul 74 al Sfântului Vasile cel Mare, precum şi prin canonul 3 al Sfântului Grigore Episcopul Nisiei (către Litoion).

Avem apoi ca mărturie cuvintele Sfântului Simeon, Arhiepiscopul

Tesalonicului, care spune că iertarea păcatelor se dă chiar în ceasul mărturisirii, când omul îşi destăinuie deplin toate păcatele sale cu zdrobire de inimă şi cu hotărârea statornică de a nu mai păcătui.

Şi ne încredinţează pentru aceasta Sfântul Simeon, aducând ca pildă cuvintele Sfintelor Evanghelii, unde spune cum a primit îndată iertăciune vameşul cel smerit din Templu, mai marele vameşilor Zaheu din Ierihon, slăbănogul de la Vitezda, apoi fiul cel pierdut, tâlharul cel credincios, femeia cea desfrânată şi alţii care s-au căit din toată inima .

Potrivit cu pildele acestea din Sfânta Evanghelie, a scris şi Sfântul Atanasie cel Mare (către Antioh) că toţi cei care cu adevărat se pocăiesc, într-o clipeală de vreme se eliberează de greutatea cea mai dinainte de păcate şi de osândă. Pentru aceasta zice Sfântul: „Chiar de va muri a doua zi (cel care s-a mărturisit), este primită la Dumnezeu pocăinţa lui”.

Sfântul Ioan Gură de Aur spune că pentru iertare nu este nevoie de zile sau de ani mulţi... căci de se va părăsi omul de relele cele mai dinainte, făgăduind lui Dumnezeu cu adevărat că nu se mai atinge de ele, atunci nu cere Dumnezeu mai mult ca răspuns (din cartea cea către Sfântul Filogoniu). Din aceste mărturii poate să înţeleagă oricine că, prin pocăinţă şi mărturisire curată, creştinul dobândeşte îndată iertăciunea pentru păcate, însă nu i se iartă împreună şi canonul păcatelor. Cu alte cuvinte, păcatele se iartă prin mărturisire, dar certarea pentru păcate rămâne.

De aici a ieşit şi proverbul în lume: „De iertat eşti iertat, dar canonul ai de purtat”.

Avem ca pildă certarea Sfântului Prooroc David, care a fost iertat de Dumnezeu pentru păcatele lui, dar canonul l-a tras cu vârf şi îndesat. Iertarea a primit-o îndată ce şi-a mărturisit păcatul, când a zis proorocul Natan: „Domnul a ridicat păcatul tău!”, însă certarea (adică canonul) pentru vina păcatului nu s-a iertat. Căci deşi s-a căit şi

a primit încredinţarea de la proorocul Natan pentru iertare totuşi, după aceea, a fost izgonit de la împărăţie de către fiul său Abesalom. Apoi tăierea şi alte mii de rele au venit asupra casei lui David, ca o certare pentru păcatele sale, după cum i-a proorocit însuşi Natan.

La fel se întâmplă şi cu cei care îşi mărturisesc păcatele cele grele aşa cum se cuvine: primesc iertare prin rugăciunea preotului, dar rămâne asupra lor certarea pentru păcate (adică canonul). Dacă nu primim certarea în viaţa aceasta, atunci o luăm veşnic pe lumea cealaltă. Sfântul Prooroc David a primit cu bucurie certarea cea vremelnică ca să scape de cea veşnică, pentru aceasta zice la Psaltire: „De certat m-a certat Domnul, dar morţii nu m-a dat!”.

În ziua de azi au îndoială pentru iertăciunea de la mărturisire mai cu seamă cei cu păcate grele, care sunt opriţi de la sfânta Împărtăşire (pentru o vreme). Căci zic ei: „Cum sunt iertat, dacă am legătura canonului?”.

La aceasta răspunde Sfântul Nicodim Aghioritul, zicând: „Adevărat este că se iartă păcatul (prin mărturisire) însă pe baza făgăduinţei că va păzi canonul şi depărtarea de Sfânta Împărtăşanie”. Pentru aceasta se obişnuieşte ca înainte de molitfa iertării, duhovnicul să-i rânduiască canonul potrivit pentru păcate. Canonul nu este însăşi plata pentru vina păcatului, ci este mai mult o condiţie care se pune înainte de iertare. Cuviosul Nicodim mai spune că rostul canonului (la cei care au păcate grele) nu este numai pentru certarea păcătosului, ci mai cu seamă a se cerca şi a se întemeia creştinul mai mult în darul iertării (pe care l-a primit la mărturisire).

Cu alte cuvinte este nevoie de această dietă duhovnicească pentru a a-l păzi pe om să nu-şi piardă darul, adică să nu alunece iarăşi în cele vechi. Deci să fie încredinţat fiecare că, prin mărturisire curată, primeşte iertarea îndată, oricât de mare ar fi păcatul lui. Dumnezeu iartă cu aceiaşi uşurinţă, atât pe cele mici, cât şi pe cele mari. Căci zice în cartea întâi soborinicească a Sfântului Evanghelist Ioan: „De vom mărturisi păcatele

noastre, credincios şi drept este Domnul spre a ne ierta păcatele noastre şi a ne curăţi de orice nedreptate!”.

Toţi cei care au fost învrăjbiţi cu Dumnezeu prin păcate grele la taina mărturisirii se împacă iarăşi cu Dumnezeu Care le înnoieşte dreptul de moştenire cerească (punerea de fii) şi ei primesc iarăşi darul pe care l-au pierdut. Sărutarea fiului pierdut din Sfânta Evanghelie închipuie împăcarea celui păcătos cu Părintele Ceresc, iar inelul pe care l-a primit fiul cel pierdut este darul Sfântului Duh Care Se întoarce iarăşi la cel care se pocăieşte după lege. Apoi viţelul cel gras, care s-a înjunghiat la aflarea fiului, închipuie Trupul şi Sângele Domnului Care Se jertfeşte pentru noi păcătoşii. Toate canoanele şi toate nevoinţele noastre nu au nici o valoare fără această jertfă dumnezeiască. Izvorul iertării noastre este Jertfa cea negrăită a Mântuitorului nostru. Însuşi Domnul spune la Sfânta Evanghelie de la Matei că a venit în lume „ca să-Şi dea sufletul Său pentru răscumpărarea multora”. Iar Sfântul Apostol şi Evanghelist Ioan spune: „Sângele lui Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, ne curăţeşte pe noi de orice păcat” (1 Ioan 1, versetul 7).

Un adaos despre adevărata mărturisire şi două pilde despre minciună

Mulţi dintre noi ne-am obişnuit să înşirăm la mărturisire numele păcatelor, fără să arătăm şi gradul (sau măsura) la care au ajuns aceste păcate. Ne place să ne mărturisim cam în felul acesta: „Am greşit, părinte, cu mândria, cu zavistia, cu lăcomia, cu minciuna, cu trândăvia, cu clevetirea şi cu tot felul de păcate. Mă rog de mă iartă şi de mă dezleagă!”.

Nici nu se poate o mărturisire mai frumoasă şi mai uşoară ca aceasta. Dar să ne întrebăm, oare am deschis noi inima în faţa duhovnicului înşirând numai pomelnicul obişnuit al păcatelor? Oare înţelege preotul starea noastră sufletească? Numai dacă este văzător cu duhul poate să ne priceapă rănile, altfel nu poate pricepe.

Într-adevăr, aceleaşi păcate le mărturisesc şi copiii precum şi oamenii cu viaţă aleasă. Toţi greşim. Dar cât de mult se deosebeşte măsura păcatelor de la unul la altul! Şi copiii se mândresc şi spun minciuni, dar păcatele lor nu sunt de moarte, căci ei încă nu ştiu să deosebească binele de rău şi nici nu au vicleşug ca oamenii în vârstă. La unii este mândrie copilărească, iar la alţii mândrie satanicească (asemenea cu a mândrului Lucifer).

La fel este şi cu minciuna: unii spun minciuni ca să facă haz, iar alţii prin minciună pricinuiesc durere şi necaz. Minciuna care este spusă fără răutate, pricinuieşte mai ales râs fără a face vătămare altora. Iar când minciuna izvoreşte din răutate, atunci ea duce la crime şi blesteme, ba uneori aduce deznădejdie şi omoruri. Minciuna care nu izvoreşte din răutate şi nu urmăreşte vătămarea altora, acesta nu este cu adevărat minciună ci este mai mult o vorbă prefăcută sau o glumă nevinovată. De multe ori vedem că şi oamenii cei sfinţi s-au folosit de asemenea vorbe prefăcute pentru a acoperi faptele lor cele bune, sau pentru a fi defăimaţi de oameni.

În vremea când au năvălit păgânii Perşi în Palestina (la anul 614), se afla pe Muntele Eleon o mănăstire în care trăiau 400 de fecioare. Când au intrat păgânii în această mănăstire, au început să le junghe ca pe nişte porumbiţe. Dar înainte de a le ucide, căutau să le batjocorească cu sila. Unul dintre ostaşi a ales pe una mai tânără, târând-o cu sine pentru a o necinsti. Atunci, fecioara a zis către el: „Mă rog, tinere, să nu mă sileşti şi eu îţi voi da nişte untdelemn cu dar minunat. Cu acesta dacă te ungi, nu poate să te rănească nici o armă la război. El te va păzi mai bine decât pavăza şi scutul". Auzind acestea, ostaşul i-a făgăduit că o va cruţa, dar în gândul lui dorea să dobândească mai întâi untdelemnul cel minunat şi pe urmă să-şi împlinească pofta lui cea spurcată. În sfârşit, fecioara a adus un vas cu untdelemn (de care se pune în mâncare) şi i-a zis să se ungă la gât şi ea să-l lovească cu sabia ca să se încredinţeze de puterea cea minunată a untdelemnului. El însă n-a primit, ci i-a zis să se ungă ea întâi şi el să facă încercare cu sabia. Atunci fecioara s-a bucurat, căci aceasta era dorinţa ei.

Deci, ungându-se ea la gât, i-a zis s-o lovească cu sabia fără frică. Atunci păgânul a lovit cu toată puterea şi mare i-a fost mirarea când a văzut capul ei căzând la pământ. Atunci a priceput că a fost înşelat şi mult s-a întristat, pentru că nu şi-a împlinit pofta. Prin meşteşugul acesta, sfânta fecioară şi-a păstrat fecioria nestricată dobândind şi cununa neveştejită a muceniciei. Pilda ei a încurajat şi pe celelalte fecioare şi căutau în tot chipul să se împotrivească păgânilor, cu dorinţa de a muri curate. Iată o minciună care a pricinuit cunună.

Sunt însă şi minciuni care aduc numai vătămare şi pierzare.

În mănăstirea de fecioare care era sub conducerea Sfântului Pahomie (unde se aflau vreo 700 de fecioare), a avut loc următoarea întâmplare:

A venit odată la poarta mănăstirii un meşter croitor, întrebând dacă nu au ceva de cusut. Atunci a ieşit o călugăriţă tânără şi a zis croitorului: „Noi avem aici croitorese şi nu este de lucru pentru altul străin”. Numai atât a rostit călugăriţa şi a intrat iarăşi în mănăstire. În vremea când vorbea cu străinul la poartă, a văzut-o una dintre călugăriţe. N-a trecut multă vreme după aceasta şi s-au sfădit între ele, călugăriţa care a vorbit cu străinul şi cea care a văzut-o vorbind. Aceasta din urmă, voind să se răzbune, a clevetit-o pe cealaltă către altele, că a căzut în păcat cu meşterul croitor. Câteva dintre ele, fiind cuprinse de răutate, au primit minciuna drept adevăr, răspândind vorbe în toată mănăstirea. Biata călugăriţă (care nici cu gândul nu s-a dus la asemenea lucru) n-a mai putut suferi ruşinea care s-a făcut în mănăstire şi din multa întristare, s-a aruncat pe ascuns în râu şi s-a înecat.

Atunci, cealaltă călugăriţă, văzând pierzarea sufletească şi ruşinea din mănăstire care s-a făcut pentru minciuna ei, a căzut în deznădejde şi s-a spânzurat. Aflând acestea, preotul şi economul mănăstirii, a poruncit să nu se pomenească la rugăciune nici una, nici alta. Iar cele care din răutate s-au învoit la minciună şi au răspândit-o au fost oprite 7 ani de la sfânta Împărtăşire.

Din aceste pilde se vede cât de mult se deosebeşte minciuna unuia de a celuilalt. Deci, când ne mărturisim, să nu facem numai o înşiruire seacă a păcatelor, ci este nevoie să spunem şi măsura răutăţii lor (cu ce scop le-am făcut şi ce fel de vătămare am pricinuit cu ele).

De pildă, când spunem la mărturisire că am greşit cu lăcomia, aceasta nu însemnează că ne-am arătat păcatul deplin, căci nu este nimeni care să nu greşească cu lăcomia. Unul mănâncă lacom câteodată când este prea obosit şi prea flămând. Altul mănâncă şi bea cu lăcomie totdeauna până când se umflă şi ameţeşte. Iar altul, din lăcomie, nedreptăţeşte şi năpăstuieşte pe fratele lui. Deci nu este aceeaşi lăcomie la toţi.

Cel dintâi alunecă uneori numai în păcatul lăcomiei. Cel de al doilea este robit totdeauna de patima lăcomiei (care este păcat de moarte). Iar cel care din lăcomie nedreptăţeşte şi năpăstuieşte pe altul, acela săvârşeşte un păcat şi mai mare care strigă răzbunare la cer. Dacă nu facem mărturisirea lămurit, atunci dezlegarea preotului nu ne foloseşte, iar sfânta Împărtăşire se ia cu nevrednicie, căci preotul ne dezleagă fără să cunoască boala noastră şi niciodată nu poate să dea canonul (sau sfatul) care ni se cuvine.

Cum trebuie să înțelegem „Rugăciunea lui Iisus”

În cartea întâi a Sfântului Apostol Pavel către Tesaloniceni scrie: „Neîncetat, rugaţi-vă!”.

Sfinţii Părinţi, tâlcuind aceste cuvinte, spun că „a ne ruga neîncetat” înseamnă a pomeni numele cel sfânt al Domnului în toată vremea. Mai arătat se vede aceasta în cartea cea către Filipeni, unde Sfântul Apostol Pavel scrie: „Întru numele lui Iisus tot genunchiul să se plece, al celor cereşti şi al celor pământeşti şi al celor de dedesubt şi toată limba să mărturisească că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu Tatăl”.

Sfântul Ioan Carpatul zice că, atunci când rostim rugăciunea lui Iisus (adică: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă pe mine păcătosul!), la fiecare chemare a Sfântului Său nume, Domnul ne răspunde în chip tainic: „Fiule, iertate să-ţi fie

păcatele tale!”.

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice că, oricât de păcătoşi am fi noi, rugăciunea aceasta ne curăţeşte când o zicem din inimă. Nu este altă armă mai puternică în cer şi pe pământ decât chemarea cea Sfântă a Domnului nostru Iisus Hristos.

Când zicem: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu”, prin aceste cuvinte noi mărturisim toate tainele credinţei noastre, căci (după cum spun unii dintre sfinţii părinţi) aceste cuvinte cuprind în ele toată Evanghelia pe scurt.

Acestea sunt cele cinci cuvinte despre care pomeneşte Sfântul Apostol Pavel (în cartea sa către Corinteni) unde zice: „Voiesc mai bine a zice cinci cuvinte cu mintea, decât zeci de mii de cuvinte cu limba”. Pentru aceasta, Rugăciunea lui Iisus se mai cheamă şi rugăciunea minţii.

Iar când rostim şi celelalte cuvinte din Rugăciunea lui Iisus adică („miluieşte-mă pe mine păcătosul!”) atunci noi mărturisim nevrednicia şi josnicia noastră, cerând de la Domnul milă, căci, dacă avem mila Lui, atunci toate cele bune le avem.

O doctorie tonică pentru suflet: pomenirea morții

„Tot trupul iarbă şi toată slava omului ca floarea ierbii”, zice Sfântul Prooroc Isaia.

În cartea Sfântului Ioan Scărarul, care se zice Scara, (la treapta 7), aflăm următoarea povestire: Era în Horeb (la muntele Sinai) un monah trândav şi nepăsător, cu numele Isihie. Acesta s-a îmbolnăvit odată greu şi i-a fost răpit sufletul lui vreme de un ceas. Trupul lui a rămas mort în toată regula. După aceea şi-a revenit în fire şi a înviat. Cum s-a trezit, a strigat ca să iasă afară toţi care se aflau lângă dânsul. A zidit îndată uşa chiliei cu bolovani şi cu var şi a rămas închis 12 ani de zile. În vremea aceasta n-a vorbit cu nimeni nici un cuvânt şi totdeauna plângea şi se tânguia, cugetând la cele ce văzuse pe lumea cealaltă. Când au înţeles părinţii din mănăstire că i se apropie sfârşitul, au stricat zidirea uşii şi mergând la dânsul înăuntru îl rugau ca să le spună un cuvânt de folos. El însă n-a vorbit cu ei nimic, decât numai acestea: „Cine se gândeşte la moarte şi la răspunsul ce va da la Judecata cea înfricoşătoare a Domnului, acela nu este cu putinţă ca să păcătuiască niciodată!”. Şi zicând acestea a adormit cu pace.

Acestea le povesteşte Sfântul Ioan Scărarul care a fost de faţă în chilia fericitului monah.

❁

Sfântul Ierarh Ioan Milostivul, când a ajuns Patriarh al cetăţii Alexandriei, a poruncit numaidecât ca să-i zidească mormântul, dar să nu-l acopere. Şi la orice sărbătoare, când se îmbrăca în veşminte luminate, avea rânduit un slujitor care trebuia să vină regulat la el în Biserică şi să-i amintească despre mormânt, că adică stă neterminat şi

când porunceşte ca să-l termine. Aşa regulat l-a vestit pe sfântul, în auzul celor de faţă, ori de câte ori era la slujbă. Aceasta o făcea dinadins, ca astfel, aducându-şi aminte de ceasul morţii, să nu se mândrească cumva pentru multa cinstire pe care o avea de la oameni sau pentru podoaba veşmintelor. Căci aleşii lui Dumnezeu nu se tem de nimic în lumea asta, decât numai de slava deşartă, care vine din uitarea morţii şi când se depărtează darul lui Dumnezeu.

În vechime era obiceiul ca, în vremea când se încoronau împăraţii de la Ţarigrad, să fie aduse înaintea lor patru soiuri de pietre şi erau întrebaţi din ce fel de piatră doresc să-şi facă mormântul. Aceasta se făcea în Biserică, înaintea norodului. Atunci împăratul trebuia să aleagă o piatră pentru mormânt (din cele 4 aduse de probă). Tocmai când era în culmea slavei îi aduceau aminte de moarte, ca nu cumva să fie cuprins de îngâmfare şi să uite că este om muritor.

Aducerea aminte de moarte a fost preţuită şi de noroadele păgâne care se închinau la idoli.

Aşa de pildă, la vechii egipteni, era obiceiul să se aşeze pe masa încărcată de mâncăruri şi un chip de mort, cioplit din lemn. În vremea ospăţului, când toţi se veseleau, stăpânul casei le arăta musafirilor chipul morţii, zicând: „Mâncaţi şi vă veseliţi, cugetând totodată şi la sfârşitul vostru!”. Desigur că la asemenea poză şi la asemenea cuvinte, cei de la masă nu mai îndrăzneau ca să facă ghiduşii necuviincioase ori să se îmbuibe prea mult cu mâncarea şi cu băutura.

Strămoşii românilor, adică dacii, erau şi ei închinători la idoli, dar credeau în nemurirea sufletului şi în viaţa viitoare.

Când se năştea un prunc din neamul lor atunci se adunau megieşii şi rudeniile,

făcând tânguire cu lacrimi şi cu bocete, pentru cel nou născut. Se tânguiau ca şi la mort pentru naşterea pruncului, iar dacă murea cineva, atunci prăznuiau cu multă veselie (cum fac azi la nuntă şi la cumetrii). Şi aceasta o făceau socotind că cel care se naşte intră în Valea Plângerii, aşa numeau ei viaţa aceasta plină de necazuri, iar pentru cei care mureau, erau de părere că s-au terminat chinurile şi merg la fericire. Pentru asta erau cei mai vestiţi războinici, căci nu se temeau de moarte şi multă vreme n-a putut să-i biruiască împărăţia Romei.

Pomenirea morţii este mai de nevoie pentru noii călugări, căci după făgăduinţa noastră trebuie să primim moartea în toate zilele, pentru Dumnezeu. Găsim la Pateric pe un cuvios, care zicea: „În vremea când lucrez, de câte ori pogor undreaua - mai înainte de a o ridica - mă pogor cu mintea la mormânt”. Tot sfântul acesta mai zicea că: „Omul, care are moartea înaintea ochilor, în tot ceasul biruie împuţinarea de suflet!”. După cuvântul Sfinţilor Părinţi, călugărul este sufletul cel cu durere întru neîncetată aducere aminte de moarte. Iar Sfântul Vasile cel Mare strigă către noi zicând: „Priviţi ca într-o oglindă cele cereşti totdeauna. Călătorul este viaţa aceasta; drept aceea, călătoriţi cu plăcere de Dumnezeu. Nu slăbiţi pe cale, nu vă împuţinaţi, nu pregetaţi, nu vă muiaţi. Strâmtă şi necăjită este calea, dar la răsfăţat loc duce: acolo unde nu este nici scârbă, nici mâhnire, nici întristare, acolo unde este de-a pururea bucurie şi veselie”.

Dar toată uneltirea vrăjmaşului, cu deşertăciunile lumeşti şi cu năravurile trupului celui mofturos, toţi împreună fac tovărăşie ca să ne depărteze de la aducerea aminte de moarte şi de viaţa viitoare. Toţi ne şoptesc mereu, ca şi oarecând lui Adam şi Evei, că nu vom muri. Jucăriile lumii de azi izgonesc şi frica lui Dumnezeu din inimă. Mintea omului se înmulţeşte, iar dragostea se răceşte.

Descoperire dumnezeiască pentru răsplata nevoitorilor

Ava Atanasie, egumenul Elioţilor, ne-a povestit despre o vedenie (descoperire) pe care a avut-o ava Teodor Sihastrul. Şi anume, i s-a arătat în vedenie un Tânăr care strălucea ca soarele şi l-a apucat pe sihastru de mână, zicându-i: „Vino, că ai a te lupta!”. Şi l-a dus pe el la un teatru foarte mare (adică la un loc de privelişte unde fac lupte de întrecere atleţii). În partea dreaptă a teatrului erau o mulţime de tineri luminaţi, îmbrăcaţi în haine albe, iar în partea stângă erau o mulţime de arapi cu haine negre. S-a arătat apoi un uriaş care a trecut în arenă (adică în mijlocul teatrului) şi capul lui ajungea până la norii cerului. Atunci Tânărul cel luminos Care l-a dus acolo şi Care era Însuşi Domnul, a zis către ava Teodor: „Iată, cu acesta ai de luptat!” (adică cu uriaşul). Auzind aşa, sihastrul a început a tremura şi, rugându-se Tânărului, zicea: „Dar cine dintre oameni poate să se lupte cu acesta?”. Şi i-a răspuns tânărul cel luminat: „Numai să mergi cu toată sârguinţa ta şi atunci când te vei apuca la luptă cu dânsul, Eu îţi voi da ajutor şi te voi încununa cu cununa de biruinţă!”. Luând curaj, Teodor a intrat în arena teatrului unde l-a însoţit şi Tânărul cel cu darul de biruinţă (adică Domnul nostru Iisus Hristos) şi l-a întărit aşa încât a biruit pe uriaşul cel înfricoşător. La urmă a fost încununat de către Domnul şi mulţime de arapi se tânguiau cu amar şi au fugit şi nu s-au mai văzut, iar ceata celor luminaţi (adică îngerii) aduceau laude lui Dumnezeu Care a dăruit biruinţă monahului.

După această vedenie, luând curaj, a ieşit fericitul acesta Teodor la lupta vieţii sihăstriei (adică la pustie).

Ne-a mai povestit cel mai înainte pomenit ava Atanasie (de la Elion) că i-a venit într-o zi acest gând: „Oare ce fel de bine vor avea nevoitorii?”. Atunci a căzut în uimire (s-a răpit duhul) şi a văzut un bărbat care i-a zis: „Vino cu mine!” şi l-a dus într-un loc plin de lumină, oprindu-se la o poartă negrit de frumoasă, înăuntru se auzea o melodie aşa de dulce precum ar cânta mulţime de glasuri, lăudând pe Dumnezeu Domnul.

Bătând în poartă tânărul, a răspuns cineva dinăuntru zicând:

„Ce pofteşti?”.

„Vrem să intrăm!” a zis tânărul (călăuza).

Atunci a răspuns un glas dinăuntru:

„Aici nu intră nimeni din cei care petrec în trândăvie! Iar dacă vrea să intre acela pe care l-ai adus, atunci meargă să se nevoiască şi nicidecum să nu cugete la lumea cea deşartă!”. Venindu-şi în simţire, cuviosul Atanasie a cunoscut că tânărul din vedenie a fost Sfântul Înger (păzitorul lui) iar cele descoperite au fost spre întărirea lui la nevoinţe cu mai multă râvnă.

Zis-a un bătrân oarecare: „Fiilor şi fraţilor, să înţelegeţi şi să ştiţi toţi aceasta: că nici una dintre faptele cele bune nu este aşa de iubita şi de plăcută lui Dumnezeu ca atunci când mulţumeşte omul întru scârbe.

Şi nu se bucură Dumnezeu de alta mai tare decât atunci când cineva rabdă bucuros orice fel de scârbe i s-ar întâmpla lui (cum este de pildă boala, clevetirea pe nedrept sau prigonirea şi alte necazuri). De asemenea şi de la cel care este bolnav cu trupul său nu cere Dumnezeu, nici cearcă de la dânsul post şi înfrânare de mâncare şi băutură sau altă osteneală şi nevoinţă a trupului. De la el cere Dumnezeu numai multă

milă şi rugăciune duhovnicească şi să-i fie mintea lui pururea la Dumnezeu iar postul şi osteneala trupească le face omul pentru domolirea zburdăniciunilor fireşti, adică pentru înfrânarea necuratelor pofte şi a patimilor trupeşti. Boala trupului este mai presus decât postul şi răbdarea cu mulţumire a bolnavului este mai presus decât toată nevoinţă şi osteneala trupului.

Pentru aceea, de la bolnav nu se cere şi nici nu se cearcă postul şi înfrânarea şi alte osteneli, ci datoria lui este să mulţumească pururea cu osârdie şi cu toată inima sa lui Dumnezeu, rugându-se să i se dea răbdare".

Zis-a ava Iosif Tibeul că trei cete sunt cinstite înaintea lui Dumnezeu şi anume când omul este bolnav şi i se adaugă ispite, iar el le primeşte cu mulţumire. A doua ceată este când cineva îşi face toate lucrurile curate înaintea lui Dumnezeu şi nu are nimic lumesc.

Ascultarea

Iar a treia, când cineva stă sub ascultarea unui părinte duhovnicesc şi de toate voile sale se leapădă (unul ca acesta are o cunună mai mult). Dar eu, (zice ava Iosif) boala am ales-o. Căci zice Domnul la Sfânta Evanghelie: „Întru răbdarea voastră veţi dobândi sufletele voastre!".

Pentru cei râvnitori cu adevărat. Pentru credința strămoşească

Fraţilor şi surorilor întru Hristos, aceste rânduri le scriu numai pentru cei care nu s-au amăgit de covrigii roşii şi care se feresc de vântul înşelăciunii.

Pentru ceilalţi care au început să dănţuiască „hora Crivăţului" nu mai am nimic de scris. Cine a avut urechi de auzit, acela a căutat să audă strigătul meu şi cine mai are ochi de văzut, poate să vadă cum stau lucrurile... Eu am tunat şi am fulgerat către toţi (prin foile mele) ca să vă feriţi de bătaia vântului de la Miază-Noapte.

Iar acum când a început ploaia cu banii roşii, eu nu mai strig la nimeni. Cei statornici în credinţă îşi păzesc paşii de alunecare, iar cei slabi de fire şi dornici de mărire se poticnesc la vale. Mare este taina credinţei, dar puţini o păzesc astăzi neprihănită.

Nu vă miraţi că îndrăznesc să zic vorba asta, că mulţi se botează, însă darul puţini îl păstrează. Când vedeţi pe unii că aleargă singuri spre înşelăciune, atunci să cunoaşteţi că la unii ca aceştia pecetea darului este ştearsă şi uşor se prăpăstuiesc. Atunci sfaturile bune nu se mai lipesc de ei şi făgăduinţele se calcă fără milă.

Dar noi, fraţilor, să-i lăsăm pe aceştia în „sloboda" lor fericită, să urmăm calea cea strâmtă şi nu vom greşi.

În curtea lui Caiafa de astăzi să nu intrăm (adică în mreaja stăpânirii), căci slugile cele viclene ne ispitesc şi nu cumva să pătimim ca Sfântul Apostol Petru. Lăsaţi să se încălzească la foc slugile cele năimite, iar noi să urmăm pe Domnul ca şi Sfintele Mironosiţe.

În calea noastră stau la pândă vameşii şi fariseii veacului acestuia, dar să nu ne fie frică. „Îndrăzniţi, zice Domnul, Eu am biruit lumea".

Am auzit că unii dintre cei râvnitori au avut ciocniri de cuvinte cu ceata noilor

dregători. Nu vă tulburaţi fraţii mei, căci abia a început ploaia „covrigilor”. Pe mulţi poate să-i „ude” dacă nu vor fi cu pază şi cele care se văd astăzi sunt mici faţă de cele ce urmează.

Eu unul vă sfătuiesc pe cei care urmaţi tradiţiile noastre strămoşeşti să nu vă tulburaţi şi cu alţii să nu discutaţi.

Biruinţa noastră nu se deosebeşte cu sfadă şi cu plefturealã, ci cu blândeţe şi cu dreaptă socoteală. Din sfadă nu iese decât tulburare şi duşmănie. Războiul nostru este nevăzut şi armele noastre trebuie să fie arme duhovniceşti şi anume: sabia Duhului, care este Cuvântul lui Dumnezeu şi Pavăza Credinţei, cu care putem stinge toate săgeţile vicleanului cele aprinse, cum ne învaţă Sfântul Apostol Pavel. Pe cei slabi să-i întărim, iar pe cei vicleni să-i ocolim.

Pe cei năimiţi şi pe cei urgisiţi să-i lăsăm în pace, căci sunt acum mărişori şi pot pricepe semnele vremii. Dacă nu se învaţă din păţaniile altora, atunci lăsaţi-i să guste singuri din „covrigii” stăpânirii roşii. Aceşti covrigi sunt vopsiţi cu sângele mucenicesc al fraţilor noştri credincioşi din ţară. Ei pătimesc acum ca robii la munca silnică, iar din sudoarea şi din sângele lor se plămădesc bacşişuri pentru propagandă. Tot ce iese azi din ţară (de după perdeaua roşie) este ca să farmece ochii şi să astupe urechile celor bicisnici şi neştiutori. Nu mai faceţi vorbă cu ei şi nici nu căutaţi să-i pârâţi ori să-i denunţaţi, ci mai vârtos s-ar cădea să-i plângem pe unii ca aceştia, căci nu ştiu sărmanii la care „domnii au slujit şi câtă pagubă vor dobândi”.

Înainte de a încheia rândurile acestea, vă amintesc de cuvântul Scripturii care zice: „Vrăjmaşii omului sunt casnicii lui” şi iată anume pentru ce: când fraţii noştri de o credinţă şi de un sânge se fac coadă de topor, adică unelte ale vrăjmaşului credinţei, atunci vătămarea noastră este negrăit de mare, zice Sfântul Apostol Pavel; nu vă plecaţi grumazul sub jug străin. Să stăm bine, să stăm cu frică întru Sfânta credinţă şi să arătăm „Mila Păcii” către toţi, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

Tâlcuire la Cuvântul Stareţului Paisie Velicicovschi despre Rugăciunea minții

Învăţătura Cuviosului Părintelui nostru Paisie Velicicovschi, Stareţul Mănăstirii Neamţu din România

„A ajuns pâna la noi vestea despre oarecare persoane din cinul călugăresc, care bizuindu-se pe nisipul înţelepciunii lor, îndrăznesc să hulească dumnezeiasca rugăciune a lui Iisus, care săvârşeşte prin minte sfânta slujbă în inimă.

La aceasta îndrăznesc a spune că vrăjmaşul îi înarmează ca să ponosească cu limbile lor (ca şi cu nişte arme) acest lucru dumnezeiesc şi să întunece inima lor prin orbirea minţii lor. Temându-ne ca nu cumva, auzindu-i cineva, să cadă în asemenea hulă şi să greşească înaintea lui Dumnezeu, am socotit ca, chemând în ajutor numele cel prea dulce al Domnului Iisus, să scriu despre respingerea acestei cugetări mincinoase a bârfitorilor şi spre întărirea turmei celei alese de Dumnezeu, care s-a adunat în mănăstirea noastră, câteva cuvinte despre dumnezeiasca rugăciune a minţii, pe temeiul învăţăturii Sfinţilor Părinţi.

Aşa dară, eu, pulberea şi cenuşa, plecându-mi genunchii minţii şi ai inimii mele înaintea măririi celei neajunse a slavei Tale celei dumnezeieşti, te rog pe Tine, Unule născut, Fiule şi Cuvântul lui Dumnezeu, Cela ce ai luminat pe orbul din naştere, luminează şi întunecata mea minte, dăruieşte sufletului meu harul Tău, ca această lucrare a noastră să fie spre slava numelui Tău şi spre folosul altora, care voiesc prin lucrarea minţii întru rugăciune să se lipească de Tine cu duhul şi să Te poarte pururea în inima lor, precum şi spre îndreptarea acelora care din pricina marii lor neştiinţe, au îndrăznit să hulească această sfântă lucrare”.

Mai departe urmează învăţătura despre Rugăciunea minţii în 6 capitole.

În capitolul 1, stareţul scrie că Rugăciunea minţii este opera Sfinţilor Părinţi pe care o apără împotriva hulitorilor. Cunoscut să fie că această dumnezeiască lucrare a fost îndeletnicirea necontenită a purtătorilor de Dumnezeu Părinţilor noştri celor de demult, care au strălucit ca soarele în multe locuri pustii şi în mănăstirile cu viaţă de obşte: în muntele Sinai, în Schitul Egiptului din muntele Nitriei, în Cetatea Ierusalimului şi prin mănăstirile dimprejur, în Sfântul Munte Athos şi prin ostroavele mărilor, cu un cuvânt, în tot Răsăritul şi în Ţarigrad, iar în vremurile din urmă şi în Rusia mare.

Prin această lucrare a minţii (a Sfintei Rugăciuni) mulţi dintre purtătorii de Dumnezeu Părinţi, înflăcărându-se cu focul serafimic al dragostei către Dumnezeu şi către aproapele, s-au făcut cei mai râvnitori păzitori ai poruncilor lui Dumnezeu şi s-au învrednicit să ajungă vase alese a Sfântului Duh.

Asupra acestei dumnezeieşti lucrări a minţii şi a păstrării raiului inimii, nimeni dintre ortodocşi n-a îndrăznit cândva să rostească hulă, ci toţi s-au arătat cu mare respect şi deosebită evlavie către ea ca spre un lucru plin de mare folos duhovnicesc, însă diavolul, începătorul răutăţii şi potrivnicul la toată fapta cea bună, văzând că cinul călugăresc (care şi-a ales partea cea bună) mai cu seamă prin această rugăciune a minţii şade la picioarele lui Iisus, sporind către desăvârşire prin împlinirea poruncilor dumnezeieşti, a început vrăjmaşul să întrebuinţeze toate puterile ca să bârfească şi să hulească acest lucru mântuitor şi de i-ar fi fost cu putinţă să nimicească cu totul Rugăciunea asta de pe faţa pământului.

El (adică vrăjmaşul) căuta să facă aceasta uneori prin distrugerea cărţilor, alteori prin amestecarea neghinelor otrăvitoare în grâul ceresc cel adevărat, ca astfel oamenii fără judecată... să spună hule împotriva acestui lucru sfânt.

Nemulţumindu-se cu aceasta, diavolul a căutat şi a găsit în ţinutul Calabriei din ţara Italiei pe ereticul Varlaam care prin mândria lui era asemenea cu diavolul, care s-a sălăşluit în el, intrând cu toată puterea sa, îndemnându-l pe acesta să hulească şi Sfânta noastră credinţă ortodoxă precum şi Rugăciunea vieţii.

Vedeţi dar, prieteni, care îndrăzniţi a huli rugăciunea minţii, oare nu vă faceţi părtaş acestui eretic şi celor împreună cu dânsul?

Nu vă cutremuraţi oare cu sufletul că veţi cădea asemenea lui sub anatema Bisericii şi veţi fi depărtaţi de Dumnezeu?

Şi, într-adevăr, care este pricina care vă îndreptăţeşte să huliţi această neprihănită Rugăciune? Eu nu mă pot dumeri de loc. Oare vi se pare vouă nefolositor să chemaţi numele lui Iisus? Dar de mântuit nu vă puteţi mântui prin altul decât întru numele Domnului nostru Iisus Hristos. Sau mintea omului care săvârşeşte această rugăciune este prihănită? Dar şi aceasta este cu neputinţă, căci Dumnezeu a făcut pe om după chipul şi asemănarea sa. Însă chipul şi asemănarea lui Dumnezeu se află în sufletul omului... Dar poate merită a fi hulită inima în care se aduce lui Dumnezeu jertfa tainică a rugăciunii (întocmai ca pe un jertfelnic)? Dar nici asta nu, căci şi inima este făptura lui Dumnezeu, ca şi tot trupul şi este bună foarte. Aşadară, dacă chemarea numelui lui Iisus este mântuitoare, dar mintea şi inima omului sunt făpturi ale lui Dumnezeu, atunci care este păcatul omului, care din adâncul inimii înalţă cu mintea Rugăciunea dulcelui Iisus şi cere de la El milă?

Urmare la cuvântul pentru „Rugăciunea minții”

„Tu însă, când te rogi, intră în chilia ta şi, închizând uşa ta, roagă-te Tatălui celui ce este în taină şi Tatăl tău, care vede în taină, îţi va răsplăti la arătare” (Matei 6, 6).

Pe aceste cuvinte ale Domnului din Sfânta Evanghelie, Sfântul Ioan Gură de Aur, Gura lui Hristos, Luceafărul a toată lumea, tâlcuieşte că aici nu este vorba de rugăciunea care se rosteşte numai cu buzele şi cu limba, ci rugăciunea cea mai tainică, care se înalţă fără glas, din adâncul inimii, cu lacrimi lăuntrice, cu durere în suflet, având uşile minţii închise. Deci, ca mărturie, Sfântul Ioan Gură de Aur aduce rugăciunea Sfântului Prooroc Moise şi a Sfintei Ana. Ăentru că ei, fără să rostească vreun cuvânt, au fost auziţi de Dumnezeu.

Sfântul Prooroc Moise se ruga cu mintea şi Domnul a zis către el: „Ce strigi către Mine?”. Sfânta Ana, când s-a rugat, măcar că nu i se auzea glasul, însă şi-a dobândit cererea ei. Suspină şi tu aşa ca Moise. Sfâşie-ţi aşa ca el inima ta, iar nu veşmintele, din adâncuri strigând către Dumnezeu: „Dintru adâncuri strigat-am către Tine, Doamne!” (cum zice Sfântul Prooroc la Psaltire).

De jos din inimă înalţă glas, adică în taină să faci rugăciunea ta.

Şi în alt loc zice iar Sfântul Ioan Gură de Aur: „Tu nu te rogi oamenilor, ci lui Dumnezeu, Celui ce este pretutindenea de faţă şi care aude înainte de a striga tu către Dânsul şi Care ştie înainte de a te gândi tu. De te vei ruga aşa, mare răsplată vei lua. Că El fiind nevăzut, voieşte ca şi rugăciunea ta să fie aşa (adică în taină).

Vedeţi fraţilor, că după mărturia marelui Stâlp al Pravoslaviei, afară de rugăciunea rostită cu buzele, mai este şi altă rugăciune tainică, nevăzută, fără glas, care se înalţă către Dumnezeu din adâncul sufletului şi care este primită ca o jertfă curată şi ca o mireasmă cu bun miros. Se bucură de ea Domnul şi se veseleşte, văzând că uneşte cu

Dânsul mintea omului, care mai mult ca altele trebuie închinată Domnului prin rugăciune.

Sfântul Preacuviosul Părintele nostru Paisie de la Mănăstirea Neamţ, scriind la nişte fraţi care s-au sculat cu bârfiri împotriva acestei rugăciuni, zice către ei: „Pentru ce, dar, voi vă înarmaţi împotriva acestei rugăciuni cu hula minţii voastre, ponosind-o, urând-o, batjocorind-o şi lepădând-o ca pe cel mai rău lucru? Şi, în scurt să zic, nu doriţi nici chiar să auziţi de dânsa? Groază şi cutremur mă cuprinde la vederea nebuneştii voastre porniri!

Dar eu vă întreb iarăşi: oare de asta urâţi voi această rugăciune, că poate vi s-a întâmplat să vedeţi sau poate aţi auzit că unii dintre cei care fac această rugăciune s-au vătămat la minte, ori au căzut în vreo înşelăciune, ori au suferit vreo vătămare sufletească? Iar voi aţi socotit că pricina tuturor acestora a fost rugăciunea minţii? Dar nu! Nicidecum. Sfânta Rugăciune a minţii săvârşită prin harul dumnezeiesc, curăţă pe om de toate patimile, îl îndeamnă la păstrarea cu râvnă a tuturor poruncilor dumnezeieşti şi-l fereşte nevătămat de toate săgeţile vrăjmaşului şi de ispite.

Dacă însă cineva ar îndrăzni să facă această rugăciune de capul lui, nu după rânduiala Sfinţilor Părinţi, fără întrebarea şi sfatul celor iscusiţi şi mai ales dacă este mândru, pătimaş şi neîncercat, trăind fără ascultare, acela cu adevărat şi eu zic că uşor cade în toate cursele şi ispitele diavolului. Dar ce-i cu asta? Oare această rugăciune este pricina ispitei? Să nu fie! Iar dacă voi huliţi rugăciunea minţii, atunci trebuie să găsiţi vinovat cuţitul dacă vreun copil mic, jucându-se cu el s-ar întâmpla să se taie (fiind neîncercat).

Atunci dar şi ostaşii ar trebui să fie opriţi a purta sabie (dacă vreunul nepriceput s-ar întâmpla să se străpungă cu sabia). Dar precum nici cuţitul şi nici sabia nu pot fi socotite vinovate de răul ce ar pricinui, tot aşa nici sabia duhului, adică Rugăciunea

minţii nu este vinovată pentru vătămarea celor nepricepuţi.

Este de vină mândria şi încăpăţânarea, pentru care unii cad în ispitele drăceşti şi sunt pradă tuturor relelor sufleteşti.

Dacă voi aţi cerceta învăţămintele Sfinţilor Părinţi cu deplină luare aminte şi credinţă, atunci n-ar fi slobozit Dumnezeu să cădeţi în aşa adâncime a hulirii. Ci El v-ar fi înflăcărat cu harul său prin această lucrare, către dragostea lui cea negrăită, încât şi voi să fiţi gata a striga împreună cu Apostolul: „Cine ne va despărţi pe noi de dragostea Lui?” (Romani 8, 35). Şi voi atunci n-aţi mai rosti hule asupra rugăciunii tainice, ci aţi fi gata să vă puneţi şi sufletul pentru ea, simţind din fapte şi din iscusinţă, folosul cel negrăit pentru sufletele voastre.

Pentru izbăvirea de vătămare a tuturor celor care se îndoiesc, eu nu găsesc o lucrare mai potrivită, decât să vă arăt, pe cât m-ar învrednici Dumnezeu, cum învaţă Sfinţii Părinţi despre această sfântă Rugăciune săvârşită de minte în inimă (după mărturisirea Sfintelor Scripturi)”.

Acestea sunt cuvintele Stareţului Paisie de la Neamţ către monahii bârfitori. Mai departe, cuviosul nostru părinte lămureşte de unde îşi are începutul rugăciunea minţii (adică a lui Iisus), cu dovezi de la Sfinţii Părinţi.

După aceea urmează învăţătura Cuviosului Vasile, Stareţul de la Schitul „Poiana Mărului (judeţul Râmnic)”, care a fost duhovnic al cuviosului Paisie.

Blagosloviți Prea Cuvioase Părinte Sava,

Prin mila lui Dumnezeu şi cu rugăciunile Sfinţiilor Voastre, eu nevrednicul sunt liniştit şi mulţumit la Schit.

Nu am viaţă nevoitoare, căci trupul meu este mereu cuprins de boală ca şi Sfinţia Voastră. Dar nădăjduiesc că mila cerească nu mă va părăsi, ci va socoti boala spre împlinirea pocăinţii.

Să nu credeţi că eu v-am uitat, dacă vă scriu aşa de rar. Cunosc necazurile Sfinţiei Voastre şi pentru asta nu vreau să vă amărăsc şi eu cu neputinţele mele şi să vă îngreuiez.

Eu sunt azi ca un mort între cei vii, care nu aduc nici un folos la nimeni, ci fac numai greutăţi fraţilor.

Cei care se ostenesc pentru mine, păcătosul, vor avea plată mare de la Dumnezeu, căci nu se îngreţoşează de neputinţa şi nevrednicia mea. Ei mă ajută cu toată dragostea ca nişte îngeri şi pentru că fac slujbă în nume de pustnic, vor avea plata nevoinţelor pustniceşti. Dar eu nu ştiu ce voi avea, căci numai cu numele sunt pustnic, iar cu faptele sunt ca şi smochinul cel neroditor. Trândăvia şi nesimţirea mă biruiesc, iar rânduiala nu o împlinesc. Cred că ştii procopseala mea de la alţii. Dar Bunul Dumnezeu mă aşteaptă şi mă hrăneşte cu îmbelşugare. Am auzit într-o vreme că v-aţi săturat de Vitania şi aţi spus că doriţi să veniţi aici la mine. Vă mărturisesc că m-am bucurat în suflet şi m-aş simţi fericit să vă slujesc până la moarte, cu toată inima.

Până acum nu m-am învrednicit să vă ajut cu nimica, măcar că Sfinţia Voastră

m-aţi ajutat totdeauna. Acum Sihăstria nevredniculuі Ioan este mai aproape de Sfinţia Voastră şi atunci când nu vă place la Ierihon, puteţi veni la Schit, unde aveţi linişte şi ajutorul fiilor duhovniceşti. Eu lărgesc adăpostul ca să aveţi înlesnire ca şi chilia veche a Sfinţiei Voastre.

Acum, eu sunt mulţumit că aţi venit la Ierihon, unde vă pot sluji surorile noastre mai bine decât la Vitania.

Din Limonar am scris puţin căci nu m-a lăsat căldura şi pe urmă boala.

Cu smerite închinăciuni vă rog să mă iertaţi pe mine, că nu pot veni la Ierihon, pentru multele mele neputinţe, dar am alinarea că sunteţi aproape, iar cu dragostea părintească locuiţi totdeauna în inima noastră.

Sfintele rugăciuni ale Prea Cuvioşiei Voastre, să mă acopere şi pe mine nevrednicul fiu duhovnicesc, Ioan Ieromonahul.

Prea Cuvioase Părinte Sava,

Vă trimit această fotografie a Prea Cuvioşiei Voastre pe care am găsit-o la Părintele Procopie şi o păstrez ca pe o scumpă amintire. Când mă uit la dânsa, în peştera mea, îmi pare că eşti aproape de nevrednicia mea şi mă alini.

Vă rog foarte mult să vă iscăliţi pe dosul fotografiei şi dacă vă aduceţi aminte scrieţi şi anul când v-aţi fotografiat, precum şi data când vă iscăliţi. Iar după asta, când este prilej, să-mi trimiteţi înapoi fotografia.

Am auzit despre tulburările care sporesc în Mănăstirea Sfântului Sava şi m-am întristat.

Cu gândul la boala Sfinţiei Voastre şi la nevoile duhovniceşti din Mănăstire, eu am alcătuit aceste „Stihuri”, cu multă durere de inimă.

Stihuri
Către Părintele Duhovnic Sava

(coloana 1 se termină la linie)

Privind la chipul tău Părinte,
Cu dragoste mi-aduc aminte
De anii ce i-am petrecut,
La Sfântul Sava împreună,
Când vremea se părea mai bună.

Acum sunt zilele mai grele
Şi noi suntem la fel cu ele,
Căci noi slăbim duhovniceşte
Iar voi bătrâni vă prea grăbiţi
Spre lumea celor fericiţi.

Acum se face înlesnire
Mirenilor de Mănăstire
Iar al Monahilor Sobor
Se micşorează şi slăbeşte
Şi viaţa noastră nu sporeşte.

Acum doar ziduri se repară
Iar sufletele vor să moară,
Căci moda zilelor de astăzi
Ridică turnuri în văzduh
Iar viaţa este fără duh.

(începi coloana 2 când termini coloana 1)

Acum Monahii n-au povaţă
Şi nestatornici se învaţă,
Iar cei bătrâni, cu nerăbdare,
Se duc grăbiţi spre „veşnicie”,
Lăsând a noastră „sărăcie”.

Mai staţi Bătrânilor oleacă,
Că iată fraţii nu se-mpacă
Şi vor începe a se stinge
Luminile de la morminte
Cu vechile „aşezăminte”!

Iar tu, Părinte prea cinstite,
Vezi sufletele părăsite
A fiilor duhovniceşti,
Că iată, foarte însetează
Şi nimeni nu le cercetează!

Blândeţea ta ne-a fost dulceaţă
În necăjita noastră viaţă
Şi sfatul tău cel părintesc,
Ne-a fost „Balsamul sufletesc”!

Azi mulţi din „Fraţii Savaiţi”
Din Lavră ies nemulţumiţi
Prin mănăstirile străine,
Iar Sfântul Sava azi oftează
Căci „fiii se împuţinează”.

În „Locurile cele sfinte”
Ai fost şi mamă şi părinte
La fraţii noştri necăjiţi
Care trăiau în strâmtorare
Şi nimeni nu le da crezare.

==========

(1)

Pe cei cu „dor de mântuire”
I-ai îndreptat la Mănăstire
Şi „logodindu-i cu Hristos”,
Nu te-ai sfiit a fi chezaş
La orice suflet „nevoiaş”.

Când ochii tăi se vor închide
Şi gura nu se va deschide,
Atuncea fiii tăi, sărmanii,
Cu jale vor petrece anii!

Iar „Mănăstirea cea bătrână”
De care cuvioasă mână
Va fi condusă sufleteşte,
Că azi „cel cuvios lipseşte”?

Atuncea „fiii României”
Din valurile pribegiei,
La cine vor găsi scăpare
Şi sufletească vindecare?

(2)

Acei „cu duhuri mai sărace”
Şi cei bolnavi, fără mijloace,
Vor mai avea, sărmanii, oare,
În viaţa asta alinare?

Mai ţine-ţi greul bătrâneţii,
Oprindu-te în „pragul vieţii”
Şi socoteşte mai întâi:
La cine laşi pe fiii tăi?

Acolo unde este „slava”,
Văzându-te Sfinţitul Sava,
El îţi va face întrebare
De sufletească noastră stare.

Deci pregăteşte-ţi „Diadocul”
Cel vrednic ca să-ţi ţie locul,
- În fruntea turmei prea sărace -
Şi-atuncea mută-te în pace!

Însemnare:

Aceste versuri au fost trimise Părintelui Duhovnic Sava prin Noiembrie 1955, când se afla bolnav şi descurajat la Ierihon.

Din cauza tulburărilor care erau atunci în Mănăstirea Sf. Sava, eu l-am îndemnat să mai scuture puţin boala şi să întărească pe fraţii cei slabi la suflet şi învrăjbiţi. În adevăr s-a făcut atunci mai bine şi a mers la mănăstire. O bucată de vreme a fost mai vioi, iar în anul 1957 a căzut în paralizare.

Pentru asta, la 1 Noiembrie 1957 am făcut un apel către toţi fraţii noştri români din Palestina, ca să ajute pentru Sfântul Maslu. În acea scrisoare am adăugat şi versurile de mai sus spre aducere aminte.

Ieroschimonah Ioan Iacob

Rugăminte frățească pentru Părintele nostru Duhovnic Sava

O rugăminte către fraţii noştri români din Palestina şi mai ales către maicile de la Eleon şi din Ierusalim, pentru Părintele nostru Sava Duhovnicul.

Fraţilor şi surorilor întru Hristos, care sunteţi fii şi fiicele duhovniceşti ale Părintelui Sava, vă rog să daţi puţină atenţie la cele ce vreau să vă spun aici, eu - care sunt cel mai mic dintre fiii lui duhovniceşti şi cel mai nevrednic dintre frăţiile voastre:

Bătrânul nostru Duhovnic a ajuns într-o stare grea de suferinţă şi la ajutorul doctorilor nu mai este nădejde, iar noi nevrednicii nu putem să-i facem alinare. Însă datoria pe care o avem faţă de el (mai ales noi, românii) este aşa de mare, încât întrece orice datorie pe care o avem faţă de alţi pământeni.

La cei mai mulţi dintre noi, el ne-a fost şi „născător" şi povăţuitor sufletesc. Părintele nostru Duhovnic n-a fost pentru noi numai călăuză pentru suflet, el a fost şi „Balsamul de alinare" la toate nevoile şi la toate suferinţele noastre prin străini.

Pentru noi, sărmanii şi înstrăinaţii de patrie, el ne-a fost „tată şi mamă" atât pentru suflet cât şi pentru trup. Ne-a ridicat sarcina păcatelor la cei mai împovăraţi, ne-a dat veşmântul mântuirii la cei neîmbrăcaţi, ne-a dat sprijin la cei nevoiaşi şi slabi!

Cine dintre noi n-a rămas mişcat de multa lui bunătate şi de blândeţea lui cea părintească?

Cine s-a dus la el n-a fost uşurat la suflet şi alinat? El pentru toţi s-a jertfit şi de multe ori a suferit ocară şi necinste pentru hatârul nostru. Până în ziua de azi sunt mulţi care îl ponegresc şi-l osândesc din cauză că a ţinut parte bieţilor români.

L-au defăimat mereu potrivnicii lui din cauza noastră, dar el n-a luat în seamă strigătele lor, ci a arătat aceeaşi dragoste şi aceeaşi sprijineală totdeauna pentru noi sărmanii. În inima lui cea largă, el pe toţi ne-a cuprins şi căldura dragostei lui pe toţi ne-a

alinat.

Astăzi, când el nu mai poate, noi să nu fim nepăsători. Să căutăm fiecare ca să-i dăm ajutor. Eu ştiu că multe dintre Sfinţiile voastre sunteţi gata să jertfiţi orice ca să-i faceţi lui uşurare, căci toţi sunteţi recunoscători faţă de bunătatea lui, dar n-aveţi cum să-l ajutaţi.

În starea în care se află el astăzi, un singur ajutor ar putea să-i mai folosească şi anume: Sfânta Rugăciune. Eu nu mă îndoiesc, ci sunt încredinţat că toţi faceţi rugăciune pentru uşurarea lui. Însă cea mai puternică şi mai primită rugăciune pentru bolnav este „Rugăciunea Credinţei" adică Sfântul Maslu. Pe aceasta o porunceşte Sfântul Apostol Iacob, Fratele Domnului, şi are cea mai mare putere când este însoţită de pocăinţă.

Acum doi ani de zile, când a pogorât prima dată Părintele Sava la Ierihon (fiind foarte bolnav şi descurajat), eu i-am scris versurile acestea şi l-am rugat să mai ţină curajul şi să nu ne părăsească, iată cum îi scriam atunci (Stihurile către Părintele Duhovnic Sava din Epistola către Cuviosul Sava Duhovnicul, de mai sus).

Deci scriindu-i atunci aceste rânduri, bătrânul nostru Părinte m-a ascultat şi (cu darul lui Dumnezeu) s-a mai întărit. Dar acuma oare mă mai ascultă? Mai poate oare scutura povara boalei, ca să ne fie iarăşi alinare sufletească?

Vai! Acum mâna lui cea sfinţită, pe care o punea cu milă pe capetele noastre cele împovărate (dându-ne la toţi uşurare), mâna aceea prietenească s-a făcut ca plumbul de grea, iar picioarele lui cele neobosite, care alergau mereu în urma noastră (ca după nişte oi răsleţite) acum ele cu greu se mai mişcă. Astăzi doar ochii lui cei blânzi şi inima lui cea caldă ne caută cu nerăbdare, dar nu ne poate vedea sărmanul, căci toţi suntem departe, departe în ţara cea străină a nesimţirii şi a învrăjbirii frăţeşti.

O, suflete al meu, ticăloase, pentru ce nu ţi-ai venit în fire cu un ceas mai înainte să te pocăieşti mai aproape de el, ca să nu mai amărăşti şi tu bătrâneţea celui care

ne-a fost dulceaţă în viaţa asta necăjită?

Plângeţi fraţilor împreună cu mine nevrednicul. Căci nu ştim dacă vom avea parte de un asemenea Părinte blând şi îngăduitor ca Părintele Sava! Eu nu mai îndrăznesc să-l rog pentru slujbă, căci el aşteaptă ajutorul nostru (ca să ne rugăm pentru el).

Pentru aceasta am socotit ca să i se facă la Eleon Sfântul Maslu şi să trimitem în loc de felicitare, puţin untdelemn sfinţit amestecat cu lacrimile calde ale fiilor şi fiicelor duhovniceşti, care nu pot să-l uite niciodată. Să spălăm cu lacrimi curate zapisul greşelilor noastre şi prin asta cred că se va uşura suferinţa prea scumpului nostru Părinte duhovnicesc.

Poate vă miraţi că vă scriu sfinţiilor voastre despre Maslul Părintelui Sava. Iată pentru ce scriu asta:

Părintele nostru duhovnic şi-a pus sufletul său chezaş pentru noi românii şi de multe ori a făcut pogorământuri prea mari pentru a ne face mai ales nouă înlesniri. A trecut cu vederea rânduielile de obşte (de pildă cum au fost călugăriile) numai ca să ne ajute şi să ne aline pe noi, care eram ca oile fără păstor.

Aceste pogorământuri n-ar fi nici o greutate pentru sufletul lui cel curat, dacă noi am fi păzit rânduiala noastră cum se cuvine. Însă cu durere trebuie să mărturisim că toţi ne-am abătut şi de multe ori am făcut şi mărturisirea cu vicleşug. N-am avut toţi mărturisirea curată, iar el - ca un milostiv - ne-a dăruit la toţi dezlegare (căci neştiind bine limba, uşor se înşală duhovnicul).

De multe ori blândeţea şi simplitatea lui au fost rău folosite de către noi, nevrednicii. Ştiind că toate le crede şi pe toate le iartă, ne-am făcut prea mult voile noastre, nu ne-a mustrat cu asprime.

Iată de pildă acum în urmă am aflat de la el că mulţi din fiii lui duhovniceşti nu fac de loc mărturisire (ca cei fără prihană) iar alţii o fac falsă - şi asta durează ani de

zile şi poate o viaţă întreagă.

Însă dezlegare primesc regulat şi se împărtăşesc, iar povara noastră o ridică el singur. Oare puţină răspundere are pentru aceasta? Alţii iarăşi sunt învrăjbiţi, zavistuindu-se, însă la împăcare nu se pleacă, nici de Sfintele Taine nu se sfiesc.

Fraţilor şi surorilor, pentru dragostea lui Hristos, să ne socotim fiecare cu ce l-am împovărat pe bietul nostru Duhovnic şi să-i facem puţină uşurare. Unul să socotească câţi ani a păcătuit în ascuns şi n-a mărturisit, altul să vadă cum şi-a păzit canonul rânduit de el, iar alţii să-şi aducă aminte câţi ani de zile au fost învrăjbiţi şi neîmpăcaţi, primind Sfintele Taine cu nevrednicie.

Să răscolim fiecare trecutul nostru şi să vedem dacă nu cumva haina pocăinţei noastre este roasă de molii (adică de păcate de moarte cum este: mândria, iubirea de arginţi, zavistia, desfrânarea, lăcomia pântecelui, mânia şi trândăvia). Să ne închipuim că boala Părintelui Sava este pentru păcatele noastre, de care nu ne îngrijim. Ceea ce s-ar cuveni să pătimim noi toţi, o primeşte acum el singur ca un chezaş al sufletelor noastre. Cei care socotim că l-am împovărat, suntem datori să ne pocăim cu tot dinadinsul, descoperind la duhovnicul din Mănăstire toate cele ascunse şi nemărturisite, dar mai cu seamă trebuie să punem capăt la orice vrajbă între noi.

Acum, la începutul Postului, să punem toţi mână de la mână - după puterea fiecăruia - şi să plătim ca să i se facă Sfântul Maslu la Eleon. Ceea ce se cuvine să facă bolnavul înainte de Sfântul Maslu, să facem noi toţi, care i-am pricinuit boala.

Dacă hotărârea de sus este ca să mai trăiască, atunci va dobândi sănătate, iar dacă este chemat la cele veşnice, atunci va merge în pace, cu sufletul uşurat. Noi trebuie să fim mărturisiţi şi împăcaţi.

Dar iată - parcă văd - că unii vor zice în gândul lor: „Oare tocmai noi ne-am găsit să-i facem Maslu Părintelui Sava? Nu sunt oare destui preoţi la Sfântul Sava şi la

Patriarhie ca să-i facă Sfântul Maslu?”.

Aşa este. Sunt şi bani, sunt şi preoţi acolo, care ar putea să facă Maslu în toată ziua, însă nu este destulă dragoste, şi pe urmă alţii nu simt atâta datorie faţă de Părintele Sava, precum simţim noi românii.

Ei dacă fac ceva, o fac aceasta din ceea ce prisoseşte şi ca să împlinească tipicul, pe când s-ar cuveni ca din sărăcia noastră să jertfim toţi câte puţin şi să aducem ca un semn de recunoştinţă slujba aceasta a Sfântului Maslu.

Plata nu este mare lucru pentru slujbă, ar putea s-o facă şi o singură persoană mai chiabură, însă scopul este ca toţi să luăm parte la plată pentru săvârşirea Tainei, după cum toţi ne-am folosit de la Părintele nostru. Să fie aceasta ca cei doi bănuţi ai văduvei din Sfânta Evanghelie.

Deci fraţilor şi surorilor, după cum altă dată Părintele nostru Duhovnic era părtaş la suferinţele şi necazurile noastre ale tuturor, tot aşa s-ar cuveni ca şi noi acum să fim părtaşi cu toţii la suferinţele lui, adică să ne doară şi pe noi durerea lui.

Viaţa lui a fost curată ca aurul şi poate n-ar fi slobozit Dumnezeu această boală înfricoşată, dacă nu eram noi ca să-l îngreuiem cu răutăţile noastre.

Să nu credeţi fraţilor că este puţină răspundere pentru cel care mărturiseşte şi călugăreşte. El se pune chezaş atunci când îl dezleagă pe cel mărturisit, mai ales când este călugărit chiar de el. Noi toţi făgăduim să ne îndreptăm, dar numai Dumnezeu ştie cum să ne păzim făgăduinţa. El însă totdeauna dă cuvânt de chezăşie înaintea lui Dumnezeu şi ne acoperă. De multe ori duhovnicii cu viaţă curată, se osândesc din cauza pogorământului prea mare pe care îl fac cu alţii şi nemustrarea. Dar iarăşi sunt şi duhovnici care se sfinţesc prin fiii lor duhovniceşti pe care îi ţin din scurt şi îi vindecă sufleteşte.

Roadele duhovnicului sunt fiii lui duhovniceşti. Răspunderea duhovnicului este mai mare decât a egumenului şi a patriarhilor, căci proestoşi sunt mulţi, iar părinţi

sufleteşti sunt rari, cum zice şi Sfântul Apostol Pavel „Căci de aţi avea zece mii de dascăli întru Hristos, dar nu mulţi părinţi” (Epistola întâi către Corinteni).

Deci părinţii noştri cei sufleteşti sunt mai scumpi decât orice persoană din lume, căci prin ei ne naştem duhovniceşte şi prin ei creştem întru Hristos (adică sporim) şi mântuirea noastră este strâns legată de persoana lor. Să purtăm deci şi noi cum putem sarcina neputinţelor Duhovnicului nostru şi a binefăcătorului neamului nostru (prin rugăciunea noastră şi prin pocăinţă curată), după cum şi el a purtat o viaţă întreagă sarcina păcatelor noastre şi atunci, fraţilor şi surorilor, vom împlini legea lui Hristos, precum ne învaţă Sfântul Apostol Pavel, zicând: „Purtaţi sarcina unul altuia şi aşa pliniţi legea lui Hristos” (Cartea către Galateni).

1 Noiembrie 1957
Scrisă la Schitul Sfânta Ana din valea Hozevei
de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob (Savait)
fost Egumen la Sf. Iordan.

De ziua onomastică a Părintelui Sava Duhovnicul, spre aducere aminte

(coloana 1 se termină la linie) (începi coloana 2 când termini coloana 1)

În Lavra cea veche, Părinte,
Rămâi ca un stâlp nemişcat,
Ţinând Rânduielile Sfinte
Precum din bătrâni le-ai aflat.

Luptând pentru Sfânta Credinţă
Dai sprijin celor slăbănogi,
Şi aspră având nevoinţă
Mereu pentru turmă te rogi.

Chezaş te-ai făcut pentru mine
Din nou dăruindu-mi Botez,
Iar eu, iubitorul de sine,
În lături străine viez.

Sărac şi străin eu cu neamul,
Venind la cinstitul lăcaş,
Turnat-ai, Părinte, balsamul
În sufletul meu pătimaş.

Mi-ai arătat frumoasa cale
A Chipului monahicesc
Şi de urâtele scandale
Mai învăţat să mă feresc.

Mi-ai dat curajul la citirea
Dumnezeieştilor Scripturi,
Deşi vedeai la mulţi cârtirea
Ce până astăzi o înduri.

Având eu haină ponosită,
Mi-ai dat veşmântul cel dintâi,
Şi pe fiinţa mea smerită
Ai pus-o între fiii tăi!

Mergând la peşteră cu fraţii
Sfinţia ta nu m-ai uitat
Ci regulat, mai mult ca alţii,
Cu dragoste m-ai ajutat.

De multe ori ai tras ruşine
Că mulţi Părinţi te-au pismuit,
Dar mila ta cea către mine
Întotdeauna s-a vădit.

Iar când eram slăbit de boală
Ai dat atunci încurajare
Prietenului meu de şcoală
Să-mi facă rost de vindecare.

==========

(1)

La Sihăstria Românească,
Pe malul Sfântului Iordan,
Aceeaşi milă părintească
Ai arătat către Ioan.

Sfinţia ta, cât eşti în viaţă,
Noi fericiţi ne socotim
Căci te avem aici dulceaţă
Şi dincolo de ţintirim.

Iar dacă mori, ne moare mila
Şi noi rămânem mai străini
Ca fără untdelemn feştila
Ne stingem fără de lumini.

Să-ţi prelungească Domnul anii
Noi astăzi ne rugăm plângând,
Să ruşineze pe duşmanii
Pe cei văzuţi şi cei de gând!

(2)

Şi pân-la vremea cea din urmă
Rămâi adevăratul Ava,
Păscând duhovnicească turmă
În pajiştea Sfântului Sava.

Apoi, la fericita moarte,
Mergând la Cel ce L-ai iubit,
Să ai Părinte iarăşi parte
Cu Sfântul Sava cel Sfinţit!

Ş-acuma iartă-ne Părinte
De toate câte ţi-am greşit
Şi rugăciunea ta fierbinte
S-o aibe toţi necontenit!

Însemnare:

Aceasta s-a trimis ca o felicitare Părintelui Duhovnic, scrisă de mine nevrednicul în numele tuturor fiilor duhovniceşti ai Părintelui Sava.

Ieromonah Ioan Iacob, Sf. Gheorghe Hozeva,
5 Decembrie 1953

La adormirea Cuviosului Sava Duhovnicul

La 2 Ianuarie 1958

Cinstitul meu părinte,

Nu ţi-am scris de praznic, căci mă gândeam că vei avea mulţi oaspeţi şi multe scrisori din altă parte. Şi în adevăr iată acum aflu că ţi-a venit Oaspetele cel Mare cu scrisoarea de chemare...

N-ai mai aşteptat să vie şi anul acesta primăvara cea dorită, ci te-ai grăbit să mergi singur acolo unde este veşnic primăvară!

Cu puţine zile mai înainte ai dorit să pogori la vale, mai aproape de Sf. Iordan, ca să te încălzeşti afară la lumina soarelui la Ierihon.

Dar văzând că ucenicii se împotrivesc, ai lăsat chilia şi te-ai urcat aproape de „Soarele cel Veşnic”, care îndulceşte toate şi nu apune niciodată!...

Ai trimis ucenicului din peşteră cojocul tău părinte, ca şi oarecând Ilie Proorocul la înălţarea sa.

Parcă ţi-ar fi spus inima că de-acum să nu mai răceşti. Te-ai îmbrăcat acum în altă haină mai albă ca zăpada, care nu se mai învecheşte niciodată.

Ai lepădat trupul cel greoi şi neputincios şi te-ai făcut mai uşor ca o pasăre. Acuma nu mai este nevoie să strigi la ucenic ca să te ridice căci te-ai ridicat mai sus decât noi pământenii.

Dar să ne iertaţi pe noi nevrednicii tăi fii, că prea multe dureri şi prea multe

greutăţi ţi-am pricinuit în lumea asta.

Bunul Dumnezeu să-ţi plătească din belşug blândeţele şi mila pe care ai arătat-o către toţi şi mai ales către noi românii cei nemernici şi prea obijduiţi.

Să nu vă miraţi fraţilor că scriu aceste rânduri acum, a patra zi după îngropare. Părintele nostru nu s-a despărţit cu totul de noi.

Deşi cu trupul s-a mutat de la noi, însă duhul lui priveghează asupra noastră din înălţime, căci pe cât de mare i-a fost dragostea pentru noi, pe atât de mare este şi îndrăzneala la Scaunul cel Ceresc.

S-a stins făclia noastră duhovnicească de pe pământ, ca să răsară mai luminos în lumea veşniciei.

De vom urma sfaturile şi pilda vieţii lui celei curate, atunci el nu va înceta să lumineze şi să aline cu darul său pe toţi.

Biserica din ceruri este strâns legată cu cea de pe pământ. Atât numai că cei trecuţi din viaţă alcătuiesc Biserica celor întâi născuţi, adică Biserica Biruitoare, căci ei şi-au terminat lupta vieţii şi nu mai au războaie şi tulburări. Iar noi cei rămaşi, avem încă de luptat şi pentru asta Bisericii celor de pe pământ i se zice Biserica Luptătoare, dar ea este una cu cea din ceruri.

Spre aducere aminte de scumpul nostru Părinte Sava Ieroschimonahul

În Cartea cea către evrei, Sfântul Apostol Pavel ne porunceşte zicând: „Aduceţi-vă aminte de mai marii voştri, care v-au grăit cuvântul lui Dumnezeu şi, privind la săvârşirea vieţii lor, să le urmaţi credinţa” (Evrei 13, 7).

Iar Sfântul Ioan Gură de Aur ne învaţă următoarele: „De voieşti ca să cinsteşti pe răposatul tău, cinsteşte-l prin Psalmi şi printr-o viaţă creştinească. Fă milostenie pentru el şi dă să facă Liturghii pentru numele lui”.

„Oricum ar fi el, lucrul acesta este foarte bun, căci de este el în chinuri, se izbăveşte prin rugăciunile tale, împreună cu ale Bisericii. Şi îndată ce se izbăveşte, acest suflet va sta rugându-se pururea lui Dumnezeu, cu osârdie, pentru binele şi mântuirea acelui suflet, prin care el a dobândit mântuirea şi care locuieşte încă pe pământ. Şi nu va înceta rugându-se, până ce acest suflet se va bucura şi el de mântuirea sa (adică de fericirea aceluia) întru Împărăţia lui Dumnezeu”.

Însemnare:

Rog pe fraţii noştri, care citesc aceste cuvinte, să mă ierte că n-am putut trimite caietul mai înainte de Sâmbăta morţilor. Aceasta din cauza neputinţei mele.

Unele cuvinte au mai fost trimise la Eleon, fiind scrise cu creionul. Acum am mai adăugat şi altele. Ştiu că toţi îl pomenesc pe scumpul nostru Părinte, dar eu simt ca o datorie ca să vă aduc aminte, mai ales acum la începutul Postului, când se face mai multă rugăciune şi poate să-l pomenească fiecare la chilie. Căci deşi la Biserică nu fac pomeniri totdeauna, însă îndeosebi nu este oprit niciodată a ne ruga pentru cei răposaţi.

Stihuri întru cinstita pomenire a Părintelui nostru Sava Duhovnicul

Te-ai dus în lumea veşniciei,
În locuri pline de verdeaţă
Şi ne-ai lăsat pe noi sărmanii
Nemângâiaţi aici în viaţă!

Acolo nu mai ai durere,
Nici întristare, nici suspin,
Acolo-i veşnic primăvară
Şi cerul pururea-i senin.

Grăbindu-te spre „Valea Păcii”
Te-ai dus Părinte de la noi,
Să nu mai vezi amarul lumii
Cu zvonurile de război.

Iar cei rămaşi în lumea asta,
Înstrăinaţii fiii tăi,
Nevrednici ne-am făcut de tine,
Dar vrednici a lua bătăi.

Comoara bunătăţii tale
Am preţuit-o prea puţin,
Pentru aceasta azi ne vine
Amărăciune şi suspin.

Acuma norii deznădejdii,
Ca nişte munţi s-au îngroşat,
Şi moartea cea necruţătoare
Îngrozitor s-a înarmat!

Azi calul cel apocaliptic
Cu părul roşu, ca de foc,
Nechează, bate din picioare,
Îi gata ca s-o ia din loc!

(Hozeva, 31 decembrie 1959)

Însemnare:
Calul apocaliptic însemnează războiul, care este gata să izbucnească.

Duioasă versuire celui plecat Duhovnicului Sava, Ieroschimonahul

O, suflet plin de bunătate
Limanul nostru la nevoi,
Duhovnicescule Părinte,
De ce te-ai dus de lângă noi?

Când ne uitam odinioară
La chipul tău cel prea senin,
Uitam durerea cea amară,
Opream al inimii suspin.

Şi auzindu-ţi vorba dulce,
Deşi eram de rele plini,
Noi nu mai socoteam atuncea
Că ne aflam între străini.

Acuma, nu mai are cine
Să ne mai mângâie de loc.
Iar valurile de necazuri
Mai grele vin şi mai cu foc.

Priveşte dintru înălţime
Spre turma cea fără păstor
Şi-o sprijineşte ca să meargă
Pe drumul cel mântuitor.

În toată vremea vieţii noastre
Noi nicidecum nu te uităm,
Şi pentru veşnica odihnă
Întotdeauna ne rugăm.

Când va suna şi ceasul nostru
Să punem traiului sfârşit,
Atunci să fii cu noi, Părinte,
De-a pururea nedespărţit!

Însemnare:

Unul dintre fiii duhovniceşti ai Părintelui Sava, mi-a spus că s-a rugat mai cu dinadinsul pentru el (pentru Părintele Sava) ca să afle în ce stare se află în lumea cealaltă.

La un an de zile după săvârşirea lui, l-a visat (pe Părintele Sava) că era cam

scârbit. Întrebându-l cum se află, (Părintele Sava) i-a răspuns că nu se poate odihni, câtă vreme o parte din copacii lui sunt în stăpânirea boierului. Persoana care a visat n-a priceput despre care boier este vorba, dar îmi spunea că i-a arătat cu degetul nişte copaci înstrăinaţi, care trebuiau răscumpăraţi.

Eu nu cred visele, dar ştiu că persoana care a văzut aceasta este vrednică de crezare şi a făcut multă rugăciune pentru cel răposat. Pentru aceasta mai fac însemnare prin foile mele spre pocăinţă (ca să fie spre uşurarea Părintelui Sava) dar unii se zburlesc şi nu primesc nici fotografia lui. Eu însă caut să împlinesc datoria faţă de binefăcătorul nostru, care mi-a poruncit aceasta.

Întru Cinstita Pomenire a Părintelui Nostru Sava Duhovnicul

Au trecut doi ani de zile de când s-a dus de la noi prea scumpul nostru Părinte, care a fost izvor de alinare, mai ales pentru noi românii.

Acum trupul lui cei mult obosit s-a topit ca ceara, după cum şi viaţa lui întreagă a fost ca o făclie de ceară curată în sfeşnicul duhovnicesc.

S-a stins făclia noastră cea duhovnicească, care ne-a călăuzit paşii sufletului şi ne-a alinat viaţa noastră cea necăjită. S-a stins de pe pământ, ca să răsară mai luminos în lumea veşniciei.

În cimitirul cuvioşilor Savaiţi, alături de mormântul Sfântului Sava, n-au rămas decât osemintele Duhovnicului nostru, dar în inima celor care l-au cunoscut, el a rămas întreg, aşa cum a fost întotdeauna, cu chipul lui cel blând şi cu vorba lui dulce.

Cei străini poate că îl vor uita degrabă, însă românii din Palestina, care nu aveam mulţi Părinţi, nu putem să-l uităm până la moarte, aşa după cum zice Sf. Apostol Pavel: „Că chiar de vom avea zece mii de dascăli, dar nu mulţi Părinţi”, că „întru Hristos Iisus, el ne-a născut pe noi” (1 Corinteni 4, 15).

Într-adevăr, pe mulţi dintre noi ne-a născut duhovniceşte (prin Botezul călugăriei) şi pe toţi ne-a povăţuit şi ne-a sprijinit în tot chipul şi în toate împrejurările.

A fost ca un înger păzitor pentru noi şi ca un izvor nesecat care ne-a îndulcit necazurile şi ne-a stins arsura păcatelor.

N-am fost vrednici de părintească lui dragoste, pentru aceasta ne-a părăsit degrabă fără să ne lase un urmaş vrednic, care să poată împlini lipsa Cuvioşiei sale. Ne-a lăsat singuri ca pe nişte oi fără păstor, înconjuraţi de primejdii şi de sminteli, în vremurile acestea grele.

Fraţilor şi surorilor duhovniceşti, norii de ploaie se depărtează de la noi şi în locul lor se îngrămădesc norii de necazuri şi de tulburări în toată lumea. Omenirea însetează de sânge şi cheltuieşte toată vlaga pentru fabricarea de arme ucigătoare. Lumea a ajuns astăzi ca un cazan, care clocoteşte de patima urei şi a necredinţei.

Când se va umfla cazanul de focul patimilor, atunci se vor aprinde toate naţiile de pe pământ şi Dumnezeu să ne păzească de grozăvenia războiului celui de pe urmă. Veştile sunt cântate frumos la radio şi politica vicleană le împodobeşte cu minciuni, dar o biată lume stă astăzi deasupra prafului de puşcă. O singură scânteie ajunge ca să aprindă tot pământul (adică o pricină). Şi scânteia aceasta poate să sară pe negândite şi de acolo de unde nu te aştepţi.

Cu alte cuvinte vreau să spun că moartea ne pândeşte în toată clipa. Dar până vine războiul, mai vin şi alte încercări grele. În unele părţi ploile îneacă lumea, iar în alte părţi bântuiesc cutremure mari şi secetă, pe care o putem vedea şi la noi. În urma acestora vin lipsurile, vin foametea şi felurite boli molipsitoare. Să ne gândim deci fraţilor, că poate mâine-poimâine vom fi chemaţi şi noi în lumea veşniciei, unde ne aşteaptă Părintele nostru Sava.

Să ne gândim cu ce ochi, oare vom întâmpina în faţa lui, înaintea Scaunului Dreptăţii, unde se vădesc toate cele ascunse ale omului. Să ne facem socoteală ce vom răspunde la Scaunul Dreptăţii unde va fi de faţă şi Părintele nostru Duhovnicesc.

El şi-a făcut datoria faţă de noi. S-a străduit ani de zile ca să ne uşureze sarcina păcatelor şi să ne îndulcească amarul vieţii.

Se cuvine deci ca şi noi să ne facem datoria faţă de el. Mai întâi de toate, dacă noi vom purta grijă de sufletul nostru, atunci va simţi şi el mai multă uşurare şi alinare. Acum el nu mai poate face nimic pentru sine, ci aşteaptă ca să rodească mila şi osteneala pe care a făcut-o cu noi, după cum plugarul aşteaptă să rodească semănătura sa.

După moarte, răposaţii aşteaptă uşurare de la cei vii care au rămas îndatoraţi faţă de ei. Acum să ne facem socoteală, fraţilor, oare cine sunt mai îndatoraţi faţă de răposatul nostru Părinte. Oare nu suntem noi românii din Palestina? Dintru aceasta putem înţelege că de la nimeni nu aşteaptă Părintele Sava mai multă pomenire şi mai multă rugăciune spre uşurare, precum aşteaptă de la noi. Acolo unde a semănat mult, de acolo aşteaptă să răsară şi pomenire mai deasă însoţită de mai multă dragoste şi recunoştinţă.

Pomenirea răposaţilor nu înseamnă numai Parastase şi lumânări. A pomeni pe cei scumpi ai noştri, nu înseamnă ca să le scriem numai numele în pomelnic şi să plătim gologani. Căci nu pot să plătească toţi şi întotdeauna Parastase sau alte slujbe pentru ce răposaţi. Răposaţii nu aşteaptă jertfă de gologani de la cei săraci, ci aşteaptă mai cu seamă cucernică aducere aminte în vremea rugăciunilor care se fac la Biserică, precum şi a celor de la chilie. Aceasta este o jertfă pe care o poate face fiecare dintre noi, oricât de săraci şi oricât de neputincioşi am fi noi. Câte un strop de rugăciune, când se adună de la toţi, se face cu vremea ca un nor de tămâie mirositoare, care se urcă la Scaunul Slavei, spre folosul celui răposat.

Dacă nu putem mai mult, cel puţin să facem zilnic câteva închinăciuni pentru odihna sufletului său, după numărul anilor cât ne-a fost duhovnic la fiecare dintre noi. Iar cine nu poate să facă nici aceasta, atunci să-l pomenească măcar cu mintea, la vremea pravilei (atât la Biserică cât şi la Chilie).

Să nu vă miraţi că vă îndemn ca să faceţi aceasta pentru Părintele nostru. Căci chiar de n-ar avea nici o greutate în lumea cealaltă, noi totuşi suntem datori ca să facem rugăciuni pentru el, pentru ca fericirea lui să fie deplină şi câştigând mai multă îndrăznire către Domnul să mijlocească şi pentru mântuirea noastră.

De multe ori persoanele care au avut dregătorie duhovnicească (cu răspundere), cum sunt duhovnicii şi egumenii, au întâmpinat greutăţi în lumea cealaltă din cauza fiilor duhovniceşti, care au rămas în viaţă neîndreptaţi. Deşi răposaţii au avut viaţă

curată, însă păcatele străine (pentru care ei au fost chezaşi) le-au făcut greutăţi.

De aceea şi răposatul nostru Duhovnic poate să aibă oarecare piedici din cauza noastră.

Dacă ne vom cerca mai bine conştiinţa noastră, eu cred că mulţi dintre noi ne vom găsi în neregulă, adică cu multe lipsuri duhovniceşti. Şi aceste lipsuri ale noastre, pot aduce greutăţi în lumea cealaltă Părintelui nostru Duhovnic. Mai ales dacă noi am fost nepăsători pentru suflet din cauza bunătăţii lui şi a pogorământului prea mare, care l-a făcut pentru noi. Adică dacă nu ne-a mustrat pe noi cei obraznici şi dacă nu ne-a oprit de la cele sfinte pe cei care am fost nevrednici. Sfântul Ierarh Clement (urmaşul Sfântului Apostol Petru) deşi era sfânt cu viaţa, totuşi n-a avut încredinţarea de iertăciune pentru pogorământul ce l-a făcut cu hirotoniile clericilor. Căci rugându-se el mult la mormântul Sfântului Apostol Petru, a auzit glas din mormânt zicându-i: „Toate ţi le iartă Dumnezeu, afară de hirotonii, pentru care vei da răspuns”!

De-aici putem înţelege că Duhovnicul cel cu viaţă curată primeşte iertăciune pentru faptele lui, însă va da răspuns pentru fiii săi duhovniceşti, ca cel care s-a pus chezaş pentru ei. Dacă fiii nu-şi împlinesc datoria, atunci va fi întrebat chezaşul lor (adică duhovnicul). Deci să ne sârguim fraţilor şi surorilor, care sunteţi fiii şi fiicele duhovniceşti ale Părintelui Sava, să ne sârguim a pune început bun vieţii noastre, ca prin aceasta să dobândească şi el mai multă îndrăzneală înaintea lui Dumnezeu. Şi atunci să fim siguri că, având îndrăzneală, nu va înceta rugându-se ca să dobândim şi noi fericirea lui.

Şi acum, îndreptându-mi gândul către pururea pomenitul nostru Părinte, rostesc cu umilinţă:

Te-ai dus din lumea aceasta, prea scumpul nostru Părinte, dar în inima noastră eşti întotdeauna viu!

Cât vor mai trăi români pe Locurile Sfinte, pomenirea Cuvioşiei tale va fi de-a pururea vie în inima lor.

Nu te vor uita fraţii şi surorile noastre duhovniceşti, pe care i-ai uşurat la suflet şi i-ai alinat întru necazuri. Când va veni iar praznicul Sfântului Sava, îşi vor aduce aminte sărmanii tăi fii duhovniceşti, că în Lăcaşul acela a trăit odată comoara lor de alinare! Vor merge mulţi ca să-ţi vadă chilia unde ai trăit odinioară şi unde ai vărsat pârâu de lacrimi pentru neputinţele noastre! Se va părea că te văd aievea, urcând încetişor scările de piatră spre chiliuţa cea scăldată în soare, de lângă mormântul Sfântului Ioan Damaschin.

Vor trece anii şi oamenii se vor schimba, dar pomenirea Sfinţiei tale neştearsă va rămâne în inima celor care te-au cunoscut şi te-au preţuit! Viaţa noastră de acum nu va mai simţi dulceaţa şi alinarea pe care o aveam odinioară când erai în mijlocul nostru. Chipul tău cel blând şi vorba cea dulce ne-a fost la toţi pricină de alintare şi de încurajare.

Amarul scârbelor şi al neputinţelor noastre se uşurau şi se îndulceau, atunci când aveam putinţă să le mărturisim Sfinţeniei tale. Chiar şi atunci când erai doborât de neputinţa bolii, noi tot ne alinam, gândindu-ne că eşti în mijlocul nostru şi ne cunoşti necazurile.

Acum s-a stins făclia noastră cea duhovnicească şi viaţa noastră este mai amară în lipsa Sfinţiei tale.

Dacă vei dobândi îndrăzneală către Domnul, noi avem nădejde că nu vei înceta rugându-te pentru fiii tăi, care au rămas orfani aici pe pământ. Acolo eşti mai aproape de Sfântul, Căruia I-ai slujit cu râvnă toată viaţa şi vei mijloci pentru sufletele noastre.

Când fiii tăi cei orfani vor aprinde candele şi făclii la mormântul Sfântului Sava, îşi vor aduce aminte că alături este şi mormântul tău. Iar lacrimile lor vor uda

plăcile de piatră, care adăpostesc cinstitul şi mult obositul tău trup (care s-a zdruncinat atâţia ani pentru noi nevrednicii).

Veşnică să-ţi fie pomenirea în inima fiilor tăi duhovniceşti şi duhul tău să se veselească în lumina cerească, unde toţi sfinţii se veselesc totdeauna şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Nu vă tulburaţi, cei care citiţi îndemnurile mele spre pocăinţă, căci eu scriu acestea din porunca Părintelui nostru Duhovnic. El a lăsat o grădină duhovnicească şi unii din copacii lui se usucă, iar el aşteaptă cu nerăbdare roade vrednice de pocăinţă de la aceşti copaci (care suntem noi toţi). Îndreptarea noastră este odihna şi bucuria lui.

Cu adâncă recunoştinţă, cel mai nevrednic fiu duhovnicesc, Ioan Ieroschimonahul, Sihăstria Sfânta Ana, Hozeva, 1960.

Frățească urare pentru surorile române de la Eleon

Înainte de a începe vorba despre durerile noastre, eu vă zic la toate: „Hristos a înviat!”.

De aş avea lacrimi de sânge, cu ele aş scrie rândurile acestea, ca să fie mai bine pricepută durerea pe care o am pentru urgisirea neamului nostru de astăzi şi pentru urâciunea şi tulburarea care domneşte între noi!

Cuvioaselor Maici, duhovniceştilor mele surori întru Hristos;

Ştiţi bine că nevrednicul ieromonahul Ioan a murit de multă vreme pentru Biserica românească de la Iordan şi nu mai stă la nimenea în cale.

Orice aţi zice despre el (fie de bine, fie de rău) el nu vă mai aude şi nici nu vă poate răspunde. Dar oricum este şi oriunde se află - aşa păcătos cum este - el nu încetează de a vă socoti ca pe nişte surori întru Hristos. Legătura cea firească a sângelui românesc şi cea duhovnicească a cinului călugăresc ne apropie sufleteşte, oricât de răzleţi am fi noi. Mă bucur şi eu când aud că sunteţi mulţumite şi împăcate, iar când sunteţi în tulburare, atunci simt şi eu o nelinişte în suflet, ca cel ce sunt de un sânge şi de un cin cu frăţiile voastre.

Noi toţi ne-am adunat sub acelaşi steag, sub steagul Sfintei Cruci şi ne-am îmbrăcat toţi cu acelaşi veşmânt negru al pocăinţei. Părăsind patria pământească, noi am pornit pe acelaşi drum, adică drumul cel strâmt al Crucii, drumul pătimirii pentru Hristos.

Toţi dintre noi năzuim către liman de mântuire şi râvnim la aceeaşi patrie cerească. În calea vieţii noastre, noi toţi ne luptăm cu acelaşi duşman al mântuirii şi ne folosim de aceleaşi arme duhovniceşti. Acelaşi blând Mântuitor ne stă la toţi în ajutor şi ne aşteaptă cu braţele deschise în Cămara cea de sus.

Deci nu suntem deloc străini, deşi trăim deosebit unul de altul. Legătura cea duhovnicească dintre noi este foarte puternică, fără să ne dăm seama.

Eu unul nu vă sunt nici dascăl, nici egumen şi Domnul ştie că nici nu râvnesc la asta. Cu toate acestea, starea frăţiilor voastre nu mă lasă nepăsător. Cuviinţa vieţii sfinţiilor voastre este şi pentru mine o cinste, o pricină de alinare. Iar neorânduiala şi sminteala pe care o faceţi în faţa străinilor, mă ruşinează şi pe mine şi mă amărăşte.

Eu nu mai caut astăzi cinstea mea (căci ea de mult s-a feştelit de cei ce bine mi-au voit), ci caut numai cinstea neamului meu românesc şi a cinului călugăresc. Valea Hozevei adeseori aduce răsunetul sfezilor şi al tulburărilor care se stârnesc între sfinţiilor voastre, spre ruşinea neamului nostru şi paguba mântuirii. Sunteţi pe locul acela sfânt unde a răsunat glasul Domnului, atunci când Se înălţa la ceruri, zicând: „de Ierusalim să nu vă despărţiţi!”. Vorbele acestea au fost rostite către Sfinţii Săi Apostoli, dar ele au un înţeles tainic pentru noi toţi. Numele „Ierusalim” se tâlcuieşte „Sfânta Pace”.

Deci Domnul ne porunceşte la toţi şi mai ales Sfinţiilor Voastre ca să nu vă depărtaţi de Ierusalim, adică de Sfânta Pace. Glasul Mântuitorului răsuna mereu deasupra Eleonului (pentru Sfânta Pace) dar nu mai este cine să-L asculte, „căci, toţi ne-am abătut, împreună netrebnici ne-am făcut, cum zice Sf. Prooroc David, nu este cine să facă bine, nu este până la unul!”.

Amarul vieţii noastre printre străini, noi singuri îl facem mai amar, căci ne mâncăm unul pe altul şi ne zavistuim de moarte! În loc să fim uniţi şi să ne purtăm neputinţele unul la altul, noi facem cu totul dimpotrivă. Trăim mereu în dezbinare şi, când ne vine bine, ne surpăm în groapă unul pe altul şi ne vindem prin tot felul de intrigi la cei străini. Nu mai zic de boldul clevetirii şi de cornul zavistiei, care totdeauna are de lucru la românceleo noastre. Este viermele neadormit care ne roade toată osteneala şi ne lipseşte de plată.

În loc să acoperim în faţa străinilor pe cel bicisnic al nostru, noi, dimpotrivă,

mai rău îl vădim, ca să cunoască străinii toată procopseala noastră şi să se bucure vrăjmaşii noştri!

Gândiţi-vă că trăim în vremurile cele mai grele şi mai primejdioase pentru mântuirea sufletului! Gândiţi-vă că toţi am rămas ca nişte orfani de părinţi, înstrăinaţi de ţară şi lipsiţi de sufletească hrană! Gândiţi-vă că vrăjmaşii credinţei noastre s-au înmulţit mai tare ca altă dată şi mântuirea noastră este mai primejduită: de suntem răniţi la suflet, n-are cine să ne vindece, iar de suntem în cădere, nu mai are cine să ne ridice!

Acuma este nevoie de mai multă unire şi de frăţească sprijinire. Chiar dacă nu suntem cu toţii la un loc, dar cel puţin sufleteşte să fim uniţi şi să ne purtăm neputinţele unul altuia cu îndurare. De este unul mai neputincios la suflet sau bolnav cu trupul, să nu-l împungem cu vorba şi nici să-l clevetim la cei străini, ca nu cumva descurajându-l să ne facem cu asta ucigător de frate. Dacă putem să-l sfătuim duhovniceşte, bine este, iar ca să-i vădim neputinţele la alţii îndoită pagubă pricinuim: pe cel slab nu-l folosim, iar pe noi ne osândim.

Vădind pe fratele nostru, noi dăm pricină străinilor să ne asuprească şi mai rău, cu alte cuvinte noi singuri dăm armele în mână străinilor ca să ne lupte mai tare şi să ne ponegrească neamul nostru. Cu asta prind îndrăzneală şi vrăjmaşii credinţei (comuniştii şi ereticii) şi ne vânează mai uşor. Căci smintelile dintre noi, care se fac arătate, sunt armele cele mai puternice, pe care le dăm vrăjmaşilor că să ne lupte pe noi. Destul ne este nouă amarul de la străini şi defăimarea, măcar între noi să nu ne sfâşiem şi să nu ne împungem. „Purtaţi sarcina unul la altul şi aşa pliniţi Legea lui Hristos!”, strigă Sfântul Apostol Pavel.

Dacă nu avem dragoste între noi, atunci nici pe Domnul nu-L avem cu noi (aşa grăieşte Sfânta Scriptură), căci Dumnezeu dragoste este şi cea din urmă poruncă dată Sfinţilor Săi Ucenici a fost porunca dragostei: „Poruncă nouă vă dau vouă, să vă iubiţi unul pe altul, cum v-am iubit Eu, aşa să vă iubiţi unul pe altul” (Ioan 13, 34).

Scrisoare către Maica Magdalina din Țara Sfântă

„Putem trage multă învăţătură noi, monahii şi toţi cei care s-au lipsit de veselia lumească pentru dragostea lui Hristos, Mirele cel Sfânt al sufletelor noastre.

Milostivul Dumnezeu amestecă adesea bunătăţile cele dulci cu cele amare, ca şi maica ce dă la copii uneori şi câte o băutură amară ca să fie mai sănătoşi şi să nu le piară pofta de mâncare.

Asemenea băuturilor cu leacuri amare sunt pentru noi scârbele de tot felul (prin strâmtorări şi boli) pe care le îngăduie Bunul Dumnezeu ca să-L dorim cu mai multă râvnă şi să ne pară mai dulci bunătăţile Lui (când sunt învrâstate cu scârbe şi boale).

Ştie Doctorul cel din Ceruri ce fel de leacuri avem noi nevoie şi ni le dă ca un Părinte iubitor de fii pentru ca mai mult să-L dorim şi să ne amorţească orice dorinţă lumească.

Dacă Sfântul Apostol Pavel (vasul alegerii) are nevoie de îmboldire pentru a-i spori râvna, atunci noi cu atât mai vârtos avem nevoie de semne îmbolditoare pentru paza şi curăţirea sufletului.

Pentru robii cei credincioşi, care slujesc numai lui Hristos, necazurile şi bolile cele grele sunt ca nişte diamante strălucitoare care se adaugă la cununa dreptăţii lor.

Soră întru Hristos, Dobriţă, să nu stinghereşti cu vreun semn de nerăbdare sau cârtire pe îngerii care îţi împletesc cununa răbdării la ceruri. Ei sunt gata să aşeze o floare mult mai strălucitoare decât celelalte de până acum: Este diamantul raiului care se dă celor care rabdă mulţumind întru boală. La dânsul au râvnit şi mulţi cuvioşi din pustie, cerând de la Dumnezeu ca să le dea boală grea, în locul celorlalte nevoinţe. Răsplata celor

care rabdă întru boli este mai mare decât pentru alte nevoinţe. Pentru cei păcătoşi, boala este curăţire, pentru slabi este întărire, iar pentru adevăraţii robi ai lui Dumnezeu, ea este cunună neveştejită, împletită de îngeri din florile raiului, ca un semn al veseliei veşnice.

O vorbă nepotrivită de osândire ori de cârtire, sau orice semn de nerăbdare, poate să-i împiedice pe Sfinţii Îngeri de a-ţi găti cununa. Dumnezeu cunoaşte râvna fierbinte care ai avut-o totdeauna pentru El şi cele sfinte şi, de aceea, întru cele sfinte vrea să-ţi pregătească Lăcaş. Primeşte băutura amară a suferinţei, căci ea va fi la sfârşit mai dulce ca mierea şi mai veselitoare decât toate bucuriile lumii”.

Schitul Hozeva, 10 iunie 1954

Cuviosul Sofronie din Sfântul Munte

Un adaus în legătură cu cele scrise despre Cuviosul Sava Duhovnicul şi obligația ucenicilor săi de a-şi îndrepta purtările lor.

În Mănăstirea Sf. Sava a trăit cu 50 ani în urmă un ieromonah cu numele Ioachim Spiţaru. Era un om învăţat şi cu viaţă sfântă. El a scris multe istorii din viaţa cuvioşilor Părinţi pe care i-a cunoscut în Mănăstirea Sf. Sava şi în Sihăstriile din Sfântul Munte. Tot el a scris şi viaţa Cuvioasei Fotini, care a sihăstrit pe malul Iordanului, aproape de locul unde se află azi Schitul românesc. Între alte istorisiri, acest ieromonah aminteşte şi despre un Duhovnic Sofronie din Sfântul Munte, care s-a proslăvit în zilele noastre. Iată ce povesteşte despre Cuviosul Sofronie:

Am cunoscut şi pe un alt bărbat sfânt şi îmbunătăţit, pe egumenul Mănăstirii Sf. Pavel, cu numele Sofronie Galliga. În vremea când l-am cunoscut eu, el era aproape de 80 de ani. S-a născut în satul Calligata, din insula Ghefalinia.

Din tinereţe a iubit chipul monahicesc. Mergând în Sfântul Munte s-a călugărit, apoi a fost preoţit şi mulţi ani de zile a fost Egumen în Mănăstirea Sfântul Pavel. Era foarte simplu şi avea atâta blândeţe, încât niciodată n-a mustrat pe călugări, nimeni nu l-a văzut pe el mânios şi n-a auzit cineva cuvânt aspru din gura lui. Din cauză că era prea îngăduitor şi fără răutate, mulţi îl vorbeau de rău şi ziceau că din cauza lui călugării sunt fără rânduială. El însă urma pilda Mântuitorului, care primea cu faţă blândă

pe cei păcătoşi.

Când l-am cunoscut eu (zice scriitorul) pe Egumenul Sofronie, era acum bătrân şi totdeauna zicea că răceşte. Chiar în luna iulie, la el în cameră ardea zi şi noapte focul în sobă, iar când dormea, era îmbrăcat cu o haină groasă (blană), însă totdeauna tremura.

Pe atunce eu eram încă tânăr (zice Ioachim) şi trăiam în aceeaşi mănăstire (la Sf. Sava). De multe ori cercetam pe bătrânul Egumen Sofronie şi ascultam cu luare aminte frumoasele lui sfaturi. Însă nu puteam să zăbovesc mult la el, căci era peste măsură de cald în camera lui.

A murit în anul 1881, când împlinise vârsta de 82 de ani. Mulţi călugări din mănăstirea lui (între care şi însuşi egumenul ce a urmat după el) ziceau că răposatul Sofronie nu se mântuieşte. Aşteptau să vadă un semn pentru această, atunci când vor face mutarea osemintelor (după cum este tradiţia în Sf. Munte). Ei ziceau acestea, pentru că nu cunoşteau faptele cele îmbunătăţite ale Egumenului.

La trei ani după săvârşirea lui, când s-au dezgropat osemintele, s-au adunat la cimitir aproape toţi călugării din Mănăstirea Sf. Pavel, apoi de la Schitul Nou, de la Sf. Ana, de la Careia, precum şi din alte părţi, anume ca să vadă cum arată osemintele răposatului Egumen Sofronie.

Căci după cum se crede, atunci la dezgropare se arată în ce stare este cel răposat.

După ce s-au citit rugăciunile cuvenite, au deschis mormântul în care se afla trupul răposatului Egumen.

Din cauză că fusese înfăşurat în mantie de mătase, mantia n-a putrezit şi se vedea umflată, ca şi cum ar fi fost în ea trupul întreg. Văzând aceasta cei care aveau presupusuri, au crezut că trupul lui a rămas neputred (din cauza îngăduielii lui prea mari).

Deci pogorându-se în groapă monahul Serafim (Iconomul Mănăstirii) a spintecat mantia cu briceagul şi îndată a ieşit din mormânt o mireazmă de moaşte Sfinţite, încât au rămas cu toţii uimiţi.

Pipăind mai cu dinadinsul Iconomul Serafim, a cunoscut că trupul răposatului era putrezit, iar din osemintele lui ieşea mireazmă cerească, ca semn pentru sfinţenia lui.

Toţi cei care erau de faţă au căutat să ia de blagoslovenie câte o bucăţică din moaştele Egumenului Sofronie.

Iar Proestoşii Mănăstirii au adunat într-o raclă toate osemintele şi le-au aşezat cu cinste la jertfelnicul Bisericii Mari, ca pe nişte adevărate moaşte de sfânt.

Au cunoscut atunci toţi că bunătatea lui a adus roade plăcute înaintea lui Dumnezeu.

Căci fiii lui duhovniceşti s-au căit pentru neregula lor şi, umilindu-se, şi-au schimbat viaţa, iar cel răposat şi-a dobândit plata ostenelilor lui.

Din povestirea aceasta, fraţilor, putem înţelege că deşi uneori Duhovnicii şi Egumenii sunt prea îngăduitori faţă de fiii lor duhovniceşti, însă Dumnezeu nu-i osândeşte dacă fiii lor se căiesc și fac rugăciune pentru uşurarea celor răposaţi.

De aceea, şi noi care ştim bunătatea cea mare a Părintelui Sava şi pogorământul pe care îl făcea pentru noi, să ne sârguim a ne îndrepta viaţa prin pocăinţă curată, pentru ca nu cumva să fim noi piedică pentru mântuirea şi fericirea lui.

Văzând Bunul Dumnezeu pocăinţa noastră, va dărui mai multă plată celui răposat, care s-a ostenit pentru noi, iar noi înşine vom dobândi mai multă nădejde de mântuire prin rugăciunile lui.

Câtă vreme cel răposat are vreo legătură sau vreo împiedicare sufletească, el

nu se poate ruga pentru nimeni. Iar când sufletul lui se uşurează, prin rugăciunile şi prin pocăinţa fiilor duhovniceşti, atunci răposatul capătă îndrăzneală şi se roagă cu tot dinadinsul pentru cei rămaşi în viaţă. Şi nu se lasă până când nu-i face şi pe dânşii părtaşi la fericirea lui.

Aceasta este taina pentru care mulţi oameni cu viaţă sfântă nu se proslăvesc (adică nu se sfinţesc) îndată după moarte, ci după trecere de mai mulţi ani, iar alţii abia după a doua venire. Cele semănate de ei pe pământ, de multe ori rodesc cu întârziere şi pentru aceasta ei sunt mereu în aşteptare.

Acum aşteaptă cu nerăbdare şi răposatul nostru Părinte Sava, ca să rodească ceva şi grădina lui cea duhovnicească pe care a semănat-o şi îngrijit-o aici pe pământ. Grădina aceasta suntem noi toţi, fiii şi fiicele lui duhovniceşti, pentru care s-a ostenit şi de multe ori a suferit ocară şi ruşine pentru noi nevrednicii.

Acum, în vremea Sfântului Post, deşi la Biserică nu se fac pomeniri dar la chilie poate să facă fiecare o mică rugăciune şi mai ales o roadă vrednică de pocăinţă.

Din viața Sfântului Constantin, care a fost de neam evreiesc

(Se prăznuieşte la 26 Decembrie, vezi Sinaxarul cel mare al Sfântului Nicodim Aghioritul)

Cuviosul Constantin era din Cetatea Sinada, care se afla în Ţara Frigiei. S-a născut din părinţi evrei şi a ajuns mai târziu slujitor ales al lui Hristos şi făcător de minuni. De mic obişnuia să meargă împreună cu maica sa prin cetate. Odată s-a întâmplat ca să vadă pe un creştin care-şi făcea cruce la gură când îi venea să caşte. Din asta a luat obiceiul şi copilul să facă la fel. Dar nu numai semnul crucii, ci şi alte obiceiuri a învăţat de la creştini şi le păzea cu adâncă credinţă. Pentru asta s-a luminat faţa lui cu o strălucire cerească şi a fost învăţat de la Dumnezeu dogmele credinţei creştineşti, petrecând atunci nemâncat mai multe zile de-a rândul. S-a năpustit odată asupra lui o evreică cu multă neruşinare, iar el făcând semnul Sfintei Cruci peste ea, a căzut jos moartă. Dar tot el a înviat-o cu semnul Crucii.

Acest tânăr luminat a fost călăuzit de către un nor luminos (care era îngerul Domnului) până la mănăstirea Tuvotia, unde erau monahi cu viaţă înaltă. Acolo a povestit egumenului cele întâmplate cu dânsul. Iar acela, ca să se încredinţeze că nu minţise, i-a adus o cruce ca s-o sărute. Deci, sărutând el cu multă frică şi cu evlavie partea cea de jos a Crucii, s-a făcut un semn minunat cu el şi anume: când s-a plecat să sărute picioarele Crucii, atunci s-a plecat şi Sfânta Cruce întreagă pe capul lui şi s-a întipărit semnul ei ca o pecete pe fruntea tânărului.

A rămas de atunci pecetea Sfintei Cruci închipuită pe frunte până la moartea lui. După aceasta, tânărul s-a botezat, primind numele Constantin. Dar şi în vremea Sfântului Botez s-a văzut un semn minunat la el. Când a ieşit din cristelniţă (din baia Sfântului Botez) pe piatra unde a stat el au rămas săpate urmele picioarelor lui.

După Sfântul Botez a rămas în mănăstire, petrecând cu multă evlavie şi cu mari nevoinţe. Meşteşugul lui era facerea corturilor (ca şi Sfântul Apostol Pavel), adică făcea corturi din piele. Când făcea el rugăciunea, se umplea locul acela de o mireasmă negrăită, iar uşile bisericii se deschideau singure când intra el.

Pentru multa lui curăţie, i s-a dat darul de a cunoaşte gândurile cele ascunse ale fraţilor. Într-o vreme a postit 40 de zile de-a rândul, stând îngropat până la brâu în pământ. Mai târziu a primit şi darul preoţiei, fără să vrea el, iar ziua morţii şi-a cunoscut-o cu opt ani înainte. Cu ale lui sfinte rugăciuni, să ne miluiască pe noi Domnul. Amin.

Spre patria cerească

Descoperirea pe care a avut-o fericita Monica, mama Fericitului Augustin, în portul Ostie, aproape de Roma (aceasta a avut loc într-o noapte când poposeau în liman, la întoarcerea lor spre pământul scump al patriei).

Fericitul Augustin s-a născut în orăşelul Tagast, din Africa. A fost cel mai strălucit dascăl al creştinătăţii din Apus (atunci când Biserica Romei era pravoslavnică). A trăit cam în aceiaşi vreme când în Răsărit străluceau Sfinţii Trei Ierarhi: Vasile, Grigore şi Ioan Gură de Aur. În tinereţea lui, Fericitul Augustin a trăit în destrăbălare şi, fiind încă nebotezat, s-a rătăcit cu eresul Maniheilor. Fericita Monica se ruga ziua şi noaptea pentru el şi mai ales se frângea inima ei, când se gândea că ea va merge la fericire şi fiul ei nu va fi împreună.

În durerea ei nemărginită, a rugat într-o zi pe un episcop ca să deschidă vorba cu fiul ei, că doar îl va convinge să lase rătăcirea. Dar Episcopul n-a îndrăznit să intre în vorbă cu fiul ei, care covârşea pe toţi cu talentul lui de retor şi cu învăţătura lui.

Atunci fericita Monica a început să roage pe Episcop cu mai multă stăruinţă, vărsând pâraie de lacrimi la picioarele lui. Atunci, el a liniştit-o, zicându-i cu bunătate: „Hai, lasă-mă femeie şi du-te în pace, căci fiul acestor lacrimi fierbinţi este cu neputinţă să se piardă!”. Dar ea fiind tot mai scârbită şi cu îndoială, Dumnezeu i-a descoperit într-o noapte că acolo unde va fi ea, va fi şi fiul ei împreună. Şi s-a împlinit făgăduinţa, căci Augustin s-a botezat şi a ajuns unul din apărătorii Ortodoxiei.

Aici este vestirea pentru mutarea ei în patria cerească, după botezul Fericitului

Augustin de către Sf. Ambrozie, Episcopul Mediolanului (Milanul de astăzi).

Vedenia Fericitei Monica

La fereastra dinspre mare,
Sub al nopţii cer senin,
Stă cu maică-sa de vorbă,
Fericitul Augustin.

În convoiul lor spre ţară
Au venit de la Milan,
Poposind în vremea nopţii
La al Romei vechi liman.

Jos în tihnă lumea doarme,
Luna sus le stă zâmbind,
Îmbrăcând pământ şi mare
Într-o pânză de argint.

Dar trecând puţină vreme
Se opresc din vorba lor,
Căci o tainică uimire
Le răpeşte mintea-n zbor.

„Augustine prea iubite,
Dumnezeu mi-a prevestit
Că, în drumul vieţii mele,
Mă apropii de sfârşit”.

În tăcerea cea adâncă
Ochii lor acum privesc
Spre lumina veşniciei
De la Tronul cel ceresc.

Multă vreme nici o vorbă
Nu rosteşte gura lor;
Nemişcaţi rămân, avându-şi
Chipul tainic, visător.

Sub ninsoarea de lumină,
Augustin şi maica lui
- În uimirea lor cea sfântă -
Par a fi nişte statui.

Când îşi vin apoi în fire,
Pogorându-şi ochii grei,
Cu emoţie, Monica
Zice către fiul ei:

Nu mă tulbur pentru asta,
Căci dorinţa ce mi-a fost
Am văzut-o împlinită,
Traiul nu-mi mai are rost.

Duhul meu va merge-n pace
Către veşnicul lăcaş,
Neavând de-acuma grijă
Pentru scumpul meu urmaş.

Viaţa mea a fost legată
Numai de un singur dor:
Să te văd creştin pe tine
Și creştin drept slăvitor!

Mila cea dumnezeiască
Către noi s-a revărsat,
Şi pe mine cea smerită
Negrăit m-a mângâiat.

În pământul ţării noastre
Nu mai calcă pasul meu,
Căci aşa a fost poruncă
De la bunul Dumnezeu.

Mergeţi numai voi cu pace
Şi vă las ca legământ
«Trupul meu să se îngroape
În acest strein pământ!»

A rămas puţin pe gânduri
Dascălul bisericesc,
Cugetând la vorba maicii
Cea cu ton proorocesc.

Într-o clipă tot trecutul
Îmbunătăţit al ei
I-a venit atunci prin minte,
Cu lucire de scântei.

Cumpănindu-ţi profeţia,
Cu prea vrednicul ei trai,
El văzu atunci cu duhul
Fericirea ei din rai.

Şi de-atuncea înainte
Cunoscut-au pe deplin:
Că-i feciorul unei Sfinte,
Fericitul Augustin.

Despre Sfânta Maria Magdalena

Pentru dragostea ei cea nemărginită care o avea către Mântuitorul, Sf. Maria Magdalena s-a învrednicit să vadă ea mai întâi Învierea Lui, făcându-se vestitoarea bucuriei pentru toată lumea, până la sfârşitul veacului. Nu încape îndoială că Maica Domnului a cunoscut înainte de toţi Sfânta Înviere a „Prea Iubitului Său Fiu”. Dar aceasta nu s-a făcut arătat prin Sf. Evanghelie.

A iconomisit Dumnezeu să se propovăduiască Sfânta Lui Înviere prin cinstita Mironosiţă care nu era rudenie cu Domnul (căci celelalte Mironosiţe mai toate erau rudenii).

Aceasta s-a făcut pentru a nu da motiv de necrezare sau de îndoială la cei slabi (despre Sfânta Înviere) şi mai ales pentru cei necredincioşi să nu fie motiv de luptă contra adevărului.

Multe minuni s-au făcut în vremea cât a trăit Sf. Maria Magdalena care, după tradiţie, a ajuns până la Roma cu propovăduirea. Acolo s-a împrietenit cu soţia împăratului Neron, povestindu-i despre răutatea Arhiereilor jidovi şi despre judecata cea nedreaptă a lui Pilat. Pentru aceasta, a fost chemat la Roma nelegiuitul Guvernator al Iudeei (adică Pilat) şi, după multe pedepse, a fost ucis de însuşi împăratul Neron.

La urmă, Sfânta Maria a petrecut în Efes, unde s-a şi săvârşit. Cinstitele ei moaşte au fost proslăvite de Dumnezeu, mai mult decât la alţi sfinţi, cu darul minunilor şi cu mireasma cerească. Astăzi cinstitele ei moaşte sunt răspândite în toată lumea. Cea mai mare bucată este la Mănăstirea Simon Petra din Sf. Munte, unde se află mâna stângă. Toţi spun că atât vara, cât şi iarna, mâna ei este caldă ca şi mâna omului viu şi lucrează minuni mai presus de fire.

Odinioară fiind dusă prin Rusia, mâna ei a lucrat atâtea minuni, încât s-a uimit lumea întreagă. Pentru rugăciunile ei, să ne miluiască şi să ne mântuiască şi pe noi, păcătoşii, Milostivul Dumnezeu. Amin.

Istorisiri de la Iordan (vieți de sfinți)

Din Limonarul Sfântului Sofronie, Patriarhul Ierusalimului

Pe şesul Vitavarii,
Aproape de Iordan,
Se miruiau creştinii
Veniţi de la Iran.

Ieşind din baia sfântă
Aveau de obicei
Un preot din pustie
Cu „Mirul” pentru ei.

Era odinioară
La slujbă rânduit
Bătrânul preot Conon.
Sihastrul cel vestit.

Atuncia, între alţii,
A fost la miruit
O tânără fecioară
Cu chip împodobit.

Fiind luptat de gânduri,
Bătrânul nu voia
Să miruiască fata,
Smintindu-se de ea.

Atuncea Patriarhul,
Fiind înştiinţat
De pregetul lui Conon,
Prea mult s-a minunat:

„Bătrân fiind cu vârsta
Ce gânduri i-a venit?”
A zis Prea Fericitul,
Şi sta nedumerit.

Dar cuviosul nostru
- Cu pustnicesc cojoc -
Spre munţii din pustie
O şi luă din loc.

Botezătorul însă,
Cu chipul lui blajin
S-a arătat în cale,
Zicând către bătrân:

„Întoarce-te la slujbă
Şi eu mă pun chezaş
Că va pieri sminteala
Şi gândul pătimaş!”

Luând curaj bătrânul,
Întâi s-a răzgândit,
Voind ca să rămâie
Din nou la miruit.

Atunci, Botezătorul
I-a zis: „De-acuma stai!
Ţi-am ridicat războiul,
Dar plată nu mai ai!

Cunună pentru luptă
Voiam să dobândeşti,
Dar nerăbdând, Părinte,
De dânsa te lipseşti!”

În adevăr, bătrânul
De-atunci s-a izbăvit
Şi zece ani norodul
De el s-a miruit.

Însemnare:

Sfântul Conon a trăit în mănăstirea Pentucla, de lângă Iordan. A fost însărcinat de către Prea Fericitul Petru (Patriarhul Ierusalimului) ca să miruiască pe creştinii care se botezau la Iordan (după cum se obişnuia în vremea ceea).

Prin nevoinţele lui sihăstreşti, a ajuns vestit în toată latura Iordanului, dar n-a fost scutit nici de războiul trupesc, deşi era bătrân şi slăbit de post. Sfântul Sofronie, care a scris şi viaţa Sfintei Mariei Egipteanca, ne aminteşte de războiul cuviosului şi de

nerăbdarea lui (sau mai bine să zicem de fuga lui din faţa ispitei), precum şi de vindecarea ce i-o dă Sfântul Ioan Botezătorul.

Este vrednic de amintit aici că acest cuvios a locuit o vreme în Peşterea Sfântului Ioan Botezătorul de la Vitavara.

După aceea s-a pierdut locul peşterii, căci păgânii perşi au ruinat mănăstirea Spasa care s-a ridicat pe locul peşterii, şi a rămas peşterea ascunsă sub dărâmături, iar azi nu se mai ştie nimic de ea.

În peşterea aceea, a mers de multe ori Însuşi Domnul, stând de vorbă cu Sfântul Prooroc Ioan.

Am scris acestea, eu, nevrednicul Ieroschimonah Ioan, care am slujit o vreme şi eu la Iordan, dar neavând viaţa Sfântului Conon, eu nu m-am mai întors la slujbă.

30 decembrie 1955, Schitul Sf. Ana de la Hozeva

Însemnări referitoare la Cuvioasa Maria Egipteanca

Însemnare:

Mănăstirea Calamona se află unde este astăzi Mănăstirea Sfântului Gherasim.

Cuviosul Zosima se întâlnise cu un an înainte cu „Sihastra din Egipt” şi, după dorinţa ei, a venit s-o împărtăşească, fără să cugete cum va trece Iordanul. De ştiut şi asta că în ziua când a împărtăşit-o, Maria Egipteanca s-a şi săvârşit, dar ea tăinuind moartea, i-a spus lui Zosima să vină peste un an.

Observaţie: Locul din Vitavara, unde sunt ruinele unui schit al cuvioasei Maria, acolo este numai locul de sihăstrie al Sfintei, pe când locul săvârşirii sale este mai la vale, către Valea Moartă după cum se înţelege din istoria veche şi după cum mărturiseşte fecioara pustnică Fotini, că simţea miros de moaşte aproape de Biserica noastră.

Altă însemnare:

Stihurile de mai jos au fost alcătuite potrivit cu istoria vieţii Cuvioasei Maria, scrisă de Sfântul Sofronie, Patriarhul Ierusalimului. După cum se vede din cele povestite de Sfântul Sofronie, locul de întâlnire a Sfântului Zosima cu Sfânta Maria a fost cam pe unde este astăzi Schitul Românesc, căci Iordanul pe vremea aceea curgea mai încoace, pe sub deluşorul din faţa Bisericii noastre. Deci locul românesc era atuncea dincolo de Iordan, pe unde se nevoiau în Postul Mare pustnicii de la Calamona (azi Mănăstirea Sf. Gherasim) şi pe unde era şi Cuvioasa Maria. De-atunci, apa Iordanului a fost mereu împinsă de Hozeva către Răsărit, mutându-şi astfel drumul şi făcând cotul cel mare care nu era în vechime.

Deci putem spune că Locul Românesc adăposteşte Moaştele Sfintei Maria. Şi

ca semn a fost mireasma aceea minunată, care s-a simţit la aducerea Moaştelor a celeilalte Marii (celei din Magdal), asemenea şi cu râvna.

Mireasma aceea a fost semnul întâlnirii lor, căci se vedea şi o lumină cerească.

Săvârşirea Cuvioasei Maria Egipteanca (la Iordan)

În vremea nopţii, lângă apă,
În lunca Sfântului Iordan
Aşteaptă, căutând în zare,
Un pustnic Calamonitean.

Ce ai, bătrânule Părinte,
De eşti aşa nerăbdător
Şi tot priveai în ceea parte
Cu ochiul tău iscoditor?

Ai pus vreo undiţă în apă
Şi n-o găseşti la locul ei,
Sau loc mai bun de pescuire
De ceea parte poate vrei?

Dar asta nu se face noaptea,
S-o faci mai bine de cu zi
Şi-i lucru de mirare, Avo,
Că-ţi vine dor a pescui!

Aşa s-ar fi mirat oricine
Văzându-l pe bătrân şezând
La miezul nopţii lângă apă
(Pescar pe el l-ar fi crezând).

Dar după cum se vede treaba
Nu-i este lui de pescuit
De stă aşa în nemişcare,
Rugându-se necontenit.

Privind mai bine, vom cunoaşte
Că este Pustnicul Zosima,
El poartă mantie în spate,
La piept: Epitrahil şi schima.

Un vas bisericesc în mână
El ţine prea cuviincios,
Având dumnezeescul sânge
Cu Sfântul Trup a lui Hristos.

În vremea asta el aşteaptă
Din ceea parte de Iordan,
Să vie spre împărtăşire
„Sihastra de neam Egiptean”.

Un an de zile se-mplinise
De când s-a înţeles cu ea
S-aducă „Sfintele” bătrânul
Şi-acuma ea întârzia!

În mintea lui i se strecoară
O bănuială cu fior:
Dar poate nu mai sunt eu vrednic
Să văd acum acel „odor”!

Şi dacă vine ce voi face?
De luntre nu m-am îngrijit!
Acestea cugetând Bătrânul,
Un plâns amar l-a năpădit.

Dar numai iată că zăreşte
Pe sfânta pustnică venind,
Deasupra apei (ca pe gheaţă),
Mirat, o vede el păşind.

Pe trupul ei pârlit de soare
Şi ca o scândură uscat
Ea poartă doar o zdreanţă veche
Pe care Pustnicul i-a dat.

În ziua când era să moară,
Atuncea s-a împărtăşit
Şi pentru asta pe Zosima
Mai înainte l-a vestit.

Căci vrând să moară neştiută
I-a zis să vie la un an
S-o afle ca mai înainte,
De ceea parte de Iordan.

Cu multă nerăbdare Ava,
În anul următor venind,
Aflat-a trupul cuvioasei
De-un an de zile adormit.

Iar în nisip era scrisoare
Cu ziua săvârşirii ei:
Că-i este numele „Maria”,
S-o-ngroape după obicei.

Cântându-i cele cuvenite,
Şedea bătrânul cugetând,
Că nu avea nici o unealtă
Să-i facă groapă în pământ!

Dar, O! minune prea slăvită!
Venind un leu înfricoşat,
Cu ghiarele scobind îndată,
Mormântul Sfintei l-a săpat!

Apoi, plecându-se cucernic,
În pace el s-a depărtat.
Iar pustnicul, cu multe lacrimi
Cinstitul trup l-a îngropat!

O minune a Sfântului Elesvoi

Despre un balaur care a vorbit omeneşte, trimis de Dumnezeu spre pedeapsă păcatului trupesc

Un frate oarecare tânăr, fiind trimis din mănăstire la ascultare, a intrat într-o cârciumă şi s-a îmbătat de vin şi a căzut în păcatul necurăţiei trupeşti.

Într-una din zile s-a întors la mănăstire, după ce a săvârşit păcatul cel obişnuit. Şi mergând prin pustie, a intrat într-o pădurice şi iată că s-a repezit de năpraznă un balaur mare, vrând să-l înghită pe el. Şi s-a apucat monahul să fugă şi se zbătea încoace şi-ncolo ca să se izbăvească de balaur, însă acela îl gonea pe el cu grabnică alergare. Şi strâmtorându-se fratele de pretutindenea şi neavând unde să se mai ascundă, a fost ajuns de balaur.

Deci, fiind acum gata să-l înghită, şi-a adus aminte fratele de fericitul împărat Elesvoi, care s-a pustnicit pe acele locuri şi, întorcându-se fratele către balaur, i-a zis: „Te jur cu rugăciunile preasfinţitului şi dreptului Elesvoi, depărtează-te de la mine”.

Iar balaurul, ca şi cum s-ar fi ruşinat de numele Sfântului Elesvoi, a stat, şi prin porunca lui Dumnezeu, luând glas omenesc a zis către monah: „Cum te voi cruţa pe tine? Căci îngerul lui Dumnezeu venind mi-a poruncit mie ca să te mănânc pentru necurăţiile şi spurcăciunile tale. Pentru că te-ai făgăduit a sluji Domnului întru curăţie, iar acum petreci spurcând trupul tău şi mâniind pe Sfântul Duh”.

Iară monahul auzind pe balaur vorbind omeneşte şi vădindu-i faptele lui, a rămas fără de răspuns şi tremurând, ruga cu jurământ pe balaur ca să-l cruţe pe el. Iar balaurul i-a zis: „De ce mă juri pe mine aşa, ci tu singur mai întâi jură-mi-te că de acum nu vei mai săvârşi spurcata poftă trupească şi te voi lăsa pe tine”. Iară fratele s-a jurat, zicând: „Mă jur pe Dumnezeu cel ce locuieşte în cer şi pe rugăciunile cinstitului împărat Elesvoi, că de acum nu voi mai mânia pe Domnul meu, pe care acum rău L-am mâniat, prin necurăţia trupească”. Acestea zicând monahul, îndată s-a pogorât foc din cer şi a mistuit pe balaur înaintea monahului. Iar monahul (adică fratele monah), fiind cuprins de frică şi de cutremur, s-a dus în mănăstirea sa şi n-a mai îndrăznit după aceea a mai greşi înaintea Domnului cu păcatul curviei şi s-a săvârşit cu bună pocăinţă.

Despre un alt balaur trimis de Dumnezeu pentru păcatele creştinilor

În vremea când se pustnicea în Muntele Taborului, un cuvios român cu numele Irinarh dimpreună cu ucenicul său Nectarie, a venit din porunca lui Dumnezeu un balaur mare din lunca Iordanului şi sta într-o peşteră de lângă chilia pustnicilor români. Avea o lungime de 20 de coţi şi mai bine, iar grosimea lui era ca o cofă din cele mari şi capul ca de om mare. Era tot negru şi numai pe piept era alb ca de trei palme. Mânca porci sălbatici, precum şi iezi şi miei din turmele ce treceau pe lângă peştera aceea, pentru păcatele stăpânilor.

Cuviosul Irinarh Românul, mergând într-o zi ca să culeagă verdeţuri pe coasta muntelui, a văzut că mişcă ceva în peştera unde era balaurul. Deci, ducându-se la chilie, a luat o lumânare şi chibrituri şi intrând în peşteră, a aprins lumânarea şi a văzut pe balaur grămadă, încolăcit în mijlocul peşterii, iar capul îl avea ridicat ca de cinci coţi deasupra intrării peşterii. Deci, când a văzut pe cuviosul Irinarh că se apropie, a început a sufla şi fluiera. Iar cuviosul i-a zis: „Taci, taci nu te mânia că eu n-am venit să-ţi fac nici un rău, dar nici tu să nu-mi faci mie rău”. Şi s-a întors cuviosul în fugă spre chilie, iar balaurul nu s-a mişcat de la locul lui. Dar duhoarea aceea ce a suflat-o balaurul a înecat răsuflarea cuviosului şi l-a durut pieptul trei zile.

Sfânta Muceniță Perpetua

O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru tine.

Viaţa Sfintei Muceniţe Perpetua, floarea cea bine mirositoare a Bisericii din Carhidon (Africa) şi mărgăritarul cel de mult preţ al Bisericii „celor întâi născuţi”, tâlcuită din greceşte din colecţia „Faptele Mucenicilor din Carhidon (Cartagena)”:

Din viața Sfintei Muceniţe Perpetua

Mai toate vieţile sfinţilor din cele trei veacuri de la începutul creştinismului, sunt scrise foarte pe scurt, iar unii sfinţi lipsesc cu desăvârşire. Mai ales sfinţii mucenici din Roma care au pătimit în vremea aceea (până la anul 300) sunt pomeniţi numai cu numele în sinaxare. Căci furtuna prigoanei era atât de grozavă, încât nu s-au putut scrie vieţile sfinţilor de atunci şi mulţi dintre ei au rămas cu totul necunoscuţi. În provinciile mai îndepărtate de capitala crunţilor cezari, creştinii mai aveau câte puţină uşurare pentru a se organiza, iar dintre dânşii au fost şi scriitori vestiţi, care au lăsat în urmă cărţile lor de istorie şi de apărare a Sfintei Credinţe.

Aşa ni s-au păstrat, ca o comoară nepreţuită, nişte însemnări din veacul al doilea după Hristos sub numele: „Faptele Mucenicilor din Carhidon”. Povestirile acestea sunt cele mai mişcătoare pagini din istoria Bisericii de la început. Multă vreme ele se citeau în Biserică regulat ca şi profeţiile apostolilor.

Aceste însemnări au fost scrise de Sfânta Muceniţa Perpetua - până în ajunul muceniciei - şi după aceea de ritorul Tertulian, marele scriitor din Africa şi apărător al

Credinţei.

Sfânta Perpetua era din familia cea mai vestită din Carhidon. Tatăl ei, Anon, a fost general. Ca şef al armatei, el a purtat strălucite biruinţe împotriva barbarilor din Numidia. Timp de 15 ani, el a fost eroul apărător al ţării. La urmă, din cauza rănilor şi a oboselilor din lupte, s-a retras din armată iar patria, ca recunoştinţă, l-a pus în dregătoria cea mai de cinste, numindu-l senator (adică sfetnic al ţării, cum este azi un ministru). Anon a fost păgân şi în păgânătate a murit. Soţia lui, fericita Iulia (vezi viaţa Sf. Narcis) a fost şi ea păgână, dar pentru virtuţile ei cele alese, Dumnezeu n-a lăsat-o la întunericul păgânătăţii şi a iconomisit ca să recunoască adevărul creştinesc de la o roabă a sa, cu numele Rufina. Aceasta a fost robită de păgâni şi vândută familiei Anon. Ea era fiica unui mucenic din Galia. Prin ea s-a luminat la credinţă fericita Iulia, soţia lui Anon şi fiica lor Perpetua.

Din copilărie, Perpetua era înzestrată cu multe virtuţi alese, prin care a ajuns vestită în toată cetatea. Nici unul din filozofii şi ritorii păgâneşti nu puteau s-o biruiască. Când a ajuns în vârsta cuvenită, s-a căsătorit cu Iarva, generalul armatei din Carhidon. În războiul cu numidienii, Iarva a ajuns vestit prin multe biruinţe. La urmă însă a fost omorât mişeleşte de nişte păgâni, care au aflat că el crede în Hristos.

S-a săvârşit deci un adevărat erou al patriei şi un mucenic al credinţei. După moartea lui Iarva, s-a ridicat prigoană mare împotriva creştinilor din Carhidon. Între cei care au pătimit atunci pentru Hristos a fost şi Perpetua. La închisoare ea a suferit mai tare decât ceilalţi creştini din cauza mizeriei. Ea, care crescuse la curtea părinţilor în cel mai mare răsfăţ, este apoi nevoită să doarmă pe plăcile umede şi reci ale „Budrumului” (cum se numea puşcăria de sub pământ). Galeriile închisorii erau strâmte, lipsite de lumină şi pline de murdărie. Iar la vremea când îi se dădea puţină hrană, năvăleau acolo tot felul de haimanale de pe drum, ca să-şi bată joc de bieţii creştini (prin vorbe murdare şi gesturi neruşinate). Aceasta era cea mai amară vreme pentru viitorii mucenici şi mai ales pentru

nobila Perpetua. Pe lângă toate acestea, nu i s-a dat voie să aibă cu dânsa micul ei prunc spre mângâiere. În vremea când a fost dusă înaintea judecătorului pentru întrebare, a venit şi bătrânul ei tată Anon, cu pruncul în braţe.

Dar cu toate lacrimile şi toate rugăminţile lui de a-şi cruţa viaţa pentru hatârul copilului şi pentru cinstea familiei, Perpetua a rămas neînduplecată. Păgânul ei tată, în mândria lui de mare sfetnic al ţării, socotea ca cea mai mare ruşine mărturisirea ei pentru Hristos. Pentru el, credinţa creştinească era o înşelăciune, iar moartea mucenicească era socotită drept nebunie.

Acum îl vezi că se roagă cu lacrimi îngenunchind în faţa ei, acuma îl vezi că se mânie şi o blestemă; iar când vede că ea rămâne neclintită în credinţă, atunci el izbucneşte într-un plâns cu hohote, ca un deznădăjduit şi pierdut la minte. Pentru asta, judecătorul este nevoit să-l dea afară cu sila.

După aceea, făcându-se întrebarea la „Divan" (adică la judecată) Perpetua mărturiseşte cu multă îndrăzneală numele lui Dumnezeu Iisus Hristos şi este osândită la moarte împreună cu slujnica ei Felicita şi cu alţi creştini. Fiind dusă la Amfiteatru (locul de privelişte unde se chinuiau creştinii) este întâmpinată la poartă de scumpa ei mamă (fericita Iulia), care îi dă sărutarea cea mai de pe urma şi blagoslovind-o, îi dă cinstitul voal al Sfintei Muceniţe Potamiana (care a fost adus de Sf. Narcis). Acoperită cu această sfântă podoabă, Perpetua merge în arenă (locul de luptă) cântând voioasă imnul mucenicilor.

Acolo este străpunsă de coarnele unui taur fioros şi apoi aruncată în văzduh, de unde a căzut leşinată. Când îşi vine în fire, întreabă mirată pe slujnica ei Felicita, pentru ce nu mai începe lupta. Mintea ei fiind pironită la rugăciune, n-a simţit nici coarnele taurului şi nici căderea ei de sus. Pentru asta se întreabă Fericitul Augustin în cuvântarea rostită la praznicul mucenicilor din Carhidon:

„Unde era oare mintea Sfintei Perpetua când a împuns-o taurul şi a aruncat-o

sus?”. Desigur că mintea ei era atunci pironită la cer şi nu simţea nici frica, nici durerea.

Abia târziu a văzut voalul scăldat în sângele ei şi coasta străpunsă de taur. De regulă, condamnaţii care nu mureau de cruzimea fiarelor, erau daţi pe mâna călăilor ca să-i înjunghie.

Sfânta Perpetua a căzut în mâna unui călău nou, neiscusit la junghiere. În două rânduri a lovit cu sabia, fără să izbutească a-i tăia capul. Văzând neiscusinţa lui, Sfânta Perpetua îi zice: „Prietene, nici în jumătate nu ai curajul meu, nu te tulbura, loveşte - uite aici! Abia la a treia lovitură reuşeşte să-i taie gâtul. Sfânta Perpetua s-a săvârşit rostind cuvintele:

„O, Doamne, ce bucurie este să moară cineva pentru Tine!”. În vremea aceea, o bătrână s-a apropiat de trupul Muceniţei luând un voal plin de sânge. Era Iulia, bătrâna ei mamă, care îşi ia înapoi voalul Sfintei Potamianei, care s-a înroşit acum din nou, cu alt sânge tot aşa de scump.

Bărbăţia Sf. Perpetua a uimit pe mulţimea păgânilor de la privelişte, iar pe creştini i-a umplut de curaj. Astfel s-a săvârşit cea mai nobilă fiică a Carhidonului, adăugând o slavă mai mare la numele strălucit al familiei Anon, iar la cer a dobândit cununa cea neveştejită din mâinile lui Hristos, începătorul Mucenicilor şi Dumnezeul Slavei.

Floarea Bisericii din Carhidon

În Carhidon, fiind prigoană,
Creştinii stau închişi acum
În galeriile murdare
A fiorosului „Budrum”.

Văzduhul greu al închisorii
Și besna umedă de-aici
Abia îi lasă să răsufle
Pe viitorii Mucenici.

Purtarea cea neomenească
A celor care străjuiesc
Şi «Plebea» care vine zilnic
Mai tare îi tirănisesc.

În rândul celor ce aşteaptă
Sentinţa morţii negreşit,
Se află tânăra soţie
A unui general vestit.

Ea vine azi la cercetare
Având-şi chipul curajos,
Şi fără nici o ocolire
Mărturiseşte pe Hristos.

- Ce nume ai, întreabă dulce
Judecătorul prefăcut.
- Nu mă cunoşti (răspunde dânsa)
Să-ţi fie astăzi cunoscut:

«Mă cheamă Vivia - Perpetua
A senatorului Anon,
Şi văduva lui Iarva - Bravul,
Eroul Sfânt din Carhidon!»

În vremea când Judecătorul
Se străduieşte în zadar
Ca s-o întoarcă din credinţă,
S-apropie cu pasul rar

Un om bătrân cu plete albe,
Cu chipul încuviinţat.
El este tatăl Muceniţei,
Alesul ţării la Senat.

Având un copilaş în braţe,
Se roagă ei tânguitor,
Cu ochii stinşi scăldaţi în lacrimi,
Mişcându-l pe judecător:

«Perpetua, scumpa mea fiică!
(Rosteşte el, mai mult gemând)

Îndură-te de bătrâneţea
Celui cu sufletul înfrânt!

Îndură-te de copilaşul
Ce-ţi este rodul cel dintâi,
De maica ta nemângâiată
Şi de iubiţii fraţii tăi!

Gândeşte-te că tu eşti maică
Acestui gingaş copilaş,
Nu vezi cum îţi întinde mâna
Cu zâmbetul de îngeraş?

De tine viaţa lui atârnă,
Desbară-te de rătăcire
Că ne va fi la toţi ruşine
A morţii tale osândire!»

Perpetua sărută pruncul
Şi-l strânge lăcrămând la sân,
Făcându-i pe păgâni să creadă
Că-i biruită de bătrân.

Dar Sfântul har o întăreşte,
Ca râvna ei pentru Hristos
Să nu rămâie biruită
De dragostea celor de jos.

- Ascultă, tată! (zice dânsa)
Mi-i martor Domnul cel ceresc
Că nici un lucru de pe lume
Precum pe voi, eu nu iubesc!

Credinţa însă, mă învaţă
Că orice dragoste am eu,
Întâiul loc să-l dau în suflet
Iubirii către Dumnezeu!

«Datoare sunt să am iubire
Spre tatăl care m-a crescut,
Dar cât de mult eu sunt datoare
Spre Domnul care m-a făcut?»

Văzând-o neînduplecată
Bătrânul deznădăjduit
Îi stăpânit şi de mânie
Şi de durere-i biruit.

Acum o blestemă cu ură
Cerând pedeapsă de la «Zei»,
Acum o roagă cu suspinuri,
Îngenunchind în faţa ei.

«O, fiică prea nemilostivă,
Şi maică cu duhul tiran,
Cu tine mă pogor în groapă
Şi laşi copilul tău orfan!»

Rostind acestea, plânge-n hohot,
Nemângâiatul «veteran»

Şi «Dregătorul» dă poruncă
Să-l scoată silnic din «Divan».

Acum, la noua întrebare
Perpetua s-a osândit:
A fi la tauri aruncată
Şi junghiată la sfârşit.

La Amfiteatru, o bătrână
Venind spre ea cu chip senin,
La cea din urmă sărutare
Îi dă ceva ţesut din in.

E Iulia, scumpa ei mamă,
Iar pânza cea din in cu flori,
Îi vălul cel pătat cu sânge
A fericitei ei surori.

Urmând priveliştea, la teatru
Păgânul «Vulg» vede mirat
Mucenicia unei sfinte
În voal, cu sânge înflorat.

Iar când îl ia din nou bătrâna,
El este îndoit mai sfânt:
De două ori vopsit cu sânge
De cel mai scump ei (???) pe pământ!

Icos «în cinstea Muceniței»

Minunându-ne de bărbăţia ta cea negrăită, strigăm ţie cu inimă smerită:

Bucură-te, floarea cea minunată a Carhidonului;
Bucură-te, sfânt mărgăritar în apele Sionului;
Bucură-te, odrasla ieşită din pământ păgânesc;
Bucură-te, mireasă a Împăratului ceresc;
Bucură-te, cea din neamul lui «Hanibal»;
Bucură-te, că eşti şi fiică de General;
Bucură-te, cea care vopseşti voalul Potamianii;
Bucură-te, cea care tâmpeşti boldurile satanii;
Bucură-te, că ai lăsat curţile cele pământeşti;
Bucură-te, că azi întru cele din slavă te veseleşti;
Bucură-te, Mare Muceniţă Perpetua.

Un sfânt nou în Biserica noastră, Cuviosul Nicodim Aghioritul - lauda Ortodoxiei de azi

Câteva cuvinte despre Petrecerea lui pe pământ şi Proslăvirea lui (pomenirea Sfântului Nicodim se face la 14 iulie)

Spre ştiinţă:

Aş dori ca rândurile acestea să fie citite de către toţi fraţii noştri români care pot să citească, dar mai ales de către Monahi şi Monahii, căci Sfântul Nicodim este fala cinului călugăresc din vremurile mai noi şi cu drept cuvânt se cuvine să ne mândrim că un simplu călugăr a întrecut pe toţi învăţaţii lumii prin înţelepciunea sa şi s-a proslăvit între Sfinţii Bisericii noastre.

El este fala Ortodoxiei de azi, el este alinarea şi întărirea creştinilor râvnitori care pătimesc pentru adevărul Sfintei Credinţe şi, în sfârşit, el este ruşinarea celor care defaimă aşezământul Sfinţilor Părinţi.

O mare bucurie pentru Sfânta Ortodoxie:

Cuviosul Nicodim Aghioritul este trecut în rândul Sfinţilor, prin hotărârea canonică a Bisericii. În luna ianuarie 1955, s-a hotărât la Sinodul Parohiei Ecumenice ca Biserica Ortodoxă să numere între Sfinţi şi pe Cuviosul Monah Nicodim Aghioritul.

Numele lui este destul de cunoscut între creştinii râvnitori, căci Cuviosul Nicodim este Dascălul cel vestit care a alcătuit cartea Sfintelor canoane, care se numeşte Pedalion.

Tot el a mai scris şi cartea Nevăzutul Război, Cartea pentru Mărturisire, Cele Cinci Simţiri, Sinaxarul Sfinţilor pe tot anul, Tâlcuirea Psaltirii, Tâlcuirea Antifoanelor,

Tâlcuirea Sfintei Evanghelii, Filocalia şi alte cărţi prea alese de care se foloseşte toată lumea creştină.

În urma cererii pe care au făcut-o Epitropii Mănăstirilor din Sfântul Munte şi după dorinţa celor mai râvnitori dintre pravoslavnicii creştini, Cuviosul Nicodim este trecut în rândul Sfinţilor. Cel care a trăit ca un Sfânt, s-a ostenit ca un adevărat Mucenic şi a lăsat în urmă cele mai folositoare cărţi pentru Creştinătate, cu dreptate este ca să fie cinstit împreună cu sfinţii, pe care i-a lăudat aşa de mult în Sinaxarul său.

Călugărul cel flenduros, care umbla încălţat cu opinci şi care dorea să meargă în ţară la noi şi să trăiască în obştia Cuviosului Paisie de la Neamţu, astăzi este cinstit de toată lumea, împreună cu Sfinţii mari Dascăli ai Bisericii noastre de Răsărit.

Am mâniat pe Dumnezeu şi Sfinţii acum cer răzbunare că s-au defăimat învăţăturile lor şi s-a călcat în picioare aşezământul lor! În vremurile acestea de înţepenire duhovnicească şi de nepăsare generală, Sfânta noastră Biserică de Răsărit (aşa prigonită şi sărăcită cum este) ea totuşi nu încetează de a revărsa darul ei asupra celor bine credincioşi iar celor împodobiţi cu fapte bune Sfânta noastră Biserică le dăruieşte cununa Sfinţeniei şi îi numără între „Fiii ei cei întâi născuţi”.

În Biserica cerească, Cuviosul Nicodim este de multă vreme între Sfinţi şi se roagă pentru noi pământenii la tronul Dumnezeirii, dar Soborul Bisericii pământeşti abia acum s-a gândit să-l cinstească aşa cum se cuvine.

Lumina Sfântului nostru Părinte Nicodim, care a răsărit la ceruri acum 152 de ani, s-a vădit astăzi mai bine în Biserica de pe pământ, ca să lumineze tuturor!

Se bucură acum tot norodul creştinesc şi Sfânta Biserică dănţuieşte, cinstind pe marele scriitor bisericesc şi pe alesul cinului călugăresc. Să dăm cu toţii slavă lui Dumnezeu că nu s-a curmat niciodată şiragul sfinţilor Cuvioşi, care merg pe calea cea strâmtă a crucii şi aduc la ceruri prinosul nevoinţilor pustniceşti!

Câtă vreme Sfânta Lumină se pogoară în Biserica noastră şi sfinţii odrăslesc în livada cea duhovnicească a ortodoxiei, este semn că Dumnezeu este cu noi şi adevărul Sfintei credinţe străluceşte mai mult decât soarele, spre biruinţa noastră.

Cum trăieşte Cuviosul Nicodim Aghioritul

Cuviosul Părintele nostru Nicodim este floarea cea mai aleasă din grădina Maicii Domnului (adică din Sfântul Munte) care a odrăslit în veacul din urmă.

Mireasma cea duhovnicească pe care a răspândit-o acest cuvios, a umplut Biserica Ortodoxă din toate părţile.

Prin viaţa lui cea sfântă, prin învăţătura lui cea dulce, prin cărţile lui cele scumpe şi de Dumnezeu insuflate, el a ajuns la măsura sfinţilor dascăli din vechime, alături de Sfântul Ioan Gură de Aur, de Sfântul Vasile cel Mare şi de Sfântul Ioan Damaschin şi de alţi sfinţi mari.

S-a născut în ostrovul Naxului. A urmat o bucată de vreme la seminarul din oraşul Smirna. Însă dorul de călugărie nu l-a lăsat să termine şcoala. Ca o căprioară însetată a alergat la adăpostul liniştit al Mănăstirii.

În vremea când Cuviosul Părintele nostru Paisie era plecat din Sfântul Munte şi punea începutul vieţii de obşte la noi în ţară, cam pe-atunci a intrat Cuviosul Nicodim ca frate în Mănăstirea Sfântului Dionisie din Sfântul Munte (în anul 1775).

Însă n-a stat acolo decât doi ani, căci talentul lui pentru alcătuirea cărţilor l-a făcut ca să colinde întocmai ca o albină prin tot Sfântul Munte, pentru a aduna mierea cea

duhovnicească oriunde auzea că sunt cărţi şi însemnări vechi, mergea ca să le citească ori ca să le copieze pentru folosul de obşte.

Pe cele care erau scrise într-o limbă grea şi neînţeleasă, el le scria într-o limbă uşoară, pe cele greşite le îndrepta, iar pe cele necomplete, el le completa.

Vieţile Sfinţilor care erau atunci împrăştiate şi netipărite, el le aduna la un loc, scripturile greu de înţeles el le tâlcuia iar la Sfinţii care nu aveau slujba în Mineiu el le alcătuia slujba în chip armonios. În scurte cuvinte putem zice că nu era sfătuire de folos care sa nu treacă sub pana lui, nu era vreo nedumerire care să nu fie dezlegată de el. Nu era cuvânt duhovnicesc care să nu fie lămurit de el.

Când a aflat despre petrecerea minunată a Stareţului Paisie de la Mănăstirea Neamţului, care era cărturar ca şi dânsul, a dorit mult ca să meargă în România, spre a petrece în obştea vestită de la Neamţu.

Dar când s-a pregătit să meargă, a fost înştiinţat prin descoperire cerească ca să nu părăsească Sfântul Munte, care avea nevoie de lumina învăţăturii lui şi de pilda vieţii. Dorinţa lui era ca să găsească un povăţuitor iscusit şi învăţat aşa cum era Cuviosul Paisie din România, însă Maica Domnului l-a ţinut pe loc ca să înflorească şi să rodească în grădina cea Sfântă a Ei (în Sfântul Munte).

Darul Sfântului Duh s-a revărsat din belşug peste el şi l-a făcut ca să lumineze ca un luceafăr în toată lumea pravoslavnică.

În vremea aceea când mai toate naţiile ortodoxe erau sub robia turcească şi duceau lipsă de învăţătură, smeritul Părintele nostru Nicodim a adăpat pe norodul cel însetat la suflet cu sfânta lui învăţătură.

Vorba lui simplă şi dulce, sfatul lui cel plin de râvnă şi de înţelepciune, a fost în vremea aceea, este şi în ziua de astăzi, şi va rămâne cât va fi lumea, ca o miere duhovnicească, care hrăneşte pe cel flămând la suflet şi îndulceşte pe cel amărât la inimă.

Talentul lui a fost pizmuit de mulţi „fraţi mincinoşi” (cum îi numeşte Sfântul Apostol). Aceştia s-au luptat ca să oprească izvorul învăţăturii lui şi să-i ponegrească numele. Şi poate scârba asta l-a făcut ca să se hotărască a merge în România (pe lângă alte motive).

Însă Dumnezeu astupa gura la toţi vrăjmaşii lui, căci toţi Proestoşii cei duhovniceşti până şi însuşi Patriarhul Ţarigradului îl lăudau şi preţuiau cărţile lui.

În Constantinopol era pe vremea aceea Patriarh Ecumenic Grigorie al cincilea, care mai pe urmă a suferit moarte mucenicească.

Într-o vreme când Patriarhul Grigorie a fost silit de turci ca să părăsească Scaunul, s-a retras în Sfântul Munte şi trăia în linişte, într-o chilie de lângă Mănăstirea Ivirul.

Cuviosul Nicodim fiind acolo în apropiere la Sihăstria Capsala, era ajutat cu provizii de către Fericitul Ierarh şi de multe ori vorbeau împreună, punând la cale luminarea norodului creştinesc, care zăcia în neştiinţă, sub jugul păgânesc.

Mulţi creştini din stăpânirea turcească au fost siliţi ca să-şi lepede Sfânta Credinţă.

Şi toţi care cunoşteau căderea şi cereau pocăinţă, alergau în Sfântul Munte ca la un liman de mântuire. Aici aflau pe Fericitul Patriarh Grigorie la care se mărturiseau. Acesta îi trimetea pe urmă la Dascălul Nicodim din pustia Capsalei ca să-i povăţuiască.

În chipul acesta, Cuviosul Nicodim a scos pe mulţi din întunericul lepădării şi i-a adus la pocăinţă curată, iar pe unii din aceştia i-a îndemnat ca să mărturisească pe Hristos înaintea stăpânilor păgâni.

Aşa a primit moartea mucenicească Noul Mucenic Constantin din Idra. Pe acesta Cuviosul Nicodim l-a întărit ca să mărturisească pentru Hristos şi pe urmă i-a scris viaţa cu pătimirile lui, alcătuindu-i şi slujba lui în chip minunat.

Din vremea aceea a rămas şi o scrisoare a Cuviosului Nicodim adresată către Patriarhul Grigorie pentru un monah român din Transilvania, care nu avea botezul adevărat.

Iată cuprinsul acestei scrisori:

Prea Sfinţite Stăpâne şi dumnezeiescule Patriarh a toată lumea. Aducătorul acestei scrisori, care este de origină din Transilvania şi are Botezul (sau mai bine zis desbotezul) fiind molipsit de întinăciunea latinilor, vine prin mijlocirea mea, către Înalt Prea Sfinţia voastră, cerând călduros să fie Botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit. Deci atât el, cât şi eu - ne rugăm de a voastră inimă următoare lui Hristos şi apostolească, ca să trimiteţi întărit prin ordin scris oficial pe numitul Monah nemonah (adică fără darul călugăriei) către Duhovnicul Român Părintele Grigore din Mănăstirea Pantocrator. Căci acela fiind de acelaşi neam şi de aceeaşi limbă cu dânsul poate ca să-l înveţe şi să-l înoiască cu botezul nostru, precum el însuşi şi eu ne rugăm mai mult lui Dumnezeu ca după alte cereri de mântuire să aibă şi călătorie uşoară, să fie călăuzit la Tronul Prea Fericirii voastre şi să aleagă calea cea bună spre folosul a tot norodul Creştinesc. Pentru aceasta, cerându-vă Rugăciuni, rămân socotindu-mă cel mai mic dintre slugile voastre.

(ss) Nicodim

Din actul acesta se vede cât de multă pază era în vremea aceea de a nu primi în mănăstire pe cei care sunt botezaţi prin stropire.

Despre locul acesta ne putem încredinţa şi din cărţile Cuviosului Paisie de la Neamţ care nu primea nicidecum în obştea lui pe cei care veneau din Transilvania ori din Bucovina unde se boteza prin stropire.

În vremea când trăia Cuviosul Nicodim la Sihăstria Capsalei a fost chemat de către Proestoşii Sfântului Munte ca să discute cu nişte clerici papistaşi despre dogmele credinţii. Când s-a ivit Cuviosul în ograda Mănăstirii din Careia, îmbrăcat flenduros şi cu opinci în picioare, Papistaşii s-au plâns Proestoşilor că asta este semn de batjocură pentru ei ca să stea de vorbă cu un asemenea călugăr mojic. Proestoşii însă i-au liniştit, dându-le oarecari lămuriri despre „flendurosul Nicodim”.

Când au început discuţia, fiecare vorbă rostită de monahul nostru era ca un fulger arzător pentru cei de faţă. Chiar de la început le-a închis gura şi neştiind ce să mai zică, întrebau: „Mai sunt în Muntele Atos şi alţii la fel cu cel care a vorbit cu noi?”.

Întrebarea asta a făcut-o către Epitropii Sfântului Munte, dar Cuviosul Nicodim care era de faţă a luat-o înainte cu răspunsul zicând: „Sunt o mulţime şi eu sunt cel din urmă!”.

A mers odinioară la Sfântul Munte un protestant din Germania şi căuta să ia în bătaie de joc simplitatea călugărilor.

A declarat în faţa Epitropilor din Careia că el este Proorocul Ilie. Proestoşii au început a râde, crezând că au de-a face cu un nebun. Dar când a început el să le vorbească, au văzut că nu este nebun ci este o undiţă primejdioasă pentru Ortodoxie.

Deci nepricepându-se ei cum să-i răspundă s-au sfătuit ca să găsească pe cineva dintre călugări care să dovedească cu mărturii din Sfânta Scriptură că Protestantul este mincinos (iar nu prooroc cum zicea el). Atunci şi-au adus aminte bătrânii de smeritul Dascăl Nicodim, care trăia în vremea ceea la o chilie, aproape de Careia. Cuviosul Nicodim s-a prezentat ca de obiceiu îmbrăcat în nişte zdrenţe şi încălţat cu opinci de porc. Când l-a văzut Protestantul a început a râde cu hohote. Atunci Bătrânii Proestoşi i-au lămurit Cuviosului pentru ce este chemat, adică să dea răspunsul cuvenit proorocului

mincinos.

Pricepând Cuviosul că ereticul îşi bate joc de călugări i-a zis:

„Va să zică eşti Proorocul Ilie, domnule”.

„Desigur!” (a răspuns neamţul).

Atunci Cuviosul i-a zis iarăşi: „Proorocul Ilie a avut tăierea împrejur, dar dumneavoastră?” (o aveţi?).

La întrebarea asta a rămas *proorocul* cu gura căscată şi a plecat fără să mai stea de vorbă cu opincarii din Sf. Munte. Toţi care veneau să ispitească pentru tainele credinţii dacă se întâmpla ca să vorbească cu Dascălul cel flenduros, nu mai avea poftă să râdă, ci plecau îndată ruşinaţi.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a făcut semne şi minuni în viaţă, dar viaţa lui întreagă a fost o adevărată minune, prin roadele bunătăţii care au umplut lumea. Învăţăturile lui au luminat norodul creştinesc şi au întărit Biserica Ortodoxă în vremurile cele mai grele.

După mărturisirile Sfinţilor Părinţi, sfinţenia omului nu se arată din săvârşirea minunilor ci din viaţa cea îmbunătăţită. Minunile sunt lucrurile lui Dumnezeu şi se fac mai mult pentru luminarea celor necredincioşi şi pentru întărirea celor slabi în credinţă, iar faptele cele îmbunătăţite sunt roadele prin care se cunosc sfinţii.

Iată ce zice Sfântul Grigore Teologul, în cuvântul de la înmormântarea Sfântului Vasile cel Mare: „Minunile pentru cei necredincioşi, iar nu pentru cei ce cred. Semnele bărbaţilor Sfinţi este viaţa lor cea după Dumnezeu şi aşezarea lor cea sfântă!”. Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Virtutea este mai presus decât minunile”.

Tot el mai scrie şi aceasta:

„Sfinţii sunt aceia care au credinţă dreaptă şi viaţa curată. Chiar de nu săvârşesc semne, chiar de nu gonesc duhurile necurate, după cum Ioan cel mai mare dintre toţi cei născuţi din femeie nu se pomeneşte nicăieri că ar fi făcut semne!” (vezi cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur la tâlcuirea Epistolei către Filipeni).

Sfântul Ioan Botezătorul n-a făcut minuni în viaţă, dar a trăit ca îngerii pe pământ şi s-a învrednicit să boteze pe Mântuitorul lumii în apele Iordanului.

Tot aşa nici Cuviosul Nicodim n-a făcut minuni dar viaţa lui a fost îngerească şi a botezat milioane de suflete cu lumina cea sfântă a învăţăturii sale.

Cărţile lui sunt ca nişte făclii aprinse care lumineaza creştinătatea. Ele vor rămâne ca o călăuză de mântuire pentru toate veacurile. Dar ostenelile cele prea mari ce le-a suferit Cuviosul Nicodim la alcătuirea cărţilor i-au supt de timpuriu puterile şi la vârsta de 60 de ani s-a stins din viaţa aceasta precum se stinge o făclie de ceară curată, pentru a răsări ca un luceafăr luminos în lumina cerească. Toată viaţa şi-a petrecut-o în sărăcie şi întru osteneli mai presus de fire. Călugării din Sfântul Munte îi ziceau „Dascăl” (adică învăţător) iar el se numea pe sine „Lepădătură” şi „câine mort”. Atâta era de smerit încât oriunde se afla cu fraţii, tot locul cel mai de pe urmă îl căuta, umblând încălţat totdeauna cu opinci.

Cuviosul Nicodim Aghioritul n-a învăţat Teologia la Universitatea din Atena şi nici n-a colindat pe la şcolile înţelepţilor din Apusul Europei.

El s-a adăpat numai cu apa cea limpede a Ortodoxiei din Mănăstirile Sfântului Munte, adică din Sfintele Scripturi. Dar razele învăţăturii lui întrec toată ştiinţa înţelepţilor de astăzi care cuprinde lustrul filozofiei dar este lipsită de miezul credinţii. Căci un bob de credinţă curată preţuieşte mai mult decât vagoane întregi de ştiinţă lipsită de mustul credinţii.

Este de însemnat că Monahii din Sfântul Munte l-au socotit totdeauna pe

Cuviosul Nicodim ca „Dascăl” al lor, aşa îl numeau toţi încă de când era în viaţă. Iar după mutarea lui din viaţă, toţi Monahii şi toţi creştinii care cunoşteau viaţa lui, îl socoteau ca pe un sfânt. Capul lui a fost aşezat într-o cutie de lemn spre închinarea celor care cinsteau pomenirea lui.

Pe fruntea lui este scris: „Aştept învierea morţilor” după cum a lăsat el cuvânt înainte de moarte.

Prea fericitul şi Marele Patriarh Ioachim al III-lea mergând în Sf. Munte a îngenunchiat înaintea cinstitului său cap, îndelung rugându-se cu multe lacrimi ca să-l acopere în viaţă cu darul lui cel Sfânt. La urmă a sărutat cu evlavie cinstitul cap al Cuviosului zicând către cei de faţă:

„Cine nu socoate acest cap ca moaşte de Sfânt să fie anatema!”. Cu alte cuvinte el este socotit ca sfânt cu mult înainte de a se hotărî în Sobor. Mulţi dintre călugării aghioriţi sărbătoreau pomenirea lui cu mult înainte de hotărârea Patriarhiei, căci toţi erau convinşi despre sfinţenia vieţii lui.

Numele lui a ajuns cunoscut şi la papistaşii din Apus, care au avut de multe ori discuţii cu el pentru credinţă şi s-au spăimântat de darul înţelepciunii care locuia întru el. Însăşi aceştia, pe care i-a ruşinat de multe ori Cuviosul Nicodim, l-au însemnat în cărţile lor, împreună cu sfinţii ortodocşi din vechime pe care îi cinsteau şi ei (adică alături de Sfântul Ioan Gură de Aur, Sfântul Ioan Damaschin şi Sfântul Andrei Criteanul).

Adaus spre lămurire

Când lipsesc povăţuitorii cei buni, când duhul lumesc caută să înăbuşe sfânta credinţă, când slugile lui Anticrist se grăbesc să întunece adevărul, atunci Pedalionul Sfântului Nicodim ne arată ca o busolă încotro să mergem, iar cartea lui „Nevăzutul Război" ne învaţă cum trebuie să folosim armele cele Duhovniceşti, pe urmă „Hristoitia" adică cartea bunelor obiceiuri ne dăscăleşte cum să ne purtăm în viaţă, iar „Cartea celor Cinci Simţiri" ne serveşte ca o strajă neadormită pentru suflet.

În sfârşit, toate cărţile lui, care sunt mai mult de o sută, le avem ca pe nişte proptele de mântuire în toată viaţa noastră.

Stihuri de umilință către Sfântul Nicodim

Nicodime prea ferice
Care doreai odinioară
Ca sa trăieşti la noi în ţară,
Acuma caută din ceruri
Şi vezi pe fii României
Cum poartă jugul tiraniei.

Cu Sfântul Stareţ de la Neamţu
Să dai acuma ajutor
Prea necăjitului popor
Iar tabăra înşelăciunii
Din vatra noastră strămoşească
Degrab să se risipească!

În ţara noastră primitoare
Acuma nu mai este „soare”
Cu razele de libertate,
Căci vântul de la Miază Noapte
Aduce negură de moarte.

Cu darul tău cel sfânt, Părinte
Să mângâi pe cei necăjiţi
Şi să dezlegi pe cei robiţi
Iar pe organele pierzării,
Care hulesc Sfânta Credinţă,
Întoarce-i către pocăinţă!

Învăţătura ta cinstită
Să fie iarăşi folosită
De neamul nostru românesc
Şi „coarnele lui Veliar”
Să nu se mai înalţe iar!

Pedalionul scris de tine
Să fie naţiei Creştine
Ca o duhovnicească cârmă
Iar cartea „Celor cinci simţiri”
Oglinda Sfintei mântuiri.

În viaţa noastră necăjită
Şi de Păstorii buni lipsită,
La toţi creştinii pravoslavnici
Luceafăr să ne fie-n cale
Sfinţenia vieţii tale!

Însemnare

Cuviosul Nicodim dorea mult să meargă la chinovia Cuviosului Paisie de la Neamţu, însă prin semne cereşti a fost oprit. Prăznuirea lui se face la 14 iulie.

Viața Sfântului Daniil Sihastrul la Mănăstirea Voroneț

(Prelucrată după un studiu de preot profesor Petru Rezuş, din revista Studii Teologice, nr. 3-4, anul 1956, al Patriarhiei Române, Bucureşti)

Acest bărbat sfânt a fost din tinereţile sale împodobit de Dumnezeu cu daruri alese, asemenea unui pom încărcat de roade.

El s-a născut dintr-o familie de oameni săraci de pe moşia Episcopiei de Rădăuţi şi a primit din Botez numele de Dumitru.

Pe când lucra pe moşia mănăstirii împreună cu monahii, fiind încă un băieţandru, a prins multă dragoste de viaţa călugărească învăţând pravila şi ascultând sfaturile monahilor.

Evlavios la suflet şi cu inima plină de smerenie şi blândeţe, tânărul Dumitru a îndrăgit calea Domnului şi părăsind deşertăciunile vieşii a intrat în cinul monahicesc, primind metanie în mănăstirea Rădăuţilor.

Numele lui de călugărie a fost David. Acolo a avut prilejul ca să urmeze şcoala Episcopiei de Rădăuţi, adăpându-se cu lăcomie din izvoarele învăţăturii celei mântuitoare.

Sporind cu învăţătura, el sporea şi la îmbunătăţirea vieţii întru cele duhovniceşti. Luminându-se la cele dinăuntru prin rugăciuni fierbinţi şi tot felul de nevoinţe, s-a învrednicit în scurtă vreme de darul tămăduirilor şi al proorociei. Pe lângă acestea, mai avea şi darul sfătuirii duhovniceşti, din care se vedea adânca lui înţelepciune pe care o primise de la Dumnezeu.

Cuviosul David (adică sihastrul Daniil de mai târziu), n-a rămas multă vreme în mănăstirea Rădăuţi, ci s-a retras în Mănăstirea Sfântul Lavrentie aproape de Vicovul de

Sus, pe locul care se zice Lavra (unde a fost pe vremuri lavră de călugări).

În mănăstirea aceasta, el urmează aceeaşi viaţă înaltă, petrecându-şi vremea în rugăciuni fierbinţi, pe care le făcea stând în genunchi, cu post şi cu multe osteneli.

Lucrul mâinilor (rucodelia) era împletirea coşurilor de nuiele, iar hrana lui erau verdeţurile (buruienile) şi rădăcinile. În chilia lui nu se stingea lumina niciodată în vremea nopţii. Era aspru atât cu el însuşi, cât şi cu alţii, însă la toate avea dreaptă socoteală.

Mulţi oameni se foloseau din viaţa şi din sfaturile lui. O dată, fiind trimis de egumenul mănăstirii la târgul din oraşul Siret, a întârziat prea mult fiind silit de credincioşi ca să le dea sfaturi. Pentru asta egumenul l-a canonisit foarte aspru. Tânărul David a împlinit canonul fără de cârtire, însă după aceea n-a mai stat în mănăstire, ci s-a retras în singurătate în Valea pârâului Putna pentru a-şi împlini, fără piedică, nevoinţele sale. Odată cu retragerea lui la pustie, cuviosul David a îmbrăcat schima cea mare primind numele de Daniil.

Şi-a ales locul de sihăstrie tocmai unde se varsă apa Viteului în pârâul Putnei, acolo era locul cel mai sălbatic şi mai depărtat de lume. În partea stângă a Putnei, cum urci la deal prin codrii cei nepătrunşi, se ivesc nişte stânci uriaşe de gresie. Într-una din stâncile acestea, a început să-şi sape locuinţa sa cuviosul nostru Daniil.

Ani întregi s-a ostenit cuviosul, cioplind stânca cea vârtoasă, până când şi-a făcut o încăpere pentru locuinţă şi alta pentru Paraclis, care se văd până în ziua de astăzi şi poartă numele „Sfântului Daniil Sihastru”.

Viaţa lui cea minunată n-a putut să rămână tăinuită de lume. Aroma cea duhovnicească a faptelor s-a răspândit în toate părţile. Au început să curgă spre chilia lui mulţime de credincioşi, unii mergeau pentru sfaturi, iar alţii pentru a se tămădui de felurite boli. Toţi îl cinsteau ca pe un sfânt căci, pe lângă altele, Cuviosul Daniil avea şi

darul proorociei.

Era cunoscut şi cinstit nu numai de norodul cel simplu, ci de însuşi Voievodul ţării şi de toţi boierii. După toate mărturiile istoriei, se poate vedea cât de mult s-a împrietenit cu Ştefan cel Mare, încă din anii tinereţii lui, când era stăpân în Moldova, Bogdan, tatăl lui Ştefan.

Cuviosul Daniil era mai în vârstă ca Ştefan, care îl avea la mare evlavie pentru faptele lui cele minunate şi mai ales pentru adânca lui înţelepciune.

Unii scriitori de azi sunt de părere ca voievodul Ştefan l-a cunoscut pe Sihastru abia atunci când a fost ţara în primejdie, după înfrângerea moldovenilor la Valea Albă. Adevărul însă este că Ştefan Vodă îl cunoştea pe Sihastru încă din tinereţe, înainte de a se urca pe tronul ţării. El venea adesea la chilia Sfântului, pe vremea când se liniştea pe Valea Putnei, şi uneori petreceau împreună mai multe zile de-a rândul, ascultând de învăţăturile lui şi dormind pe o prispă de piatră, după cum povestesc oamenii din apropiere, căci au auzit de la bătrânii lor. Apoi, când tatăl voievodului Ştefan a fost ucis la Reuşeni (de Petru Asan), atunci tânărul Ştefan vine iarăşi la chilia Sihastrului, unde află alinare şi îmbărbătare întru scârba lui cea mare. Atunci, spune tradiţia, i-a proorocit Sfântul Daniil tânărului Ştefan că va ajunge voievod al ţării, după cum s-a şi împlinit cuvântul. Asta a făcut ca numele lui să fie şi mai cinstit în faţa norodului.

Din această vreme, aproape toată viaţa Cuviosului Daniil se împleteşte cu faptele cele măreţe ale voievodului Ştefan. Aceasta se dovedeşte din istoriile vechi (ale cronicarior), din diferite inscripţii şi din tradiţie.

Voievodul, în marea lui evlavie, îl asculta totdeauna şi pentru aceasta l-a blagoslovit Dumnezeu cu multe biruinţe asupra vrăjmaşilor ţării, mai ales asupra păgânilor turci.

De aici putem înţelege pentru ce Voievodul Ştefan a primit numele de: „Cel

Mare şi Sfânt”. Căci mai toţi oamenii cei mari, care au avut legături cu sfinţii şi au ascultat de sfatul lor, au ajuns şi ei la sfinţenie (cum a fost Sfântul împărat Constantin cel Mare, Teodosie cel Mare, Iustinian cel Mare, Voievodul Neagoe Basarab, Mircea cel Mare şi alţii).

Pe când sihăstrea Cuviosul Daniil pe Valea Putnei, fiind cercetat odată de Voievodul Ştefan, Cuviosul îl sfătuieşte ca să înalţe o mănăstire în acele locuri frumoase şi liniştite. Voievodul l-a ascultat şi a zidit acolo vestita mănăstire Putna (unde se află şi mormântul lui Ştefan Vodă). Această mănăstire a fost sfinţită în anul 1471 (mănăstirea nu este departe de chilia Sihastrului Daniil).

La această sfinţire au luat parte Mitropolitul ţării, Teoctist, Episcopul Tarasie al Romanului, Antim Teodor de la Bistriţa, Arhimandritul Iosaf de la Neamţ, care a ajuns apoi egumen la Putna.

Ştefan cel Mare ar fi dorit ca să-l pună stareţ la Putna pe Cuviosul Daniil (ca cel care era părintele lui duhovnicesc) însă Cuviosul n-a voit egumenia, ci s-a retras la chilia lui.

După aceea, Părintele nostru Daniil n-a mai avut linişte în Sihăstria lui ca mai înainte. Valea Putnei era mereu călcată de rădvanele (trăsurile) boiereşti, care vizitau mănăstirea Putna şi din evlavie treceau şi pe la chilia Sihastrului Daniil.

Sfântul a început să se gândească la un alt loc de linişte, mai ferit de lume.

Dar tocmai în vremea aceea, s-a săvârşit din viaţă mitropolitul ţării Teoctist. Şi (după cum spune tradiţia) Ştefan Vodă avea în scop să-l aducă la scaunul mitropoliei pe Sfântul Daniil Sihastrul. S-au pregătit toate pentru alegerea lui şi s-a pornit mult alai, soborul clericilor de la Suceava cu boierii cei mari spre chilia Sihastrului.

Dar în noaptea aceea, Cuviosul luase drumul prin munte spre Voroneţ. Trimişii Domnului şi Soborul au aflat chilia Sihastrului goală.

Sfântul Daniil - având oarecare semne despre planul Voievodului - a apucat înainte calea pustiei. A trecut munţii Obcina Mare, apoi pe apa Voroneţului (care i se mai zice şi apa Corbului) şi a ajuns în nişte locuri sălbatice şi necălcate de oameni. Acolo, sub stânca Şoimului, pe apa Voroneţului, şi-a făcut noua lui chilie.

Mai la vale de chilia lui era mănăstirea de călugări, unde era egumen Popa Misail pe la 1471. (Biserica aceasta de lemn a fost zidită apoi din piatră de Ştefan, după îndemnul Sfântului Daniil). În scurtă vreme a mers vestea iarăşi prin ţară despre faptele lui şi lumea a început să-l caute, iar ucenicii roiau împrejurul lui ca şi albinele. Sfântul Daniil era acum bătrân şi mergea aplecat, sprijinindu-se în toiag. El vindeca felurite boli şi betegiuni (cum spun bătrânii), avea adeseori vedenii minunate şi spunea mai înainte cele viitoare. Mulţi dintre ucenicii lui au avut viaţă înaltă, iar unii au ajuns până la scaunul Mitropoliei (cum a fost mitropolitul Grigorie Roşea, ucenicul sfântului).

Când ţara Moldovei se afla în pericol, Voievodul Ştefan alerga la chilia Sfântului Daniil pentru a-i cere rugăciuni şi sfaturi.

Aşa de pildă, după lupta cu turcii de la Valea Albă, unde moldovenii avură pagube mari, Ştefan Vodă a mers la chilia Sfântului Daniil.

Iată cum scrie cronicarul Ioan Neculce despre vremea aceea:

„Iar Ştefan Vodă, mergând de la Cetatea Neamţului în sus pe Moldova, a mers pe la Voroneţ unde trăia un părinte Sihastru, pe nume Daniil. Şi bătând Ştefan Vodă în uşa Sihastrului să-i descuie, a răspuns Sihastrul să aştepte Ştefan Vodă afară, până îşi va isprăvi ruga. Şi după ce şi-a isprăvit Sihastrul ruga, l-a chemat în chilie pe Ştefan Vodă. Şi s-a spovedit Ştefan Vodă la dânsul. Şi l-a întrebat Ştefan Vodă pe Sihastru ce va mai face, că nu poate să se mai bată cu turcii: închina-va oare ţara la turci, au ba? Iar Sihastrul a zis să nu se închine, că războiul este al lui. Numai că, după ce va izbândi să facă o mănăstire

acolo în numele Sfântului Gheorghe, care să fie hramul Bisericii.

Deci a purces Ştefan Vodă în sus, pe la Cernăuţi şi pe la Hotin şi a strâns oaste, feluri de feluri de oameni şi a purces în jos.

Iar turcii înţelegând că va să vie Ştefan Vodă cu oaste în jos, au lăsat şi ei Cetatea Neamţului de a o mai bate şi au început a fugi spre Dunăre. Iar Ştefan Vodă a început a-i goni din urmă şi a-i bate până i-a trecut Dunărea.

Şi întorcându-se înapoi Ştefan Vodă s-a apucat de a făcut Mănăstirea Voroneţului şi a pus hramul Bisericii «Sfântul Gheorghe»" (din *O samă de cuvinte* de Ion Neculce).

După cum se vede, cuviosul Daniil era destul de cunoscut de Ştefan Vodă, pentru aceasta nu se sfieşte să-i zică să mai aştepte afară. Iar îndemnurile lui către Voievod erau mai ales pentru zidirea mănăstirilor şi ajutorarea celor nevoiaşi.

Prin cuvântul Sfântului, se preamărea Dumnezeu şi Sfintele Locaşuri, iar darul lui Dumnezeu preamărea pe evlaviosul Voievod, care dădea ascultare Sfântului.

Sfântul Daniil a ajuns să vadă cu ochii împlinirea dorinţei sale căci la 1488 a fost sfinţită Mănăstirea Voroneţului, pe vremea egumenului Efrem.

După spusele tradiţiei, Sfântul Daniil ar fi fost stareţ în Mănăstirea Voroneţului după Efrem, care a fost pe vremea Sfinţiei Sale.

Acest lucru se dovedeşte şi din slovele care sunt pe mormântul lui. La anul 1488 (17 august) Ştefan Vodă dăruieşte Topliţa Rece şi Suha Mare cu toate poienele şi muncelele cu izvoarele Râcăoane, Astra şi Negrileasa mănăstirii Voroneţ.

La moartea stareţului Efrem, Sfântul Daniil se afla în mănăstire, fiind silit de bătrâneţe să părăsească sihăstria lui cea mult iubită.

Pentru aceasta, soborul mănăstirii Voroneţ îl alege stareţ. Nu mult după 1488 viteazul nevoitor, împovărat de mulţimea anilor, îşi dă sufletul în mâinile Domnului. A fost îngropat în pronaosul (nartica) Bisericii în partea dreaptă.

La înmormântarea Sfântului (după cum spune tradiţia) a fost de faţă şi Voievodul Ştefan, cu un mare sobor de clerici. Din porunca Voievodului s-a aşezat pe mormântul lui o lespede frumoasă de gresie. Pe această lespede sunt săpate următoarele cuvinte: „Acest mormânt este al părintelui nostru David, ca schimonah Daniil". Inscripţia este simplă, fără cuvinte de slavă după cum a fost şi viaţa lui simplă şi smerită.

După cinstita lui adormire, evlavia credincioşilor n-a contenit şi nici nu s-a micşorat, ci mai vârtos a sporit prin mulţimea minunilor care se făceau la mormântul lui.

Veneau Vlădicii şi norodul din depărtare pentru a săruta cinstitele lui moşte şi toţi aflau ajutor şi alinare întru boli şi necazuri.

Numele Sfântului Daniil Sihastru şi vestea minunilor lui se răspândeşte în toate colţurile ţării şi ajunge să fie cunoscut şi de alte naţii. De pildă, vestitul teolog malorus (ucrainian) Zaharia Kopistemschi, când pomeneşte despre Sfinţii Români apare şi numele sfântului Daniil (în cartea sa Palidonia scrie şi despre Sfântul Daniil de la Voroneţ numindu-l „Ciudovoreş" - făcător de minuni).

De asemenea, Cuviosul Daniil este trecut pe lista Sfinţilor moldoveni în actele curţii imperiale din Rusia scrise de către Şambelanul Andrei Nicolaievici Muravier. Lista (adică catalogul) acesta cu Sfinţii Români a fost cerută de Mitropolia Moldovei în anul 1857. În actul acesta sunt trecuţi 17 Sfinţi Români cu vieţile lor (Sfântul Daniil este al faptelor).

Şiragul Sfinţilor Români este destul de bine cunoscut şi se găsea prin mănăstirile noastre, de unde ajungea cunoscut şi de străini (cum este cazul cu teologul rus

de mai sus).

În volumul patru cu Vieţile Sfinţilor scris de mitropolitul Dosoftei al Moldovei, la pagina 152 se află scrise următoarele: „Deci mulţi sfinţi se fac, şi până astăzi se fac... căci în vremea de acum mulţi sfinţi sunt de petrec cu noi, pe care numai Dumnezeu îi ştie la învierea lor. Dar tocmai din români mulţi sunt, la care le-am şi văzut viaţa şi traiul lor, dar nu s-au căutat fără numai Daniil de Voroneţ şi Rafail de Agapia; am sărutat şi sfintele lor moaşte”.

În cartea „Oratoriul” a Episcopului Melchisedec se spun între altele şi acestea: „Daniil de la Mănăstirea Voroneţ, contemporan cu Marele Ştefan. Acest cuvios a îmbărbătat la luptă contra turcilor pe Marele erou, după vincela (înfrângerea) ce suferise de la ei la Valea Albă”.

Cuviosul Daniil între sfinţi se mai poate vedea şi din mineiele vechi şi din unele mai noi, precum şi în unele poezii, cum este poezia „Daniil Sihastru” a lui Dimitrie Bolintineanu după cronicarul Neculce.

Afară de aceste mărturii care se găsesc prin cărţi, mai sunt şi diferite hrisoave din vremea veche, care pomenesc numele lui, socotindu-l ca sfânt. Aşa de pildă într-un act al voievodului Iliaş Mareş din anul 1531 (21 martie) se întăreşte dania mitropolitului Grigorie de la Voroneţ unde zice: „este hramul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe... şi unde se odihneşte Sfântul stareţ Daniil”.

Într-unul din actele Mitropolitului Grigorie Roşea (ucenicul Sfântului Daniil) mitropolitul cere ca să fie pomenit între ctitori şi anume zice: „după pomenirea Sfântului Daniil, a treia zi”.

În actul voievodului Alexandru Lăpuşneanu din anul 1558 (5 aprilie) se întăreşte Mănăstirii Voroneţului satul Drăgăeşti „unde (zice) este hramul Sfântului Mare Mucenic Gheorghe şi unde este Sfântul Stareţ Daniil”.

Apoi, într-un hrisov al voievodului Petru Şchiopu, din iunie 1575, se pomeneşte iarăşi despre „moaştele Sfântului Stareţ Daniil”. Iar din actul voievodului Ieremia Movilă din 17 decembrie 1599, se întăresc alte ctitorii ale Mănăstirii Voroneţ (satele Trâisteni, Tăcnauca şi Hlinovoda cu iazuri şi mori).

Toate aceste hrisoave (acte) domneşti ale Mănăstirii Voroneţului şi despre Sfântul Stareţ Daniil sau despre Moaştele Prea Cuviosului de Dumnezeu rugător Părintele nostru Daniil cel Nou vorbesc despre sfinţenia lui şi adeveresc că a fost stareţ la Voroneţ. Însă pomenirea Sfântului Daniil a rămas încă şi mai vie în sufletele ucenicilor săi cum a fost mitropolitul Roşea Grigorie, vărul voievodului Petru Rareş care avea metanie din Voroneţ, unde s-a retras la urmă din scaun şi monahul Ioan care scrie în cartea sa slavonă (Viaţa Sfântului Efrem) această însemnare: „Am dat (această carte) la Mănăstirea Voroneţului unde, din fragedă tinereţe şi din copilărie, m-am făgăduit lui Dumnezeu cu rugăciunile Sfânt Părintelui nostru Daniil cel Nou şi unde am primit mântuitorul şi îngerescul cin”.

Deşi nu se află alte mărturii scrise de la alţi ucenici ai Sfântului însă urmele lor au rămas în toate părţile Moldovei şi mai ales prin pustietăţile din Munţi, unde au întemeiat schituri şi mănăstiri, ţinând aprinsă flacăra credinţei şi pomenirea stareţului neştearsă până azi.

Moaştele Sfântului Daniil odihnesc până azi în Mănăstirea Voroneţ. Numai o parte din ele, şi anume un deget (cu care a arătat lui Ştefan unde să zidească Mănăstirea Putna) este dăruit Mănăstirii Putna de către egumenul Ghedeon în 1749.

Dar viaţa aceea minunată a Cuviosului n-a rămas numai în amintirea ucenicilor lui şi a credincioşilor care l-au cunoscut, ci şi pe la locurile unde a trăit numele lui se întâlneşte la tot pasul. Mai cu seamă în Valea Putnei, unde sunt chiliile lui (mai bine cunoscute). Aici stânca este scobită cu dalta şi are 2 încăperi: un paraclis cu 3 despărţituri, lung de 9,25 m şi înalt de 2 m şi o chilie sub paraclis, unde locuia el. În preajma chiliei lui

era peştera unei căprioare, unde se zicea că-şi adăpostea calul Ştefan Vodă, când venea la Sfântul Daniil.

Despre icoana Sfântului Daniil

La Mănăstirea Voroneţ se află zugrăvită icoana Sfântului Daniil pe peretele din afară al Bisericii. Zugrăveala este făcută pe vremea Mitropolitului Grigorie Roşea (ucenicul Sfântului Daniil) la anul 1547, după moartea acestuia. În tinda Bisericii este o altă icoană a Sfântului Daniil, alături de Mitropolitul Grigorie. Lângă capul Sfântului scrie cu litere slavone: „Sfântul Daniil".

O altă icoană se află într-o Sfântă Evanghelie, dăruită Mănăstirii de către Mitropolitul Grigorie.

Alte chipuri ale Sfântului, asemenea cu cele amintite (copii) se mai află pe icoanele vechi ale hramului, care se aşezau pe analog lângă mormântul Sfântului.

Din toate mărturiile acestea scrise şi nescrise precum şi din minunile care se fac până azi la mormântul lui, este „absolut dovedit că Daniil Sihastru este sfânt şi că s-a bucurat de un cult (adică cinstire) public în întreaga Moldovă, fiind cunoscut cultul lui şi peste graniţe până la Kiev" (cum se arată în cartea lui Stan, pag. 33).

După pilda vieţii lui Ava Daniil, au petrecut prin văile Carpaţilor (mai ales pe

valea Sucevei şi a Putnei) o mulţime de călugări, care şi-au luat schima cea mare şi mulţi din ei au primit cununa sfinţeniei, fiind cinstişi de norod, alături cu Sfântul Daniil.

De pildă: la Mănăstirea Moldoviţa era Sfântul Vasile Ieroschimonahul, pomenit în „Palidonia" lui Kopistemschi ca „făcător de minuni"; la Suceviţa, pe dealul Turcoiului, a petrecut viaţă sfântă monahul Isaachie („cel ce stăpânea duhurile") - după D. Dan, publicat de Academia Română.

La Mănăstirea Putna a trăit în Sihăstrie Sfântul Rafail Schimonahul, din ale cărui moaşte se păstrează o parte, ferecate în argint, cu inscripţia: „Teoctist, numit după cinul schimonahicesc Rafail".

La Mănăstirea Voroneţ Sfântul Daniil are ca vrednic urmaş de sihăstrie pe Ieroschimonahul Epifanie (pe la anii 1660) de care aminteşte Veniamin Costache în Patericul Sfinţilor din Moldo-România.

Iar la Mănăstirea Rădăuţului se aflau prin sec. al 17-lea moaştele întregi ale Sfântului Leontie, un Ieroschimonah făcător de minuni (vezi Sfântul Irinarh, precum şi Mitropolitul Dosoftei).

Deci, sămânţa aruncată de Sfântul Daniil Sihastrul a adus roade bogate în toate părţile Moldovei de Sus, făcând astfel începutul organizării vieţii mănăstireşti din aceste părţi.

Este de însemnat că Sfântul Daniil umbla într-o haină (rasă) goală ţesută din păr de capră, era luminat la faţă şi dulce la cuvânt, înţelepciunea vorbelor lui îi făcea pe toţi să se minuneze şi să-l cinstească.

Pentru asta şi Voievodul Ştefan a căutat să facă prietenie cu el şi l-a avut ca părinte duhovnicesc până la moarte.

Deşi unii istorici susţin că Sfântul Daniil este rudenie cu Ştefan cel Mare devreme ce, zic ei, avea aşa de mare îndrăzneală la el. Însă pentru un bărbat îmbunătăţit şi

sfânt cum era Daniil, nu este nevoie ca să fie rudă cu dregătorii ţării pentru a le câştiga prietenia. Sfinţenia vieţii câştigă cinstea şi încrederea atât a norodului, cât şi a voievodului. Pentru trecerea Cuviosului Daniil în rânduiala sfinţilor nu s-au făcut soboare şi nici nu s-au încheiat acte oficiale, căci el a fost socotit ca sfânt încă din vremea când era în viaţă, iar după cinstita lui adormire, nimenea nu s-a îndoit de sfinţenia lui, nici chiar străinii, căci prin minunile care se făceau la mormântul lui şi prin felul cum se împlineau proorociile lui, toţi îl aveau ca sfânt.

Cuviosul Nifon de la Argeş

(prăznuit la 11 august)

Poate să le pară cam „de râs” unora felul cum se zugrăveşte (din cele ce urmează) starea de decădere duhovnicească a „Ţării Româneşti” (adică Muntenia), pe vremea domniei lui Radu Vodă, înainte de a veni la păstorie Cuviosul Nifon, fostul Patriarh al Ţarigradului.

Însă trebuie de ţinut seamă că în vremea aceea norodul pravoslavnic din toate părţile era încă tulburat mult de „Scandalul de la Florenţa” şi multe Biserici ortodoxe au rupt legătura cu Patriarhia Ecumenică de la Constantinopol. Între acestea era şi Biserica Ţării Româneşti (a Ungro-Vlahiei) care rupsese de mult legătura şi se conducea mai mult de sine, îngrădindu-se cu Biserica sârbească şi bulgară (mai mult pentru nevoile hirotoniilor).

În vremea aceea de zdruncinare duhovnicească, la noi în ţară nu se aflau şcoli, nici „dascăli” învăţaţi şi nici cărţi româneşti prin care să se lumineze norodul în cele ale credinţei. În schimb, propaganda papistăşească luase un mare avânt prin episcopiile „catolice” ale Cumanilor, Argeşului, Milcovei şi Severinului (acestea sunt numai din Muntenia). Pentru asta bietul norod trăia în nedumerire şi era stăpânit de multe obiceiuri rele şi de superstiţii.

Lipsa de îndrumare duhovnicească nu era o rânduială sănătoasă nici în dregătoriile politice ale ţării, de aceea Cuviosul Nifon (despre care ne este povestirea) a întâmpinat multe greutăţi la păstoria Bisericii din Ţara Românească şi în cele din urmă a suferit prigoană şi izgonirea din scaune pe nedrept.

Cel care a scris viaţa Cuviosului a fost unul dintre fiii lui duhovniceşti, având viaţă îmbunătăţită, care cunoştea bine Ţara Românească şi, prin urmare, spusele lui sunt

vrednice de crezare. Împletind versurile ce urmează, m-am folosit numai de materialul aflat în biografia Sfântului, fără să adaug decât doară câteva cuvinte de încheiere.

Înainte de a intra în materia povestirii, aş vrea să atrag atenţia încă despre un lucru şi anume: se ştie din istorie că în vremea cea veche, erau trimişi uneori în ţările noastre arhierei şi egumeni străini (mai mult cu sila) ca să păstorească norodul, ori să chivernisească anumite mănăstiri (fără să-i aleagă şi fără să-i dorească cineva din ţară!).

Mai totdeauna, asemenea „Păstori" nu zăboveau mult la noi ci erau siliţi să plece „acasă", de multe ori „cu nepusă masă"! Dar asta se întâmpla numai cu cei „nepoftiţi" şi nealeşi după canoane.

Nu trebuie să socotească cineva în rândul „păstorilor nepoftiţi" şi pe Sfântul şi prea înţeleptul ierarh Nifon de la Argeş, despre care ne este cuvântul. Acest vestit dascăl al Bisericii, care a stat ca un sfeşnic luminos în scaunul Patriarhiei Ecumenice, nu a fost trimis de cineva din afară şi nici el singur n-a râvnit dregătorie sau avere în ţară la noi. El a fost adus cu multe rugăminţi şi cu îndelungate stăruinţe de către voievodul de atunci al Ţării Româneşti (Radu Vodă), cu sfatul boierilor şi al clericilor.

Pentru asta, scoaterea lui pe nedrept din scaun şi izgonirea din ţară, a fost un act de mare nedreptate, care a mâniat pe Dumnezeu, aducând după sine pedeapsă pentru voievodul Radu şi pentru ţara întreagă.

Crâmpei - Din viața Sfântului Nifon de la Argeş

(care a fost Patriarh la Constantinopol)

Pe vremea când domnea la Argeş
Semeţul Radu Voievod,
Era nedumerire mare
Şi decădere în norod.

Atunci, în „Ţara Românească”
(Cum spun bătrânii scriitori),
Lipsea duhovnicească hrană
Şi bunii povăţuitori;

Beţia şi destrăbălarea
Se răspândea în largul său
Şi nu era atuncea cine
Să pună stavilă la rău.

Când toţi se rătăceau în noapte
Cu întuneric pierzător,
A răsărit de peste mare
„Luceafăr prea luminător”.

Vestitul pustnic, Sfântul Nifon,
Care fusese Patriarh,
A fost trimis atunci de Domnul
La noi în ţară Chiriarh.

Chemat fiind de Radu Vodă
A fi „duhovnicesc Păstor”,
El pune regulă în toate
Şi descăleşte pe popor.

Mustrând mereu fărădelegea,
Nu cruţă nici pe dregători
Şi nici pe însuşi Radu Vodă,
Cel mândru între Domnitori.

Acesta, mai întâi, primeşte
Mustrarea Sfântului cu drag,
Dar mai pe urmă lasă „masca”,
Scoţându-şi ura în vileag.

„Ai fost chemat - îi zice Vodă -
Să ai al Păstoriei post,
Iar Prea Sfinţia ta, Părinte,
Ne strici al rânduielii rost!

Suntem doar trăitori în lume,
Cu obiceiuri bătrâneşti
Şi nu putem pleca grumazul
La rânduieli călugăreşti!

N-ajunge că le-ai pus la Preoţi
Şi la călugări rânduieli?
Te-ai apucat să te amesteci
Într-ale mele socoteli!

Acum nu ne mai trebuie
În ţară păstoria ta,
Deci pleacă întru „ale tale”,
Aici nu ai ce căuta!”.

Însemnarea întâi pentru Sfântul Nifon

Sfântul Nifon se trăgea din părţile Peloponezului. Numele lui de botez era Nicolae. Era om învăţat şi îmbunătăţit în fapte încă din vârsta copilăriei. A plecat pe ascuns de acasă, în anii tinereţii, şi a intrat sub ascultarea unui sihastru vestit de la Epidaur, cu numele Antonie.

La sihăstria asta a primit cinul călugăresc şi a pus temelia nevoinţelor duhovniceşti. Ocupaţia lui era caligrafia (scrisul), din care îşi agonisea hrana. După săvârşirea Părintelui său, a mai petrecut o vreme cu vestitul dascăl Zaharia (călugăr aghiorit) de la care a învăţat filozofia (cea după Dumnezeu).

După ce dascălul său ajunge Episcop, Cuviosul Nifon pleacă în Sfântul Munte unde este primit la Mănăstirea Dionisiului. Podoaba virtuţilor lui şi înţelepciunea cuvintelor l-au făcut vestit în toate părţile. Mănăstirile din Sfântul Munte se întreceau care mai de care să-l cheme să ţină cuvânt de învăţătură fraţilor. Alergau sihaştrii din pustietăţi sa se îndulcească din gura lui cea curgătoare de miere.

Ocupaţia lui mai de seamă, pe lângă învăţătura fraţilor, era scrisul, la care avea mare talent.

N-a trecut multă vreme şi a trebuit să părăsească Mănăstirea (spre părerea de rău a lui şi a fraţilor), fiind ales Arhiepiscop la vestita cetate a Tesalonicului. Fiind lumea tulburată din cauza soborului viclean de la Florenţa, unde s-a pus la cale unirea ortodocşilor cu papistaşii, Sfântul Nifon s-a străduit sa întărească norodul ortodox împotriva uneltirilor papistăşeşti.

Predicile lui erau ascultate de toţi, ca şi cele ale Sfântului Ioan Gură de Aur, căci în vremea aceea nu se afla alt luminător vestit ca Sfântul Nifon. De la Tesalonic a fost chemat la Constantinopol, unde ajunge Patriarh Ecumenic (a toată lumea). Viaţa şi cuvintele lui îl făceau să strălucească întocmai ca un soare în toată lumea pravoslavnică.

În vremea păstoriei lui, mulţi dintre iudei şi dintre păgâni au primit Sfântul Botez, atraşi fiind de podoaba vieţii lui şi de minunatele lui cuvinte. Cu povaţa lui mulţi dintre rătăciţi (armeni şi papistaşi) se întorc la dreapta credinţă şi mulţi dintre creştinii râvnitori primesc cununa muceniciei, mărturisind pe Dumnezeu Hristos în faţa Stăpânirii păgâneşti, fiind înarmaţi cu rugăciunile şi cu îndemnurile Sfântului Nifon.

Dar vrăjmaşul mântuirii şi organele lui nu puteau să rabde strălucirea acestui minunat Luminător al Bisericii. Au uneltit toate meşteşugurile ca să-l îndepărteze de la turmă. Mai întâi s-au ridicat împotriva lui o parte din clerici (care erau otrăviţi de zavistie şi l-au silit să plece în surghiun). Însă Biserica n-a putut răbda mult lipsirea luminii lui, ci l-a chemat în scurtă vreme să lumineze în sfeşnicul obştesc al Pravoslaviei.

A doua oară a fost scos cu sila din scaunul păstoriei de către sultanul turcesc, pe motiv că nu i-a dat cinstea cuvenită, când l-a întâlnit pe drum.

Fiind îndepărtat cu tiranie de la cârma Bisericii, era ţinut sub pază la Adrianopol. Aflând despre asta Voievodul Munteniei, Radu, l-a rugat să primească

păstoria Bisericii din Ţara Românească şi el va mijloci ca să fie slobod din partea Stăpânirii. După mai multe rugăminţi din partea voievodului şi a boierilor, Cuviosul Nifon primeşte propunerea şi este adus în ţară ca Mitropolit al Ungro-Vlahiei (Munteniei).

Fiind pe atunci mare lipsă de carte şi de povăţuitori duhovniceşti, Sfântul Nifon a avut de luptat mult cu apucăturile cele rele care erau învechite la norod. A pus rânduială pe la biserici şi mănăstiri, povăţuindu-şi turma pe calea mântuirii, cu multă râvnă şi cu adâncă înţelepciune. Mustra pe toţi cei care defăimau legea, fără a se sfii de cei mari. Mustra când era nevoie şi pe preoţi şi pe dregători şi chiar pe semeţul domnitor al ţării, Radu Vodă.

La început, voievodul primea poveţele Sfântului şi părea a fi bucuros de orânduielile lui, însă n-a răbdat multă vreme. A venit prilejul că să-şi dea pe faţă mândria lui (să-şi arate arama).

În vreme aceea s-a oploşit la curtea lui Radu Vodă un boier fugar din Moldova, cu numele Bogdan. El îşi lăsase acasă femeia şi copiii fiind urmărit de stăpânire şi venind în Muntenia căuta să ia în căsătorie pe sora voievodului Radu. Radu s-a învoit la această fărădelege măcar că ştia despre familia lui Bogdan din Moldova.

Sfântul Nifon s-a împotrivit acestei cununii necanonice şi a mustrat cu asprime pe boier şi pe voievod, arătându-le scrisoarea de la femeia legitimă a lui Bogdan.

Dar vorbele Sfântului n-au fost luate în seamă de ei, ba dimpotrivă, s-au sculat amândoi cu duşmănie împotriva Sfântului Păstor şi la urmă l-au silit să plece din ţară.

Atuncea, Cuviosul Nifon
Vorbeşte întru adunare,
Mustrând pe mândrul voievod,
(La dregători şi la norod):

„M-am străduit să apăr „Legea”,
Cu râvnă după Dumnezeu
Şi pentru asta domnul vostru
Mă scoate de la postul meu!

Rămâneţi, fiilor, de-acum,
Mai mult nu mă aveţi cu voi!
Dar vor veni pe capul Ţării
Necazuri grele şi nevoi!

Nelegiuitul cel de Radu
Cu moarte grea se va sfârşi.
Că răilor le vine vremea
Când, căutând, nu m-or găsi!”.

Zicând acestea Cuviosul,
Îşi pune sfântul omofor
Şi leagă pe Bogdan Boierul
Şi pe semeţul Domnitor.

Apoi se întoarce spre Neagoe,
(Iubitul fiu duhovnicesc,
Din viţa veche domnitoare)
Zicând cu glasul părintesc:

De-acuma, fiule, nevoia
Ne face să ne despărţim,
Dar noi cu Duhul - întru Domnul -
De-a pururea avem să fim!

Plângând Neagoe cu suspinuri
Ca cel orfan se tânguia:
„De-acuma altă sprijineală
La cine oare voi afla?

Ai fost dulceaţa vieţii mele
Şi sprijinul duhovnicesc,
Cum pot să sufăr eu de tine
Pe viitor să mă lipsesc?”.

Zicând acestea cu durere,
La inimă se sfâşia
Şi sta îngenuncheat, rugându-l
Blagoslovenie să-i dea.

Iar el, îmbrăţişând pe tânăr,
Îl mângâia cu glasul blând
Şi cele ce vor fi pe urmă
Le-a arătat atunci, zicând:

„Mânia cea dumnezeiască
În ţara voastră va veni:
Pe mulţi din neamul tău va pierde,
Iar tu nevătămat vei fi!

Eu merg precum voieşte Domnul,
Lăsându-te în seama Lui
Vei trece pe sub „spada morţii”,
Apoi la Tron te vei sui!

Păzeşte sfaturile mele,
Şi Dumnezeu te va păzi,
Că rugăciunea mea smerită
În toate te va însoţi!”.

Zicând acestea Fericitul,
L-a sărutat pe el cu drag,
Apoi făcând o rugăciune,
Apucă „drumul de pribeag”.

Însemnarea a 2-a pentru Sfântul Nifon

(după izgonirea din scaun)

Înainte de a pleca din ţară, Cuviosul Nifon afuriseşte în sobor pe nelegiuitul Bogdan şi pe toţi care fură, părtaşi cu el la fărădelege (adică pe Radu Vodă). Aflând de asta voievodul, a dat ordin în toată ţara ca nimeni să nu dea nici un respect Cuviosului Nifon şi ameninţa cu pedeapsă de moarte pe cel care ar îndrăzni să-l găzduiască ori să-l ajute cu ceva.

Dar Cuviosul Nifon a fost îngrijit o bucată de vreme de către iubitul lui fiu duhovnicesc Neagoe, care se trăgea din familia veche domnitoare a „Basarabilor” şi care ţinea foarte mult la Sfântul.

Iar când a fost să plece din ţară Cuviosul Nifon, atunci a fost mare durere pentru evlaviosul tânăr. Atunci a auzit rostindu-se cuvintele prooroceşti ale părintelui său duhovnicesc pentru cele ce vor urma în ţară după plecarea lui.

Mergând, necunoscut de nimeni,
La Sfântul Munte s-a oprit
Şi paznic la catâri-acolo
Egumenul l-a rânduit.

O! Pogorâre negrăită!
Acelui minunat Ierarh!
Ce sta pe tron odinioară,
A toată lumea Patriarh!

De o smerenie ca asta
Şi îngerii s-au minunat,
Iară vrăjmaşii mântuirii
De asta s-au înspăimântat!

Dar Dumnezeu Prea Milostivul
Nu l-a lăsat necunoscut,
Ci arătat la tot soborul
(întru minune) l-a făcut.

Căci în vedenie s-arată
Botezătorul lui Hristos
Şi porunceşte cu asprime
Amenințând pe Proestos:

„Adună-ţi repede frăţimea,
Ca să întâmpini cu sobor
Pe Patriarhul Ecumenic,
Pe marele Luminător!

I-ajunge multa pogorâre,
Ajunge lui cât s-a smerit!
Primiţi cu cinste pe Păstorul!
Destul a stat acoperit!”.

Lovind în toaca de aramă,
Soborul tot s-a adunat
Şi, cu făclii şi tămâiere,
Pe Sfântul l-au întâmpinat.

Privelişte prea mişcătoare
Era atuncea de văzut
Când Sfântul aducea catârii
Venind pe jos de la păscut!

Văzând în poartă adunarea
Şi clopotele auzind,
S-a dat în dosul mănăstirii,
Nimic de sine bănuind.

Soborul însă cu grăbire
Întâmpinare i-a făcut,
Iar el, căzând lor la picioare
Plângând, iertare şi-a cerut.

Atunci Egumenul, cu cinste
Pân-la pământ s-a închinat
Şi dreapta cea arhierească
Cu plânsete a sărutat.

Acele vorbe mişcătoare
Ce s-au rostit atunci de toţi,
În faţa slugii prea smerite
A le descrie nu le poţi!

Iar cei care mai înainte
Pe Cuvios îl defăimau,
Cerând cu lacrimi iertăciune,
Amar acum se tânguiau!

În sunete veselitoare
De clopote şi de cântări,
S-a închinat toată frăţimea,
Cerându-i binecuvântări.

El, sărutându-i părinteşte,
Le-a spus cuvinte de folos,
Apoi intrând în mănăstire
Se nevoia întru Hristos.

Însemnarea 3-a pentru Sfântul Nifon

(După plecarea lui din Muntenia şi săvârşirea lui la Aton)

La mănăstirea Dionisiului din Sfântul Munte (cu hramul Sfântul Ioan Botezătorul) era aşa rânduială ca toţi cei care doreau să fie închinoviaţi trebuiau să slujească mai întâi o vreme la catârii mănăstirii (adică la „odaie", cum se zicea la noi).

La această slujbă a fost rânduit şi Cuviosul Nifon, fostul Patriarh Ecumenic şi păstor duhovnicesc al „Ţării Româneşti". Acolo slujea ca un argat, păscând catârii şi cărând cele de nevoie pentru mănăstire, din pădure şi de la metoc (căci nu-l mai cunoştea nimeni şi nici el n-a spus cine este şi de unde vine).

Odată i-a venit rândul să facă de strajă noaptea din cauza piraţilor, care prădau mănăstirile. Pe la miezul nopţii pe când îşi făcea rugăciunea obişnuită, l-au văzut

nişte fraţi şi pustnici îmbunătăţiţi din apropiere că era la înfăţişare ca o pară de foc şi minunându-se au spus egumenului pentru asta. Atunci egumenul a rânduit ca să se facă rugăciune de obşte spre a descoperi Dumnezeu taina acelui frate începător. Atunci s-a arătat Sfântul Ioan Botezătorul Egumenului în vedenie poruncindu-i să întâmpine cu cinste pe Sfântul Nifon.

În chipul acesta s-au vădit cele ascunse ale smeritei slugi care făcea corvoadă la Mănăstirea Dionisiului.

Făcându-i-se primirea cu cinste ca unui Patriarh, s-a rugat de toţi ca să-i rânduiască ascultare în mănăstire, fără a face deosebire de ceilalţi fraţi din sobor. Deşi era acum bătrân şi slab, îşi petrecea viaţa cu multe osteneli, îndeplinind treburile cele mai de rând şi întărind pe fraţi prin pilda vieţii lui şi prin cuvintele lui cele pline de dar. El era întru toate şi pentru toţi „icoana cea vie a virtuţii şi izvorul cel pururea curgător de miere duhovnicească".

Multe semne şi minuni a arătat Dumnezeu prin rugăciunile acestui pustnic smerit şi prea luminat Ierarh al lumii!

Odată primejduindu-se fraţii mănăstirii cu barca pe mare, când aduceau merinde de la metoc, Cuviosul Nifon a făcut rugăciune fierbinte pentru ei şi s-au domolit îndată valurile mării. Cunoscând fraţii puterea rugăciunii lui, l-au rugat cu multă stăruinţă ca să le dea ceva blagoslovit de el spre a fi păziţi în vreme de primejdie, pe viitor. Atunci, Cuviosul Nifon, căzând în genunchi la rugăciune, le-a blagoslovit un fier (ce aveau în corabie), zicându-le să-l păstreze în loc curat şi la vreme de primejdie să-l slobozească cu o frânghie în apă şi se vor izbăvi de primejdie (numai dacă îşi vor ţine regulat pravila şi canonul). Şi era lucru de mare mirare, căci prin slobozirea fierului în apă se domoleau numaidecât valurile, ca şi cum s-ar fi cucernicit de atingerea lui. Oricând se ivea primejdia pe mare auzeai semnalul fraţilor: „Pogorâţi, pogorâţi repede pe «Patriarhul» în apă!" (adică fierul blagoslovit de Cuviosul Nifon). Şi totdeauna se făceau minuni prea slăvite cu

fierul acela încât fraţii îl ţineau la mare cinste, închipuindu-şi că au împreună cu ei pe Sfântul.

S-a păstrat la corabia mănăstirii Dionisiului „Fierul Nifon” peste 150 de ani, până când s-a pierdut în apă.

Cuviosul Nifon alerga în toate părţile unde erau treburile mai grele spre a da ajutor şi a încuraja pe fraţi, căci fiind mănăstirea aşezată pe o coastă prăpăstioasă, cu multe necazuri şi primejdii îşi agoniseau cele de nevoie. Cuvintele lui erau ca un balsam de alinare pentru toţi, căci în tot Sfântul Munte nu se afla alt părinte duhovnicesc şi dascăl iscusit ca Sfântul Nifon.

Aproape de sfârşitul vieţii lui, s-au adunat mulţimi nenumărate de monahi de prin toate mănăstirile şi de prin pustietăţi ca să ia blagoslovenia lui cea de pe urmă. Şi toţi erau cuprinşi de o jale negrăită pentru lipsirea povăţuitorului obştesc.

L-au rugat atunci cu multe lacrimi şi cu amare tânguiri ca să le dea în scris o rugăciune de dezlegare pentru sufletele celor adormiţi (spre a se citi pe mormânt).

Atunci fericitul le-a lăsat „cu limbă de moarte” Molitfa cea de dezlegare pentru răposaţi, pe care o foloseşte Sfânta Biserică de Răsărit până astăzi. La mormântul lui se săvârşesc minuni şi semne preaslăvite întotdeauna.

Cu poveţele lui cele înţelepte şi cu rugăciunile lui cele bine primite de Dumnezeu, multe suflete s-au mântuit şi mulţi rătăciţi au aflat calea adevărului. Iar o parte din ei au primit cununa muceniciei, cu blagoslovenia lui. Doi ucenici a avut Sfântul mai aproape şi amândoi au fost număraţi în rândul mucenicilor, mărturisind pe Dumnezeu Hristos cu îndrăzneală înaintea stăpânirii păgâneşti (a turcilor). Amândoi ucenicii - Macarie şi Ioasaf - au petrecut împreună cu Sfântul în Muntenia şi după aceia l-au însoţit în Sfântul Munte. Macarie a mărturisit pentru Hristos în Tesalonic, în vremea când trăia încă Sfântul Nifon, iar Ioasaf a mărturisit în Constantinopol după săvârşirea din viaţă a

Părintelui său, după cum a fost proorocit şi blagoslovit de el.

În chipul acesta minunat a vieţuit şi s-a săvârşit Cuviosul Părintele nostru Nifon, prea strălucitul Luminător al lumii, piatra cea neclătită a răbdării, care s-a lămurit ca şi aurul în cuptor prin grele încercări şi primejdii. Pomenirea lui se săvârşeşte la 11 ale lunii august.

P.S. Este de însemnat şi aceasta, că în vremea când argăţea (necunoscut) la catârii mănăstirii Dionisului, au fost trimişi delegaţi de la Sinodul Arhiereilor din Constantinopol ca să-l aducă înapoi pe „Tronul Ecumenic”, văzându-se lipsa care era în Biserica, după plecarea lui. L-au căutat în toate părţile având şi întărire de la sultanul turcesc ca să-l aducă neapărat la postul lui. Au mers şi la Sfântul Munte, iscodind pe la mănăstiri şi prin pustietăţi pentru dascălul lor, însă nu l-au putut afla nicăieri, căci cine îşi putea închipui că „rândaşul” de la odaia Dionisului a fost Patriarh a toată lumea şi luminătorul Ortodoxiei!

Atunci în „Ţara Românească”,
(Pentru semeţul voievod)
A fost grozavă tulburare,
La mănăstiri şi la norod.

Stârnitu-s-au şi boale grele
Şi secetă cu groaznic vânt,
Ca o pedeapsă de la Domnul
Pentru gonirea „celui Sfânt”!

Din mult-acea neplouare,
Pământul roadă n-a adus
Şi toţi au cunoscut din asta
„Bătaia Domnului de sus!”.

Abia şi-a cunoscut greşeala
Nechibzuitul Domnitor,
Şi căuta acum pe Sfântul
În toate părţile cu zor.

Dar n-a putut să-i dea de urmă
(Precum a şi fost proorocit),
Apoi şi el căzu în boala
Care cumplit l-a chinuit!

Că trupul - de multe rane -
Ca ciurul i s-a găurit
Şi putrezind, ieşea dintr-însul
Duhoare de nesuferit!

Deci, neputând atuncea nimeni
Să se apropie de el,
Cu chinuri nemaipomenite
S-a stins la Argeş, în „Castel”.

Iar după moartea lui - se spune -
Că Dumnezeu a arătat
Un semn de groaznică mânie,
La toţi fiind înfricoşat!

Mormântul lui la Mănăstire
Era trei zile tremurând
Şi toţi erau cuprinşi de spaimă,
„Mânia cerului” văzând!

Apoi la „Tronul de Domnie”
Neînţelegeri au urmat,
Suindu-se, cu tiranie,
Boierii Mihnea şi cu Vlad;

Iar pe Neagoe (despre care
Mai înainte am vorbit),
Au căutat ca să-l omoare,
Dar Sfântul Nifon l-a păzit.

Prin rugăciunea cea fierbinte
A Sfântului ocrotitor,
Se izbăveşte de la moarte.
Fiind ales ca Domnitor.

Suindu-se pe „Tronul Ţării”
Neagoe s-a călăuzit
De rugăciunea şi povaţa
Părintelui celui Sfinţit.

Însemnarea a 4-a pentru Sfântul Nifon

(împlinirea proorociilor lui pentru pedepsirea lui Radu Vodă şi a ţării)

În Muntenia, după plecarea silnică a Cuviosului, au urmat multe necazuri şi tulburări. Din cauza secetei îndelungate şi a vânturilor celor rele, n-a rodit pământul nici pâine pentru hrana norodului şi nici păşune pentru vite, pentru asta a urmat foamete grea şi boli omorâtoare. La mănăstiri au fost tulburări şi răscoale în norod. Iar boierimea s-a împărţit în tabere pentru ocuparea domniei. Din multa duşmănie ce era între ei, s-a vărsat mult sânge între fraţi, iar familia Basarabilor (din care se trăgea tânărul Neagoe, fiul duhovnicesc al Sfântului Nifon) a suferit prigoane înfricoşătoare şi însuşi Neagoe a scăpat prin minune de la moarte. Fiind acoperit prin rugăciunile sfântului său Părinte duhovnicesc, Neagoe se izbăveşte de la moarte sigură şi este ales Domnitor al Munteniei.

În toată viaţa lui a păzit cu sfinţenie sfaturile cuviosului său Părinte, văzând cu ochii cum se împlineau toate vorbele lui.

Fiind acum la bătrâneţe,
Smeritul „Pustnic şi Ierarh”
Prea cuvios îşi dă sfârşitul
Adevărat „de Patriarh”!

Fiind rugat de tot soborul
El lasă fraţilor când moare,
Spre veşnica lui pomenire,
„molitfa cea de Dezlegare”.

Iar trupul lui cinstit rămâne
Ca un izvor vindecător
Şi sfânt „liman de ocrotire”
Prea necăjitului sobor.

Trimis-a deci atunci „solie”
Evlaviosul Domnitor
S-aducă Moaştele sfinţite
În Ţară pentru ajutor.

Primindu-le cu multă cinste,
Le-a pus deasupra, pe mormânt,
Unde zăcea cu neiertare
Acel ce izgonea pe „Sfânt”!

Făcând obştească priveghere,
Prin semne s-a încredinţat
Că Fericitul lui Părinte
Pe Radu Vodă l-a iertat.

Cu negrăită bucurie
Pe Sfântul l-au sărbătorit
Şi toţi se vindecau de boale
Prin darul lui cel preaslăvit!

Căci orbii dobândeau vederea
Şi cei ologi se îndreptau,
Iar cei cu duhuri necurate,
Prin darul lui, se izbăveau!

Odată - noaptea - Sfântul Nifon
S-a arătat lui Vodă-n vis
Şi, sfătuindu-l părinteşte,
La urmă către el a zis:

„De-acuma, fiule iubite,
Trimite-mi trupul înapoi,
Să fie pentru mângâierea
Soborului întru nevoi!”

Deci ascultându-l voievodul,
La Aton iarăşi l-a trimis,
Oprind cinstitul cap şi mâna,
Precum „Soborul i-a permis”.

De-atunci la Curtea de la Argeş
Păstratu-s-a cinstitul cap
În prea măreaţa mănăstire
A lui Neagoe Basarab.

Iar trupul „Sfântului”, la Aton,
Rămâne ca cinstit odor,
Păstrat în cea mai scumpă raclă
De la numitul Domnitor.

Însemnarea a 5-a Pentru Sfântul Nifon

(Aducerea Sfintelor Moaşte în Ţară, iertarea lui Radu Vodă şi întoarcerea Moaştelor)

Aflând evlaviosul Domnitor Neagoe despre săvârşirea întru Domnul a Sfântului său Părinte duhovnicesc, a trimis pe doi egumeni mai însemnaţi şi câţiva boieri cu daruri bogate şi cu scrisori la Sfântul Munte (în mănăstirea Dionisiului), cerând cinstitele Moaşte ale Cuviosului Nifon, ca să fie aduse în Muntenia spre blagoslovenia şi iertăciunea Ţării întregi şi spre dezlegarea afuriseniei răposatului voievod Radu, care murise neîmpăcat.

Grea de tot a fost pentru sobor cererea aceasta şi nu s-ar fi învoit cu nici un chip, însă Cuviosul Nifon a arătat prin semne că este voia lui să împlinească dorinţa iubitului său fiu duhovnicesc, Neagoe. Nimeni dintre părinţi n-a îndrăznit să deschidă mormântul Sfântului. Atunci, marele logofăt al lui Neagoe, având îndrăzneală şi încredere în multa evlavie a Stăpânului său, a început să sape la Mormântul Sfântului şi îndată a ieşit o mireasmă prea minunată de la Cinstitele Moaşte, care s-a răspândit în toată latura aceea. Deci, scoţând Cinstitele Moaşte le-au aşezat într-o raclă prea scumpă şi s-a făcut priveghere de toată noaptea. Au alergat atunci din toate părţile monahi spre a se închina şi mulţi s-au vindecat de boli prin atingerea lor.

Aduse fiind apoi în ţară la noi cu multă cinste, au fost primite la Dunăre de episcopii ţării cu mare sobor de clerici, de boieri şi de norod.

Când s-au apropiat de cetatea lui Bucur (Bucureşti) a ieşit întru întâmpinare şi voievodul cu toată curtea lui. Îmbrăţişând cu lacrimi fierbinţi racla Sfântului, a sărutat cu negrăită bucurie şi cu adâncă evlavie Cinstitele Moaşte ale iubitului său părinte şi ocrotitor. Apoi, ridicând pe umerii săi racla Sfântului, dimpreună cu cei mai de seamă sfetnici ai săi, au mers cu alai strălucit (în sunetele clopotelor şi al cântărilor) până la

mănăstirea Dealu, care era zidită de Radu Vodă, unde era îngropat acesta. Acolo au aşezat racla cu Sfintele Moaşte pe mormântul lui Radu Vodă, ca semn de împăcare a Sfântului cu prigonitorul său. După aceea s-a făcut priveghere de toată noaptea, cu tot soborul şi cu toată „Curtea Domnească".

Pe la miezul nopţii, aţipind puţin Neagoe (în vremea privegherii) i-a descoperit în vedenie Cuviosul Nifon că s-a împlinit dorinţa şi a fost iertat răposatul Radu Vodă, pricinuind negrăită bucurie tuturor.

După aceea s-au făcut litanii mari cu Cinstitele Moaşte, prin multe locuri din ţară şi s-au săvârşit nenumărate minuni cu bolnavii care se atingeau de ele. Alerga norodul din toate părţile şi de peste hotare ca să se închine la racla Sfântului. Apoi, luând înştiinţare prin vis ca să întoarcă Cinstitele Moaşte la Aton, Neagoe Basarab le-a aşezat într-o raclă minunată şi le-a trimis cu cinste în Sfântul Munte. Racla dăruită de voievod se păstrează până azi la Mănăstirea Dionisiului şi este unul din cele mai minunate odoare din tot Sfântul Munte. Ea este lucrată din aur cu un meşteşug neîntrecut şi-i împodobită peste tot cu pietre scumpe şi cu smalţ. Deasupra are zugrăvită Icoana Sfântului, având alături pe Neagoe îngenunchiat la picioarele lui. Toate „Proschinatarele" Sfântului Munte şi toţi care au trăit sau au vizitat Sfântul Munte mărturisesc că racla dăruită de Neagoe este un odor fără pereche - în scumpete şi în meşteşug.

La trimiterea Cinstitelor Moaşte din ţară, Neagoe Basarab - după aprobarea Soborului din Sfântul Munte - a oprit cinstitul cap şi mâna Sfântului Nifon, iar el a dăruit mănăstirii Dionisiului cinstitul cap al Sfântului Ioan Botezătorul (al cărui hram este mănăstirea) într-un chivot lucrat la fel din aur şi pietre scumpe.

Odată cu Cinstitele Moaşte, evlaviosul voievod a trimis şi multe daruri bogate pentru mănăstire, apoi a ridicat din temelie multe clădiri în cuprinsul mănăstirii Dionisiului, unde este pomenit totdeauna la Ctitori, la un loc cu împăraţii bizantini.

Cât a trăit Neagoe, nu s-a despărţit nicidecum de Moaştele Părintelui său

duhovnicesc ci le purta cu sine oriunde mergea - ca un scut de apărare împotriva celor văzuţi şi nevăzuţi potrivnici.

După moartea sa, le-a dăruit Mănăstirii de la Curtea de Argeş, zidită de el. Cinstitul cap al Sfântului ierarh Nifon se află până în ziua de azi în minunata Biserică a lui Neagoe de la Curtea de Argeş, alături de cinstitele capuri ale Sfinţilor Mucenici Serghie şi Vah şi al Sfintei Muceniţe Tatiana, ţinând tovărăşia feciorescului şi prea cinstitului trup al Sfintei Muceniţe Filofteia.

De la capul acestui minunat Ierarh şi grabnic ajutător al ţării noastre, la nevoie îşi iau binecuvântare prea evlavioşii voievozi când pornesc la lupte împotriva păgânilor, a ungurilor şi a polonilor, vrăjmaşii credinţei şi ai neamului nostru.

Cu rugăciunile Cuviosului Nifon se înarmează marele voievod Minai Viteazul, când îngrozeşte pe păgâni şi-i înfrânge de istov (complet, definitiv), care loveşte ca un fulger pe unguri şi pe poloni şi moare apoi, ucis mişeleşte (trădat), pe Câmp la Turzii.

În trecerea lui spre locaşul de veci de la Mănăstirea Dealu - ctitoria cu mormântul lui Radu Vodă - capul lui Mihai Viteazul este prohodit în Biserica lui Neagoe de la Argeş, unde îl aşteaptă Sfântul Patriarh Nifon, înconjurat de Sfinţii Mucenici, spre a-l întâmpina ca pe un adevărat mucenic al cauzei noastre naţionale.

Megalinaria (Mărimurile) Sfântului Nifon, glas 2

după melodia megalinariilor de la Paraclisul Maicii Domnului:

Tronul Ecumenic împodobeşti
Şi păstor pe urmă
Te arăţi Ţării Româneşti,
Apoi din Sfântul Munte

Cu darul vii la noi,
Spre mântuirea turmei
La vreme de nevoi.

Troparul Cuviosului Nifon, glas 5

Ca sfeşnic în lume ai strălucit
Şi la noi în ţară ai păstorit,
Aşezând orânduieli
Dascălit-ai pe norod,
Izbăvindu-l de sminteli,
Înalt Prea Sfinţite Nifon,
Cel mare între Ierarhi
Şi Sfânt între Patriarhi.

Condacul, glas 3

pe melodia condacului de la Naşterea Domnului

Prea cinstitul cap al tău,
La Curtea de Argeş,
Depărtare celui rău
S-a arătat totdeauna;
Prea Cuvioase,
Daruri dând la Voievozii cei vrednici
Şi pe calea mântuirii îndrepţi pe cinstitorii tăi.

Epilog

Tulburările şi lipsa,
Care scrie c-au urmat
Când l-au scos pe Sfântul Nifon,
Astăzi iar s-au arătat!

Iarăşi vezi în toată lumea,
Cum a fost atunci la noi,
Urâciune între neamuri,
Prigonire şi nevoi.

Terminatu-s-a cu „Radu”
Cel cu vechi „aşezământ”,
Azi domneşte „Vlad cu Mihnea”
În tot locul pe pământ!

Iar „Neagoe şi cu Nifon”
Sunt de-a pururi prigoniţi
Şi, departe de la „turmă”
Stau acuma surghiuniţi.

Până când acei „legitimi”
Nu vor fi la „locul lor”,
Noaptea este fără lună,
Munca este fără spor!

Ieroschimonahul Ioan Iacob, 25 ianuarie 1955,
în Schitul „Sfânta Ana” de la Hozeva, Valea Enon

Bucuria Preacuviosului Serafim de la Sarov 1759 -1833

(pomenirea lui se face în 2 ianuarie)

Cuviosul Serafim de Sarov s-a născut în anul 1759 în oraşul Kursk din Rusia. S-a săvârşit în ziua de 2 ianuarie 1833, stând în genunchi la rugăciune în faţa Icoanei Maicii Domnului pe care el o numea „Bucuria Tuturor Bucuriilor”.

În noaptea aceea, ieromonahul Filaret, care sihăstrea în pustia Glinsca, ieşind din Biserică, după utrenie, a arătat fraţilor la cer o lumină neobişnuită, zicând: „iată cum se duc la ceruri sufletele drepţilor! Acum sufletul părintelui Serafim se înalţă la cer!”.

Într-o zi a venit la Cuviosul Serafim din Sarov o doamnă vestită, împreună cu fiul ei, un copil de şase ani. Văzând copilul că se lungeşte vorba mamei sale cu Sfântul Bătrân, a început să se joace de-a ascunselea prin chilie. Tulburată de purtarea copilului, doamna îl opreşte, răstindu-se urât la el, dar Cuviosul Serafim o linişteşte, zicând: „Lasă-l pe copil la jocurile lui nevinovate, căci el se joacă cu îngerul cel păzitor al lui; joacă-te copile, joacă-te, Dumnezeu să te păzească!”.

Copilul acesta nevinovat este Nicolae Motovilof, care ajunge mai târziu unul din cei mai iubiţi fii duhovniceşti ai Sfântului Serafim şi, cu vremea, devine ca un tată hrănitor al Maicilor sărmane din Mănăstirea Diveeva. Era fecior de bogătaşi vestiţi şi a avut parte de o creştere bună.

După prima vizită pe care a făcut-o cu mama sa, la vârsta de 6 ani, Nicolae Motovilof n-a mai dat pe la Sihăstria din Sarov decât abia după vreme de 16 ani, când a împlinit vârsta de 22 de ani.

Rămânând orfan de părinţi din fragedă vârstă, a moştenit proprietăţi întinse de

pământ în partea de mijloc a Rusiei. Era un băiat cuminte, cu duh răzbătător, având deosebită înclinare spre cele duhovniceşti. După ce a terminat studiile la Universitatea din oraşul Cazan, a ajuns inspector peste şcolile primare. În această funcţie este pizmuit de mulţi şi duşmănit, de aceea are de îndurat multe scârbe. Din cauza acestor supărări, a suferit o adâncă zdruncinare a nervilor, care i-a pricinuit paralizarea picioarelor. Şi boala asta s-a întâmplat tocmai când vroia să se căsătorească şi când împlinea abia 22 de ani!

În acele clipe grele de deznădejde, ia hotărârea să meargă la chilia Sfântului Serafim din Sarov, pentru a cere sfatul bătrânului pe care nu-l văzuse din copilărie. Neaflându-l în mănăstire, a cerut slugilor lui să-l ducă în pădure, unde obişnuia Sfântul să se liniştească. Ajungând la poiana Sihăstriei, bolnavul l-a zărit de departe pe Sfântul Bătrân, care şedea pe un butuc de brad, înconjurat de închinători. Fiind primit cu multă bunăvoinţă, tânărul a început să-şi povestească istoria cu boala. Atunci, Sfântul Bătrân îi adresează următoarele cuvinte: „Ai tu credinţă în Domnul Iisus Hristos şi crezi tu că şi în vremea noastră, precum şi odinioară, ar putea El să-i vindece pe cei care Îl roagă?”. Motovilof îi răspunde că negreşit crede aceasta. „Dacă tu crezi cu tărie, eşti tămăduit, scoală!”, îi zice Sfântul.

Nicolae se cam codeşte, este nedumerit. Atunci bătrânul îl apucă de mână, sprijinindu-l puţin şi îl ajută să facă câţiva paşi. Dintr-o dată bolnavul simte cum pătrunde prin toate mădularele lui o putere suprafirească (minunată) şi vede că s-a tămăduit. „Păstrează-ţi sănătatea pe care ai dobândit-o, ca pe un dar scump”, îi zice Sfântul Serafim, slobozindu-l cu pace pe tânăr.

După tămăduirea sa, Nicolae Motovilof, vizitează adeseori pe Cuviosul Serafim la Sarov. Cu toate împotrivirile rudeniilor, el se căsătoreşte (abia după 11 ani) cu Elena Meliucoff, fiică de ţărani şi nepoata cuvioasei monahii Maria Meliucoff.

Trebuie să adăugăm aici că mătuşa Elenei a intrat de mică în Mănăstirea Diveeva (care se afla sub povaţa Sfântului Serafim). A dus o viaţă curată ca de înger,

păzind întru toate sfaturile bătrânului. S-a săvârşit ca o floare în vârstă de 19 ani, întru nevoinţe mari şi a fost aşezată într-un sicriu făcut de însuşi Sfântul Serafim, dintr-un buştean de stejar (şi cu metaniile Sfântului în mână). Ea îşi crescuse nepoţica Elena în Mănăstirea Diveeva, ca pentru călugărie; dar Sfântul Serafim o avea păstrată de mai înainte pentru tânărul cel îmbunătăţit, Nicolae Motovilof, care ajunge adevărată unealtă a Proniei Dumnezeieşti pentru sprijinul sărmanelor de la Diveeva (Orfanele Sfântului Serafim).

Nicolae Motovilof a avut odinioară o discuţie deosebită cu Sfântul Serafim, pe care a însemnat-o pe hârtie spre amintire. Însemnarea a rămas uitată multă vreme în arhiva Mănăstirii Diveeva. Abia după 70 de ani (când a fost canonizat între Sfinţi cuviosul Serafim de către Sinod), abia atunci - zic -, Elena Meliucoff, văduva lui Nicolae, a găsit însemnarea lui. Era aruncată fără atenţie într-un hambar de la Diveeva. Elena a predat hârtiile cu însemnarea răposatului ei bărbat lui Serghie Nil, scriitorul rus, care a publicat-o în anul 1903, în foaia „Gazeta Moscovei”.

Cele povestite în hârtia asta s-au petrecut în anul 1831, pe la sfârşitul lui noiembrie, când trăia Sfântul Serafim. Atunci a rânduit Dumnezeu ca să-l vadă pe Sfântul Bătrân strălucind la faţă ca soarele, fiind luminat de slava cerească. Aceasta i s-a descoperit tânărului, prin rugăciunea Cuviosului, pentru a-l scoate din nedumerirea ce-o avea el despre rostul vieţii creştineşti. Iată ce a scris însuşi Nicolae Motovilof, în însemnarea lui aflată la Diveeva:

„Era o zi noroasă; pământul era acoperit cu o pătură groasă de zăpadă şi ningea cu fulgi mascaţi, când Părintele Serafim, m-a poftit să stau lângă el, pe o buturugă de copac, în poiana din mijlocul pădurii.

- Domnul mi-a descoperit, îmi zice el, că în vremea copilăriei tale, doreai să

ştii care este scopul vieţii creştineşti. Te sfătuiau ai tăi să mergi la Biserică, să te rogi, să faci bine, că întru aceasta, ziceau ei, stă scopul vieţii creştineşti. Dar nici una nu te mulţumea. Ei bine, rugăciunea, postul, privigherile şi orice altă faptă creştinească sunt bune în sinea lor, totuşi scopul vieţii noastre nu este întru împlinirea lor, căci ele nu sunt decât mijloace. Adevăratul scop al vieţii creştineşti este dobândirea Duhului Sfânt. Să ţii seamă că nici un lucru bun nu ne aduce roadele Sfântului Duh, dacă nu este săvârşit prin dragostea lui Dumnezeu Hristos. Iar scopul vieţii noastre este dobândirea Duhului Acestuia.

- În ce chip vorbeşti despre dobândire, l-am întrebat atunci pe Părintele Serafim, căci eu nu înţeleg tocmai bine!

- A dobândi înseamnă a lua în stăpânire, îmi zise el, tu înţelegi ce va să zică a dobândi bani, nu-i aşa? Ei bine, tot aşa este şi cu Duhul Sfânt. Pentru omul de rând, scopul vieţii pământeşti este de a dobândi bani, de a primi onoruri, dregătorii, răsplătiri şi altele. Duhul Sfânt este şi el un capital veşnic, singura comoară care nu se termină. Orice lucru împlinit din dragostea lui Hristos, aduce darul Sfântului Duh; totuşi rugăciunea îl aduce mai uşor, căci ea este o unealtă care ne stă, oarecum, pururea la îndemână.

Se poate întâmpla că ai dori să mergi la Biserică şi nu se află Biserică sau poate se întâmplă să mergi atunci când slujba ar fi terminată. Sau, deşi voieşti să ajuţi un sărac dar se întâmplă să nu-l găseşti în drumul tău. Sau doreşti să păzeşti curăţia, dar nu ai tărie pentru asta. Pe când rugăciunea este cu putinţă a o săvârşi totdeauna şi fiecare poate s-o uneltească: atât bogatul, cât şi săracul, atât cel cărturar, cât şi cel necărturar, acela tare ca şi cel slab, cel sănătos ca şi cel bolnav, acela drept ca şi cel păcătos.

Puterea rugăciunii este negrăită şi mai presus de toate; ea ne agoniseşte Sfântul Duh!

- Părinte, am zis eu atunci, mereu vorbeşti despre darul Sfântului Duh, dar cum şi unde anume pot eu să-l văd? Lucrurile cele bune sunt văzute, dar oare şi Duhul

Sfânt poate fi văzut? Cum aş putea să ştiu eu dacă El este cu mine ori nu?

La asta Cuviosul răspunde:

- Darul Sfântului Duh, care ni s-a dat în clipa Botezului, străluceşte în inima noastră, cu toate căderile şi cu toată întunecimea care ne înconjoară. El (adică darul Sfântului Duh) se arată într-o lumină negrăită (străină) tuturor acelora întru care Dumnezeu vădeşte lucrarea Sa. Sfinţii Apostoli cunoşteau într-un chip simţit aflarea de faţă (prezenţa) a Duhului lui Dumnezeu.

Atunci eu am întrebat:

- Cum aş putea să fiu eu însumi martor?

Atunci Părintele Serafim mă întoarce cu braţul său şi-mi zice:

- Prietene, amândoi suntem (acuma) în duh, tu şi eu. Mă priveşti tu?

- Nu pot să te privesc, Părinte, căci faţa ta s-a făcut albă ca soarele şi-mi fug ochii!

- Să nu ai frică, prietene al lui Dumnezeu, că şi tu ai devenit tot aşa de luminat ca şi mine! Acum tu eşti întru deplinătatea Duhului Sfânt, căci altfel nu era cu putinţă să mă vezi!

Şi plecându-se spre mine bătrânul, îmi şopti cu dulceaţă la ureche:

- Am rugat pe Domnul întru inima mea să te învrednicească să vezi cu ochii cei trupeşti această pogorâre a Duhului Său. Şi iată că acest dar dumnezeiesc a mângâiat inima ta, după cum mângâie mama pe copiii ei.

Ei bine, prietene, ia priveşte-mă! Să nu-ţi fie frică de loc, Domnul este cu tine!

Atunci eu l-am privit şi m-a cuprins cutremurul: închipuieşte-ţi, în faţa rotundă a soarelui, în locul cel mai strălucit al razelor sale de la amiază, să vezi faţa unui om care îţi vorbeşte, îi vezi mişcările buzelor, îi vezi căutătura ochilor, îi auzi glasul, simţi

cum unul din braţele lui îţi cuprinde umerii, dar nu poţi să-i vezi nici braţul, nici faţa lui! Ci numai o strălucire orbitoare, care se lăţeşte departe împrejurul tău şi care luminează cu strălucirea ei pătura de zăpadă care acoperă poiana, precum şi fulgii mărunţi de zăpadă care cad în chip de puzderie albă (sclipitoare)!

- Ce simţi tu?, mă întreabă Serafim.

- O linişte şi o pace neobişnuită.

- Şi altceva ce mai simţi?

- O bucurie negrăită îmi umple toată inima!

- Bucuria asta pe care o simţi nu este încă nimic faţă de aceea despre care s-a zis: «Că acelea încă ochiul n-a văzut şi urechea nu le-a auzit şi la inima omului nu s-au suit». (Cartea Întâi către Corinteni a Sfântului Apostol Pavel, cap. 2, v. 9). Nouă ni s-a dat numai închipuirea acelei bucurii, ce vom zice despre bucurie (în sinea ei)? Ce mai simţi acum?

- O căldură nespusă, am zis eu.

- Cum, prietene, noi suntem în pădure, e toamnă şi sub picioarele noastre avem zăpadă... Ce este deci această căldură pe care o simţi?

- Este aşa ca şi cum aş fi într-o baie caldă. Simt, de asemenea, o mireasmă pe care n-am simţit-o niciodată!

- O ştiu, o ştiu, eu anume te-am întrebat. Mireasma asta care se răspândeşte este a Duhului lui Dumnezeu. Iar căldura asta de care vorbeşti, ea nu este în văzduh, ci întru noi. Încălzindu-se cu ea, pustnicii nu se temeau de asprimea iernii, fiind şi ocrotiţi prin darul care le slujea ca veşmânt.

Împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul nostru. Starea asta întru care ne aflăm noi acum este ca o probă. Iată ce înseamnă a fi întru plinirea (deplinătatea) Duhului Sfânt.

Să-ţi aduci aminte de darul acesta care ţi-a fost hărăzit ţie! Cred că Domnul îţi va ajuta să păzeşti în inimă lucrurile acestea, căci ele nu sunt date ca să le înţelegi numai tu, ci prin tine, întregii lumi! Mergi în pace şi Domnul cu Prea Sfânta Sa Maică să fie cu tine!

Când m-am depărtat de el, vedenia încă nu încetase: stareţul păstra aceeaşi înfăţişare ca şi la început, iar lumina aceea neobişnuită, pe care o văzusem cu însuşi cu ochii mei, încă îl mai lumina în întregime!".

Cuviosul Serafim a fost odinioară, este şi acum şi va fi totdeauna îngerul păzitor al norodului pravoslavnic rusesc.

Viaţa lui de pe pământ a fost ca o flacără luminoasă în mijlocul întunericului duhovnicesc din lumea modernă (din vremurile noi). Deşi făclia vieţii lui s-a stins, razele bucuriei lui strălucesc în sufletele celor binecredincioşi.

„Bucuria mea, eu mă duc, am să vă părăsesc!", aşa zicea Cuviosul Serafim celor care veneau la el, în anul cel din urmă al vieţii sale (adică în 1832).

„Ce tulburări, ce mai tulburări vă aşteaptă, dar să nu vă temeţi! Când veţi vedea că vin acestea, să vă gătiţi papucii şi traistele! Eu vă las în mâna lui Dumnezeu!".

El presimţea cu duhul prăpădul revoluţiei care sta să vină peste biata Rusie. Vedea că se apropie vremea pribegiei şi când vorbea despre asta faţa lui cea veselă se umplea deodată de întristare.

„Ne-am abătut noi pe pământ de la calea mântuirii şi am întărâtat mânia lui Dumnezeu împotriva noastră!", zicea el suspinând.

Din vedeniile care se arătau de la Dumnezeu, vorbea adesea despre zilele lui

Anticrist (comunismul) când vor să dea jos Crucile de pe Biserici şi vor să distrugă Mănăstirile! Va fi o nevoie aşa de mare, cum n-a fost asemenea de la începutul lumii! Înşişi îngerii nu vor dovedi să strângă sufletele de pe pământ".

În ultima vreme zicea către surorile din Diveeva: „Slăbesc eu cu puterile mele! Trăiţi de-acuma singure, vă las pe voi Domnului şi Prea Curatei Maicii Lui! Degrabă va fi sfârşitul! Atunci uşile mele se vor încuia şi voi pe mine nu mă veţi vedea! Când eu nu voi mai fi, să veniţi adesea la mormântul meu şi să-mi spuneţi toate scârbele şi durerile voastre, vorbiţi-mi ca şi cum eu aş fi viu, căci pentru voi eu sunt totdeauna!".

„Bucuria mea!", aşa le zicea la toţi, cu blândeţe, ca şi cum ar fi vrut să zică: „Se termină de-acum bucuria voastră pământească, căutaţi-vă bucuria pe care am aflt-o eu, adică bucuria Duhului Sfânt, pe care n-o fură nimeni".

Şi iată, vedem cu adevărat acum că s-a dus bucuria de pe pământ pentru noroadele pravoslavnice din Rusia şi România!

A rămas în schimb o altă bucurie, aceea a Duhului Sfânt pe care ne-o descoperă Sfântul Serafim prin ucenicul lui, Nicolae Motovilof.

Întărit cu bucuria asta, norodul rusesc a adus şi aduce mereu la Tronul lui Dumnezeu zeci de mii de mucenici, care udă zilnic cu sângele lor duhovnicescul pom al pravoslaviei. Din roadele lui se vor hrăni pe urmă celelalte noroade din lume, care aleargă azi ameţite după himere, adică după bucurii înşelătoare!

Din poiana Sfântului Serafim va străluci într-o zi lumina cunoştinţei şi în mintea celor întunecaţi de azi, atunci când se va împlini ceata noilor mucenici, pentru care s-au gătit cununile la cer!

În rândul vitejilor ostaşi ai Credinţei din Rusia se alătură acum mulţi din fiii neamului românesc. Aceştia sunt creştinii pravoslavnici care au rămas nestrămutaţi în Sfânta Credinţă şi care nu s-au plecat nicidecum înşelăciunii! Acum ei rabdă cele mai

amare lipsuri prin închisori sau în ocnele siberiene, alături de ostaşii Sfântului Serafim de la Sarov!

Fraţii mei, să ne rugăm ca milostivul Dumnezeu să întărească pe fiii cei robiţi ai neamului nostru ca să nu slăbească în credinţă, ci să rabde cu tărie până în sfârşit amarul chinurilor pentru numele Sfânt al lui Hristos! Prin sângele lor care se jertfeşte pe altarul Credinţei, va odrăsli în pământul românesc răsadul cel neprihănit al Pravoslaviei!

Prea Cuvioase Părinte Serafime, încălzeşte cu dragostea ta fierbinte pe nevoitorii tăi, care îngheaţă în temniţele şi în ocnele din fundul Siberiei. Întăreşte cu bucuria nădejdii celei cereşti pe fiii tăi cei trudiţi şi înfometaţi, ca să alerge cât mai grabnic spre Sarovul cel ceresc, ca să bea neopriţi din izvorul vieţii cele veşnice.

Fericit eşti, norodule pravoslavnic al Rusiei străbune (de odinioară), că din mijlocul tău s-a ivit nu demult asemenea luminător în Miază-Noapte şi mare făcător de minuni!

Fericite sunteţi şi voi, Surorilor de la „Diveeva cea Nouă” (să se înţeleagă aici maicile de la Mănăstirea de la Eleon, din Ţara Sfântă), că aveţi parte de un asemenea ocrotitor fierbinte, care nu încetează a vă alina întru necazurile vieţii!

Dimpreună cu sărmanele orfane de la moară (surorile râvnitoare) să se bucure şi surorile cele vitrege, căci pentru toate cuviosul vostru Părinte se îngrijeşte!

Bucură-te şi tu, Sfinţitule Sobor de Leviţi ai Pravoslaviei, care porţi Sicriul Legii celei noi pe frontul cel mai greu al războiului duhovnicesc din lumea modernă, că ai împreună ajutătoare pe Împărăteasa Cerului şi a pământului cu Sfântul Serafim, alesul Ei!

Am socotit ca o datorie sfântă de a scrie şi în româneşte această minunată descoperire a Cuviosului Serafim către tânărul Nicolae Motovilof. În vieţile Sfinţilor n-am găsit aceasta pe româneşte. Având la îndemână pe limba franceză cartea pravoslavnicei

scriitoare Valentina Zander, dăruită de Părintele Antonie din Lavra Sfântului Sava, am văzut că în această carte se află şi o însemnare a lui Nicolae Motovilof despre Sfântul Serafim (deosebită de celelalte ştiri pe care le avem în limba noastră).

Socotind apoi că Sfântul Serafim a zis atunci către Motovilof că: „Acestea nu sunt date ca să le înţelegi numai tu, ci prin tine să le cunoască toată lumea!”, m-am gândit că nu este bine să rămână ascunsă pentru noi, românii, această taină pe care Sfântul Serafim doreşte s-o cunoască toată lumea.

Condacul Sfântului Serafim

pe glasul 3 ca şi condacul Naşterii din greceşte

La Sarov te-ai nevoit,
Prea Cuvioase Părinte,
Şi la ceruri te-ai grăbit
Să moşteneşti fericirea.
Astăzi noi, cu umilinţă,
Strigăm din suflet:
Vindecă pe fiii tăi din robie
Şi celor din pribegie
Revarsă „Bucuria Ta”.

Notă: Am completat acestea astăzi, 2 ianuarie 1957 (pomenirea Sfântului Serafim), în schitul „Sfânta Ana” de la Hozeva.

Eu, nevrednicul Ieroschimonah, Ioan Iacob

Tropar

Glas 5, după modelul Podobiei greceşti:

Sârguiţi cu laude să cinstim
Pe Sfântul Sarovului, Serafim
Cel cu suflet arzător
Care mult a întărit Pravoslavnicul popor,
În veacul cel mai de pe urmă,
Prin sfaturi şi rugăciuni
Şi prin slăvite minuni!

Megalinarie

Glas 2, după modelul celor care se cântă greceşte la Paraclis:

În veacul acesta neroditor
Te arăţi, Părinte, al pustiei locuitor
Că viaţă şi nume având de Serafim,
Din ceruri ne ajută ca să ne mântuim!

Lacrimi la Icoana Sfântului Serafim

glas 2

Cuvioase Serafime!
Îngerule pământesc,
Caută din înălţime
Spre acei ce pătimesc!

Vezi-ţi neamul tău cum geme,
Asuprit de cei tirani,
Şi cum sufăr pribegie
Mulţi din fii tăi orfani!

La Sarov şi Diveeva
Nu mai este astăzi drum,
Întunericul domneşte
În poiana ta acum!
Iară bietele orfane,
Ca albinele de URS,
Au fugit prin ţări străine
Şi izvorul n-a mai curs!

(Se înţelege aici izvorul Sfântului Serafim cel viu, adică mângâierea cuvintelor lui celor dulci).

Notă: URS este numele prescurtat al Sovietelor, (adică „Uniunea Ruşilor Soviete”). În profeţiile lui Agatanghel, vechea Rusie este numită URS.

„Fiarele cuvântătoare”
Au stricat grădina ta,
Iar din apa ta bolnavii
Nu mai pot acum să bea!

Îmblânzeşte iarăşi „URS-ul”
Revărsându-i darul tău
Şi pe neamul tău sloboade
Din robia celui rău!

Din Sarovul cel din ceruri
Toarnă din al tău izvor
Apa sfântă a Credinţei
Peste cei de la „Zatvor”!
(Zatvor adică închisoare)

Pe sărmanele albine
Răzleţite de sobor
Luminează-le spre bine,
Să-şi cunoască matca lor!

Bucuria ta, Părinte,
Dăruieşte-ne-o din cer
Şi cu dragoste fierbinte
Să-l întorci pe cel „Stingher”.

Notă: Stingher se înţelege tot cel răzleţit de la drumul cel adevărat al Pravoslaviei şi de la vechile tradiţii ale ţării. Atât în URS la cât şi în România au fost şi vor fi totdeauna oameni cu viaţă sfântă.

Iar pe cei ce sunt în chinuri,
Cuvioase Serafim,
Dă-le ca să vadă slava
Noului Ierusalim!

Pe Păstor îl întăreşte
Cu sfinţitul lui „Sobor”,
Să lucreze mântuirea
Necăjitului popor!

Şi precum izvor de pace
Pe pământ te-ai arătat,
Pentru pacea lumii astăzi
Roagă-te neîncetat!

Istoric pe scurt al mucenicilor şi cuvioşilor români de la începutul primului mileniu

În vieţile Sfinţilor nu prea găsim nume de mucenici ori de Cuvioşi Români şi asta din mai multe motive. Mai întâi, pământul Ţării noastre fiind vestit din vechime pentru bogăţiile lui în aur, miere şi alte bunătăţi, a fost bântuit cam o mie de ani, aproape neîntrerupt de către popoarele barbare: geţii, goţii, hunii, diferite naţii mongolice mai noi şi la urmă turcii.

Îndeosebi prin veacul al patrulea (adică după 300 de ani de la Hristos) a fost prigoană mare din partea păgânilor barbari, atunci multe mii de creştini din neamul nostru au pătimit mucenicie. Abia numai câţiva se pomenesc în martiroloagele greceşti. Dar şi în hârtiile lor, îi numesc pe mucenicii aceştia goţi, în chip greşit. Bieţii români din vremea aceea, fiind toţi de legea creştinească erau cu totul nesocotiţi întru celelalte neamuri. Ei îşi lăsau satele cu tot ce aveau şi se ascundeau în văile dintre munţi, în desişurile pădurii, în peşteri şi în crăpături, de frica puhoiului barbar.

Mulţi din ei erau prinşi şi chinuiţi pentru Sfânta Credinţă, iar alţii din ei duceau o viaţă aspră, pustnicindu-se prin peşteri. Dar cine era să le scrie viaţa în acea vreme furtunoasă, care a durat o mie de ani (până la întemeierea principatelor). Abia se pomenesc în cărţi câţiva mucenici din vremea prigoanei păgânilor ca goţi, în loc să-i numească români.

Aşa avem pe Sfântul Nichita Românul, Sfântul Mare Mucenic Mercurie, Sfântul Sava Stratilat, Sfântul Sfinţit Mucenic Elefterie, Sfântul Teotim de la Constanţa, Sfinţii Mucenici Pasicrat şi Valentin de la Durostor din Dobrogea. Dimpreună cu Sfântul Mucenic Sava, au pătimit mucenicie 70 de ostaşi; şi câte mii vor fi şi pătimit, despre care nu se pomeneşte? Numai munţii şi pădurile ar putea să ne spună!

Dovezi scrise nu avem, căci plaiurile noastre erau atunci locuite de barbari. Mulţi s-au sfinţit prin pustietăţi, pe care numai Unul Dumnezeu îi ştie.

După descălecarea lui Negru Vodă şi a lui Dragoş Vodă, se pomenesc câteva nume de cuvioşi, care s-au sfinţit la noi ca: Nicodim cel Sfânt de la Tismana, Patriarhul Nifon de la Curtea de Argeş, Sfânta Teofana, fiica voievodului Român Ivancu Basarab, Daniil de la Voroneţ, Rafail de la Agapia Veche, Chiriac de la Bisericani, care a umblat gol 60 de ani, alt Chiriac de la Tazlău, Epifanie de la Voroneţ, Partenie de la Agapia, Arhiepiscopul Ioan de la Raşca, Inochentie de la Pobrota şi Istatie.

În vremurile din urmă au strălucit cu viaţă sfântă la noi Cuviosul Paisie de la Neamţ şi mulţi dintre ucenicii lui. Unul dintre urmaşii Cuviosului Paisie de la Neamţ este Cuviosul Irinarh, care a înfiinţat în ţară Mănăstirea Horaiţa, iar în Palestina a zidit Biserica Sfânta Elena de la Tabor, care a fost ruinată de păgâni la anul 1883. El a ridicat-o până aproape de acoperiş, după dânsul rămâne ca stareţ la Tabor ucenicul Cuviosului Irinarh, Arhimandritul Nectarie Banu, care termină Biserica şi organizează mănăstirea vreme de 20 de ani. Moare în Mănăstirea Sfântul Sava unde s-au săvârşit şi alţi pustnici români de la Hozeva, între care mai aleşi sunt Iustin şi Varsanufie. Alt ucenic al Cuviosului Irinarh este ieromonahul Nifon, care înfiinţează Schitul Podromu din Sfântul Munte, având viaţă îmbunătăţită.

Deci, în vechime nu s-au însemnat Sfinţii de la români; în vremea aceea norodul nostru a fost ca o santinelă neadormită pentru Europa la porţile Carpaţilor. Sălbaticii barbari nu le dădeau răgaz nicidecum. Carele aveau pe atunci două proţapuri şi totdeauna strămoşii noştri erau cu ghioaga în mână pentru apărare şi nu aveau nici vreme să-şi strângă rodul câmpului ori să-şi îngroape morţii lor.

Împăratul Traian, când a cuprins pământul ţării noastre, la anul 107 după Hristos, a dat voie să se aşeze aici în chip de colonişti oricine doreşte.

Şi cine erau pe vremea aceea mai asupriţi în toată împărăţia romană? Creştinii.

Ei au fost aceia care au alergat din toate părţile în pământul nostru. Mulţi din ei erau cu trupul plin de răni pe care le primiseră pentru credinţă de la păgânii tirani. Dar cei mai mulţi erau ieşiţi din închisori, unde înduraseră cele mai cumplite necazuri pentru Numele cel Sfânt a lui Hristos.

Aşa s-a plămădit poporul nostru din norodul băştinaş al dacilor şi din coloniştii romani ai lui Traian, care au adus cu ei cheagul credinţei creştine.

Până la anul 274, a fost la noi o armată de pază a împăraţilor de la Roma, precum şi funcţionari pentru pază şi administraţie. Dar când puhoiul barbarilor (care veniseră din Asia) s-a înteţit, atunci armata cu funcţionarii şi bogătaşii au trecut Dunărea la adăpost, iar norodul a rămas fără nici un ajutor în mâna barbarilor.

Aşa s-au chinuit cu păgânii mai bine de o mie de ani, până s-a domolit puhoiul barbarilor şi atunci abia s-au întors din munţi pe la satele lor şi au întemeiat primele aşezări româneşti.

Notă: În manuscrisul Sfântului Ioan, urmează poeziile: „Popor martir şi îndemn frăţesc”. După aceste poezii urmează: „Adaos către cetitori”.

Viața Sfântului Gheorghe de la Hozeva (în versuri)

Năvălirea perşilor şi trecerea lor pe la Hozeva

Barbarii regelui Hosroe
Se năpustesc de la Iran,
Împrăştiind pârjol şi moarte
Cetăţilor din Canaan.

Având pe regele în frunte,
Cu jurământ făgăduiesc
Să nu rămână după dânşii
Lăcaş cu nume creştinesc!

Ei jefuiesc Ierusalimul
Şi foc dau Sfântului Mormânt,
Apoi robesc pe Patriarhul
Şi iau cu dânşii Lemnul Sfânt.

În drumul lor e numai jale,
Atâta sunt de sângeroşi;
Ucid, robesc şi vând la jidovi
Pe bieţii binecredincioşi.

O parte din păgânii groaznici
Se duc la Schituri, prin pustii
Şi după ce le pradă totul,
Le strică până-n temelii.

Bătrânii pustnici (fără milă)
Ca oile sunt junghiaţi
Iar cei mai tineri dintre dânşii
Sunt duşi ca vitele, legaţi.

Pe valea cea prăpăstioasă,
Spre Răsărit de Eleon
Pogoară hoardele barbare
La Hozeva, spre Ierihon.

Aicea Sfântul Gheorghe are
Lăcaşul său cel pustnicesc
Şi două mii de Sfinţi Sihaştri
În jurul lui se liniştesc.

Dar, vai! Precum secerătorii
Ratează spicele de grâu
Aşa păgânii perşi îi taie
Pe Sfinţii din acest pârâu!

Iar zidurile uriaşe
Ale cinstitului Lăcaş
În scurtă vreme-s dărâmate
De mâna neamului vrăjmaş.

Lăsând în urma lor ruina
Cu duhul cel pustiitor,
Barbarii încărcaţi de pradă
Îşi iau la vale drumul lor.

La vechiul Schit al Sfintei Ane
În gura peşterii zăresc
Un pustnic slab, şezând la soare,
De care dânşii se sfiesc.

El este însuşi Sfântul Gheorghe,
Părintele duhovnicesc
Al celor două mii de pustnici
Şi îngerul cel pământesc.

Lumina chipului cucernic
Le mişcă duhul lor tiran
Şi dându-i pâine zic: „Bătrâne,
Găseşte-ţi unde vrei liman!”

Atuncea Cuviosul Gheorghe
Se duce la Iordan, în „Gor”.
Şi stă dosit până la vremea
Când trece valul pierzător.

Apoi se-ntoarce iar în Lavră
Chemându-şi ucenicii săi,
Plecaţi departe prin pustie
Din calea perşilor călăi.

Privelişte înfricoşată
Era la Hozeva atunci
Când sutele de trupuri moarte
Zăceau în valea cu spelunci.

Biserica cea minunată
Era adevărat mormânt
În care mulţi dintre călugări
Sub ziduri se aflau zăcând!

Iar în ogradă, lângă poartă,
Pe lângă clopotele sparte
Puteai vedea obiecte sfinte
Grămadă peste trupuri moarte.

Făcându-se înmormântarea
Muceniceştilor Părinţi
S-au pus cinstitele lor trupuri
În Cimitirul „celor Sfinţi”.

Târziu clădirea mănăstirii
S-au înnoit, abia cu greu,
Având războaie împăratul
Cel iubitor de Dumnezeu.

Săvârşirea Cuviosului Gheorghe Hozevitul

La urmă, Cuviosul Gheorghe,
Împovărat de ani, zăcea,
Având câţiva bătrâni alături,
La poartă în chilia sa.

Era de ziua „prăznuirii”
Şi ucenicul lui slujea
Închinătorilor la masă
(Căci treaba asta o avea).

„Antonie, ne moare Ava
Şi te doreşte, hai curând!”
Au zis bătrânii către dânsul,
Iar el se frământa în gând.

Dorea din inimă să meargă
La Sfântul care-l aştepta,
Dar iarăşi n-ar fi vrut să lase
Neterminată slujba sa.

Văzând cu duhul Cuviosul
Pe ucenic nedumerit,
Trimite vorbă către dânsul
Să-şi facă treaba liniştit.

„Plineşte-ţi slujba pân-la urmă
Că eu, Antonie, te-aştept
Şi până ce nu vii la mine,
Eu nu pun mâinile pe piept!”.

Deci zăbovit-a el cu treaba,
La miezul nopţii terminând,
Apoi a mers la Cuviosul
Cerând iertate şi plângând.

Blagoslovindu-şi ucenicul
L-a sărutat întru Hristos,
Apoi - mişcat - a zis acestea,
Prea minunatul cuvios:

„De-acuma ieşi, mergând spre Domnul
Smerite suflete al meu!”
Zicând aşa a treia oară,
Trecut-a către Dumnezeu!

Cu pace, fără zdruncinare
Şi-a dat sfârşitul ca un Sfânt
Precum mutăm în cale pasul,
Aşa s-a dus de pe pământ.

Am aflat acestea scrise
De Antonie monahul
Şi le scriu acum în stihuri
Eu, Ioan ieromonahul,

Care, cu nevrednicie,
Astăzi stau pe locul sfânt
Unde îşi avea chilia
Sfântul Gheorghe oarecând.

Iar în valea „Calamonei”
Unde Sfântul a trăit,
Eu un an şi jumătate
Dornic am nemernicit.

Sfântul Gheorghe să-mi ajute
Ca şi eu să fiu părtaş
Bucuriei netrecute
Din cerescul său Lăcaş!

Iar cinstita lui „Livadă”
De la Hozeva, acum,
Să aducă sfânta roadă
Părăsind al lumii drum!

Pătimaşi, fără povaţă,
Noi suntem aproape morţi,
Dar avem nădejde încă
Că de grijă tu ne porţi.

Darul tău să se reverse
Peste sacul cel smerit
Care multă vreme, iată,
A rămas neîngrijit.

Răsădeşte şi păzeşte
„Pomii tainici” din „Enon”
Ca să nu le roadă frunza
Caprele din Gavaon.

Iar când ei vor face floare,
Apără-i de vântul rău
Ca să facă rod de taină
Însutit, cu darul tău!

Valea Hozevei, Părinte,
Să ne fie sfânt liman
Unde boteza, la urmă,
Sfântul Prooroc Ioan!

Cuvântul Sfântului Ioan Gură de Aur pentru trezvie şi rugăciune

Neîncetat rugaţi-vă, fraţilor, fără de mânie şi fără de cugete viclene, după cum zice fericitul Pavel în cartea cea dintâi către Timotei, cap. 2, stih 8.

Pentru că tot cugetul care ne depărtează mintea noastră de la Dumnezeu, să ştiţi că este de la diavolul, care niciodată nu încetează a pune îndemn în inima omului să îndeplinească poruncile altora şi cu motivul că facem bine fraţilor îl sileşte (vicleanul) la lucruri care s-ar părea de folos. Aceasta însă o face diavolul nu cu scopul de a ne folosi, ci ca să ne depărteze mintea noastră de la Dumnezeu.

Deci se cuvine să luăm seama ca nu cumva să primim sfaturile cele vătămătoare de suflet ale vicleanului, care în tot chipul se străduieşte ca să ţie mintea noastră departe de la Dumnezeu, trăgând-o spre plăcerile cele deşarte ale lumii.

Însă omul (cel râvnitor) face dimpotrivă. El se străduieşte în tot chipul ca să-şi ţină mintea unită cu Dumnezeu, ferindu-se de a primi şi de a rumega cugetele cele viclene, pe care diavolul (ca un zugrav prea meşter ce poate închipui toate), le plăsmuieşte în inima noastră făcând închipuirea patimilor, alteori arătând chipurile păcatului, iar

uneori zugrăvind diferite persoane şi feţe în minte.

Iar omul cel ticălos, la care diavolul găseşte deschisă poarta inimii sale, spre a intra şi a zugrăvi chipurile lui cele de suflet vătămătoare, omul acela zic, aşa de mult se înşală cu ele (cu nălucirile), încât chiar dacă se află şi în loc pustiu şi liniştit, lui i se pare că petrece în mijlocul cetăţilor şi târgurilor, plăsmuieşte în minte oameni, cu care i se pare că vorbeşte aievea. El cugetă şi face hotărâri pentru lucruri care nu sunt decât nălucirile înşelăciunii diavoleşti.

Pentru aceasta omul trebuie să ia seama bine ca să nu fie luat de vântul închipuirii şi să zămislească în minte lucruri neaflătoare, ci să depărteze orice gând viclean, pomenind neîncetat numele Domnului nostru Iisus Hristos care, fiind chemat cu fierbinţeală, împrăştie ca pe fum toată cugetarea cea vătămătoare.

Unde se află omul cu trupul, acolo să aibă silinţă să-şi adune mintea. Să fie străjer aşa de treaz, încât să nu dea voie la nici un gând străin să pătrundă între inima lui şi pomenirea cea prea folositoare de suflet a lui Hristos.

Dacă cumva din nebăgare de seamă s-ar întâmpla a se strecura vreun cuget viclean, care ar pune stavilă (zid) între inimă şi pomenirea lui Hristos, atunci se cuvine a alerga cu sârguinţă către Domnul şi a striga către El ca, venind, să izgonească gândul care tulbură mintea.

De asemenea, dacă vreodată diavolul ar răpi mintea şi ar căpăta învoirea ei, atunci este nevoie ca cel ce s-a răpit să nu zăbovească întru această uimire înşelătoare şi întru învoire, ci degrabă să se sârguiască a se slobozi din aceasta, ca nu cumva învoirea aceasta a minţii să-i fie socotită ea însăşi lucrul păcatului înaintea lui Dumnezeu, la ziua Judecăţii, când Judecătorul a toate cunoscător, va descoperi, vădindu-se cugetările cele ascunse ale inimilor omeneşti.

Să ştiţi însă şi aceasta, că nu este cu putinţă ca cineva să se învrednicească de

împărăţia cerurilor dacă nu îşi va tăia mai întâi voia sa şi dacă nu va împlini fără de cârtire şi cu frica lui Dumnezeu toate câte îl va sfătui părintele lui duhovnicesc (care este mai iscusit şi mai cunoscător al Sfintelor Porunci), după cum şi Domnul ne-a arătat cu lucrul şi ne-a învăţat prin cuvinte, zicând că „M-am pogorât din cer nu ca să fac voia Mea, ci voia celui ce M-a trimis, a Părintelui!” (Sfântul Ioan Evanghelistul, cap. 6, vers. 38).

Prin urmare, tot cel ce silindu-se pe sine face nu ceea ce vrea singur, ci după cum este sfătuit la cele spre mântuire de către Părintele lui duhovnicesc, răbdând cu bucurie pentru Dumnezeu, să fie cunoscut că această tăiere a voii lui este socotită la Dumnezeu ca însăşi răstignirea. Ceea ce însemnează că împreună se răstigneşte cu Însuşi Hristos şi ca urmare înviază împreună cu El, devenind prin asta „fiu al învierii şi al nepătimirii, precum şi moştenitor al vieţii veşnice”.

Pentru aceasta şi Sfântul Iacob, fratele Domnului, a zis: „Fericit bărbatul, care rabdă ispită, căci ajungând iscusit (încercat) va primi cununa vieţii” (Iacov 1, 12), adică fericit este omul acela care rabdă de bună voie ispită, căci unul ca acesta va fi încercat şi se va curăţi ca aurul cel adevărat şi va lua cununa cea neveştejită, făcându-se pe sine lăcaş al lui Dumnezeu Hristos, Cerescului Împărat, întru care va intra prin darul său şi va face la el sălăşluire şi locuinţă precum a făgăduit aceasta fără de minciună Dumnezeu-Omul, Iisus (Ioan, cap.14, vers. 23).

Deci, având de la Hristos asemenea făgăduinţe, fraţilor iubitori de Dumnezeu, îndeletniciţi-vă totdeauna la această rugăciune şi fiţi cu răbdare pentru Domnul, până când veţi dobândi mila şi îndurările Lui. Să nu cereţi alta nimic decât mila Lui cea nemărginită şi aceasta este de ajuns pentru mântuirea voastră.

Însă cerând de la Dumnezeu mila Sa, strigaţi cu inima înfrântă şi smerită, de dimineaţa până seara (iar de este cu putinţă şi toată noaptea), zicând neîncetat: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi!”.

Deci, vă rog pe voi, fraţilor, siliţi-vă mintea voastră şi iarăşi din nou vă rog,

zicându-vă: siliţi-vă mintea la rugăciunea asta până la moarte, pentru că lucrarea „rugăciunii minţii” cere mare silă (silinţă). Pentru că strâmtă şi necăjită este calea ce duce către viaţa veşnică şi câţi rabdă silă, intră în ea: „Căci a silitorilor este Împărăţia cerurilor”, precum a zis Domnul (Matei, cap. 11, vers. 12).

Vă rog şi a doua oară, fraţilor, să nu vă dezlipiţi inimile şi minţile voastre de la Dumnezeu, ci luaţi seama să păziţi inima voastră curată de orice cuget viclean, pentru numele lui Iisus Hristos. Chemaţi-L pe El totdeauna până ce va prinde rădăcini în inima voastră Preasfântul şi Mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos, (iar nu ceva din cele plăcute ale lumii) până se va închipui înăuntrul vostru Hristos şi va lucra întru inima voastră darurile Lui cele cereşti şi puterile cele mai presus de fire.

Şi a treia rugăminte îndrept către voi astfel: Nu încetaţi şi nu vă leneviţi la canonul acesta al rugăciunii minţii, căci am auzit oarecând de la părinţi că cel care nu poartă grijă de canonul acestei rugăciuni nu este creştin (adevărat), deoarece creştinul ori de mănâncă, ori de bea, ori de stă, ori de lucrează, sau umblă, se cuvine să strige fără încetare în inima sa: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă”, pentru ca această necontenită pomenire a numelui Domnului nostru Iisus Hristos să-l pornească la război pe balaurul care stă cuibărit în inimă. Şi atunci (când se va stârni balaurul), toate cele ascunse în inimă, ori de sunt daruri bune şi dumnezeieşti, ori de sunt năravuri rele şi patimi, pe toate le va afla şi le va cunoaşte sufletul (vostru) prin această rugăciune tainică, dacă se îndeletniceşte cu ea.

Mai întâi va vedea şi va cunoaşte pe cele rele dinăuntrul inimii (adică orice întinăciune rea şi spurcată), iar după aceea va pricepe darurile cele bune şi dumnezeieşti, pentru că necurmata pomenire a lui Iisus Hristos se va război (se va lupta) cu balaurul cel nevăzut şi-l va smeri pe el.

Această pomenire va descoperi păcatul şi patimile, pe care nu le pricepem noi, iar darul rugăciunii le va risipi ca pe o pânză de păianjen.

Această pomenire va zdrobi toată puterea diavolului, care lucrează în inimă şi cu vremea va nimeri puterea lui, pentru că numele lui Iisus Hristos, pogorându-se în adâncimile inimii, va înfrânge pe balaurul care ţine păşunile inimii şi va slobozi pe suflet din stăpânirea diavolului, înviind astfel pe cel înmormântat de păcat.

Pentru aceasta, neîncetat chemaţi numele Domnului nostru Iisus Hristos până când inima va înghiţi pe Domnul şi Domnul va înghiţi inima şi în acest chip va fi inima una împreună cu Domnul.

Dar să ştiţi că la treaba aceasta, nu se poate reuşi într-o zi sau două, ci aveţi nevoie de vreme îndelungată şi de multă silinţă până ce satana va ieşi din inimă şi va sălăşlui într-însa Hristos. Din cauza aceasta şi Sfântul Apostol Pavel zice: „Nu ne este nouă lupta împotriva sângelui şi a trupului, ci împotriva începătoriilor şi a domniilor, a stăpânitorilor întunericului veacului acestuia, împotriva duhurilor răutăţilor întru cele cereşti" (Efeseni 6, 12) adică aveţi a lupta nu cu oarecare vrăjmaşi simţiţi şi trupeşti, ci cu cei fără de trup şi nevăzuţi, cu demonii cei vicleni, cu boierii întunericului şi ai lumii acesteia trecătoare.

Deci, câţi voiesc să placă lui Dumnezeu, trebuie să se smerească pe sine şi din tot sufletul, socotindu-se mai jos decât omul să fie supuşi la scârbă şi la strâmtorare, numai ca să se învrednicească de veşnicile bunătăţi şi de odihna cea veşnică.

Prin urmare vă rog pe voi, fraţilor, ca înainte de a vă împărtăşi din hrană, să slujiţi întâi lui Dumnezeu prin rugăciune şi după aceea mâncaţi pâinea noastră. Căci zice Proorocul David mai întâi: „Slujiţi Domnului cu frică" (prin care se înţelege vremea rugăciunii) şi pe urmă zice: „Şi vă bucuraţi Lui cu cutremur" (prin care se înţelege vremea mâncării). Vedeţi că nu zice Proorocul să mâncaţi râzând cu nebăgare de seamă şi cu nesimţire, ci „cu frică şi cu cutremur", pentru că cine îndrăzneşte să se pornească la râs atunci când se află înaintea împăratului? Desigur că nimeni nu face asta de frică ca nu cumva să-L mânie şi să capete pedeapsă. Iar când cântaţi, să cântaţi cu multă umilinţă şi

cu atenţie şi cu zdrobirea inimii, pentru ca şi inima să se veselească, iar mintea fiind luminată de Duhul Sfânt să înţeleagă cele cântate. Să nu cântaţi cu trândăvie şi cu nebăgare de seamă, pentru ca mintea să privegheze cu atenţie împreună cu trupul, iar sufletul să sporească şi să se procopsească la tot lucrul cel bun.

Atunci când cântaţi sau ascultaţi troparele care se cântă de alţii, să pătrundeţi întru înţelegerea acestora şi la veselia care vine prin ele. Să nu vă amăgiţi numai la plăcerea melodiei, fără vreun folos oarecare. Cel care doreşte să vadă lumina duhovnicească, se cuvine ca să-şi păzească inima curată de cugetele mâniei, ale zavistiei, ale pomenirii de rău, ale clevetirii, ale mândriei şi celelalte, precum şi de toate patimile cele trupeşti şi sufleteşti.

Dimpotrivă, el trebuie să fie blând, smerit, paşnic, mărturisindu-şi gândurile care îl supără spre a lui îndreptare. Trebuie să fie înfrânat la mâncare şi la băutură, petrecând totdeauna întru rugăciune. Mai cu seamă el trebuie să aibă în inimă dragoste curată, care este vârful tuturor bunătăţilor.

Petrecând în chipul acesta, va moşteni viaţa cea nesfârşită, şi pe care de am moşteni-o şi noi, prin darul Domnului nostru Iisus Hristos, a Căruia este Slava şi Stăpânirea în vecii vecilor. Amin.

Însemnare: S-a tâlcuit acest cuvânt din greceşte în româneşte, spre folosul fraţilor mei, de către nevrednicul Ieroschimonah Ioan Iacob, în ziua de 13 Noiembrie (pomenirea Sf. Ioan). Acest cuvânt a fost trimis unui Egumen, care a făcut întrebare pentru asta.

Schitul „Sf. Ana” de la Hozeva

Cuvânt al Sfântului Vasile cel Mare

Ce este Chipul Monahicesc? Şi cu ce se aseamănă? Şi ce trebuie să păzească Monahul dacă voieşte să se asemene chipul lui cu chipul îngeresc.

Ce să zic, şi ce să grăiesc, şi cu ce să asemăn chipul şi cinul monahicesc sau, mai bine să zic, îngeresc (că şi este cu adevărat îngeresc, după cum toţi Sfinţii Părinţi cu o gură mărturisesc şi prin viu glas îl propovăduiesc).

Chipul şi cinul monahicesc sunt orânduială a celor fără de trup. Chipul şi cinul monahicesc este o stare a Heruvimilor cu ochi mulţi şi a Serafimilor celor cu aripi multe, care neîncetat zboară şi slavoslovesc pe Dumnezeu cel peste toate şi Atotputernic, strigând şi zicând: „Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul şi pământul de slava Ta”.

Şi precum îngerii nu au nici o lipire de lucrurile cele vremelnice, aşa şi monahii trebuie să nu aibă nici o lipire cu patimă de nici un lucru vremelnic şi stricăcios şi trecător (cele lumeşti toate sunt trecătoare şi vremelnice), ci pururea să se îngrijească de cele cereşti, care petrec în veci şi niciodată nu pier. Să slavosvească şi să laude necontenit şi neîncetat pe Dumnezeu, prin psalmi şi prin cântări, ziua şi noaptea, ca nişte îngeri.

Şi precum Heruvimii au ochi mulţi, aşa şi monahii trebuie să aibă ochi împrejurul sufletului, ca să privească la bunătăţile cele gătite lor în veacul cel viitor, la frumuseţea Raiului, la împărăţia cerului. Şi să se pândească în toate părţile şi la cursele vicleanului vrăjmaş cel ce caută ca un leu să înghită şi să piardă sufletul.

Şi precum Serafimii au aripi multe, aşa şi monahii trebuie să aibă de jur împrejurul sufletului ca să zboare la înălţimea faptelor celor bune, să se apere de gândurile

şi de cugetele cele urâte şi spurcate, care totdeauna năpădesc şi năvălesc asupra sufletului monahilor prin îndemnarea pizmaşului.

Ochii sufletului monahilor sunt fecioria şi curăţia prin care pot să vadă curat gânditor, cât este cu putinţă omului, pe Dumnezeu, ca Heruvimii. Iar cei ce nu au la sine feciorie şi curăţie, aceia nu sunt ca Heruvimii, aceia (că nu mă voi sfii a spune, deşi cu greu va cădea cuvântul) sunt ca dracii. Că numai ei urăsc fecioria şi curăţia şi iubesc necurăţia. Aripile sufletului monahilor sunt smerenia, supunerea, ascultarea, necârtirea, dragostea, blândeţea, răbdarea, postirea, privegherea, rugăciunea, prihănirea de sine şi nerăutatea. Acestea având-le monahii, sunt ca nişte Serafimi. Cu acestea pot monahii să zboare la înălţimea cerului, să ajungă la scaunul Împăratului Hristos şi să-I stea înainte şi să se îndulcească de vederea Lui, cântând şi zicând: „Sfânt, Sfânt, Sfânt, Domnul Savaot, plin este cerul şi pământul de slava Ta”. Iar care nu au acestea, nu sunt ca Serafimii, ci ca o pasăre cu aripile smulse ce aşteaptă din ceas în ceas să vină uliul să o prindă şi să o mănânce.

Cu ce voi mai asemăna chipul monahicesc? Monahul asemenea este cu o mireasă. Şi după cum aceea, logodită fiind, aşteaptă, împodobindu-se, ca mirele să intre, bucurându-se în cămara cea de mire, aşa şi monahul, fiindcă s-a logodit cu mirele său Hristos, trebuie să aştepte, împodobindu-se cu toate faptele cele bune, ca să intre cu Dânsul în cămara cea de Mire, care este Împărăţia cerurilor, bucurându-se şi veselindu-se de frumuseţea nepovestită, auzind glasuri nespuse. Chipul monahicesc este ca şi al doilea botez, căci se zice: „Câţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi îmbrăcat”.

V-aţi dezbrăcat de omul cel vechi, adică de păcat, şi v-aţi îmbrăcat în cel nou, adică în părăsirea păcatului şi în căinţa pentru el în toată cealaltă rămăşiţă a vieţii voastre. Şi să nu zică cineva din voi că eu nu atâta am păcătuit. Fiindcă nimenea nu este fără de păcat, măcar o zi de ar fi viaţa lui. Ci totdeauna să se smerească, zicând şi cugetând că este mai păcătos decât toată zidirea.

Monahul este o fire silită: firea cere să mănânce să se sature, el trebuie împotrivă să facă, să mănânce numai cât să-şi ţină viaţa sa. Firea cere să bea să se sature, el trebuie să bea atât cât să nu se sature. Că se află şi în băutura de apă beţie dacă va bea cineva totdeauna cu îndestulare ca să se sature. Firea cere să doarmă să se sature de somn, el poate să se îndestuleze în douăzeci şi patru ceasuri. Că s-au aflat mulţi din Cuvioşii Părinţii noştri, din care unii nu mâncau şi nu beau câte trei zile şi câte o săptămână, alţii şi câte patruzeci de zile, darul Duhului Sfânt hrănindu-i pe dânşii. S-au aflat încă unii de nu s-au culcat pe aşternut, ci oriunde, în toată viaţa lor. Alţii dormeau aşa puţin cât dormeau prin scaune. Alţii când îi supăra somnul, se legau cu frânghii de păr şi de pod şi cu multe feluri de chipuri se luptau împotriva somnului.

De la monah se cere ca nicidecum să nu-şi piardă vremea spre glume, sau să râdă, sau să grăiască cuvinte deşarte, sau să spună minciuni, sau să vorbească deşărtăciuni, sau să se osândească şi să clevetească, sau să pârască, sau să se întindă până la pipăire, sau altele ca acestea să facă, prin care se depărtează Darul lui Dumnezeu de la dânsul şi scârbeşte Duhul cel Sfânt. Chiar de aude minciuni şi glume şi râsuri, să fugă astupându-şi urechile sale.

Monahul întâlniri şi vorbiri fără de treabă şi tovarăşi să nu aibă nicidecum. Ci de se va întâmpla a se întâlni unul cu altul, cu smerenie plecându-se unul către altul, să treacă. Şi de va fi mare nevoie şi trebuinţă, atunci să vorbească, iar alminterea nu. Că din vorbe fără de treabă multe răutăţi se nasc, prin care se vatămă sufletul lui. De la monah mânia, iuţimea, zavistia şi pizma cu totul să lipsească, ştiind că dintru acestea cade în altele mai cumplite, şi niciodată sufletul lui nu va fi curat, ci totdeauna sângerat, mintea întunecată şi scoposul greşit şi de la Dumnezeu depărtat.

Monahul trebuie acolo unde şi-a tuns părul să petreacă până la sfârşitul vieţii sale: ori în mănăstire, ori la schituri. Să asculte întru toate pe stareţul şi povăţuitorul său. Să îşi omoare voia sa. Să se aibă pe sine decât toţi mai mic. Să se socotească ca un

osândit, şi ca şi cum l-ar fi răscumpărat; să nu iubească să aibă haine bune şi frumoase, ci tot cele mai proaste să le iubească. Să nu vrea să iasă afară prin lume şi printre lumeni, afară dacă nu îl va trimite mai marele său. Să şadă în chilie ca într-un mormânt şi să nu şadă nici un minut de ceas fără de lucru, ci sau să citească, sau să lucreze cu mâinile; şi lucrând cu mâinile să nu umble cu mintea spulberând încoace şi încolo la lucruri necuvioase şi nefolositoare, ci să aibă într-însa (adică în minte) rugăciunea lui Iisus, pomenirea morţii şi judecata ce va să fie. Să-şi aducă aminte de păcatele sale şi să plângă cu fierbinţi lacrimi, şi de se va întâmpla să fie de familie bună, să nu se înalţe cu gândul său, ştiind că unul este neamul nostru de la strămoşul Adam.

Celor bătrâni cinste să le dea. Cu cei tineri să nu vorbească în afară de neocolită nevoie. Acestea toate şi altele mai multe se cer de la monah. Şi când acestea le va păzi, cu adevărat poartă chip îngeresc, după cum am zis mai sus, şi este înger în trup, şi se va învrednici în ceata îngerilor, de unde au căzut îngerii aceia ce s-au făcut draci.

O, îngeri pământeşti! O, petrecere cerească! O, slugi ale lui Hristos! O, oaste a Împăratului celui fără de moarte! O, cum vă veţi bucura! O, cum vă veţi veseli! O, cum veţi dănţui! Pentru aceasta, fraţii mei, ştiind ce este chipul monahicesc şi cu ce se aseamănă, siliţi-vă, întreceţi-vă la nevoinţele cele duhovniceşti. Defăimaţi toate cele dulci ale lumii acesteia. Treceţi cu vederea slava ei şi desfătarea. Câştigaţi-vă suflet viteaz, ca să puteţi sta bărbăteşte împotriva curselor diavolului, că neîncetat are să vă ispitească şi să vă supere, căutând cum să vă amăgească, să vă înşele, să vă răpească din ceata îngerească şi să vă tragă la ceata sa.

Dar nu va putea, dacă voi veţi lua aminte şi vă veţi înarma cu armele cele înfocate ale lui Hristos şi veţi duce război asupra diavolului. Treziţi-vă! Rău pătimiţi la puţină vreme, ca în veci să vă alinaţi. Întru nimic socotiţi acestea de aici, că vis şi umbră este viaţa aceasta, iar cealaltă ce va să fie, fără de sfârşit.

Oglindiţi totdeauna cele Cereşti, acolo să fie mintea voastră pururea. Călătorie

este viaţa aceasta, călătoriţi drept aceea cu plăcere de Dumnezeu. Nu slăbiţi pe cale, nu vă împuţinaţi, nu pregetaţi, nu vă muiaţi. Strâmtă şi necăjită este calea, dar la răsfăţat loc duce, acolo unde este nici scârbă, nici mâhniciune, nici întristare, acolo unde este totdeauna bucurie şi veselie, acolo unde este sânul lui Avraam, acolo unde este lumina cea neapusă şi nestinsă, acolo unde este Soarele cel mare Hristos, dulceaţa proorocilor, şi a apostolilor, şi a mucenicilor, şi a cuvioşilor, şi a tuturor drepţilor care din veac bine i-au plăcut Lui. O, de ar da Dumnezeu ca şi noi să dobândim dulceaţa aceea! Şi o vom dobândi dacă vom urma şi cu lucrul după chipul nostru cel monahicesc, ce se aseamănă cu cel îngeresc. Să ne învrednicim Împărăţiei cerurilor cu darul Domnului nostru Iisus Hristos cel în Treime slăvit. Căruia I se cuvine slava, cinstea şi închinăciunea, în vecii vecilor. Amin.

Text scris de pe o carte (Acatistier) cu litere slavone, tipărită în Episcopia de la Buzău, anul 1852.

Despre paza limbii

Un frate a întrebat pe oarecare din Sfinţii Bătrâni, zicând: „Iată, mi se întâmplă să văd pe cineva făcând oarecare lucru şi eu spun aceasta la altul, fără să judec în inima mea pe acela. Oare nu este asta clevetire?”.

Şi i-a răspuns Bătrânul:

„Dacă vorbeşti cu patimă, ca şi cum ai avea ceva asupra lui, atunci este clevetire. Iar de nu este în inima ta nici o pornire rea, adică nici o simţire pătimaşă, atunci eşti fără de păcat. Însă chiar de nu este vorba ta cu gând de clevetire, dar ca să nu răsară răul, mai bine este a tăcea”.

Un bătrân oarecare şedea în Siria, aproape de Antiohia. Acesta avea un frate gata spre a judeca când vedea pe un frate greşind. Deci, de multe ori îl învăţa pe dânsul, zicând: „Cu adevărat, fiule, te înşeli şi îţi pierzi în zadar sufletul tău. Căci nimeni nu ştie ce este în inima omului, fără numai duhul care este întru dânsul. Pentru că de multe ori sunt unii care săvârşesc cele rele înaintea oamenilor, iar în taină se pocăiesc lui Dumnezeu. Noi vedem adică păcatele lor, iar faptele cele bune şi pocăinţa lor numai Dumnezeu le ştie. Pentru aceasta şi cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci sau să-l cleveteşti pe el, căci numai Unul Dumnezeu este Judecătorul. Tot omul care judecă pe altul, este ca un «anticrist», adică precum un potrivnic al lui Dumnezeu, devreme ce I-a răpit dregătoria şi stăpânirea, făcându-se el judecător mai înainte decât Dânsul” (că spune la Sfânta Evanghelie că Tatăl cel ceresc toată judecata a

dat-o Fiului).

Povestit-a un bătrân: „Şezând eu odinioară la pustie, a venit un frate de la chinovie pentru cercetare. Deci, îl întrebam eu, cum se mai află părinţii, iar fratele îmi zice: „Bine, cu rugăciunile tale”. Apoi, l-am întrebat despre un frate, care avea nume rău şi mi-a zis: „Crede-mă, părinte, încă nu s-a izbăvit de acel nume” (adică tot mai păcătuieşte). Iar eu (zice bătrânul), cum am auzit aceasta, am zis: „Uf!”. Şi îndată ce am zis aceasta, mi-a venit somn şi m-am făcut întru uimire. Se făcea că mă aflu înaintea Sfântului loc al Căpăţânii (adică la Sfânta Golgota). Şi am văzut pe Domnul nostru Iisus Hristos răstignit între doi tâlhari. Atunci eu m-am pornit să mă închin. Şi dacă am mers până aproape, a poruncit Domnul către Sfinţii îngeri care erau lângă El, zicând: „Scoateţi-l afară, că Anticrist este (adică potrivnicul meu), căci mai înainte de a judeca Eu, a judecat el pe fratele său!”.

Deci, fiind eu gonit de acolo, am voit să ies şi mi s-a apucat haina (un fel de mantie scurtă) în uşa care s-a închis degrabă, iar eu lăsând-o acolo, am ieşit şi îndată m-am deşteptat. Socotind eu în minte cele ce am văzut, am zis către fratele ce venise: „Rea este ziua aceasta pentru mine!”. Iar el a întrebat: „Pentru ce părinte?”. Atunci i-am povestit lui cele ce am văzut şi i-am zis: „Haina aceea pe care o purtam pe deasupra era acoperământul lui Dumnezeu care era peste mine, şi m-am lipsit de ea. După aceea a zis bătrânul: am făcut şapte ani rătăcindu-mă prin pustii, nici pâine gustând, nici sub acoperământ intrând şi nici cu oamenii vorbind, până ce L-am văzut iarăşi pe Domnul la Sfânta Golgota, şezând şi poruncind să mi se dea haina. Acela a fost semnul iertării”.

Zis-a ava Iperehie: „Călugărul ce nu-şi stăpâneşte limba în vremea mâniei, unul ca acesta nici patimile nu le va stăpâni. Mai bine este a mânca din carne şi a bea vin, decât a mânca din carnea fraţilor prin clevetire. Că precum şarpele odinioară şoptind a

scos pe Eva din rai, tot asemenea cu şarpele este şi cel care cleveteşte (adică vorbeşte de rău pe cineva) pentru că şi sufletul celui care aude se pierde şi cel care cleveteşte nu se mântuieşte”.

A întrebat ava Longhin pe ava Luchie trei lucruri, zicând: „Voiesc să mă înstrăinez?”. Şi i-a zis bătrânul: „De nu vei stăpâni limba, nu eşti străin, oriunde vei merge. Deci şi aici unde eşti, stăpâneşte-ţi limba şi eşti străin”. A mai întrebat iarăşi pe bătrân: „Voiesc să postesc?”. Iar bătrânul i-a zis: „Sfântul Prooroc Isaia spune, că de vei încovoia grumazul tău ca pe un lanţ şi ca pe un belciug, nici aşa nu se va chema primit postul tău. Ci mai vârtos stăpâneşte-ţi limba şi gândurile cele rele”. Atunci, l-a întrebat iarăşi: „Voiesc să fug de oameni?”. Deci, i-a răspuns bătrânul: „De nu vei isprăvi mai întâi acestea de care ţi-am spus, fiind împreună cu oamenii, atunci nici a-i deosebi nu poţi”.

Despre Peştera Sfântului Ioan Botezătorul şi alte cuvinte de folos

În vremea când strălucea pe tronul Ierusalimului Preasfinţitul Patriarh Ilie (de care se pomeneşte în viaţa Sfântului Sava), pe când era împărat Anastasie, se afla în mănăstirea avei Efstorghie un bătrân sfânt cu numele de Ioan. Preafericitul Patriarh Ilie a vrut să-l hirotonească egumen al mănăstirii, ca cel ce este vrednic a conduce turma. Dar el n-a primit, zicând că are blagoslovenie să meargă până la Sfântul Munte Sinai. Şi luând iertăciune a pornit la drum, făgăduind că dacă se va întoarce va lua conducerea mănăstirii.

Deci, luându-şi ucenicul, a trecut Sfântul Iordan şi, mergând încă puţin cu el, a început să-l ia pe bătrân nişte fiori de fierbinţeală. Pentru asta neputând să mai meargă înainte şi aflând o peşteră, au intrat în ea şi au rămas acolo 3 zile pentru ca să-şi mai vie în fire. În timpul nopţii i s-a arătat bătrânului, în vedenie, Sfântul Ioan Botezătorul şi Mergătorul înainte al Domnului, zicându-i: „Ia spune-mi călugărule, unde vrei să mergi?”. Iar bătrânul i-a zis: „La muntele Sinai”. Atunci i-a grăit cel ce s-a arătat: „Nu, mă rog, nu te duce!”. Dar bătrânul nu s-a plecat nicidecum. După ce s-a dus cel ce se arătase, fierbinţeala l-a cuprins mai tare pe bătrân.

În noaptea următoare s-a arătat iarăşi Mergătorul înainte în acelaşi chip şi i-a zis: „Pentru ce vrei să te osteneşti atâta cale, călugăre? Ascultă-mă şi stai aici!”. Atunci i-a zis bătrânul: „Spune-mi cine eşti tu?”. Şi i-a răspuns cel arătat, zicând: „Eu sunt Botezătorul Ioan şi pentru asta îţi spun să nu pleci aiurea, pentru că această peşteră mică este mai cinstită decât Muntele Sinai, căci de multe ori venea aici Domnul nostru Iisus Hristos şi vorbea cu mine şi mă alina. Dă-mi cuvântul că rămâi aici şi eu îţi dau sănătatea!”.

Auzind acestea, bătrânul i-a făgăduit că rămâne în peşteră şi îndată s-a vindecat. A rămas, deci, acolo până la cea din urmă răsuflare. La Peştera Sfântului Ioan, el a făcut Biserică şi, adunând frăţimea, a întemeiat acolo mănăstire. În harta de la Madava scrie „Sapsa".

În peştera aceea a trăit după asta un alt sihastru şi a ajuns la aşa înălţime de virtute, încât veneau la dânsul leii, iar el îi primea fără frică şi-i băga în sân pe leişori (pe puii de lei). Spunea ava Polihronie (de la Sfântul Teodosie) că în lavra unde trăia el, era un bătrân care mergea de multe ori să se liniştească o bucată de vreme pe malul Iordanului şi iarăşi se întorcea la chilia lui. Acolo, în pustia Iordanului, oriunde găsea culcuşul leului, acolo sta şi se culca. Într-o zi, întorcându-se în mănăstire, a adus cu el doi pui de leu, avându-i înfăşuraţi în scurteică. Deci, venind i-a pus în Biserică înaintea fraţilor, zicând: „Dacă am fi păzit poruncile Domnului, atunci leii s-ar fi cecerit (s-ar fi temut) de noi, dar aşa, iată, pentru păcatele noastre ne temem noi de dânşii!".

Mai spunea ava Polihronie că părinţii din Lavra Sfântului Teodosie au cerut să le rânduiască egumen al mănăstirii pe un bătrân oarecare îmbunătăţit. Însă bătrânul i-a rugat zicând: „Lăsaţi-mă să-mi plâng păcatele mele, căci lucrul egumeniei este numai al părinţilor celor mari: al lui Antonie cel Mare, al lui Pahomie şi al lui Teodosie". Dar părinţii îl rugau mereu să primească începătoria. Atunci bătrânul le-a zis: „Mai lăsaţi-mă încă trei zile şi pe urmă voia Domnului!". Atunci când a zis acestea era Vineri, iar Duminică, în vremea Utreniei, a adormit întru Domnul cuviosul bătrân.

Tot cuviosul Polihronie ne-a povestit că odinioară s-a săvârşit un frate la spitalul din Ierihon. Deci a fost ridicat din Ierihon spre a-l duce în lavra de la Pirguri, unde era metania lui. Şi din ceasul în care a ieşit din spital şi până să ajungă la Pirguri (lângă Marea Moartă) o stea luminoasă a însoţit trupul adormit al cuviosului, până ce a fost

acoperit cu pământ.

Spunea despre Sfântul Gherasim, că s-a întâmplat să moară în mănăstirea lui un frate şi cuviosul (Sf. Gherasim) era atunci în pustie la linişte. Când paraclisierul a bătut în toacă spre a se aduna fraţii la îngropare, atunci a venit şi Sfântul Gherasim. Văzând pe cel mort, s-a întristat bătrânul, că nu l-a sărutat înainte de adormire.

Deci apropiindu-se de năsălie, a zis mortului: „Scoală-te frate, şi-mi dă o sărutare!”. Atunci, fratele, sculându-se, a sărutat pe bătrân, iar bătrânul a zis către el: „De acum dormi până va veni Hristos să te învie!”.

O mică gustare pentru Postul Mare

Portretul Smereniei (zugrăvit de Sfinţii Părinţi)

A fost întrebat ava Longhin: „Care faptă este mai mare dintre faptele cele bune?”. Şi a zis bătrânul: „Eu socotesc că după cum mândria este mai mare decât toate patimile (încât a putut surpa şi pe unii din cer), tot astfel şi smerita cugetare este mai mare decât toate faptele cele bune, căci ea poate să scoată pe om chiar din adâncul iadului, măcar de ar fi el păcătos ca un demon. Pentru aceasta şi Domnul mai înainte de toţi fericeşte pe cei săraci cu duhul”.

Zicea ava Moise Arapul: „De nu ar avea omul în inima sa cum că este păcătos, Dumnezeu nu l-ar asculta pe el!”. Atunci l-a întrebat un frate pe bătrân: „Ce este aceasta a avea în inimă că este păcătos?”. Şi a răspuns bătrânul: „Că cela ce-şi poartă păcatele sale, nu vede pe ale aproapelui său!”. De va pune omul prihana asupra sa (la tot lucrul) şi va zice: «Am greşit», îndată se milostiveşte Domnul către el, iar sfârşitul la toate este a nu judeca pe aproapele. Căci când mâna Domnului omora pe tot cel dintâi născut al Egiptului, nu se afla nici o casă care să nu aibă mort într-însa”.

Atunci a întrebat fratele: „Ce înseamnă cuvântul acesta?”. Şi a zis bătrânul: „De vom lua seama la păcatele noastre, atunci nu vom vedea păcatele aproapelui. Căci nebunie este cel ce are mortul său (în casa sa), să-l lase pe el şi să meargă să plângă pe mortul aproapelui. Iar a muri despre aproapele tău, este a-ţi purta păcatele tale şi a nu purta grijă de tot omul (că acesta este bun sau acesta este rău).

Să nu faci rău nici unui om, nici să gândeşti rău în inima ta asupra cuiva.

Nici să defaimi pe cineva când face rău, nici să te pleci celui ce face rău aproapelui său.

Să nu cleveteşti pe cineva, ci zi aşa: «Dumnezeu ştie pe fiecare!».

Să nu te îndupleci (adică să te învoieşti) cu cel ce grăieşte de rău, nici te tulbura de clevetirea lui şi nici să nu urăşti pe cel ce cleveteşte pe aproapele său. Şi aceasta este aceea, adică: «Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!».

Să nu ai vrajbă cu cineva şi nu ţine vrajba în inima ta.

Să nu urăşti pe cel ce vrăjmăşeşte pe aproapele său, căci aceasta este pacea. Cu aceasta pe sine-ţi te alină. Puţină vreme este osteneala şi de-a pururea odihna, cu darul lui Dumnezeu-Cuvântul. Amin”.

S-a năpustit (a năpădit) odinioară demonul asupra lui ava Macarie cu un cuţit,

vrând ca să-i taie piciorul. Dar pentru smerita lui cugetare n-a putut să-i facă nimic. Deci a zis demonul către bătrân: „Câte aveţi voi şi noi le avem, dar prin smerita cugetare vă deosebiţi de noi şi cu asta biruiţi”.

Zis-a un bătrân: „Cela ce are smerenie, smereşte pe draci, iar cel ce nu are smerenie se batjocoreşte de ei!”. A fost întrebat de cineva un bătrân: „Când dobândeşte sufletul smerenie?”. Şi a răspuns bătrânul: „Când omul se îngrijeşte de răutăţile sale!”.

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Ce este sporirea omului cea după Dumnezeu?”. Şi a răspuns bătrânul: „Sporirea omului este smerenia, căci pe cât se pogoară cineva prin smerenie, pe atâta se înalţă în sporire! Dacă, smerindu-te pe sine, vei zice cuiva: *Iartă-mă!*, atunci arzi pe draci”.

Zis-a un bătrân: „Fiilor, să ştiţi că smerenia pe mulţi fără de nici o osteneală i-a mântuit. Şi mărturisesc aceasta vameşul şi fiul cel curvar, care puţine cuvinte au grăit către Dumnezeu şi s-au mântuit. Iară ostenelile şi faptele bune ale omului mândru îl pierd pe dânsul. Că osteneala şi faptele pe mulţi i-au tras la mândrie şi au pierit, cum a fost fariseul, care se mândrea cu faptele cele bune”.

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Ce este smerenia?”. Şi a zis bătrânul: „Smerenia este ca să se socotească omul pe sine mai nevrednic şi mai păcătos decât toţi şi tuturor supus (plecat)”. Zis-a bătrânul: „Să nu cerci să vezi păcatele străine, ci ale tale păcate şi răutăţi să le vezi şi neîncetat să te rogi lui Dumnezeu pentru iertarea ta!”.

Zis-a un bătrân: „Să ştiţi că alt drum către mântuire nu este, fără decât smerenia, după cum scrie Sfânta Evanghelie pentru vameş”.

De va fi cineva neatins de păcate spurcate, nu cumva să se înalţe cu gândul său, socotindu-se pe sine fără de păcat, ci unul ca acela mai mult să se smerească şi să se păzească, socotindu-se pe sine mai păcătos decât toţi oamenii.

Iar de se va înălţa cu gândul său, socotindu-se că el nu este atins de păcate spurcate pentru că nu a căzut nici într-un păcat trupesc şi lumesc, de va socoti că este cu totul curat şi vrednic totdeauna de împărtăşirea Sfintelor Taine, iar pe altul care ştie că are vreo cădere îl socoteşte nevrednic de Sfintele Taine, unul ca acela, cu asemenea gând înalt şi fără smerenie, este nevrednic, necurat şi urât lui Dumnezeu şi în pierzare merge, iar curăţenia lui nu-i va folosi, neavând smerenie! Cu mult mai plăcut şi mai iubit este lui Dumnezeu păcătosul smerit decât dreptul mândru!

Nădejdea celui căzut

„Prin nădejde ne-am mântuit”, zice Sfântul Apostol Pavel

A întrebat un frate pe un bătrân, zicând: „Părinte, ce vrea să spună Proorocul prin cuvintele acestea: «Nu este mântuire întru Dumnezeu lui»”.

Şi a zis bătrânul: „Proorocul se referă la gândurile deznădăjduirii care vin de la draci la cel ce greşeşte şi zic: «De acuma nu îţi este ţie mântuire întru Dumnezeu». Prin asta îl ispitesc vrăjmaşii, ca să-l arunce întru deznădăjduire. Asupra lor trebuie să se lupte omul zicând: «Domnul este mântuirea mea şi El va scoate din cursă picioarele mele»”.

Cred că le este cunoscută la toţi pilda cea din Pateric cu fratele care cădea în păcatul desfrânării în toate zilele şi iarăşi în toate zilele îmblânzea pe Domnul prin pocăinţa lui cea cu multe lacrimi şi rugăciuni. Se pocăia şi iarăşi cădea în noroiul păcatului. Însă nu se deznădăjduia de mântuire niciodată. Deşi se arăta mincinos întru făgăduinţa lui, dar Prea Milostivul Dumnezeu nu se întorcea de către el, ci răbda fărădelegea fratelui şi aştepta întoarcerea lui. Şi această cădere a fratelui, însoţită de mustrare, a urmat vreme de 10 ani de zile şi mai mult. Desigur că vrăjmaşul mântuirii s-ar fi bucurat să-l vadă pe frate că vine la deznădăjduire după atâtea căderi şi după atâtea făgăduinţe mincinoase. Se aştepta de asemenea, pizmaşul să vadă că şi Domnul se mânie şi nu-l mai primeşte pe cel care îşi calcă mereu făgăduinţa şi nu se îndreaptă. Însă cu părere de rău vede că nici Milostivul Dumnezeu nu se mânie, ci primeşte în toate zilele când se pocăieşte omul.

N-a mai putut suferi ucigaşul atâta răbdare, pe care o arăta Domnul către cel căzut, Pentru aceasta a început a striga către Sfânta Icoană a Domnului, zicând: „O, ce este mie şi Ţie, Iisuse Hristoase? Milostivirea Ta cea nemăsurată mă biruieşte şi mă surpă, pentru că primeşti pe acest curvar, care se arată mincinos în toate zilele înaintea Ta,

defăimând stăpânirea Ta! Pentru ce nu-l arzi pe el, ci îndelung rabzi şi suferi?”. Şi multe zicând, iuţindu-se balaurul, a tăcut.

Atunci s-a făcut glas ca de la Sf. Jertfelnic, zicând: „O, balaure prea viclene şi pierzătorule, nu te-ai săturat de socoteala ta cea rea, că ai sorbit lumea? Ci încă te sileşti să răpeşti şi să înghiţi pe cel care a venit la mila Mea cea nespusă. Oare ai tu atâtea greşeli ca să le pui în cumpănă şi să tragă întocmai cu Sângele cel scump, care L-am vărsat pe Cruce pentru dânsul? Iată Junghierea Mea şi moartea au afundat (adică au biruit) fărădelegile lui! Însă tu, când vine el la păcat, nu-l goneşti pe el, ci îl primeşti cu bucurie, nădăjduind că-l vei dobândi pe el, dar Eu oare nu-l voi ierta pe el, oare nu-l voi milui, Eu, Cel atât de milostiv şi iubitor de oameni? Care am poruncit verhovnicului Meu Petru Apostolul, ca să ierte celui care greşeşte în fiecare zi până la şaptezeci de ori câte şapte? Aşa cu adevărat (îl voi ierta) că de vreme ce aleargă la Mine, nu mă voi întoarce de către el, până ce îl voi moşteni. Că pentru păcătoşi Eu m-am răstignit şi prea curatele Mele palme pentru dânşii le-am întins, ca cel ce va voi să se mântuiască, să alerge şi să se mântuiască. Că de către nimenea Eu nu mă întorc, pe nimenea nu gonesc; măcar deşi de nenumărate ori într-o zi de va greşi şi de nenumărate ori va veni către Mine, nu va ieşi afară scârbit, că Eu nu am venit să chem pe cei drepţi la pocăinţă, ci pe cei păcătoşi!”.

Şi făcându-se glasul acesta sta diavolul tremurând şi neputând să fugă. Şi iarăşi s-a făcut glas, zicând: „Ascultă, amăgitorule, pentru cele ce zici că sunt nedrept, că Eu către toţi sunt drept. Că în ceea ce aflu pe cineva, întru aceea îl judec. Deci iată pe acesta l-am aflat stând înaintea picioarelor Mele şi biruitor peste tine arătându-te. Îl voi lua deci pe el şi voi mântui sufletul lui, pentru că nu s-a deznădăjduit de mântuirea sa. Iar tu vezi cinstea lui, crapă de zavistia ta şi ruşinează-te!”.

Deci, stând fratele cu faţa în jos şi tânguindu-se şi-a dat duhul. Şi îndată urgie mare venind ca focul, a căzut peste satana şi l-a mistuit pe el.

De aici să cunoaştem, fraţilor, milostivirea şi iubirea de oameni a lui

Dumnezeu cea nemăsurată şi niciodată să nu deznădăjduim de mântuirea noastră. „Îndrăzniţi pentru că Eu am biruit lumea” (zice Domnul în Sfânta Evanghelie), iar Sfântul Apostol, în cartea sa către Romani, zice: „Prin nădejde ne-am mântuit şi dacă Dumnezeu este pentru noi, cine ne poate fi împotrivă?... Căci câte s-au scris mai înainte, spre învăţătura noastră s-au scris, ca prin răbdarea şi prin mângâierea ce ne-o dau Scripturile să ne păstrăm nădejdea... şi Dumnezeul nădejdii să vă umple de toată bucuria şi pacea prin credinţă, ca prin puterea Duhului Sfânt să vă îmbogăţiţi întru nădejde. Amin” (din cartea către Romani a Sfântului Pavel).

O istorie din Mănăstirea Lavra (Sfântul Munte)

Despre felul cum s-a mântuit o călugăriță, care a căzut în păcat

Ne-a povestit un sihastru cu viaţă sfântă că în vremea cea veche se afla în cetatea Tesalonic o mănăstire de fecioare. Din lucrarea diavolului, una dintre ele a fost luptată ca să iasă din mănăstire. Şi ieşind a căzut în păcatul curviei. Zăbovind ea o bucată de vreme întru necurăţia aceasta, la urmă şi-a venit în simţire şi prin darul Prea Bunului şi Iubitorului de oameni Dumnezeu s-a căit pentru păcatul ei.

Deci s-a pornit spre mănăstire, cu hotărârea nestrămutată de a petrece restul

vieţii în pocăinţă şi osteneală. Dar, în poarta mănăstirii, când voia să intre înăuntru, a căzut jos şi a murit. În vremea aceea, Dumnezeu a descoperit unui episcop sfânt despre sfârşitul ei. Şi anume a văzut episcopul cum au venit îngerii să ia sufletul călugăriţei, iar demonii şedeau împrejur, pricinându-se şi zicând: „Pentru ce ne faceţi nedreptate şi o luaţi pe aceasta? Ea este a noastră ca ceea ce ne-a slujit nouă atâta vreme prin patima curviei!”. Iar îngerii ziceau: „Aceasta s-a lepădat de voi şi a alergat la pocăinţă”. Atunci, demonii au sărit iarăşi: „Dar ea n-a intrat în mănăstire, deci cum ziceţi că s-a pocăit?”. Îngerii însă au răspuns: „Să ştiţi că chiar din clipa când a văzut Dumnezeu pornirea ei cea bună şi hotărârea ce avea de a se mărturisi, precum si făgăduinţa cu care a alergat la mănăstire, i-a dăruit iertare, pentru aceasta s-a mântuit. Căci întoarcerea de la rău şi pocăinţa sunt la voia omului, iar viaţa şi moartea sunt la voia lui Dumnezeu”. Auzind acestea, demonii s-au depărtat ruşinaţi. Deci să cunoaştem şi noi, fraţilor, bunătatea cea nemărginită a lui Dumnezeu şi să alergăm la pocăinţă şi la mărturisire, pentru a ne învrednici de asemenea iertare.

Dacă însăşi hotărârea omului pentru mărturisire şi făgăduinţa inimii au aşa de mare preţ înaintea lui Dumnezeu, atunci cu cât mai mare preţ este primită mărturisirea cea curată şi supunerea celor care trăiesc în mănăstirea de obşte. Mântuirea lor este asigurată, numai să păzească dragostea frăţească faţă de toţi, căci urâciunea pe mulţi nevoitori îi lipseşte de mântuire.

Din Limonarul Sfântului Sofronie

Ne-a povestit ava Ilie (poreclit Ciobanul) că şezând el într-o zi aproape de mănăstirea Famenilor, pe la al şaselea ceas din zi a bătut în poarta mănăstirii o femeie. Ieşind el, a întrebat ce doreşte, iar ea a zis: „Şi eu, domnule avă, petrec viaţă pustnicească şi stau în cutare peşteră (acea peşteră era cam la un kilometru şi jumătate depărtare de mănăstire) şi mergând eu prin pustie (zicea ea) am însetat foarte din cauza căldurii, deci ai milă şi-mi dă putinţă apă să beau!”.

Atunci ava i-a dat carafa să bea, şi potolindu-şi setea, a plecat cu pace. Însă, după aceea, a început vicleanul să-l lupte cu poftă către ea, aşa de tare, încât neputând el să mai rabde focul patimii, a ieşit din peştera lui şi luând toiagul s-a pornit să meargă la ea.

Mergând el puţin, a căzut în uimire (adică s-a făcut întru vedenie) şi a văzut pământul desfăcându-se şi primindu-l pe el înăuntru. Acolo, în sânul pământului, a văzut cum zăceau trupuri moarte, spintecate şi putrede. Din ele ieşea o duhoare nesuferită. Un oarecare bărbat încuviinţat la chip, i-a arătat acele trupuri, zicând: „Iată, acest trup este de femeie, acela de copil. Deci, împlineşte-ţi pofta cât vrei, însă pentru această plăcere, socoteşte de câte osteneli ai să te păgubeşti, căci ce doreşti oare altceva decât aceste putregaiuri? Vezi pentru care păcat se lipsesc oamenii de Împărăţia cerească! Vai şi amar neamului omenesc, căci pentru un ceas de plăcere se grăbesc a-şi pierde toată osteneala nevoinţelor de mai înainte!”.

Zicând acestea, bărbatul încuviinţat a venit şi l-a ridicat pe ava Ilie din adâncul pământului. Atunci, venindu-şi în fire, a simţit că a încetat războiul trupului şi aşa s-a întors la peştera lui, mulţumind lui Dumnezeu.

Ce înseamnă o clătinare din rădăcina credinței. Pildă din viața Sfântului Paisie cel Mare

Acum vreo şaisprezece veacuri în urmă, strălucea în părţile Egiptului, ca o stea luminoasă, Cuviosul Paisie cel Mare. Din numărul cel mare al ucenicilor săi, Cuviosul Paisie avea pe unul mai apropiat, pe care îl iubea mult pentru nerăutatea şi pentru simplitatea lui. A mers odinioară acest ucenic în cetate spre a vinde rucodelia (lucrul mâinilor). Întorcându-se în schit după câteva zile, vede cu mirare ucenicul că duhovnicescul lui părinte (adică Paisie), care îl avea la atâta dragoste, acuma nu-i arătă nici o atenţie.

Nici măcar blagoslovenia obişnuită nu i-o mai dădu bătrânul, ba încă se fereşte de el ca de un străin. Se uită lung la el ca şi cum nu l-ar cunoaşte. Mirat de această străină schimbare, ucenicul îl întreabă: „Părinte, de ce te fereşti aşa de mine?”.

„Dar cine eşti tu, că eu nu te cunosc?”, îi răspunde bătrânul.

„Cum nu mă cunoşti, nu sunt eu cutare ucenic, pe care îl iubeai aşa de mult?”.

„Ucenicul acela era creştin (răspunde el), nu aşa cum eşti tu. Chipul tău din afară seamănă cu dânsul, dar sufletul tău a murit duhovniceşte. Semnele credinţei celei vii s-au pierdut de la tine şi eşti ca un mort între noi. Spune-mi, ce ai păţit pogorându-te în cetate?”.

„N-am păţit nimic şi n-am săvârşit nici un rău” (răspunse ucenicul).

„Ticălosule (îi zise bătrânul), ai suferit cea mai mare pagubă şi mai zici că n-ai păţit nimic! Atâta de nesimţitor eşti? Fugi acum de la mine căci nu mai pot sta de vorbă cu cel care s-a lepădat de Hristos!”.

„Cum părinte, eu m-am lepădat de Hristos!” (a strigat cu spaimă ucenicul şi a

început a plânge cu suspinuri). Apăsat de mustrarea cea aspră, bietul ucenic şi-a adus aminte despre o întâmplare pe care a avut-o când mergea spre cetate. Şi anume s-a întâlnit în cale cu un evreu foarte meşter la cuvânt şi viclean. Acesta se arăta a fi un om învăţat şi iscusit în cuvintele Scripturii. Văzând el pe ucenic că este simpluţ şi cam sfios, a început să discute despre Domnul nostru Iisus Hristos.

Între altele, jidovul cel viclean şi-a vărsat veninul lui de şarpe, zicând că nu este Hristos adevărat acela pe care îl cinstesc creştinii, ci altul este Hristos, adică acela pe care îl aşteaptă jidovii. La aceste vorbe hulitoare, ucenicul, din cauza prostimii lui, n-a îndrăznit să mustre pe spurcatul nepot al lui Iuda, nici nu şi-a astupat urechile şi nici nu s-a tulburat ca să se depărteze de el, ci a mers cu el înainte pe cale.

S-a sfiit de vicleanul jidov şi, în loc să-l mustre, a căutat să-i ţie hangul la vorbă şi anume a rostit că poate să fie aşa cum zice el. Prin cuvântul „poate" ucenicul a dat să înţeleagă că nu este nici el sigur de venirea Domnului, ca şi cum ar zice că nici el nu este departe de părerea jidovului necredincios. Îndoiala cea de o clipă, care s-a strecurat în mintea lui cea proastă, a fost socotită ca o lepădare de Hristos iar Cuviosul Paisie a cunoscut cu duhul căderea ucenicului şi s-a tulburat.

Nepăsarea şi sfiala pe care a arătat-o ucenicul faţă de jidovul hulitor a fost ca o trădare a Sfintei credinţe; pentru asta se ferea cuviosul de ucenic. Abia după o pocăinţă cu multe lacrimi fierbinţi (ca şi oarecând Sfântul Apostol Petru) a fost primit ucenicul iarăşi în slujbă de către Sfântul Paisie.

Din această pildă putem cunoaşte câtă cumpătare aveau Sfinţii Părinţi când era vorba de taina Credinţei. Lepădarea ucenicului s-a făcut prin neştiinţă, din cauza prostimii lui. Iar dacă se întâmpla cumva ca cineva sa tăgăduiască cu bună ştiinţă sfânta şi dreapta Credinţă, atunci toţi se tânguiau pentru el, ca şi pentru cel mort, şi nimeni dintre credincioşi nu aveau voie să facă legături cu cel lepădat.

Mai tare se fereau de el, decât de cel bolnav de ciumă. În asemenea cazuri, Biserica punea legătură de afurisenie pentru cel căzut din credinţă şi numai după o lungă pocăinţă era primit din nou între credincioşi, însă nu avea voie să se împărtăşească până în ceasul morţii, iar dacă era cumva cleric, atunci pierdea dreptul la slujbă pentru toată viaţa. Aşa era în vremea veche. Dar astăzi, ce ne este dat să vedem în lumea creştinilor noştri? Cutare frate sau cutare cleric predică învăţătura comunistă, laudă dogmele cele fără Dumnezeu (ale ateilor), ba fac şi tovărăşie cu dânşii şi nimeni nu se fereşte de el şi nici nu i se dă pedeapsa cuvenită. Unii se mai feresc puţin de cei înşelaţi, alţii însă se sfiesc, temându-se de răzbunare, iar alţii mai habotnici îi laudă pe unii ca aceştia că au îndrăzneală şi sunt râvnitori pentru dreptate (Dumnezeu Sfântul să ne păzească de asemenea înşelăciune!).

Dacă socotim bine, vedem că înşelăciunea comunistă, cu întunericul masoneriei şi cu toată ceata ateilor din Apus nu este altceva decât o lepădare de Credinţă. Ca să fie protejaţi de guvernul ateilor, păstorii cei duhovniceşti ascund astăzi toiagul mustrării şi pleacă steagul credinţei în faţa stăpânirii lumeşti. Ba unii îi laudă pe stăpânitorii comunişti şi le fac paradă (Te-deum-uri). Se tem păstorii să nu jignească pe fiarele cele cuvântătoare.

Iubirea de argint (Rădăcina tuturor relelor)

Un monah era bolnav şi l-a luat un părinte din chinovie să-l îngrijească pe bază că nu are cele de trebuinţă.

Deci îndemna acest părinte milostiv şi pe fraţii din mănăstire, zicând: „Siliţi-vă cât puteţi să odihnim pe bolnav!”. Bolnavul însă avea o oală plină de aur şi săpând sub aşternutul pe care zăcea, şi-a ascuns de acolo comoara. N-a trecut multă vreme şi s-a întâmplat de a murit cel bolnav, fără să mărturisească nimic despre aur. După ce l-au îngropat, a zis ava către fraţi: „Ridicaţi aşternutul acesta de aici!”, iar ei strângând aşternutul au aflat sub dânsul aurul îngropat (pentru că se cunoştea din săpătura locului) şi l-au dus la ava. Iar el văzând aurul şi înştiinţându-se cum s-a aflat, a zis: „De vreme ce, nici trăind şi nici murind, n-a mărturisit pentru dânsul, ci la el îşi avea nădejdea, nu se cade să mă ating de el, ci luaţi-l aşa cum este şi-l îngropaţi cu el (adică împreună cu stăpânul lui)”.

Deci s-au dus fraţii şi l-au pus în mormânt. Dar în vremea când se întorceau ei, iată că s-a pogorât foc din cer peste mormântul acela şi a ţinut multe zile, nestingându-se, până ce a mistuit şi pietrele şi ţărâna şi toate cele ce erau în mormânt şi toţi care vedeau erau cuprinşi de spaimă şi de mirare.

Un pustnic oarecare a fost supărat (adică luptat) de patima iubirii de argint. Acesta a adunat din lucrul mâinilor sale un galben, apoi doi, după asta trei şi aşa nevoindu-se a câştigat cinci galbeni. Nu mult după aceea a căzut bolnav la pat. I-au putrezit picioarele şi a plătit doctorului cinci galbeni, dar boala lui tot nu înceta. Într-o dimineaţă i-a zis doctorul: „Este nevoie ca să-ţi tai piciorul, căci altfel va putrezi tot trupul tău!”. Monahul, însă, n-a primit, ci s-a dat pe sine morţii. Dacă a sosit noaptea şi el se zvârcolea plângând, a venit la el îngerul Domnului şi cum zăcea el, l-a apucat de picior şi

netezindu-l, zicea către el: „Acuma ce mai zici: ai să mai aduni cinci?” şi în clipa aceasta tămăduindu-se bolnavul, îngerul s-a făcut nevăzut. Deci, făcându-se ziuă, a venit doctorul bătând (ca de obicei) la uşă. Iar pustnicul, sculându-se, l-a întâmpinat pe el. Atunci, doctorul văzându-l vindecat, a rămas înmărmurit şi aflând despre cele ce s-au fâcut cu el, a primit Botezul creştinesc (căci era păgân).

Zis-a un bătrân: „Dacă doreşti Împărăţia cerului, eşti dator a nu socoti averile. Că nu este cu putinţă a vieţui după Dumnezeu, fiind iubitor de dulceţi şi iubitor de arginţi”.

Zis-a alt bătrân: „De la călugărul cel nevoitor şi silitor pentru mântuirea sa, aceste două lucruri mai vârtos le cere Dumnezeu: neagoniseala şi fără de grija. Că aceste două lucruri smintesc pe călugăr de la învăţătura lui Iisus-Mântuitorul şi de la umilinţă, adică agoniseala şi gâlceava”.

Povesteau oarecare dintre părinţi despre un bătrân care s-a învrednicit de mari daruri de la Dumnezeu şi s-a vestit în toate părţile numele lui, pentru viaţa lui cea îmbunătăţită. Deci a ajuns vestea despre el şi la împărat care, trimiţând oamenii săi, l-a chemat la sine pe bătrân. După ce împăratul a luat blagoslovenie (rugăciune) de la el, i-a dat aur din destul. Primind bătrânul aurul, s-a întors întru ale sale (adică în patria lui). Acolo a început să cumpere ţarini şi vii şi alte lucruri de agoniseală (ca şi mirenii). Încă dinainte lumea avea obiceiul să aducă la el bolnavi ca să-i lecuiască. Deşi au adus la el un îndrăcit şi a poruncit bătrânul dracului, zicând: „Ieşi din zidirea lui Dumnezeu!”. Iar dracul i-a răspuns: „Nu te voi asculta pe tine!”. Atunci a întrebat bătrânul: „Pentru ce nu mă asculţi?”. Iar demonul a zis: „De vreme ce te-ai făcut şi tu ca unul dintre noi (ca un demon prin lăcomie), căci ai lăsat aducerea aminte de Dumnezeu pe care o aveai mai înainte şi te-ai apucat de grijile pământeşti, pentru aceasta nu te voi asculta, nici nu voi

ieşi din om!”.

Un frate a întrebat pe un bătrân, zicând: „Voieşti să ţin la mine doi bani, pentru vreme de boală trupească?”. Şi i-a răspuns bătrânul: „Nu este bine să ţii mai mult decât îţi este trebuinţa. Deci, de vei ţine acei doi bani, se află nădejdea ta la dânşii. Şi de nu se va întâmpla să-i pierzi pe ei, nu mai poartă grijă Dumnezeu de tine. Deci, să aruncăm la Dânsul grija noastră, pentru că El va purta grijă de noi”.

Defăimarea nălucirilor şi folosul postirilor (Pilde din Pateric)

Era un sihastru în părţile Iordanului care a petrecut mulţi ani întru nevoinţe. Fiind el acoperit de Dumnezeu, nu primea bântuielile vrăjmaşului, ci aproape neluptat era.

De aceea, către toţi cei ce veneau la dânsul pentru folos, el defăima pe satana şi-l ocăra, zicând că nimic nu este. Apoi mai zicea că vrăjmaşul nu are nici o putere asupra nevoitorilor, de nu va afla pe cei asemenea lui spurcaţi. Dar toate acestea le zicea sihastrul nesimţind darul cel de sus, care nu lăsa pe satana să-l bântuiască. Iar când s-a apropiat sfârşitul lui, după slobozenia lui Dumnezeu, s-a înfăţişat înaintea lui diavolul în chip arătat, zicând către dânsul: „Ce ai cu mine, avo, pentru ce mă ocărăşti? Oare te-am supărat vreodată cu ceva?”.

Atunci bătrânul, scuipând asupra lui, a rostit aceleaşi cuvinte, ca de obicei, zicând: „Mergi înapoia mea satano, că nimica nu poţi asupra robilor lui Hristos!”. Vrăjmaşul însă i-a zis: „Aşa, aşa! Cu adevărat! Ai de trăit încă 40 de ani şi nu voi putea nici măcar un ceas să-ţi pun piedică întru atâţia ani!”. Şi zicând acestea, s-a făcut nevăzut.

Atunci, monahul a început a se lupta cu gândul: „Am atâţia ani ticăloşindu-mă aici şi iată Dumnezeu vrea să mai trăiesc încă patruzeci de ani. Mă voi duce dar în lume să-mi văd rudeniile mele şi voi petrece cu dânsele vreo câţiva ani, apoi, întorcându-mă, mă voi apuca iar de nevoinţa mea”. Deci, socotind el acestea, a început a le împlini cu fapta. Şi ieşind din chilie, s-a apucat de cale. Dar n-a mers mult prea departe şi Iubitorul de oameni Dumnezeu, milostivindu-se spre el şi nelăsând ca să-şi piardă ostenelile lui, a trimis pe Sfântul înger în ajutorul lui. Şi întâmpinându-l pe el îngerul, a zis către dânsul: „Unde mergi, avo?”. „La cetate!”, a răspuns bătrânul. Atunci, i-a zis îngerul: „Întoarce-te la chilia ta şi nu te potrivi satanei, ca nu cumva să rămâi batjocorit”. Deci, venindu-şi întru sine bătrânul, s-a întors la chilia sa şi mai trăind încă trei zile s-a săvârşit.

Iată cum unelteşte vrăjmaşul ca să înşele pe cei nevoitori. Am avut prilejul ca să cunosc o persoana din neamul nostru, care se lăuda că ea nu moare până când nu are vestire de la Dumnezeu. Socoteala asta nu este sănătoasă, căci Dumnezeu nu este obligat să descopere fiecăruia ziua morţii. Iar dacă descoperă unora, aceasta o face când este nevoie pentru folosul sufletului, iar nu după socoteala noastră. Mulţi aşteaptă decoperiri pentru slavă deşartă, având părerea că sunt la măsura sfinţeniei şi asta îi duce la înşelăciune. Atunci, vrăjmaşul tăbărăşte cu nălucirile şi cu semnele lui. De multe ori vesteşte lucruri care se împlinesc, dar care nu folosesc spre mântuire.

Iată de pildă cum scrie la Pateric despre nişte fraţi care aveau năluciri de la vrăjmaşul şi s-au dus la ava Antonie ca să-l întrebe dacă sunt adevărate sau nu. Fiind calea cam lungă, au luat cu ei şi un măgar, care a pierit pe cale. Deci, cum au ajuns la Sfântul Bătrân, apucând el mai înainte le-a zis: „Dar cum de a murit măgarul pe cale?”. Şi ei au întrebat cu mirare: „Da de unde ştii, avo?”. „Dracii mi-au arătat”, a răspuns el. Atunci au zis fraţii: „Noi pentru asta am venit, ca să te întrebăm, nu cumva sunt înşelătoare nălucirile pe care le vedem, că de multe ori se fac adevărate?”. Deci, i-a încredinţat pe ei bătrânul din pilda măgarului, că descoperirile pe care le au ei sunt năluciri drăceşti.

Poate se vor mira unii că şi Sfântul Antonie a avut năluciri drăceşti şi vor zice: „Pentru ce nu i-a descoperit Dumnezeu despre întâmplarea fraţilor?”. Să fie ştiut lucru că şi sfinţii au năluciri şi tot felul de ispitiri, dar ei nu le primesc. Iar Dumnezeu nu descoperă lucruri care nu sunt de folos (cum a fost moartea măgarului). Vrăjmaşul vesteşte lucruri nefolositoare, iar dacă vede că le primim ca adevărate, atunci ne vesteşte în chip mincinos şi lucruri care ne vatămă sufletul (cum a fost de pildă vestirea mincinoasă pentru sihastrul de la Iordan de mai sus).

Tot în cuvintele Sfântului Antonie găsim scris următoarele: „Nimenea neispitit nu va putea să intre întru Împărăţia cerurilor, că de se vor lua ispitele, nu este cine să se

mântuiască. Şi aceasta este lucrarea cea mare a omului, ca greşala s-o pună asupra sa înaintea lui Dumnezeu şi să aştepte ispite până la răsuflarea cea mai de pe urmă”.

Zis-a un bătrân că un frate se ispitea de gânduri timp de 9 ani şi din evlavie se osândea pe sine, zicând: „Mi-am pierdut sufletul!”. Căci socotea că singur el este pricinuitor al ispitei. În cele din urmă, îngreunându-se şi ajungând la deznădejde, a zis întru sine: „Mă voi duce în lume, căci m-am prăpădit!”. Dar după ce s-a pornit la drum, s-a făcut glas din cer către el, zicându-i: „Cei 9 ani în care ai fost ispitit, ţi-au pricinuit ţie cunună, pentru asta întoarce-te la locul tău şi te voi uşura de gânduri!”.

Deci, s-a întors fratele la chilia sa şi a aflat odihna. Din asta înţelegem că războaiele duhovniceşti (cu felurite ispitiri) ne pricinuiesc cununa.

„Aşa Doamne, Împărate, dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osândesc pe fratele meu”.

Un bătrân oarecare şedea în Siria, între hotarele Antiohiei, şi avea un frate ucenic grabnic spre a judeca pe oricine vedea greşind. Deci de multe ori îl învăţa pe dânsul bătrânul grăind: „Cu adevărat, fiule, te înşeli şi-ţi pierzi numai sufletul tău, de vreme ce nu ştie nimenea ce este în om, fără numai duhul care este întru dânsul. Căci de multe ori unii săvârşesc fapte rele înaintea lui Dumnezeu. Păcatul lor noi îl vedem, iar pocăinţa şi faptele lor cele bune săvârşite în taină, numai singur Dumnezeu le ştie. Pentru aceasta şi cu ochii de vei vedea pe cineva păcătuind, nicidecum să nu-l judeci pe el, căci numai unul Dumnezeu este judecătorul. Că tot omul ce judecă pe altcineva se află ca un anticrist (adică potrivnic) lui Hristos, făcându-se răpitor al dregătoriei şi al stăpânirii pe care Tatăl Ceresc a dat-o Fiului. Tot cel ce judecă păcatul străin se face prin asta judecător

înainte de Domnul. De vei vedea cu ochii tăi pe cineva căzând în păcat, îndată să zici «Anatema ţie, satano, că omul acesta altă vină nu are!». Şi aşa îţi întăreşti inima spre a nu judeca pe fratele tău, căci se duce Duhul Sfânt de la tine.

Iar în gândul tău să zici: «Precum acesta s-a biruit, tot asemenea şi eu pot să mă biruiesc!». Deci, cugetând aşa, plângi şi cere ajutorul lui Dumnezeu. Pătimeşte împreună cu cel ce a pătimit fără de voie, căci nimenea nu voieşte să greşească lui Dumnezeu. Nu judeca pe cel curvar, dacă tu socoţi că eşti curat, căci judecând asemenea cu dânsul, calci legea, căci Cel ce a zis: «Să nu curveşti», tot acela a zis şi «Să nu judeci!»".

La un sihastru oarecare obişnuia să vină un preot din mănăstire ca să-l împărtăşească, la anumite zile, căci el nu ieşea nicăieri din chilie. A venit odată la acest sihastru o persoană, aducând nenumărate prihăniri asupra preotului amintit. Deci, venind iarăşi preotul, ca de obicei, cu Sfintele Taine, nu a mai deschis sihăstria şi preotul s-a întors înapoi.

Atunci s-a auzit glas din cer, către sihastru: „Au luat oamenii judecata Mea!". Şi împreună cu glasul, a căzut în uimire (adică i s-a descoperit o vedenie). A văzut o fântână de aur, având ciutură şi funie tot de aur, iar apa din fântână era foarte bună şi limpede. Însă era lucru de mirare pentru el, căci cel care scotea apa şi turna, era un bubos. Ar fi vrut sihastrul nostru să bea, dar se sfia de bubosul care scotea apa şi pentru asta nu s-a apropiat să bea. Atunci a auzit iarăşi glas, zicând: „Pentru ce nu bei din apă, ce pricină are bubosul care scoate apa? Dacă scoate şi toarnă, se vatămă apa?". După aceste vorbe, şi-a venit în fire sihastrul şi socotind cele din vedenie, a chemat iarăşi preotul ca să-i aducă Sfintele Taine ca şi mai înainte.

Un frate a întrebat pe ava Iosif, zicând: „Ce voi face avo, ca iată nici rele pătimiri nu pot suferi, nici a lucra şi a face milostenie nu pot?”. Atunci i-a zis lui bătrânul: „Dacă din toate acestea nici una nu poţi împlini, atunci păzeşte-ţi ştiinţa ta despre aproapele de către tot răul (adică să nu judeci păcatele străine) şi te mântuieşti, căci Dumnezeu cere de la noi suflet fără de păcat”.

Zis-a ava Teodor: „Nu este altă faptă bună precum a nu defăima”.

Aproape de un bătrân, locuia un frate puţin mai trândav întru nevoinţă. În vremea când era să moară acest frate, s-au adunat oarecare din fraţi la chilia lui. Văzând bătrânul pe fratele cel puţin trândav că se arată bucuros şi vesel la faţă în ceasul morţii, a zis către el în auzul celorlalţi: „Frate, noi toţi ştim că nu prea erai osârdnic la nevoinţă, deci cum de te arăţi aşa vesel acum în ceasul ieşirii?”.

Şi a răspuns atunci fratele: „Crede-mă, părinte, adevăr ai grăit, însă de când m-am făcut monah, nu ţin minte să fi judecat pe cineva, sau să fi ţinut în minte răul asupra cuiva, ci de s-a întâmplat vreo prigonire cu cineva, întru acel ceas m-am împăcat cu el. Deci, voi zice către Dumnezeu: Stăpâne, tu ai zis: «Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi şi iarăşi ai zis: Iertaţi şi vi se va ierta vouă!»”.

La aceste vorbe ale fratelui, a zis bătrânul: „Pace ţie, fiule, că şi fără de osteneală te-ai mântuit”.

Despre folosul ascultării, când se face pentru Dumnezeu

(Închin această mică adunare de cuvinte fraţilor şi surorilor din Ţara Sfântă, care se ostenesc în ascultări prin mănăstiri străine, spre încredinţare că nu-şi vor pierde plata lor dacă vor sluji cu răbdare şi fără de cârtire. Nevrednicul între ieromonahi, Ioan Iacob).

Zis-a ava Ruf, că cel ce şade întru ascultare de părintele duhovnicesc mai multă plată are decât cel care petrece singur în pustie. Şi spunea el că a povestit unul din părinţi, zicând: „Am văzut patru cete în cer şi anume: cea dintâi ceată, a celor care sunt bolnavi şi mulţumesc lui Dumnezeu; a doua ceată, a celor care se îndeletnicesc cu iubirea de străini (cu primirea străinilor şi întru aceasta stau şi slujesc); a treia ceată, a celor care umblă după pustie (adică a celor care iubesc pustia) şi nu doresc să vadă om; a patra ceată, a celor care sunt în ascultarea părinţilor duhovniceşti şi se supun lor pentru Domnul.

Şi purtau cei din ascultare lanţ de aur şi pavăză (sabie) având mai multă slavă decât ceilalţi. Şi întrebând el pentru ce au mai multă slavă cei mai de pe urmă şi mai mici, i-a răspuns povăţuitorul lui (îngerul), zicând: „Cel care umblă după iubirea de străini şi cel care petrece la pustie, din voia lor fac aceasta. Iar cel care face ascultare (în mănăstire, ori deosebi) îşi lasă toate voile sale şi atârnă de părintele său. Pentru aceasta mai multă slavă a luat ca ceilalţi”.

Bună este ascultarea, care pentru Dumnezeu se face.

O, ascultare, mântuirea tuturor credincioşilor!

O, ascultare, născătoarea tuturor faptelor celor bune!

O, ascultare, care deschizi cerurile şi sui pe oameni de pe pământ!

O, ascultare, hrănitoare tuturor sfinţilor!

O, ascultare, care eşti locuitoare împreună cu îngerii!

Din viața unui cuvios, care a trăit în mănăstirea Sfântul Sava

În cartea Sfântului Ioan Scărarul găsim o minunată povestire a unui stareţ din vechime cu numele Ioan din mănăstirea Sf. Sava. Acest cuvios savait a trăit în aceeaşi vreme când trăia şi Sfântul Ioan Scărarul de la Sinai. S-au cunoscut amândoi la Muntele Sinai şi, pentru folosul de obşte, Sfântul Ioan Scărarul aminteşte cele auzite de la Ioan Savaitul. Şi iată anume cum povesteşte însuşi stareţul:

„În mănăstirea mea din Asia, de unde sunt eu, se afla un bătrân leneş, supărăcios şi nerăbdător. Nu ştiu cum, a reuşit de şi-a găsit bătrânul un ucenic cu numele Acachie. Acesta era cu multă simplitate în ideile lui, însă foarte înţelept cu socoteala şi cu bună aşezare întru toate vorbele şi lucrurile lui.

Atât de multe şi nenumărate răutăţi îndura el din partea bătrânului, încât pentru mulţi, sunt cu îndoială şi de necrezut. Căci nu era pedepsit numai cu ocări şi cu

necinstiri, ci era chinuit în fiecare zi cu răni grele şi nesuferite. Însă vrednicul de fericire Acachie le suferea pe toate cu deplină tăcere şi supunere, cu inimă curată şi fără vreo pomenire de rău. Această răbdare a lui era aşa de mare şi aşa de smerită şi minunată, încât pe toţi îi mişca la inimă şi-i umplea de mirare.

Deci, văzându-l eu (zice Sfântul Ioan Savaitul) ticăloşindu-se peste măsură (întocmai ca un rob cumpărat), îi ziceam adeseori întâlnindu-l: „Ce este frate Acachie, cum te afli astăzi? Ai dobândit ceva câştig sau nu?”. Şi el, fericitul, îmi arăta numaidecât, când ochiul lui plin de vânătăi, când grumazul lui umflat, iar alteori capul rănit de lovituri.

Eu însă (zice Sfântul Ioan), cunoscând prea minunata lui răbdare, îi ziceam: „Bine, bine, fii cu răbdare şi vei dobândi mult folos din aceasta!”. Deci, petrecând el nouă ani în asemenea ascultare la bătrânul cel nemilostiv, şi-a dat duhul în mâinile lui Dumnezeu şi a fost îngropat în cimitirul părinţilor.

După 5 zile, a mers bătrânul lui la un părinte vestit, care era stareţ în locul acela (acel stareţ era însuşi Sfântul Ioan Savaitul, care ne povesteşte, dar nu vrea să spună).

Deci a zis bătrânul către stareţ: „Părinte, a murit fratele Acachie!”.

Acela (adică Sfântul Ioan) i-a răspuns: „Drept să-ţi spun, mie nu-mi vine să cred că a murit!”. Dar bătrânul a zis iarăşi: „Vino de vezi chiar cu ochii tăi ca să cunoşti adevărul!”.

Atunci s-au sculat şi au mers împreună la cimitir. Acolo, stareţul a strigat pe cel mort ca şi când ar fi fost viu, zicând: „Frate Acachie, ai murit?”. Iar ascultătorul cel recunoscător şi supus (voind să arate şi după moarte adevărata ascultare) a răspuns către marele stareţ, zicând: „Cum este cu putinţă, părinte, ca să moară cel ce păzeşte ascultarea?”. Auzind acestea bătrânul (gheronda lui), s-a înfricoşat şi căzând la pământ plângea tânguindu-se. Apoi cerând de la egumen o chilie în apropiere de cimitir, a petrecut

cealaltă vreme a vieţii sale întru mare pocăinţă şi smerenie, zicând către toţi cu lacrimi fierbinţi: „Iertaţi-mă, fraţilor, că eu am ucis pe fratele Acachie, cu neomenoasa tiranie pe care am arătat-o către el!”.

La sfârşitul acestei povestiri, Sfântul Ioan Scărarul are părerea că stareţul cel mare, care a vorbit cu Acachie (cel mort de 5 zile), este însuşi Ioan Savaitul care din multa lui smerenie n-a voit să se vădească singur.

Să auzim acum şi altă povestire despre acest cuvios Savait

În vremea când şedea el la Mănăstirea Sfântul Sava, au venit pe la el trei monahi mai tineri, cerând să-i primească în ascultarea lui. După ce i-a odihnit bătrânul trei zile (fiind ei obosiţi de pe drum), le-a zis: „Iertaţi-mă, fraţilor, că eu sunt om rău şi curvar din fire, iar voi sunteţi tineri şi pentru asta nu pot ca să ţin nici pe unul pe lângă mine!”. Aceia însă fiind încredinţaţi despre faptele cele bune ale bătrânului şi cunoscând sfinţenia sufletului său nu s-au smintit nicidecum, ci stăruiau rugându-l ca să-i primească.

Iar când au văzut că nu se înduplecă, au căzut la picioarele lui, rugându-l ca să-i canonisească şi să le rânduiască cum trebuie să-şi petreacă viaţa lor şi anume unde să locuiască pentru folosul mântuirii lor. Cunoscând Sfântul Bătrân că ei vor primi porunca lui cu supunere şi cu smerenie a zis către cel dintâi: „Fiule, Domnul voieşte ca tu să petreci întru linişte (adică în pustie) împreună cu un părinte bătrân şi să te supui lui cu sârguinţă.

A zis şi celui de-al doilea:

„Mergi de-ţi vinde toate voile tale, dăruindu-le lui Hristos şi după porunca Lui, ridicând Crucea, să şezi în mănăstire de obşte (adică în chinovie). Acolo să ai răbdare întru toate ostenelile şi ispitele precum şi în toate cele scârbicioase care îţi vor veni în toata vremea vieţii şi negreşit vei dobândi comoară în ceruri”.

După aceea a zis şi celui de-al treilea:

„Să ţii minte, fără uitare, Cuvântul Evangheliei care zice: «Cine va răbda până în sfârşit, acela se va mântui!». Şi să-ţi fie cuvântul acesta unit cu răsuflarea ta şi de-a pururea nedreptăţit. După cum urmezi cu răsuflarea, aşa să-ţi aduci aminte şi de cuvântul acesta şi de porunca mea. Deci să cauţi (de este cu putinţă) pe cel mai aprig, mai supărăcios şi mai aspru părinte şi stareţ din câţi sunt pe lume. Să te supui lui ca Însuşi lui Dumnezeu, până la sfârşitul tău, cu toată răbdarea şi voiciunea. Ca mierea şi ca laptele să bei în toate zilele ocările, batjocurile şi toate defăimările lui”.

Acestea grăindu-le bătrânul, a întrebat monahul:

„Bine, părinte, însă dacă cumva acela (adică stareţul la care mă trimiteţi) îşi petrece viaţa lui cu trândăvire şi lenevire, nelucrând după Dumnezeu, atunci eu ce trebuie să fac? Să rămân ori să plec de sub conducerea lui?”.

Atunci Sfântul Ioan i-a răspns: „Chiar şi curvind de l-ai vedea, să nu te desparţi de el, ci să zici în cugetul tău astfel: «Prietene, oare ce ai venit să faci aici? Oare n-ai venit să cercetezi pe fiecare ce face şi cum petrece, ci ai venit ca să te supui şi să rabzi toate cele grele şi scârbicioase, adică toată reaua pătimire, pentru ca să-ţi câştigi mântuirea!». Atunci ai să vezi (zice bătrânul) cum se risipeşte din inima ta umflarea mândriei, care mereu te bântuie, ai să vezi apoi cum se veştejeşte aprinderea desfrânării, iar în sufletul tău va străluci lumina cea nespusă a fecioriei şi curăţiei”.

Zicea ava Daniil pentru ava Dula: Că întâi a şezut de obşte 40 de ani, apoi la Schit s-a liniştit şi între părinţii cei mari s-a socotit. Deci acesta (adică ava Dula) spunea că, în multe feluri cercând, a aflat că cei ce petrec în mănastirea de obşte sporesc mai mult şi mai degrabă în lucrarea faptelor bune decât cei ce se liniştesc, dacă vor avea şi vor întrebuinţa supunerea din inimă curată.

Mai spuneau părinţii despre ava Ioan, ucenicul lui ava Pavel, că va avea mare ascultare. Că erau într-un loc mormânturi şi locuia acolo o leoaică. Iar bătrânul a văzut acolo baligi de bou. Deci îi zice ucenicului să mearga ca să le aducă.

Iar el a zis: „Dar ce voi face avo pentru leoaică?”.

Iar bătrânul glumind a zis: „De va veni asupra ta, s-o legi şi s-o aduci încoace”.

Deci s-a dus fratele acolo către seară şi iată a venit leoaica asupra lui. Iar el, după cuvântul bătrânului s-a repezit s-o prindă şi a fugit leoaica. Dar el, alergând după ea, zicea strigând: „Aşteaptă, că mi-a zis ava al meu ca să te leg!”. Şi prinzând-o a legat-o.

În vremea asta se necăjea bătrânul aşteptându-l. În sfârşit, iată că se arată ucenicul, aducând leoaica de funie. Şi văzând bătrânul s-a minunat. Dar pentru ca să îl smerească (să nu se înalţe) l-a lovit pe ucenic, zicând: „Nebunule, câine turbat mi-ai adus aici?”. Şi a dezlegat îndată pe leoaică, lăsând-o să se ducă.

Zicea Sfânta Singlitichia: „Când suntem în viaţa de obşte să alegem mai mult ascultarea decât nevoinţa”. Apoi mai zicea iarăşi: „Cu dreaptă socoteală trebuie să ocârmuim sufletul şi când suntem în viaţa de obşte să nu căutăm cele ale noastre, nici să ne plecăm socotelii noastre, ci aceluia care ne este părinte să ne supunem după credinţă”.

Cuvinte de la Sfinții Părinți

Zicea un bătrân către un frate:

„Păzeşte-te, fiule, de vorbă multă, de vreme ce tăcerea este mai bună. Iar din vorba cea multă, măcar de se întâmplă uneori a fi şi de folos, însă prin ea se amestecă şi cuvinte nefolositoare.

Păzeşte-te, fiule, foarte cu luare aminte pentru vorbele tale, ca să nu te căieşti mai pe urmă de cele ce ai vorbit. Că mulţi pentru vorbă şi-au pierdut cinstea, iar alţii şi-au pierdut viaţa (adică sufletul).

De-ai clevetit cumva pe vreun frate şi te mustră pe tine cugetul tău, atunci să mergi cu smerenie la acel frate şi, închinându-te lui până la pământ, să zici: „Iartă-mă, frate, că am greşit şi te-am clevetit pe tine!”.

Iar după aceea să te păzeşti a nu mai cleveti pe nimeni, căci clevetirea este moartea sufletului.

De va cleveti cineva către tine pe fratele tău, să nu adaugi şi tu vreun cuvânt la clevetirea lui, ci ori taci, ori zi aşa: «Eu, frate, însumi sunt foarte păcătos şi osândit, încât nu pot să osândesc pe alţii. Şi aşa te vei izbăvi de osândire şi pe acela vei folosi»”.

De luat aminte!

Călugărul este împlinitorul poruncilor lui Hristos. Creştin desăvârşit, următor şi dimpreună părtaş patimilor lui Hristos. Mucenic în toate zilele, singur de bună voie moare întru ostenelile cele duhovniceşti. Călugărul este stâlpul răbdării, adâncul smereniei, izvorul lacrimilor, vistieria curăţiei, defăimătorul a toate cele frumoase şi dulci şi prea slăvite ale lumii acesteia. Călugărul este sufletul cel cu durere, întru neîncetată aducere aminte de moarte învăţându-se acesta şi când priveghează şi când doarme. Călugărul este nevoinţa cea firească şi neîncetată şi păzirea simţirilor celor neîmpuţinate. Călugărul este orânduiala şi aşezământul celor fără de trup care se lucrează în trupul cel de ţărână, cel ce ţine numai de ale lui Dumnezeu în toată vremea şi în tot locul şi în tot lucrul.

Şi nu-i este cu putinţă a sta neîncetat înaintea lui Dumnezeu dacă nu se va da spre Dumnezeu cu toată inima, în toate nevoile, şi să se lepede de toată grija.

Şi când vei voi să faci început faptei celei bune, mai înainte te găteşte bărbăteşte către ispitele care vor să vină asupră-ţi şi abia atunci să începi a lucra faptele cele bune. Şi să nădăjduieşti spre Dumnezeu neîndoindu-te nicidecum cu mintea. Căci este obiceiul vrăjmaşului într-acest fel: dacă vede pe om că a început a vieţui bine, cu călduroasă credinţă, atunci îl întâmpină cu ispite de multe feluri ca, dintru acestea înfricoşându-se, să-i scadă voinţa cea bună. Iar dacă te vei găti mai înainte către ispitele ce vor veni asupră-ţi pentru prelucrarea faptelor bune, atunci să te fereşti de oameni.

Cela ce se îndoieşte de ajutorul lui Dumnezeu, acela şi de umbra lui se teme, şi fără de ispitire. Fiecărui om, ştiinţa lui să-i fie învăţător şi mustrător. În tot lucrul fiecare cuvânt, până nu-l vei socoti, să nu-l grăieşti. Tot lucrul ce se face în grabă nu este bun.

Ia aminte cu înţelegere şi cu dinadinsul, călugăre! Păzeşte-te cu mare ferire, de vreme ce umbli prin mijlocul patimilor şi a lanţurilor în fiecare ceas, căci din toate părţile patimile te înconjoară. Din toate părţile sunt curse întinse, ca nu cumva să fii prins de vrăjmaş undeva în patimi şi în curse.

Multă nevoinţă trebuie celui ce este cu trup, a se lupta cu cei fără de trup, căci unul cu mii are a se lupta. Multe lacrimi trebuie, multă răbdare, multă osteneală şi ferire. Mulţime de ochi ne trebuie înspre toate părţile de vreme ce se ridică asupra noastră ca un leu răpitor duhul cel rău şi meşteşugăreţ, şi ne-ar birui de nu ar fi Domnul cu noi. Căci are mai mult de şapte mii de ani de când se deprinde a vâna pe om. El nici nu mănâncă, nici nu doarme, nici se odihneşte, ci de-a pururea în tot chipul caută pierzarea noastră.

Vedenia unuia dintre ucenicii Cuviosului Paisie Velicicovschi (de la Mănăstirea Neamț)

După trecerea din această viaţă a cuviosului Părintelui nostru Paisie de la Mănăstirea Neamţului, viaţa călugărească a început să slăbească din cauza belşugului de avere şi mai ales din cauza slobozeniei pe care o aveau mirenii de a petrece cu femeile şi copiii.

Călugării au început să se îngrijească mai mult de cultivarea viilor şi a grădinilor de la metoacele mănăstirii, se străduiau mai mult să le facă mai îndemânatice pentru locuinţa boierilor care veneau vara cu familiile la aer. Pentru chiria groasă care curgea de la boieri, călugării adeseori îşi lăsau toată casa în mâna mirenilor, iar ei se chinuiau într-o cocioabă proastă, mai la o parte, să nu strice liniştea «coconaşilor».

Pentru vinurile multe care se făceau la metoace, a trebuit să se deschidă

depozite şi cantine în mănăstire şi în afară pentru a se putea vinde mai uşor. Acest lucru atrăgea şi mai mult lumea dornică de răsfăţ. S-a înfiinţat şi şcoală în mănăstire pentru creşterea copiilor sărmani din satele vecine (afară de şcoala călugărească de cântăreţi, a fost şi Şcoală primară).

Cu asta, mănăstirea şi-a pierdut liniştea ei de mai înainte, iar bieţii călugări au început să neglijeze îndeletnicirile lor cele duhovniceşti cu orânduiala lăsată de Cuviosul Paisie. Unul dintre ucenicii Cuviosului Paisie, care avea viaţă îmbunătăţită (Sofronie cu numele), a avut într-o noapte o vedenie înfricoşată. Se făcea că era dimineaţă şi el ieşise în poarta mănăstirii. Căutând în faţa porţii spre locul unde se află astăzi aghiazmatarul, vede un arap înfricoşat la chip, care era îmbrăcat în haine de ofiţer şi se răstea strigând, întocmai cum dau comandă la oaste. Chipul lui era groaznic: faţa lui neagră ca păcura, ochii lui străluceau ca văpaia focului, gura lui era ca de maimuţă, cu dinţii ieşiţi în afară, în loc de cingătoare aveau un balaur încolăcit la mijloc, care îşi atârna capul cu limba scoasă în chip de sabie la şoldul ofiţerului. În loc de epoleţi avea pe umeri numai capete de viperă. Iar pe capul lui avea o cască de sub care spânzurau numai capete de şerpi veninoşi, care se încolăceau la grumaz cu părul încolăcit.

Văzând aceasta, Stareţul a rămas înlemnit de frică. Apoi venindu-şi puţin în fire, a întrebat pe arap ce caută la vremea aceea în mănăstire: „Nu ştii că eu sunt comandant de oaste în mănăstirea voastră?”, a răspuns arapul. „Dar unde avem noi oaste aici, când ţara se află în bună pace?”.

Atunci îi răspunse acela stareţului: „Vei şti că eu sunt rânduit cu oastea cea nevăzută, a întunericului ca să ne luptăm cu ceata călugărilor. Că voi, atunci când depuneţi jurământul călugăriei, nouă ne declaraţi război nevăzut, şi multe răni ne pricinuiţi cu armele voastre cele duhovniceşti. De multe ori noi ne depărtăm ruşinaţi, fiind arşi ca de para focului de rugăciunile voastre.

Însă acum nu mai avem atâta frică de voi, de când a murit Stareţul Paisie care

ne era înfricoşat nouă. De la el am suferit noi multe şi grele răni. Încă de când a venit el cu 60 de călugări din Sfântul Munte, eu am fost rânduit cu 60.000 de ostaşi spre a lupta cu soborul lui. Cât a trăit el, noi nu am mai avut odihnă.

Câte ispite, câte necazuri şi intrigi n-am uneltit noi împotriva lui şi a călugărilor spre a-i împuţina la suflet şi spre a-i surpa, dar n-am izbutit. Cât a trăit Stareţul, atacurile noastre rămâneau mai totdeauna zadarnice, căci el îi conducea la luptă pe monahi cu multă iscusinţă, întărindu-i cu pilda vieţii lui şi cu sfaturi duhovniceşti în toate zilele.

După moartea lui, războiul nostru s-a uşurat. Pentru asta am scos atunci din front 10.000 de ostaşi care nu mai aveau treabă, rămânând cu 50.000 în oaste. N-a trecut multă vreme şi rânduielile Stareţului Paisie n-au mai fost păzite cu scumpătate. S-au ivit împerecheri în sobor, iar belşugul din mănăstire şi grijile lumeşti pentru case şi metoace au început să vâneze tot mai mult pe călugări: pentru asta şi războiul nostru s-a uşurat simţitor. Deci, am mai mutat atunci de pe frontul din mănăstirea voastră încă alţi 10.000 de luptători, trimiţându-i în altă parte. Aşa am rămas numai cu 40.000. Când li s-a dat deplină slobozenie mirenilor să petreacă vara la voi în mănăstire, dimpreună cu femeile, atunci bucuria noastră!, căci slăbind frontul călugărilor, am fost şi noi mai uşuraţi. Pentru asta am mai scos din front alţi 10.000 de ostaşi. Am rămas, deci, numai cu 30.000. În cele din urmă s-a deschis şcoala pentru copiii mirenilor aici în mănăstire. Mulţi dintre călugări şi-au ales ucenici isteţi dintre copiii care nu erau de călugărie. Copiii zburdalnici, venind mereu în atingere cu călugării, au domolit aşa de mult atacul călugărilor, încât noi am rămas aproape fără de lucru. De aceea am fost silit să mai uşurez frontul nostru. Atunci am mai mutat încă 10.000 de luptători şi am rămas până azi numai 20.000 în front. Aceştia stau totdeauna în mănăstire, dând război zi şi noapte călugărilor!”.

Auzind acestea Stareţul, a oftat cu durere, întrebând iar cu mirare: „Dar ce mai aveţi nevoie să staţi acum în mănăstire, căci după cum mărturiseşti singur, azi călugării nu

mai au râvna aceea ca înainte ca să vă lupte, ci fac mai mult pe placul vostru, prin îndeletnicirile cele lumeşti? Ce rost mai aveţi voi în mănăstire?”.

Atunci, urâtul acela (silit fiind de puterea lui Dumnezeu) a descoperit taina pentru care mai luptă pe călugării din veacul nostru, zicând către Stareţ: „Adevărat că nu se mai află azi nimeni care să ne lupte ca înainte, căci dragostea voastră s-a împuţinat, iar grijile lumeşti şi amestecul (tulburările) mirenilor au răcit râvna călugărilor, dar mai avem încă ceva care ne mai dă de lucru în mănăstire. Sunt tărfaloagele cele de cărţi, arde-le-ar focul, care încă nu ne lasă să ne liniştim! Încă prin ele, călugării cei noi care au venit cu râvnă fierbinte din lume, ne pricinuiesc încă multe răni grele. Căci cum iau în mână vechiturile acelea de cărţi, îndată încep a se sălbătici împotriva noastră. Ei uneltesc fel de fel de arme usturătoare pentru noi, precum sunt postirile, privegherile, ostenelile grele şi mai ales rugăciunile lor cele umilicioase!

Acestea toate sunt pentru noi săgeţi aprinse care ne pârjolesc şi nu ne putem apropia de dânşii!

Adeseori unul singur, dacă se întărâtă din citire, ne pune pe fugă pe noi toţi! Şi multă osteneală şi tactică ne trebuie ca să-l aducem la prochimen (la calea noastră) pe unul ca acesta care se sălbăticeşte din citirea cărţilor!”.

Atunci bietul Stareţ nu s-a răbdat până ce nu l-a întrebat şi aceasta: „Dar cu ce luptaţi voi mai mult pe călugării din veacul acesta?”.

„Toată osârdia noastră de acum este ca să îndepărtăm pe monahi şi pe monahii de la îndeletnicirile cele duhovniceşti şi mai ales ne sârguim ca să-i dezbărăm de la citirea cărţilor sfinte! Căci nimic nu aţâţă mai mult pe călugări contra noastră ca citirea afumatelor celea de cărţi! De aceea şi noi ne străduim în tot chipul ca să-i depărtăm pe călugări de la năravul cititului, dându-le de lucru la altele şi încurcându-i cu tot felul de

griji pe la metoace, cu viile şi grădinile, cu pescuitul, cu vânzarea vinului, iar în mănăstire, cu creşterea copiilor şi cu găzduitul mirenilor care petrec vara la aer. Toţi aceia care se încurcă cu acestea sunt prinşi de noi ca şi muştele în pânza de păianjen. Ei ne slujesc întru toate nouă. Până nu vom vedea ori părăsite cu desăvârşire, ori arse vechiturile acelea de cărţi, noi nu ne putem linişti! Ele sunt totdeauna ca nişte bolduri ascuţite împotriva noastră!".

Când a terminat şi vorbele acestea, a bătut toaca de utrenie şi îndată s-a stins ca fumul ofiţerul demonilor, iar Stareţul s-a trezit cu o mare durere la inimă din pricina celor descoperite. Adunându-se tot soborul la biserică, el a povestit cu lacrimi această înfricoşată vedenie. A poruncit apoi să se scrie şi o carte de mână despre aceasta, spre cunoştinţa şi folosul urmaşilor.

Însemnare: Cred că azi au plecat şi ceilalţi 20.000 de când a intrat armata roşie la noi. S-or fi dus speriaţi prin pustii când au văzut că lucrul pe care armata neagră nu l-a putut face timp de 100 de ani, iată că armata roşie, aliata sa, a izbutit să-l facă în câţiva ani!

Cuviosul Paisie avea o şcoală întreagă de călugări cărturari care scriau cărţi zi şi noapte. Datorită lor, noi avem în româneşte mai toate cărţile Sfinţilor Părinţi, tâlcuite din greceşte.

O parte din ele au fost arse de turci în Revoluţia de la 1821, dar tot au mai rămas. Dar oare pârjolul comunist va mai cruţa vreo cărticică sfântă scrisă de mâna Cuviosului Paisie şi de ucenicii lui?

Descoperirea Sfântului Antonie despre darul călugăriei

Spunea Sfântul Antonie: M-am rugat lui Dumnezeu cerând să-mi arate cu ce ajutor este înzestrat monahul prin darul călugăriei. Şi mi-a arătat făclie mare de foc şi ceată de îngeri cu paloşe care înconjurau pe călugărul care doreşte să se mântuiască. Şi s-a auzit glas de la Duhul Sfânt zicând către îngeri: „În toată viaţa lui să nu vă depărtaţi de la el (adică de la călugăr)". Şi când am văzut aşa de mare ajutor, am oftat, zicându-mi în sine: „Vai ţie, Antonie, cât ajutor îţi trimite spre pază, iar tu te leneveşti!".

Şi m-am rugat iarăşi şi am zis: Doamne, cum de calcă şi înşeală diavolul pe călugăr, când este înconjurat de atâta ajutor? Şi am auzit iarăşi glasul acela, zicându-mi: „Vei şti că diavolul nu are putere să biruiască pe călugăr, căci prin întruparea Mea am sfărâmat puterea lui, însă fiecare se biruie de a sa trândăvie şi nepurtare de grijă (adică nu se sârguieşte)". Iar eu am zis: „Doamne, oare toţi monahii au acest ajutor?". Şi mi-a arătat Domnul mulţime mare de monahi şi fiecare din ei aveau acelaşi ajutor pe care îl văzusem întâi, adică câte o făclie mare de foc şi câte o ceată de îngeri.

Şi când am văzut aceasta, am zis: „Fericit este şi bine norocit neamul creştinilor şi cu deosebire fericit este neamul călugăresc având în ajutor pe un asemenea Stăpân bun, iubitor de oameni şi milostiv".

Deci, şi noi fraţilor să ne îngrijim fără de lenevire pentru mântuirea sufletească spre a ne învrednici Împărăţiei celei cereşti, cu ajutorul şi cu iubirea de oameni a Domnului nostru Iisus Hristos, căruia se cuvine slava dimpreună cu Tatăl şi cu Duhul Sfânt, în vecii vecilor. Amin.

Povestirea Cuviosului Ioan despre Cuviosul Paisie cel Mare

(Sfântul împărat Constantin cel Mare vorbeşte într-o vedenie cu Sfântul Paisie cel Mare despre slava ce o au monahii cei adevăraţi în ceruri):

M-am dus odinioară la Cuviosul Paisie cel Mare şi mai înainte de a bate la uşa chiliei lui l-am auzit vorbind înăuntru cu oarecine şi, sfiindu-mă a bate, stăteam afară. Însă am făcut puţin zgomot, pe care auzindu-l, cinstitul părinte a ieşit afară şi văzându-mă pe mine, tot bucurându-se m-a îmbrăţişat şi m-a sărutat şi eu asemenea pe el. Apoi, intrând cu dânsul în chilie şi nevăzând pe nimenea altul înăuntru, nu mă dumiream şi socoteam cine să fi fost oare acela care vorbea cu cuviosul puţin mai înainte.

Deci, căutam într-o parte şi alta să văd pe cineva şi el m-a întrebat: „De ce cauţi aici şi acolo şi nu te dumireşti, ca şi cum ai vedea un lucru preaslăvit?”. Iar eu i-am răspuns: „Cu adevărat preaslăvit văd şi nedumerindu-mă nu ştiu ce să zic, căci puţin mai înainte am auzit glasul altui om care împreună vorbea cu tine şi acum nu văd pe altcineva şi nu ştiu ce este aceasta. Deci, rog a ta cuvioşie să-mi arate acestă preaslăvită taină”. Iară dumnezeiescul părinte mi-a zis: „O, Ioane, taină preaslăvită vrea să-ţi descopere astăzi Dumnezeu”.

„Acesta prietene, prea alesule, pe care l-ai auzit vorbind cu mine era marele Constantin, întâiul împărat al creştinilor. Şi s-a pogorât din ceruri, trimis fiind de Dumnezeu, şi mi-a zis: „Fericiţi sunteţi voi care v-aţi învrednicit a avea petrecerea monahicească, căci după adevăr a voastră este dumnezeiasca fericirea a Mântuitorului”. Iar eu am zis: „Şi cine eşti tu, domnul meu, care zici acestea şi mult ne fericeşti pe noi, monahii?”. Mi-a răspuns acela: „Eu sunt marele Constantin şi m-am pogorât din ceruri ca

să-ţi arăt slava pe care o dobândesc monahii în ceruri şi prietenia şi îndrăznirea ce o au către Hristos. Şi te fericesc pe tine, o, Paisie, pentru că-i îndemni pe dânşii la această sfinţită petrecere a pustniciei, dar mă prihănesc şi mă ocărăsc pe mine că n-am nimerit (adică nu m-am învrednicit) de o rânduială prea mare ca aceasta a monahilor şi nu pot suferi paguba ce am luat". Atunci l-am întrebat iarăşi: „Pentru ce, o, minunatule, te ocărâşti pe tine? Oare n-ai dobândit tu slava cea pururea fiitoare şi dumnezeiasca strălucire?". Şi mi-a răspuns: „Am dobândit-o, dar nu am aceeaşi îndrăznire ca a monahilor, nici cinstea întocmai ca ei, căci am văzut sufletele oarecăror monahi care despărţindu-se de trup, zburau ca nişte vulturi şi cu multă îndrăzneală se suiau la ceruri. Iar ceata cea potrivnică a dracilor nu îndrăznea să se apropie cu totul desăvârşit de aceste suflete. Apoi am văzut că li se deschideau lor uşile cerului şi intrau înăuntru şi stăteau de faţă cu multă îndrăzneală la scaunul lui Dumnezeu.

Deci, pentru această vrednicie minunându-mă eu de voi, monahilor, vă fericesc şi mă ocărăsc pe mine, pentru că nu m-am învrednicit a lua o îndrăznire ca aceasta! O, de aş fi lăsat vremelnica împărăţie şi haina cea împărătească şi coroana şi să mă fi făcut sărac şi să fi purtat sac, împlinind toate câte se cer de către rânduială monahicească?".

Descoperirea ce s-a făcut Sfântului Moise Arapul despre nevăzutul război al Sfinților

A mers odinioară cuviosul Moise Etiopianul la ava Isidor şi i-a zis lui: „Părinte, nu pot să şed în chilia mea, fiind luptat de patimile trupeşti”. Iară fericitul Isidor, luându-l pe el, l-a suit în vârful chiliei sale şi i-a zis lui: „Caută spre Apus!”, şi căutând Moise a văzut o mulţime de oameni înfricoşaţi gâlcevind şi gătindu-se spre război. Apoi iarăşi a grăit ava Isidor: „Caută spre Răsărit şi priveşte”. Şi căutând, a văzut o mulţime de Sfinţi îngeri purtători de lumină, aşişderea şi ei gătindu-se de război. Şi a zis Sfântul Isidor către Moise: „Cei dinspre Apus ridică război împotriva sfinţilor lui Dumnezeu, iar cei dinspre Răsărit se trimit de la Domnul spre ajutorul nevoitorilor celor buni. Însă vezi că mai mulţi sunt cei ce ne ajută nouă decât aceia ce se scoală asupra noastră?”.

Iară Moise, cu o vedenie ca aceasta şi cu cuvintele stareţului întărindu-se, s-a întors la chilia sa şi se îndeletnicea întru ostenelile lui cele obişnuite.

Altă descoperire a Sfântului Paisie cel Mare despre călugărul începător

Rugându-se odinioară Cuviosul Paisie pentru un tânăr ce era luptat de duhul curviei, iată că i se arăta de năpraznă îngerul Domnului, având diavolul legat cu lanţuri şi i-a zis: „Ia-l pe acesta şi-l ceartă cum vrei”. Iar diavolul a zis către dumnezeiescul Paisie: „Vai mie! Până când mă munceşti cu rugăciunea ta şi-i păzeşti prin ea pe toţi cei ce locuiesc în pustia aceasta?”.

Şi a zis Cuviosul Paisie către diavol: „Spune-mi mie, pentru ce-l ispiteşti pe tânăr luptându-l pe dânsul cumplit? Şi pentru care pricină lupţi dintru început pe cei ce se nevoiesc, cu atâta nebunie şi sălbăticie?”.

Iară diavolul i-a răspuns: „Eu nu mă apropii de noii începători, când încep nevoinţele faptei bune, pentru că darul lui Dumnezeu nu-mi dă loc să mă apropii de dânşii, fiindcă se nevoiesc atunci cu mare fierbinţeală. Iară după ce se duce de la dânşii dumnezeiescul dar, atunci mă apropii eu de dânşii şi-i stăpânesc ca pe un vânat gata, şi-i am pe ei ca pe o jucărie”.

Şi acestea le zicea diavolul nevrând şi îndată a fugit. Iară monahul cel tânăr s-a slobozit de supărarea dracului.

Un frate s-a dus la Marele Paisie ca să-l vadă şi aflându-l pe dânsul dormind şi având ca păzitor pe un înger prea frumos, s-a minunat acel frate şi a zis: „Întru adevăr Dumnezeu păzeşte pe cei ce nădăjduiesc spre Dânsul”. Şi s-a dus de acolo slăvind pe Dumnezeu cel ce slăveşte pe cei ce-L iubesc pe dânsul.

Despre Sfânta Cruce

Domnul nostru Iisus Hristos ne-a dăruit nouă celor credincioşi Semnul Sfintei Cruci, ca să ne fie ca armă nebiruită împotrivă a tot răul, dar mai ales împotriva nevăzuţilor vrăjmaşi. Nimeni dintre creştini nu se îndoieşte de aceasta.

Însă, mai minunat este că Semnul Sfintei Cruci lucrează şi celor necredincioşi, când vrea Dumnezeu ca să iconomisească mântuirea lor. Pentru asta voi aduce oarecare pilde din istorie şi din Vieţile Sfinţilor.

Împăratul Iulian Paravatul (adică lepădatul de lege, apostatul) era nepotul Sfântului Constantin cel Mare. El a fost crescut de mic în legea creştinească şi a învăţat mai întâi carte prin mănăstirile Capadociei, unde a îmbrăcat şi haina călugărească. Mai târziu a fost dăscălit de filozofii păgâni, care duşmăneau de moarte creştinismul. Fermecat de filozofia păgânească, tânărul prinţ a început să urască credinţa creştină şi a făgăduit păgânilor că dacă ajunge împărat, ridică iarăşi închinarea la idoli (care era oprită de Sf. Constantin). Împins de ambiţia măririi, s-a împrietenit cu cei mai aprigi duşmani ai creştinismului şi mai ales cu vrăjitorii, care l-au ajutat. Dar dintre toţi s-a arătat mai iscusit la înşelăciune un vrăjitor evreu. Acesta i-a făgăduit că îl va ajuta la scopul lui, dar i-a pus condiţia să se lepede de Hristos. Jidovul (ca un vrednic urmaş a lui Iuda) l-a îndemnat pe tânărul Iulian ca să facă lepădarea în scris pe hârtie şi să meargă el singur în capiştea idolească ca s-o încredinţeze demonilor.

I-a pus în vedere ca atunci când va arunca scrisoarea în văzduh, să cheme pe demoni, dar nu cumva să facă Semnul Crucii. Dar în clipa când a aruncat scrisoarea în capişte, s-a arătat o tabără întreagă de demoni. Spăimântându-se de chipul lor, Iulian a făcut semnul crucii (din obişnuinţă) şi atunci demonii au fugit în adâncul iadului, neprimindu-i scrisoarea. Poşta satanei n-a suferit semnul crucii, ea cerea alt timbru pentru

scrisoarea lepădării.

Atunci s-a dus nebunul tânăr iarăşi la jidovul vrăjitor ca să întrebe care este pricina neizbutirii. Iar acela i-a tâlcuit că semnul crucii a stricat treaba. Pentru că avea obiceiul să facă cruce atunci când se sperie, l-a învăţat afurisitul ca să junghie un prunc botezat şi să aducă la dânsul inima pruncului, ca să fie sigur că semnul crucii nu mai împiedică treaba. Făcând după sfatul jidovului, nu s-au mai speriat poştaşii iadului când le-a aruncat scrisoarea, ci au primit-o, căci mâinile celui lepădat erau acum mânjite de sânge nevinovat.

Prin lucrarea vrăjilor şi prin tot felul de uneltiri viclene, Iulian Paravatul a ajuns împărat la Constantinopol după moartea feciorilor Sfântului Constantin. În vremea împărăţiei lui, credinţa creştinească a fost prigonită în chip ascuns, întocmai cum face stăpânirea comunistă în ziua de azi. N-a închis bisericile, dar a încurajat închinarea la idoli. Averea Bisericii a fost sechestrată de stat pentru întreţinerea spitalelor şi a capiştilor păgâneşti. Creştinii au fost scoşi din funcţiile statului şi din şcoli. Ereticii care erau afurisiţi de Soborul Bisericii au fost puşi iarăşi în drepturi ca să pricinuiască împerechere şi sminteală în norodul pravoslavnic.

După ce a slăbit Biserica şi a vătămat-o mai rău decât împăraţii păgâni, vipera aceasta vicleană (cum îi zicea Sfântul Vasile lui Iulian) le-a dat ajutor jidovilor ca să zidească din nou templul din Ierusalim. Prin asta căuta să arate că sunt mincinoase cuvintele Domnului, care au fost rostite pentru risipirea templului. Dar când au început să facă şanţuri pentru temelie, atunci s-a cutremurat pământul şi a ieşit din adânc pară de foc şi pucioasă. Pentru asta n-au mai îndrăznit să lucreze.

În vremea aceea a fost închis şi Sfântul Atanasie cel Mare, căci el era socotit ca cel mai mare duşman al lui Iulian. Şi căuta în tot chipul să-l omoare pe Sfânt, dar Dumnezeu i-a scurtat zilele tiranului. Căci în vremea când era în război cu barbarii, Sfântul mucenic Mercurie l-a săgetat în inimă. Atunci Iulian, cunoscând de unde vine

pedeapsa, a strigat: „M-ai învins Galileanule!”. În vremea aceea, Sfântul Vasile se afla la biserică, rugându-se Sfântului Mercurie ca să ajute pe norodul pravoslavnic şi să facă izbândă asupra tiranului. Deodată, vede că chipul Sfântului Mucenic a pierit de pe icoană. Rugându-se cu mai multe lacrămi, s-a arătat iarăşi chipul Sfântului Mucenic ca şi mai înainte şi a grăit către Sfântul Vasile: „Să mă ierţi că n-am fost aici, ci am mers ca să pierd pe tiranul Iulian!”. În felul acesta s-a izbăvit creştinătatea de cel mai primejdios vrăjmaş, care se arăta în faţă că este creştin, iar cu lucrul era păgân. El a dat foc la multe moaşte de ale Sfinţilor din vechime şi a distrus multe cărţi sfinte. Atunci au fost arse şi cinstitele moaşte ale Sfântului Prooroc Ioan Botezătorul, ale Sfântului Prooroc Elisei şi ale altor sfinţi.

Tactica lui Iulian Paravatul (adică metoda lui ascunsă) o folosesc astăzi şi tovarăşii comunişti, care se prefac că sprijină Biserica, dar lasă liberă toată oastea ateilor şi o sprijină în tot chipul ca să dezrădăcineze orice urmă de credinţă din sufletul tinerimii.

Au văzut că nu reuşesc cu prigoana, pentru asta au luat învăţătură de la afurisitul Iulian, ca să nu priceapă lumea de unde vine vătămarea. Puterea Sfintei Cruci este săgeata care va zdrobi capul balaurului roşu, cu darul Domnului şi Mântuitorului nostru Iisus Hristos. Amin.

Din aceste pilde se vede puterea cea nebiruită a Sfintei şi de viaţă făcătoarei Cruci la cei din întunericul necunoştinţei. Şi anume: la unii lucrează spre mântuire şi spre proslăvire (când este credinţă), iar la alţii lucrează spre ruşinare şi spre osândă (când lipseşte credinţa). Cei care vor citi viaţa Cuviosului Constantin cel din neamul evreiesc (care urmează aici), pot să aibă oarecare nedumerire despre felul cum a învăţat de la Dumnezeu tainele Sfintei Credinţe, cel care ne-a făcut cunoscute tainele inimii, precum şi faptele cele viitoare. Deci Acela, adică Dumnezeu, luminează uneori în chip minunat pe

cei aleşi ai săi, precum a luminat pe fariseul (Saul) Pavel şi l-a făcut Apostol, precum şi pe mulţi dintre sfinţii care erau în întunericul necunoştinţei.

Milostivul Dumnezeu într-un chip deosebit arată semne celor din neamul evreiesc, căci ei sunt mai tare dăscăliţi de mici ca să urască Sfânta Cruce (pentru asta ajung cei mai înverşunaţi vrăjmaşi ai legii creştineşti). Nici o naţie de pe pământ nu este aşa de încăpăţânată întru necredinţă, ca neamul jidovesc.

Fulgere din cer înfierează pe jidovi cu pecetea Crucii la templul lui Solomon

(vezi istoria Bisericească de Lascar)

Împăratul Iulian Paravatul (cel lepădat de Dumnezeu) după ce a adus din nou închinarea de idoli, se gândea cum ar face ca să piardă cu totul religia creştinească. Pentru asta el a sprijinit pe evrei, ştiind că ei sunt cei mai neîmpăcaţi duşmani ai creştinilor. Socotea tiranul că dacă va înălţa iarăşi pe evrei în slava lor cea veche, atunci se va întuneca lumina Sfintei Evanghelii. Vroia să ridice lavra jidovească în locul Bisericii lui Hristos. Cu scopul acesta le-a dat ajutoare mari evreilor pentru a se aduna din toate părţile la Ierusalim, ca să îşi zidească din nou templul cel risipit al lui Solomon.

Era hotărât ca după acesta să clădească un amfiteatru (un local de privelişte) la Ierusalim spre a merge ca să se veselească şi el împreună cu jidovii, în timpul când creştinii vor fi sfâşiaţi de fiare în teatrul păgânesc!

În vremea aceea era patriarh al Ierusalimului Sfântul Chiril, care îndemna pe creştini să aibă răbdare, căci cuvintele Domnului nu vor rămânea mincinoase. El a zis

Sfinţilor săi ucenici că nu va rămânea piatră pe piatră (adică din Templul lui Solomon) şi cuvintele Lui se vor împlini negreşit prin minune. Bieţii creştini ascultau cu încredere cuvintele Sfântului Patriarh şi nu se tulburau.

Deci au început jidovii să curăţească locul unde a fost vechiul templu al lui Solomon (după ce mai întâi au batjocorit în tot chipul pe creştini). Mii de lucrători munceau ziua şi noaptea ca să pregătească locul pentru zidire. După ce au cărat destule materiale pentru zidărie, a venit vremea ca să aşeze piatra pentru temelie. Atunci s-a stârnit deodată un cutremur înfricoşat însoţit de furtună cu fulgere şi cu trăznete, încât se clătina pământul ca apa când fierbe în clocot. Atunci tot lucrul jidovilor a fost zădărnicit, ba şi temeliile vechi ale templului au fost scoase afară din pământ de cutremur. În acelaşi timp, valuri de foc arzător se pogorau din cer şi pârjoleau pe lucrători, iar alte valuri de foc ieşeau din pământ şi ardeau uneltele lor.

[Sfânta Cruce făcută întreagă din Lemnul Sfânt pe care a fost răstignit Domnul nostru Iisus Hristos. Se află la Mănăstirea Xeropotamu din Sfântul Munte Athos] – exact aşa arată pasajul acesta introdus în carte şi aşa l-ma lăsat şi eu.

Însă un lucru de mirare era, că semnul Sfintei Cruci s-a întipărit ca o pecete, atât pe hainele jidovilor, cât şi pe trupurile lor, întocmai cum ar fi însemnaţi cu un fier roşu (cum se înfierează vitele pentru cireadă). Pecetea crucii de pe ei era la început luminoasă, iar la urmă a rămas neagră. Dar era întipărită aşa de tare, încât nu se mai putea şterge cu nici un chip. Fiind uimiţi de aceste semne înfricoşate, mulţi dintre jidovi şi dintre păgâni au crezut în Hristos. Dar lepădatul de Dumnezeu, Iulian, n-a socotit întru nimic semnele, ci le punea în rândurile întâmplărilor fireşti spre a fi date uitării.

Dumnezeu a arătat atunci puterea cea nebiruită a Crucii, ca să fie semn de întoarcere şi de pocăinţă pentru necredincioşi.

Sfânta cruce în Persia

După şase sute de ani de la Naşterea Domnului, creştinismul a fost strâmtorat de către păgânii perşi, care se închinau focului şi soarelui. Pe la anul 614, barbarii aceştia au cucerit Palestina, Siria, Egiptul. Au prefăcut în ruină toate cetăţile şi Sfintele Lăcaşuri din Pământul Sfânt, iar norodul creştinesc a fost luat în robie. Sfintele Odoare au fost jefuite şi Biserica Sfântului Mormânt a fost arsă.

În vremea aceea au luat păgânii şi Sfântul Lemn al Crucii şi l-au dus în Persia împreună cu bătrânul Patriarh Zaharia al Ierusalimului. La pustiirea pe care au făcut-o perşii în Ierusalim, au fost ajutaţi de către evrei, care căutau răzbunare împotriva creştinilor. Aceşti vrăjmaşi neîmpăcaţi ai Crucii au răscumpărat nouăzeci de mii de creştini de la perşi şi pe toţi i-au ucis fără milă. Norodul creştinesc care a fost în robie (în Persia) a aflat multă alinare de la Lemnul Sfintei Cruci, care era acolo.

Nenumăratele minuni care s-au săvârşit atuncea cu Sfântul Lemn, au făcut să se vestească şi să se proslăvească numele Domnului în ţara perşească aşa de mult, încât păgânii ziceau că „Dumnezeul creştinilor a venit în Persia!”.

Mulţi dintre ei, văzând prea slăvitele minuni, erau cuprinşi de frică şi mergând la creştini, ascultau învăţătura lor şi se botezau.

Altă minune cu semnul Sfintei Cruci

În al cincisprezecelea veac stăpânea în Egipt sultanul turc Melec Mina. Acesta avea ca sfetnic al său de taină (vizir) pe un evreu turcit, cu numele Musa, care avea mare ură împotriva creştinilor, pentru râvna şi evlavia lor. Urâciunea evreului se îndrepta mai ales împotriva Sfântului Patriarh Ioachim al Alexandriei.

Pentru înţelepciunea şi sfinţenia vieţii lui, Patriarhul era cunoscut şi cinstit de sultan. Dar pizmaşul de evreu nu putea vedea cu ochi buni cinstea cea mare care se da ierarhului creştin de către sultan şi pentru aceasta căuta să-l piardă. Ura nu-l lăsa ca să se liniştească. A îndemnat, deci, pe sultan ca să-l poftească la curte pe Ioachim pentru a discuta cu el despre credinţă.

Făcându-se discuţie între ei în faţa sultanului pentru dreapta credinţă, evreul a rămas ruşinat la toate întrebările. Mărturiile aduse de înţeleptul ierarh au astupat gura vicleanului vizir. Pentru ruşinea asta, vizirul se gândea că de acum îşi va pierde încrederea cea mare pe care o avea la sultan şi căuta tot timpul să prindă în cursă pe Sfântul Ierarh. După ce s-a terminat discuţia, evreul a zis către patriarh: „Hristos vă spune la Evanghelie că cine are credinţă cât un bob de muştar, poate să urnească şi munţii din loc. Deci, dacă vei muta şi tu muntele acela, care se vede în faţa noastră (departe de zare), atunci am să cred şi eu în legea voastră!”.

Patriarhul a primit propunerea, dar a cerut să-i dea răgaz 3 zile ca să se pregătească. După 3 zile, a venit iar la palat. Acolo, fiind de faţă sultanul şi vizirul evreu, Sfântul Ierarh a tămâiat de trei ori muntele din zare, apoi a făcut semnul Sfintei Cruci, chemând prea sfânt numele Domnului.

În clipa aceea, la vederea tuturor, s-a desfăcut muntele în trei părţi şi a început

să se mişte către cetatea Alexandriei. Fiind cuprins de spaimă, sultanul a strigat: „Patriarhule, izbăveşte-ne, porunceşte muntelui ca să stea, căci altfel ne pierdem!”.

Atunci Sfântul Ioachim a rostit: „Întru numele Domnului nostru Iisus Hristos, stai!” şi s-a oprit atunci pe loc muntele, care de atunci se cheamă „Dur Dag” pe limba turcească, iar pe româneşte se tâlcuieşte: „Stai Munte!”.

Alte mărturii despre clevetire de la Sfântul Ioan Scărarul

Clevetirea face parte din familia zavistiei şi se naşte din pomenirea de rău şi din ură.

Este o boală delicată, care bântuie peste tot şi nu prea este pricepută, pentru asta greu se lecuieşte, întocmai ca o lipitoare suge puterea dragostei frăţeşti, apoi secătuieşte sufletul şi-l omoară. Se silesc demonii în tot chipul ca să ne arunce în păcate. Iar dacă văd că nu reuşesc să ne surpe în cele mari, atunci ne învaţă năravul clevetirii. Prin năravul acesta se defăimă cea mai mare poruncă din Sf. Evanghelie, şi anume „porunca dragostei creştineşti”: „Iubiţi-vă unul pe altul, precum şi Eu v-am iubit!”, zice Domnul în Sf. Evanghelie.

„Tot cel care urăşte pe fratele său este ucigaş!” (1 Ioan 3, 15). Deci, spune Sfântul Ioan Scărarul că precum singură mândria poate să ne aducă pierzarea sufletului, tot astfel şi clevetirea singură poate să ne lipsească de mântuire. Avem ca pildă pentru aceasta pe fariseul din Sfânta Evanghelie care, defăimând pe vameş (înaintea lui

Dumnezeu), s-a osândit.

Tot Sfântul Ioan Scărarul ne spune că nici unul dintre credincioşii care cu adevărat se pocăiesc, nu alunecă în păcatul clevetirii, căci cel care îşi vede păcatele sale, nu are vreme, nici curaj să le iscodească pe cele străine. Pe când cel meşter la zugrăvirea neputinţelor străine niciodată nu ajunge la cunoştinţa de sine. Tot cel care doreşte să afle o cale mai scurtă spre mântuire, să asculte cuvintele Domnului care zice: „Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!”. Iar dacă vrea să ştie cel care cleveteşte ce fel de plată îl aşteaptă, să audă glasul Evangheliei care zice: „Cu ce judecată veţi juca, cu aceea veţi fi şi voi judecaţi!” (Matei 7, 2).

Descoperire pentru plata nevoințelor

Odinioară postind Cuviosul Paisie douăzeci şi două de zile, i s-a arătat Însuşi Domnul nostru Iisus Hristos şi i-a zis: „Mult rău pătimeşti pentru Mine, o, alesul Meu, Paisie!”. Atunci Cuviosul a zis: „Şi ce mare lucru este a mea proastă pătimire, o, Bunul meu Stăpân?”. Iar Mântuitorul i-a răspuns: „Tot lucrul bun este bine primit Mie şi le voi răsplăti celor ce-l fac întocmai cu osteneala lor, deci urmează-mi Mie!”. Iar Cuviosul i-a urmat Domnului până ce au ajuns la o peşteră din pustie şi atunci a zis Mântuitorul către dânsul: „Intră înăuntru să vezi bărbat cu adevărat nevoitor!”. Şi intrând în peşteră Cuviosul Paisie, a văzut un om care se tăvălea pe pământ şi îşi freca gura şi faţa sa de ţărână. Deci, mirându-se cuviosul de covârşitoarea nevoinţă a bărbatului aceluia, a ieşit

afară, rugând pe Domnul să-l înştiinţeze despre nevoinţa cea mare a bărbatului.

Iară Domnul a zis: „Văzut-ai pe nevoitorul meu ce fel de mari osteneli rabdă pentru Mine?”.

„Am văzut, Stăpâne (a zis Cuviosul Paisie), şi m-am spăimântat de osteneala nevoinţelor lui, ci, mă rog, Stăpâne, să-mi descoperi, care este nevoinţă lui!”.

Atunci Mântuitorul a zis: „Numai două zile are de când posteşte şi iată vezi cum se ticăloşeşte (adică se zbate) de foame şi de sete!”.

Auzind acestea, Cuviosul Paisie a zis: „Şi cum eu am douăzeci şi două de zile de când postesc şi nu pătimesc asemenea ca el?”.

Şi a răspuns Mântuitorul: „Pe tine te întăreşte darul Meu şi de aceea posteşti fără osteneală, iar acela ca un pătimitor, din singură voirea lui posteşte cu multă osteneală şi înflăcărat cu dorul cel pentru Mine, suferă să pătimească mai presus de puterea lui”.

Şi a întrebat iar Cuviosul Paisie pe Domnul: „Ce plată va lua de la bunătatea Ta pentru cele două zile de post?” .

Iar Domnul a răspuns: „Pentru cele două zile va lua aceeaşi plată ca şi tine pentru douăzeci şi două de zile! Şi deopotrivă vă voi zice: „Intră în bucuria Domnului tău, că întocmai aţi făcut binele şi v-aţi arătat amândoi osârdnici după puterea voastră!”.

Atunci a zis cuviosul Paisie: „Mă rog, Hristoase al meu, slobozeşte-mă de mânie!”.

Iar Domnul a zis: „De voieşti a birui mânia şi iuţimea, ia aminte să nu răneşti (cu vorba), nici să ocăreşti ori să defaimi pe cineva. Şi nu te vei mânia de vei păzi acestea”.

Iar Cuviosul Paisie L-a întrebat iarăşi: „Stăpâne, Iubitorule de oameni şi îndelung răbdătorule, dacă cineva face poruncile Tale şi se duce la cei care Te iubesc pe

Tine să slujească trebuinţelor lor, oare are câştig din aceasta ori se păgubeşte?”.

Iar Domnul a răspuns: „Precum cela ce lucrează într-o ţarină îşi ia plata de la stăpânul ţarinei, tot aşa şi cei care fac bine şi ajută sau învaţă pe alţii, vor lua în ceruri strălucite plăţile”.

Apoi L-a întrebat iar Cuviosul Paisie: „Doamne al meu, dacă cineva se nevoieşte la fapta bună şi slujeşte şi pe alţii, iar altul numai cât se nevoieşte, dar pe alţii nu-i slujeşte, ce deosebire este între aceştia?”.

Şi a răspuns Domnul: „Acela care se nevoieşte numai pentru sine, este ucenic al meu, iar cel care se nevoieşte pentru sine şi slujeşte şi pe alţii, (acela) este mie fiu şi moştean al Meu!”.

Şi iarăşi a întebat Cuviosul „Dacă cineva se sârguieşte spre slujba altora şi se nevoieşte şi pentru sine cât îi este cu putinţă, însă împiedicat fiind cu slujirea altora nu poate ajunge la nevoinţele celor care nu au a slujit altora, oare unul ca acesta asemenea plată va lua ca şi cei care se nevoiesc mai mult?”. „Aşa!”, a răspuns Mântuitorul, „asemenea plată vor lua!”.

Şi zicând acestea Domnul, s-a suit la ceruri.

Zis-a un bătrân: „Să nu defăimezi pe acela ce-ţi slujeşte ţie. Că tu nu ştii, că poate este mai mult duhul şi darul lui Dumnezeu într-însul, decât întru tine. Pentru aceasta să nu fim nesocotitori spre cei care ne slujesc nouă”.

Povestit-a unul dintre bătrâni că un frate oarecare ce petrecea în Egipt mergea pe drum şi sosind noaptea a intrat într-un mormânt să se apere de frig. Trecând şi dracii pe acolo, au grăit unul către altul: „Vedeţi câtă îndrăzneală are acest călugăr, ia să-l îngrozim pe el!”. Şi a răspuns altul: „La ce să-l mai înspăimântăm pe el, pentru că acesta este al

nostru, făcându-ne voia noastră: mâncând, bând, clevetind şi negrijindu-se de slujba sa. Ci mai vârtos, până când va zăbovi el întru acestea, noi să mergem şi să necăjim pe cei ce ne necăjesc pe noi şi ne luptă cu rugăciunea, ziua şi noaptea!".

Din asta putem înţelege că pe cei care nu poartă grijă de mântuire îi trec cu vederea şi demonii, că ei se grăbesc să câştige vânat mai gras, adică pe nevoitorii care îi supără totdeauna şi-i rănesc.

Din necunoaşterea Scripturilor vine pricina tuturor relelor

zice Sfântul Ioan Gură de Aur

De multe ori am scris cuvinte pentru folosul meu sufletesc şi am crezut că aceste cuvinte pot folosi şi la alte persoane care nu prea au vreme să deschidă cărţile şi poate nici nu au la îndemână cărţile potrivite. Ştiu că în ziua de azi toată lumea este grăbită şi cărţile cele groase ale Sfinţilor Părinţi stau uitate şi rar cine le mai citeşte. Aşa este duhul veacului, aşa sunt ocupaţiile oamenilor, aşa este războiul cel nevăzut, încât lucrul cel duhovnicesc şi mai ales citirea cărţilor sfinte nu prea au loc în viaţa creştinilor de azi. Şi asta nu se întâmplă numai în lumea mirenilor, ci înşişi Monahii au început să ajusteze viaţa după moda nouă. Grija celor pământeşti îi ţine încătuşaţi şi nu pot să mai afle vreme pentru citirea şi cugetarea dumnezeieştilor Scripturi.

Abia au vreme să asculte pravila din biserică, însă şi atunci mintea le este

împovărată cu grija trupească şi cu necazurile vieţii. Pentru îndulcirea sufletului, greu se găseşte vreme în veacul nostru. Şi aceasta ne păgubeşte mai mult decât toate. Căci neavând răgaz a privi mai des către cele cereşti uităm rostul vieţii, slăbim duhovniceşte, şi ajungem de multe ori la deznădăjduire, când ştim ce fel de făgăduinţă am făcut înaintea lui Dumnezeu şi când vedem că se cheltuieşte viaţa în chip zadarnic.

Iată cum ne sfătuieşte Cuviosul Nicodim Aghioritul în privinţa aceasta:

„Toţi creştinii care ştiu carte, datori sunt a citi Dumnezeieştile Scripturi, pentru că, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur, fără de citirea Sfintelor Scripturi nu poate cineva a se mântui".

În Cuvântarea cea pentru Lazăr, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: «Că nu este cu putinţă, nu este a se mântui cineva, neîndulcindu-se adeseori de citirea duhovnicească!».

Apoi Sfântul Ioan Scărarul ne încredinţează că citirea luminează şi adună mintea şi năravurile le pune în rânduială.

Iar Sfântul Efrem Sirul zice: „În ce chip trâmbiţa, strigând în vreme de război, deşteaptă osârdia vitejilor luptători împotriva inamicului, aşa şi Sfintele Scripturi deşteaptă osârdia ta spre cel bun şi te îmbărbătează pe tine împotriva patimilor. Pentru care, frate al meu, trezeşte-te cu întemeiere şi te sârguieşte de-a pururea a te lipi de citirea Sfintelor Scripturi, ca să te înveţe pe tine cum se cade a fugi de cursele vrăjmaşului şi a dobândi viaţa veşnică. Sunt însă unii care citesc dar nu-şi dau silinţa ca să înţeleagă cele scrise".

Sfântul Apostol Pavel scrie către ucenicul său Timotei: „Ia aminte la citire!" iar Purtătorul de Dumnezeu Ignatie porunceşte Diaconului Iron, scriindu-i: „Ia aminte la citire ca nu numai tu să cunoşti legile, ci şi la ceilalţi să le tâlcuieşti" (în trimeterea către Antioheni).

Iar despre Sfântul Vasile cel Mare şi Sfântul Grigorie Teologul spune istoricul

Rufin că 13 ani au şezut în pustie cugetând Scripturile. Acum să ne oprim puţin, cei care trăim în veacul acesta de pe urmă şi să ne întrebăm: dacă în vremea cea veche era neapărată nevoie citirea Scripturilor (când erau şi povăţuitori destui cu viaţă sfântă şi lumea era mai credincioasă) dar oare astăzi când s-au înmulţit vicleşugurile în lume şi s-au împuţinat păstorii cei buni, acum când nu mai găseşti pildă de viaţă curată şi nici povăţuitori sufleteşti, cu atât mai mult trebuie să ne sârguim la citirea Sfintelor cărţi pentru a nu greşi drumul mântuirii.

Să ne gândim fraţilor că mântuirea noastră este în mare primejdie acum când nu mai sunt povăţuitori. Deci să fim mai cu pază de către orice vătămare sufletească şi mai sârguitori la citirea Sfintelor Scripturi. Căci în ele vom afla alinare şi luminare.

Dacă nu mai sunt povăţuitori vii să ne ajute, să alergăm mai mult la cuvintele Scripturii pe care ni le-au lăsat moştenire Sfinţii Părinţi. Folosind mai des sfaturile lor şi urmând pilda vieţii lor, nu vom rătăci drumul mântuirii (cu darul lui Dumnezeu).

Eu, nevrednicul, am căutat să mai aleg din cărţi cuvintele care ne folosesc mai mult în viaţa călugărească şi pe care nu le pot afla cu uşurinţă toţi, mai ales cei care sunt veşnic ocupaţi în ascultări şi în treburi.

Să nu judecăm pe slujitorii lui Dumnezeu

În istoria bisericească, scrisă de înţeleptul ierarh Meletie, se spune că după ce s-a terminat cel dintâi sobor a toată lumea, de la Niceea, se bucura mult Sfântul împărat Constantin cel Mare pentru biruinţa Bisericii împotriva celor hulitori. Fiind şi împăratul de faţă la sobor, i-a cinstit pe sfinţii părinţi cu daruri bogate, după vrednicie. Iar împăratul îi săruta cuviosului Pafnutie, cu multă evlavie, ochii cei scoşi şi mâinile lui cele ciuntite de tirani. De asemenea, şi pe toţi ceilalţi mărturisitori îi săruta cu cinste pentru a lua sfinţenie de la rănile pe care le-au primit în vremea prigoanei.

Unii dintre părinţii Soborului au dat în scris împăratului nişte jalbe (adică plângeri) împotriva unor episcopi cu purtări rele, însă marele împărat Constantin n-a voit nici măcar să citească hârtiile lor şi nici nu s-a interesat cine sunt clericii vinovaţi, ci în faţa tuturor a ars hârtiile cu plângeri (adică jalbe), zicând următoarele cuvinte: „Dacă eu însumi aş vedea cu ochii păcătuind pe vreun cleric, atunci l-aş acoperi cu hlamida mea (adică cu mantia împărătească)”.

Sfântul împărat a căutat prin aceasta să dea pildă tuturor spre a nu vădi păcatele sau neputinţele cele ascunse ale clericilor. Cei care scot la arătare (adică vădesc) păcatele sau neputinţele preoţilor, se fac prin aceasta defăimători de Lege, căci toţi clericii sunt slujitorii Legii lui Dumnezeu.

Sunt unii creştini care nu judecă şi nici nu vădesc neputinţele clericilor, dar în schimb se feresc să ia blagoslovenie de la cei cunoscuţi cu neputinţe omeneşti sau pătimaşe. Iar dacă se întâmplă de plătesc Liturghii ori se împărtăşesc la asemenea clerici şi pe urmă află că fumează, ori se îmbată sau alunecă în alte patimi, atunci creştinii aceştia se căiesc pentru că au cerut sfinţenie de la cei pătimaşi. Unii ca aceştia, măcar de nu judecă la arătare cu vorba, însă cu lucrul (adică cu purtarea lor) se fac judecători

persoanelor sfinţite.

Fraţilor, dacă preotul sau arhiereul este drept credincios, atunci să fim încredinţaţi că darul Sfântul Duh lucrează prin el la orice Taină bisericească, oricât de păcătos ar fi el. Numai când este oprit sau caterisit de către Sobor, ori de către arhiereul locului, sau când predică pe faţă (arătat) vreo credinţă greşită, atunci cu adevărat nu mai lucrează darul Sfântul Duh prin el. Numai atunci poţi să te fereşti de asemenea cleric.

În cartea Sfinţilor Părinţi, care se numeşte Pateric, se scrie despre ava Marcu Egipteanul cum a petrecut 30 de ani neieşind din chilia sa. Şi avea obicei preotul Schitului de venea să facă Liturghie în anumite zile. Însă, diavolul, văzând răbdarea bătrânului cea îmbunătăţită, a meşteşugit să-l ispitească cu osândirea. Deci, a îndemnat vicleanul pe un frate oarecare ce era îndrăcit, să meargă la bătrânul ca pentru blagoslovenie. Şi ajungând la pustnic, mai înainte de a rosti alt cuvânt, striga cel îndrăcit către bătrân, zicând: „Preotul tău are miros de păcat, deci să nu-l mai laşi să intre la tine!”. Iar bătrânul cel insuflat de Dumnezeu a zis către el: „Fiule, toţi oamenii îşi leapădă afară murdăria, iar tu ai adus-o la mine! Dar scris este: «Nu judecaţi ca să nu fiţi judecaţi» (Matei, cap.7, vers. 1). Însă, deşi preotul este păcătos, Domnul îl va mântui pe el, căci scris este (în cartea Sfântului Apostol Iacob, cap. 5, vers 16): «Şi vă rugaţi unul pentru altul, ca să vă tămăduiţi!»”.

După ce a rostit aceste cuvinte, făcând rugăciune, Sfântul bătrân a gonit pe demon din om şi l-a slobozit sănătos. Iar Bunul Dumnezeu, văzând nerăutatea bătrânului, i-a descoperit lui un semn minunat. Şi iată cum mărturiseşte singur, prin însăşi cuvintele lui zicând: „Când vroia preotul să înceapă Sfânta Liturghie, am văzut pe îngerul lui Dumnezeu pogorându-se din cer şi punând mâna pe capul preotului. În clipa aceea s-a făcut preotul ca un stâlp de foc. Iar eu, mirându-mă pentru acea vedere, am auzit un glas zicând către mine: „Omule, de ce te-ai mirat pentru lucrul acesta? Căci, dacă împăratul cel pământesc nu lasă pe boierii săi ca să stea întinaţi înaintea lui (ci toţi sunt îmbrăcaţi cu

slavă multă), atunci cu cât mai mult nu va curăţi puterea cea dumnezeiască pe Slujitorii Sfintelor Taine când stau înaintea slavei celei cereşti?”. Auzind aceste graiuri, viteazul nevoitor Marcu mai mult s-a sârguit a cinsti persoanele sfinţite, sporind întru nevoinţele sale. Iată ce daruri minunate primesc cei care nu osândesc pe clerici.

Cuvinte de la Sfinții Părinți

Zicea un bătrân către un frate: „Păzeşte-te, fiule, de vorbă multă, de vreme ce tăcerea este mai bună. Iar din vorba cea multă, măcar de se întâmplă uneori a fi şi de folos, însă prin ea se amestecă şi cuvinte nefolositoare.

Păzeşte-te, fiule, foarte cu luare aminte pentru vorbele tale, ca să nu te căieşti mai pe urmă de cele ce ai vorbit. Că mulţi pentru vorbă şi-au pierdut cinstea, iar alţii şi-au pierdut viaţa (adică sufletul).

De-ai clevetit cumva pe vreun frate şi te mustră pe tine cugetul tău, atunci să mergi cu smerenie la acel frate şi, închinându-te lui până la pământ, să zici: «iartă-mă, frate, că am greşit şi te-am clevetit pe tine!».

Iar după aceea să te păzeşti a nu mai cleveti pe nimeni, căci clevetirea este moartea sufletului.

De va cleveti cineva către tine pe fratele tău, să nu adaugi şi tu vreun cuvânt la clevetirea lui, ci ori taci, ori zi aşa: «Eu, frate, însumi sunt foarte păcătos şi osândit, încât

nu pot să osândesc pe alţii». Şi aşa te vei izbăvi de osândire şi pe acela vei folosi!”.

Zis-a un bătrân: „De vrei să vorbeşti pentru greşeala şi păcatul vreunui frate, socoteşte mai întâi dacă vei putea ca să îndreptezi cu asta pe acel frate, iar pe cei care aud vei putea ca să-i foloseşti. Dacă eşti încredinţat că faci vreun folos, atunci vorbeşte. Iar dacă vorbeşti cu făţărnicie, cu scopul numai de a mustra şi a defăima pe fratele tău, descoperindu-i şi arătându-i greşeala sau păcatul înaintea altora, să ştii că nu vei scăpa de dumnezeiasca certare. Şi mai vârtos să ştii că şi tu însuţi vei cădea şi mai rău în aceeaşi greşală şi păcat şi vei fi părăsit de ajutorul lui Dumnezeu şi de alţii fiind mustrat te vei ruşina”.

Zis-a iarăşi un bătrân: „De vor veni unii la tine, mai înainte de a ajunge ei, să faci rugăciune zicând: «Doamne Iisuse Hristoase, izbăveşte-ne pe noi de clevetire!». Şi după aceea slobozeşte-i cu pace pe ei din locul acesta”.

Zis-a un bătrân: „Obişnuieşte-ţi inima ta câte puţin să zică pentru fiecare din fraţi aşa: «Acesta mă întrece după Dumnezeu!» iar pentru altul să zici: «Acesta este mai osârduitor decât mine!». Şi aşa vei dobândi smerita cugetare, socotindu-te pe tine dedesubtul tuturora. Atunci să ştii că locuieşte întru tine Duhul lui Dumnezeu. Iar de vei defăima pe cineva, atunci se depărtează darul lui Dumnezeu de la tine şi te aruncă întru întunecimi trupeşti. Atunci ţi se împietreşte inima şi nici o umilinţă nu se află întru tine”.

Zis-au oarecare dintre sfinţi, cum că nu este poruncă mai mare decât aceasta a nu judeca pe fratele tău şi pentru aceasta nici tu nu vei fi judecat. Iar de vezi pe fratele tău greşind şi nu-i vei zice ca să-şi cunoască greşelile sale, atunci din mâinile tale se va căuta sângele lui (adică vei da seamă de sufletul lui). Iar de va auzi sfatul tău şi nu se va

întoarce de la păcatele sale, atunci el va da seamă înaintea lui Dumnezeu. Deci bine este a înfrunta cu dragoste (adică a mustra pe cel ce greşeşte), dar nicidecum a cleveti (adică a vorbi de rău în ascuns) sau a-l ocărî ca pe un vrăjmaş.

Însemnătatea rugăciunii şi care este vremea ei

A fost întrebat ava Agaton de fraţi: „Care este mai mare, osteneala cea trupească sau păzirea celor dinăuntru?" iar bătrânul a zis: „Asemenea este omul cu un pom. Deci osteneala cea trupească sunt frunzele, iar păzirea celor dinăuntru sunt roadele. Şi după cuvântul Scripturii: «Tot pomul care nu face roadă bună se taie şi în foc se aruncă» (Matei 7, 19), arătat este că pentru roadă este toată osârdia noastră, adică pentru păzirea minţii. Însă este trebuinţă şi de acoperământul şi podoaba frunzelor (adică de osteneala cea trupească)".

L-au întrebat iarăşi fraţii zicând: „Părinte, care faptă bună din viaţă are mai multă osteneală?".

Şi le-a răspuns bătrânul: „Socotesc că nu este altă osteneală ca Rugăciunea cea către Dumnezeu. Căci totdeauna când voieşte omul să se roage, vrăjmaşii voiesc să-l taie pe el. Ei ştiu că nu se împiedică de nimic altceva mai mult ca de Rugăciunea cea către Dumnezeu. Şi toată petrecerea (adică lucrarea) care va face omul (răbdând întru dânsa) dobândeşte odihnă, iar Rugăciunea are nevoie de credinţă (adică de silinţă) până la răsuflarea cea de pe urmă".

Zicea un sfânt bătrân către un frate: „De te va îndemna inima ta (ziua şi noaptea) zicând: «Scoală-te şi te roagă lui Dumnezeu!», atunci să ştii că Sfântul înger al lui Dumnezeu, care te păzeşte pe tine, acela îţi grăieşte ţie: «Scoală-te şi te roagă!». Deci dacă te vei scula tu, atunci şi el se va scula şi va sta la rugăciune împreună cu tine, întărindu-te întru nevoinţă şi gonind de la tine duhul cel necurat, care te înşală şi răcneşte ca un leu asupra ta. Iar de nu te vei scula, îndată se va depărta de la tine îngerul şi atunci vei cădea în mâinile vrăjmaşului tău".

„De vei avea vreun lucru oarecare (adică rucodelie) în chilia ta şi va veni ceasul rugăciunii, să nu zici cumva: ia să mai las puţin până voi săvârşi şi acest lucru, ci îndată te scoală, fiule, şi închinându-te lui Dumnezeu, te roagă cu osârdie ca să-ţi îndrepteze Dumnezeu viaţa ta şi să te păzească de toţi vrăjmaşii cei văzuţi şi de cei nevăzuţi şi să te învrednicească Împărăţiei Sale".

Un frate a întrebat pe un bătrân zicând: „De mi se va întâmpla a mă îngreuia de somn şi va trece vremea pravilei mele şi pentru asta nu voi avea curaj să mai încep slujba, de mâhnire, ce să fac eu atunci?".

Şi i-a răspuns lui bătrânul: „De ţi se va întâmpla a dormi până dimineaţă, atunci tu sculându-te, închide uşa şi ferestrele şi îţi fă slujba ta (adică pravila după putinţă) pentru că scris este: «A ta este ziua şi a ta este noaptea» căci în toată vremea se slăveşte Dumnezeu".

Un leac pentru răbdare (din Pateric)

Întrebat-a un frate pe un părinte oarecare, iscusit, zicând: „Spune-mi, părinte, care faptă este folositoare şi mai odihnitoare omului?”.

Şi a răspuns lui bătrânul, zicând: „Fiule, fapta cea mai folositoare şi mai odihnitoare omului aceasta este: unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu”.

Zis-a fratele: „Spune-mi, părinte, în ce chip şi cum este aceasta, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu?”.

Atunci a zis sfântul bătrân: „Fiule, unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu este în acest chip: să-şi facă omul această hotărâre, zicând: «Doamne, iată eu de acum înainte îmi unesc toată voia mea cu voia Ta, aşa fel încât voia mea să nu se mai împotrivească, nici să mai bănuiască, ori să mai răpştească (cârtească) voinţei Tale. Orice va dori şi va fi plăcut voii Tale, aceea să dorească şi să fie plăcut şi voii mele. De va vrea şi va fi plăcut voii Tale ca să-mi vină mie oarecare scârbe ori supărări ori necazuri (fie din boala trupului, fie din primejdie, fie din pedeapsă), cu alte cuvinte, oricare rea pătimire Îţi va fi plăcută Ţie ca să vină asupra mea, aceea îmi va fi plăcută şi mie şi bine primită voinţei mele. De asemenea, dacă va fi bine primit şi plăcut voii Tale ca să se pornească un frate oarecare asupra mea, cu mare ocară, cu sudalmă şi cu defăimare ori şi cu bătaie, acestea vor fi plăcute şi bine primite şi voii mele. Şi toate care vor fi plăcute şi iubite şi bine primite voii Tale, acelea vor fi plăcute şi iubite şi bine primite şi voii mele. Deci de-acum înainte nu va ieşi voia mea din voia Ta nici se va despărţi, ştiind că voia Ta este totdeauna spre binele şi folosul meu, şi fără voia Ta nimic nu se lucrează, nici se face în lume. De mi-a făcut cineva vreo scârbă sau supărare, aşa voia Ta a vrut! Deci şi voia mea asemenea doreşte (supunându-se voinţei Tale)».

Iată, fiule, ţi-am spus care faptă este mai folositoare şi mai odihnitoare omului. Şi ţi-am arătat în ce chip este unirea voii omului cu voia lui Dumnezeu. Deci, mergi şi fă aşa şi atunci vei fi pururea odihnit şi te vei mântui”.

Zis-a un alt părinte: „Stejarul de nu va fi clătinat de vânturi, acela nici nu va creşte şi nici rădăcină nu va face. La fel şi călugărul, de nu va pătimi şi nu va răbda, nu poate să fie ostaş viteaz”.

Zis-a un părinte oarecare: „Ceara de nu se va înfierbânta cu foc spre a se muia, nu este cu putinţă a se întipări pecetea ce o vei pune pe dânsa”.

Asemenea şi omul de nu va fi muiat prin focul scârbelor, al bolilor, al ostenelilor, al ispitelor şi al neputinţelor, nu se poate tipări întrânsul pecetea Sfântului Duh, că pentru aceasta zice Domnul către Pavel Apostolul: «Ajunge ţie darul Meu, că puterea Mea întru neputinţe se săvârşeşte!». Iar însuşi Sfântul Apostol Pavel zice în cartea sa: «Cu dulceaţă este mie a mă lăuda pentru neputinţele mele, ca să se sălăşluiască întru mine puterea lui Hristos».

Deci şi tu, fiule, rabdă pentru Domnul cu mulţumire toate scârbele şi necazurile şi năpastele şi bolile şi orice ispită îţi va veni, după voia lui Dumnezeu, pentru folosul tău. Că prin răbdarea scârbelor cu mulţumire, va intra omul întru Împărăţia cerurilor, precum Însuşi Domnul zice: «Cu multe scârbe se cade a intra întru Împărăţia cerurilor».

Zis-a iarăşi un sfânt părinte: „De-ţi va trimite ţie Dumnezeu vreo boală trupului tău, nu cumva să te mâhneşti sau să te scârbeşti de aceasta ca unul din cei

necredincioşi. De vreme ce Stăpânul şi Făcătorul tău voieşte ca să-ţi lămurească şi să-ţi cureţe sufletul tău, cu boala şi cu pedepsele trupului, ca pururi purtător de grijă pentru mântuirea ta. Iar tu, făptură fiind, pentru ce să te mâhneşti şi să te scârbeşti asupra Făcătorului tău, Care te-a făcut pe tine dintru nefiinţă întru fiinţă şi dintru ce nu erai, întru ceea ce eşti. Căci El, văzându-ţi şi cunoscându-ţi stricăciunea şi îmbolnăvirea sufletului tău, pe care ai dobândit-o prin păcatele tale, vrea ca pe această stricăciune s-o lămurească şi s-o tămăduiască prin boala şi pedeapsa trupului tău, precum Însuşi ştie ce trebuie.

Iar tu, frate, cu tot sufletul şi cu toată voinţa inimii, primeşte-le pe toate întocmai aşa cum îţi vin ţie după voia Lui; adică pe cele iuţi şi amare ca şi pe cele dulci, că toate sunt bune şi folositoare. Mulţumeşte bunăvoinţei Lui şi te roagă totdeauna ca să-ţi dea răbdare până la sfârşit. Aşa fă şi te vei mântui!”.

Cununa mântuirii din scârbe şi necazuri

(Pilde din Pateric)

Un bătrân locuia la chiliile ce se ziceau pustniceşti, care erau aproape de Alexandria. Şi era bătrânul foarte iute şi puţin cam nerăbdător la suflet. Auzind despre el un frate mai tânăr, a făcut aşezământ (adică a făgăduit) înaintea lui Dumnezeu în felul următor: „Doamne, pentru toate păcatele pe care le-am făcut în lume, voi merge şi voi sluji lui, silindu-mă ca să-l odihnesc”.

Deci, primindu-l bătrânul în ascultare, îl ocăra în toate zilele ca pe un câine. Dar Dumnezeu, văzând smerenia şi răbdarea fratelui (după 6 ani de ascultare) îi arată lui

în somn pe unul care ţinea o hârtie mare (zapisul păcatelor lui). Şi hârtia aceea era pe jumătate scrisă şi pe jumătate ştearsă. Deci, arătându-i acela hârtia, îi zicea: „Iată jumătate din datoriile tale le-a curăţit Stăpânul Dumnezeu, sileşte-te pentru celelalte!”.

În apropiere de stareţul lui mai era şi un alt bătrân foarte îmbunătăţit şi duhovnicesc. Acela cunoştea tainele fratelui şi auzea totdeauna cum îl ocăra şi-l necăjea pe nedrept. Apoi vedea cum fratele îi punea metanie şi bătrânul făcea pace cu el. Deci, când îl întâlnea acest bătrân duhovnicesc pe fratele, îl întreba pe el: „Ce este, fiule, cum ai trecut ziua de azi? Oare ai dobândit ceva? Oare ai şters ceva de pe hârtie (adică de pe zapis)?”.

Şi dacă se întâmpla vreodată ca să treacă o zi întru care nu s-ar fi ocărât ori nu s-ar fi scuipat şi nu s-ar fi izgonit de către bătrânul lui, atunci fratele se ducea seara la bătrânul cel de aproape şi zicea lui plângând: „Vai mie, avo, că rea mi s-a făcut ziua de astăzi, căci nu am dobândit nimic, ci întru odihnă am petrecut!”.

Deci răbdând toate necazurile cu vitejie, după ce au mai trecut alţi şase ani, a adormit întru Domnul acel frate. Şi bătrânul cel duhovnicesc (din apropiere) care ştia toate tainele fratelui, îi încredinţa pe toţi zicând: „L-am văzut pe el împreună cu mucenicii şi se ruga lui Dumnezeu cu multă îndrăzneală zicând: „Doamne precum m-ai miluit pe mine prin acela (prin bătrân) miluieşte şi pe acela pentru îndurările Tale cele multe şi pentru mine robul Tău!” (Aceasta era rugăciunea fratelui adormit).

Şi după 40 de zile a luat la sine Dumnezeu şi pe bătrânul cel aspru, aşezându-l la locul cel de odihnă. Iată ce fel de îndrăzneală dobândesc cei care suferă de bună voie necazurile lui Dumnezeu.

Zis-a ava Teodor: „De se va da însuşi omul de bună voia lui spre greutate, scârbă, supărare şi răbdare pentru Dumnezeu, eu cred că pe acela cu sfinţii mucenici îl face părtaş Dumnezeu, pentru că acea greutate şi scârbă pe care o rabdă cineva pentru Dumnezeu, în loc de sânge se socoteşte”.

Un iubitor de Hristos a fost dat la mucenicie (prin pârâ) de către slujnica sa. În vremea când era dus la muncă, a văzut pe slujnica sa care îl vânduse şi luând el inelul cel de aur pe care îl purta i l-a dat ei zicând: „Mulţumescu-ţi ţie că te-ai făcut mie pricinuitoare de acest fel de bunătăţi!”.

Spuneau părinţii de un frate ce locuia lângă un mare bătrân şi acel frate intra chilia bătrânului şi fura. Iar sfântul bătrân ştia despre aceasta, dar nu-l mustra, ci lucra mai mult zicând că poate fratele are trebuinţă. Şi avea bătrânul multă strâmtoare, cu lipsă (adică cu nevoie) aflându-şi pâinea lui.

La urmă, când era să moară bătrânul, l-au înconjurat fraţii, şi văzându-l pe cel care îl fura, i-a zis lui: „Apropie-te de mine!”. Şi apropiindu-se acela, i-a sărutat sfântul bătrân mâinile lui zicând: „Mulţumesc mâinilor acestora că prin ele mă duc întru Împărăţia cerurilor!”. Iar fratele acela, umilindu-se şi pocăindu-se, s-a făcut şi el monah iscusit, din faptele pe care le-a văzut la acel mare bătrân.

Mai povestea unul din sfinţii părinţi, că era un bătrân beţiv şi lucra câte o rogojină pe zi şi apoi, mergând la sat, o vindea şi bea preţul ei. Mai pe urmă a venit un frate la dânsul şi a rămas cu el. Deci lucra şi acel frate câte o rogojină în fiecare zi, iar bătrânul o vindea şi pe aceea şi preţul de la amândouă rogojinile îl bea, aducând fratelui abia seara puţintică pâine.

Trei ani de zile făcând aşa bătrânul, nimic nu-i zicea fratele. Iar după aceşti trei ani a zis întru sine fratele: „Iată gol sunt şi pâinea mea cu lipsă o mănânc, deci mă voi scula şi mă voi duce în altă parte”. Dar peste puţin timp iarăşi a socotit întru sine, zicând: „Unde mă voi duce? Mai bine să rămân aici, căci eu pentru Dumnezeu şed împreună cu bătrânul”. Atunci i s-a arătat lui îndată îngerul, zicând: „Nicăieri să nu te duci, pentru că vin mâine la tine!”.

Deci a doua zi a rugat fratele pe bătrânul lui, zicând: „Părinte, să nu mergi nicăieri astăzi pentru că ai mei vin acum mă ia”. Bătrânul nu voia să creadă. Însă fratele l-a încredinţat, că negreşit au să vină (ai săi de acasă). Şi, vorbind cu bătrânul, a adormit întru Domnul fratele. Iar bătrânul, văzând, a început plânge, zicând: „Vai mie, că mulţi ani am petrecut în lenevire, iar tu în puţină vreme ţi-ai mântuit sufletul cu răbdare!”. Şi de atunci s-a cuminţit bătrânul şi s-a făcut iscusit.

Mărturisirea falsă cu roadele ei

În cartea care se cheamă ***Mântuirea Păcătoşilor,*** la capitolul 14 se află următoarea povestire:

O femeie oarecare era la arătare evlavioasă, sârguindu-se întotdeauna la post şi la rugăciune, dar în ascunsul inimii era foarte mândră, socotindu-se pe sine că este bună şi sfântă. Afară de asta era aşa de împietrită la inimă (cu ţinerea în minte de rău) încât dacă s-ar fi sfădit cu cineva, nu mai ierta niciodată şi nici nu putea să mai vadă în ochi persoana aceea, ci rămânea neîmpăcată. La sfârşit s-a îmbolnăvit şi chemând pe duhovnic s-a mărturisit, însă nu şi-a descoperit toate pe deplin şi cu socoteală aşa cum se cuvine, ci numai de formă şi fără rost, neavându-şi conştiinţa curată. După o mărturisire superficială ca aceea şi cu multe ascunsuri, preotul a adus Sfintele Taine ca s-o împărtăşască. Dar ea îşi întoarce capul spre perete şi nu putea să vadă Sfântul Trup. Pentru a cunoaşte cei de faţă pricina şi dreapta răsplătire cu munca cea veşnică, ea a strigat cu glas mare, fiind silită de putere lui Dumnezeu, zicând:

„După cum eu din cauza mândriei n-am iertat pe cei care mi-au greşit şi nu m-am împăcat cu ei, ci mi-am întors spatele către dânşii, tot aşa şi Domnul Îşi întoarce faţa Sa de la mine şi nu poate ca să-L primească nevrednicul meu suflet şi niciodată nu voi putea ca să îl văd (pe sufletul meu) întru Împărăţia Sa, ci după dreptate mă ard în focul cel veşnic”. Zicând acestea, ea şi-a dat sufletul.

Aşa fac mulţi din oamenii cei nesocotiţi şi fără de rânduială. Şi anume, lasă păcatele cele mari nemărturisite şi le spun numai pe cele mici şi neînsemnate. Pe cele mari le ascund ori din nepricepere, ori din vicleşugul lor spre a nu se face de ruşine şi pentru asta se osândesc amarnic.

Despre asta ne putem încredinţa din mărturisirea unui îndrăcit. Căci fiind adus odinioară un îndrăcit la un duhovnic sfânt, acesta a poruncit duhului necurat ca să iasă din omul bolnav.

Dar înainte de a se depărta demonul, a fost jurat de către duhovnic ca să-i spună care sunt mai mulţi dintre cei osândiţi, femeile sau bărbaţii. Atunci demonul a răspuns că dintre femei se osândesc mai multe. „Nu te cred (a zis duhovnicul), căci femeile nu se îndeletnicesc cu afacerile şi cu schimburi, nu obişnuiesc ca să vândă sau să cumpere. Ele nu au pricină ca să înşele şi să nedreptăţească aşa cum fac bărbaţii”.

Atunci a răspuns demonul din bolnav: „Iată, numai din aceste patru păcate se osândesc mai tare femeile: mai întâi că se împodobesc şi se sulemenesc (adică îşi schimonosesc trupul cu dresuri şi cu boieli), pentru a întrece frumuseţea cea firească pe care le-a dat-o Ziditorul.

Al doilea pentru ghiciturile şi iscodirile prin vrăji: unele varsă cărbuni ori caută în ghioc sau aruncă sorţii pentru a cunoaşte norocul. Altele citesc horoscopul. Altele se păzesc ca să nu împrumute la începutul lunii sau să nu aprindă focul în anumite zile. Apoi mai cred în glasul păsărilor şi alte ghicituri ca acestea uneltesc.

Al treilea pentru vrajba şi clevetirea pe care o fac nu numai acasă, ci încă şi în Biserică, nebăgând în seamă cele care se zic la Sfintele Slujbe.

A patra pricină şi cea mai grea este că nu se mărturisesc cum trebuie. În loc să destăinuiască toate faptele cele ascunse, ele spun duhovnicului numai te miri ce, de formă şi aşa se împărtăşesc cu nevrednicie multe din femeile cele nesocotite şi astfel se osândesc”.

Cuvinte despre mărturisire (spovedanie) din cartea „Sfântul engolpion”

Păcatul este ca o rană care dacă nu se arată la doctor atunci putrezeşte şi pe urmă este nevindecată. „Răutatea nemărturisită este rană ascunsă a sufletului!”, zice Sfântul Vasile cel Mare. La mărturisire trebuie păzite două lucruri: întâi, ea trebuie făcută fără de ruşine şi al doilea, să nu se aducă pricinuire (adică să nu dăm vina pe alţii pentru greşelile noastre).

Ruşinea care ne vine înainte de păcat este semnul darului, căci ne este spre izbăvire, iar ruşinea care ne vine la mărturisire este de la cel viclean şi ne poate pricinui osândă.

Mustrarea pe care o simte omul pentru păcate, este glasul Sfântului Duh, Care nu vorbeşte la ureche, ci la inimă. Şi anume glasul acesta ne strigă: „Până când mai zăboveşti în păcate? Iată boala ne împresoară, a venit bătrâneţea şi moartea este la uşă!”. „Scoală, cela ce dormi şi te ridică din morţi şi te va lumina Hristos!”, (cum zice Sfântul Apostol Pavel).

Trebuie să alegem una din două:

1. ori aici pe pământ să descoperim păcatele numai în faţa duhovnicului.
2. ori le ascundem aici, ca să fie scoase la arătare de către înfricoşătorul Judecător în faţa îngerilor şi a oamenilor. „Mustrate-voi şi voi scoate la arătare păcatele tale!” (zice Sfântul Prooroc David).

Destăinuirea gândurilor

Zis-a iarăşi un bătrân: „Precum şarpele îndată fuge dacă iese din gaura sa, aşa şi gândurile cele rele, descoperindu-se, îndată pier. Şi iarăşi precum cariul (viermele) strică şi mănâncă lemnul, aşa şi gândurile cele rele strică şi mănâncă inima omului. Că cel ce îşi descoperă şi îşi arată gândurile sale, îndată se tămăduieşte. Iar cel ce îşi acoperă şi îşi tăinuieşte gândurile sale, acela are mândrie. Pentru că de nu vrei să destăinuieşti cele ascunse ale inimii şi să nu te încredinţezi nimănui, aceasta înseamnă că nu ai smerenie. Pentru că toate bunătăţile le are smerenia . Toţi sfinţii se socoteau şi se aveau pe sine ca cei mai greşiţi şi mai păcătoşi decât toţi oamenii.

Iar de va chema omul din tot sufletul său pe Dumnezeu şi atunci va merge şi va întreba pe cineva cerând sfat pentru gândurile sale, Dumnezeu va răspunde prin omul acela, adică îl va lumina ca să dea sfat bun şi folositor. Pentru că Însuşi Dumnezeu, Cel ce a deschis gura măgăriţei lui Valaam, va deschide şi gura acelui om pe care îl vei întreba pentru folosul tău, măcar de va fi şi păcătos omul acela”.

Mărturisire şi încredere

Când vrei să mergi ca să-ţi descoperi gândurile tale unui părinte duhovnicesc şi cauţi să te foloseşti, atunci se cuvine ca mai întâi să te rogi lui Dumnezeu zicând: „Doamne, Dumnezeul meu, cele ce voieşti Tu şi le ştii că sunt spre folosul sufletului meu, acelea să le pui în gura acelui părinte ca să mi le zică mie şi cuvintele lui să le primesc ca din gura Ta şi să mă folosesc!”. Deci să te întăreşti pe sine-ţi prin aceste cuvinte, din moment ce osteneala, tăcerea şi sărăcia cu reaua pătimire aduc omului smerenia, iar smerenia iartă toate păcatele.

Nepomenirea de rău şi iertarea

Zis-a iarăşi un sfânt bătrân: „De vei auzi că cutare frate sau soră te-a clevetit, te-a grăit de rău şi te-a defăimat, să nu te scârbeşti asupra lui. Şi de va veni acela la tine, tu să nu-l vădeşti pe el, ci te veseleşte împreună cu dânsul şi să arăţi faţă veselă către dânsul, ca să ai îndrăzneală către Dumnezeu întru rugăciunea ta”.

Pentru pravilă

„De va veni la tine vreun frate sau soră, atunci pentru dragostea lui să laşi orice treabă, încă şi pravila şi umilinţa ta. Iar de vei avea plângere sau lacrimi, să le ascunzi întru inima ta până când se va duce fratele. Iar dacă va ieşi şi se va duce fratele, atunci iar te apucă de umilinţă şi de pravila ta, de vreme ce se tem dracii văzând umilinţa ta”.

Dreapta socoteală

Zis-a un bătrân oarecare: „De eşti neputincios şi slab cu trupul tău, după puterea ta să-ţi faci pravila şi postul tău şi să nu te sileşti peste putinţa ta, ca nu cumva să cazi în boală şi vei pofti atunci unele şi altele, îngreunând pe alţii care îţi slujesc ţie, iar de te tulbură pe tine gânduri spurcate şi necuviincioase, să nu le tăinuieşti, ci îndată să le descoperi duhovnicescului tău părinte. Căci pe cât îşi ascunde şi îşi tăinuieşte omul gândurile cele rele, cu atâta se înmulţesc şi se întăresc mai vârtos în inima lui”.

Cunoscând neputința, să avem smerita cugetare

Zis-a un bătrân: „De vei auzi despre petrecerile cele mari ale Sfinţilor Părinţi şi aprinzându-te cu râvna, vei voi să le urmezi, apucă-te şi tu chemând numele Domnului să te întărească în lucrul pe care l-ai ales. Şi dacă cu ajutorul lui Dumnezeu vei săvârşi, atunci mulţumeşte Celui ce ţi-a ajutat. Iar de nu vei putea să săvârşeşti nevoinţa lor, atunci măcar să-ţi cunoşti neputinţa şi slăbiciunea ta. Şi defăimându-te pe sine-ţi, smereşte-ţi gândul tău până la moarte, socotindu-te pe tine nevrednic şi sărac şi nerăbdător. Să ai mustrare în sufletul tău totdeauna, ca cel ce ai început şi nu ai săvârşit. Şi aşa poţi şi tu să te mântuieşti”.

Cumpănirea la nevoință

Mai zicea un alt sfânt părinte, că obişnuieşte vicleanul ca pe cei ce se nevoiesc, când nu poate să-i împiedice de la nevoinţă, să-i îndemne la cele peste măsură, ca prin aceasta să-i surpe în groapa mândriei şi nu este nici un lucru mai urât lui Dumnezeu decât patima aceasta.

Deci tu călătoreşte, precum zice Scriptura, pe calea împărătească şi nu te abate nici în dreapta nici în stânga, ci măsura cea de mijloc întrebuinţează la mâncare: adică cu măsură mâncând în fiecare seară.

Iar de vei urma nevoii tale, fie dintru neputinţă (sau boală), fie din altă pricină, ca să strici ceasul cel obişnuit, să nu te îndoieşti (adică să nu te împuţinezi la suflet) căci

nu suntem sub lege, ci sub dar. Însă când mănânci să nu voieşti să te saturi, ci te ţine cu înfrânare, mai ales la bucatele cele poftitoare şi îndemnătoare spre lăcomie. Pe cele proaste mâncări să le iubeşti totdeauna şi inima ta să o păzeşti în tot chipul, nevoindu-te la smerenie.

Pentru că „Duhul umilit este jertfă adusă lui Dumnezeu. Inima smerită şi înfrântă Dumnezeu nu o va urgisi" precum zice Proorocul David în Psalmul 50. Şi tot el zice în alt loc: „Smeritu-m-am şi m-a mântuit Domnul!".

Deci toată nădejdea ta, fiule, aruncând-o spre Domnul, mergi cu pace în calea ta şi judecata ta ca amiazăzi.

Folosul defăimării de sine

Zis-a un bătrân: „De îţi vei aduce aminte de cel ce te-a necăjit sau te-a necinstit sau te-a păgubit, dator eşti ca să-ţi aduci aminte de el ca de un doctor trimis de Hristos şi să-l ai pe el ca un făcător de bine.

Dacă te necăjeşti sau te tulburi pentru el, atunci înseamnă că boleşte sufletul tău. Deci dator eşti să mulţumeşti fratelui şi să te rogi pentru dânsul, căci prin el cunoşti boala ta şi să primeşti cele de la dânsul (ocări sau vorbe rele) ca pe nişte doctorii trimise de Domnul.

Iar dacă te scârbeşti asupra fratelui, aceasta înseamnă ca şi cum ai zice Domnului: «Nu voiesc să primesc doctoriile Tale, ci voiesc să putrezesc întru rănile mele». Deci cel ce voieşte să se vindece de rănile sale cele sufleteşti este dator să sufere cele ce se aduc de la doctor, ori în ce chip ar fi".

Motivele care duc la patima deznădăjduirii

Înainte însemnare: Să nu fie de mirare la nimeni dacă eu amintesc cam des despre boala aceasta a sufletului. Astăzi lumea este bântuită mai mult ca oricând de răutatea aceasta şi cele mai multe crime (despre care scriu ziarele) sunt urmările deznădejdii.

Nu este altă patimă din care să aibă vrăjmaşul mai mult câştig precum este patima deznădăjduirii. Din cauza ei se întâmplă sinuciderile, omorurile şi lepădările de credinţă. Iar dacă unii deznădăjduiţi nu se omoară singuri trupeşte (adică nu se sinucid) aceasta se datorează mai mult împrejurărilor, însă ei sufleteşte sunt morţi înainte de moarte. Căci deznădăjduirea nu este altceva decât moartea duhovnicească, de vreme ce omul îşi întoarce faţa de la ajutorul lui Dumnezeu şi se dă în stăpânirea celui rău.

„Cel care deznădăjduieşte, îşi ucide singur sufletul său" - (Sfântul Ioan Scărarul, ***Cuvânt pentru Pocăinţă)***.

Cercetând mai cu de-amănuntul diferite cazuri, vom vedea că îndoiala pentru mântuire precum şi deznădăjduirea se ivesc mai ales din următoarele motive:

1. Înainte de toate şi la cei mai mulţi este lipsa de povăţuitori duhovniceşti.
2. Necunoştinţa Sfintelor Scripturi (ce nasc părerile greşite şi înşelăciunea minţii).
3. Vătămarea dreptei Credinţe (când facem prieteşug cu ereticii, cu masonii şi cu ateii comunişti).

4. Trândăvia duhului (adică părăsirea celor duhovniceşti cu nesimţire şi fără nici o căinţă).

5. Nemărturisirea curată (când o facem de mântuială sau cu ascunsuri şi cu pricinuiri).

6. Împărtăşirea cu nevrednicie (când ştim că nu suntem în regulă şi ne apropiem cu obrăznicie, de ochii oamenilor).

7. Când suntem robiţi de patima mândriei şi nu ne plecăm deloc spre vindecare.

8. Când ne-am făcut vinovaţi şi am căzut sub afurisenia arhiereului sau a preotului şi nu căutăm dezlegare de la cel pe care l-am scârbit.

9. Când am făcut vreo nedreptate mare cu deplină ştiinţă (prin furtişag sau prin clevetire şi nu căutăm a repara greşala).

10. Când ne lăsăm robiţi peste măsură de întristare (care este însăşi deznădejdea) şi asta se întâmplă deseori cu bolnavii care îşi pierd răbdarea.

11. Când din multă zavistie hulim Sfânta Credinţă, numele lui Dumnezeu sau persoanele sfinţite.

12. Când ne blestemăm pe noi (sau pe alţii) fără socoteală (luând în deşert numele Domnului) şi nu căutăm vindecare.

Despre mărturisire (spovedanie) (Sfântului Simeon, Arhiepiscopul Salonicului)

Ca răspuns la întrebarea: dacă cineva cunoaşte păcatul preotului şi are necredinţă, că adică nu primeşte sfinţirea de la el, ce trebuie să facă?

Dacă cineva cunoaşte că vreun preot este în păcat, atunci (după cuvântul Sfântului Vasile cel Mare) trebuie să vestească pe arhiereul lui, pentru a face cercetare. Însă mai înainte de a hotărî Biserica (adică arhiereul locului sau Sinodul), nu se cuvine ca omul să socotească pe preot că ar fi oprit de la slujbă sau că ar fi lipsit de dar. Pentru aceasta, până când nu se opreşte însuşi preotul pe sine, fiind mustrat de conştiinţa lui, până atunci nu se cuvine ca să-l împiedice de la slujbă, sau să-l defaime. Iar dacă preotul care este în păcat îşi vine singur la socoteală, cunoscându-şi păcatul, atunci omul (care s-a smintit) să meargă la un alt preot, însă cu deplină credinţă.

Dar să fie ştiut că cel care cunoaşte păcatul preotului, dacă nu-l vădeşte, ci lasă la judecata lui Dumnezeu şi primeşte blagoslovenie de la acel preot, ca de la un organ al lui Dumnezeu, atunci omul acela primeşte sfinţirea deplină şi are multă plată, ca cel ce din credinţă s-a apropiat mai mult pentru Sfântul dar, iar nu pentru virtuţile preotului, căutând numai pe Dumnezeu, iar nu pe om. Căci după cuvântul Sfintei Scripturi: „Tot ce nu este din credinţă, este păcat”, şi iarăşi: „Unde este credinţă, să se apropie”, scrie.

Dar să se ştie şi aceasta că de va judeca omul acela păcatul preotului, atunci de mare plată se va lipsi, adică dintru a nu judeca pe fraţi (după cum spune Sfânta Evanghelie).

Se mai poate ca omul acela să fie înşelat în părerea lui şi dacă va începe a

judeca (mai ales pe preot), după aceea prin lucrarea celui rău va judeca şi pe cei curaţi şi nevinovaţi şi aşa, fiind stăpânit de urâciune, se va primejdui mântuirea lui (vezi Sfântul Simeon, Întrebarea 45, p. 299, din greceşte).

A nu judeca pe clerici (Sfântul Anastasie Sinaitul)

Mai ales pe slujitorul lui Dumnezeu să nu-l judecăm niciodată pentru cele ascunse şi nearătate, pe care le-am auzit vorbindu-se despre el.

Să nu zici cumva că preotul este păcătos şi nevrednic sau osândit şi pentru aceasta nu vine darul Prea Sfântului Duh la jertfa adusă de el. Ia seama să nu cugeţi una ca aceasta. Altul este Judecătorul, Care cercetează cele ascunse. Cunoaşte-ţi sinea şi cugetă că eşti păcătos, lăsând judecata la Dreptul Judecător. Numai să nu greşească preotul dumnezeieştile dogme ale Credinţei, iar cât despre altele, nu eşti tu judecător.

Pentru aceasta vă rog să nu judecaţi pe nimeni şi mai ales nu judecaţi pe slujitorul lui Dumnezeu, ci să vă apropiaţi de Sfânta Împărtăşanie cu deplină credinţă, cu adevărată căinţă, având conştiinţa curată. Şi atunci cu siguranţă că veţi primi sfinţirea (adică blagoslovenia).

Căci de ar fi chiar îngerul lui Dumnezeu acela care aduce Sfânta Jertfa şi dacă tu nu eşti vrednic, nu poţi să te izbăveşti de păcatele tale. Şi ca să crezi că este adevărat ceea ce îţi spun, iată însuşi cazul lui Iuda te încredinţează, căci acesta a primit Sfânta

Împărtăşire din curatele Mâini ale Stăpânului (Hristos), dar fiind nevrednic, îndată a intrat diavolul în el. Dacă cineva nu judecă pe altul, se izbăveşte de păcatele sale, iar dacă judecă atunci îşi înmulţeşte păcatele, după Cuvântul Sfintei Evanghelii: „Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!”. „Lăsaţi şi se va lăsa vouă!”.

Pe mulţi îi aud zicând de multe ori: „Vai de mine, cum să mă mântuiesc? Ca să postesc nu pot, ca să priveghez nu ştiu, ca să păstrez curăţia nu pot, să mă depărtez de lume nu pot. Oare în ce chip o să mă mântuiesc şi eu?”.

În ce chip, iată că-ţi arăt eu: „Lasă şi ţi se va lăsa”, iată o cale uşoară care te mântuieşte.

Să-ţi arăt acum şi a doua cale: „Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi!”, iată şi alta fără post şi fără priveghere sau osteneală. Nu osândi deci pe fratele tău, chiar dacă îl vezi cu ochii tăi făcând păcat, pentru că unul este Judecătorul şi Stăpânul Care va da fiecăruia după faptele lui şi una singură este calea judecăţii, întru care vom sta goi şi după faptele noastre vom lua şi milă de la Dumnezeu. Pentru că nici Părintele Ceresc nu va judeca pe nimeni, căci toată judecata a dat-o Fiului Său.

Deci, dacă cineva va judeca mai înainte de venirea Domnului nostru Iisus Hristos, Mântuitorul nostru, acela se face vinovat, căci răpeşte vrednicia lui Hristos.

Cuvântul 71 - Despre călugării începători

Acel călugăr care este începător şi cu puţin înainte a lepădat lumea şi toate cele din lume şi a intrat în nevoinţele aşezării călugăreşti, dacă a plecat din lume pentru Dumnezeu şi vrea să înveţe acest meşteşug al meşteşugarilor şi doreşte ca să nu fie zadarnică depărtarea lui de lume, de nevoie este ca de la început să facă cu toată bunăvoinţa şi cu sârguinţa lucrurile virtuţii. Şi ca să dăm în scris o oarecare înainte pregătire (povăţuire) a firilor acestei ştiinţe a ştiinţelor, adică a aşezării călugăreşti la cei începători, care nu de mult au venit din lume şi au intrat la această îndeletnicire, ca şi într-o şcoală, acest fel de povaţă povăţuiesc de la început şi pe aceştia, şi pe cei mai înainte născuţi (duhovniceşte) din nou, după tradiţia pe care am moştenit-o (dobândit-o) de la părinţii noştri.

Aşadar, trebuie să ştim că acel ce s-a dezbrăcat de omul cel vechi dimpreună (precum şi) de grija lui odată cu hainele cele mireneşti şi s-a îmbrăcat în omul cel ceresc prin (odată cu) chipul călugăresc, este nevoie ca să se scoale la miezul nopţii mai înainte de Utrenie şi să facă o rugăciune anumită (orânduită) şi atunci să meargă la slujba Utreniei dimpreună cu toţi fraţii şi să aibă atenţie mare în toată vremea slujbei, luând aminte foarte la cei şase psalmi, la psaltire şi la citire şi să nu lase a se desface (a se răzleţi) mădularele trupului său şi să stea fără rânduială sau să se sprijine pe ziduri sau stâlpi, ci trebuie să aibe mâinile sale împreunate înaintea lui şi picioarele lui să fie îndesate (strânse) amândouă împreună la pământ şi capul lui nemişcat şi să nu privească ici şi colo, ci să fie plecat în jos şi să nu-şi răspândească mintea, nici să cerceteze (privească) pe unul sau pe altul, nici să meargă împreună cu cei leneşi, care sfătuiesc şi şoptesc în ascuns între ei, ci să-şi păzească ochiul său şi sufletul său ca să nu rătăcească ici şi colo şi să ia seama cât

poate numai la rugăciune şi la citire şi la înţelesul troparelor care se cântă şi la cuvintele Sfintei Scripturi, care se citesc, ca să nu scape (să nu treacă) vreun cuvânt degeaba fără de folos, ci să hrănească sufletul său din toate acestea şi să vină întru umilinţă, smerenie şi întru dumnezeiasca luminare a Sfântului Duh.

Deci fraţilor, părinţilor şi fiilor mei, vă rog dar pe voi pe toţi, şi vă dau ca pe o regulă de suflet mântuitoare ca să vă sârguiţi şi să puneţi asemenea început la acest lucru al lui Dumnezeu (pentru care primim de la El şi răsplata după osteneala noastră).

De-acuma, de este cu putinţă, să nu treceţi slujba fără lacrimi. Căci de te vei obişnui, o, fratele meu, să faci în acest chip, în puţină vreme vei spori şi vei creşte şi vei ajunge întru bărbat desăvârşit, în măsura vârstei plinirii lui Hristos.

Pentru că cu cât te vei sârgui pe tine ca să petreci la slujba Bisericii cu lacrimi, te obişnuieşti la acest bine după multă vreme şi dobândeşti lacrimi ca ceva firesc de la sine şi atunci se hrăneşte sufletul tău şi cu psalmii ce se citesc sau îi auzi şi cu troparele, şi pătrunzi în ele tainele lor cele dumnezeieşti şi prin mijlocirea celor citite se ridică mintea ta şi se înalţă la cele fără de materie (gândite) şi abia atunci lăcrimezi cu multă dulceaţă şi te afli în Biserică în aşa chip, ca şi cum ai fi în ceruri împreună cu sfinţii îngeri.

Şi pune hotar şi regulă întru sine-ţi ca să nu ieşi nicicând din Biserica înainte de a zice preotul şi cea mai din urmă rugăciune („Pentru rugăciunile sfinților Părinților noștri, Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-ne pe noi”) fără de vreo mare nevoie sau trebuinţă a trupului tău, ci să stai cu răbdare la locul tău, căci zice dumnezeiescul cuvântător: „Cela ce rabdă până în sfârşit, acela se mântuieşte!”. Şi mai întâi vei lua de la Dumnezeu ajutor fără ca să pricepi (simţi) şi apoi cu vremea vei înţelege şi ajutorul lui Dumnezeu cu simţirea sufletului tău şi, după puţină vreme, cu luminarea dumnezeiască.

Şi când se sfârşeşte slujba Utreniei, îndată ce ieşi afară din Biserică, să nu începi a vorbi cu unul şi cu altul şi să te împrăştii ici şi colo şi să zăboveşti la vorbă, ci

mergi numaidecât în chilia ta şi fă-ţi pe rând rugăciunea cea orânduită a ta cu lacrimi şi cu multă băgare de seamă şi (abia) numai atunci începe a-ţi face sau lucrul mâinilor sau citirea; şi nu cumva să stai cu totul nelucrător (fără lucru) în chilia ta, ca să nu te înveţe nelucrarea tot răul ce nu se cuvine ca să-l spun; dar nici să colinzi mănăstirea şi să ispiteşti (cerci) pe cei care lucrează (fac rucodelie) sau slujesc. Păzeşte doar tăcerea şi să fugi (să te fereşti) de toţi, căci asta este adevărata înstrăinare, şi ia seama cât poţi de sine-ţi numai şi de lucrul mâinilor tale (rucodelia) şi să nu mergi la altul careva în chilie, afară numai de chiliaa părintelui tău duhovnicesc şi nu numai când te trimite înaintestătătorul sau dregătorul (slujitorul) mănăstirii, dară şi când mergi, ia seama să nu zici sau să asculţi vreun cuvânt afară de nevoia pentru care eşti trimis, iar dacă dai răspunsul, întoarce-te repede îndărăt; şi dacă cumva, când treci, vezi pe vreun frate care şade singur ori cu alţi fraţi şi ar vorbi afară de cele cuvenite vremii, pune-le lor metanie şi treci cu tăcere şi să nu mergi să stai împreună cu dânşii, ci adu-ţi aminte de cuvântul sfântului Psalmist David care zice: «Fericit bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioşilor şi în calea păcătoşilor n-a şezut (stătut) şi pe scaunul pierzătorilor n-a şezut!». Pentru că aceştia sunt cu adevărat pierzători, adică făcători de omor (criminali) şi vătămători de suflet după cum zice şi Sfântul Pavel: «Strică obiceiurile bune vorbirile cele rele!». Pentru că oricine este pierzător, acela este şi criminal. Deci dar nu sta, iubite frate împreună cu cei care zăbovesc la vorbă, nici să spui către ei «să aud şi eu ce spuneţi» şi, după cum am zis, pune metanie şi treci şi pleacă la treaba ta şi păzeşte liniştea şi înstrăinarea, iar liniştea va să te păzească de vei zice întru sine-ţi: «şi ce am a spune eu care sunt cu totul putoare şi necurăţie şi nebun şi străin şi nevrednic a vorbi sau de a asculta, ori de a mă socoti desăvârşit cu oamenii?».

Iar înstrăinarea şi depărtarea de către toţi o vei păzi de vei cugeta şi vei zice întru sine-ţi: „Cine sunt eu neputinciosul şi netrebnicul, mojicul şi săracul care vreau să merg în chilia altcuiva? Şi cine să mă vadă şi să nu mă respingă (întoarcă) şi să mă urască ca pe o lepădătură? Oare, dacă voi merge, nu-mi va zice: ce a voit acest mârşav, a venit

să-mi murdărească chilia?”.

Şi cugetând aceasta, pune înaintea ta păcatele tale şi zi acestea ce le-am spus, din tot sufletul tău şi dacă nu poţi la început ca să le zici din tot sufletul tău, dar puţin câte puţin vei veni şi la aceasta împreună, cu lucrarea darului dumnezeiesc, adică să-ţi închipui ca adevărate întru sine-ţi acestea. Numai ascultă-mă pe mine, smeritul, şi începe împreună cu Dumnezeu să zici şi să faci acestea ce ţi-am spus şi nu te va părăsi Dumnezeu pentru că te iubeşte şi vei veni la cunoaşterea adevărului şi te vei mântui.

Deci frate, petrece-ţi timpul în acest chip până la venirea Liturghiei şi atunci mergi iarăşi în Biserică şi fă precum ţi-am rânduit să faci şi la slujba Utreniei şi să nu uiţi nicidecum jalea (umilinţa) ci să stai cu frică şi cu cutremur ca şi cum ai vedea pe Fiul şi Cuvântul lui Dumnezeu Care se jertfeşte pentru tine. Iar de eşti vrednic şi ai luat învoire de la duhovnicul tău, mergi fără frică dar şi cu bucurie şi te împărtăşeşte cu Prea Curatele Taine şi după încheiere (apolis) mergi împreună cu toţi fraţii la trapeză; iar dacă eşti rânduit să slujeşti, fă-ţi slujba ta în aşa fel cu dragoste curată şi fără vicleşug ca şi când ai sluji pe Însuşi Hristos iar nu pe oameni, şi pe toţi fraţii tăi ca pe sfinţi sau, precum am zis, ca pe Însuşi Hristos şi dă la toţi cele de nevoie cu aceeaşi dragoste ca şi cum le-ai da de sufletul tău şi însuţi pe tine cu totul de bună voie fiind încredinţat că iei sfinţire prin slujirea ce le-o faci lor. Dar dacă stai şi tu în trapeză împreună cu toţi ia seama să nu întinzi cu singura ta voie mâna la bucate până nu încep să mănânce cei mai vechi ca tine şi până nu binecuvintează preotul; şi când începi să mănânci împreună cu fraţii şi părinţii tăi, ai rezervă (sfiiciune) mare şi tăcere şi să nu vorbeşti deloc cu cineva, ci ia aminte la citire şi precum te hrăneşti trupeşte cu bucate, tot în acelaşi chip să-ţi hrăneşti şi sufletul cu cele de Dumnezeu insuflate cuvinte ale Sfântului Duh.

Pentru că eşti dublu cu trupul şi sufletul şi trebuie să te hrăneşti şi sufleteşte şi trupeşte. Iar trupul tău, ca cel ce este simţit şi pământesc, trebuie să-l hrăneşti cu cele simţitoare şi pământeşti bucate, pe câtă vreme sufletul tău, ca cel ce este netrupesc şi

dumnezeiesc, să îl hrăneşti cu cele dumnezeieşti şi gândite bucate ale Cuvântului lui Dumnezeu. Deci nu cerceta porţiile ce sunt aşezate în trapeză, care este mai mare şi care este mai mică, ci orice fel de porţie ţi s-ar da, mănânc-o cu mulţumire şi cu înfrânare, ferindu-te de toată săturarea; şi cugetând că nu eşti vrednic să stai în trapeza de obşte a fraţilor, zi în sine-ţi: «Cine sunt eu, netrebnicul şi nevrednicul, că m-am învrednicit să stau şi să mănânc împreună cu aceşti fraţi?». Şi zicând acestea cu mintea ta, să te ai pe sine-ţi păcătos cu tot sufletul tău.

Şi precum un sărac îmbrăcat într-o rasă veche, dacă se află în mijlocul boierilor şi a bogătaşilor luminat îmbrăcaţi şi împodobiţi, se ruşinează şi se sfieşte şi nu îndrăzneşte să se atingă, nici să se apropie de cineva dintre dânşii, tot astfel să te afli şi tu totdeauna la toată frăţimea şi să alegi totdeauna locul cel mai de jos (mai din urmă) şi să te ruşinezi a sta mai sus (mai în frunte) de cineva, ca şi când toţi aceia ar fi bogaţi întru fapte bune şi tu singur ai fi gol şi sărac de orice virtute şi nevrednic de a mânca împreună şi să te vezi mai prejos decât ei.

Dar şi când vrei să începi a mânca, adu-ţi aminte de păcatele tale şi zi iarăşi în sine-ţi: «Oare nu cumva să-mi fie spre osândă de voi mânca vreuna din bucatele ce-mi stau înainte? Căci eu din tinereţea mea nu l-am ascultat cândva pe Dumnezeu. Cel ce le-a făcut şi ni le-a dat ca să le mâncăm şi Sfintele Lui porunci nu le-am păzit şi cum, eu, cel osândit şi nevrednic, să mănânc din bunătăţile Lui? Cu ce obraz să mănânc şi să beau şi să mă bucur împreună cu aceşti sfinţi părinţi, eu, cel viclean şi nemulţumitor rob care sunt departe de faţa Stăpânului meu, până nu mă voi pocăi şi să iau iertăciune de la iubitorul de oameni Dumnezeu, după cum mănâncă şi beau şi se veselesc aceia care n-au greşit deloc sau cu cei care au greşit şi s-au pocăit şi au dobândit iertăciune de la Dumnezeu? Nu, nu voi mânca eu ca şi aceştia, ci numai atât să mănânc şi să beau ca să trăiesc şi să mă necăjesc şi să mă strâmtorez şi să mă defaim pe sine-mi, ca să vadă Dumnezeu dintru înălţime strâmtoarea mea şi scârba mea cea de bună voie şi să mă miluiască şi să-mi ierte

păcatele mele cele multe».

Acestea deci să ţi le aminteşti şi să le cugeţi de-a pururea. Pentru aceasta osândeşte-te ca să mănânci şi pâine numai atât ca să nu te saturi, dar nici prea puţin faţă de trebuinţa ta şi faţă de cât poți să te ții. La fel orânduiește-te ca și apă să bei unul sau două pahare și acestea într-o anumită vreme a zilei: iar când mănânci, nu asculta de părerea (gândul) ce te îndeamnă ca să alegi vreuna din bucate să mănânci, ci să te păzești să mănânci numai aceea care este în fața ta. Și iarăși, din ceea ce se află în fața ta, dacă se întâmplă să fie fruct sau oarecare altă mâncare și îți place și-ți zice gândul tău: „aceea este bună, ia-o și o mănâncă", tu nevoiește-te cât poți ca să biruiești, nici măcar să o atingi. Pentru că Adam n-a fost izgonit din Rai de altceva decât pentru că i s-a părut rodul pomului frumos și bun la gust și a mâncat din el.

Deci aceia care vor să se întoarcă iarăși în acel Rai sau, să zic mai bine, să meargă întru Împărăția Cerurilor, au nevoie ca să păzească înfrânarea chiar la fructe, fără vreo hotărâre, pentru ca să nu alunece încetul cu încetul în vătămări mai mari, adică în pofte. Și dacă te îndeamnă frații ce șed împreună cu tine ca să mănânci sau să bei mai mult, nu răspunde altceva, ci împreunează mâinile tale și ridică-te puțin, pleacă-ți capul și zi cu voce blândă și liniștită: „Iertați-mă!" și nu numai la aceasta ci și la toate celelalte în același chip să răspunzi. Și nici să nu primești ceva. Iar dacă nu bei vin, să nu cauți nicidecum să-l iei spre a-l da altui frate, afară numai dacă se întâmplă de este străin și a venit la tine pentru o nevoie. Să nu cutezi vreodată ca să dejunezi (să guști împreună cu cineva), nici să prânzești sau să cinezi sau să guști după cină vrepdată a doua oară căci toate relele din asta se nasc și acestea sunt cursele diavolului, care par a fi bune, însă au ascuns înăuntru otrava cea purtătoare de moarte. De asemenea, trebuie să se ferească (să fugă) cel care mă crede și păzește cuvintele mele, căci cu împreună lucrarea darului lui Dumnezeu va rămâne neispitit și nevătămat de către diavol, iar ceilalți vor trăi viață (așezare) mirenească cu chip călugăresc care se vor prăbuși (aluneca) și vor cădea în

prăpastie şi, prăbuşiţi fiind, nu o vor simţi (pricepe). Aşadar tu, prea iubitul meu frate, hotărăşte-te asupra celor ce ţi-am zis încât, dacă este nevoie, să şi mori pentru asta. Pentru că în alt chip nu vei putea scăpa de demonul îmbuibării.

Să ştii şi asta, că dacă vei păzi acestea, diavolul nu suferă ca să te vadă şi va ridica împotriva ta pe toţi cei leneşi şi vicleni ca să te judece şi să te clevetească şi să te pizmuiască şi să te batjocorească şi spre (pentru) asta să-ţi pricinuiască şi necazuri nenumărate spre a te face să laşi acest scop bun şi să încetezi de la aceste lucruri (fapte) care îţi pricinuiesc mântuirea sufletului; pentru care, de le vei răbda, vei afla mare ajutor şi alinare de la Dumnezeul şi Mântuitorul nostru, iar dacă oarecare alţii stau la cină şi mănâncă şi tu nu mănânci, ci slujeşti sau stai sau faci altceva, nu uita să zici cu mintea ta aceasta: «Dacă şi eu m-aş fi pocăit şi aş fi luat iertăciune pentru păcatele mele, de bună seamă că aş mânca şi eu, şi împreună m-aş veseli cu fraţii mei. Dar de vreme ce eu, ticălosul, m-am făcut de sine-mi nevrednic prin lucrurile mele cele spurcate, cu dreptate primesc acum după faptele mele». Şi zicând astea, stăpâneşte-ţi pântecele cât poţi; să nu cauţi, nici să doreşti nicicând şederea înainte (în frunte), ci să o urăşti din tot sufletul tău, ca ceea ce este cauza mândriei, pentru că smerenia ta o să te înalţe, şi ceea ce ceri de a fi mai jos decât alţii o să te facă cel dintâi căci este scris: «Tot cel ce se înalţă pe sine se va smeri, iar cel ce se smereşte pe sine se va înălţa».

Deci, dacă te scoli împreună cu toţi fraţii şi dai mulţumită către Dumnezeu şi te slobozeşti de către preot, mergi îndată cu tăcere la chilia ta şi închide-ţi uşa, ia cartea în mână şi citeşte puţin; şi de este vreme de vară odihneşte-te puţin (pe rogojină şi dormi puţin), căci pe cât te vei păzi de săturare şi întrebuinţezi mâncare (masă) uşoară (simplă) adică pâine şi apă cu măsură şi legume sau seminţe, atunci dormi puţin şi te trezeşti repede. Iar dacă este vreme de iarnă, dacă citeşti puţin în rucodelia ta şi stai la ea, până ce toacă de Vecernie şi atunci pleacă la Biserică şi stai cu frică şi cu multă atenţie la slujba Vecerniei şi nu vorbi nicidecum cu cineva; iar când se sfârşeşte Vecernia, dacă te poţi

înfrâna să nu mănânci, nici să bei deloc, având rânduială ca să mănânci o singură dată pe zi, vei afla multă folosinţă şi ajutor la rugăciunile tale cele de noapte şi la priveghere. Iar de nu poţi, mănâncă numai un pesmet şi bea un pahar de apă, afară de boală sau de slăbiciunea stomacului. Şi când plineşti către Dumnezeu rugăciunile pavecerniţei împreună cu ceilalţi, pune metanie la picioarele egumenului ca şi la picioarele lui Hristos, ia rugăciunea de la acela, sărută sfintele icoane şi mergi în tăcere în chilia ta şi să nu vorbeşti de fel cu careva.

Şi, intrând înăuntru, închide uşa, ia cartea în mână şi citeşte în ea până la trei file, ridică-te apoi la rugăciune şi te roagă liniştit lui Dumnezeu ca să nu te audă cineva. Ia seama, însă, să stai cu bărbăţia sufletului tău şi să-ţi aduni cugetele în rugăciunea ta şi să nu le laşi să se plimbe la alte lucruri; şi împreunează-ţi mâinile în faţă şi picioarele să ţi le păstrezi drepte şi nemişcate şi închide-ţi ochii tăi ca să nu vadă altceva nimic şi să ţi se răspândească mintea; apoi ridică-ţi mintea şi toată inima ta spre ceruri şi spre Dumnezeu şi cere de la Dânsul mila Lui cu lacrimi şi suspine; şi să ai psalmi orânduiţi de către duhovnicescul tău părinte, câţi (care) sunt pentru noapte şi pricinuiesc lacrimi şi câţi sunt pentru (după) puterea ta, căci după puterea ta şi după bărbăţia ta trebuie să ai orânduit şi psalmii şi plecările genunchilor şi timpul stării, ca să nu te mustre coştiinţa ta şi să-ţi zică că mai ai încă putere să stai şi să slavosloveşti pe Dumnezeu. Pentru acest lucru să ai orânduit şi alte rugăciuni, care să cuprindă mulţumire şi laudă către Dumnezeu şi atâtea să zici dimineaţa şi atâtea seara, iar dacă termini rugăciunea, fă iarăşi puţină citire, apoi stai la rucodelia ta şi întârzie până la al treilea ceas de noapte, apoi ridică-te şi citeşte „*Cel fără prihană*” şi te odihneşte pe rogojina ta, pecetluindu-ţi tot trupul tău cu semnul Sfintei Cruci şi dormi până la miezul nopţii, apoi fă iarăşi precum ţi-am rânduit.

Pentru aceasta să-ţi mărturiseşti cugetele părintelui duhovnic de este cu putinţă în tot ceasul, la fiecare oră; iar de nu este cu putinţă, cel puţin să nu laşi să treacă vreo zi în care să nu te mărturiseşti; îndată după Utrenie, cearcă-te pe sine-ţi bine şi arată

duhovnicului toate câte ţi-au urmat şi să ai credinţă sigură către aceasta: chiar dacă lumea întreagă l-ar cleveti şi l-ar osândi şi dacă tu singur l-ai vedea că curveşte, să nu te sminteşti, nici să-ţi împuţinezi credinţa ce o ai către el, ascultând pe Hristos Care zice: «Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi». Iar când te nevoieşti în chipul acesta în fiecare zi, să fii încredinţat că nu va întârzia de a te cerceta Dumnezeu de sus, ci îţi va trimite ajutor din Sfântul Său sălaş şi va să vie (vină) către tine darul Sfântului Duh.

Şi puţin câte puţin sporind, vei veni întru bărbat desăvârşit şi o să te măreşti întru vârsta duhovnicească şi vei ajunge întru bărbat desăvârşit al măsurii vârstei lui Hristos, luminat de Duhul Sfânt cu lumina cunoştinţei şi luminând ca un soare pe toţi aceia care sunt aproape de tine, să te hrăneşti împreună cu ei şi să slăveşti cu lucrul şi cu cuvântul pe care ţi le-a dat harul Sfântului şi Făcătorul de viaţă Duhul Lui. Căruia se cuvine toată slava, cinstea şi închinăciunea, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Cuvântul 72

Lepădarea şi tăierea voii. Pentru deprinderea faptei bune, trebuie găsit povăţuitor iscusit. Că trebuie să aibă credinţă către (la) părintele duhovnicesc. Despre cercarea (privirea) luminii, de la care se luminează orice suflet şi sporeşte întru dragoste lui Dumnezeu.

Iubiţii mei fraţi, de multe ori aţi căutat ca să auziţi cuvântul lui Dumnezeu de la mine, nevrednicul..., dar eu n-am voit să vorbesc către dragostea voastră ca şi cum ar fi la întâmplare, cele cuvenite şi de nevoie; pentru aceea acum, când este vreme potrivită, am voit şi eu cu râvnă, nu ca să vă învăţ, căci sunt nevrednic, ci ca să vă amintesc cele care folosesc sufletului vostru şi să vă îndemn spre fugirea (depărtarea) de lume şi spre înstrăinarea de patimi, spre dragostea lui Dumnezeu şi spre cea desăvârşită nepătimire.

De vreme ce am a vorbi către oameni care flămânzesc şi însetoşează pentru mântuire lor, am cugetat că trebuie să fac începutul cuvântului de la acest nesecat izvor, de la Domnul nostru Iisus Hristos, căci Acesta este şi la începători temelia credinţei şi la cei de mijloc nădejde neruşinată şi la cei desăvârşiţi dragoste fără saţiu şi viaţă fără de sfârşit, Căruia Îi auzim în fiecare zi glasul cel sfânt care zice: „Oricine nu va lăsa pe tatăl său şi pe mama sa şi fraţii şi toate câte le are el, şi luând Crucea să-mi urmeze Mie, nu este Mie vrednic”.

Aceasta deci am învăţat-o din Scriptură şi am învăţat-o şi din încercare, căci Crucea s-a pus la urma celorlalte ca să ne arate scârbele şi ispitele şi, în sfârşit, însăşi moartea cea de voie pe care trebuie s-o rabde cel ce vrea să se facă următor lui Hristos. După cum în acele vremuri când erau tiranii, prigonitorii creştinilor, au răbdat mulţi cu bucurie moartea cu atâtea prea felurite chinuri. Acum însă, când este cu darul dumnezeiesc pace desăvârşită la creştini, suntem încredinţaţi că nu este alta nimic Crucea

şi moartea decât desăvârşita omorâre şi tăierea voii de sine. Căci acela care face voia Lui, fie oricât de mică, poate să urmeze poruncile Lui. Şi atunci, ca să fac cuvântul meu către dragostea voastră, ca pe un frate, zic astfel:

Frate, roagă pe Dumnezeu adesea, cu multă râvnă, ca să-ţi arate omul care ar putea să te povăţuiască bine şi să ai respect şi evlavie către dânsul, ca şi cum ai avea pe Însuşi Hristos. Pentru că precum ai nevoie ca să te supui lui Dumnezeu, aşa se cuvine să te supui şi către dânsul, pentru ca să te înveţe cele de trebuinţă şi orice îţi spune trebuie să le faci fără clintire (şovăială), chiar dacă-ţi pare potrivnic sau vătămător de suflet cele ce îţi porunceşte. Căci mai bine este ca să te numeşti ucenic al ucenicului, decât să petreci viaţa ta de sine şi să-ţi agoniseşti fără folos roadele voii tale proprii.

Şi atunci, dacă auzi de la dânsul astfel, ieşi din pământul voii tale şi din rudenia cugetelor tale, nu socoti şi nici cumva să te ruşinezi, biruit fiind de slava deşartă. Iar de ţi-ar spune «vino în pământul ascultării ce ţi-l arăt» aleargă, cu toată puterea ta, nu da somn ochilor tăi ca nu cumva să te biruieşti de ticăloşie sau de trândăvire, căci poate acolo ţi se va arăta şi ţie Dumnezeu Care o să te facă părinte multor fii duhovniceşti şi să-ţi dăruiască pământul făgăduinţei, pe care îl moştenesc numai cei drepţi. Dacă îţi porunceşte ca să te urci la munte, urcă-te cu sârguinţă căci sunt încredinţat că vei vedea pe Hristos Care Se va schimba la faţă şi va lumina mai mult decât soarele cu lumina dumnezeirii Lui şi poate vei cădea jos, neputând suferi să vezi ceea ce n-ai văzut niciodată şi să auzi glasul de sus de la Tatăl Său şi să vezi norul ce umbreşte şi proorocii ce stau de faţă şi îl mărturisesc pe El că este Domnul viilor şi al morţilor.

Dacă îţi spune ca să-l urmezi, străbate cetăţile împreună cu dânsul cu îndrăzneală, că te vei folosi mult dacă priveşti numai spre el şi nu spre altceva. Şi dacă-l vezi că mănâncă cu curve şi cu vameşi şi păcătoşi, să nu cugeti ceva pătimaş şi omenesc, ci toate nepătimaşe şi sfinte, cugetând în mintea ta aceea că «m-am făcut tuturor toate ca pe toţi să-i dobândesc». Văzându-l că se pleacă (face pogorământ) spre patimile omeneşti,

să nu dai crezare la asta nicidecum, căci te înşală şi acestea după cum am aflat cu lucrul, ci urmează-l şi crede cuvintele lui şi nu căuta spre cei ce sunt împreună cu tine şi nici să zici cumva pentru cineva: «Doamne, dar acesta ce este?» ci ia aminte totdeauna de sine-ţi şi ai în faţa ta moartea şi cugetă cu luare aminte, cu ce fel de faptă bună să slăveşti pe Dumnezeu; să nu te mândreşti pentru învăţătorul tău, dacă eşti cinstit de către cineva mai mare nici dacă ai pe mulţi care ţi se supun pentru numele lui; ci mai vârtos să te bucuri dacă s-a scris numele tău în cerul smereniei.

Dacă vezi pe demoni că tremură şi de umbra ta, să nu-ţi închipui că asta ar fi din iscusinţa ta proprie, ci atribuind (socotind) totul rugăciunilor părintelui tău, atunci se vor înfricoşa demonii mai mult pentru smerenia ta. Dacă îţi zice să stai la masă alături de el, primeşte-o cu mulţumire şi păzeşte respectul şi cinstea către dânsul cu tăcere şi să nu începi a mânca ceva, fără rugăciunea lui dar nici să nu îndrăzneşti a da ceva altuia, sau să pofteşti altceva, fără de ştirea şi porunca aceluia; iară de-ţi porunceşte ca să stai mai jos (mai la urmă) decât toţi, să nu zici că eu vreau de-a dreapta ta sau de-a stânga ta, ştiind că aceasta altora s-a pregătit, ci primeşte locul cel din urmă, ca şi cum ţi-ar fi cel dintâi, de vreme ce ai auzit pe Hristos Care zice că cel ce voieşte să fie primul, să se facă slugă tuturor. Şi iubeşte pe învăţătorul tău ca (şi când) prin cele nepreţuite şi nici să dobândeşti cu uşurinţă (cu bine) pe cele mai mari şi iarăşi să nu îndrăzneşti a întinde mâna ta în blid înaintea altora, tu împreună cu el, pentru că ştii foarte bine cine a îndrăznit să facă asta.

Iar de voieşte să-ţi spele picioarele fereşte-te (trage-te îndărăt) cu evlavie; dar şi de auzi: «nu ai parte cu mine, de nu-ţi voi spăla picioarele», dă cu sârguinţă chiar şi întreg trupul tău ca să-l spele, ca să te înveţi, din cele ce se fac (lucrează) la tine, cea prea înaltă smerenie a Dumnezeu Făcătorului; şi de ai conştiinţă, atunci te vei folosi mai mult, decât dacă ai spăla tu picioarele părintelui duhovnicesc. Iar dacă ar zice că „unul dintre voi mă va vinde”, sau mă va sminti, să nu ascunzi vicleşugul, ci de cunoşti că ai făcut-o, mărturiseşte-o; iar de nu cunoşti nimic, cazi la picioarele lui cu lacrimi şi întreabă-l: «nu

cumva sunt eu, Doamne?, căci păcătuim multe din neştiinţă şi nu pricepem».

Nu-ţi zic să cazi pe pieptul părintelui tău, căci nu îţi este de folos. Pentru că deşi Ioan, din multa dragoste ce o avea către Hristos, a îndrăznit către Acesta ca şi către un om şi a căzut pe pieptul Lui, cu toate acestea a poruncit (a pus hotărâre) şi el împreună cu ceilalţi, că de ar face toate poruncile Lui, să se numească pe sine rob netrebnic.

Dacă vezi pe învăţătorul tău că face minuni şi se slăveşte, crede şi te bucură şi mulţumeşte lui Dumnezeu că ai nimerit asemenea învăţător. Şi iarăşi dacă îl vezi că se necinsteşte şi se pălmuieşte de se întâmplă vreodată şi se târăşte de aceia care îl pizmuiesc, să nu te sminteşti de dânsul, ci ia sabia ca şi un alt Petru râvnitor şi taie nu numai urechea celui care se încumetă să clevetească şi să pălmuiască pe duhovnicescul tău părinte, ci taie şi mâna şi limba lui, chiar dacă vei fi mustrat, precum Petru, însă totdeauna vei fi lăudat şi mai mult pentru cea multă dragoste a ta către el şi credinţă. Iar dacă te înfricoşezi ca un om şi zici: «nu am văzut pe omul (acesta)», plângi mai pe urmă cu amar pentru asta şi nu te deznădăjdui şi sunt încredinţat că acela întâi te va trage la sine, iar dacă-l vezi că se răstigneşte ca un răufăcător şi pătimeşte de la oamenii răi, dacă este cu putinţă mori şi tu împreună cu el, iar de nu este cu putinţă să mori, să nu te faci măcar deopotrivă cu oamenii cei răi, ca un rău şi trădător (vânzător) şi să te faci părtaş cu ei la sânge nevinovat ci, ca un rob şi fricos răzleţindu-te puţin şi lăsând singur pe păstorul şi învăţătorul tău, păstrează-ţi credinţa întru dânsul; şi dacă îl sloboade din legături, mergi iarăşi la dânsul şi să ai mai mult respect şi evlavie către el ca la un mucenic; de moare întru necazuri şi chinuri, ia îndrăzneală şi cere trupul lui şi-l cinsteşte mai mult decât când ar fi viu, unge-l cu miruri şi-l îngroapă cu mare cinste. Căci şi de n-ar învia la trei zile, însă în ziua cea de pe urmă va învia împreună cu toţi şi crede că stă de faţă înaintea lui Dumnezeu cu îndrăzneală, măcar că tu ai îngropat în mormânt trupul lui şi cheamă (cere) fără încetare rugăciunea lui şi îţi va ajuta în viaţa asta şi te va păzi de toate cele potrivnice. Şi iarăşi, dacă mori, te va primi acolo, şi-ţi va pregăti locuinţă veşnică.

Şi mai la urmă de toate cele care le-am spus, dacă te va chema deosebi şi-ţi va spune să te liniştească, zicând: «stai aici şi nu ieşi deloc afară, până ce te vei îmbrăca cu putere de sus», ascultă-l cu nădejde nestrămutată şi cu mare bucurie, pentru că asemenea învăţător este întru totul nemincinos şi adevărat şi va veni acum la tine aceeaşi putere a Prea Sfântului Duh, ce a coborât şi la Sfinţii Apostoli, nu arătată în chip sfinţit ca focul, nici cu mult vuiet şi cu suflare grabnică (căci asta s-a făcut atunci la Sfinţii Apostoli pentru cei necredincioşi), ci va să se arate la tine gândit, ca şi o lumină înţelegătoare cu toată seninătatea şi bucuria, care lumină este începutul (vestirea) veşnicei şi începătoarei lumini, strălucirea şi razele veşnicei fericiri; numaidecât se pierde orice cuget pătimaş şi se goneşte orice patimă sufletească şi orice neputinţă trupească se vindecă. Atunci se curăţă ochii inimii tale, şi văd ceea ce este scris la fericiri; atunci vede (priveşte) ca într-o oglindă şi cele mai mici abateri (greşeli) şi vine întru mare smerenie şi, cugetând la slava cea nespusă a lui Dumnezeu, se umple de toată bucuria şi voioşia şi se uimeşte de acea negrăită minune şi scoate izvor de lacrimi, şi în acest chip se schimbă pe de-a-ntregul omul şi cunoaşte pe Dumnezeu, căci numai acest dar al Prea Sfântului Duh face pe om ca să dispreţuiască toate cele pământeşti şi cereşti şi pe cele de acum şi pe cele viitoare, şi întristătoare şi veselitoare, şi îl face prieten al lui Dumnezeu şi fiu al Celui Prea Înalt şi Dumnezeu după dar.

Deci dar acestea le-am scris către dragostea ta, ca să le citeşti oricând vrei; şi de crezi că ţi le-a vestit Prea Sfântul Duh, din iconomie pentru mine şi fiind de folos, se vor împlini la tine toate pe care le-am zis şi pe care le-am lăsat. Pentru că sunt multe, despre care te va învăţa îndată Însuşi Hristos, iar dacă şi îţi par de necrezut şi nu-ţi plac (convin), iartă-mă, căci cele ce am aflat, te sfătuiesc, iar tu urmează-i pe cei care ştii că sunt mai buni.

Numai ia seama, frate, să nu se întâmple să urmezi fără să vrei pe cei mai răi. Căci cei care ştiu să păstorească bine şi să vindece suflete cuvântătoare, sunt în adevăr

foarte puţini, mai ales în vremurile de faţă (de acum), pentru că mulţi poate s-au arătat cu făţărnicie, că postesc şi priveghează sau că le fac şi cu lucrul, având şi evlavie în afară, îngaimă cuvinte multe şi învaţă cu uşurinţă poporul de obşte.

Însă foarte puţini se găsesc ca să dezrădăcineze patimile cu umilinţă şi cu lacrimi şi să săvârşească (lucreze) faptele (virtuţile) cele de căpetenie (generale); virtuţi de căpetenie numim smerenia, care dezrădăcinează patimile şi dă naştere (pricinuieşte) la nepătimirea cea cerească şi îngerească; apoi dragostea care nu stă nicicând, nici nu cade, ci pururea creşte şi adaugă dorinţă către dorinţă şi iubire către iubire, din care se naşte desăvârşita socoteală (chibzuinţă) ce povăţuieşte cu bine pe aceia care o urmează şi îi trece marea cea gândită (înţelegătoare) fără primejdie, pe care socoteală trebuie ca s-o ceri şi tu de la Dumnezeu şi să-L rogi ca să ţi-o dea, şi mai ales acum, ca să judeci bine starea ta, şi aşa cu socoteală să te nevoieşti până ce vei afla pe Hristos Care şi la cele de acum să te ajute şi pe viitor să-ţi dăruiască dobânda strălucirii Sale şi nu cumva să urmezi pe lup deghizat drept păstor, nici să intri în turma care ar avea boală sufletească şi patimi, nici să te afli singur aparte, ca să nu cazi în gura lupului pierzător de suflete, diavolul, şi să fi înghiţit, ori te vei îmbolnăvi de boală peste boală şi patimă peste patimă şi să mori sufleteşte, ori aflându-te singur, să cazi şi câştigi pe vai şi amar; căci vai unuia dacă ar cădea, pentru că acela care a nimerit un bun povăţuitor şi se dă pe sine cu totul acestuia, nu va avea grijă pentru vreuna din acestea, ci va petrece viaţa lui fără grijă şi se va mântui întru Hristos, Domnul nostru, Căruia este slava în veci. Amin.

Cuvântul 73

Că trebuie ca să ne supunem de bună voie şi să nu uităm făgăduinţele cele către Dumnezeu, nici să nu cârtim întru slujbe.

Aduceţi-vă aminte, fraţii mei, de porunca lui Dumnezeu, care spune: «Nu judecaţi şi nu veţi fi judecaţi». Şi nu căutaţi nicidecum ce face unul şi ce face altul, şi mai cu seamă cele ce vă spun preoţii şi părinţii voştri duhovniceşti să faceţi; şi nu faceţi după faptele lor, precum auziţi pe Hristos Care zice: «Cele ce vă zic vouă să faceţi, faceţi, iar după faptele lor să nu faceţi».

De aceea, ca nişte robi ai lui Hristos, ascultaţi-mă pe mine, nevrednicul, şi nu căutaţi la împuţinarea sufletească şi la trândăvia mea, ci vă rog purtaţi grijă de sufletele voastre şi nevoiţi-vă ca să faceţi poruncile lui Dumnezeu cu sârguinţă şi nu cârtiţi împotriva mea pentru că sunteţi sculaţi în miezul nopţii la slujbă, ci aduceţi-vă aminte de David care zice: «În miezul nopţii m-am sculat ca să mă mărturisesc Ţie pentru judecăţile dreptei Tale». Şi mulţumiţi mai ales lui Dumnezeu şi aceluia care vă trezeşte spre slavoslovia lui Dumnezeu, bucuraţi-vă şi vă veseliţi că vă învredniciţi a da slavă lui Dumnezeu împreună cu îngerii. Pentru că acela care n-are răbdare întru slujbele cele obişnuite, şi care se îngreunează şi se leneveşte întru lungimea slavosloviei lui Dumnezeu, acolo cu adevărat n-a priceput că cuvintele lui Dumnezeu sunt prea dulci întru gâtlejul celor care iubesc pe Dumnezeu, şi-s mai dulci decât mierea şi fagurul în gura celor care au ajuns întru cunoştinţa Lui, ci este întru totul numai trup, iar grija lui este trupească şi simţirea lui este mai trupească, şi deci nu poate ca să guste şi să simţească în chip duhovnicesc binefacerile ce ni le-a dat Dumnezeu; căci toate lucrurile cele după Dumnezeu îi par amare şi nu cunoaşte după cum trebuie: «gustaţi şi vedeţi că bun este

Domnul». Şi acela care nu cunoaşte aceasta, arătat este că s-a înstrăinat de către dragostea şi dulceaţa lui Hristos; iar acela care n-a simţit dragostea şi dulceaţa lui Dumnezeu (vai mie, a mea este această lipsă pentru că m-am hotărât ca sa judec cele străine), este potrivnic lui Dumnezeu şi străin de Împărăţia cerurilor. Pentru că în care altul poate să nădăjduiască? Şi a cărui altuia dragostea să dobândească şi să afle alinare, fie în viaţa aceasta, fie în cea viitoare? Dar acela care se îndărătniceşte şi cârteşte şi blestemă pe aceia care îl îndeamnă la cântarea şi slăvirea lui Dumnezeu, ce răspuns va afla în ziua judecăţii, pentru că s-a făcut sminteală pierzării şi pentru sine şi pentru alţii?

Credeţi-mă, duhovniceştilor mei fraţi, când aud acestea şi văd pe careva dintre voi că pregetă pentru acestea, atât de nespus mă scârbesc şi se răneşte inima mea încât îmi pare că mă aflu în iad şi nu simt vreo altă alinare a lumii, ci mi-e silă şi de această viaţă şi plâng şi mă tânguiesc, ca şi cum eu aş fi cel care mă osândesc şi cu toate că vă rog pe voi, nu sunt ascultat.

Mustrând, sunt dispreţuit, învinuind sunt urât, pedepsind, sunt în schimb pedepsit şi izgonit ca duşman şi făcând acestea nu pot să-mi aflu vreo odihnă; mă gândesc să încetez şi să-mi văd mai bine de păcatele mele, dar când socot să o fac pe aceasta, atunci se aprinde inima mea ca o flacără şi iarăşi mă găsesc în aceleaşi şi mă scârbesc mai mult păcatele voastre, decât l-ar scârbi pe fiecare ale lui; şi mă aprind şi mă înflăcărez pentru voi şi socotesc viaţa mea nenorocită şi nu mă pot dumiri cum am ajuns în asemenea nesimţire; şi facem toate lucrurile noastre împotriva sufletelor noastre şi ne sfâşiem pe noi înşine, sărind şi jucând spre pierzarea noastră; şi legând strâns sufletul nostru cu păcatele, ne veselim; iar pe aceia care se străduiesc ca să ne dezlege din legături îi sfâşiem; şi dacă ne împiedică cineva ca să nu facem ceva potrivnic sufletului nostru, îl lătrăm ca nişte câini înfuriaţi şi îl clevetim şi nu ne astâmpărăm până ce nu săvârşim lucrul cel rău şi ne pierdem sufletele noastre.

După aceea, cu vremea, ne obişnuim la asemenea rele şi ne facem răi într-un

chip oarecare firesc şi nici că mai voim ca să ieşim dintru întunericul acestora şi să ne venim întru simţire.

Zicem că suntem monahi şi ne-am făcut mai răi ca mirenii. Am făgăduit să flămânzim şi să însetăm şi să ne chinuim şi nu ne ruşinăm a înjura pentru o bucată de pâine, pe care poate şi o cerem în afară de vremea rânduită pentru masă. Am venit la mănăstire ca să părăsim toate ale lumii, şi părinţi şi fraţi şi prieteni, iar noi nu încetăm a-i hrăni pe aceştia şi mai ales cu pâinea mănăstirii. Am lepădat lumea ca pe un duşman şi iubim pe mireni şi pe cele mireneşti mai mult decât sufletul nostru.

Te întreb, frate, spune-mi, când ai venit la mănăstire, ai crezut că este înviere, judecată şi răsplătirea faptelor fiecăruia? Ai mărturisit că este Dumnezeu Care va să răsplătească la fiecare după faptele lui? Ori n-ai pus în mintea ta nici una dintru acestea?

Spune-mi, când te-ai făcut călugăr şi ai venit înaintea atâtor martori, ai avut scop ca să păzeşti făgăduinţele ce ai făgăduit şi contractele ce le-ai încheiat, prin care te-ai învoit cu Hristos? Ori ai făcut-o cu vicleşug şi cu prefăcătorie? Că adică vrei să te faci frate de mănăstire şi mădular al frăţimei, iară scopul tău a fost ca să mănânci şi să bei şi să-ţi saturi pântecele şi lăcomia pântecului tău şi să petreci viaţă fără de grijă şi fără osteneală? De ai venit să te faci rob al lui Hristos şi frate al nostru, păzeşte, te rog, poruncile lui Hristos şi te hotărăşte să-L slujeşti cu sârguinţă ca să arăţi din fapte că eşti creştin adevărat şi să te faci şi frate al nostru, iubitor de Dumnezeu, făcându-te întru toate asemenea nouă; şi să suferi împreună cu ceilalţi fraţi, ca un bun ostaş al lui Hristos pentru a te încununa şi a te slăvi şi a te bucura împreună cu ei întru slava cea veşnică.

Iar de ai venit cu vicleşug, nu ca să te faci călugăr întru adevăr, ci numai ca să mănânci şi să bei, aflându-le pe toate de-a gata, ascultă să-ţi spun şi eu cele ce urmează. Află mai întâi (care este mai mare ca toate) că nu te-ai unit cu Hristos, ci eşti potrivnic Lui şi trădător, de vreme ce alta cugeti cu mintea ta şi alta făgăduieşti cu gura. Şi îţi închipui că înşeli pe Dumnezeu cel cu totul neînşelat? Acela vesteşte pe faţă la toţi: «Nu vă faceţi

griji pentru mâine, ce veţi mânca sau ce veţi bea sau cu ce vă veţi îmbrăca». Şi tu pentru asta te-ai făcut călugăr ca să ai parale şi lucruri, pe care poate dacă erai mirean nu le-ai fi avut? Apostolul Pavel porunceşte: «Având hrană şi îmbrăcăminte, întru acestea să fim mulţumiţi» şi tu nu te mulţumeşti numai cu acele ce-ţi trebuie, ci furi şi faci ale tale lucrurile mănăstirii pentru plăcerea şi alinarea trupească şi vrei să fii frate întru toate cu aceia care s-au ostenit mult întru lucrul lui Dumnezeu.

Iar de vezi pe unii fraţi ce se nevoiesc cu tot sufletul lor întru postiri sau privegheri sau osteneli trupeşti, întru umilinţă şi necurmată rugăciune, ori întru starea cea de toată noaptea, întru slavoslovii şi cântări duhovniceşti, tu spui că eşti străin şi nu poţi să le faci pe acestea şi te ascunzi şi nu vii la slujbe şi îţi închipui că te foloseşte pe sine-ţi? Vai orbirii celei mai mari şi nepriceperii şi înşelăciunii cugetelor tale!

Dar şi mai rău decât asta, că dacă se iveşte în faţa ta şi cea mai mică ispită ori te scârbeşte puţin egumenul, voind să te încerce, lepezi şi schima aceasta, după cum eu am văzut pe mulţi că ziceau: «Nu cumva oare am venit să fiu rob cuiva, ori ca să fiu ocărât?». O, ce nesocotinţă! N-ai venit, frate, ca să te nevoieşti împotriva vrăjmaşilor noştri nevăzuţi, demonii? N-ai venit ca să te lupţi cu patimile tale? Dar pentru ce ai voit ca să te faci ostaş al lui Hristos şi să te numeri împreună cu fraţii ostaşi ai lui Hristos? Ca să primeşti plată şi bucate şi băuturi întocmai cu aceia? Şi să stai ca la crâşmă şi să dormitezi şi să îmbeţi?

Dacă cumva cugeți acestea, vai de tine în ziua judecăţii, când va veni dreptul Judecător ca să răsplătească fiecăruia după faptele lui şi să ceară de la călugări legăturile şi făgăduinţele ce le-au făcut către El de faţa multor martori, înaintea Sfântului Altar şi a Sfinţilor îngeri. Pentru că atunci când ne întreabă preotul «de ce ai venit, frate, căzând înaintea Sfântului Jertfelnic şi a sfinţilor însoţitori (a celor adunaţi în Biserică), doreşti viaţă monahicească şi petrecere îngerească?». Ce răspundem la acestea? Zicem: «Da, cinstite părinte!». Iată preotul ce zice iară: «Să ştii, frate, că de vreme ce ai venit ca

împreună să te numeri cu slugile Împăratului Hristos, găteşte-te pe sine-ţi de ispite, căci de acum înainte vrăjmaşul nostru diavol, va să iscodească mai mult orice meşteşug împotriva ta. Deci dar trebuie să şi flămânzeşti, să şi însetezi, să şi răceşti şi să fii scuipat şi batjocorit şi pălmuit şi să rabzi toate cel întristăcioase ce ţi se fac pentru Dumnezeu». Şi noi ce răspundem? Nu ne făgăduim ca să le pătimim şi să le răbdăm toate acestea? Şi la fiecare întrebare ce ne-o face preotul, nu zicem: «Da, cinstite părinte?». Nu mărturisim înaintea lui Dumnezeu şi a îngerilor să păzim înfrânarea şi privegherea şi rugăciunea şi ascultarea până la moarte către stareţ şi către fraţi? Şi acum am ajuns în această stare nenorocită, că petrecem viaţa noastră cu atâta netemere de Dumnezeu şi cu atâta dispreţuire a poruncilor Lui, ca şi când n-ar mai fi nimeni care să ne întrebe de asemenea făgăduinţe ce le-am făcut? Şi nu judecăm numai pe fraţi, dar şi înşişi pe stareţii noştri, apoi cârtim şi vorbim împotrivă şi blestemăm şi facem aproape pe toate câte le urăşte Dumnezeu şi ne aruncă sufletele noastre în focul iadului? Unde aţi auzit cândva asemenea înşelăciune şi meşteşugire? Sau care diavol poate să iscodească vreun alt mijloc mai mare decât acesta spre pierzarea sufletelor noastre? Şi mai bine să zic, ce altceva mai rău pot demonii să cugete şi să iscodească spre pierzarea noastră?

Pentru că demonii văzându-ne că suntem robiţi voinţei trupului, văd că ne înstrăinăm de darul Sfântului Duh şi ne omorâm sufletele noastre, căci depărtarea sufletului de către Dumnezeu este moartea lui; şi pentru care altă cauză poartă şi aceştia război împotriva noastră? Căci tot războiul demonilor ce-l poartă împotriva noastră pentru aceasta este, ca să ne depărteze de către darul Sfântului Duh. Dar noi, precum văd, chiar înainte de a ne lupta aceia, ne dezbrăcăm pe noi înşine de asemenea dar al lui Dumnezeu, prin aceea că nu plinim poruncile lui Dumnezeu şi prin aceea că nu avem niciodată bunăvoinţă ca să-L căutăm din tot sufletul nostru; căci dacă L-am căuta, n-am petrece viaţa noastră cu atâta lenevire; de am avea grijă pentru cele cereşti, nu ne-am nevoi atâta de mult pentru cele lumeşti; dacă am cugeta pentru cele nepieritoare, n-am fi legaţi cu totul absolut de cele pieritoare; dacă am dori pe cele veşnice, n-am iubi în felul acesta pe

cele trecătoare; dacă am iubi pe Dumnezeu, nu ne-am întoarce aşa de mult de la cei care ne povăţuiesc către El; dacă ne-am sili ca să lucrăm fapte bune, nu ne-am lipsi de învăţătorii faptelor bune; dacă am primi cu bucurie postul, nu am cârti niciodată pentru lipsa bucatelor şi a băuturilor; dacă ne-am nevoit că să ne înfrânăm de la patimi, nu am sluji cu silinţă plăcerilor; de am avea credinţă adevărată, n-am face lucrurile celor necredincioşi; dacă am avea în inima noastră frică de Dumnezeu, nu ne-am împotrivi robilor celor adevăraţi ai lui Dumnezeu, pentru orice lucru bun; dacă am avea smerenie, nu am nesocoti pe robii lui Dumnezeu; dacă ne-am învrednici să dobândim adevărata dragoste, am cunoaşte şi pe Dumnezeu, am alege mai degrabă nu numai să fim necinstiţi, dar şi pedepsiţi şi a fi nedreptăţiţi şi a fi necăjiţi şi a suferi cu bunăvoinţă orice ispită şi strâmtorare pentru dragostea lui Hristos.

Dar acum, suntem atât de mult robiţi de patimi şi întru atâta orbire şi prostime ne aflăm, încât nici nu ne venim întru simţire ca să cunoaştem în ce fel de rele ne găsim, nici nu ştim deloc că suntem în această stare ticăloasă. Pentru aceea şi de ne-ar învăţa cineva pentru vreun păcat oarecare, răspundem în aşa fel, ca şi cum n-am fi auzit niciodată dumnezeieştile Scripturi şi îi zicem: «Oare şi acest lucru este păcat şi din ce cauză se numeşte păcat?. De ne-am păzi noi măcar de cele mai mari rele, pentru că Dumnezeu nu va să facă atâta întrebare pentru cele prea mici». Şi cine le zic acestea? Creştinii, fiii lui Hristos, care au făcut atâtea făgăduinţe către Dumnezeu, când s-au botezat şi mai ales monahii care au făcut a doua legătură şi mărturisire cu Dumnezeu. Cei care poartă chipul călugăresc ca pe o virtute şi au numele de monah în loc de sfinţenie, cei care au făcut legătură cu Hristos ca să părăsească lumea şi toate cele din lume şi care au mărturisit ca să părăsească şi părinţi şi rude şi prieteni şi au făgăduit că vor fi supuşi părintelui lor duhovnicesc ca lui Dumnezeu Însuşi şi vor păzi viaţa pustnicească, grijindu-se până şi de privire şi de orice cuvânt nelucrător (adică să nu privească fără rânduială, nici să zăbovească la vorbă), iar acum ei gândesc că nu este păcat pizma şi clevetirea şi cârtirea şi vorbirea împotrivă şi minciunile, vieţuirea deosebi (de sine) şi jurământul şi de

a fura pe ascuns vreun lucru al mănăstirii, spre a-l avea ca al lor, ori ca să-l dea la alţii, fără de ştirea proestosului; şi de acestea ei încă gândesc că nu este nicidecum păcat prin aceea că chivernisesc rău ascultările lor, adică făcând la slujbele lor ceva cu părtinire ori cu împătimire ori cu răutate ori cu pizmă, ori fără conştiinţă şi după osteneală.

O, omule, nu te înfricoşezi auzind în fiecare zi pe Dumnezeu care îţi zice: «Cuvânt deşert să nu iasă din gura voastră: căci, amin zic vouă, şi pentru cuvântul deşert veţi da răspuns? Şi pentru apa rece veţi lua răsplată (adică milostenia unui pahar cu apă rece dată celui ce însetează)». Nu auzi!?...

Raportul lui Pilat (guvernatorul Palestinei) către Cezarul Tiberiu

Nobile Suveran, salutare,

Cauzele care au provocat acea tulburare din Ierusalim au fost în legătură cu moartea lui Iisus din Nazaret şi evenimentele care au avut loc în provincia mea acum câteva zile, au fost de-un astfel de caracter încât mă fac să le raportez cu de-amănuntul, pentru că eu nu voi fi deloc surprins dacă, în vremea scurgerii timpului acestuia, nu se va schimba cu totul soarta naţiunii noastre căci se pare că, cu zilele din urmă, zeii au încetat de a mai fi ispăşit.

Din partea mea sunt gata să spun: blestemată să fie ziua aceea în care am urmat pe Valerius Gratius la guvernarea Iudeei. La sosirea mea în Ierusalim, am luat în primire sala de judecată şi am poruncit ca să se facă un ospăţ mare, la care am invitat pe tetrarhul Galileii împreună cu arhierul şi pe toţi oficianţii lui. La ora anunţată, nici unul din oaspeţi nu s-a arătat. Aceasta a fost o insultă pentru onoarea mea personală.

Mai târziu, după câteva zile, a venit la mine arhiereul să-şi ceară scuze. Îmbrăcămintea şi purtarea sa erau grozav de vicleane (iar religia sa pretindea ca îl oprește pe el şi pe supuşii lui a sta la aceeaşi masă cu romanii, adică cu păgânii).

Am crezut de bine ca să primesc această scuză, dar tot cu această ocazie m-am convins că cuceriţii se declară duşmani ai cuceritorilor şi mi se pare că, dintre oraşele cucerite, Ierusalimul este cel mai greu de cârmuit. Atât de tulburat era acest popor, încât eu trăiam mereu cu frică că va izbucni în orice moment o răscoală.

Pentru suprimarea ei însă, nu aveam decât un singur sutaş şi o mână de soldaţi. Am cerut întăriri de la guvernatorul Siriei care m-a informat că şi el are abia trupe de ajuns pentru a-şi apăra provincia sa.

O dorinţă neastâmpărată de cucerire, adică de a ne întinde împărăţia dincolo de mijloacele noastre de apărare, mă tem ca să nu fie cauza de răsturnare a nobilului nostru guvernământ.

Printre mai multe veşti care mi-au venit, încă una mă interesează în mod deosebit.

Un tânăr se zice că a apărut în Galileia, predicând pe un ton blând şi nobil o altă lege, în numele lui Dumnezeu ce L-a trimis. La început mă temeam ca acesta să nu fie vreun agitator, care să aţâţe poporul contra romanilor; dar nu după mult timp, temerile mele fuseseră spulberate. Iisus din Nazaret a vorbit mai mult ca un prieten al romanilor decât al evreilor.

Trecând într-o zi pe lângă locul ce se cheamă Siluam, am văzut mare adunare de popor, iar în mijlocul ei pe un tânăr care stătea rezemat de un copac şi cu toată seninătatea şi calmul predica mulţimii. Mi s-a spus că acesta este Iisus.

Era tocmai ceea ce mă aşteptam mai puţin să văd. Atât de mare era deosebirea dintre El şi ascultătorii Lui. Părul şi barba Sa aurie Îi dădeau o înfăţişare cerească. El părea a fi cam de vreo 30 de ani. N-am văzut în viaţa mea o privre atât de dulce şi de senină. Ce contrast între El şi ascultătorii Săi cu bărbile lor negre şi feţe încruntate.

Nevrând să-L întrerup prin prezenţa mea, mi-am continuat drumul înainte, dar am făcut semn secretarului meu să se asocieze mulţimii şi să asculte ce vorbeşte. Numele secretarului meu este Manelius. El este strănepotul şefului de spionaj şi conspiraţie, care s-a ascuns în Etruria aşteptând pe Catilina. Manelius este un vechi băştinaş din Iudeea, astfel cunoaşte bine limba ebraică. Mi-e foarte devotat şi vrednic de orice încredere.

Intrând în sala de judecată, l-am găsit pe Manelius, care mi-a istorisit cuvintele auzite de la Iisus în Siluam, zicând: „Niciodată nu am citit în cărţi sau în lucrările filozofilor ceva ce s-ar putea asemăna predicilor lui Iisus”.

Unul dintre iudeii răsculători, care sunt atâţia în Ierusalim, L-a întrebat dacă este cu cale de a da tribut Cezarului! Iisus a răspuns: „Daţi Cezarului cele ce se cuvin Cezarului şi lui Dumnezeu cele ce se cuvin lui, Dumnezeu!”.

Tocmai din cauza înţelepciunii Lui, eu am îngăduit Nazariteanului libertatea, pentru că eram în putere să-L arestez, dar aceasta ar fi fost împotriva dreptăţii ce i-a caracterizat întotdeauna pe romani.

Omul acesta nu era nici tendenţios şi nici răsculător şi L-am ocrotit cu protecţia mea, poate necunoscută Lui. El avea libertatea să lucreze, să vorbească, să facă adunări, să ţină predici poporului şi să-şi aleagă ucenici neîmpiedicat de nici un mandat pretorian.

Dacă s-ar întâmpla însă, ferească-ne zeii (aceasta este presupunere), ca religia strămoşilor noştri să fie înlocuită prin religiunea lui Iisus, lucrul acesta se va datora acestei nobile toleranţe şi prea mari indulgenţe, pe care le îngăduie Roma. Pe când eu, mizerabilul nenorocit, voi fi poate instrumentul pe care oamenii îl numesc „providenţial” prin care să vină peste noi acest destin.

Dar libertatea aceasta nemărginită dată lui Iisus a indignat tare pe iudei, dar nu pe cei săraci, ci pe cei bogaţi şi puternici.

În adunări, Iisus era foarte aspru cu cei din urmă (cu bogaţii) şi aceasta a fost pentru mine un bun motiv de a nu tulbura liniştea Nazariteanului. Cărturarilor şi fariseilor le zicea: „Voi sunteţi pui de viperă, voi vă asemănaţi cu mormintele văruite”. Alteori, El era indignat de îngâmfatele posturi şi daruri ale bogaţilor şi le spunea că doi bani ai văduvei sărace sunt mai preţuiţi înaintea lui Dumnezeu decât darurile lor bogate.

În fiecare zi se făceau plângeri la sala de judecată în contra abuzurilor iudeilor. Eram informat că vreo nenorocire o să i se întâmple acestui om. Căci nu va fi pentru întâia dată ca Ierusalimul să-şi omoare cu pietre pe cei care erau numiţi de ei profeţi, şi dacă

pretorul le va refuza plângerea, ei vor face apel la Cezar. Conduita mea a fost aprobată de Senat şi mi s-a promis o întărire de soldaţi după terminarea războiului cu perşii, fiindcă astfel nu eram în stare de a întâmpina răscoala. M-am hotărât apoi să iau o măsură care făgăduia mai mult pentru a stabili liniştea în oraşe, fără a supune Pretorul la concesiuni umilitoare.

Am scris lui Iisus, invitându-L la o convorbire cu mine în sala de judecată şi El a venit.

Precum ştiţi, în vinele mele curge sânge spaniol amestecat cu sânge de roman, care nu cunoaşte frica şi e nesupus emoţiilor. Mă plimbam prin curte când Nazariteanul a apărut şi când am dat ochii cu El, mi s-a părut ca şi când o mână de fier mi-ar fi legat picioarele de pământ şi tremuram ca şi un vinovat, deşi Nazariteanul era calm şi liniştit, ca un nevinovat. Când a venit la mine, s-a oprit deodată şi, ca printr-un semn, părea că-mi zice: „Iată-Mă, am sosit”. Câtva timp am rămas încremenit şi priveam cu admiraţie, respect şi frică această figură de om, supranaturală, o formă de om necunoscută numeroşilor noştri pictori, care au dat forme şi figuri la tot felul de zei.

„Iisuse”, i-am zis în cele din urmă şi limba mea gângăvea, „Iisuse din Nazaret, eu Ţi-am dat timp de 3 ani de zile o mare libertate de vorbă şi nu-mi pare rău. Cuvintele Tale sunt ale unui om învăţat. Nu ştiu dacă Tu i-ai citit pe Socrate sau pe Platon, dar un lucur îţi spun că în predicile Tale se află o simplitate maiestuoasă, care Te ridică mult mai sus deasupra acestor filozofi. Împăratul este informat despre Tine (zise făcând aluzie la scrisoarea lui Publius Lentulus) şi eu, umilul său reprezentant în această comunitate a lui Israil, sunt foarte fericit că Ţi-am îngăduit această libertate de care Te bucuri şi eşti atât de vrednic. Totuşi, nu pot să ascund de la Tine că predicile Tale au stârnit mari şi puternici duşmani contra Ta. Nici aceasta nu e de mirare. Socrate a avut duşmanii săi şi a căzut victima urii lor. Ai Tăi sunt fără îndoială aprinşi contra Ta, din pricina libertăţii pe care Ţi-o dau; mă învinuiesc pe mine de a fi în directă legătură şi unire cu Tine, cu scopul de a

dezbrăca pe iudei de mica putere ce o mai au de la romani. Rugămintea mea este deci, nu zic poruncă, ca Tu să fii pe viitor mai cu băgare de seamă şi să înconjuri de a jigni mânia duşmanilor. Fă ca să nu se răscoale populaţia stupidă contra Ta şi să mă silească pe mine să întrebuinţez mijloacele justiţiei.

Nazariteanul a răspuns liniştit: „Prinţ al pământului, cuvintele tale nu sunt din adevărata înţelepciune. Spune-i furtunii: «Stai în mijlocul muntelui, căci astfel vei dezrădăcina copacii din vale». Furtuna îţi va răspunde: «Eu trebuie să mă supun legilor Creatorului. Numai singur Dumnezeu cunoaşte încotro merge furtuna». Adevăr zic ţie, înainte de a înflori rozele Saromului, sângele Celui drept va fi vărsat".

Eu I-am zis: „Tu mi-eşti mai preţios mie pentru înţelepciunea Ta decât toţi tulburătorii aceştia şi îngâmfaţii de farisei; abuzează de libertatea Cezarului şi ne ţin într-o frică continuă, aceşti mizerabili neliniştiţi. Ei nu cunosc că lupii din pădure se îmbracă uneori în piele de oaie. Eu te voi apăra faţă de ei. Palatul de justiţie este deschis Ţie pentru scăpare".

Cu nepăsare şi clătinându-Şi capul, cu un har şi zâmbet dumnezeiesc, Iisus îmi ripostă: „Când ziua aceasta va fi sosit, nu va fi loc de scăpare pentru Fiul Omului nici sub pământ; sălaşul Celui drept este acolo, zise El, arătând cu degetul spre cer. Ceea ce este scris în cărţile profeţilor trebuie să se împlinească".

„Tânărule, I-am răspuns pe un ton moale, Tu mă obligi ca simpla mea cerinţă să o schimb în poruncă. Siguranţa provinciei care este încredinţată îngrijirii mele cere aceasta. Trebuie să arăţi mai multă moderaţie în predicile Tale. Nu vătăma pe alţii, aceasta îţi poruncesc. Fericirea Ta să Te însoţească, mergi în pace".

„Prinţe al pământului, a răspuns Iisus, am venit în lume ca să aduc nu război, ci pace, iubire şi bunăvoinţă. Eu m-am născut în aceeaşi zi în care Cezar a dat pace lumii romane. Prigonirea nu este de la Mine. Eu o aştept de la alţii şi o voi întâmpina cu supunere faţă de voinţa Tatălui Meu, Care Mi-a arătat calea. Nu este în puterea ta de a

aresta victima de la picioarele Altarului de ispăşire”.

După aceste cuvinte, El a dispărut ca un nor luminos după perdelele pretorului.

Duşmanii lui Iisus s-au adresat în cele din urmă lui Irod, care pe atunci domnea în Galileia, ca să se răzbune asupra lui Iisus. Dar Irod prefera să încline în această privinţă, el nu ar fi ordonat imediat osândirea la moarte a lui Iisus, însă deşi era mândru de cinstea domniei sale, se temea de Senat de a comite o faptă care să-i nimicească influenţa în faţa Senatului. Într-o zi, vine la mine în pretoriu şi când s-a ridicat să plece, după câteva cuvinte neînsemnate, m-a întrebat ce părere am despre Iisus Nazariteanul. Eu i-am răspuns că părerea mea este că Iisus este un filozof mare, după cum unele naţiuni mari adesea produc şi că învăţăturile Sale, cu nici un chip nu sunt eretice sau primejdioase, iar Roma este dispusă a îngădui în toate libertatea de a vorbi şi la aceasta este îndreptăţit prin faptele Sale. Irod a surâs cu ironie şi, salutându-mă cu respect prefăcut, s-a depărtat.

Se apropia marea sărbătoare a evreilor, conducătorii religioşi plănuiau să se folosească cu această ocazie şi de exercitarea populară care se da loc totdeauna la sărbătoarea Paştilor. Oraşul era arhiplin de o populaţie turbulentă care dorea moartea lui Iisus.

Spionii mei mi-au raportat că arhiereii şi fariseii întrebuinţau tezaurul templului să mituiască poporul. Primejdia creştea pe fiecare oră. Un sutaş roman a şi fost insultat. Am scris atunci prefectului Siriei să-mi trimită imediat 100 de soldaţi de infanterie şi tot atât de cavalerie, dar el a refuzat să-mi trimită. M-am văzut atunci rămas singur, cu o mână de soldaţi, nişte păzitori îmbătrâniţi în mijlocul unui oraş răsculat, neputincios de a reprima şi fiind silit de a o tolera.

Răsculaţii au pus mâna pe Iisus şi, cu toate că ei simţeau că nu au de ce să se teamă de pretoriu, crezându-mă alături de conducătorii lor în privinţa aceasta, au continuat să strige: „Răstigneşte-L!”. Trei partide se uniseră împotriva lui Iisus: Irodianii, Saducheii

şi Fariseii.

Saducheii, a căror conduită era sprijinită de două motive, Îl urau pe Iisus şi doreau să scape de jugul roman, n-au putut uita niciodată intrarea mea în sfântul oraş cu steaguri care purtau chipul împăratului roman, deşi eu am făcut o mare greşeală din necunoştinţă, totuşi, în ochii lor, profanarea aceasta nu s-a micşorat. O altă nemulţumire pe care o purtau ei, era propunerea mea de a întrebuinţa o parte din tezaurul templului pentru ridicarea de clădiri publice. Din cauza acestei propuneri, ei erau plini de amărăciune.

Fariseii erau duşmani pe faţă ai lui Iisus. Ei au fost siliţi să înghită trei ani şi jumătate pilulele amare pe care Nazariteanul le arunca în faţa lor public, oriunde se ducea şi, fiind prea slabi şi sfioşi şi neavând curajul de a lua singuri măsurile dorite, au fost foarte bucuroşi de a se uni cu irodienii şi cu saducheii.

Pe lângă aceste trei părţi, noi mai avem de luptat împotriva unei populaţii îndârjite şi totdeauna gata a se uni la răscoală şi să se folosească de neînţelegerea ce rezultă din acesta. Iisus a fost târât înaintea arhiereilor şi condamnat la moarte.

Cu această ocazie, Caiafa arhiereul a săvârşit umilul fapt de supunere, de a timite prizonierul la mine, ca să pronunţ eu osândirea asupra Lui. I-am răspuns că, deoarece Iisus este galilean, afacerea cade sub jurisprudenţa lui Irod şi am poruncit să-L trimită la el.

Acel viclean şi-a mărturisit umilinţa şi pretextând a avea respect faţă de mine, prin sutaşul Cezarului, mi-a încredinţat mie soarta acestui Om. Îndată palatul meu şi-a luat înfăţişarea unei cetăţi ocupate. Fiecare moment ce trecea, sporea numărul tulburătorilor. Ierusalimul era inundat de populaţia adunată de prin munţii Nazaretului. Se părea că toată Iudeea se află în Ierusalim.

Eu îmi luasem de femeie o domnişoară dintre gali, care avusese unele

descoperiri pentru viitor. Plângând, s-a aruncat la picioarele mele...

Traduceri din Sfinții Părinți foarte folositoare pentru mântuirea sufletelor

Datoria monahului în fața lui Dumnezeu

Au venit odată şapte fraţi de la Alexandria la ava Macarie, ispitindu-l pe el, şi au zis: „Spune-ne nouă, părinte, cum să ne mântuim?”. Iar bătrânul suspinând, a zis: „O, fraţilor, fiecare din noi ştie cum să se mântuiască, dar nu voim să ne mântuim”.

Iar ei au zis către dânsul: „Foarte voim să ne mântuim dar nu ne lasă gândurile cele rele. Ce dar vom face?”. Iar bătrânul a răspuns: „De sunteţi monahi, (adică singuratici) ce căutaţi cu mirenii? Sau pentru ce vă apropiaţi unde petrece mirean? Cei ce s-au lepădat de lume şi s-au îmbrăcat în cinul cel sfânt şi petrec între mireni, se amăgesc pe sine. Pentru că în zadar este toată osteneala lor şi departe sunt de frica lui Dumnezeu. Că de la mireni nimic alta nu dobândim decât odihnă trupească. Şi unde este odihnă trupească, acolo frica lui Dumnezeu nu poate locui, mai vârtos în monah, pentru că monahului pentru aceasta i se zice monah, adică singuratic, pentru că noaptea şi ziua vorbeşte cu Dumnezeu şi cugetă numai cele ce sunt ale lui, trăind pe pământ.

Iar monahul cel ce petrece cu mirenii şi zăboveşte cu dânşii mai mult decât o zi, sau cel mult două, şi aceasta pentru trebuinţa de nevoie şi pentru că nu poate să trăiască în alt fel, adică să-şi vândă lucrul mâinilor sale şi să cumpere cele spre trebuinţa sa, trebuie să se întoarcă de grabă şi să se pocăiască lui Dumnezeu curat pentru acea una sau două zile care le-a făcut în lume pentru nevoia firii. Cel ce nu face aşa, ci adeseori merge la mireni, nesilindu-l vreo nevoie, sau zăboveşte împreună cu ei, nu este cu adevărat monah, nici se va folosi cândva, ci mai vârtos va dobândi din petrecerea cea cu mirenii acestea: la început, când se apropie de ei, îşi înfrânează limba, posteşte şi se smereşte. Până ce se va face cunoscut şi va ieşi vestea lui, că cutare monah este robul lui Dumnezeu. Îndată Satana pune în mintea mirenilor să-i aducă lui toată trebuinţa de vin şi de untdelemn, de aur şi de tot felul, zicând pentru dânsul: *sfântul, sfântul*. Iar el auzind cuvântul acela, „sfântul", se trufeşte smeritul şi începe să şadă cu ei, mâncând, bând şi odihnindu-se. Şi la cântarea din psalmi sculându-se, îşi înalţă glasul ca să zică mirenii că cutare monah cântă şi priveghează, şi să-l laude. Şi, când aude laude, mai mult se trufeşte şi se înalţă. Şi atunci se duce de la el cu totul smerenia.

Dacă îi va zice cineva vreun cuvânt aspru, el răspunde mai aspru. Şi de-i va zice de slavă deşartă, slava deșartă va creşte întru el. Încă şi pofta mai tare se aprinde în el, văzând adeseori muieri şi copii şi auzind cuvinte lumeşti. Pentru aceea şi preacurveşte în toate zilele şi nu simte. Că se zice: tot cel ce caută la muiere spre a o pofti, iată au preacurvit cu dânsa pentru inima sa.

Apoi se ispiteşte să adune cele de trebuinţă peste an, pentru sine şi pentru cei ce vin la el. Şi din această pricină adună aur şi argint. Deci nu încetează să adauge la răutăţile sale până ce dracii îl vor amăgi desăvârşit, depărtându-l de Dumnezeu şi aruncându-l în prăpastia iubirii de argint. Căci iubirea de argint este rădăcina tuturor răutăţilor, precum a zis Apostolul: şi pe cât este de departe cerul de pământ, atât este de departe monahul cel iubitor de argint de slava lui Dumnezeu. Monahul cel ce întâmpină

vorbe lumeşti, are nevoie cu adevărat de multe rugăciuni ale Sfinţilor Părinţi, de vor putea puţin să-l folosească; pentru că celui ce se aruncă pe sine la moarte, cine îi va ajuta? Nu-l auzim pe Sfântul Apostol Ioan zicând: „Nu iubiţi lumea, nici cele din lume; de iubeşte cineva lumea, dragostea lui Dumnezeu nu este întru el”. Şi pe Sfântul Apostol Iacob, fratele Domnului, îl auzim grăind: „De i se pare cuiva că este prieten lumii, vrăjmaş lui Dumnezeu se face. Pentru că dragostea lumii acesteia este vrajbă către Dumnezeu”.

Să fugim, fraţilor, de lume, precum fuge cineva de şarpe, pentru că acela ce se muşcă de şarpe, ori moare ori greu se face sănătos.

De folos ne este să avem un război, şi nu multe şi nenumărate. Spuneţi fraţilor: părinţii noştri unde au dobândit faptele bune, în lume sau în pustie? Arătat că în pustia cea neumblată de mireni. Iar noi, de suntem în lume, cum vom putea sa dobândim fapta bună? Că de nu vom fi flămânzi şi nu vom înseta şi nu ne vom depărta de materiile lumii, şi nu vom muri la toate voile trupului, cum vom fi vii cu sufletul? Cum vom dobândi Împărăţia cerurilor? Pentru că ostaşul, de nu se va lupta la război şi de va birui şi după aceea va da şi bani, nu se învredniceşte de cinste. Iar noi mâncând, bând şi între mireni petrecând, între care am şi fost şi mai înainte, cum ne vom învrednici de Împărăţia cerurilor?

Monahul cel ce are aur, argint sau materii, acela nu crede că Dumnezeu, Cel ce hrăneşte şi fiarele şi chiţii cei din mare, poate să-l hrănească şi pe el. Dacă, prin urmare, nu credem că poate să ne dea nouă pâine, atunci nici Împărăţia Lui nu poate să ne-o dea. Şi la ce ne ostenim noi? Spuneţi-mi, fraţilor: îngerii în cer aur şi argint grămădesc sau slava lui Dumnezeu? Şi noi pentru ce ne-am depărtat de lume? Ca iarăşi bani să adunăm sau ca să ne facem îngeri? Oare nu ştiţi că acea ceată ce a căzut din cer se împlineşte din monahi? Că aceasta însemnează chipul nostru, îngeresc de toţi numindu-se.

Nu se cade să râvnim bunătățile, privind spre slava deşartă

De slava deşartă se cuvine foarte să fugim; ea nu ne depărtează de osteneli mai înainte de a ne osteni, ci după osteneli. De cununi ne jefuieşte vrăjmaşa mântuirii noastre cea cu anevoie de prins; ea îşi întăreşte pândirile cele asupra noastră lângă bolţile cele cereşti şi se sileşte să surpe bunătăţile cele ce şi-au întins ramurile până la ceruri.

Căci când va vedea pe neguţătorul bunei credinţe că şi-a umplut corabia minţii cu poverile de multe feluri ale faptelor bune atunci, slava deşartă, pornindu-şi furtuna sa, se nevoieşte să răstoarne şi să înece corabia. Pentru că mintea înotătorului celui de sus plecându-se să privească spre slava omenească, toată bogăţia sufletului de năpraznă a risipit-o şi temeliile faptelor bune târându-le la pământ, ostenelile cele întinse până la cer le-a surpat, fiindcă a făcut să se ceară plata cea pentru osteneli de la oameni, deşi trebuia numai la Dumnezeu să o căutăm şi Lui să-i păstrăm isprăvile noastre şi numai de la El să luăm cele după vrednicie. Iar noi, pentru că am ales mai mult a lucra pentru oameni, adică pentru slava lor, de la dânşii cerând plata cea deşartă a laudei, în loc de a ne sârgui pentru Dumnezeu, pentru aceea cu cuviinţă şi cu dreptate cădem din Dumnezeieştile răsplătiri.

Fiindcă nu pentru Dumnezeu ne ostenim, ci oamenilor ne-am făcut argaţi, de la care şi paguba plăţilor în loc de plăţi luând, ce vom mai cere de la Dumnezeu, Căruia nimic nu am voit să-i lucrăm? Şi cum aceasta este adevărat, ascultă sfinţita Evanghelie: „Amin, zic vouă că-şi ia plata sa”.

Să fugim dar de vorba deşartă, de jefuitorul cel dulce al duhovniceştii bogăţii, de potrivnicul cel plăcut al sufletelor noastre, de molia faptelor bune care cu drag jefuieşte bunătăţile noastre, care pe otrava înşelării sale a ascuns-o cu miere şi dă minţilor omeneşti paharul cel de pieire ca, precum socotesc, fără de saţiu să se înfrunte din patima aceasta. Pentru că dulce lucru este celor neiscusiţi slava cea omenească.

Şi în alt chip încă şi din judecata cea dreaptă îi fac să greşească lesne pe cei prinşi de această patimă, căci cel ce pofteşte această slavă, judecăţile sale le strică şi aceea o socoteşte că e cinstită care se va lăuda de cei ce s-ar întâmpla, încât slava deşartă este nu numai stricătoare a faptelor bune, ci şi povăţuitoare a celor rele. Pentru aceasta, trebuie ca numai la dreapta socoteală privind şi la Dumnezeu, îndreptătorul dreptei socoteli, pe acea cale să călătorim pe care Dumnezeu ne-o va arăta. Şi măcar de va lăuda cineva o cale ca aceasta, să nu socotim mare lucru lauda (numai către Lăudătorul cel de sus privind), ci numai să ne bucurăm împreună cu ei pentru dreapta judecată a celor bune. Şi dacă alţii defaimă această cale, nicidecum să ne dăm înapoi, ci să-i compătimim pe aceia care sunt lipsiţi de dreapta judecată şi pătimesc întunericul minţii cel prea cumplit.

Nu se cade să dăm călugărilor celor nestatornici îndrăzneală şi slobozenie, ci de aceştia să ne ferim

Trebuie să ne ferim şi de cei nestatornici şi care uneori către unii, iar alteori către alţii din fraţi se duc, şi cu umblări neîncetate şi neastâmpărate totdeauna colindând mănăstirile, şi cu pricinuire (motiv) ca şi de dragoste duhovnicească îşi împlinesc voile trupului, neavând în suflet nici un lucru statornic, nici întărit, nici cu bună rânduială, nici cu pricepere împodobit, ci tot ce este iscoditor şi cu rău năravi, plin de răspândirea minţii şi de nesocoteală, de vicleşug şi de făţărnicie, de cuvântare mincinoasă şi de linguşire amăgitoare; aceştia la limbă sunt neiscusiţi, la pântece neînfrânaţi, iar la suflet totdeauna

zburători şi vânturători, gânduri având asemenea cu zburarea liliecilor, care gânduri având nu privesc drept, ci zboară şovăielnic şi lesne învârtindu-se, alta arătând la începutul pornirilor celor dintâi şi alta prin prefacerea cea lesnicioasă a socotelii, afară de toată nădejdea ajungând, mult târându-se şi nimic sporind înainte. Asemenea încă sunt cu dobitoacele cele ce aleargă împrejurul morilor (sau împrejurul parului la treier) care mult umblând, într-acelaşi loc pururea se află şi trupul adevărat se osteneşte, iar peste locul cel scurt nicidecum nu trece. Aşa şi aceştia totdeauna în patimile trupului ca într-o tină tăvălindu-se, nimic nu sporesc înainte spre înălţimea cea duhovnicească, ci aleargă un rotocol fără de capăt, de-a pururea învârtindu-se împreună cu poftele şi dulceţile trupului şi de la acelaşi iarăşi la acelaşi mergând şi din robia cea rea neslobozindu-se pentru răutatea voinţei.

Aceştia punând înaintea celor ce văd chipul oii, înăuntru ascund vulpea cea lacomă cu rău nărăvaş şi plin de vicleşug. Pe mulţi încă îi silesc a-i şi răsturna în răutatea cea deopotrivă.

Câţi sunt lipsiţi de cârmuirea cea dreaptă a socotelii, cu lesne se alătură şi la cel ce bine şi la cel ce rău îi povăţuiesc; socotind că aceasta este bună pe care ar învăţa-o cineva drept sau cu închipuire de drept. Pe aceştia se silesc să-i atragă în prăpastie, răzvrătirea socotind-o a fi cuvânt de îndreptare pentru ei, iar însoţirea răutăţii ca o micşorare a greşelilor. De aceştia în tot chipul trebuie să ne ferim, ca nici pe alţii să nu vateme prin boala ciumii celei sufleteşti şi dinspre toate părţile împiedicaţi fiind, măcar târziu oarecând să se întoarcă spre bine, ruşinea luând-o ca dascăl, iar întoarcerea dinspre ei a celor îmbunătăţiţi folosind-o ca o sfătuire.

Pentru că aceasta şi Sfântul Apostol Pavel a învăţat zicând: „Pentru cei ce nu lucrează nimic, ci umblă iscodind, pe acesta însemnaţi-l, nu vă amestecaţi cu dânsul ca să se ruşineze”.

Nu se cade monahului nicidecum să poftească stăpânire (cliros) peste fraţi

Iar cliros sau stăpânire peste fraţi a pofti călugărul nicidecum nu se cuvine. Pentru că diavolească este boala aceasta şi vină a iubirii de stăpânire, care este semn al răutăţii celei dintâi a diavolului. Pentru că şi el s-a prăpăstuit de patimă în căderea mândriei, şi cel ce este de patima aceasta stăpânit deopotrivă ca şi acela boleşte.

Apoi încă şi zavistuitori şi sfăditori şi pârâtori şi fără de ruşine şi clevetitori şi măgulitori şi izvoditori de rele şi afară de cuviinţă smeriţi şi la petreceri proaste supuşi şi trufaşi şi plini de multa tulburare această patimă îi face pe cei ce s-au robit. Pentru că unul ca acesta zavistuieşte pe cei vrednici şi-i cleveteşte pe aceştia, le va ruga de multe ori şi moarte, ca prin lipsa celor îndemânatici spre lucrul acesta, peste dânsul să vină alegerea şi hotărârea. Şi se va linguşi pe lângă cei ce pot să-i dea dregătorie şi pentru aceasta va fi supus celor mai de jos, de îi vor sta împotrivă: va face vicleşuguri şi va avea tulburări şi păreri nenumărate şi liniştea sufletului şi-o va risipi şi Dumnezeul păcii va fi gonit de la el, neavând unde să se odihnească.

Cunoscând deci paguba, să fugim de această poftă necuviincioasă. Iar dacă cumva Dumnezeu va alege pe cineva din noi spre unele ca acestea (adică întâietate sau dregătorie), ştie Dumnezeu cu ce chip îl va da pe cel vrednic; noi nicidecum nu ne ştim pe noi că am umblat după acest fel de lucru, ori că am avut în suflet pofta aceasta, căci boală prea cumplită este a sufletului şi cădere din bunătăţi.

Rânduiala noilor începători şi aşezarea lor şi cele ce sunt cuviincioase lor

Aceasta este rânduială cea întreg înţeleaptă şi lui Dumnezeu iubită: a nu căuta împrejur cu ochii încoace si încolo, ci totdeauna la cele dinainte a se întinde. Şi a nu cuvânta în deşert, ci singure cele de nevoie a le grăi. Şi cu haine sărăceşti îndestulaţi a fi spre trebuinţa trupului. A se împărtăşi din toate câte puţin şi nu pe unele a le defăima, iar pe altele a le alege, şi dintru acestea a voi să-şi umple pântecele.

Mai mare decât toată fapta bună este socoteala.

Iar de vin să nu te împărtăşeşti, fără decât când vei fi cu prietenii, la caz de boală ori mare slăbiciune. Să nu tai cuvântul celui ce greşeşte şi ca un neînvăţat să grăieşti împotrivă, ci ca un înţelept fii întărit. Şi socoteşte-te şi slujitor fraţilor tăi oriunde te vei afla mai mic. Să nu dezgoleşti înaintea cuiva ceva din mădularele tale, nici să te apropii de trupul cuiva, afară de pricină de nevoie. Nici să laşi pe cineva a se apropia de trupul tău, fără de pricină binecuvântată, precum am zis. Abate-te de la îndrăzneală ca de la moarte. Câştigă-ţi întreaga înţelepciune întru rânduiala somnului tău ca să nu se depărteze de la tine puterea care te păzeşte. Oriunde vei dormi, de este cu putinţă, nimeni să nu te vadă.

Scuipat înaintea cuiva să nu arunci. Iar de ţi-ar veni tuse şezând la masă, întoarce-ţi faţa înapoi şi aşa tuşeşte. Cu întreagă înţelepciune mănâncă şi bea, precum se cuvine fiilor lui Dumnezeu. Să nu-ţi întinzi mâna spre a lua ceva dinaintea prietenului tău cu obrăznicie. Şi de va şedea străin cu tine la masă, îndeamnă-l odată şi de două ori să mănânce, şi cu bună rânduială pune la masă, nu cu tulburare. Cu bună rânduială şezi şi strâns, nedezgolind ceva din mădularele tale.

Când caşti, acoperă-ţi gura ca să nu se vadă căci, ţinând răsuflările tale, va trece. De vei intra în chilia mai marelui tău, a prietenului sau a ucenicului, păzeşte-ţi ochii să nu vadă ceva din cele ce sunt acolo. Iar de vei fi silit de gând, ia aminte ca să nu îl

asculţi şi să faci aceasta, pentru că cela ce întru acestea cu neruşinare se află, străin este de chipul monahicesc şi de la Hristos Care ne-a dat nouă chipul acesta. Să nu iei aminte la lucrurile întru care sunt ascunse vasele chiliei prietenului tău. Cu linişte deschide-ţi uşa ta şi o închide şi pe a prietenului tău. Să nu intri de năpraznă către cineva, ci bătând de afară şi dându-ţi-se voie, atunci intră cu cucernicie. Nu te grăbi întru umblarea ta, afară de trebuinţa de nevoie care te-ar sili.

Fă-te ascultător tuturor întru tot lucrul bun, iar nu celor iubitori de agoniseală sau de argint, nici mirenilor să nu le urmezi, ca să nu se facă lucru diavolesc. Întru blândeţe vorbeşte cu toţi şi cu întreagă înţelepciune spre toţi priveşte şi să nu-ţi umpli ochii din faţa cuiva. Mergând în cale, să nu întreci pe cei mai mari decât tine, iar de ar rămâne prietenul tău, puţin întrecându-l, aşteaptă-l. Pentru că cel ce nu face aşa, nebun este şi asemenea porcului celui ce nu are lege. De va grăi prietenul tău cu oarecare ce l-ar fi întâmpinat, aşteaptă-l şi să nu-l sileşti pe dânsul. Cel sănătos să zică celui neputincios mai înainte de vreme, să facă trebuinţa (adică pentru mâncare). Să nu mustri pe cineva întru vreo greşeală, ci pe tine socoteşte-te întru toate vinovat şi pricinuitor al greşelii. Nu te feri a face tot lucrul cu smerită cugetare, nici iarăşi de dezbate. Şi de vei fi silit a râde, să nu ţi se vadă dinţii tăi. Şi de vei fi silit a vorbi cu femei, întoarce-ţi faţa ta despre vederea lor şi aşa vorbeşte cu dânsele. Iar de monahii (călugărițe) depărtează-te ca de foc şi ca de cursa diavolului, precum şi de întâlnirea şi de împreună vorbirea şi vederea lor, ca să nu se răcească inima ta din dragostea lui Dumnezeu, şi ca să nu-ţi pângăreşti inima cu noroiul patimilor; măcar de ar fi şi surori ale tale după trup, ca şi de cele străine fereşte-te. De amestecarea cu ai tăi fereşte-te ca să nu se răcească inima ta din dragostea lui Dumnezeu. De îndrăznelile cele cu cei mai tineri şi de împreunări fugi ca de prieteşugul diavolului. Cu unul fi împreună vorbitor şi împreună tăinuitor, adică cu cel ce se teme de Dumnezeu şi care ia aminte de sineşi totdeauna: care este adică sărac întru sălăşluirea sa, dar bogat întru tainele lui Dumnezeu.

Către fiecare ascunde-ţi tainele tale, faptele tale şi războaiele tale. Să nu şezi cu capul gol înaintea cuiva afară de nevoie. Cu întreagă înţelepciune să ieşi la trebuinţa cea de nevoie ca şi cum cucernicindu-te de îngerul cel ce te păzeşte şi cu frica lui Dumnezeu o săvârşeşte, şi sileşte-te până la moarte deşi inimii tale nu i-ar fi cu plăcere.

Mai bine-ţi este a mânca venin de moarte, decât a mânca cu femeie, măcar de ar fi şi maica ta sau sora ta. Mai bine-ţi este a locui cu balaur, decât a dormi împreună cu cel mai tânăr şi împreună a te acoperi, măcar de ar fi şi frate al tău după trup. De ţi-ar zice ţie când mergi în cale cineva mai mare decât tine: „vino ca să cântăm”, să nu-l asculţi. Iar de nu ţi-ar zice, cu limba taci, iară cu inima slavosloveşte pe Dumnezeu. Să nu te împotriveşti cuiva pentru ceva, nici să te lupţi, nici să minţi, nici să te juri pe numele Domnului Dumnezeului tău. Defăimat fi şi nu defăima, năpăstuit fi şi nu năpăstui. Mai bine este a se strica cele trupeşti cu trupul, decât a ne păgubi de ceva din cele ale sufletului.

La judecată cu cineva să nu intri, ci rabdă osândindu-te, fiind neosândit. Să nu iubeşti cu sufletul tău ceva din cele lumeşti, ci pleacă-te egumenilor şi începătorilor şi de amestecarea cea cu dânşii depărtează-te. Că aceasta este cursă, care vânează pe cei mai leneşi spre pierzare. O, lacomule cu pântecele, cela ce cauţi a sluji pântecelui tău, mai bine ai pune în pântecele tău cărbuni de foc, decât prăjiturile egumenilor şi ale stăpânitorilor. Varsă-ţi mila ta peste toţi şi fă-te sfiit către toţi. De multa cuvântare păzeşte-te, pentru că aceasta stinge din inimă pornirile cele gândite care se nasc de la Dumnezeu. Fugi de a dogmatisi ca un leu fără de rânduială; nici cu hrănitorii bisericii să nu intri la aceasta, nici cu cei străini.

Şi prin ulițele mânioşilor şi ale luptacilor să nu treci, ca să nu se umple inima ta de mânie şi să-ţi stăpânească sufletul tău întunericul răutăţii. Cu cel mândru să nu locuieşti împreună, ca să nu fie luată din sufletul tău lucrarea Sfântului Duh şi să se facă sălăşluire de toată patima vicleană.

Păzirile acestea dacă le vei păzi, o, omule, şi te vei îndeletnici totdeauna întru cugetarea lui Dumnezeu, întru adevăr va vedea sufletul tău, întru sineşi, lumina lui Hristos şi în veac nu se va întuneca. Lui I se cuvine slava şi stăpânirea în veci. Amin.

De voieşti a semăna la săraci, dintru ale tale seamănă; iar dacă din cele străine vei vrea a semăna, cunoaşte cum că mai amară este milostenia ta decât neghinile. Cinsteşte lucrarea privegherii ca să afli alinarea ce se apropie de sufletul tău. Petreci citind întru linişte ca să povăţuiască mintea ta spre minunile lui Dumnezeu totdeauna. Iubeşte cu răbdare sărăcia ca să se adune mintea ta din risipire. Urăşte răsfăţarea, ca să-ţi păzeşti gândurile tale fără de tulburare. Sfieşte-te faţă de cei mulţi şi grijeşte-te de singur sufletul tău ca să-l mântuieşti de risipirea liniştii celei dinăuntru.

Iubeşte întreaga înţelepciune ca să nu te ruşinezi în vremea rugăciunii tale înaintea lui Dumnezeu. Agoniseşte-ţi curăţenie întru lucrurile tale ca să strălucească sufletul tău întru rugăciunea ta şi întru pomenirea morţii, ca să se aprindă bucuria în mintea ta. Fereşte-te de cele mici, ca să nu cazi în cele mari. Iubeşte hainele cele sărăceşti, pentru că cel ce iubeşte lucirea nu poate câştiga smerita cugetare.

Căci înăuntru inima se închipuie asemenea cu starea cea din afară a omului. Cine, iubind bârfelile, poate câştiga minte curată? Sau agonisind slava cea de la oameni, poate să câştige gânduri smerite? Smeritei cugetări îi urmează înfrânarea şi sfiala, iar slava deşartă este slujitoarea curviei şi lucru al mândriei. Smerita cugetare, pentru sfiala ei cea de pururea, întru vedenie ajunge şi împodobeşte sufletul cu întreaga înţelepciune. Iar slava deşartă, pentru tulburarea cea de-a pururea şi amestecarea gândurilor din întâmplările lucrurilor, adună visterii pângărite şi spurcă inima.

Să nu asemeni pe cei ce fac semne şi minuni şi puteri în lume cu cei ce se liniştesc cu înţelegere. Iubeşte nelucrarea liniştii mai mult decât a sătura pe cei flămânzi în

lume şi a întoarce multe neamuri la închinăciunea lui Dumnezeu. Că mai bine-ţi este a te dezlega de legătura păcatului, decât a slobozi robi din robie. Mai bine-ţi este a te împăca cu sufletul tău întru unirea treimii întru tine (a trupului, a sufletului şi a duhului), decât a împăca cu învăţătura ta pe cei dezbinaţi. Că Sfântul Grigore zice: „Bine este a slobozi pentru Dumnezeu, dar mai bine este a te curăţi pe sine-ţi lui Dumnezeu”.

De voieşti a-ţi da sufletul spre lucrarea rugăciunii şi întru trezirea minţii, ca să câştigi cugetarea luminoasă, depărtează-ţi de vederea lumii tale vorbirile şi nu-ţi face obicei a primi prieteni în chilia ta nici prin chip de bunătate, fără numai pe cei ce sunt cu tine la un năravşi de o minte şi de o taină. Şi teme-te de amestecarea vorbirii celei sufleteşti, care se obişnuieşte fără voie a se porni. Pentru că, pe cât se alinează inima faţă de lucrurile cele din afară, pe atâta poate şi mintea a ajunge la priceperea tainelor celor dumnezeieşti.

Îndeletniceşte-te întru citirea Scripturilor ce îţi arată calea vederii celei subţiri (adică subţirătatea lucrurilor), apoi citeşte vieţile sfinţilor, ca atunci când te vei scula la rugăciune şi la pravila ta, în locul cugetării celor lumeşti pe care le aveai altă dată în minte, te vei afla întru cugetarea Dumnezeieştilor Scripturi pe care le-ai citit; şi prin aceasta vei uita de pomenirea celor lumeşti, şi aşa vei avea mintea întru curăţie. Şi aceasta este cea scrisă în cărţile dumnezeieştilor Părinţi: sufletul se ajutorează din citire, când stă la rugăciune. Şi iarăşi, din rugăciune se luminează întru citire. Urât lucru este când iubitorii de trup şi cei îndrăciţi cu pântecele se apucă a iscodi lucrurile duhovniceşti, după cum curva pentru întreaga înţelepciune a grăi. Trupul care-i bolnav se întoarce şi se îngreţoşează de bucatele cele grase; tot aşa mintea care se îndeletniceşte întru lucrurile lumeşti, nu se poate apropia de cercarea celor dumnezeieşti. Foc în lemne ude nu se aprinde; iar dumnezeiasca fierbinţeală în inima ce iubeşte odihna şi răsfăţarea, nu se aprinde.

Nu se cade ca întâlnirile femeilor să se facă fără de pază

Pentru stăpânirea gândurilor şi înfrânarea patimilor, din destul am zis mai sus. Dar trebuie nu numai de acestea să ne păzim, ci şi de întâlnirile cu femeile pe cât este cu putinţă să fugim, de nu vreo nevoie oarecare netrecută ne-ar sili spre întâlnire. Încă şi vreo nevoie de ne va ajunge, ca de foc trebuie să ne ferim şi prea iute şi grabnică despărţirea să o facem, căci iată ce zice pentru aceasta înţelepciunea lui Solomon (Pildele lui Solomon 6, 27-28): „Va lega cineva foc în sân şi hainele lui nu le va arde? Sau va călca cineva peste cărbuni de foc şi picioarele lui nu le va arde?”. Iar de va zice careva că nu se vatămă dintru a se întâlni cu femeile şi de a petrece împreună multă vreme, apoi să ştiţi că unul ca acesta sau nu se împărtăşeşte firii bărbăteşti, în mijlocul amândorura firilor stând - precum spun că sunt famenii cei din naştere, de vom zice că aceia au nepătimire către femei, uităm ce zice înţeleptul că pofta famenului este stricând fecioria fetei - sau deşi s-au împărtăşit firii bărbăteşti, dar unul ca acesta fiind înecat de patimi nu mai simte că pătimeşte, întocmai fiind cu oamenii beţi sau cu cei ieşiţi din minte care, cele mai cumplite pătimind, socotesc că sunt afară de pătimire.

Dar cum să zicem (ceea ce nu este de zis) că este cineva care nu se îmboldeşte de patimă bărbătească; deşi el nu pătimeşte, nu îi va ameninţa însă pe alţii că adică, nu pătimeşte? Căci deşi unul ca acesta n-ar avea sminteală, întâlnindu-se des cu femeile şi vorbind, dar oare puţină pagubă pricinuieşte celor care îl văd întru asemenea întâlniri? Să nu se înşele unul ca acesta căci, oricum ar fi, se primejduieşte. La asemenea întâlniri pătimeşte vătămare în gânduri.

Dar cum ne va încredinţa pe noi că şi femeia este fără de pătimire? Căci adeseori aceea fiind mai slabă cu firea, pătimeşte sminteală în cuget din pricina celui care face întâlnirile fără de pază. El adică nu s-a rănit, dar a pricinuit rănire fără ca să cunoască... De multe ori femeia, ca şi cum din dragoste duhovnicească venind la călugăr

începe cu ochii a se umple de păcat; căci prin căutături obraznice se vânează de chipul aproapelui şi cu gânduri necurate strică fecioria cea dinăuntru (pe care Mirele Hristos o iubeşte mai ales) a sufletului.

Pentru ca să înţelegi mai bine, frate ori soră, cât de multă pază se cuvine să avem a nu da pricină smintelii, voi aminti o pilda de la Sfântul Macarie:

În vremea când se făcea prigoană pentru credinţa creştinească, unul dintre creştini suferise multe chinuri grozave din partea tiranului, fusese spânzurat pe lemn şi tot trupul lui era rănit, apoi a fost aruncat în temniţă în stare jalnică. Acolo îi slujea la cele de nevoie o călugăriţă. Dar pentru că nefericita de ea petrecea adesea cu el fără de pază, a căzut la urmă în pacatul cur-viei acolo, în închisoare. O cădere jalnică şi vrednică de plâns. Prin urmare iată că nici sângele acestui mucenic pe care l-a vărsat pentru Hristos, nici rănile cele grozave, nici strâmtorarea temniţei, şi nici măcar evlavia cea multă a călugăriţei, n-au putut să le ajute spre a nu cădea în păcat, pentru că nu s-au păzit de pricinile păcatului.

Ce-ţi ajută ţie iscusinţa la vorbă şi bărbăţia sufletului, dacă nu vei fi cu pază şi mai ales de nu vei fugi de pricinile smintelilor şi de întâlnirile zăbavnice cu femeile. Căci Sfântul Apostol Pavel nu ne îndeamnă să stăm de vorbă şi să ne luptăm (când este vorba de sminteală trupească), ci mai vârtos ne porunceşte: „fugiţi de curvie” (1 Corinteni 6, 18). Deci ca nimic din cele zise să nu se întâmple, trebuie să fugim, de este cu putinţă, cu desăvârşire de întâlnirile cu femeile, iar de nu este cu putinţă cu desăvârşire cel puţin să ne ferim de întâlnirile cele dese şi cu zăbavă (adică lungi) cu femeile; nu pentru că urâm neamul lor, să nu fie! Nici nu ne lepădăm de rudenia lor. Ci mai ales le povăţuim şi cu pilde voim a le folosi după putinţă pe cele care cu adevărat voiesc a-şi păzi cinstea, dar mai ales pe cele care au îmbrăţişat cinul monahicesc şi au intrat în stadiul luptelor pentru curăţenie, de vreme ce acestea se nevoiesc asemenea cu noi pentru acelaşi scop. Iar de întâlniri dese şi vorbiri lungi să ne ferim, ca nu cumva să se facă aducere aminte a patimii

pe care am lepădat-o şi pe care am oprit-o, cu darul Domnului nostru Iisus Hristos. Amin.

Din cartea „Hristoitia”

„Fagur de miere sunt cuvintele bune; şi dulceaţa lor tămăduire sufletului” (Pildele lui Solomon 16, 24)

Nici monahii nu se cade a grăi ruşinos sau să băsmuiască, nici să glumească sau să râdă. Şi dacă iarăşi este oprit celor sfinţiţi şi clericilor a nu vorbi cuvinte de ruşine, a băsmui, a glumi şi a râde, cu mult mai mult fără de asemănare este oprit călugărilor. Deoarece călugării precum se cuvine a avea trupul feciorelnic, aşa se cade a avea şi gură curată de tot cuvântul ruşinos, de băsmuire şi de orice glumă şi râs; precum hotărăşte monahilor Sfântul Ioan Scărarul, monahul este silă a firii necontenită, trup neîntinat, gură curăţită şi minte luminată. Că pe adevăratul monah îl face dorul cel ceresc şi cea întru Dumnezeu petrecere, după Sfântul Efrem, şi nu lucrurile acestei lumi şi glumele. Pe monah nu tunderea şi îmbrăcămintea îl fac, ci dorirea cea cerească şi petrecerea cea dumnezeiască, „că întru acestea viaţa cea prea bună se arată”.

Şi deoarece al monahilor şi numele este de jale şi locuinţa este de plângere şi lucrarea lor este totdeauna jale şi plângere şi lacrimi; precum zice Sfântul Isac, că însăşi şederea monahului şi singurătatea lui, asemănarea vieţii celei în mormânt, care este

departe de toată bucuria oamenilor, îl învaţă pe el. Că plânsul este lucrarea lui. Că şi însuşi numirea numelui lui spre aceasta îl îndeamnă şi îl abate pe el. Că plângător se numeşte, adică amar cu inima. Dar şi această îmbrăcăminte neagră a monahului, arată că se cuvine să plângă şi să se jelească, scrie Sfântul Ioan Scărarul. Pleacă-te spre lucrarea plânsului, după menirea hainei tale. Că toţi, cei ce plâng pe cei morţi, cu negru se îmbracă.

Cum monahul, cel ce are lucrul neîncetat al său plânsul şi lacrimile, poate să glumească şi să râdă? Aceasta este cu totul nepotrivit, necuviincios şi vătămător petrecerii lui; pentru aceasta şi Marele Vasile, în „Aşezământul 12 al călugărilor”, învaţă a nu vorbi monahul cuvinte murdare şi, în certările lui, Sfantul Vasile canoniseşte monahul care grăieşte glume sau cuvinte zadarnice, să fie fără blagoslovenie, adică să nu ia anafura. Şi Sfântul Ioan Gură de Aur întreg cuvântul scrie că nicidecum nu se cade a glumi monahul. „Râzi şi totul îţi veseleşte faţa? Tu, cel singuratic? Tu, cel răstignit lumii? Tu, cel plângător, râzi, spune-mi?”.

De toată gluma se cuvine a ne depărta. Că de multe ori se întâmplă ca cei ce se îndeletnicesc în unele ca acestea să greşească din dreapta socoteală. Fiindcă sufletul se revarsă spre pornirea de râsuri. Iar gândirea şi luarea aminte a minţii o strică râsul. De multe ori răul înainte mergând, în cuvinte de ruşine şi în necuviinţa cea mai de pe urmă sfârşeşte. Pentru că nu se potriveşte întru aceeaşi vreme să fie şi trezvia şi revărsarea glumii.

Dacă cumva va fi şi trebuinţă ca puţin să slăbească posomorârea şi prin cuvinte să se arate veselia la faţă, să fie cuvântul plin de har duhovnicesc şi dres cu sarea cea evanghelică, ca să aducă bună mireasmă a iconomiei celei înţelepte dinăuntru şi îndoit să-i veselească pe ascultători şi cu răsuflarea şi cu harul priceperii.

Nepătimirea şi fecioria trupului şi a sufletului

(de la Sfântul Nil, Sfântul Ioan Gură de Aur şi Sfântul Vasile cel Mare)

Sfântul Nil scrie către o fecioară (monahie): nebăgând seamă de nevrednicia mea, primeşte cu dragoste duhovnicească şi ia aminte citind cuvântul acesta, că vei afla negrăit folos într-însul; mai vârtos vei putea înţelege că aici sunt cuprinse poruncile Domnului nostru Iisus Hristos din Sfânta Evanghelie, fără de care nimeni nu se va putea mântui, măcar de şi-ar da tot trupul său la răni, ori spre ardere, măcar de ar mânca în toată vremea vieţii sale doar o litră de pâine, pentru că postirea şi privegherea şi toată osteneala trupească nu ni s-a dat pentru alta, ci pentru ca, sfinţindu-ne trupul nostru prin înfrânarea celor cinci simţiri, să putem curăţi şi ştiinţa noastră prin domolirea patimilor sufleteşti: zavistia, pizma, ţinerea în minte de rău, iuţimea, mânia, clevetirea, mărirea deşartă, părerea şi mândria, pe care de nu le va surpa oricine de la sufletul său, în zadar îi va fi călugăria, în zadar îi va fi fecioria, în zadar îi va fi în scurt toată osteneala trupească; căci, ieşind din viaţa aceasta, se va afla fără roadă şi se va trimite în matca focului celui veşnic. Aceasta nu o zic de la mine, căci eu cu totul sunt întunecat la ochii sufletului de aceste patimi, ci de la sfinţii Părinţi voi aduce ca mărturie mai întâi cuvântul de învăţătură al Sfântului Ioan Gură de Aur către călugări, unde zice:

„Că puternic este Domnul Slavei Iisus Hristos a se face povăţuitor fiecăruia, care se va aduce pe sine curat, precum El ne învaţă, dacă se va dezbrăca pe sine de moşie, de neam, de avere şi dimpreună de toată lumea ca un adevărat pătimitor.

Pentru că cel ce nu se leapădă de toate averile lui şi nu moare pentru toată lumea, acela nu poate a se face ucenic Domnului. Numai de vei iubi pe Domnul

Dumnezeul tău din tot sufletul tău şi pe aproapele tău ca pe tine; de vei păzi fecioria ta fără prihană, cea trupească precum şi cea sufletească, până la sfârşit; de vei agonisi milă şi îndurare în vasele inimii tale şi te vei găti cu făclii luminoase spre întâmpinarea cerescului Mire, ca nu cumva în ceasul acela să se stingă candela ta neavând untdelemn.

Pentru că ce va folosi omului dacă îşi va păzi trupul său curat, iar partea cea dinăuntru a blidului, adică inima, va fi plină de vicleşug, de urâciune, de pomenire de rău, de mânie, de pizmă, de zavistie, de mândrie şi de iuţime? Pentru că cel ce se mânie pe fratele său, acela umblă încă întru întuneric şi ucigaş de oameni este. Iară de socoteşte cineva că fără de vreme scriu acestea, să caute la pilda celor zece fecioare: că pe cinci le-a numit înţelepte, iar pe cinci nebune, nu curve. Însă, deşi nu le numeşte curve, vedem că întru nimic nu le foloseşte fecioria cea din afară: pentru că în loc de milostivire şi de iubire frăţească, s-au umplut în inimile lor de otravă şi de vicleşug. Deci pentru aceasta s-au scos afară de Mirele cel ceresc şi cu plângere mare au început a striga: «Doamne, Doamne, deschide-ne nouă». Dar cu nimic nu s-au folosit de la Domnul măririi, ci numai aceasta au auzit: «Nu vă ştiu pe voi». Pentru că după moarte nu este mărturisire, nici pocăinţă, ci muncă neîncetată. Aici numai, adică în această viaţă, este dezlegare de rele, aici este cerere, aici milă; şi orice povară îşi va lega fiecare, aceea o va şi purta".

Dintru aceste sfinte cuvinte ale Sfântului Ioan Gură de Aur poate să înţeleagă oricine cât este de trebuincioasă curăţenia sufletului, fără de care nimeni dintre călugări ori mireni nu se va mântui.

Dar pentru că am zis că pentru mântuirea omului este nevoie de curăţia sufletului, poate va cuteza cineva să zică că, devreme ce curăţia sufletului este îndeajuns spre a ne mântui, celelalte nevoinţe ale trupului sunt netrebuincioase. Dar oricare va îndrăzni nu numai a grăi, ci numai a socoti una ca aceasta, unul ca acela să se rupă din turma cea pravoslavnică ca un eretic şi ca un mădular putred şi potrivnic socotelii

duhovniceşti celei drepte.

Pentru dacă voi da trupul meu a se îndestula şi a se îngreuia cu mâncărurile şi cu băuturile, cum voi putea a scăpa de multa cuvântare, de unde se naşte de multe ori şi prigonirea în cuvânt şi râsul cel fără luare aminte, prin care găsesc dracii loc a se încuiba în casa sufletului nostru şi ne ridică spre felurite patimi.

Iar din prigonirea în cuvânt se naşte pizma, iar dintru aceasta se naşte ţinerea în minte de rău. Iar din nesaţiul pântecelui se naşte curvia şi dacă cineva se va birui de aceasta, atunci unde-i învăţătura Sfintei Evanghelii? Pentu că ne porunceşte Domnul în Sfânta Evanghelie nu numai să nu curvim, dar nici să nu poftim, pentru că curvia este patimă a trupului celui simţitor de care zice Sfântul Apostol Pavel că este lăcaş al lui Dumnezeu, şi cel ce va strica lăcaşul lui Dumnezeu, îl va strica pe acela Dumnezeu.

Deci dacă pe acela ce va strica trupul, spurcându-l prin preacurvie, îl va strica Dumnezeu, apoi cu cât mai mult va pedepsi Dumnezeu pe cel ce va strica sufletul său prin multe rele? Cu cât este mai cinstit sufletul decât trupul, cu atât i se cade omului mai vârtos a-şi agonisi nepătimirea sufletului. Drept aceea noi, pătimaşii, cu dreaptă socoteală se cade a socoti oare pentru care pricină ne-am lepădat de lume şi de desfătări şi mai ales ne-am făgăduit lui Dumnezeu a păzi fecioria şi sărăcia. Mai întâi ne-am făgăduit a păzi fecioria pentru însăşi dragostea Domnului nostru Iisus Hristos care cu acest fel de a petrece a trăit în lumea aceasta, arătând tuturor celor ce şi-au ales a-i urma Lui că aşa se cade a petrece în lume, precum a petrecut El, adică întru feciorie, nesmintind-o pe aceasta nicidecum, precum zice Sfântul Vasile:

„Rămânând până la sfârşit întru ceea ce s-a născut (întreg, asa cum s-a născut), nemişcându-şi fecioarele mâna către pipăire de bărbat, nici împletind cele neîmpletite, ori legând împreună pe cele dezlegate, şi pe mădularele cele nestricate împleticindu-le cu mădularele de alt neam spre a le strica. Ci socotind slava cea mare pe care a făgăduit-o Domnul prin Proorocul, aceasta grăieşte Domnul către scopiţii cei ce

păzesc sâmbetele mele şi a celor ce voiesc să se ţină de aşezământul meu: Le voi da loc în casa Mea şi întru zidul Meu loc numit, mai bun decât al fiilor şi al fiicelor. Nume veşnic le voi da lor şi nu va lipsi această slavă mare, să înceteze fecioara, nu întru lucrare fecioria păzindu-şi, ci întru a rămâne nemişcată către lucrare, păzindu-şi astfel nestricarea".

Că zice Sfântul Vasile că s-a zidit fecioara pe pământ din suflet şi din trup, ca un chip al lui Dumnezeu cu taină să sâmbeteze, adică să înceteze. Nu mâna, nu piciorul, nu ochiul, nu alt mădular mişcând, dar nici mintea cea pricinuitoare de stricăciune a frumuseţii celei fireşti să nu o mişte spre poftă trupească. Ci facă-o să stea ca o bună pecetluire a lui Dumnezeu, nemişcată către vreo nălucire sau atingere, cu totul pe piatra nepoticnirii (neclintirii) ca nu cumva cineva prin ochi, prin auzire sau prin altă simţire intrând cu vicleşug înăuntru, pe furiş, să mişte din loc închipuirile cele din suflet care sunt după chipul lui Dumnezeu sau, amestecând împreună pe cele întâi închipuite ale sale, undeva rău le va pecetlui.

Şi frumuseţea sufletului într-acest chip o va vătăma, iar trupul fiind materialnic, prin atingeri stricătoare, de către toate părţile îl va umple de spurcăciuni şi de prihăniri.

Deci de vreme ce vrednicia fecioriei este atât de înaltă, lucru mai presus de firea omenească şi a îngerilor celor fără de materie, se cade tuturor iubitoarelor de Hristos fecioare a urma viaţa celor fără de materie, a fi privighetoare de-a pururea ca şi aceştia, a uita toată grija pământească şi a avea numai grija lui Dumnezeu ca şi îngerii. A înfrâna trupul după putinţă şi de mâncare, şi de băutură, şi de odihnă; a se îndeletnici întru citirea dumnezeieştilor Scripturi care luminează mintea şi ne aduc către frica lui Dumnezeu.

A plânge de este cu putinţă până la răsuflarea cea de pe urmă, rugând milostivirea Lui ca, de se află în vreo bunătate, să o păzească pe fecioară prin darul Său să nu cadă, şi de cele ascunse (după cuvântul Proorocului David) care nu sunt pricepute de neputinţa firii omeneşti să o curăţească. Şi aşa, puţin câte puţin nevoindu-se fecioara, va

ajunge şi întru curăţirea sufletului care este în stare a face fecioria trupului ca pe o slujnică a fecioriei sufleteşti. Şi atunci, cea sufletească şi-o păzeşte pe cea trupească nevătămată. Iar dacă nu şi-a curăţit fecioara poftele din suflet şi nu s-a făcut stăpânitoare curăţia cea sufletească peste cea trupească, cu anevoie este a-şi păzi cineva trupul său nespurcat.

Pentru aceasta nevoieşte-te maică a-ţi curăţi şi sufletul dimpreună cu trupul, împodobindu-te cu haina cea prea frumoasă a smeritei cugetări, nedând loc nicidecum mândriei, ci când vei vedea că mai mult sporeşti înainte, atunci mai mult să te rogi lui Dumnezeu cu lacrimi ca să-ţi dea smerenie, că aşa ne şi porunceşte, zicând: „Când faceţi toate cele poruncite, ziceţi că robi netrebnici sunteţi, cele ce am fost datori a face, am făcut”. Deci şi sfinţia ta aşa făcând, atunci va zice Mirele tău, Hristos: „Deschide-mi cea de aproape a Mea, sora Mea, porumbiţa Mea, cea desăvârşit a Mea, căci în urma mirurilor tale am alergat”, căci acesta este mirul cel de bună mireasmă al lui Hristos, adică smerenia, care drept aceea şi locuieşte în inimile smeriţilor; adică întru a iubi pe Domnul din toată inima şi din tot sufletul şi pe vecinul ca pe noi înşine, a ne supune celor mai mari ca Însuşi lui Hristos şi unul altuia asemenea. Ca nu vreunul din noi să se afle ca Iuda, ci ca Apostolii cei ce se supuneau Domnului. Pentru că cei ce stau împotrivă, judecată vor lua loruşi. Şi a nu fi împotrivitori în cuvânt sau clevetitori sau bârfitori, sau în deşert cugetători, sau răpşitori pentru că, acestea toate şi cele asemenea acestora, roade ale diavolului sunt şi din prisosinţa inimii grăieşte gura. Să ne iubim unul pe altul pentru Domnul, Cel ce a zis: „de Mă iubiţi pe Mine, poruncile Mele păziţi” şi iarăşi, „întru aceasta vor cunoaşte toţi că îmi sunteţi ucenici, de vă veţi iubi unul pe altul”. Că unde este dragostea, acolo este Hristos, pentru că Iisus Hristos dragoste este, iar unde este urâciune şi cele asemenea, acolo nu este Hristos de faţă, ci balaurul cel viclean se sălăşluieşte.

Fără de smerenie şi ascultare şi fără de dragoste, nu putem fi adevăraţi ucenici ai lui Hristos. Căci El, făcându-Se nouă chip, S-a smerit pe Sine, ascultător zicându-Se Tatălui până la moarte, şi moarte pe Cruce. Tot el ne-a dat pildă de cea mai înaltă

dragoste, pogorându-Se din slava cerului în lume pentru nemărginita Lui milostivire şi dragoste către noi cei sărăciţi de bunătăţile raiului prin amăgirea vicleanului.

Deci bine este întru noi a se sălăşlui dragostea, ca nu cumva să se ivească în mijlocul nostru iubirea de prigonire şi sfada şi ca nu cumva să scârbim pe vreunul din fraţi sau din surori. Iar de se va şi întâmpla din vreo răpire a mânia pe cineva din fraţi, se cade fiecăruia a cădea cu lacrimi înaintea fratelui pe care l-a scârbit şi a se împăca cu dânsul din toată inima, ştiind că Domnul vede. Că omul vede în faţă, iar Domnul vede în inimă.

„Pentru că de nu veţi lăsa oamenilor greşelile lor, a zis Domnul, nici Tatăl vostru Cel ceresc nu va lăsa greşelile voastre" şi „lăsaţi şi se va lăsa vouă" şi „soarele să nu apună întru mânia voastră". Căci nu ştim ce va naşte ziua de mâine şi nu ştim în care ceas vine furul. Căci cu neputinţă este, zice Sfântul Ioan Gură de Aur, a intra în uşa vieţii sufletul ce ţine minte răul. Măcar și toată dreptatea de ar face, urâciune este înaintea Domnului şi este zadarnică toată lucrarea unui om ca acesta. Destul ne este a înţelege cuvântul Sfântului Apostol Pavel, ce zice: „De aş grăi în limbi îngereşti şi omeneşti, şi de aş şti toate tainele şi de aş avea toate darurile proorociei, iar dragoste nu am, nimic nu sunt. Dragostea nu pizmuieşte, nu se înalţă, nu se trufeşte, nu răsplăteşte rău pentru rău. Dragostea nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr. Dragostea îndelung rabdă. Dragostea niciodată nu cade".

Scrisoarea 43 a Sfântului Vasile cel Mare - Către fecioara cea căzută

Acum este vremea să vestim acel cuvânt proorocesc şi să zicem: „Cine va da capului meu apă şi ochilor mei izvoare de lacrimi? Şi voi plânge pe cei răniţi, feciorii norodului meu?”. Şi dacă Ieremia i-a socotit vrednici de plâns de mii de ori pe cei ce au fost răpuşi trupeşte pe câmpul de luptă, ce să mai spunem de o asemenea înfrângere a sufletelor? „Răniţii tăi nu sunt răniţi de sabie, nici morţii tăi, morţi de război” (Isaia 22, 2), ci dimpotrivă, plâng boldul morţii celei adevărate - păcatul greu şi săgeţile aprinse ale celui viclean care ard fără milă împreună cu trupurile şi sufletele.

Văzând pe pământ o asemenea călcare de lege, fără de îndoială că tare se vor mai tângui legile Domnului... că fără de ruşinare curveşte însăşi mireasa Stăpânului, al cărei cap este Însuşi Hristos. Vor plânge însăşi duhurile sfinţilor şi Finees râvnitorul (Numerii 25, 7 și 1 Macabei 2, 54), căci el acum n-are putinţă ca, luând suliţa în mâini, să pedepsească păcatul trupesc şi împreună cu el (plânge) şi Sfântul Ioan Botezătorul, căci acum el nu mai poate să părăsească lăcaşurile de sus ca şi oarecând pustiul, spre a veni să descopere fărădelegile, iar de va fi nevoie să sufere să fie gata să rămână mai degrabă fără de cap, decât să se lepede de îndrăzneală.

Şi oare, nu cumva Ioan strigă şi acum şi îşi înalţă glasul mai tare decât mai înainte pentru Irodiada, zicând: „Nu ţi se cuvine să o ai de soţie!” (Matei 14, 4) căci, deşi trupul lui Ioan, după rânduială obişnuită a firii s-a supus hotărârii Dumnezeieşti şi deşi limba lui Ioan tace (adică a murit Ioan Botezătorul), dar cuvântul Domnului nu se leagă. Cel care şi-a întins îndrăzneala până la moarte, când se strica căsătoria unui rob asemenea lui, oare va suferi acum văzând asemenea necinstire a cămării de nuntă celei sfinte a lui Dumnezeu?

Dar tu, care ai lepădat de pe tine jugul acelei (sfinte) legături dumnezeieşti şi

ai fugit din prea curata cămară de nuntă a adevăratului Împărat şi ai căzut cu urâciune în această stricăciune necurată şi ruşinoasă, fiindcă nu mai poţi scăpa de această învinuire amară, şi nu ai putinţă şi nici mijloace să ascunzi răul, te umpli încă de îndrăzneală. Şi după cum cel necurat, căzând în adâncul răutăţilor, nu bagă de seamă, asemenea şi tu te lepezi chiar de făgăduinţele date adevăratului Mire şi strigi că nu eşti fecioară şi că niciodată n-ai făgăduit să fii fecioară, cu toate că ai dat multe făgăduinţe ale fecioriei şi pe multe chiar le-ai împlinit în faptă. Aminteşte-ţi de strălucita mărturisire făcută înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor şi oamenilor.

Aminteşte-ţi de soborul prea cinstit, de chipul sfânt al fecioarelor, de adunarea Domnului şi a sfinţilor Bisericii, de prea bătrâna ta bunică cea întru Domnul care întinereşte şi se înfrumuseţează în virtuţi încă şi acum, mai adu-ţi aminte şi de mama ta, care împreună cu ea râvneşte întru Domnul şi cu osârdie i se sileşte prin oarecare osteneli noi şi neobişnuite să distrugă în sine urmele deprinderilor, de asemenea, adu-ţi aminte şi de sora ta care urmează întocmai amândurora, iar în unele se sileşte să le şi întreacă şi cu virtuţile fecioreşti întrece meritele înaintaşilor, iar pe tine, sora ei, după cum te-a cinstit până acum şi cu fapte şi cu cuvântul, necontenit te cheamă la aceeaşi luptă.

Aminteşte-ţi de ele şi de chipul îngerilor dimprejurul Domnului şi de viaţa duhovnicească în trup şi de vieţuirea cerească pe pământ. Adu-ţi aminte de zilele senine, de nopţile luminoase, de cântările duhovniceşti, de cântarea prea dulce a psalmilor, de rugăciunile sfinte, de aşternutul curat şi neîntinat, de sporirea în virtuţile fecioreşti, de masa modestă, de toate câte făgăduiau că fecioara ta se va păstra nestricată.

Unde-ţi este dar înfăţişarea cuviincioasă, unde-ţi este purtarea frumoasă şi îmbrăcămintea cea simplă cuvenită fecioarei, unde-ţi este roşeaţa cea frumoasă, semn al ruşinării şi albeaţa frumoasă a feţei înflorită din înfrânare şi priveghere, care strălucea mai plăcut decât toată frumuseţea?

De câte ori ai vărsat lacrimi fierbinţi, pentru paza fecioriei tale celei

neîntinate? Câte scrisori (adică rugăciuni) ai făcut către sfinţi, cerând ajutorul lor, nu ca să intri în căsătorie omenească (adică să cazi în această stricare), ci să nu te lepezi de Domnul Iisus? „Câte daruri ai primit tu de la Mine!”. Să mai pomenesc oare de cinstea pe care o primeai pentru El de la prietenii Lui? Ori să mai vorbesc de împreună-vieţuirea cu fecioarele, de cele câştigate împreună cu ele, de bunăvoinţa lor, de laudele pentru feciorie, de fecioreştile binecuvântări, de scrisorile ce-ţi trimiteau ţie ca unei adevărate fecioare?

Dar acum, la suflarea cea mică a duhului care lucrează acum în fiii răzvrătirii (Efeseni 2, 2), te-ai lepădat de toate acestea; moştenirea ta scumpă pe care ai câştigat-o cu atâtea nevoinţe, ai schimbat-o pe plăcerile trecătoare care numai un timp scurt îţi îndulcesc gâtul, iar apoi se fac mai amare decât fierea. Cine oare nu va zice cu întristare: „Cum s-a făcut desfrânată cetatea cea credincioasă, Sionul?” (Isaia 1, 21). Oare Însuşi Domnul nu va spune celor ce umblă acum în duhul lui Ieremia: „Vezi ce Mi-a făcut fiica lui Israil?” (Ieremia). Eu mi-am logodit-o întru credinţă şi în nestricăciune, întru dreptate şi în judecată, în milă şi în bunătăţi, după cum i-am şi făgăduit prin Proorocul Osea. Dar ea i-a iubit pe cei străini şi deşi eu, bărbatul ei, sunt viu, ea se socoteşte desfrânată şi nu se teme să aparţină altui bărbat, împreună cu îndrumătorul mireselor, dumnezeiescul şi fericitul Pavel acesta nou, ca şi cel din vechime, prin al cărui sfat şi mijlocire tu ai lăsat casa părintească şi te-ai unit cu Domnul (prin legătura călugăriei), şi unul şi altul fiind întristaţi de fapta ta, oare nu vor zice ei că frica de care m-am temut, mi-a venit mie, şi de ce m-am speriat, aceea m-a întâmpinat (Cartea lui Iov 3, 25) pentru că v-am logodit unui singur bărbat ca să vă înfăţişeze lui Hristos, şi întotdeauna m-am temut ca nu cumva, după cum şarpele a ademenit cu viclenia sa pe Eva, aşa să vatăme şi minţile voastre (2 Corinteni 11, 2-3). De aceea, prin mii de cântări plăcute am căutat eu să liniştesc în tine furtuna patimilor şi prin mii de sfaturi să păzesc mireasa Domnului, totdeauna vorbindu-ţi de frumuseţea vieţii feciorelnice - căci cea nemăritată se îngrijeşte de ale Domnului - ca să fii sfântă şi cu trupul şi cu sufletul şi-ţi arătam vrednicia fecioriei, numindu-te lăcaşul Domnului, ca şi cum ţi-aş fi dat aripile râvnei, înălţându-te spre Iisus şi ţi-am ajutat şi

îngrozindu-te cu pedepse să nu cazi.

Îţi ziceam: „De va strica cineva Biserica lui Dumnezeu şi Dumnezeu îl va strica pe acela” (1 Corinteni 3, 17) şi adăugam cuvinte care te îndemnau la rugăciune. „Şi duhul vostru, şi sufletul vostru, şi trupul vostru să se păzească în toată întregimea fără prihană la venirea Domnului nostru Iisus Hristos” (1 Tesaloniceni 5, 23). Dar, cu toate acestea, m-am ostenit în zadar şi amarnic a fost sfârşitul ostenelilor mele cele plăcute, pe care le-am purtat pentru tine. Din nou trebuie să oftez pentru acestea, de care aşteptam să mă bucur, căci ai fost amăgită de şarpe mai rău decât Eva. Nu numai gândurile ţi s-au stricat şi împreună cu ele trupul s-a spurcat, dar ceea ce este şi mai groaznic, „despre care n-aş dori să vorbesc, dar despre care totuşi nu pot să tac, focul arde părpălind în oasele mele şi m-am părăsit de pretutindenea şi nu pot suferi” (Ieremia 20, 9). Lua-voi dar membrele lui Hristos ca să le fac membre ale unei desfrânate (1 Corinteni 6, 15). Este un rău neasemănat cu altele, e o nouă răutate în lume. Căci s-a zis: „Să vă duceţi în insulele Chitim şi să vedeţi; trimiteţi în Chedar şi cercetaţi cu de-amănuntul şi aflaţi: fost-a, oare, acolo ceva de felul acesta? Schimbatu-şi-a oare vreun popor dumnezeii săi, deşi aceia nu sunt dumnezei? Poporul Meu însă şi-a schimbat slava cu ceea ce nu-l poate ajuta” (Ieremia 2, 10-11).

Dar fecioara şi-a schimbat slava ei şi s-a dat întru ruşine. Spăimântatu-s-a cerul de aceasta şi s-a înfricoşat foarte mult pentru că rele a făcut. Şi acum zice Domnul că două rele a făcut fecioara: M-a lăsat pe Mine, adevăratul Mire al sufletelor sfinte, şi a fugit către necuratul şi nelegiuitul stricător al sufletului şi al trupului, s-a lepădat de Dumnezeu Mântuitorul ei şi a dat membrele sale în robia necurăţiei şi a fărădelegii (Romani 6, 19), iar pe Mine M-a uitat şi a umblat în urma poftitorului ei (Osea 2, 13) care nu o va ajuta întru nimic.

„Oare cel ce cade nu se scoală? Sau cel ce se abate nu se întoarce?” (Ieremia 8, 4). Pentru ce s-a întors fecioara fără ruşine, deşi a auzit că Iisus Mirele zice prin

Ieremia: „Şi am zis după ce a desfrânat în toate acestea: întoarce-te la Mine, şi nu s-a întors” (cap. 3, 7). „Şi nu mai este balsam în Galaad? Au doară nu mai este acolo doctor? De ce dar nu se vindecă fiica poporului Meu?” (cap. 8, 22).

Şi în Sfânta Scriptură vei găsi multe ajutoare împotriva acestui rău, multe leacuri izbăvitoare de pieire. Aşa sunt tainele despre moarte şi înviere, aşa sunt cuvintele despre straşnicul judeţ (judecata finală) şi muncile veşnice. Învăţăturile despre pocăinţă şi iertarea păcatelor, mii de pilde despre întoarcerea păcătoşilor, despre drahmă şi oaie şi fiul cel pierdut care şi-a irosit averea cu desfrânatele, care pierdut a fost şi s-a aflat, mort a fost şi a înviat. Să ne folosim de aceste ajutoare împotriva răului, vindecând sufletul nostru.

Gândeşte-te la ziua cea de pe urmă, închipuieşte-ţi turbarea duhului, încetarea suflării şi ceasul de moarte, îngerii care vin în grabă, sufletul cuprins de tulburare grozavă, chinuit fără de milă de cugetul cel împovărat care-şi îndreptează privirile îndurerate spre cele de dincolo; în sfârşit, însăşi trebuinţa neînlăturată a strămutării în altă lume...

Aminteşte-ţi de vedenia lui Daniel, când înfăţişează judecata înaintea ochilor noştri: „Am văzut până ce s-au pus scaunele şi a şezut Cel vechi de zile; şi îmbrăcămintea Lui era albă ca zăpada şi părul capului Lui ca lâna curată; scaunul Lui pară de foc, roatele Lui foc arzător. Râu de foc curgea, ieşind dinaintea Lui: Judecătorul a şezut şi cărţile s-au deschis” (Daniel 7, 9-10). Cele bune, cele rele, cele vădite şi cele tainice, faptele, cuvintele, gândurile, toate se descoperă auzului tuturor îngerilor şi oamenilor. Dar în ce stare jalnică vor fi cei ce au vieţuit rău? Unde se va ascunde sufletul, care într-o clipeală se va descoperi înaintea atâtor priviri fiind încărcat de rele? Care va fi starea trupului celui supus acestor chinuri nesfârşite şi de nesuferit, unde focul nestins, viermele chinuitor veşnic, fundul întunecat şi groaznic al iadului, suspinul amar, oftările, plângerea şi scrâşnirea dinţilor şi unde suferinţele nu vor avea sfârşit. De toate acestea nu este scăpare după moarte, nici putinţă de a uşura chinurile amare.

Putem scăpa de ele acum. Cât mai este putinţă să ne ridicăm din cădere: să nu

ne deznădăjduim, ci să ne îndreptăm de faptele rele. Iisus Hristos a venit să mântuiască pe cei păcătoşi. „Veniţi să ne închinăm şi să îngenunchem şi să plângem înaintea Domnului” (Psalmul 94, 6). Cuvântul care ne cheamă la pocăinţă spune: „Veniţi la mine toţi cei osteniţi şi împovăraţi şi eu vă voi odihni” (Matei 11, 28). Aşa că avem cale spre mântuire dacă dorim această mântuire. „Înghiţit-au moartea biruind, dar să ţii minte tare că iarăşi a luat Domnul Dumnezeu toată lacrima de la toată faţa” (Isaia 25, 8). „Credincios este Domnul întru toate cuvintele sale” (Psalmul 144, 13).

El nu minte când zice: „Şi de vor fi păcatele voastre ca mohorăciunea, ca zăpada le voi albi; iar de vor fi ca roşeala, ca lâna le voi albi” (Isaia 1, 18). Marele Doctor al sufletelor este gata să-ţi vindece rana, este eliberatorul, izbăvitorul, nu numai al sufletului tău, ci al tuturor sufletelor robite păcatului. Aceste cuvinte însăşi buzele sale scumpe şi sfinte le-au grăit. „N-au nevoie cei sănătoşi de doctor, ci cei bolnavi. N-am venit să chem pe drepţi, ci pe cei păcătoşi la pocăinţă” (Matei 9, 12-13).

Ce dezvinovăţire vei avea tu sau altcineva, dacă El glăsuieşte acestea? Dumnezeu vrea să te vindece de o rana rea şi să-ţi răsară lumina din întuneric. Te caută Păstorul cel Bun care a lăsat oile cele nerătăcite. Dacă te vei încredinţa Lui, nu va zăbovi, nu va trece alături iubitorul de oameni, ci te va duce pe umerii Săi, bucurându-se că a găsit oaia cea pierdută. Tatăl S-a ridicat şi aşteaptă întoarcerea ta din rătăcire. Îndreptează-te numai şi încă departe fiind tu, va veni la tine, va cădea pe grumajii tăi şi te va cuprinde în braţele Sale, pe tine cea curăţită prin pocăinţă. Şi în cea mai scumpă îmbrăcăminte va îmbrăca sufletul tău, te va dezbrăca de omul cel vechi şi-ţi va pune inel în mâinile tale, de pe care s-a spălat sângele morţii, şi-ţi va încălţa picioarele care s-au întors de la căile răului spre cărarea păcii evanghelice. Şi va vesti ziua veseliei şi a bucuriei îngerilor şi oamenilor şi în tot chipul se va serba întoarcerea ta. „Amin, zic vouă: în ceruri va fi mai multă bucurie pentru un păcătos care se pocăieşte” (Luca 15, 7).

Dacă cineva dintre cei ce se cred a fi drepţi se va supăra că tu prea degrab ai

fost primită, Însuşi Bunul Părinte va zice întru apărarea ta: „Se cădea însă, să ne veselim şi să ne bucurăm, căci sora ta aceasta era moartă şi a înviat, pierdută era şi s-a aflat”.

Însemnare a Sfântului Sofronie, patriarhul Ierusalimului, despre feciorie

Când din slobozirea lui Dumnezeu a căzut Sfânta Cetate Ierusalim în mâinile perşilor pentru păcatele noastre, s-a petrecut atunci un lucru vrednic de însemnare: când au cucerit cetatea păgânii şi au ucis mii şi zeci de mii de creştini, au intrat în cele din urmă şi în Sfânta Biserică a Învierii Domnului şi în celelalte lăcaşuri ale mântuitoarelor patimi ale Domnului, unde se aflau adunaţi mulţime de creştini, pe care i-au tăiat păgânii. Au ales dintr-înşii copiii cei chipeşi şi fecioarele, luându-i ca robi. După ce a încetat tulburarea şi robia, perşii au stricat fecioarele şi femeile ce le robiseră.

În acea vreme una dintre fecioare se uita cu inima îndurerată la cele ce se făceau roabelor lui Dumnezeu şi temându-se să nu-şi strice fecioria, nu primea din mâna păgânilor nici mâncare şi nici băutură de fel, ci se topea numai în plânsete şi tânguire amară. Stăpânul ei, persul, care avea dregătoria de satrap, o îndemna şi pe această fecioară să se plece poftei lui celei necurate, devreme ce el o avea acum roabă dimpreună cu alte fecioare creştine; pe acestea din urmă le înşelase să-şi lepede credinţa şi să-şi strice fecioria, şi le sfătuia să o îndemne şi pe această fecioară să se plece lui. Ea însă se îngreţoşa şi nicidecum nu voia sa audă de aceasta, ci numai suspina din adâncul sufletului

şi le ocăra pe celelalte aducându-le aminte de Mirele Hristos pe care L-au părăsit. Aflând stăpânul despre neînduplecarea ei, s-a mâniat foarte. Într-o seară, pe când era la masă împreună cu alţi perşi şi cu fecioarele cele necinstite şi lepădate de Hristos, a poruncit să vină şi fecioara cea iubitoare de curăţie spre a mânca împreună, dar ea n-a voit să asculte. Atunci slugile satrapului au apucat-o cu sila şi purtând-o pe umeri au adus-o la masa stăpânului. Ea însă nu s-a atins nici de mâncare, nici de băutură.

După ce s-a terminat masa, păgânul satrap o îndemna iarăşi să se plece poftelor lui (spre amestecare spurcată). Şi văzând că ea nu se înduplecă nicidecum, s-a aprins de mânie şi a bătut-o până ce a căzut în nesimţire, apoi, urcând-o pe aripa zidului de la turn, a întrebat-o iarăşi dacă se pleacă voii lui. Ea însă i-a făcut semn că nu-şi schimbă hotărârea. Atunci păgânul scoţându-şi sabia a început să o lovească cu sălbăticie şi la fiecare lovitură o întreba dacă se pleacă la pofta lui. Iar sfânta fecioară, rămânând neclintită întru hotărârea ei de a-şi păzi cinstea, a fost scăldată toată cu sângele ei nevinovat. În cele din urmă, cunoscând păgânul satrap că nu sporeşte nimic, a poruncit slugilor, ca s-o arunce de pe înălţimea turnului. Astfel s-a săvârşit mucenicește această sfântă fecioară, păzindu-şi cu negrăită bărbăţie fecioria şi credinţa, aducându-se ca o jertfă neprihănită Mirelui Hristos, de a Cărui slavă se veseleşte acum în ceruri.

Însemnare găsită în „Limonarul” grecesc, scris de Sfântul Sofronie, patriarhul Ierusalimului, care a fost călugărit în obştea Sfântului Teodosie. Înainte de-a ajunge Patriarh, a vizitat toate mănăstirile şi schiturile din Palestina, Siria, Egipt şi alte laturi creştine, de pe unde a adunat însemnări din viaţa creştinilor şi mai ales a pustinicilor. Din istoriile acestea a compus cartea ce se numeşte „Limonar” din care se vor aminti aici câteva. În româneşte nu se află tălmăcit până acum.

Din viața Sfintei Mucenițe Eupraxia

Sfânta Eupraxia a fost din cetatea Nicomidiei, în timpul împărăţiei lui Maximilian, de neam vestit, frumoasă la chip şi cu bune obiceiuri, fiind credincioasă roabă a lui Hristos. Prinsă de închinătorii de idoli, era silită să aducă jertfă dracilor. Şi nesupunându-se, a fost bătută cumplit, iar ea răbda cu bărbăţie. Apoi au dat-o unui om barbar ca să o spurce, iar acela a luat-o la casa sa. Fecioara se ruga neîncetat în taină Mirelui său Cel prea curat, adică lui Hristos, ca să-i păzească fecioria nestricată. Şi când s-a închis cu dânsa spurcatul barbar în cămară, l-a rugat sfânta (arătându-se ca şi cum ar fi o fermecătoare) ca să o aştepte puţin, făgăduindu-i că-i va aduce o buruiană pe care, dacă o va purta cu sine, nu-l va vătăma nici o armă a potrivnicilor. Iar barbarul i-a zis: „Pe urmă îmi vei aduce buruiana aceea”. Răspuns-a înţeleapta fecioară: „Nu se cuvine să fie culeasă acea buruiană de femei stricate, ci numai de fecioare nenuntite. Pentru că de nu va fi arătată de fecioară curată acea buruiană, apoi nimic nu lucrează. Deci a slobozit-o bărbatul până ce îi va arăta buruiana aceea.

Mergând sfânta în grădină şi luând nişte buruieni care se aflau acolo, le-a dat bărbatului. Iar el a zis: „De unde voi şti că sunt adevărate?”. Atunci fecioara i-a zis: „Ia o sabie ascuţită şi repezind-o tare cu amândouă mâinile, loveşte-mă în grumaz, cât vei putea şi dintru aceasta vei şti că nimic nu mă va vătăma sabia ta”. Iar el crezând cuvintelor ei, a repezit sabia cu toată puterea şi lovind-o i-a tăiat cinstitul ei cap. Apoi cunoscând că este batjocorit de dânsa, scrâşnea cu dinţii de mânie, dar ce folos îi era din această, căci înţeleapta fecioară s-a dus nespurcată către Mirele său Hristos, lăsându-ne nouă minunată pildă de întreagă înţelepciune, voind ca mai bine să moară decât să-şi piardă fecioria sa.

Pildă din „Limonarul” Sfântului Sofronie

Un creştin vrednic de încredere povestea cum o călugăriţă din Alexandria se îndeletnicea la casa ei în tot felul de fapte bune, pricinuitoare mântuirii sufletului, adică întru rugăciuni, în postiri, privegheri şi mai ales în fapte de milostenie. Pentru aceasta a pizmuit-o vrăjmaşul diavol, punând în inima unui tânăr, care se rănise de chipul ei, ca s-o tragă în cursă. O pândea mereu când ieşea din biserică şi mergând în urma ei îi zicea cuvinte ruşinoase. Iar călugăriţa se întrista foarte de aceasta.

Într-o zi, văzând iarăşi că o urmăreşte, l-a chemat să vină către ea. El a alergat numaidecât cu bucurie văzând-o că se arată binevoitoare. Atunci ea îi zise: „Frate, ce bunătate ai găsit la mine de mă tulburi aşa?”. Răspuns-a tânărul: „Doresc ochii tăi mai mult decât orice lucru”.

Călugăriţa auzind aceasta şi-a scos ochii amândoi cu un briceag pe care îl purta la sine, zicând către tânăr: „Dacă tu te sminteşti pentru ochii mei, atunci eu nu vreau să-i mai am”. Văzând aceasta tânărul, că pentru el şi-a scos ochii, s-a umilit în sufletul lui şi, mergând într-o mănăstire, s-a făcut călugăr îmbunătăţit.

Cei care iubesc curăția și care iubesc mântuirea aproapelui

Un pustnic oarecare îmbunătăţit, mergând odată prin pustie, a întâlnit o fecioară şi-i zise: „Ce faci aici, maică?”. Ea, voind să-şi ascundă taina, i-a răspuns: „Am rătăcit drumul, avo, şi mă rog să mi-l arăţi”. Dar pustnicul cunoscând cu duhul cele pentru ea, îi zise: „Minciuna este a diavolului, iar tu să-mi spui adevărul”.

Atunci fecioara, cerându-şi iertăciune, zise bătrânului: „Pentru că oarecare s-a smintit pentru mine, părăsind cetatea am venit în această pustie, ca în chipul acesta să-l scutesc de vătămare, iar eu să mă izbăvesc de tulburarea lui. Deci amândoi am scăpat de ispită. Şi iată că am împlinit astăzi 17 ani cu darul lui Dumnezeu şi până acum nici eu nu am văzut pe cineva nici altul pe mine”.

Atunci pustnicul o întrebă: „Dar ce mănânci?”. Iar ea îi arătă o basma în care avea nişte bob înmuiat şi îi zise: „Bobul acesta înmuiat l-am luat cu mine, când am ieşit din cetate, şi aşa a iconomisit Dumnezeu, că iată am mâncat din el până astăzi şi încă nu s-a împuţinat”.

Acestea auzind pustnicul s-a mirat, dând slavă lui Dumnezeu, Care astfel iconomiseşte pentru cei care iubesc curăţia.

Păstrarea credinței

Odinioară când, după judecata cea dreaptă a lui Dumnezeu, au năvălit asupra ţărilor creştineşti păgânii agareni, aceștia au ajuns până la Muntele Sinai prădând toate în calea lor şi silind pe creştini să-şi lepede credinţa şi să primească rătăcirea lui Mahomed. Cum au aflat de aceasta, creştinii care locuiau aproape de castru (cetatea mănăstirii) şi aproape de sfântul Rug, au fugit împreună cu familiile lor aşezându-se tocmai în vârful Muntelui Sinai, spre a fi mai feriţi de năvălirea păgânilor şi ca să se poată apăra mai uşor. Dar năpustindu-se mulţime mare de agareni, au învins pe creştini şi silindu-i ca să se lepede de credinţă i-au făcut supuşii lor.

Unul dintre creştini, fiind mai temător de Dumnezeu, văzând pierzarea care venise asupra naţiei sale, a apucat în grabă deasupra unei culmi de munte spre a se arunca în prăpastie ca ori să moară zdrobindu-se, ori de va cădea teafăr, să poată fugi din calea păgânilor, căci ar fi ales mai degrabă să moară, decât să trădeze credinţa. Iar femeia lui, cum a văzut că el fuge spre prăpastia cea înfricoşătoare, s-a aruncat îndată pe umerii lui şi apucându-l de haină l-a oprit, rugându-l cu lacrimi fierbinţi şi zicându-i: „Unde te duci iubitul meu soţ, cum te grăbeşti să scapi numai tu iar pe mine şi pe copii ne laşi pierzării? Adu-ţi aminte că în patul tău eu n-am făcut vicleşug, martor este Domnul pentru aceasta. Deci să nu mă laşi ca să mă spurce păgânii trupeşte şi sufleteşte, căci eu fiind femeie slabă de fire, voi fi silită ca să mă lepăd de credinţă dimpreună cu copiii. Şi acum, pentru că ai cugetat ca să scapi cu fuga, izbăveşte-ne mai întâi pe mine şi pe copii de pierzare, şi apoi pleacă unde crezi că-ţi vei mântui sufletul. Căci altfel nu cumva să ceară de la tine Dumnezeu sufletele noastre în ziua judecăţii. Deci jertfeşte-ne mai întâi pe noi, ca să nu cădem în mâinile păgânilor, şi apoi mergi cu bine. Fă-te următor lui Avraam, şi adu-ne jertfă lui Dumnezeu în locul acesta sfânt, ca să te izbăvească Dumnezeu prin sângele nostru; căci mai bine este să fim jertfiţi lui Dumnezeu de mâna ta, decât să fim înşelaţi de

păgâni spre pierzare. Nu te las să pleci, ci ori rămâi împreună cu noi, ori taie-ne singur pe toţi, apoi du-te încotro vei putea”.

Acestea şi altele asemenea zicând femeia şi vărsând pâraie de lacrimi, l-a înduplecat pe bărbat să-i asculte rugămintea. Scoţând sabia, a tăiat singur femeia şi copiii, apoi, aruncându-se la vale în prăpastia dinspre amiază a muntelui, s-a izbăvit de pierzarea care îl aştepta de la păgâni.

Ceilalţi creştini de o naţie cu el, arabi, s-au lepădat de credinţa creştinească, şi numai el singur a scăpat fugind, precum oarecând Sfântul Prooroc Ilie, care a fugit de mânia Izabelei în muntele Horeb. Asemenea şi el s-a ascuns în pustietate printre munţi, locuind prin peşteri şi prin crăpăturile pământului dimpreună cu fiarele sălbatice, izbăvindu-se astfel de fiarele cele gândite.

De-atunci, el n-a mai intrat în vreo locuinţă omenească, în cetate ori în sat. După ce a petrecut mulţi ani de zile în singurătate, a început de la o vreme să-l muncească gândul dacă oare plăcut este lui Dumnezeu ceea ce a făcut el, jertfindu-şi femeia şi copiii, devreme ce lucrul acesta era cu totul străin şi nemaipomenit. Preabunul Dumnezeu, voind să-l încredinţeze de aceasta, ca să fie şi altora pildă, i-a descoperit acolo în pustie despre vremea morţii lui cu multe zile înainte. Deci luând înştiinţare despre mutarea lui, a mers în Mănăstirea Sinai, închizându-se în spitalul Mănăstirii.

Când a sosit ceasul mutării lui din această viaţă, vedea cuvioşii Părinţi ce s-au sfinţit în Muntele Sinai şi pe cei care au fost omorâţi de către barbari. Pe aceştia îi vedea ca pe nişte prieteni ai lui şi cunoscuţi pe care de multă vreme nu-i văzuse; îi heretisea (saluta) şi îi săruta şi primea ca oarecare blagoslovenii de la dânşii. Cei care se aflau lângă patul lui îl vedeau că heretiseşte şi se bucură ca şi cum ar fi fost în biserică cu nişte prieteni. Pe unii din ei îi heretisea zicându-le pe nume şi îşi mişca buzele ca şi cum i-ar săruta. Şi atâta bucurie se vedea la el, parcă l-ar fi chemat la o prăznuire luminată, căci avea pe Sfinţii Părinţi drept însoţitori către lăcaşurile cereşti, după cum mărturisea singur.

Şi aşa cu bucurie şi-a dat sufletul, fericitul.

Sfintele mucenițe Domnina, Virina şi Prosdochia

În Sinaxarul grecesc, la 4 octombrie, se face pomenirea Sfintelor muceniţe Domnina, Virina şi Prosdochia.

Sfânta Domnina, fiind creştină împreună cu două fiice ale ei, Virina şi Prosdochia, avea tată şi soţ închinători de idoli. Ca să scape de ei, şi-a lăsat casa şi rudeniile şi a plecat în oraşul Edessa împreună cu fiicele. Acolo se îndeletniceau în post şi rugăciune.

Într-o zi, se trezeşte pe neaşteptate cu bărbatul şi cu tatăl ei care au venit împreună cu ostaşi ca să le aducă cu sila acasă. Deci, prinzându-le, au ajuns cu ele până în oraşul Ierapolis pe lângă care curge un râu. Aici ostaşii care le păzeau s-au apucat de chefuială, îmbătându-se. În vremea aceasta, sfintele s-au strecurat pe furiş pe lângă ostaşi şi mergând la râu s-au înecat singure învrednicindu-se de cununile muceniciei.

Sfântul Ioan Gură de Aur a alcătuit un cuvânt de laudă pentru aceste 3 sfinte Muceniţe. El spune că sfânta Domnina temându-se ca nu cumva ostaşii să le strice pe fecioare, le-a cufundat ea singură în apele râului ţinându-le de mână şi pe una şi pe cealaltă şi aşa le-a cufundat pe amândouă apoi s-a cufundat şi ea singură spre a nu fi pângărită de nelegiuiţi. Mult laudă Sfântul Ioan bărbăţia cea negrăită a mamei, care şi-a înecat singură rodurile pântecelui ei, precum şi supunerea oarbă a fiicelor, spre a primi moarte din mâinile mamei lor.

Sfânta Calistenia

(4 octombrie – Sinaxarul grecesc)

Tot în aceeaşi zi se mai face pomenirea sfintei Fecioare Calistenia din Efes. Era fiica eparhului cetăţii Efes, anume Audact. Păgânul împărat Maximilian a cerut fecioara Calistenia de soţie lui, fiind ea împodobită cu o nespusă frumuseţe, dar Audact, tatăl ei n-a voit să-şi dea fiica sa la un păgân. Pentru aceasta, împăratul i-a luat averile şi pe el l-a surghiunit în Melitini unde i-a tăiat şi capul, sfârşindu-se tatăl mucenicește. Sfânta Calistenia, fecioara, ca să scape de nelegiuitul împărat, şi-a tăiat perii capului şi îmbrăcându-se bărbăteşte s-a ascuns în Nicomidia 8 ani. De aici a fugit la o femeie văduvă unde a trăit necunoscută de nimeni.

Pentru râvna ce o avea de a-şi păzi fecioria, Dumnezeu i-a dat darul tămăduirii. Văduva la care stătea avea o fiică beteagă de ochi. Sfânta Calistenia îi vindecă ochii. Atunci rudeniile fetei o silesc pe sfânta Calistenia (care se purta bărbăteşte) să o ia de soţie pe cea pe care o tămăduise. Atunci este nevoită sfânta să mărturisească adevărul. Nemaiputând rămâne acolo, după ce s-a descoperit că este femeie din neam mare, a plecat în Constantinopol la sora sfântului împărat Constantin, care a protejat-o pe viitor.

Sfântul Amon Egipteanul

(4 octombrie – Sinaxarul grecesc)

Sfântul Amon, rămânând de mic fără părinţi, a fost silit de unchiul său ca să-şi ia o soţie. După nuntă, s-a sfătuit cu soţia sa ca să trăiască amândoi în curăţie. Învoindu-se deci la aceasta, au trăit 18 ani în mijlocul lumii ca fraţii. După aceea, au plecat amândoi în muntele Nitriei, trăind mai întâi împreună într-o colibă, iar după aceea şi-au făcut chilii deosebite ducând viaţă cu adevărat îngerească. Pe acest sfânt l-a cunoscut şi Marele Sfânt Antonie şi s-a minunat de viaţa lui.

L-a întrebat odată un frate pe Sfântul Amon, zicând: „Părintele meu duhovnicesc mă trimite în ascultare şi mă tem să nu cad în curvie". Îi zice atunci Sfântul Amon: „Frate, oricând îţi va veni ispită zi: Dumnezeule al puterilor, pentru rugăciunile părintelui meu, izbăveşte-mă".

Odată, acest frate fiind trimis de părintele lui, a intrat la un oarecare cunoscut din cetate şi neaflându-se în casă decât o fecioară, aceasta, din îndemnul vrăjmaşului, a încuiat uşa după el când a intrat. Înţelegând fratele vicleanul scop al fecioarei a strigat cu glas mare: „Dumnezeul părintelui meu, scapă-mă". Şi numaidecât s-a aflat în drumul care ducea la schit.

Tot acest sfânt mai zice că pentru cel care iubeşte curăţia nu se cuvine ca să se vadă pe sine gol cândva. Deci, fiind odată nevoit sfântul Amon să treacă râul Licu (Lup) care inundase de ploaie şi nevoind să se dezbrace, având cu sine şi pe ucenicul său Teodor, spre a nu se vedea gol unul de către altul, se frământa cu gândul cum să treacă râul. Deci cugetând aceasta, se vede pe neaşteptate răpit prin văzduh până dincolo de râu.

Pentru aceasta şi Sfântul Vasile cel Mare spune pentru călugăriţe şi fecioare că nu se cade a face vreo mişcare necuviincioasă, chiar dacă nu sunt văzute de nimeni, spre a nu scârbi prin ceva necuviincios pe Mirele Hristos.

Se spune din tradiţie că Prea Curata Fecioară atâta de multă cuviinţă avea încât nu îndrăznea să îşi ridice ochii către cineva ori să vorbească (afară de părinţi), şi ori cu cine s-ar fi întâlnit îşi pleca numai capul în chip de închinăciune fără să vorbească. Pentru aceea s-a învrednicit a vorbi cu Sfântul Arhanghel Gavriil, care îi aducea hrană în Templu.

Atât de mult iubeşte Dumnezeu fecioria încât, pentru podoaba Fecioarei celei prea curate şi prea nevinovate, a plecat cerurile spre pământ, sălăşluindu-se în fecioreasca ei mitră, ca şi roua, după cum spune Proorocul.

Sfânta Anastasia

(10 martie – Sinaxarul grecesc)

În 10 zile ale lunii martie, la Sinaxarul grecesc, se face pomenirea Sfintei Cuvioasei Anastasia, patrichia.

În vremea împăratului Iustinian, se afla în Constantinopol o femeie cu numele Anastasia, care avea dregătoria de patrichie în palatele împărăteşti. Pentru viaţa ei îmbunătăţită, era iubită şi cinstită de toţi.

Fiind pizmuită de împărătească, ea a aflat prilejul potrivit fugind în Alexandria, unde a zidit o mănăstire de fecioare cu cheltuiala ei şi a dus viaţă cu totul retrasă. Auzind că împăratul o urmăreşte spre a o aduce iar la palat, a părăsit în taină mănăstirea cu surorile ei şi a plecat la ava Daniil la schit, în mijlocul pustiei, căruia şi-a mărturisit taina. Atunci ava Daniil a îmbrăcat-o bărbăteşte şi i-a pus numele Anastasie. Apoi, închizând-o într-o peşteră mai departe de schit, i-a dat canon să nu iasă niciodată de acolo şi nici altul să nu intre acolo. A rânduit numai un frate ca să-i aducă din vreme în vreme apă şi posmagi pe care să le lase lângă peşteră şi, luând rugăciune, să plece.

Deci a petrecut fericita, aşa închisă, 28 de ani întregi fără să iasă afară. Cine va descrie nevoinţele cele suprafireşti ale fericitei: lacrimile cele nesfârşite, suspinurile cele adânci, privegherile de noapte, rugăciunile, cântările şi citirile, plecările de genunchi, culcările pe jos, postul, luptele şi înfricoşările demonilor. Este cu neputinţă a le număra pe acestea. Pentru o fecioară trăită în răsfăţ în palatele împărăteşti, închisoarea aceasta de 28 de ani, cu atâta strâmtorare şi asprime, este adevărată mucenicie. De aceea s-a şi făcut vrednic lăcaş al Sfântului Duh.

Cunoscându-şi mai înainte sfârşitul, a scris pe o cărămidă către ava Daniil astfel: „Luând împreună pe fratele care mi-a slujit şi o unealtă de săpat, vino în curând să

îngropi pe fiul tău Anastasie, famenu”. Scriind aceasta, a pus cărămida afară lângă peşteră.

Dar ava Daniil a fost înştiinţat de Dumnezeu de cele pentru ea şi, chemând ucenicul, l-a trimis să aducă în grabă cărămida ce o va afla lângă peştera famenului Anastasie. Deci, aducând fratele cărămida şi citind bătrânul cele scrise, a lăcrimat; apoi, luând pe acel frate, au mers în grabă la peştera Sfintei. Deschizând peştera, au aflat Sfânta chinuindu-se de friguri. Nu ştia nici fratele că este femeie, ci o cunoştea drept famenul Anastasie. Căzând bătrânul pe umărul ei a plâns: „Fericit eşti, frate Anastasie, pentru că grijindu-te ţi-ai adus aminte de ora aceasta a morţii şi ai defăimat împărăţia cea pământească. Roagă-te pentru noi către Domnul”. Iar ea a răspuns: „Ba mai vârtos eu am nevoie de rugăciunile tale părinte”. Îi zice ava Daniil: „Negreşit că de aş muri eu înainte aş fi dator ca să mă rog lui Dumnezeu pentru tine”.

Atunci ridicându-se puţin a şezut pe rogojină şi sărutând capul bătrânului s-a rugat. Atunci bătrânul luând pe ucenic a zis Sfintei: „Blagosloveşte şi pe fiul tău şi ucenicul meu acesta”. Iar Sfânta sărutând pe ucenic a rostit acestea: „Dumnezeul părinţilor mei, Care stai acum de faţă spre a-mi despărţi sufletul de trup, Tu, Doamne, Care ştii toţi paşii şi toate drumurile ce le-a făcut acest frate, ducându-se şi venind spre a sluji neputinţei mele, odihneşte duhul părinţilor peste el, precum ai odihnit duhul lui Ilie peste Elisei”. Apoi, întorcându-se către bătrân, îi zise: „Pentru Domnul, să nu scoateţi hainele cu care sunt îmbrăcat, şi nimeni altul să nu ştie cele pentru mine”. Împărtăşindu-se cu sfintele Taine, le-a dat sărutarea din urmă apoi, căutând în dreapta a zis: „Bine aţi venit”, aceasta a zis îngerilor şi iară a strălucit faţa ei ca focul. Apoi, făcându-şi semnul Crucii la gura sa, a zis: „Doamne în mâinile Tale îmi încredinţez duhul meu”, şi şi-a dat fericitul ei suflet în mâna lui Dumnezeu.

Au plâns-o bătrânul şi ucenicul, şi săpând groapă în uşa peşterii, a luat bătrânul haina pe care o avea Sfânta pe deasupra şi dând ucenicului o altă haină, i-a zis:

„Îmbracă, fiule, pe cel răposat cu haina aceasta peste hainele care le poartă”. Când a îmbrăcat fratele pe Fericita i-a văzut sânii care s-au ivit de sub haină întocmai ca nişte frunze uscate, însă n-a spus atunci îndată bătrânului de aceasta ci, când se întorceau la schit, i-a zis: „Ştii, părinte, că famenul Anastasie este femeie?”. „Ştiu, zise bătrânul, însă pentru ca să nu meargă vestea de dânsul pretutindeni, de aceea l-am îmbrăcat bărbăteşte şi i-am pus numele Anastasie spre a nu fi bănuială, căci multă cercare s-a făcut pentru el de către împăratul Iustinian, în toate oraşele şi satele şi mai ales în părţile acestea. Dar, cu darul lui Dumnezeu, s-a păzit în taină”. Atunci i-a povestit bătrânul în amănunte cele despre Sfânta Fecioară Anastasia, numită Anastasie, famenul.

Se adaugă la sinaxarul numit „Paradis” că ava Daniil şi cu fratele, după ce au îngropat pe Sfânta, au mâncat din posmagii şi seminţele muiate ce s-au aflat în peşteră.

Cuvioasa Domnina cea nouă

(10 martie – Sinaxarul grecesc)

Aceasta era din oraşul Chiron din Antiohia, iar părinţii ei erau dreptcredincioşi şi bogaţi. Pentru dragostea ei cea mare pe care o avea către Dumnezeu, şi-a făcut o coliba în grădina părintească, unde se liniştea de către cele ale lumii, având neîncetată umilinţă. Din plânsul ei cel mult, avea fericita obrajii şi hainele ei cele de păr toate scăldate în lacrimi care niciodată nu se uscau. Fiind în apropiere o biserică, intra acolo la miezul nopţii pentru a-şi face rugăciunile obişnuite de noapte. Fericita Domnina a înduplecat atât pe mama ei, cât şi pe fraţi, ca să împodobească din averea lor acea biserică.

N-a întrebuinţat altă hrană cuvioasa, decât linte muiată, măcar că era pe jumătate moartă de slăbănogire, fiind din fire bolnăvicioasă. Şi măcar că trăia în mijlocul lumii, însă niciodată nu se uita în faţa cuiva şi nici faţa ei nu o lăsa să fie văzută de cineva, fiind totdeauna acoperită cu îmbrăcămintea (vălul) ei de păr, iar capul îl ţinea plecat până la genunchi; vorbea subţire cu vocea slabă însoţită totdeauna de lacrimi.

Sfânta Muceniță Tomaida

(14 aprilie)

Această Muceniţă a fost junghiată de socrul ei. Fiind de curând căsătorită şi rămânând odinioară acasă numai cu socrul ei, acesta a încercat să o necinstească. Dar ea, fiind împodobită la suflet cu întreaga înţelepciune, n-a voit nici să audă vorbele socrului său, ci s-a împotrivit din toate puterile, ca să nu spurce patul soţului ei.

Fiind bătrânul ei socru orbit de patima vrăjmaşului şi văzând că se împotriveşte, a scos sabia şi izbind din toată puterea în pieptul nurorii, a omorât-o. Pentru râvna ce a avut-o de a-şi păzi curăţia până la moarte, a fost socotită în rândul sfinţilor mucenici, iar neruşinatul şi turbatul acela de socru a rămas orb, neputând să se mişte de lângă patul muceniţei. Deci, aflându-l vecinii cu hainele pline de sânge, a fost silit, şi nevrând să mărturisească adevărul, cerând singur pedeapsa cuvenită, pentru care i s-a tăiat capul.

Aflând ava Daniil de la schit despre aceasta, a mers în Alexandria şi luând cinstitele moaşte ale Sfintei Tomaida le-a adus la schit, aşezându-le cu cinste în cimitirul Sfinţilor Părinţi, devreme ce a suferit mucenicească moarte pentru curăţie. Unul dintre fraţii schitului, fiind foarte luptat de patima curviei, a alergat la mormântul Sfintei Tomaidei. Ungându-se cu untdelemn din candela Sfintei, i s-a arătat Sfânta în vedenie şi s-a vindecat numaidecât de patimă. De atunci toţi fraţii schitului care erau luptaţi de patimă trupească aveau prea grabnică ajutorare pe Sfânta Muceniţă Tomaida.

Din viața Sfântului Simion cel Nou

Acest Cuvios, iubind din copilărie viaţa pustnicească, s-a sălăşluit într-o peşteră din muntele Amanon. În toată vremea pustniciei sale nu s-a împărtăşit nicidecum de hrana cea obişnuită (de pâine ori de alte mâncăruri), ci hrana lui era numai verdeţuri.

S-au rătăcit odinioară nişte călători prin pustia aceea unde era Cuviosul căci au pierdut drumul, fiind ploaie mare cu trăsnete şi fulgere. Mergând aşa la întâmplare, au ajuns la peştera cuviosului Simion, rugându-l să le arate drumul. Atunci le zise el: „Am să vă dau două călăuze”. Şi pe când se odihneau drumeţii, iată că vin din pustie doi lei şi apropiindu-se de Cuviosul au început să-i lingă picioarele. Atunci el le-a făcut semn cu degetul leilor, poruncindu-le să întovărăşească pe drumeţi până vor afla drumul.

A dorit odată acest Cuvios să se închine la Sfântul Munte Sinai. Ajungând la pustia de lângă Sodoma, a văzut din depărtare înaintea lui o mână de om care ieşea din pământ. Apropiindu-se de locul acela, a aflat acolo o groapă, ca o vizuină de vulpe, şi a auzit în adânc zgomot de picioare. Înţelegând că este un om ascuns acolo s-a aplecat deasupra gropii, rugându-l să se arate. După mai multe rugăminţi s-a arătat un om sălbatic la înfăţişare, având părul capului murdar şi încâlcit, faţa zbârcită şi galbenă şi mădularele trupului uscate. Avea îmbrăcămintea numai din pecete, cusute cu frunze de finic. Întrebat fiind cum şi de ce locuieşte în acea groapă, a răspuns: „Având eu dorinţa ca să merg la Muntele Sinai, am găsit un frate ca tovarăş de drum. Ne-am legat amândoi prin jurământ ca să nu ne despărţim până la moarte. Pentru că tovarăşul meu a murit pe drum în locul acesta, ca să păzesc jurământul ce l-am făcut cu el, n-am plecat mai departe la drum, ci după ce l-am îngropat, mi-am săpat şi eu această groapă lângă mormântul lui, aşteptându-mi sfârşitul. Pentru hrană am curmale (finice) pe care mi le aduce un frate oarecare pe care l-a rânduit Dumnezeu”. Zicând acestea, iată că se apropie un leu având în gură un ciorchine de finic. Cei care stăteau de faţă împreună cu Sfântul Simion s-au spăimântat

dar bătrânul acela necunoscut a făcut semn leului să se depărteze puţin. Apoi, iarăşi poruncindu-i, a venit aducând ciorchinele, şi iarăşi după porunca bătrânului s-a dus mai departe şi s-a culcat. Iată ce putere au virtuţile omului celui îmbunătăţit.

Când a ajuns Cuviosul Simion la Muntele Sinai, pe locul cel sfânt a rămas şapte zile lungit cu faţa la pământ, fără să guste ceva, ci numai udând pământul cu lacrimi, până ce un glas din cer i-a poruncit să se scoale.

Vedenia unui creştin cu numele Dumitru

(la anul 1580)

În apropiere de Sfântul Munte Athos din Grecia, era în vremea veche un sat cu numele Isvoros, care astăzi se chiamă Stratonica. În acest sat, pe la anul 1580 se afla un creştin cu numele Dumitru. Era om simplu şi smerit, care se păzea de toate cele care vătămau sufletul, iar la cele bune îşi da silinţa să le împlinească. Pentru aceasta s-a învrednicit ca să-i descopere Dumnezeu acestea pe care le veţi auzi mai jos: robul acesta al lui Dumnezeu, Dumitru, avea un băiat în vârstă de 12 ani şi foarte mult îl iubea el şi cu femeia lui, însă a voit Dumnezeu să le moară băiatul. Iar tatăl lui de prea multă scârbă a căzut în boală grea şi zăcea la pat. După 15 zile, într-o seară, i-a venit lui Dumitru un fel de leşin şi a murit. Atunci femeia lui şi cu soacră-sa, care îl îngrijeau, au început a plânge cu glas mare, cum este obiceiul în lume.

Când au auzit vecii, au alergat îndată şi plângeau împreună. Trebuiau acum să-

l îmbrace cu haine de îngropare. În vremea când l-au dezbrăcat de hainele vechi, au văzut că toate mădularele erau reci, însă pieptul lui era cald. Deci s-au hotărât să mai aştepte până când se va răci desăvârşit şi atunci să-l îmbrace. Aşteptând ei 2-3 ceasuri, l-au aflat iarăşi cald. Deci, stând în aşteptare multe ceasuri, a venit noaptea şi toţi cei din casă au mers la culcare.

Însă femeia şi soacra răposatului, dimpreună cu unele rudenii, au rămas să privegheze lângă mort. Dar, din multa oboseală, au adormit cu toţii. Când a început să se lumineze de ziuă (o, minune), a suspinat din greu mortul şi s-a ridicat pe şezut. Iar cei care şedeau de pază lângă el, auzind suspinarea lui, s-au trezit îndată şise mirau cu toţii văzând pe Dumitru viu, căutând să-l întrebe cum a murit şi iarăşi a înviat. Însă el nu răspundea nimic, ci ţinea mâna la gură şi tăcea privind în pământ. A stat aşa vreme de trei zile, fără să mănânce ori să bea ceva, iar femeia lui, aducându-şi aminte de răposatul lor băiat, sta alături şi plângea.

Auzind Dumitru pe femeia lui plângând, a deschis gura, zicând către ea: „Pentru ce plângi, ticăloasă, socotind că fiul nostru a murit? Să ştii că fiul nostru trăieşte şi se află la mare bucurie, în loc luminos şi slăvit. Măcar de-am fi şi noi acolo unde este el şi să trăim şi noi asemenea viaţă fericită”. A auzit femeia lui vorbele acestea, însă de multă plângere nu l-a mai întrebat nimic. Dar soacra lui care şedea alături i-a zis: „De unde ştii tu, Dumitre, că trăieşte fiul tău şi se află la aşa de mare bucurie şi odihnă?”. Iar el a răspuns: „Am văzut eu singur cu ochii mei unde se află băiatul meu”. „Şi ce anume ai văzut?”, a întrebat iarăşi soacră-sa.

Atunci el a început să povestească astfel: „Cum eram eu bolnav la pat odată, deschizând ochii, am văzut un om prea luminat, a cărui frumuseţe nu pot s-o spun prin cuvinte. Şi îndată ce l-am văzut, mi s-a răpit mintea şi nu mai simţeam nimic din lumea asta, ci numai la dânsul priveam şi nu-mi puteam dezlipi ochii de la el. Mi s-a părut însă că m-am despărţit de voi şi mă aflam în braţele lui, iar el, apucându-mă, a zburat în sus.

Cum urcam noi aşa, mi s-a părut că am trecut şapte ceruri şi după ce le-am trecut, ne aflam în altă lume. Lumina lumii de acolo era mult mai strălucitoare, şi pământul de acolo era mult mai frumos ca pământul acesta. Era ca un câmp prea frumos, împodobit cu trei soiuri de copaci înfloriţi, iar mireasma lor şi frumuseţea nu poate omul ca s-o povestească. Un soi de copaci îmi părea că sunt migdali înfloriţi, alţii semănau cu trandafirii roşii, iar alţii păreau ca nişte crini vărateci. Tot pământul acela este plin cu asemenea copaci. Deci, mergând noi spre locul acela, am văzut două porţi de fier închise şi pecetluite.

În faţa porţii din dreapta stăteau de pază o mulţime de oameni tineri, în veşminte albe, iar la cea din stânga păzeau nişte uriaşi negri. Când am ajuns în faţa porţilor, a zis către mine călăuza cea minunată: „Pleacă-te în jos repede şi te închină”.

Atunci, eu m-am aplecat şi m-am închinat cu frică, rămânând întins pe pământ. Acolo am auzit un glas din depărtare, zicând: „Pentru ce l-ai adus aici pe acesta? Nu ţi-am zis să-l aduci pe el, ci pe vecinul său Nicolai să-l aduci. Acesta are încă a mai trăi pe pământ”.

Cum a auzit glasul acesta, călăuza mea m-a ridicat îndată şi ne-am pornit către răsărit. Şi iată că ne-am aflat într-un câmp mare şi frumos şi prea plăcut. Acolo erau mulţime de copaci prea frumos înfloriţi. Şi fiecare copac avea câte un om care şedea la umbra lui. Oamenii aceia erau de aceeaşi statură şi grosime, dar înfăţişarea lor nu era la fel: unii aveau chipul luminos şi vesel, alţii erau negri ca arapii şi chipul lor întristat. Fiecare cunoştea orice altul a făcut în lumea asta, fie bine, fie rău, căci aveau nişte semne care arătau tot ce au făptuit în lume: ori furtişag, ori desfrânare, ori preacurvie, ori beţie, ori alte păcate. Şi cum mergeam noi pe câmpul acela, uitându-mă eu într-o parte şi în alta, am cunoscut pe mulţi din cei care au trăit la noi şi acum sunt morţi.

Am văzut acolo într-o livadă 4 copii luminaţi şi frumoşi, care şedeau împreună la un copac înflorit şi prea frumos. Şi cum i-am văzut la atâta veselie, m-am oprit şi

cugetam la frumuseţea acelor copii. Privind mai bine, am cunoscut că aceştia erau copiii mei. Acolo se afla băiatul meu care a murit de curând (în vârstă de 12 ani). Şi, când i-am cunoscut, s-a veselit inima mea. Atunci mi-a zis călăuza mea: „Poate ştii ai cui sunt copiii aceştia?", iar eu am zis: „Da, Stăpânul meu, ei sunt copiii mei şi eu mă scârbeam că au murit, iar acum când îi văd aşa de frumoşi, mă bucur şi aş dori să rămân cu ei".

Şi zicând acestea, ne-am depărtat îndată. Eu însă văzând podoaba locului aceluia am cutezat să zic către cel care mă însoţea: „Stăpânul meu, oare acesta este Raiul, pe care l-a sădit Dumnezeu?". Iar el mi-a zis: „Nu-i acesta Raiul, ci este pământul drepţilor şi locul de odihnă al binecredincioşilor creştini. În locul acela a rânduit Dumnezeu ca să stea sufletele lor până va face judecată şi răsplătire. Iar bunătăţile cele veşnice pe care le dobândesc cei drepţi, precum şi muncile pregătite pentru chinuirea celor păcătoşi, sunt acolo unde ai văzut două porţi de fier. Acestea vor fi la sfârşitul lumii, în ziua înfricoşată a judecăţii, la a doua venire a lui Hristos. Atunci vor merge păcătoşii în munca cea veşnică, iar drepţii în viaţa cea veşnică".

Auzind eu acestea de la călăuza cea minunată şi mergând către amiază, am ajuns într-un loc întunecos şi urât, care era murdar şi avea mulţime de oameni înăuntru, cu feţele foarte întristate. Atunci am întrebat pe călăuză, cine sunt aceştia. Iar el mi-a zis: „Acesta este neamul iudeilor care n-au crezut în Hristos". Şi mergând încă puţin, am ajuns la un loc mai întunecos, care avea noroi şi putoare multă. Acolo erau o mulţime de oameni în chip de copii mici, alţii în chip de căţei mici fără ochi, iar alţii erau ca viermii care mişună în murdărie.

Întrebând despre ei, mi-a răspuns călăuza: „Acesta este neamul ismailiţilor şi al ereticilor". După ce am mai mers puţin, am dat de neamul faraoniţilor (egiptenii vechi) şi erau întunecaţi la faţă şi negri. De aici am trecut prin multe locuri şi am văzut multe neamuri de oameni. Fiecare credinţă şi erezie avea loc deosebit. Şi întrebând eu pe călăuză, aceasta mi-a lămurit toate.

Cum îmi povestea el multe şi felurite, am auzit o detunătură mare sub picioarele noastre şi îndată s-a făcut clocot mare şi a ieşit ţipăt amar şi scârbos ca de balaur mare, sau ca de fiară sălbatică care loveşte şi fluieră. Auzind eu acest ţipăt necurat, m-am speriat şi căutam să mă ascund în sânul călăuzei mele, întrebându-l cu frică: „Domnul meu, ce este ţipătul acesta înfricoşat?”. Iar el mi-a zis: „Acesta este iadul care înghite pe toţi păcătoşii şi pe cei necredincioşi care n-au crezut în Hristos, şi niciodată nu se satură”. Atunci am auzit un glas de sus, care zicea: „Ce strigi şi te frământi? Mai aşteaptă puţin şi te vei sătura de mulţi arhierei nevrednici, de preoţi şi de monahi”. Şi pe când era încă în urechile mele glasul acela, m-am aflat numaidecât aici, pe patul meu. Văzându-mi trupul cel urât, nu voiam să intru. Iar călăuza mea m-a silit şi fără voia mea să intru în trup. Şi atâta m-a durut trupul meu, încât mi s-au zdruncinat toate oasele şi încheieturile”.

Când a auzit soacră-sa aceste cuvinte de la Dumitru, le-a vestit în toată eparhia aceea. În vremea asta se afla pe acolo şi Părintele duhovnic Mitrofan, ritorul, bărbat învăţat şi cuvântăreţ care, auzind despre asta, a mers acasă la Dumitru şi l-a întrebat cu de-amănuntul despre vedenia lui. Iar Dumitru a spus duhovnicului toate câte s-au scris aici.

Spune Părintele Mitrofan duhovnicul că a mers în trei rânduri la el acasă şi l-a descusut pe Dumitru cu multă scumpătate şi s-a încredinţat că adevărată este vedenia (descoperirea). S-a încredinţat mai ales din împlinirea cuvintelor care s-au zis către călăuză (la începutul vedeniei), adică când a strigat: „Lasă-l pe acesta şi adă-l pe vecinul său, Nicolai”. În adevăr, Nicolai acesta era sănătos în vremea aceea şi după două zile de la vedenia lui Dumitru s-a îmbolnăvit şi a murit. Şi cele care au fost pregătite pentru îngroparea lui Dumitru, acelea au fost folosite la îngroparea lui Nicolai.

Acestea le-am aflat cu adevărat şi le-am scris pentru folosul oamenilor credincioşi.

În Mănăstirea Lavra Sf. Atanasie, codicile nr. 55 din Sfântul Munte Athos.

O vedenie de mare folos pentru toți dar mai ales pentru călugări

Cum a călătorit în 1854 - în vedenie - Stareţul Ioasaf din Sf. Sava la muntele cel minunat din ceruri

(Calea spre Eleonul cel de Sus. „Eleon” se tâlcuieşte în limba noastră: „Muntele Măslinilor”)

S-a tâlcuit din greceşte această vedenie în anul 1942, iar acum s-a scris pentru folosul de obşte, de către cel mai nevrednic dintre Ieromonahi, Ioan Iacob, în Schitul „Sf. Ana” - Hozeva, 17 noiembrie 1957.

Iată cum povesteşte monahul Ioasaf vedenia pe care a avut-o la Sf. Sava: în 13 zile ale lunii martie (ziua de joi), ora 6 din noapte, m-am sculat să ascult slujba Utreniei. Am mers în Biserică şi m-am aşezat în strană, iar fraţii citeau Miezonoptica. Atunci eu cugetam la patimile Domnului nostru Iisus Hristos, zicând în mintea mea: „Un Dumnezeu făcător, ziditor şi creator a toate a primit să Se facă om pentru noi, S-a răstignit şi S-a îngropat. Acestea toate le-a suferit pentru mântuirea oamenilor”.

Cugetând eu acestea, mi s-a înduioşat inima şi mi-a venit atâta bucurie în sufletul meu, şi o linişte negrăită s-a revărsat în mintea mea, încât am ajuns la aşa de mare umilinţă, că lacrimile curgeau pârâu din ochii mei. Şi mi-a venit atunci în suflet o negrăită dragoste dumnezeiască care mă înflăcăra (mă aprindea la inimă). Dimpreună cu dragostea mi-a venit şi o smerenie aşa de mare, încât nu găseam nici o făptură aşa ticăloasă ca mine. Atunci mi s-au deschis ochii în aşa chip, ca şi cum s-ar fi făcut o cale din inima mea până la tronul lui Dumnezeu.

În vremea aceea, mintea mea, deopotrivă cu aşezarea cuvântului (adică cugetarea) şi cu inima mea, erau legate şi mă rugam în taină, fără o piedică oarecare. Atunci, eu ziceam când rugăciunea, când oarecare cuvinte umilicioase. După aceea mi-a venit aşa o dragoste pentru aproapele meu încât mă rugam atunci pentru cei care mă duşmăneau şi pentru cei care mă urau şi din multa bucurie a inimii mi s-a umilit duhul (sufletul meu).

Câtă vreme eram în această stare, mă vedeam pe mine că sunt în Biserică şi-i vedeam şi pe fraţii care citeau. După aceea, nemaiputând să stau în picioare, am tras scândura de la strană şi m-am aşezat, rugându-mă mereu cu mintea. Atunci, am fost cuprins de o aşa de mare dragoste dumnezeiască, încât n-a mai fost chip să mă odihnesc (să mă simt) pe pământ. În acele clipe nu mai aveam teamă de Dumnezeu, ci simţeam o mare îndrăzneală şi dragoste către El.

Fiind stăpânit sufletul meu de o asemenea dragoste, n-am mai putut să zic rugăciunea minţii şi nici vreo altă rugăciune, ci numai cât simţeam în sufletul meu o aprindere şi o dragoste dumnezeiască, întocmai ca o flacără care îmi ardea inima. Sufletul meu era pironit către Dumnezeu şi numai la El cugetam, iar din ochii mei curgeau ca un râu lacrimile. Mi s-a înduioşat duhul din bucuria inimii şi eram cuprins de o mare smerenie. Atunci, deodată, m-am făcut întru uimire (adică am fost răpit) cu duhul şi nu mai vedeam după aceea nici Biserica, nici pe fraţii dinăuntru şi nici nu mai auzeam cele care se citeau la strană.

Mă aflam atunci (cu duhul) într-o livadă mare şi prea frumoasă, care era împodobită cu tot felul de copaci şi cu flori pline de mireasmă. Podoaba şi frumuseţea ei nu se poate scrie şi nici nu se poate povesti de limba omenească. Era plină de atâta lumină ca şi cum ar fi fost luminată de şapte sori. Am privit de departe şi am văzut o mulţime de oameni oarecari în veşminte strălucitoare, toţi tineri cu vârsta şi frumoşi la chip. Fiecare dintre ei strălucea ca soarele şi păşeau încet, încet. Atunci simţeam mare bucurie în

sufletul meu şi ziceam, nedumerindu-mă în sine: „Oare a cui să fie livada aceasta şi cine să fie oare aceşti oameni? Şi cum mă aflu eu aici?”.

Acestea cugetându-le, mergeam şi eu cu dânşii. După ce am mers o mică distanţă, am văzut şi pe alţi oameni, mulţime nenumărată, care stăteau toţi împreună şi erau îmbrăcaţi în haine soldăţeşti. Toţi erau tineri cu vârsta, voinici la trup şi foarte blânzi şi frumoşi la chip, strălucind ca soarele. Când i-am văzut eu pe aceştia, m-am oprit, privind la frumuseţea şi la podoaba lor. Simţeam atunci o mare bucurie în sufletul meu.

După aceasta, am auzit o voce de la dânşii, zicând astfel: „Fratele nostru Ioasaf are mare dorinţă să meargă la Împăratul, după cum ştim noi toţi. Deci, cine este dintre noi să-l conducă (adică să-l călăuzească)?”. Atunci s-a despărţit unul dintre ei, care era mai tânăr, mai voinic şi mai frumos decât toţi. În mijlocul celorlalţi strălucea şi se arăta ca un ofiţer peste ceilalţi. Deci, s-a întors şi a zis către ceilalţi tineri: „Eu îl voi conduce căci, precum ştiţi, are deosebită dragoste către mine. Ziua şi noaptea mă ruga pentru aceasta şi de multe ori m-am pus chezaş la Împăratul pentru el”.

Zicând el acestea, s-a pornit către mine. Iar eu cugetam cu mirare, zicând: „Pe oamenii aceştia eu nu i-am văzut altă dată, dar ei m-au văzut şi de unde îmi cunosc numele? Apoi, de unde au aflat că eu doresc să merg la Împăratul?”. Cugetând eu acestea, a venit tânărul lângă mine şi mi-a zis cu faţă veselă: „Urmează-mă, ca să mergem la Împăratul!”. Iar eu i-am zis: „Te rog, frate, lasă-mă, cine sunt eu să merg la Împăratul? Şi care Împărat este acela care să mă cunoască pe mine?”.

Atunci el a zâmbit puţin cu faţa veselă şi mi-a zis: „Oare te prefaci că nu ştii care Împărat este acela la care vreau să te duc? Ori poate nu ştii cine sunt eu? Pentru că m-ai iubit şi m-ai rugat ziua şi noaptea, iată am venit să te iau şi să te conduc spre a merge la Împăratul. Este cu neputinţă să te las, trebuie să mă urmezi!”.

Atunci eu, neavând ce să mai răspund, l-am urmat (acela mergând înainte şi eu după dânsul). Cum mergeam eu aşa, îmi zicea gândul să-l întreb cine este el, de arată către

mine atâta dragoste, pentru că nu-l cunoşteam încă cine este. Dar iarăşi mă ruşinam să-l întreb zicându-mi în gând că poate voi afla pe urmă. Aveam însă mare uşurare în sufletul meu câtă vreme îl vedeam lângă mine. Deci, am mers noi multă distanţă de loc, de la acea câmpie prea frumoasă, aşa încât nu se mai vedea nimeni afară de noi doi (adică eu şi călăuza), care mergeam. Când s-a terminat acea câmpie mare şi prea frumoasă, am ajuns la o cărăruşă îngustă care era foarte lungă, încât nu i se vedea capătul, iar de o parte şi de alta erau ca nişte ziduri înalte. Calea aceea era atât de îngustă, încât abia putea trece un singur om pe jos.

Când am ajuns acolo, mi-a venit în inima mea o oarecare sfială, pentru că locul acela era sălbatic şi fără nici o alinare, dar când vedeam pe călăuza mea, se veselea sufletul meu. Atunci, călăuza mea oprindu-se puţin, m-a privit cu faţa lină şi veselă şi mi-a zis:

„Pentru ce frate este tulburat sufletul tău? Pentru ce te-ai lăsat stăpânit de lene şi se răspândeşte mintea ta încoace şi încolo? Pentru ce nu-ţi păzeşti mintea la cugetarea numelui lui Iisus Hristos? Oare nu ştii câtă pagubă are omul când se leneveşte la Rugăciune, chiar şi numai la o singură răsuflare? Şi, iarăşi, oare nu ştii câtă folosinţă dobândeşte când cugetă totdeauna la mântuitorul nume al Domnului nostru Iisus Hristos? Un asemenea om se izbăveşte de patimi şi de păcate, făcându-se sălaş al Sfintei Treimi. Acela va să ajungă la desăvârşită dragoste, din care dragoste ai gustat o parte şi tu (prin nespusa milostivire a lui Dumnezeu) şi-i cunoşti dulceaţa. Deci, pentru ce ai neglijat acest lucru (adică Rugăciunea minţii)? Până când vei rămâne, frate, în acest somn adânc al trândăviei, şezând întru nelucrare? Adu-ţi aminte de aşezarea ta cea mai dinainte, pe care ai neglijat-o (ai nesocotit-o) cu desăvârşire. Oare nu Dumnezeu este cel care te-a învăţat chipul în care să iei de mijlocitoare şi de chezăşuire a mântuirii tale pe Pururea Fecioara Născătoare de Dumnezeu? Oare El te-a învrednicit să afli povăţuitor neînşelat spre încredinţarea acestui lucru? Oare nu cunoşti frate, milostivirea şi dragostea ce ţi-a arătat-o

Dumnezeu? Dar cu toate acestea, mare este milostivirea lui Dumnezeu către tine!”.

Când mi-a grăit aceste cuvinte călăuza mea, m-a cuprins o mare umilinţă şi cu inima înfrântă, ziceam: „Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă”. Şi când auzeam rugăciunea atât de mult mi se aprindea inima spre dragoste şi iubire dumnezeiască şi aşa de curat mă rugam, căci nici un lucru şi nici un cuget nu era ca să-mi tulbure mintea, ori să mă împiedice de la rugăciune. Şi atât de mult mi s-a adâncit mintea întru rugăciune şi atâta putere am luat din ea, încât mi-a fugit frica ce m-a cuprins mai înainte. Atunci s-a întors călăuza mea spre mine şi mi-a zis: „Ai văzut că eşti mai bine dacă zici rugăciunea? Dacă vrei să fii totdeauna în această stare şi să te mântuieşti, scoală-te din adâncul somn al trândăviei şi unelteşte iarăşi aşezarea ta cea mai dinainte. Cea dintâi treabă a ta să fie paza poruncilor lui Dumnezeu cu neşovăire. Toată râvna ta s-o pui întru cugetarea numelui lui Iisus Hristos, precum şi a Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoare. Ia seama să păzeşti şi aceasta cu scumpătate, adică să te mărturiseşti curat în toată ziua, oricâte ţi s-ar întâmpla, şi să nu ascunzi vreun cuget de către duhovnicul tău!”.

Zicându-mi el acestea, am început să mergem pe ulicioara cea îngustă şi, cum mergeam, am văzut deasupra zidului (lângă drum) nişte cruci, ca semne ale drumului. Când am ajuns aproape de cruce, călăuza s-a oprit, făcând de trei ori semnul crucii şi zicând: „Crucii Tale ne închinăm Stăpâne şi Sfântă Învierea Ta o lăudăm!”.

Mi-a zis apoi şi mie să fac la fel cu dânsul şi am făcut. După ce am mers o mare distanţă de loc, am ajuns în partea cealaltă (din faţă), la capătul ulicioarei. Terminându-se drumul, am ajuns într-un loc de care te cuprindea frică şi cutremur văzându-l, pentru că era o prăpastie, ca un fel de haos întunecos. Se arăta o groapă adâncă ca o mare, a cărei lungime şi lăţime era fără sfârşit. Nu se vedea acolo nimic, decât întuneric beznă în partea din faţă a gropii, iar foarte departe se vedea un munte înalt, al cărui vârf ajungea până la cer. Pe la mijlocul acelei gropi înfricoşate era o punte îngrozitoare, pentru că puntea aceea era numai dintr-un lemn rotund, a cărui grosime era

numai de o palmă şi unul din capetele punţii era la capătul uliţei celei înguste, iar celălalt capăt era la poalele muntelui celui înalt. Când sufla vântul, tremura puntea ca o frunză de copac.

Dacă am ajuns noi mai aproape şi am văzut acea groapă groaznică şi înfricoşată şi puntea, atunci mi-a venit frică şi cutremur în sufletul meu, când mă gândeam că este nevoie să trecem peste puntea aceea. M-am uitat într-o parte şi în alta să văd de nu este cumva un alt loc să trecem dincolo de groapă, pentru a ajunge la muntele cel înalt, care se vedea departe. Dar nu se afla nicăieri nici drum şi nici loc uscat de trecut, ci era groapa aceea toată numai, ca o mare întunecoasă.

Atunci s-a întors iarăşi călăuza spre mine şi mi-a zis, ca şi cum m-ar certa: „Iarăşi ai lăsat Rugăciunea şi pentru asta te cuprinde frica. Dă-mi încoace mâna!”. Atunci, eu i-am dat mâna cea dreaptă şi el apucându-mă m-a urcat deasupra pe punte şi ne-am pornit să mergem. După ce am mers puţină distanţă, am văzut că puntea se clătina şi tremura ca frunzele când o suflă vântul. Eu am privit într-o parte şi în alta a gropii şi mi-a venit frică să mai merg pe ea dar, cu toate acestea, când vedeam călăuza mea că mă ţine de mână, mai prindeam puţin curaj.

Atunci s-a oprit puţin călăuza mea întorcându-şi faţa spre mine şi mi-a zis: „Fă-ţi semnul crucii de trei ori şi cheamă numele Stăpânei noastre de Dumnezeu Născătoarei şi Pururea Fecioarei Maria, pentru că în locul acesta mare putere are numele Ei!”. Atunci eu am făcut de trei ori cruce şi am zis în mintea mea: „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută-mi!”. Şi (o, minune!), atâta putere mi-a venit în sufletul meu, încât n-am mai simţit vreo sfială sau frică.

Totuşi, puntea tremura ca pânza de păianjen, când mergeam noi pe ea. După multă vreme de cale, am ajuns la capătul punţii. Terminându-se puntea, am ieşit la picioarele muntelui arătat. Atunci călăuza mi-a slobozit mâna de care mă ţinea şi mi-a zis: „De acum nu mai ai frică!”. Dar eu, din multa dragoste pe care o aveam către călăuza

mea, nu voiam să mă despart, ci tot mă ţineam de mâna lui şi mergeam împreună. Dacă am mers aşa o mică distanţă, am început să urcăm muntele. Atunci m-am uitat în sus şi nu se vedea vârful lui, aşa era de înalt. Era şi greu de urcat, dar şi locul era prea veselitor. După ce am urcat o bună distanţă, m-am oprit puţin şi am privit în toate părţile muntelui, minunându-mă. Pentru că toate părţile muntelui erau acoperite cu măslini. Şi mi-am zis în mintea mea: „De unde s-au găsit aici atâţia măslini?”. Şi iarăşi am început să urcăm spre vârf. După ce am mers o bună distanţă, am ajuns deasupra, în vârful muntelui. Şi iarăşi mai mergând puţin am ajuns la o poartă mare, care era deschisă. Atunci călăuza mea a făcut semnul crucii de trei ori, asemenea şi eu, apoi am intrat înăuntru pe poartă.

M-am uitat eu acolo şi am văzut o câmpie atât de mare, încât nu i se vedea capătul, nici în lungime şi nici în lăţime, precum este tăria cerului aşa de mare aşa era şi câmpia ceea. Frumuseţea şi podoaba ei cine este în stare să o povestească?

Însemnare:

Până aici am găsit scrisă vedenia lui Ioasaf. Mai mult nu se află în mănăstirea Sf. Sava. Se zice că în Sfântul Munte se găseşte scrisă vedenia aceasta până la sfârşit. Dacă ajută Bunul Dumnezeu, voi căuta prin scrisoare, ca să aflu şi restul povestirii.

Urmare la vedenia Stareţului Ioasaf din Mănăstirea Sfântul Sava, anul 1854

Şi de aş voi să descriu frumuseţea acelui câmp nu aş putea pentru că nu este vreun lucru pământesc cu care să-l asemăn. Limba omenească nu poate să spună frumuseţea lui, nici minte omenească nu poate să o înţeleagă. Acel câmp era împodobit cu tot felul de copaci şi înfrumuseţat cu tot felul de flori cu bună mireasmă. Lumina care lumina acolo era ca şi cum ar fi şapte sori. Deci, când am văzut acel câmp, s-a robit inima mea de frumuseţea lui şi pofteam să rămân acolo. Dar povăţuitorul meu îmi zice: „De acum ai să vezi şi alte lucruri frumoase şi după aceea ai să-L vezi şi pe Împărat. Şi mergeam, bucurându-ne, pe acel câmp frumos”.

Şi am văzut de departe mulţime de oameni îmbrăcaţi în haine călugăreşti, însă nu negre, ci roşii strălucitoare. Hainele lor străluceau ca lumina, iar feţele lor mai mult decât soarele. Vederea şi frumuseţea lor era mai presus de înţelegerea omenească. Unii dintre ei erau tineri, iar alţii bătrâni. Şi, apropiindu-ne de ei, ne-au primit cu mare bucurie şi au zis către pově-ţuitorul meu: „Bucură-te, mare mucenice Gheorghe, iubitule al lui Hristos”. Asemenea şi el le-a zis lor: „Bucuraţi-vă şi voi cuvioşilor, iubiţii lui Hristos”. Atunci toţi şi-au întors feţele lor spre mine şi cu feţe vesele mi-au zis: „Fiule Ioasafe, de ar dobândi omul toată lumea şi-şi va pierde sufletul, ce va folosi; şi de ar trăi o sută de ani şi ar dobândi toate bunătăţile lumii şi de şi-ar face toate poftele, tot trebuie să vină înfricoşătorul ceas al morţii şi toată viaţa lui i se va părea un vis şi o umbră. Iar tu, de te vei scula din lenevire şi vei începe iarăşi viaţa ta cea dintâi, vei plăcea lui Dumnezeu şi te vei învrednici cereştii fericiri şi te vei bucura împreună cu noi în veci. Iar de-ţi vei petrece viaţa ta cu lenevire, vei ajunge în valea care primeşte pe cei leneşi şi trândavi şi nepocăiţi. Fiule, nu voiesc a iubi mai mult acel noian întunecat decât această fericire. Nu voiesc a pune mai presus lenevirea decât dragostea lui Hristos! Fiule, adu-ţi aminte din ce înălţime

ai căzut şi de ce te-ai înstrăinat şi ce ai păgubit! Fiule, întoarce-te şi cazi la milostivirea lui Dumnezeu şi noi nu vom înceta rugându-L pe Dânsul!”. După aceasta, ne-am despărţit de ei şi am plecat mai departe.

Atunci s-a înfricoşat sufletul meu de aceasta, şi am aflat că povăţuitorul meu era Sfântul Mare Mucenic Gheorghe, purtătorul de biruinţă. Şi mi-am adus aminte şi de cuvintele ce le-a zis, când se întrebau acei ostaşi: „Cine să-l povăţuiască dintre noi?”. Căci zicând: „Eu o să-l povăţuiesc, pentru că are deosebită dragoste către mine şi de multe ori m-am pus chezaş şi mijlocitor către Împărat pentru dânsul”, l-am cunoscut pe deplin, căci de la început aveam mare şi deosebită dragoste către Sf. Gheorghe, mai mult decât faţă de alţi sfinţi. Şi de multe ori l-am pus mijlocitor pentru mântuirea mea. Şi multe minuni a făcut cu mine şi oricând l-am rugat nu m-a lăsat neajutorat.

Deci, când am cunoscut că povăţuitorul meu este Marele Mucenic Gheorghe, din multa dragoste ce o aveam către el în sufletul meu, n-am mai putut răbda, ci l-am îmbrăţişat şi l-am sărutat. Apoi mergeam mai departe împreună, ţinându-ne de mână. Iar sufletul meu era lipit de dânsul, din multa dragoste ce aveam către el.

Şi mai mergând noi puţin, am văzut de departe şi alţi oameni, şi aceştia cu haine călugăreşti îmbrăcaţi, ca şi ceilalţi. Însă îmbrăcămintea şi feţele lor străluceau mai mult decât soarele şi aveau mai multă şi mai mare slavă decât ceilalţi, dar erau puţini la număr. Şi am întrebat pe povăţuitorul meu, zicând: „Sfinte Gheorghe, cine sunt aceştia? De ce sunt cu atâta slavă, strălucire şi frumuseţe şi ce au săvârşit în viaţa lor?”.

Atunci, mi-a răspuns zicând: „Aceştia sunt călugării cei de acum care, fără povăţuitori şi fără pilda faptelor bune ale altora, ci numai din singura lor bunăvoinţă, au râvnit faptelor bune ale călugărilor celor de demult, săvârşind faptele cele bune ale lor şi bineplăcând lui Dumnezeu”. Iar eu iarăşi i-am zis: „În vremea aceasta au lipsit faptele bune din lume, dar cum se poate să fie în ea acest fel de oameni aleşi?”.

Şi mi-a răspuns, zicând: „Acest fel de oameni aleşi sunt puţini în zilele acestea

în lume. Dar cel ce va face în aceste zile puţine fapte bune, după puterea lui, şi va plăcea lui Dumnezeu, mare se va chema aici, în Împărăţia lui Dumnezeu. Căci cine face câteva fapte bune, le face din singura lui bunăvoinţă, fără povăţuitor şi fără pilda altora. Şi, pentru aceasta, Dumnezeu le primeşte ca pe nişte fapte desăvârşite. Frate, în zilele acestea au lipsit faptele bune din lume, s-a înmulţit răutatea, a prisosit nedreptatea, a lipsit dragostea, s-a prăpădit adevărul din gurile oamenilor, a încetat cuvântul lui Dumnezeu şi se obişnuieşte osândirea şi minciuna. În loc de smerenie, înălţarea. În loc de dragoste, vrajba. În loc de milostivire, nemilostivirea. În loc de dreptate, nedreptatea. S-au înmulţit ţinerea de minte a răului, pizma şi alte asemenea. Toţi s-au abătut la rău. Nu este cel ce face bine. Foarte puţini sunt cei ce uneltesc faptele cele bune şi plac lui Dumnezeu. În zilele acestea se potriveşte: «Cel ce mântuieşte, mântuiască-şi sufletul său!». Nimeni să nu aştepte ajutor de la altul, ci numai de la Maica Domnului. Cel ce va cădea la dânsa cu tot sufletul, îl va povăţui şi cu adevărat se va mântui, pentru că toate câte le voieşte le poate, căci «mult pot rugăciunile Maicii spre îmblânzirea Stăpânului»”.

Aceste cuvinte mi-a zis şi iarăşi am început să mergem. Şi după ce am mers puţină depărtare spre partea Răsăritului a acelui câmp, se vedea de departe un palat mare şi frumos. Înălţimea, lăţimea şi lungimea îi erau foarte mari. Zidurile lui nu se puteau asemăna cu altceva şi se vedeau că erau ca din aur curat. Strălucirea care ieşea din el, lumina tot locul acela. Forma palatului era neînţeleasă. Podoaba şi frumuseţea nu se pot înţelege cu mintea omenească. Şi l-am întrebat pe povăţuitorul meu: „Sfinte Gheorghe, ce palat este acesta?”. Şi mi-a zis: „Acesta este palatul Împăratului, unde am să te duc”.

Deci, mergând, am ajuns la palat şi am venit la o poartă mare şi înaltă care era deschisă. Povăţuitorul meu şi-a făcut de trei ori cruce, asemenea şi eu, şi am intrat înăuntru pe poartă într-o curte, iar din ea se vedeau toate părţile palatului aceluia. Şi văzându-le, m-am minunat de podoaba şi frumuseţea lor, pentru că ochi de om nu le-a văzut. Vedeam şi oameni mulţi plimbându-se pe acolo şi erau în mare slavă. Atunci

povăţuitorul meu m-a apucat de mâna dreaptă şi mă ţinea şi mergeam împreună. După aceasta am trecut printr-o poartă, care era deschisă şi am dat într-o sală mare şi frumoasă. Iar în partea de Răsărit a sălii era o altă poartă mare şi înaltă, care era făcută cu un meşteşug pe care mintea omenească nu poate să-l înţeleagă. Şi era împodobită cu pietre scumpe, iar în partea dreaptă a porţii era o icoană a Domnului nostru Iisus Hristos, şezând în jilţ. Iar înăuntru în sală era o mulţime multă de oameni, toţi îmbrăcaţi călugăreşte, cu acelaşi fel de îmbrăcăminte, dar hainele lor erau roşii ca sângele şi străluceau ca fulgerul, iar în mâini ţineau cruci şi stâlpări. Frumuseţea şi podoaba lor nu pot să o povestesc. Şi, cum ne văzură, au venit în întâmpinarea noastră şi ne-au primit cu mare bucurie. Privind toţi spre mine, mi-au zis cu glas dulce: „Frate, până când să te aşteptăm? Pentru ce nu te sileşti pe sine-ţi?”. Apoi au zis către povăţuitorul meu: „Frate Gheorghe, iată că l-ai luat în stăpânirea ta, când ni-l vei aduce?”. Sfântul a răspuns: „Când va voi Domnul”. Atunci, aceia m-au luat din mâna povăţuitorului şi mă ţineau ei de mâini, arătându-mi prin aceasta mare dragoste.

Atunci, povăţuitorul meu a mers şi a stat înaintea icoanei Maicii Domnului, la fel am mers şi noi toţi şi am stat înaintea ei cu multă rânduială. Şi toţi au început să cânte cu dulce glas: „Cuvine-se cu adevărat să te fericim...”. Şi când cântau, fiecare cuvânt al troparului atât de curat îl auzeam, încât se întipăreau în sufletul meu. Şi săvârşind cântarea, m-a luat iarăşi povăţuitorul meu şi, făcându-ne de trei ori cruce, ne-am închinat la icoană, asemenea au făcut toţi sfinţii de acolo, apoi au zis: „Acestea pentru tine s-au făcut, ca să nu ai îndoială faţă de cele pe care le vezi şi le auzi, ca şi cum ar fi nălucire diavolească. Nu este nălucire, ci milostivirea lui Dumnezeu!”.

Apoi, ei s-au depărtat puţin şi numai eu şi povăţuitorul meu am rămas în dreptul uşii. Şi fără de veste s-a deschis uşa singură de sine şi s-a văzut multă lumină afară, care ne-a înconjurat. Am stat în afara uşii şi m-am uitat, zicând: „Mare este mila Ta, Doamne, către fii omeneşti!”.

Şi câte am văzut acolo cu neputinţă este a le scrie cineva. Pentru că ochii de om nu au văzut, urechi nu au auzit, la inimă nu s-au suit şi minte de om nu poate să înţeleagă. Că am văzut o Biserică mare, iar zidirea ei era neînţeleasă. Frumuseţea şi podoaba ei nu se pot spune şi nici se pot asemăna cu vreun lucru omenesc. Înspre mijlocul Bisericii era un tron înalt şi preaslăvit. El era ca nişte cărbuni aprinşi şi strălucea ca soarele. În tron stătea Împăratul slavei, Hristos. Împrejurul tronului şi al Împăratului sta mulţime nenumărată de oameni de toate vârstele. Unii dintre ei erau foarte tineri şi îmbrăcaţi în haine albe.

Unii erau îmbrăcaţi în haine monahiceşti, iar alţii în haine ostăşeşti. Chipul Împăratului era aşa cum se vede zugrăvit pe icoane. Era cu trupul voinic şi îmbrăcat cu haine arhiereşti, iar pe cap avea cunună de pietre scumpe. Podoaba şi frumuseţea Împăratului cine poate să le spună? Din lumina care strălucea în faţa Împăratului, se lumina toată ceata aceea a sfinţilor şi toată Biserica. Şi toţi drepţii aceia s-au făcut asemenea cu Împăratul întru strălucire.

Atunci mi-am adus aminte de cuvântul lui Agapie din cartea care se numeşte „Mântuirea păcătoşilor”, care povesteşte despre slava Raiului, zicând: „Înăuntru în cărbunii cei aprinşi când bagi un fier, arde şi se face şi acela foc şi nu mai ştii care sunt cărbunii şi care este fierul. Aşa şi în Rai este. Din strălucirea care iese de la Dumnezeu se împărtăşesc şi drepţii, precum Însuşi Dumnezeu!”. Aceasta aducându-mi aminte şi văzând acestea cu ochii mei, ziceam întru sine-mi: „Câte au scris sfinţii pentru slava Raiului sunt foarte puţine, pentru că toate nu este cu putinţă a le scrie”.

Lumina care ieşea de la Împăratul slavei era atât de strălucitoare, încât dacă s-ar aduna mii de mii de milioane de sori, n-ar fi strălucit atâta. Buna cuviinţă şi frumuseţea Împăratului slavei, strălucirea luminii celei nezidite, buna podoabă a Bisericii, slava drepţilor, cine poate să o spună? Că mai degrabă ar putea număra mulţimea stelelor şi a nisipului mării decât să spună acestea. Şi dacă s-ar aduna toate limbile oamenilor şi dacă

stelele cerului, nisipul mării şi frunzele copacilor s-ar face limbi, toate împreună n-ar putea spune nici măcar o parte din slava aceea.

Deci, afară de uşă stând eu şi privind la slava aceea, am văzut pe povăţuitorul meu care a intrat înăuntru în Biserică şi a mers să se închine Împăratului. Şi întorcându-şi faţa şi vă-zându-mă că nu vin după el, s-a întors şi, venind aproape de mine, mi-a zis: „Ce stai? Vino împreună cu mine să ne închinăm Împăratului!”. Şi pregătindu-mă să intru şi eu înăuntru, am auzit pe Împăratul zicând: „Gheorghe, lasă-l pe el afară, pentru că nu este vrednic să intre înăuntru, căci nu are îmbrăcăminte de nuntă!”. Când am auzit acel glas, m-am temut puţin ca nu cumva să mă osândească. Dar iarăşi am câştigat îndrăzneală, pentru că dragostea care era în sufletul meu pentru Împărat alunga frica. Atunci, povăţuitorul meu m-a lăsat afară de uşă şi a intrat singur la Împărat. Şi toată ceata aceea s-a sculat şi a cinstit pe povăţuitorul meu, ca pe o mare căpetenie a Împăratului. Şi nu numai ceata drepţilor, ci Însuşi Împăratul l-a cinstit cu mare cinste, căci degrabă s-a sculat din tron, l-a primit cu mare cinste şi bucurie, sărutându-l pe obraz, apoi iarăşi a stătut.

Apoi, povăţuitorul meu a făcut trei metanii şi a sărutat picioarele Împăratului şi a stat înaintea Lui cu smerenie şi a zis către El: „Doamne, adu-Ţi aminte de sângele care L-ai vărsat pe Cruce pentru păcătoşi! Adu-Ţi aminte că Te-ai pogorât pe pământ să mântuieşti pe cei păcătoşi! Deci, iartă acest suflet şi-l povăţuieşte la calea mântuirii! Adânc nemăsurat este mila Ta, Stăpâne, şi are trebuinţă de facerea de bine!”.

Atunci a răspuns Împăratul: „Gheorghe, ştii prea bine dragostea pe care o am către el dintru început; pentru că i-am arătat tainele cele ascunse şi dragostea Mea cea mare. Şi mulţi oameni s-au nevoit în toată viaţa lor, mai mult decât acesta şi nu au câştigat, iar acesta, având-o în sufletul său, a trecut-o cu vederea, alegând mai bine lenevirea şi împătimirea lumii, decât pe Mine. Şi pentru aceasta nu este vrednic de iertare”.

Şi iarăşi a zis povăţuitorul meu: „Doamne, mă rog, iartă-l, că de-l vei judeca

după dreptatea Ta, vrednic este de pedeapsă, ci să prisosească darul şi milostivirea Ta cu el. Cele ascunse ale inimii lui sunt înaintea Ta pururea. Vezi bunăvoinţa lui, plineşte-i cererile inimii lui şi nevrând el, mântuieşte-l! Doamne, vezi şi aşezarea lumii! Unde este pilda cea bună? Unde este cuvântul Tău în gurile oamenilor? Unde este îndemnarea? Că de ar fi cineva să voiască să facă binele îl face numai din buna lui voinţă, căci duhovnicii şi stareţii îl opresc. Fiecare cele pentru folosul cel trupesc al său caută. Pentru aceasta, te rog, învaţă-l să facă voia Ta! Povăţuieşte-l la calea mântuirii! Chiveniseşte-i în pace viaţa lui! Fă-l moştenitor împărăţiei tale, căci toate câte le voieşti, le şi poţi".

Şi iarăşi a răspuns Împăratul şi a zis: „Gheorghe, iubitul Meu, văd starea lumii, cuvintele Mele au încetat din gurile oamenilor. În locul cuvântului Meu, osândirea. În locul dragostei, urâciune, vrajbă şi pizmă. În loc de dreptate, nedreptate. A pierit adevărul. A lipsit smerenia. A prisosit răutatea, sodomia, curvia, preacurvia. S-a stricat lumea. Acestea toate le fac nu numai mirenii, bărbaţii şi femeile, ci şi preoţii şi călugării. Mă pătrund la cele dinăuntru; a doua oară Mă răstignesc. Şi-au spurcat desăvârşit chipul cel îngeresc pe care îl aveau înainte călugării, însă toate Eu le rabd cu nerăutate, aşteptând îndreptarea şi pocăinţa lor. Iar pe acesta n-am încetat a-l povăţui până astăzi ca să facă voia Mea. Nu am încetat a-l striga prin cuvânt viu să nu facă ceea ce nu-Mi place Mie. Iar el glasul Meu auzindu-L şi cunoscând cum că Eu sunt, după cum s-a adeverit de la mulţi duhovnici şi robi ai Mei îmbunătăţiţi, nu M-a ascultat. De multe ori i-am adus aminte de cea dintâi petrecere a lui ca să se întoarcă iarăşi la aceea, dar el a rămas neîndreptat. Deci, fără de răspuns este înaintea Mea".

Atunci, povăţuitorul meu a căzut la picioarele Împăratului cu mare smerenie şi a zis către Dânsul: „Doamne, adu-ţi aminte de sângele care l-am vărsat pentru dragostea Ta, şi-mi dăruieşte mie acest suflet şi-l iartă pe el. Aşa, Doamne, te rog! Şi învredniceşte-l să bea şi paharul pe care-l poftea!".

Atunci, cu faţa veselă şi cu bucurie, a zis Împăratul: „Gheorghe, fie voia ta!".

Apoi, povăţuitorul meu s-a sculat şi a stat înaintea Împăratului cu îndrăzneală. Atunci, Împăratul a luat cu mâna stângă un pahar plin, însă ce era în el nu ştiu, ci numai că era roşu ca vinul, şi cu mâna dreaptă l-a blagoslovit şi l-a dat povăţuitorului meu şi a zis: „Acesta este paharul dragostei Mele, dă-i-l să-l bea!”. Atunci, l-a luat cu mâna dreaptă şi mi l-a adus zicându-mi: „Fă-ţi cruce şi-l bea!”. Iar eu făcând de trei ori cruce, l-am băut. Şi era aşa de dulce, încât nu se asemăna cu ceva pământesc. Şi după ce l-am băut, mi-a venit în suflet o neasemuită dragoste şi dor dumnezeiesc, ca o pară de foc arzând în inima mea. Atunci am văzut pe povăţuitorul meu, aproape de Împărat, că i-a dat paharul deşert.

Deci, eu nemaiputând suferi, am intrat înăuntru în Biserică şi m-am dus aproape de Împăratul şi căzând la picioarele Lui, cu îndrăzneală Le-am îmbrăţişat şi Le-am sărutat mult timp. Şi sufletul meu era cu desăvârşire lipit de Dânsul şi nu mai puteam să mă mai ridic de jos. Atunci a zis Împăratul către povăţuitorul meu: „Gheorghe, ia-l şi mergeţi ca să se mai nevoiască, să câştige dragostea Mea pe care a pierdut-o şi să se gătească. Şi când va fi voia Mea, Eu o să-l învrednicesc să bea şi paharul!”.

Atunci, povăţuitorul apucându-mă de mâna dreaptă, m-a întors înapoi şi făcând amândoi câte trei metanii Împăratului, închinându-ne la picioarele Lui, am ieşit din Biserică şi s-a închis uşa. Atunci am văzut eu pe oamenii cei mai sus zişi, care erau în sală, că au venit să ne întâmpine şi, căutând spre mine cu faţa veselă, mi-au zis: „Frate, sileşte-te, căci iată, te aşteptăm!”.

Şi ieşind din sală, am venit în curte şi am stat puţin. Apoi am zis către povăţuitorul meu: „Sfinte Gheorghe, iubite frate, nu se poate să nu mai mergem în lume, ci sa rămânem aici?”. Şi îmi zise: „Aşa este voia Domnului, ca să mergem înapoi în lume să te găteşti cu tot felul de fapte bune, păzind toate poruncile Lui. Să te ispiteşti ca aurul în topitoare şi aşa să vii aici. Şi de nu vei face aşa, ci vei rămânea în lenevire, ai văzut valea care primeşte pe cei leneşi şi păcătoşi? Păzeşte-te şi-ţi adu aminte câte ai văzut şi câte ai auzit, din multa şi nemărginita milă a lui Dumnezeu, către om”.

Apoi am mers puţin şi am ieşit afară din palat şi făcându-ne trei cruci în poartă, am început a merge pe acel frumos câmp. Şi mergând puţin, am văzut iarăşi ceata aceea cu puţini călugări, care avea slava cea mare. Şi m-am uitat să văd dacă cumva voi cunoaşte pe vreunul dintre dânşii. Şi nu am cunoscut pe nici unul.

Deci, săvârşindu-se câmpul, am ieşit afară de poartă şi am venit în vârful muntelui celui înalt. Şi am stat şi aici puţin, privind în toate părţile muntelui care era împodobit cu o mulţime de măslini. Iar locul acela era foarte veselitor, numai că se vedea şi acea glodoasă şi întunecoasă vale. Frică şi cutremur aducea celui ce o vedea.

Apoi ne-am pogorât din munte şi povăţuitorul meu mi-a zis: „Dă-mi mâna!”. Şi i-am dat-o. Şi, ţinându-mă de mână, iarăşi ne-am suit pe acea punte înfricoşată şi am mers fără frică sau temere. Şi când am ajuns la mijlocul ei, povăţuitorul meu a stat, şi-a întors faţa spre mine şi mi-a zis: „Fratele meu iubit, Împărăţia cerurilor se sileşte şi silitorii o răpesc pe ea! Iată ai văzut milostivirea lui Dumnezeu. Să nu te arăţi nemulţumitor faţă de Făcătorul tău de bine, Dumnezeu. Nevoieşte-te să câştigi dragostea Lui. Găteşte-te ca sa bei paharul. Şi darul lui Dumnezeu şi al Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu nu te va lăsa sărman, nici eu nu te voi lăsa singur”. Apoi, făcând de trei ori semnul cinstitei cruci pe faţa mea a zis: „Prea Sfântă Născătoare de Dumnezeu, ajută robului tău!”. Şi s-a făcut nevăzut. Şi nu l-am văzut unde s-a dus. Şi m-a lăsat singur la mijlocul punţii.

Atunci s-a făcut mare tunet şi tulburare din valea aceea. Şi auzeam strigări sălbatice zicând: „Acum a rămas singur, haideţi să-l surpăm jos!”. Alţii ziceau: „Iată om care voieşte să treacă şi nu ştie că avem să-l surpăm acum?”. Şi scrâşneau cu dinţii lor asupra mea, strigând cu mare glas: „Să-l surpăm mai înainte de a veni Gheorghe să-l ia!”.

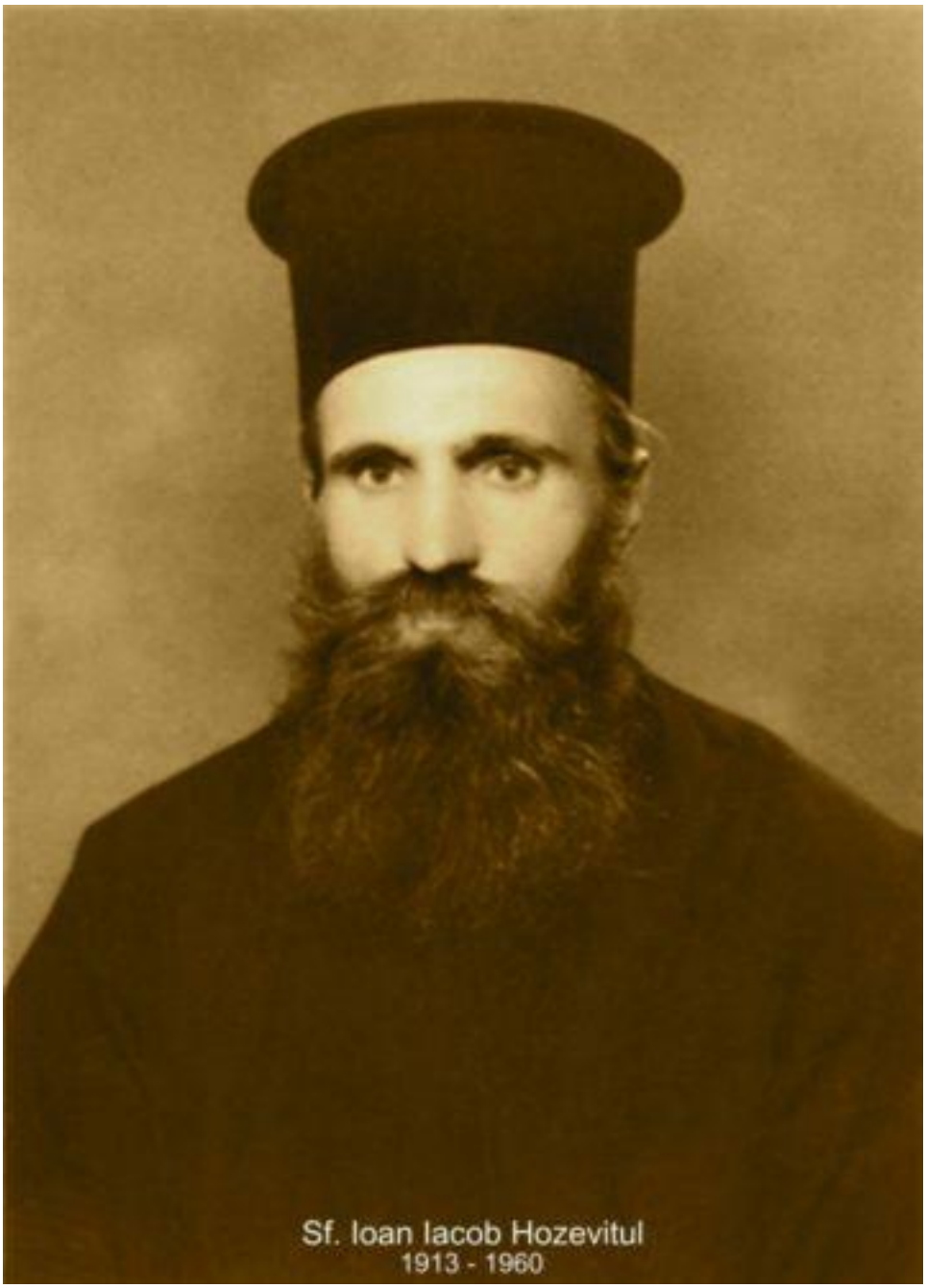
Însă nici unul n-a putut să se apropie de mine, ci numai strigări şi tulburări făceau. Iar puntea se clătina ca o frunză. Atunci eu, privind la acea adâncime, am zis: „Doamne, cine poate să ajute omul aici?”. Atunci a venit glas ca de tunet şi a zis: „Faptele

bune ajută omul aici. Şi de va face vreo milă Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu". Şi după strigarea aceasta au încetat tulburările drăceşti. Iar eu am chemat ajutorul Prea Sfântei Născătoarei de Dumnezeu şi al Sfântului Gheorghe şi cu ajutorul lor mi-am venit întru sine-mi.

Notă:

Această urmare a vedeniei stareţului Ioasaf s-a găsit în Sfântul Munte Athos, la Schitul Românesc Prodromul din Mănăstirea Lavra, de către părintele Ieromonah Ştefan.

Poze

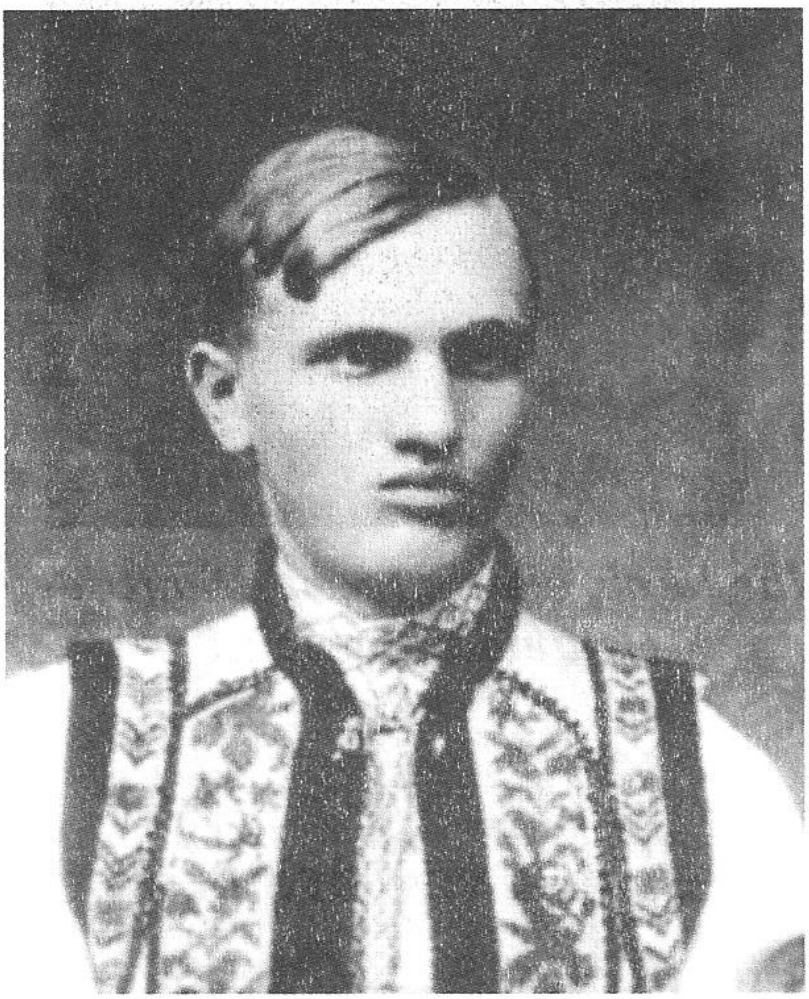

Pe spatele fotografiei Sf. Ioan scrie:

„În Miercurea Sfintelor Patimi am avut marea bucurie de a primi marele chip îngeresc de monah. Păstrează această fotografie, care a fost scoasă în Vinerea Sfintelor Patimi. Eu sunt îmbrăcat în haina primită la călugărie, care nu se dezbracă deloc 7 zile. Cu aceste haine mergi la biserică, te împărtăşeşti şi te aşezi în mormânt, cu capul pe o cărămidă ce arată pământul din care ai fost făcut”.

Tânărul Ilie Iacob, la terminarea liceului din Cernăuţi – fotografie de pe diploma de bacalaureat (1928). Hainele erau împrumutate de la un coleg

ACT DE NAȘTERE No. 71

Noi, Ioan Leciam Primar
al comunei Horodistia, județul Orhei,
și Ofițer al stării civile, constatăm că înaintea noastră

s'a prezintat D-l Ion Petria Vasilcaie, în vârstă de 44 ani,
de profesiune agricol, domiciliat în județul Orhei,
comuna Horodistia, strada Crăiniceni No. —,
care a declarat, în calitate de tată

că, în ziua de deseară Trei și doisprezece Iulie, anul una mie nouă
sute Trei spre zece, la orele deseară spre Trei
amiază, s'a născut un copil de sex masculin, la casa
părintelui său din satul Crăiniceni comuna Horodistia
fiul legitim al lui Ioan Ioachim de 30 ani și al
soției sale Ecaterina Vârlan-Vasile Lupiu de
23 ani, amîndoi agricoli domiciliați în Co-
muna Horodistia.

Copilul fiind înfățișat, i s'a dat prenumele de
Iulie.

Această declarațiune a fost făcută față de martorii:
D-l Constantin Cujic, de ani 36, de
profesiune agricol, domiciliat în județul Orhei, comuna
Horodistia, strada Crăiniceni No. —, vecin, și
D-l Petria Chitac, de ani 21, de
profesiune agricol, domiciliat în județul Orhei, comuna
Horodistia, strada Crăiniceni No. —, vecin,
carii au atestat identitatea declarantului și sinceritatea declarațiunii lui.

După ce i s'a dat cetire, acest act a fost iscălit de noi Declarant
și martorii ne știind carte au pus mai jos
semnele de încheiere.

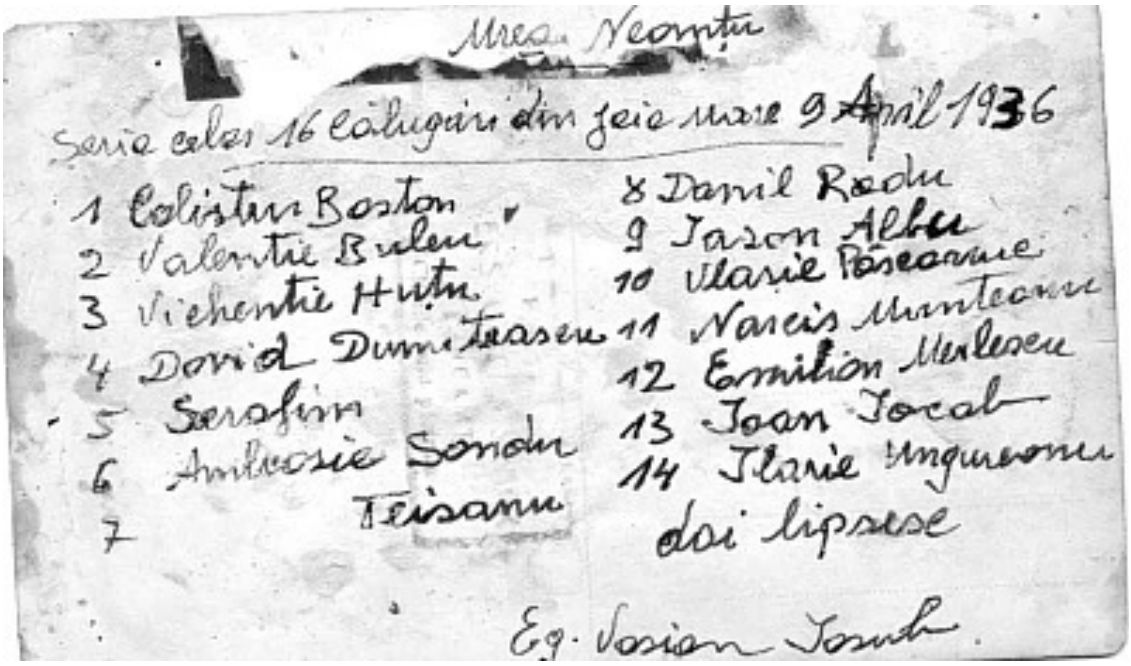
Făcut astăzi, la deseară Trei și trei Iulie
anul una mie nouă sute treisprezece, ora Zece Diminiața.

Declarant, Ion Petria Vasilcaie

Martori: Constantin Cujic
Petria Chitac

Ofițer al stării civile,

Notar
Ignatiu

Mrea Neamțu

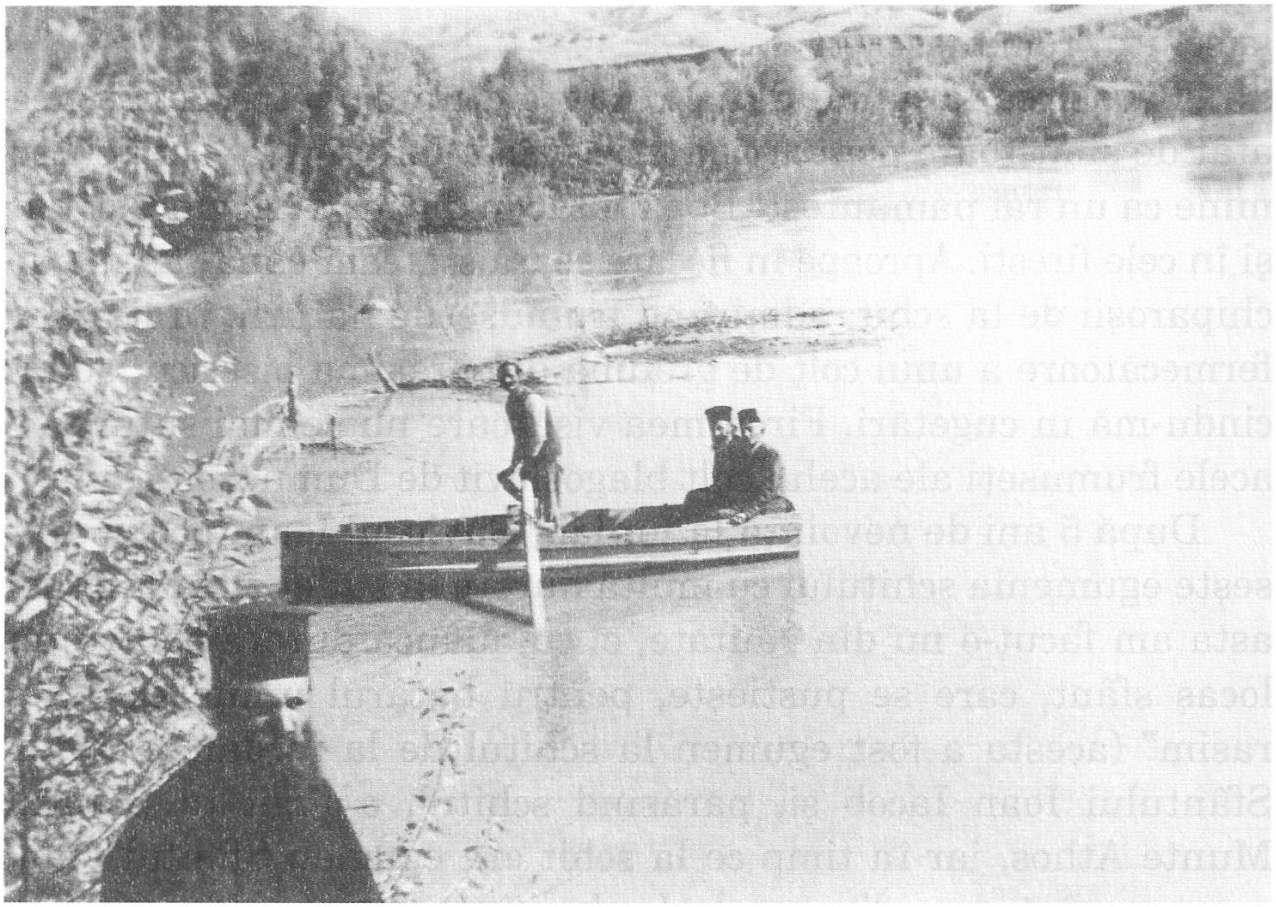
Seria celor 16 călugări din ziua mare 9 April 1936

1 Calistrat Boston
2 Valentin Bulea
3 Vichentie Huțu
4 David Dumitrașcu
5 Serafim
6 Ambrozie Sandu
7 Teișanu
8 Daniil Radu
9 Iason Albu
10 Ilarie Păscanu
11 Narcis Munteanu
12 Emilian Merlescu
13 Ioan Jocal
14 Ilarie Ungureanu
doi lipsesc

Eg. Vasian Tănase

La Schitul românesc de la Iordan. Sfântul Ioan Iacob, pe malul Iordanului, iar în barcă este şi arhimandritul Victorin Ursache.

Mănăstirea Sfântul Ghoerghe Hozevitul

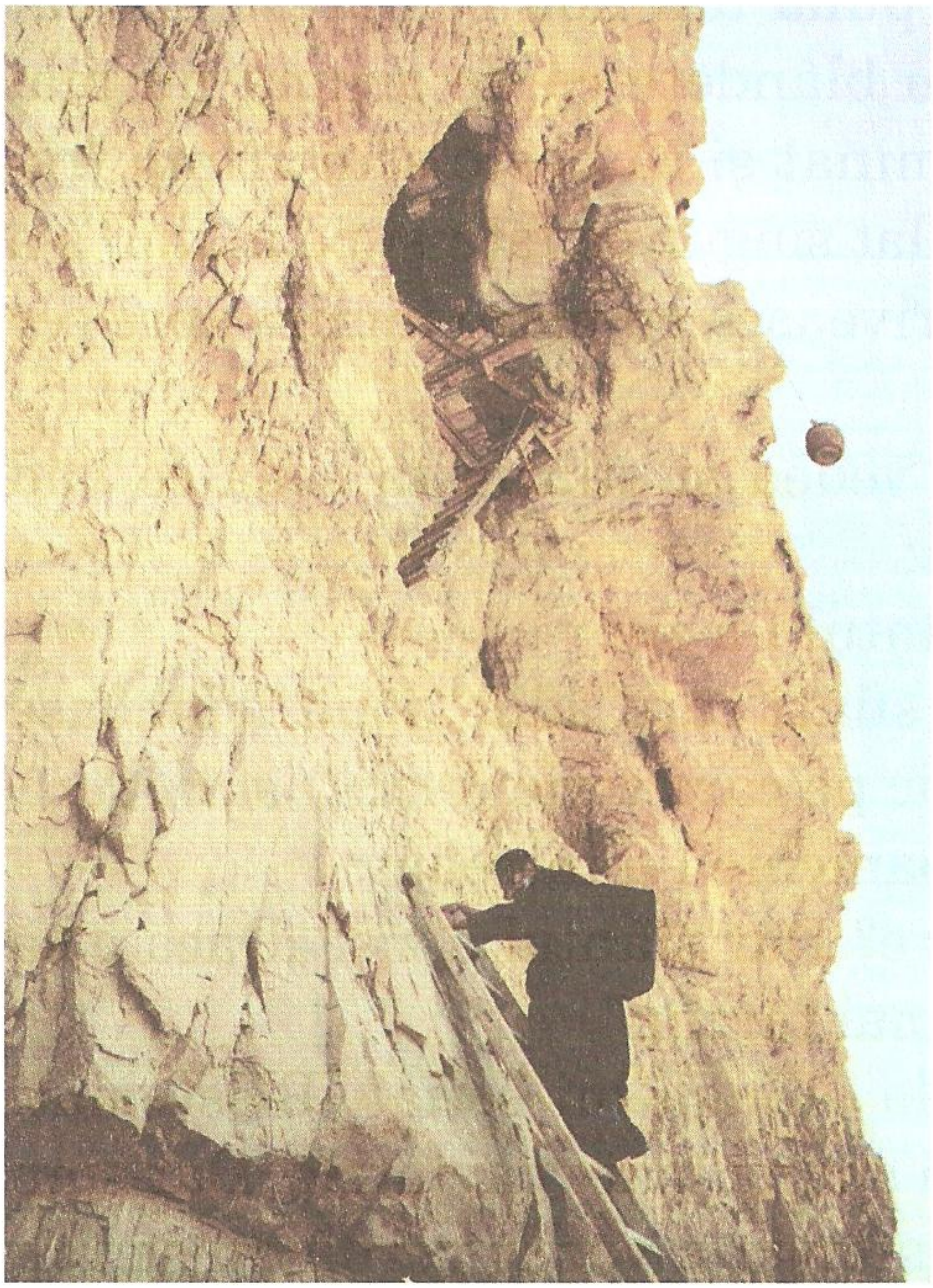

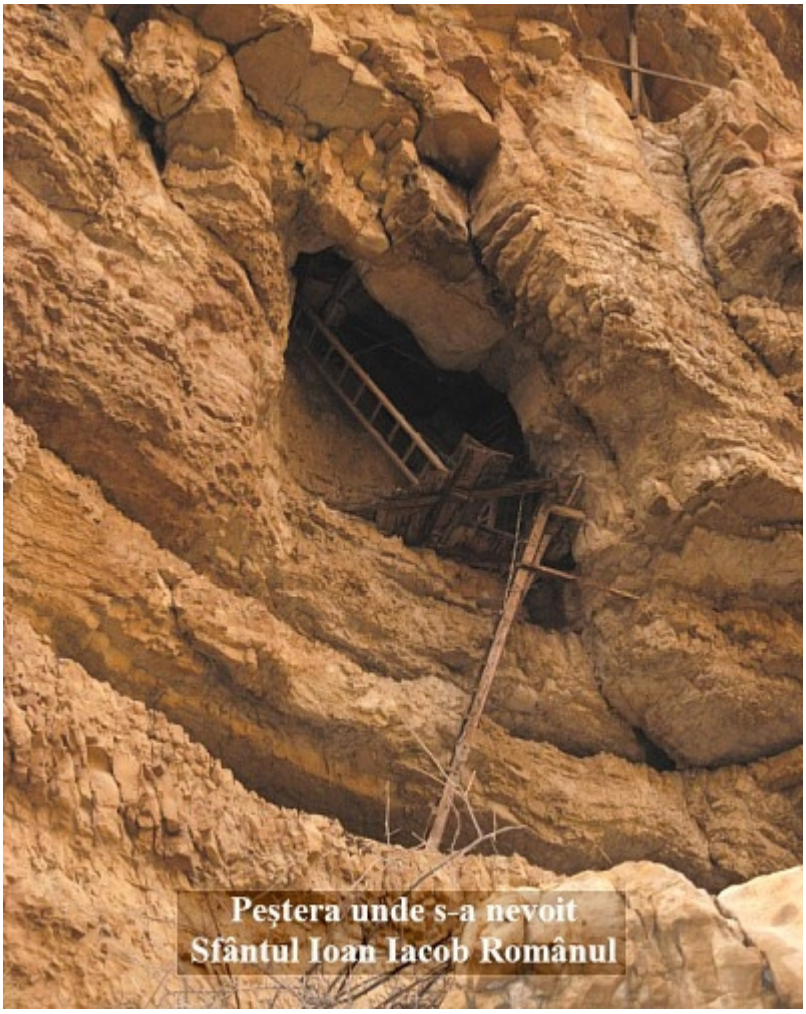

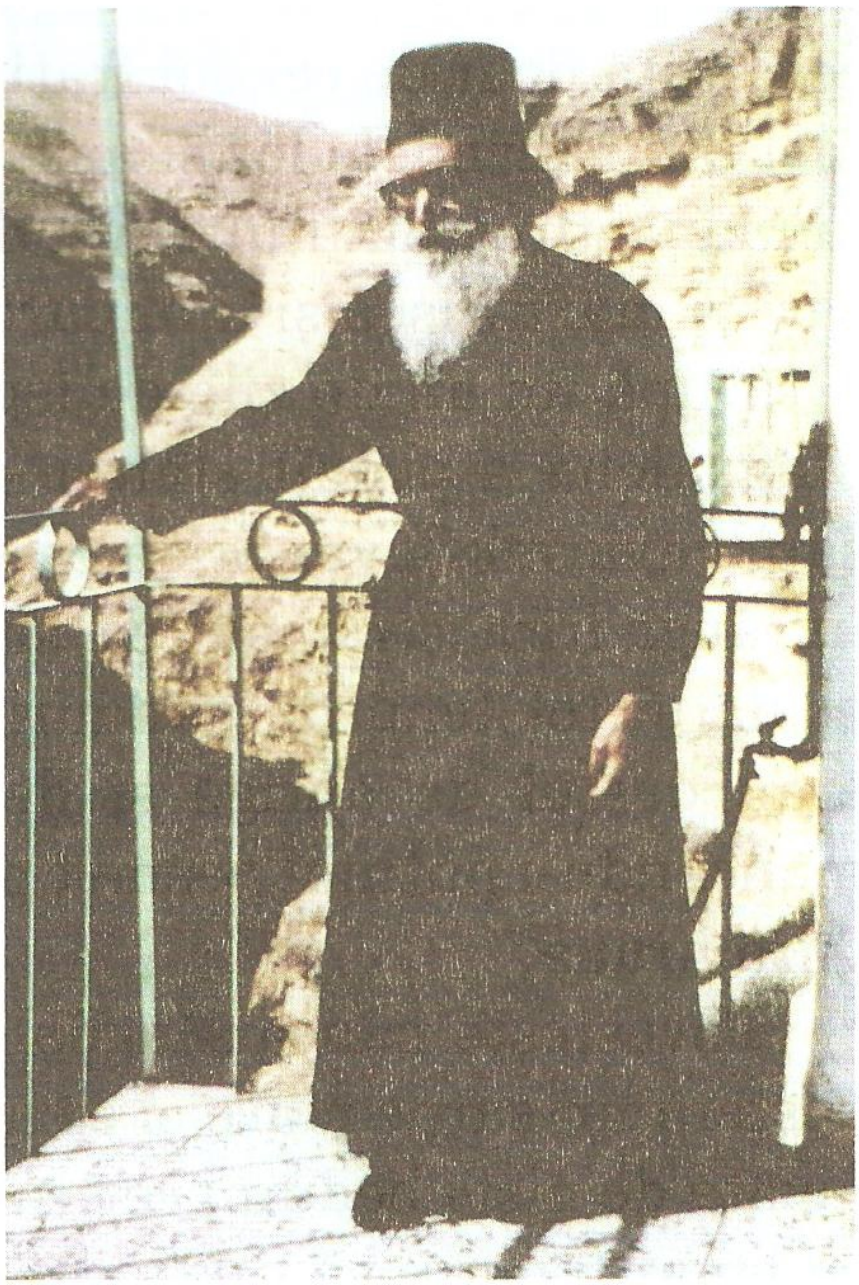
Spre peștera unde a trăit Sfântul Ioan Iacob

Peștera unde s-a nevoit
Sfântul Ioan Iacob Românul

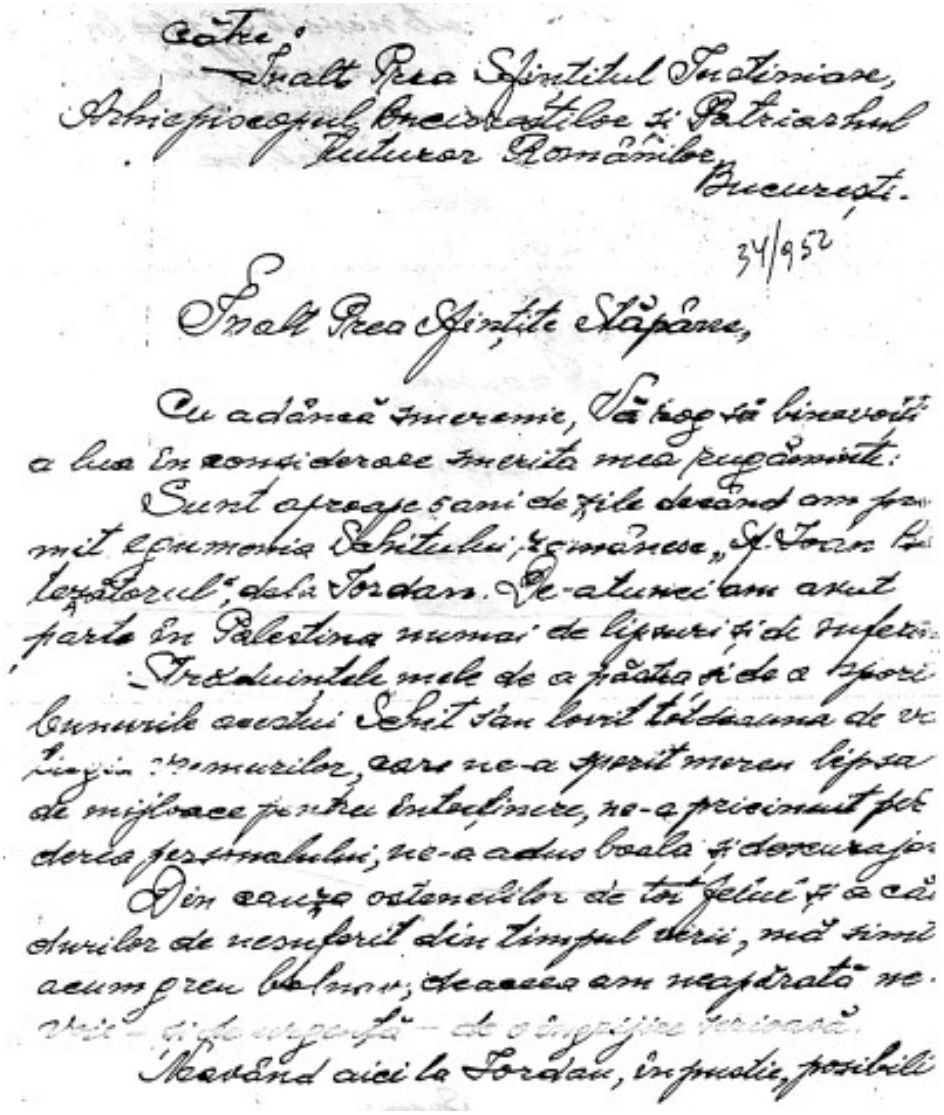
Părintele Ioanichie Pârâială, ucenicul Sfântului Ioan Iacob.

Mormântul Părintelui Ioanichie Pârâială, ucenicul Sfântului Ioan Iacob.

Scrisoarea de renunțare la Egumenie (Demisia)

Către
Înalt Prea Sfințitul Justiniane,
Arhiepiscopul Bucureștilor și Patriarhul
Tuturor Românilor,
București.

34/952

Înalt Prea Sfințite Stăpâne,

Cu adâncă smerenie, Vă rog să binevoiți
a lua în considerare smerita mea pricină:

Sunt aproape 5 ani de zile decând am primit egumenia Schitului „Înmânarea Sf. Ioan Înaintemergătorul" dela Iordan. De-atunci am avut parte în Palestina numai de lipsuri și de nefericiri.

Străduințele mele de a păstra și de a spori bunurile acestui Schit sfânt lovit totdeauna de vicisitudinile timpurilor, care ne-a sporit mereu lipsa de mijloace pentru întreținere, ne-a pricinuit pierderea pământului, ne-a adus boala și descurajarea.

Din cauza ostenelilor de tot felul și a căderilor de nesuferit din timpul verii, mă simt acum greu bolnav; deaceea am năzuit ne-
voie — și de urgență — de o îngrijire deosebită.

Stând aici la Iordan, în pustie, posibilită

lățați de îngrijire, încât nevoit să plec în altă regiune mai răcoroasă și cu alte înlesniri;

Deaceea vă fac cunoscut că, fiind cazul de boală gravă, am apelat mai întâi la consiliul Patriarhiei de Ierusalim spre a fi înlocuit provizoriu prin cineva dintre românii de-aici, până ce veți decide V. P. S. Voastră cele de cuviință pentru egumenia Schitului de la Jordan.

Vă declar că, starea sănătății mele, zdruncinată de greutățile de-aici și în ultima vreme agravându-se mult, nu mai pot purta pe viitor sarcina egumeniei Schitului, deci vă rog pe V. P. S. Voastră ca să rânduiți o altă persoană la conducerea sus numitului Schit, iar până atunci să-mi fie îngăduit a lăsa provizoriu administrarea bunurilor acestui Schit asupra cuiva din clerici români, potrivit cu ordinul Prea Fericitului Patriarh Timotei al Ierusalimului.

Cu inima îndoită și cu glas slăbit de boală, vă rog să luați în considerare umila mea cerință, slobozindu-mă de la Egumenie cu părintească purtare de grijă ca o împlor cu bărbați, cu cel înștiințat de cuviința părintească.

Și mai rămân cu deosebită stimă și considerație

Ioan Isaak
Ingerosul Schitului rom. de la Iordan

Ierusalim 8 Sept.
1952.

Către

Înalt Prea Sfinţitul Justinian,

Arhiepiscopul Bucureştilor şi Patriarhul tuturor Românilor

Bucureşti.

Înalt Prea Sfinţite Stăpâne,

Cu adâncă smerenie, Vă rog să binevoiţi a lua în considerare smerita mea rugăminte:

Sunt aproape 5 ani de zile de când am primit egumenia Schitului românesc "Sf. Ioan Botezătorul", de la Iordan. De-atunci am avut parte în Palestina numai de lipsuri şi de suferinţă.

Străduinţele mele de a păstra şi de a spori bunurile acestui Schit s-au lovit totdeauna de vitregia vremurilor, care ne-a sporit mereu lipsa de mijloace pentru întreţinere, ne-a pricinuit pierderea personalului, ne-a adus boala şi descurajare.

Din cauza ostenelilor de tot felul şi a căldurilor de nesuferit din timpul verii, mă simt acum greu bolnav, de aceea am neapărată nevoie - şi de urgenţă - de o îngrijire serioasă.

Neavând aici la Iordan, în pustiu, posibilităţi de îngrijire, sunt nevoit să plec în altă regiune mai răcoroasă şi cu alte înlesniri.

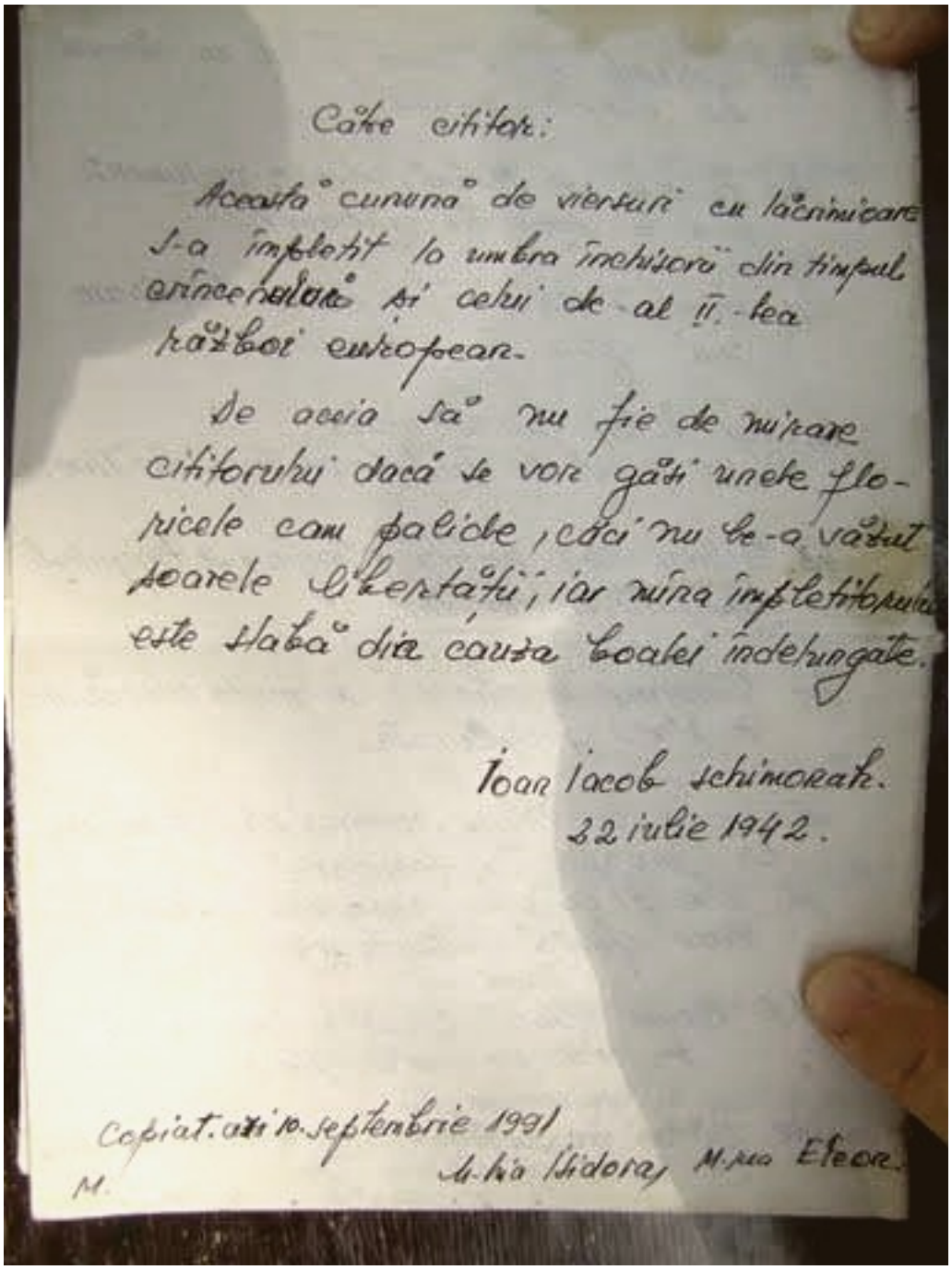
De aceea vă fac cunoscut că, fiind cazul de boală grea, am apelat mai întâi la concursul Patriarhiei de Ierusalim spre a fi înlocuit provizoriu prin cineva dintre Românii de-aici, până ce veţi decide Î. P. S. Voastră cele de cuviinţă pentru egumenia Schitului de la Iordan.

Vă declar că, starea sănătăţii mele, zdruncinată de greutăţile de-aici şi în ultima vreme agravându-se mult, nu mai pot purta pe viitor sarcina egumeniei Schitului, deci Vă rog pe Î. P. S. Voastră ca să rânduiţi o altă persoană la conducerea sus numitului Schit, iar până atunci să-mi fie îngăduit a lăsa provizoriu administrarea bunurilor acestui Schit asupra unuia din clericii români, potrivit cu avizul Prea Fericitului Patriarh Timothei al Ierusalimului.

Cu inima sdrobită şi cu glas slăbănogit de boală, Vă rog să luaţi în considerare umila mea cerinţă, slobozindu-mă de la Egumenie cu părintească purtare de grijă ce o implor cu lacrămi, eu cel înstrăinat de căminul părintesc

Iordan 8 Sept.
1952

Şi mai nevrednic între Ieromonahi
Ioan Iacob
Superiorul Schitului rom. de la Iordan

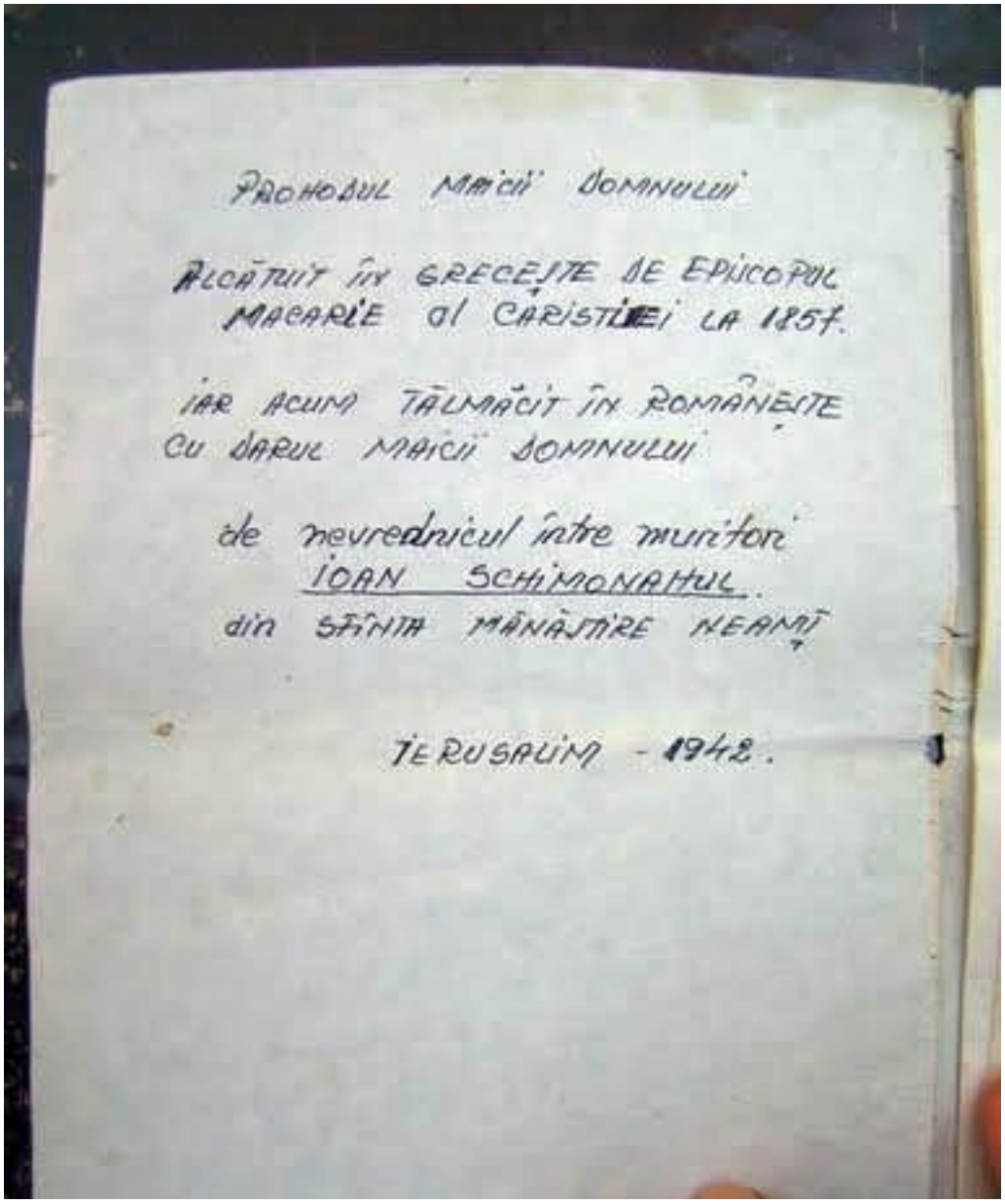
Către cititor:

Această cunună de versuri cu lăcrimioare
I-a împletit în umbra închisorii din timpul
crâncenului și celui de al II.-lea
război european.

De aceea să nu fie de mirare
cititorului dacă se vor găsi unele flo-
ricele cam pălide, căci nu le-a văzut
soarele libertății; iar rima împletitorului
este slabă din cauza coardei îndelungate.

Ioan Iacob Schimorah.
22 iulie 1942.

Copiat. azi 10. septembrie 1991
M. M-ta Isidora, M-ea Eleon.

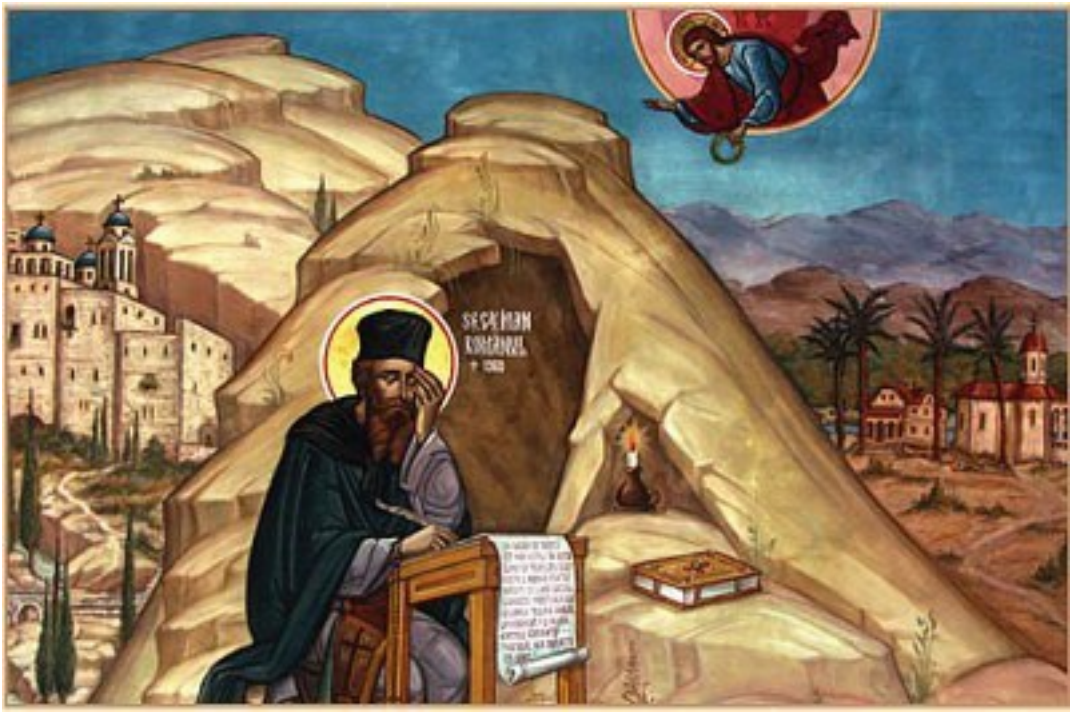
PROHODUL MAICII DOMNULUI

ALCĂTUIT ÎN GRECEȘTE DE EPISCOPUL
MACARIE AL CARISTIEI LA 1857.

IAR ACUM TĂLMĂCIT ÎN ROMÂNEȘTE
CU DARUL MAICII DOMNULUI

de nevrednicul între muritori
IOAN SCHIMONAHUL.
din SFÂNTA MĂNĂSTIRE NEAMȚ

IERUSALIM - 1942.

Metaniile

Bocancii

Casa memorială din Crăiniceni

FRAGMENTE DIN METANIILE SF. IOAN IACOB DE LA HOZEVA,
DARUL ÎNALT PREA SFINȚITULUI DANIEL
MITROPOLITUL MOLDOVEI ȘI BUCOVINEI
CĂTRE CENTRUL DE PELERINAJE „SF. IOAN IACOB"
CRÂNGENI, 8 SEPTEMBRIE 2003

CATEHISMUL

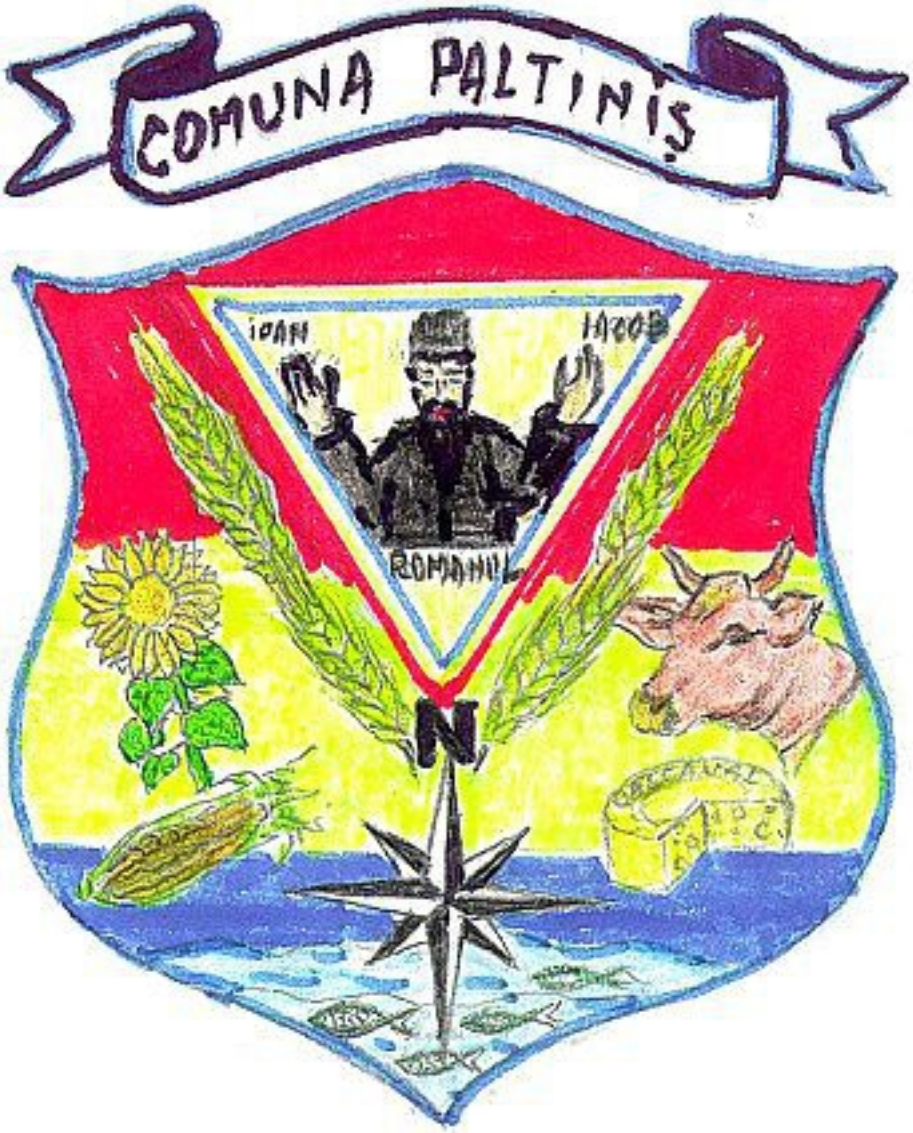

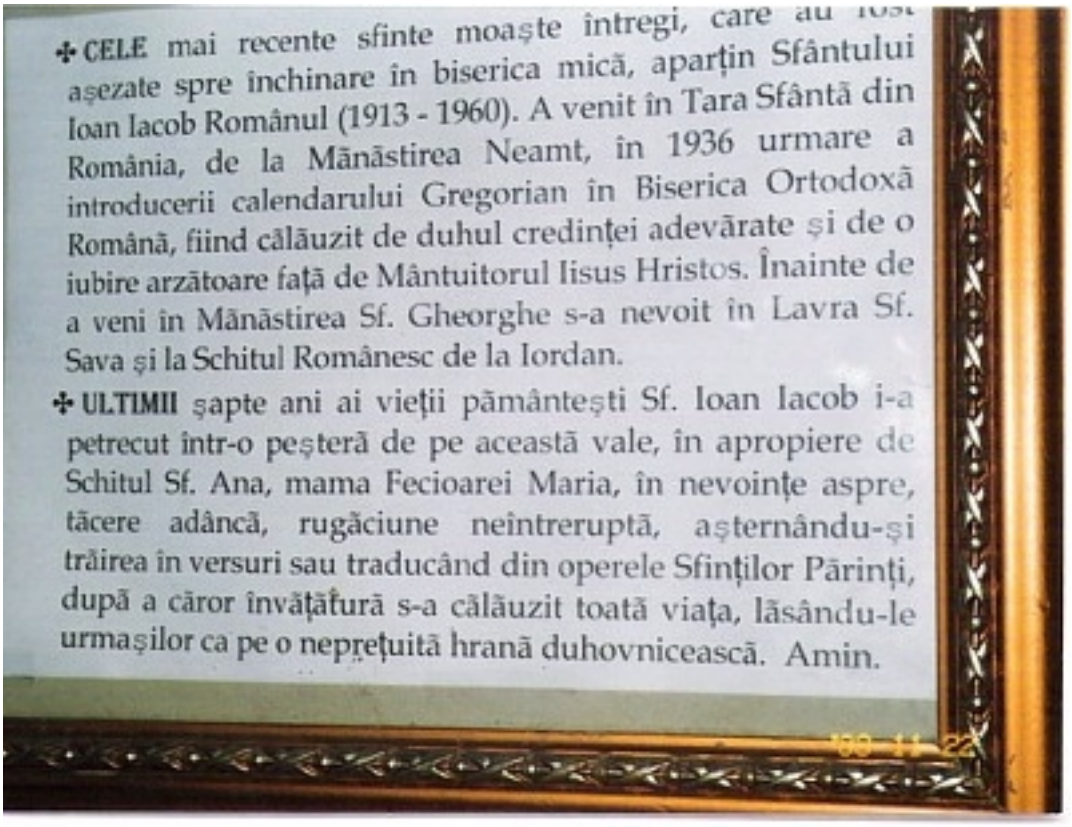
Monumentul Sf. Ioan Iacob Românul - Hozevitul

COMUNA PALTINIȘ
IOAN
IACOB
ROMANUL
N

Afișul de la racla cu sfintele moaște:

✣ CELE mai recente sfinte moaște întregi, care au fost așezate spre închinare în biserica mică, aparțin Sfântului Ioan Iacob Românul (1913 - 1960). A venit în Tara Sfântă din România, de la Mănăstirea Neamt, în 1936 urmare a introducerii calendarului Gregorian în Biserica Ortodoxă Română, fiind călăuzit de duhul credinței adevărate și de o iubire arzătoare față de Mântuitorul Iisus Hristos. Înainte de a veni în Mănăstirea Sf. Gheorghe s-a nevoit în Lavra Sf. Sava și la Schitul Românesc de la Iordan.

✣ ULTIMII șapte ani ai vieții pământești Sf. Ioan Iacob i-a petrecut într-o peșteră de pe această vale, în apropiere de Schitul Sf. Ana, mama Fecioarei Maria, în nevoințe aspre, tăcere adâncă, rugăciune neîntreruptă, așternându-și trăirea în versuri sau traducând din operele Sfinților Părinți, după a căror învățătură s-a călăuzit toată viața, lăsându-le urmașilor ca pe o neprețuită hrană duhovnicească. Amin.

1909-1960

O suflet plin de bunătate,
Cuvântul nostru la nevoi,
Duhovnicescule părinte
SF. IOAN IACOB
HOMARNUL

Quand nostru la nevoi,
Subomeseule părinte

ARHIMAND
1917–1969

ATENȚIE! Foarte multe cărți (doar la cele ortodoxe fac referire) din comerț sunt realizate prin metoda tehnologică OCR (Optical character recognition), adică materialul tipărit este scanat, iar prin intermediul unui program software (de exemplu Abbyy Fine Reader) paginile scanate sunt redate în litere, fără ca editorii să mai scrie de mână materialele care vor constitui cartea finală.

Problema cea mai mare a acestei metode este gradul destul de mare al erorilor ce apar în proces. De multe ori scanarea materialelor nu se face corect (deoarece tehnologia asigură o procesare de 70-80%) restul constând în erori tipografice de genul: lipsa diacrtiticelor, a semnelor de punctuație și a anumitor cuvinte și fraze care folosesc fonturi greu de procesat de către tehnologia OCR. De aceea, foarte multe cărți de pe rafturi sunt editate cu erori de redactare, multe fraze pierzându-și contextul prin lipsa unor cuvinte. De exemplu se întâmplă ca cuvântul „minunat" să apară după scanare drept „mi iiin iiii at" iar el să apară ca atare în cartea publicată și tipărită, pusă la vânzare. Multe cuvinte sunt necorectate ulterior, creând confuzie totală. De asemenea, multe fraze nu se termină în punct ci se continuă fără să fi fost detectat semnul de punctuație la scanare, creând dificultăți de pracurgere și înțelegere la cititor.

Asemnea probleme pot fi remediate luându-se documentul scanat și recitit electronic, comparându-se cu sursa originală, efectuându-se corecturile de rigoare de către EDITORI și abia după aceea să fie publicată varianta tipărită. Dar, cu adevărat, această muncă este foarte grea și obositoare iar multe edituri nu au timp. De aceea, oamenii sunt forțați să facă o muncă colosală în doar câteva săptămâni, ducând la grabă, stres, erori. Eu propun ca pentru o carte care trece prin acest proces, să fie desemnați cel puțin doi editori care să lucreze în două schimburi, iar nu unul care va obosi și îi va deveni scârbă activitatea, vrând să scape de ea cât mai repede, pe bună înțelegere.